

การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธา

ต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

An Analytical Study of Literary Translation of the Thai Version of the

Holy al-Qur'an Regarding Principle of Belief in the Names

and Attributes of Allah ﷻ

อดิศักดิ์ นุชมี

Adisak Nuchmee

วิทยานิพนธ์นี้สำหรับการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Fulfillment of the Requirements for the Degree of

Doctor of Philosophy in Islamic Studies

Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลัก
ศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

ผู้เขียน นายอดิศักดิ์ นุซมี

สาขาวิชา อิสลามศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มูฮำหมัดซากี เจ๊ะหะ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ หนุ่มสุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลการีม สาแมง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร.อนัส อมาตยกุล)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
สำหรับการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ การ์รีนา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นายอดิศักดิ์ นุชมี)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยฉบับนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายอดิศักดิ์ นุชมี)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลัก ศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ
ผู้เขียน	นายอดิศักดิ์ นุชมี
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นภาษาต่างๆ และการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ศึกษาชีวประวัติของผู้แปลทั้ง สี่ผลงาน ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดและหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการให้เหตุผลแบบ นิรนัย แบบอุปนัย และหลักการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า

1. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาอินเดียสมบูรณครบ 30 ภาษา เป็นภาษาแรกในปีคริสต์ศักราช 848 ปัจจุบันคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายสมบูรณครบ 30 ภาษา มากถึง 95 ภาษา โดยแบ่งเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปเอเชีย 46 ภาษา ภาษาที่ใช้พูด สื่อสารในเขตทวีปยุโรป 32 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปแอฟริกา 15 ภาษา และภาษาที่ใช้ พูดสื่อสารในเขตอเมริกาใต้ 2 ภาษา สำหรับภาษาที่ได้รับการแปลความหมายมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ และถูกแปลความหมายเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในประเทศอินเดียมากถึง 22 ภาษา

2. คัมภีร์อัลกุรอานถูกแปลความหมายเป็นภาษาไทยสมบูรณครบ 30 ภาษา เป็นผล งานแรกในปีพุทธศักราช 2507 โดยต่วน สุวรรณศาสน์ ซึ่งใช้ศัพท์อัลญะลาเลียนเป็นบรรทัดฐานใน การแปลและใช้หนังสืออัลฟุตุฮาด อัลอิลาฮียะฮฺประกอบการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน นอกจากนี้ยังมีผลงานแปลของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ที่เลือกหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับ ภาษาอังกฤษของเมอลานาฮาซ อีซรอฟ อะลียี ทานะวียี เป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอาน ผลงานแปลของวินัย สมะฮอน เลือกใช้หนังสือปิมปินัน อรรถะฮฺมานฉบับภาษา มลายูเป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่า อาหรับ ซึ่งมีได้ใช้หนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นบรรทัดฐานหลักในการแปล แต่ใช้หนังสือที่หลากหลายทั้ง แนวคิดศัพท์และเคาะลัฟมาประกอบในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ปัจจุบันพบว่ามีผลงาน แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณครบ 30 ภาษา 7 ผลงาน แปลและตีพิมพ์ใน นามบุคคล 6 ผลงาน และในนามองค์กร 1 ผลงาน

3. จากการศึกษาชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลพบว่า ต่วน สุวรรณศาสน์ ศึกษาวิชาการอิสลามจากชัยคอะลี อิลมาลิกีย์ ณ มัสยิดอัลฮารอม นครมักกะฮ์ ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ศึกษาด้วยตัวเองจากหนังสือ และสิ่งพิมพ์ภาษาต่างๆ และศึกษาจากอะหมัด วะฮาบ อิสมาอิล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ส่วนวินัย สะมะฮุนศึกษาวิชาการอิสลามจากสถาบันปอเนาะที่ปอเนาะสะก่า และปอเนาะมะโงว ปัตตานี

สำหรับผู้แปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับคือ 1) ดารี บินอะหมัด ศึกษาวิชาการอิสลามจากอัลมะฮัด อัลอิลมียฺ อัสสะอูดียฺ ราชอาณาจักรชวาอุดีอาระเบีย 2) อิมรอน มะกูดี จบการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ และ 3) วิรัช สมะดี จบการศึกษาจากคณะ دارุลอุลุม มหาวิทยาลัยไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์

4. จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวคิด ความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ พบว่า แนวคิด ความเชื่อของวินัย สะมะฮุน มีความเหมือนและสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับแนวคิดและความเชื่อของต่วน สุวรรณศาสน์ ในขณะที่แนวคิด ความเชื่อของผู้แปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมีส่วนคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายุของคุณลักษณะให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟหรือเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์นั้น เกิดจาก 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านการศึกษาซึ่งผู้แปลแต่ละคนมีภูมิหลังด้านการศึกษาที่ได้รับการปลูกฝังหล่อหลอมแนวคิดจากสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน 2) ปัจจัยด้านทรัพยากรทางวิชาการและแหล่งอ้างอิงที่ใช้ประกอบการแปล แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านการศึกษาของผู้แปลมีผลโดยตรงต่อการคัดสรรแหล่งอ้างอิงเพื่อนำมาใช้ประกอบการแปล

Thesis Title An Analytical Study of Literary Translation of the Thai Version of The Holy al-Qur'an Regarding Principle of Belief in the Names and Attributes of Allah ﷻ

Author Mr.Adisak Nuchmee

Major Program Islamic Studies

Academic Year 2016

ABSTRACT

This thesis was aimed to investigate in details and history of the Holy Quran translation to other languages, including Thai. In terms of Thai version which was the main focus area, the study analyzed the works of four originated translators and discussed in details of their fundamental faith the Names and Attributes of Allah. The qualitative method was conducted based on historical papers, and interview then deductive and inductive reasoning together with comparative analysis were implemented. The finding of the thesis can be summarized as following:

1. The Holy Quran was first fully translated to Indian language in 848 C.E. At present, it has been fully translated to 95 languages including 46 Asian 32 European 15 African and 2 South American speaking languages. The most in number of translation is English while the most in number of translated language with in a country, 22, is India.

2. The Holy Quran was first fully translated to Thai in 2507 B.C. by Tuan Suvannasat. The translation was conducted base on Tafsir al-Jalalay and al-Futuhat al-Ilahiyah as the main and supporting reference accordingly. Besides that, there was also the work of Direk Kulsirisawat which he picked the English translation of Mawlana Shah Ashraf Ali Thanawiy as the main reference. Later, the Thai Holy Quran version translated by Winai Samaun was referred to a Malayu translated version, Pimpinnan al-Rahman Lastly, the Thai translated version by the Arab Universities Alumni Association did not use any specific book as its main reference but collecting idea from various sources, both Kolafism and Salafism, to back up their work. At present, there are seven fully translated Thai version of the Holy Quran, six

of them were published as individual work and the other was published in the name of organization.

3. In terms of background profile of the authors, Tuan Suvannasat studied Islamic knowledge from Shek Ali al-Malikiy at Masjid Haram in Makkah while Direk Kulsirisawat acquired his knowledge mainly from self-study. He also studied from some Islamic teacher such as Ahmad Wahab, Ismail Ahmad and Shek Ali Isa. Winai Samaun is the former student of Pondok Sakam and Pondok Ma-ngo in Pattani.

The co-authors in the Arab Universities Alumni Association version are including (1) Daree bin Ahmad former Islamic student from al-Mahad al-Ilmiy al-Saudiy Institution in Saudi Arabia. (2) Imran Makudee who received Bachelor of Laws from al-Azhar University, Egypt and (3) Wirat Samadee, the Bachelor degree in Darul Ulum, Cairo University, Egypt.

4. According to analytical research based on the faith in the names and attribution of Allah, it found that Winai Samaun's believe is indeed identical and according to Tuan Suvannasats' while the Arab Universities Alumni Association' is somehow according to Direk Kulsirisawats'. The determinants that create an impact to the different interpretation among authors regarding the characteristics of Allah can be determined into two factors. 1) The disparity in education since the authors had disparate study background and institution. 2) The disparity in the use of references. However, this factor is one of the impacts from the first determinant, the educational background.

عنوان البحث دراسة وتحليل لترجمة معاني القرآن إلى اللغة التايلندية فيما يتعلق بأسماء الله وصفاته
اسم الباحث أديسك نوشمي
التخصص الدراسات الإسلامية
العام الدراسي 2016

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث لدراسة مسيرة تاريخية حول الترجمة لمعاني القرآن الكريم إلى مختلف اللغات، ومن ضمنها اللغة التايلندية، كما يقوم بدراسة سيرة ذاتية التراجم الأربعة وانجازاتهم، ويتم خلالها المقارنة بين الأفكار العقديّة المعنوية بتوحيد الله في الأسماء وللصفات، اعتمادا على استيعاب جميع المعلومات عن طريق التدوين والمقابلة الشخصية، مع توفير مراحل التحليل الذي يتم من خلال الاستنباط والاستدلال والتحليل القياسي، فبالتالي تتمحور نتائج البحث كالتالية :-

أولاً: تعد النسخة القرآنية المترجمة إلى اللغة الهندية أول النسخة المترجمة باعتبار اللغات الأجنبية، والتي أتمت ترجمته 30 جزءاً في العام 848م، رغم أنه في الوقت الراهن توجد هناك النسخ الكاملة المترجمة إلى 95 لغة من اللغات الأجنبية، والتي تتضمن على لغة الاتصال بين المناطق المختلفة سواء أكانت الدول الآسيوية والتي تمت ترجمته إلى 46 لغة، والدول الأوروبية إلى 32 لغة، والدول الأفريقية إلى 15 لغة، والأمريكا الجنوبية إلى اللغتين، كما تعتبر الترجمة إلى اللغة الإنجليزية أكثر نسخة بالمقارنة مع اللغات الأخرى، كما توجد المترجمة إلى اللغات المنتشرة في الهند إلى 22 لغة.

ثانياً: يعتبر أول انجاز النسخة القرآنية المترجمة إلى اللغة التايلندية في العام 1964م، والتي أتم ترجمتها تون سواناساس، الذي اعتمد على تفسير الجلالين وكتاب الفتوحات الإلهية لدعم ترجمته، كما جاء بعده ديريك كولسريسواد، والذي تم استناده إلى كتاب تفسير القرآن باللغة الإنجليزية للمؤلف مولانا شاه أشرف علي التهانوي، بينما أن ويناى سمعون قد اعتمد على أساس الكتاب الحامل اسمه بـ "فمفمنن الرحمن" الملايو، كما أنجزت أيضاً جمعية خريجي المعاهد والجامعات العربية للنسخة المترجمة باللغة التايلندية، بالرغم من أنها لم تقتصر فقط على أية مراجع خاصة وإنما اعتمدت على الكتب المختلفة، سواء أكانت مراجعات أهل السلفية أو أهل الخلفية، ولجدير بالذكر أن هناك توجد 7 انجازات من النسخة المترجمة بالتايلندية، والتي تمكنت ترجمتها بالكامل حالياً، حيث تألفت من 6 نسخ تحت حقوق فردية ونسخة وحيدة تحت إشراف منظمة.

ثالثاً: في ظل دراسة الباحث حول السيرة الذاتية والخلفيات التعليمية المتعلقة بالمترجمين الأربعة، قد أبدت بأن توان سوانساس من أحد تلاميذ الشيخ علي المالكي المقيم في مسجد الحرام بمكة المكرمة، وديريك كولسريسولس. قد سعى بنفسه في مجال الدراسة والتعلم من الكتب والمطبوعات الأجنبية، كما يعد أنه من أحد تلاميذ أحمد وهاب، وإسماعيل أحمد، والشيخ علي عيسى، بينما تلقى علمه الديني ويناى سمعون في المدرسة الدينية الأهلية الواقعة في سكم ومأنجو بمحافظة فطاني.

أما المترجمون التابعون لجمعية خريجي المعاهد والجامعات العربية فهم ثلاثة من 1 داري بن أحمد المتخرج من المعهد العلمي السعودي بالمملكة العربية السعودية، و 2 عمران مأكودي المتخرج من جامعة الأزهر جمهورية مصر العربية، و 3 ويراى سمادي المتخرج من كلية دار العلوم جامعة القاهرة جمهورية مصر العربية.

رابعاً: من خلال الدراسة والمقارنة بين الأفكار والمعتقدات ذات الصلة بالمترجمين حول الأسماء والصفات تبين بأن أفكار ويناى سمعون قد تشابهت مع توان سوانساس، بينما أن طريقة جمعية خريجي المعاهد والجامعات العربية تشابهت مع ديريك كولسريسولس، ونتيجة على ذلك، أن ترجمة القرآن الكريم المعنية بآيات الأسماء والصفات لما يرتبط بين المرجعيات السلفية أو الخلف الأئمة لا تزال تأثيراتها على العاملين التالين، أولاً العامل في مجالات الدراسة والتعلم والتي تبنتها المدارس والمعاهد التي ترعرع فيها المترجمون أنفسهم، وثانياً اختلاف الثروات العلمية والمصادر المتنوعة التي اعتمدها المترجمون، فبالتالي يقر البحث أن العامل حول خلفية الدراسة والتعلم بين المترجمين، أصبح تأثيراً مباشراً للمترجمين من خلال ترشيح المصادر والمراجع التي ترتبط بينها وبين أيديولوجياتهم المرجحة.

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงเมตตา ผู้ทรงกรุณายิ่งใหญ่ที่พระองค์ทรงประทานความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะต่อผู้วิจัยด้วยดีเสมอมาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. อับดุลเลาะ การีนา ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อับดุลเลาะ หนุ่มสุข ที่ท่านได้จัดประกายในการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีบัณฑิตให้กับผู้วิจัย อีกทั้งยังให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหัวข้อวิจัยจนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้อาวุโส ผู้ให้สัมภาษณ์และผู้ให้ข้อมูลประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยและผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับชีวประวัติของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณวิทยาลัยอิสลามศึกษา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย ตลอดจนคณาจารย์และเจ้าหน้าที่ของวิทยาลัยอิสลามศึกษาที่ได้ดูแลผู้วิจัยด้วยดี

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. อนัส อมาตยกุล ที่ได้ให้ความกรุณาให้ข้อเสนอแนะและเป็นกรรมการร่วมสอบโครงร่างและวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. กัลยาณี เจริญช่าง นุซมี ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมาและผู้ที่เป็นแรงใจได้ดีที่สุดคือเด็กชาย นุซมี และเด็กชายเนฟาฬ นุซมี

ขอขอบคุณครู อาจารย์ทุก ๆ คนทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ อบรมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้วิจัยจนได้มีโอกาสได้ศึกษาในระดับปริญญาตรีบัณฑิตและสามารถเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จ ผู้วิจัยถือว่าเป็นต้นทุนที่ได้สั่งสมมาตลอดชีวิตการศึกษาของผู้วิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณพี่ ๆ น้อง ๆ หลาน ๆ ครอบครัว นุซมี และครอบครัว เจริญช่าง ที่ได้ให้กำลังใจและให้การช่วยเหลือจนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ตารางเปรียบเทียบพยัญชนะอาหรับ-ไทย
วิทยาลัยอิสลามศึกษา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ء , ا	อะลีฟ/ ฮัมซะฮฺ	อ ในกรณีเป็นพยัญชนะ และ ฮ ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย
ب	บ่า	บ
ت	ต่า	ต
ث	ซ่า	ซ
ج	ญีม	ญ (จัญ ในกรณีเป็นตัวสะกด)
ح	ฮ่า	ฮ
خ	ค่อ	ค
د	ดาล	ด
ذ	ซาล	ซ
ر	ร่อ	ร
ز	ซัย	ซ
س	ซีน	ส มีข้อยกเว้น เช่น มูซา อีซา ยาซีน เป็นต้น
ش	ชีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏอฮ์	ฏ
ظ	ศอฮ์	ศ
ع	อัยน	อ
غ	ฮัยน	ฮ
ف	ฟาฮ์	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก
ل	ลาม	ล

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
م	มีม	ม
ن	นูน	น
هـ	ฮาฮ์	ฮ ในกรณีเป็นพยัญชนะ และ ฮ์ ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย
و	วาว	ว
ي	ยาฮ์	ย
الفتحة	อัลฟัตฮะฮฺ อ่านสระข้างบน	- (ในกรณีมีตัวสะกด เช่น มัรวาน อาดัม ฯ) ะ, -าะ อี ในกรณีมีตัวสะกด) ละสระในบาง กรณี เช่น อะลี บะนี ฯ)
الكسرة	อัลกัศเราะฮฺ อ่านสระข้างล่าง	◌ِ
الضمة	อัฎฎุมมะฮฺ อ่านสระข้างหน้า	◌ِ
الفتحة الممدودة	อัลฟัตฮะฮฺ อัลมัมดูดะฮฺ	า (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา ร็อบฯ)
الكسرة الممدودة	อัลกัศเราะฮฺ อัลมัมดูดะฮฺ	◌ِ
الضمة الممدودة	อัฎฎุมมะฮฺ อัลมัมดูดะฮฺ	◌ِ
ال-الشمسية	อลีฟ ลาม อัจซิมชียะฮฺ	อัล-ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำต่อไป เช่น อัตตีน อัฎฎีน ฯ
ال-القمرية	อะลีฟ ลาม อัลเกาะมะรียะฮฺ	อัล ตามด้วยคำต่อไปโดยไม่ต้องเว้นวรรค เช่น อัลกุรอาน อัลลอฮฺ อัลอิสลาม ฯ
ة	ตาอ์มัรบูฎะฮฺ	ฮ์ เป็นเสียงเดียวกับ ฮ กรณีอ่านหยุดเป็นเสียง ฮ์ กรณีอ่านต่อเนื่องเป็นเสียง ต
ي	ยาฮ์ มุค็็อฟพะพะฮฺ	อ่านและสะกดตามการเขียน เช่น พี
ي	ยาฮ์ นิสบะฮฺ หรือ ยาฮ์ มุซัดดะฮฺ	สะกดยาฮ์สองตัว เช่น ยยะ อัชฮาฟีอียะฮฺ

ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ-อังกฤษ
ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อลีฟ	a
ب	บอ	b
ء	ฮัมซะฮ์	'a, 'i, 'u
ت	ตอ	t
ث	ซอ	th
ج	ญีม	j
ح	ฮอ	h
خ	คอ	kh
د	ดอล	d
ذ	ซาล	dh
ر	รอ	r
ز	ซาย	z
س	ซีน	s
ش	ซีน	sh
ص	ศอด	s
ض	ฎอด	d
ط	ฏอ	t
ظ	ซอ	z
ع	อัยน	'a, 'i, 'u
غ	ฮอยน	gh
ف	ฟา	f
ق	กอฟ	q
ك	กาฟ	k
ل	ลาม	l

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อลีฟ	a
ب	บาว์	b
م	มีม	M
ن	นูน	n
هـ	ฮาว์	h
و	วาว	w
ي	ยาว์	y
ة، ة	ตาว์	h,t
(الفتحة)	_ا , اِ , اَ	a ,ay, aw
(الفتحة الممدودة)	_ا	ā
(الكسرة)	ِ	i
(الكسرة الممدودة)	ِ	ī
(الضمة)	ُ	u
(الضمة الممدودة)	ُ	ū
ال-الشمسية		al-_ (al-Tirmidhiy)
ال-القمرية		al-_ (al-'Islāmiyah)
الكسرة المشددة		iiy
الضمة المشددة		uww

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(7)
مستخلص البحث	(9)
กิตติกรรมประกาศ	(11)
ตารางปรีวรรตอักษรอาหรับ-ไทย	(12)
ตารางปรีวรรตอักษรอาหรับ-อังกฤษ	(14)
สารบัญ	(16)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา	1
1.2 คัมภีร์อัลกุรอาน อัลฮะดีษและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	23
1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย	24
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	24
1.6 กรอบแนวคิด	36
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น	36
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ	37
1.9 วิธีดำเนินการวิจัย	38
บทที่ 2 ประวัติความเป็นมาและบทบัญญัติการแปล	
ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน	45
2.1 ความหมายของตัรฎมะฮฺ (การแปล)	45
2.2 ทฤษฎีการแปล	48
2.3 ประเภทของการแปล	49
2.4 ความแตกต่างระหว่างตัรฎมะฮฺ (การแปล) กับตัฟสีร (การอธิบาย)	56
2.5 ข้อบัญญัติการตัรฎมะฮฺ (การแปล) ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน	58
2.6 ความสำคัญของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอธิบาย	67
2.7 คุณสมบัติของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน	69
2.8 หลักเกณฑ์การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอธิบาย	70
2.9 ข้อบัญญัติการอ่านคำแปลอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาด	71

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.10 ความแตกต่างระหว่างคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับ กับคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล	78
2.11 ประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน	79
2.11.1 ความเป็นมาของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน	79
2.11.2 ประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ สมบูรณ์ครบ 30 ญุซ	82
2.11.3 ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษโดยมุสลิม	102
2.11.4 ประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย	115
บทที่ 3 ชีวิตประวัติผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย	130
3.1 ต่วน สุวรรณศาสน์	130
3.1.1 ประวัติส่วนตัว	130
3.1.2 ประวัติการศึกษา	130
3.1.3 ประสบการณ์การทำงานและบทบาทหน้าที่ทางสังคม	132
3.1.4 การเสียชีวิตของต่วน สุวรรณศาสน์	136
3.1.5 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย	136
3.2 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	144
3.2.1 ประวัติส่วนตัว	144
3.2.2 ประวัติการศึกษา	145
3.2.3 ประสบการณ์การทำงานและบทบาททางสังคม	151
3.2.4 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย	153
3.3 วินัย สมะฮูน	161
3.3.1 ประวัติส่วนตัว	161
3.3.2 ประวัติการศึกษา	161
3.3.3 ประสบการณ์การทำงานและบทบาททางสังคม	163
3.3.4 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย	165
3.4 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	173
3.4.1 ประวัติความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	173
3.4.2 ผลงานทางวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	174
3.4.3 ชีวิตประวัติของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย	176

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4.3.1	177
3.4.3.2	181
3.4.3.3	184
3.4.4	186
บทที่ 4 ศึกษาพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ	197
4.1	197
4.1.1	197
4.1.2	199
4.1.3	201
4.1.4	204
4.1.5	207
4.1.6	216
4.1.7	222
4.1.8	226
4.1.9	232
4.1.10	235
4.2	240
4.2.1	240
4.2.2	241
4.2.3	242
4.2.4	245
4.2.5	246
4.2.6	259
4.2.7	267
4.2.8	276
4.2.8.1	277
4.2.8.2	281
4.2.8.3	287

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.8.4 ศิพะฮุ อัจฉัยน (العین)	292
4.2.8.5 ศิพะฮุ อัจฉาก (الساق)	296
4.2.8.6 ศิพะฮุ อัจฉากลาม (الكلام)	299
4.2.9 แนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟเกี่ยวกับศิฟาต เพ็ยะลียะฮุ	305
4.2.9.1 ศิพะฮุ อัจฉิตวาอ (الاستواء)	305
4.2.9.2 ศิพะฮุ อัจฉิตยาน (الإتيان) และอัจฉะญีอ์ (المجيء)	311
4.2.9.3 ศิพะฮุ อัจฉินซุล (النزول)	313
4.2.9.4 ศิพะฮุ อัจฉินดียะฮุ (العندية)	316
4.2.9.5 ศิพะฮุ อัจฉะอียะฮุ (المعية)	318
4.2.9.6 ศิพะฮุ อัจฉะฟากียะฮุ (الفوقية)	322
4.2.9.7 ศิพะฮุ อัจฉะอูลู (العلو)	325
4.2.9.8 ศิพะฮุ อัจฉะฮับบะฮุ (المحبة)	328
และอัจฉะรอฮียะฮุ (الكراهية)	328
4.2.9.9 ศิพะฮุ อัจฉะฮะยาอ์ (الحياء)	332
4.2.9.10 ศิพะฮุ อัจฉะริฎอ (الرضا) และอัจฉะฆะฎอบ (الغضب)	335
4.2.9.11 ศิพะฮุ อัจฉะฮะซาล (الاستهزاء)	339
4.2.9.12 ศิพะฮุ อัจฉะมัจกร (المكر) และอัจฉะกัยด (الكيد)	342
บทที่ 5 ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายพระนาม	
และคุณลักษณะของอัลลอฮุ ﷻ	347
5.1 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายพระนามของอัลลอฮุ ﷻ จากผลงานแปล	347
5.2 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮุ ﷻ จากผลงานแปล	359
5.2.1 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัจฉะนัฟส (النفس)	360
5.2.2 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัจฉะวัจญ์ฮุ (الوجه)	362
5.2.3 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัจฉะยัด (اليد)	365
5.2.4 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัจฉะอัยน (العین)	367
5.2.5 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัจฉะสาก (الساق)	370

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2.6 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลกะลาม (الكلام)	371
5.2.7 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติวอา (الاستواء)	372
5.2.8 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิตยาน (الإتيان) และอัลมะญี (المجىء)	375
5.2.9 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอินดียะฮ (العندية)	378
5.2.10 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมะอียะฮ (المعية)	379
5.2.11 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลเฟากียะฮ (الفوقية)	381
5.2.12 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลลูลู (العلو)	382
5.2.13 ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮ (المحبة) และอัลกะรอฮียะฮ (الكراهية)	383
5.2.14 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลฮะยา (الحياء)	385
5.2.15 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลริฎอ (الرضا) และอัลฆะฆออบ (الغضب)	386
5.2.16 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติฮซา (الاستهزاء)	388
5.2.17 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมักร (المكر) และอัลกัยด (الكيد)	389
บทที่ 6 สรุปลผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	395
6.1 สรุปลผลการวิจัย	395
6.2 อภิปรายผล	407
6.3 ข้อเสนอแนะ	412
บรรณานุกรม	415
บุคลากร	433
ภาคผนวก	436
ประวัติผู้วิจัย	473

รายการตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แสดงสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่ระบุถึงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ	26
ตารางที่ 2	แสดงสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ	33
ตารางที่ 3	แสดงขอบเขตด้านประชากร	35
ตารางที่ 4	แสดงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือและการนำเครื่องมือไปใช้	39
ตารางที่ 5	แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตรึงมะฮ์กับตัฟซีร์	57
ตารางที่ 6	แสดงรายชื่อภาษาเอเชียที่ได้รับการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน อย่างสมบูรณ์ครบ 30 ภาษา	89
ตารางที่ 7	แสดงรายชื่อผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ในยุโรปอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ภาษา	101
ตารางที่ 8	แสดงรายชื่อภาษาของชนชาติในทวีปแอฟริกาที่ได้รับการแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ภาษา	106
ตารางที่ 9	แสดงผลงานการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพียง บางภาษาหรือบางสุเราะฮ์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปีพุทธศักราช 2556	120
ตารางที่ 10	แสดงผลงานการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ ครบ 30 ภาษา ตั้งแต่อดีตจนถึงปีพุทธศักราช 2556	127
ตารางที่ 11	แสดงการเปรียบเทียบพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ในแต่ละสายรายงาน	210
ตารางที่ 12	แสดงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน	217
ตารางที่ 13	แสดงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในฮะดีษ	220
ตารางที่ 14	แสดงความหมายพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ระบุไว้ในสายรายงาน	222
ตารางที่ 15	แสดงความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ	347
ตารางที่ 16	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลนัฟส	360
ตารางที่ 17	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลวัญญ์	362
ตารางที่ 18	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลยัด	365
ตารางที่ 19	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอัยน	367
ตารางที่ 20	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลสาก	370
ตารางที่ 21	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลกะลาม	371
ตารางที่ 22	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติวาร์	372
ตารางที่ 23	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์	375

รายการตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 24	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอินดียะฮู	378
ตารางที่ 25	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมะอียะฮู	379
ตารางที่ 26	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลฟากียะฮู	381
ตารางที่ 27	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอูลูว	382
ตารางที่ 28	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮูและอัลกะรอฮียะฮู	383
ตารางที่ 29	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลฮะยาอ์	385
ตารางที่ 30	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลริฎอและอัลฆะฎอบ	386
ตารางที่ 31	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติซฮาอ์	388
ตารางที่ 32	เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมักร์และอัลกัยตุ	389

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 1

1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

คัมภีร์อัลกุรอาน คือ พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ประทานให้แก่ปี¹ มุฮัมมัด ﷺ และมวลมนุษยชาติโดยผ่านเทวทูตญิบรีล ﷺ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญของการประทานคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่รับรองและยืนยันการเป็นนบีของมุฮัมมัด ﷺ และเพื่อเป็นธรรมนูญในการดำเนินชีวิต เป็นทางนำสำหรับผู้ยำเกรง พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ดำรัสไว้ว่า

﴿ذِكْرُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾

“คัมภีร์นี้” ไม่มีความสงสัยใด ๆ ในนั้น เป็นคำแนะนำสำหรับ
บรรดาผู้ยำเกรงเท่านั้น”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 2)

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นคัมภีร์เดียวที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสัญญาว่าจะทรงปกป้องรักษาให้คงความบริสุทธิ์และห่างไกลจากการเปลี่ยนแปลง ต่อเติม ตัดทอน แก้ไขและสังคายนาใด ๆ ทั้งสิ้น นับตั้งแต่ประทานลงมาจวบจนกาลอวสาน ดังที่พระองค์ดำรัสยืนยันไว้ว่า

﴿إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ﴾

“แท้จริงเราได้ให้ข้อตักเตือน (อัลกุรอาน) ลงมา และแท้จริง
เราเป็นผู้รักษามันอย่างแน่นอน”

(สุเราะฮ์อัลหิจญ์รฺ อายะฮ์ที่ 9)

จะเห็นได้ว่าคัมภีร์อัลกุรอานเมื่อครั้งที่ถูกประทานลงมาจวบจนถึงปัจจุบันทุกอักขระและตัวอักษรในแต่ละประโยคไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถือว่าแตกต่างจากคัมภีร์อื่น ๆ ที่มีอยู่ในโลกนี้ พระดำรัสที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานล้วนเป็นข้อเท็จจริง เป็นถ้อยคำที่มุ่งหมายให้มนุษยชาติได้พินิจพิเคราะห์ถึงสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงสร้างขึ้นทั้งในชั้นฟ้าและพื้นพิภพอันกว้างใหญ่ หรือแม้แต่เรื่องที่ละเอียดอ่อนอันเกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์ ถือเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อยืนยันการมีอยู่จริงของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้ทรงสร้างและผู้ทรงบริหารจัดการทั้งปวง ดังที่พระองค์ดำรัสไว้ว่า

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ ۚ إِنَّ يَشَأُ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ﴾

“สู่เจ้ามิเห็นดอกหรือว่า แท้จริงอัลลอฮฺทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลาย
และแผ่นดินด้วยความจริง หากพระองค์ทรงประสงค์ พระองค์ก็

¹ นปี หมายถึง บุคคลที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงคัดเลือกและแต่งตั้งให้เป็นผู้เผยแพร่งานศาสนาอิสลามแก่กลุ่มชนของตน

จะทรงให้พวกเจ้าสูญสิ้นไป และจะทรงนำมาซึ่งกลุ่มชนรุ่นใหม่”

(สุเราะฮ์อิบรอฮีม อายะฮ์ที่ 19)

นอกจากนี้ สิ่งสำคัญที่เป็นความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอานอีกประการหนึ่ง คือ ความสวยงามด้านภาษาศาสตร์ เนื่องจากเป็นคัมภีร์ที่มีความสมบูรณ์ทางวรรณศิลป์ ไวยากรณ์สำนวนโวหาร และฉันทลักษณ์ ซึ่งมีความสละสลวยเหมาะสมคล่องจอง กลมกลืนผสมผสานกันเป็นหนึ่งเดียวกันกว่าที่มนุษย์จะสามารถเรียบเรียงขึ้นเองได้ พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ดำรัสทำทนายมนุษย์และญินไว้ว่า

﴿قُلْ لَّيِّنَ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ
وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾

“จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) แน่แน่นอนหากมนุษย์และญินรวมกันที่จะนำมา เช่นอัลกุรอานนี้ พวกเขาไม่อาจจะนำมาเช่นนั้นได้ และแม้ว่าบางคนในหมู่พวกเขาเป็นผู้ช่วยเหลือแก่อีกบางคนก็ตาม”

(สุเราะฮ์อัลฮิสรอฮ์ อายะฮ์ที่ 88)

จะเห็นได้ว่าทุก ๆ ครั้งที่มีการค้นพบปรากฏการณ์ใหม่ ๆ ทางธรรมชาติด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นสิ่งที่คนทั่วไปไม่เคยได้รับรู้มาก่อน โดยที่สิ่งเหล่านั้นสอดคล้องกับข้อความที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกประทานลงมากว่า 1,400 ปี จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันถึงความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอาน และสามารถยืนยันได้ว่าคัมภีร์อัลกุรอานนั้นเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ จริ่งหาใช้สิ่งที่นบีมุฮัมมัด ﷺ ประพันธ์ขึ้นแต่อย่างใด

การศึกษาข้อความที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานจึงเป็นเรื่องที่มนุษยชาติควรให้ความสนใจ เนื่องจากยังมีความรู้อีกมากมายที่มนุษย์ยังไม่เคยค้นพบถูกบันทึกไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน แต่เนื่องด้วยคัมภีร์อัลกุรอานถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับดังที่พระองค์ดำรัสไว้ว่า

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾

“แต่จริงเราได้ให้อัลกุรอานแก่เขาเป็นภาษาอาหรับ เพื่อพวกเจ้าจะใช้ปัญญาคิด”

(สุเราะฮ์ฮุซุฟ อายะฮ์ที่ 2)

ดังนั้น จึงเป็นข้อจำกัดในการทำความเข้าใจต่อเนื้อหาสาระที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานของมุสลิม ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติและภาษา ดังนั้นเพื่อให้เข้าถึงจุดประสงค์ที่แท้จริงจึงเป็นที่มาของการแปลและการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้อันทรงคุณค่าที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่บุคคลที่ไม่สามารถศึกษาได้จากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับได้เรียนรู้เพื่อเติมเต็มความรู้สึกรศรธาให้แก่ชาวมุสลิม อีกทั้งยังเป็นการสะดวกแก่คนต่างศาสนิกที่ต้องการแสวงหาสัจธรรมที่แท้จริง และเพื่อเป็นการปกป้องความ

คลุมเครือที่เกิดขึ้นจากการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของผู้แปลที่มีอคติต่ออิสลาม เช่น กลุ่มนักบูรพาคดี และกลุ่มที่อ้างตัวว่าเป็นมุสลิม ที่พยายามเผยแพร่แนวคิดของกลุ่มตนให้ชาวมุสลิมที่ไม่มีความรู้ในภาษาอาหรับหลงผิด เช่นกลุ่มก้อดยานีย์¹ และกลุ่มชีอะฮ์² ดังนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุน และส่งเสริมการเผยแพร่อิสลามที่ถูกต้อง

เมื่อการแปลหรือการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ๆ มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจและการเผยแพร่อิสลาม จึงก่อให้เกิดแนวคิดในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ขึ้นในหมู่นักการศาสนาทั้งมุสลิมและต่างศาสนิก ซึ่งมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกันทั้งที่มีเป้าหมายเพื่อเผยแพร่และสร้างความเข้าใจในอิสลาม ในทางตรงข้ามก็มีอีกบางส่วนที่ต้องการแปลความหมายเพื่อจะบิดเบือนความหมายที่แท้จริงของคัมภีร์อัลกุรอาน ในปีคริสต์ศักราช 1943 คัมภีร์อัลกุรอานได้รับการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาต่าง ๆ จำนวน 23 ภาษา และในปีคริสต์ศักราช 1985 จำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 140 ภาษา โดยที่ส่วนใหญ่จะเป็นการแปลความหมายครบสมบูรณ์ 30 ภาษา³ และในบางภาษาพบว่ามีมีการแปลขึ้นหลายผลงาน เช่น ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานครบสมบูรณ์ 30 ภาษา เป็นภาษาอูรดู⁴ ที่มากถึง 300 ผลงาน และอีก 470 ผลงาน เป็นผลงานที่แปลเพียงบางภาษา (Walid bin Balihish, 2005 : 11) และภาษาที่ได้รับความนิยมแปลและมีการพิมพ์มากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมันและภาษาอิตาลี (al-Zurqaniy, 1996 : 2/116)

สำหรับในประเทศไทย การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยปรากฏเป็นรูปเล่มครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2494 ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดยชาฮุดดีน อุมาร์, อับดุลเราะหมาน (สมาน) หะซัน กริมี่ และมุฮัมมัด ซอลิฮี ในนามของอัลอิศลาหุสมาคม⁵ บางกอกน้อย (สัมภาษณ์

¹ ก้อดยานีย์ คือ ขบวนการที่เกิดขึ้นโดยการสถาปนาและการสนับสนุนของจักรวรรดินิยมอังกฤษในชมพูทวีป เมื่อปีคริสต์ศักราช 1900 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ชาวมุสลิมออกห่างจากอิสลามโดยเฉพาะเรื่องการปฏิวัติ (การต่อสู้ในแนวทางของอัลลอฮ์ ﷻ) ผู้ก่อตั้งคือมิรซา ซุลาม อะหมัด อัลก้อดยานีย์ (คริสต์ศักราช 1839-1908)

² ชีอะฮ์ คือ กลุ่มที่ให้ความรัก เทิดทูน เลื่อมใสต่ออะลี บิน อับีฏอลิบและเชื้อสายของอะลี และกล่าวอ้างว่าอะลีคือผู้ที่เหมาะสมที่สุดกับตำแหน่งผู้ปกครองรัฐอิสลามต่อจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ แนวคิดของกลุ่มชีอะฮ์ปรากฏชัดเจนหลังจากที่อุซมาน บิน อ์ฟฟานและอะลีถูกสังหาร

³ ภาษา หมายถึง ภาคของคัมภีร์อัลกุรอาน มีทั้งหมด 30 ภาค

⁴ ภาษาอูรดู คือ ภาษาที่พัฒนามาจากภาษาเปอร์เซีย ตุรกี อาหรับ ฮินดีและสันสกฤต นิยมใช้กันมากในช่วงสมัยสุลต่านเดลี และจักรวรรดิโมกุล (คริสต์ศักราช 1200-1800) ภาษาอูรดูเป็นภาษาราชการของประเทศปากีสถาน และเป็นภาษาหนึ่งที่เป็นภาษาราชการของประเทศอินเดีย

⁵ อัลอิศลาหุสมาคม คือ องค์กรศาสนาที่ก่อตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการบริหารมัสยิดบางกอกน้อย ปัจจุบันคือมัสยิดหลวงอันซอริซซุนนะห์ เมื่อปีพุทธศักราช 2475 โดยมีตวนอับดุลเราะหมาน อับดุลลอฮ์ กริมี่ เป็นนายกสมาคมคนแรก ปัจจุบันสมาคมดังกล่าวยังดำเนินกิจกรรมทางศาสนาอย่างต่อเนื่อง

อัปคูลลอฮ์ กรีมี่, 1 มกราคม 2555, และสุซาดา พิमानแมน, 8 มกราคม 2556) ซึ่งเป็นการแปลและการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานในเวลาเดียวกันใช้ชื่อผลงานว่า “ความหมายอัล-กุรอาน” แต่เป็นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์และสุเราะฮ์¹ อัลบะเกาะเราะฮ์จำนวน 141 อายะฮ์² เท่านั้น (ซาซุดดีน อุมาร์ และคณะ, 2494) หลังจากนั้นได้มีผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยขึ้นบางสุเราะฮ์อีกหลายผลงาน ส่วนการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ครบสมบูรณ์ทั้ง 30 ญุซอ์ มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มเกิดขึ้นเป็นผลงานแรกในปีพุทธศักราช 2511 โดยถ้วน สุวรรณศาสน์ จุฬาราชมนตรีคนที่ 9 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และเป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 15 แห่งราชอาณาจักรไทย ตามกระแสรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระราชทานแก่สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี โดยใช้ชื่อว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ” (Abdullah Numasuk, 2002 : 7 , สมศักดิ์ สุขเกษม, 2548 : 4-5 , สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555) หลังจากนั้นจึงได้มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเกิดขึ้นอีกหลายผลงานทั้งในนามบุคคล องค์กรและสมาคม ทั้งที่เลือกแปลเพียงบางสุเราะฮ์ บางญุซอ์และแปลอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์

สำหรับวิธีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของนักวิชาการแต่ละคนนั้น ต่างก็มีแนวทางในการแปล การอธิบาย และการใช้ตำราอ้างอิงที่แตกต่างกันออกไป โดยแต่ละคนได้ถ่ายทอดความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานจากการอธิบายที่ปรากฏในตำราภาษาที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ หลายคนแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยอ้างอิงจากตำราภาษาอาหรับ เพราะเชื่อว่าเป็นการอธิบายที่ใช้ภาษาเดียวกับตัวบทในคัมภีร์อัลกุรอานและเป็นตำราที่เขียนโดยนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานและได้รับการยอมรับในอดีต ในขณะที่บางคนมีความสามารถในการใช้ภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู³ ภาษาฮิบรู⁴ ก็เลือกใช้ตำราที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษานั้นๆ แต่อย่างไรก็ตามผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยโดยส่วนใหญ่ใช้วิธีการแปลแบบตรงตามตัวอักษรและให้ความสำคัญกับ

¹ สุเราะฮ์ หมายถึง บทในคัมภีร์อัลกุรอาน มีทั้งหมด 114 บท แบ่งเป็นบทหมักกีเยฮ์ 86 บท และบทมะตะนีเยฮ์ 28 บท

² อายะฮ์ หมายถึง โองการในคัมภีร์อัลกุรอาน มีทั้งหมด 6,236 อายะฮ์

³ ภาษามลายู คือภาษาพูดของชนชาติมลายูซึ่งเป็นชนพื้นเมืองของคาบสมุทรมลายู ทางตอนใต้ของไทย สิงคโปร์ และบางส่วนของเกาะสุมาตรา เป็นภาษาราชการของมาเลเซีย บรูไน และเป็นภาษาราชการภาษาหนึ่งของสิงคโปร์ นอกจากนี้ยังเป็นภาษาที่ใช้อย่างแพร่หลายในติมอร์ตะวันออก และสามารถสื่อสารเข้าใจกันได้กับภาษาอินโดนีเซีย

⁴ ภาษาฮิบรู คือภาษาที่พัฒนามาจากภาษาเปอร์เซีย ตุรกี อาหรับ ฮินดี และสันสกฤต เป็นภาษาราชการของประเทศปาเลสไตน์ และเป็นหนึ่งในภาษาราชการ 23 ภาษา ของประเทศอินเดีย

การรักษาโครงสร้างหรือรูปประโยคของไวยากรณ์ภาษาอาหรับไว้อย่างเคร่งครัด จึงทำให้บางครั้งคำแปลที่ได้รับการถ่ายทอดไม่สามารถอธิบายให้เข้าใจถึงจุดมุ่งหมายที่แท้จริงของตัวบทในคัมภีร์อัลกุรอานได้ หรือยากเกินกว่าที่ผู้อ่านโดยทั่วไปจะสามารถทำความเข้าใจได้ ซึ่งหากเรามองย้อนกลับไปถึงจุดมุ่งหมายหลักของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานนั้น ก็เพื่อที่จะให้ผู้อ่านได้รับความเข้าใจในความหมายของตัวบทเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติด้วยกับภาษาที่ตนเองใช้ในการสื่อสาร ดังนั้นการให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดความหมายด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายและชัดเจนก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้แปลควรให้ความสำคัญยิ่งเช่นกัน

คัมภีร์อัลกุรอานประมวลไว้ด้วยหลักศรัทธา หลักปฏิบัติ ประวัติศาสตร์ความเป็นมา และเรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต สิ่งสำคัญที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานเกี่ยวกับหลักศรัทธาคือหลักความเชื่อ ความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในเรื่องการให้เอกภาพต่อพระองค์ทั้งในด้านการเป็นพระผู้อภิบาล การเป็นพระเจ้าที่ควรแก่การเคารพสักการะ ตลอดจนพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เอกภาพในเรื่องพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เพราะการศรัทธาและความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จะนำไปสู่การรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ และการรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ จะนำไปสู่ความรัก ความยำเกรงต่อพระองค์

สำหรับการศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น ได้มีแนวคิดในการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่แตกต่างกันตั้งแต่ในอดีตจวบจนปัจจุบันระหว่างแนวคิดของสะลัฟ¹ ที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานในอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ยืนยันตามที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและตามที่นบีมุฮัมมัด ﷺ ได้บรรยายไว้ในชะติษ โดยที่ไม่มีการตีความหรือให้ความหมายอายะฮ์ออกไปจากถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในอายะฮ์นั้น ๆ ในขณะที่แนวคิดของเคาะลัฟ² พยายามที่จะอธิบายอายะฮ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้การตีความเพื่อให้เหมาะสมกับคุณลักษณะอันบริสุทธิและสูงส่งของพระองค์และเพื่อมิให้คุณลักษณะของพระองค์เหมือนกับลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย

จากความแตกต่างของสองแนวคิดได้มีอิทธิพลต่อสังคมมุสลิมไทย โดยที่แต่ละคนจะยึดแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งและปฏิเสธอีกแนวคิดหนึ่ง ถึงแม้ความแตกต่างดังกล่าวนี้เป็นความแตกต่างด้านวิชาการ การนำเสนอและการอธิบายบางอายะฮ์ในคัมภีร์อัลกุรอานที่มีความหมายเป็นนัยซึ่งมีสาเหตุมาจากความแตกต่างทางความคิดของนักวิชาการของโลกอิสลามในอดีตหลังจาก ที่มีการ

¹ สะลัฟ หมายถึง นักวิชาการมุสลิมที่มีชีวิตอยู่ในช่วง 300 ปีแรกของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช ซึ่งมีแนวคิดและการปฏิบัติสอดคล้องกับคัมภีร์อัลกุรอานและชะติษ ตลอดจนนักวิชาการอิสลามทุกยุคทุกสมัยที่มีแนวคิดด้านหลักศรัทธาที่สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการมุสลิมในยุค 300 ปีแรกของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช

² เคาะลัฟ หมายถึง นักวิชาการมุสลิมที่มีชีวิตอยู่ในช่วงหลังจาก 300 ปีแรกของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช เป็นกลุ่มที่มีแนวคิดฝักใฝ่ด้านตรรกศาสตร์และการให้เหตุผลด้วยสติปัญญา

นำเอาแนวคิดและความเชื่อของตนเองมาเป็นส่วนหนึ่งในการอธิบายในอายะฮ์ที่มีความหมายเป็นนัย (อับดุลสุโก ดินอะ, 2544 : (4))

อย่างไรก็ตาม งานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยแต่ละผลงานนั้น ย่อมเป็นไปตามแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน ซึ่งก็มีทั้งผลงานที่ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากสาธารณชนทั้งในการนำมาปฏิบัติและการอ้างอิงในทางวิชาการ ในทางตรงกันข้ามก็มีงานแปลบางผลงานเช่นกันที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากนักวิชาการและสังคมมุสลิมไทย

อนึ่ง จะเห็นได้ว่าเรื่องของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในด้านหลักศรัทธา จึงมีความแตกต่างในการอธิบายความหมาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นฐานหลักความเชื่อ ความศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างในการให้ความหมายในเชิงเปรียบเทียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและหลักศรัทธาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยของผู้แปลแต่ละคน โดยศึกษาจากชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล ตำราที่ผู้แปลนำมาใช้อ้างอิงประกอบการแปล เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลแต่ละคนตามที่ปรากฏในผลงานแปลแต่ละฉบับ

1.2 คัมภีร์อัลกุรอาน อัลฮะดีษ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 คัมภีร์อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าอายะฮ์ในคัมภีร์อัลกุรอานที่กล่าวถึงการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน หากแต่พบว่าผู้วิจัยไม่พบว่ามีอายะฮ์ใดที่กล่าวถึงการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยตรง แต่ผู้วิจัยได้พบอายะฮ์หนึ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ดำรัสถึงความแตกต่างทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและความแตกต่างของเผ่าพันธุ์แต่ละสปีชีส์ไว้ว่า

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَخِلْقَافٍ أَلْسِنَتِكُمْ وَاللُّوَانِكُمْ ۝﴾

إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿

“และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือ การสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และการแตกต่างของภาษาของพวกเจ้าและผิวพรรณของพวกเจ้า แท้จริงในการนี้ แน่นนอนย่อมเป็นสัญญาณสำหรับบรรดาผู้มีความรู้”

(สุเราะฮ์อรรูม อายะฮ์ที่ 22)

จากอายะฮ์ข้างต้นได้กล่าวถึงความแตกต่างทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ในขณะที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานศาสนาอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่ชนปี่มุฮัมมัด ﷺ เพื่อมวลมนุษยชาติโดยมิได้จำแนกว่าเป็นเผ่าพันธุ์ใดหรือใช้ภาษาที่แตกต่างกันอย่างใด ดังที่พระองค์ได้ดำรัสไว้ว่า

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ﴾

“และเราได้ส่งเจ้ามาเพื่ออื่นใด เว้นแต่เป็นผู้แจ้งข่าวดีและเป็นผู้ตักเตือนแก่มนุษยทั้งหลาย แต่ว่าส่วนมากของมนุษย์ไม่รู้”

(สุเราะฮ์สะบะอ์ อายะฮ์ที่ 28)

ผู้วิจัยเห็นว่าในเมื่อพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่ชนปี่มุฮัมมัด ﷺ เพื่อมวลมนุษยชาติ แม้จะมีความแตกต่างทางชาติพันธุ์และภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร แต่มีสิ่งหนึ่งที่จะทำให้มวลมนุษยชาติมีความเข้าใจในอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานได้ตรงกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด คือการใช้แนวทางการแปลหรือการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ

1.2.2 อัลฮะดีษที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

จากการศึกษาอัลฮะดีษที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานพบว่าชนปี่มุฮัมมัด ﷺ เคยส่งสารไปยังบรรดาภคินี ผู้นำอาณาจักรและผู้ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ รอบคาบสมุทรอาหรับ เช่น เฮราคลิอุส จักรพรรดิแห่งโรมัน (ไบเซนไทน์) กษัตริย์เนกุสแห่งเอธิโอเปีย กุสโรแห่งเปอร์เซีย เพื่อเชิญชวนให้เข้ารับอิสลามดังที่ปรากฏในอัลฮะดีษซึ่งรายงานจากอับดุลลอฮ์ บิน อับบาส¹ รอฎียัลลอฮูอันฮูมา ซึ่งได้รับการบอกเล่าจากอบุสฟูยาน บิน ฮัรบ² ﷺ ว่า ชนปี่มุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งสารไปถึงเฮราคลิอุสจักรพรรดิแห่งโรมัน ซึ่งในสารถูกบันทึกบางส่วนของอายะฮ์อัลกุรอานไว้ด้วย โดยเนื้อหาของสารกล่าวว่า

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ، إِلَى هِرَقْلَ عَظِيمِ الرُّومِ ، سَلَامٌ عَلَى مَنْ اتَّبَعَ الْهُدَى ، أَمَا بَعْدُ فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدَعَايَةِ الْإِسْلَامِ ، أَسْلِمْتَ تَسْلَمَ ، وَأَسْلِمْتُ يُؤْتِيكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ ، فَإِن

¹ อับดุลลอฮ์ บิน อับบาส คือ บรรพชนชั้นเศาะฮาบะฮ์ เป็นบุตรชายของอับดุลมุฏฏะอ์ลีบ ซึ่งเป็นลุงของท่านปี่มุฮัมมัด ﷺ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 71

² อบุสฟูยาน บิน ฮัรบ บิน อุมัยยะฮ์ คือ บรรพชนชั้นเศาะฮาบะฮ์ เกิดก่อนปีข้าง 10 ปี รับอิสลามในปีพิชิตมักกะฮ์ เสียชีวิตในปีคริสต์ศักราช 34 ช่วงการปกครองของอุษมาน บินอัฟฟาน ﷺ

تَوَلَّيْتُمْ فَعَلَيْكُمْ إِثْمُ الْأَرِيسِيِّينَ ، "وَيَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ". (أَخْرَجَهُ الْبُخَارِيُّ : 2941 , وَمُسْلِمٌ : 74)

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ด้วยความกรุณาปรานี ผู้ทรงยิ่งใหญ่ด้วยความเมตตาเสมอ จากมุฮัมมัดบ่าวของอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮ์ลุล¹ ของพระองค์ ถึงเฮราคลิอุสจักรพรรดิแห่งโรมัน ขอความสันติสุขได้ประสบแด่ผู้ดำเนินตามทางนำที่ถูกต้อง ข้าพเจ้าขอเชิญชวนท่านสู่อิสลาม หากท่านยอมรับอิสลามท่านจะปลอดภัย และอัลลอฮ์ ﷻ จะทรงตอบแทนรางวัลแก่ท่านเป็นสองเท่า แต่หากท่านปฏิเสธ ท่านจะต้องรับผิดชอบต่อความเป็นไปของราชอาณาจักรของท่าน “โอ้บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ จงมายังถ้อยคำหนึ่งซึ่งเท่าเทียมกัน ระหว่างเราและพวกท่าน คือเราจะไม่เคารพสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น และเราจะไม่ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเราบางคนก็จะไม่ยึดถืออีกบางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮ์ ﷻ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริงพวกเราเป็นผู้น้อมตาม”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 2941 และ Muslim, n.d. : 74)

จากอะดิซข้างต้นท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งเศาะฮาบะฮ์² นำสารภาษาอาหรับที่มีอัลกุรอานประกอบในเนื้อหาบางส่วนไปยังจักรพรรดิโรมัน ซึ่งเศาะฮาบะฮ์ที่ถูกส่งไปนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจภาษาถิ่นของชาวโรมัน และสามารถแปลความหมายเนื้อหาของสารและอายะฮ์อัลกุรอานเป็นภาษาถิ่นของชาวโรมันได้ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับจักรพรรดิโรมันและข้าราชการบริวาร จากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นหลักฐานที่สามารถนำมาอ้างอิงในเรื่องการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้เป็นอย่างดี

จากรายงานที่บันทึกโดย al-Hakim, 2000 : 2/679 , Ibn Sa'd, 2001 : 1/222-223 เล่าว่าอัมร์ บิน อุมัยยะฮ์³ เป็นผู้หนึ่งที่ได้ถูกส่งไปพร้อมกับสารของท่านนบีเพื่อมอบให้กับกษัตริย์เนกุส แห่งเอธิโอเปีย ซึ่งอัมร์ บิน อุมัยยะฮ์ ได้ทำหน้าที่แปลความหมายสารเป็นภาษาถิ่นให้กษัตริย์เนกุสฟัง ซึ่งในสารดังกล่าวมีอายะฮ์อัลกุรอานปรากฏรวมอยู่ด้วย

¹ เราะฮ์ลุล หมายถึง บุคคลที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงคัดเลือกมาจากบรรดามนุษย์และแต่งตั้งให้เป็นศาสนทูตของพระองค์เพื่อเผยแผร์อิสลามแก่มวลมนุษยชาติ และเราะฮ์ลุลคือผู้ที่ได้รับวะฮีย์ให้มีบทบาทบัญญัติ (شرعية) เป็นของตนเอง

² เศาะฮาบะฮ์ หมายถึง บุคคลที่อยู่ร่วมสมัยและเคยพบเห็นท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ครั้นท่านนบีมุฮัมมัด ﷻ เสียชีวิตลงในสภาพที่เป็นมุสลิม

³ อัมร์ บิน อุมัยยะฮ์ บิน คุวัยลิด อัญญอมรีย์ ออบูอุมัยยะฮ์ บรรพชนชั้นเศาะฮาบะฮ์ เสียชีวิตก่อนปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 60 ที่นครมะดีนะฮ์ในช่วงการปกครองของมูอาวิยะฮ์ บิน อับดุลมุฮัมมัด

จากทั้งสองชะตีย์ข้างต้น เป็นตัวอย่างของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน แม้เป็นการแปลเพียงบางอายะฮ์ หรือบางส่วนของอายะฮ์ก็ตาม และท่านนบียังได้ส่งสารไปถึงกษัตริย์ และผู้นำคนอื่น ๆ ซึ่งในสารนั้นมีเนื้อหาใจความที่คล้ายคลึงกันทั้งสิ้น

นอกจากนี้ซัมสูตดีน อัศสะรอคซี¹ ได้กล่าวถึงรายงานของอิมามอูษะนีพะฮ์² ที่เป็นหลักฐานในการสนับสนุนให้แปลคัมภีร์อัลกุรอาน โดยได้รายงานมาจากสลมาน อัลฟารีซี³ ซึ่งบันทึกไว้ในหนังสืออัลมับสูฏ (al-Mabsut) ว่า “ชาวเปอร์เซียได้เขียนจดหมายไปถึงสลมาน อัลฟารีซี ให้แปลสุเราะฮ์อัลฟาติฮะฮ์เป็นภาษาเปอร์เซียเพื่อพวกเขาจะได้ใช้อ่านประกอบการละหมาดแทนการอ่านคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอาหรับ จนกว่าพวกเขาจะสามารถอ่านภาษาอาหรับได้” (al-Sarakhsiy, 1989 : 1/37 , al-Nawawiy, n.d. : 3/341)

1.2.3 เอกสารงานวิจัยและบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง

1.2.3.1 งานวิจัยด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

พะฮัด บิน อับดุลเราะฮมาน อัลรูมีย์ (Fahd bin Abd al-Rahman al-Rumiy, 1983 : 32-33) ได้ทำการศึกษาเรื่องการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ว่าควรเป็นการแปลหรือการอธิบาย สรุปลงได้ดังนี้

การเผยแพร่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นหน้าที่ของมุสลิม คัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาตให้เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ตัดทอนหรือแม้แต่ถ่ายทอดเป็นภาษาอื่น ดังนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบคำต่อคำหรือแบบตรงตัวอักษรเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาต เพราะผู้แปลจะพบอุปสรรคและปัญหามากมายในการแปล ดังนั้นจึงควรเลือกการอธิบายเพื่อเผยแพร่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแก่ผู้ที่มีใช้ชาวอาหรับด้วยภาษาที่สามารถเข้าใจได้ และไม่ควรรีบกหนังสือ สิ่งพิมพ์ที่ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอื่นว่าเป็นคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล

¹ ซัมสูตดีน อัศสะรอคซี คือ ออบูบักร์ มุฮัมมัด บิน อะหมัด อัศสะรอคซี เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 490 มีผลงานเขียนมากมายในด้านนิติศาสตร์อิสลามตามแนวทางฮะนะฟียะฮ์

² อูษะนีพะฮ์ มีนามว่า อัลนวะอ์มาน บิน ซาบิต อัลกูฟียฺ ต้นตระกูลเป็นชาวเปอร์เซีย เป็นบรรพชนชั้นดาบิอินและเป็นต้นแบบของแนวทางฮะนะฟียะฮ์ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 80 ที่เมืองกูพะฮ์ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 150 ที่เมืองแบกแดด

³ สลมาน อัลฟารีซี ออบู อับดุลลอฮ์ บรรพชนชั้นเศาะฮาบะฮ์ รับอิสลามในช่วงที่ท่านนบียุซุฟศุครมะดีนะฮ์ ได้เข้าร่วมในสงครามคอนดักเป็นสมรภูมิแรก และเสียชีวิตในช่วงการปกครองของอูษมาน บิน อีฟฟาน ปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 36

แต่ควรเรียกว่าตำราอรรถาธิบาย (ตัฟสีร์) คัมภีร์อัลกุรอาน สำหรับการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน นั้นไม่ควรเพิ่มเติมสาระที่เกินจากที่ตัวบทกล่าวไว้ และไม่ควรรำนำแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบทาง วิทยาศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานในการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะ แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตซึ่งตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ไม่ สามารถเปลี่ยนแปลงได้

นอกจากนี้การถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานควรทำอย่างละเอียด ประณีต และควรชี้แจงให้ผู้อ่านเข้าใจว่าผลงานฉบับที่อ่านอยู่นั้นมิใช่คัมภีร์อัลกุรอาน แต่เป็นเพียงความหมาย ที่ถูกถ่ายทอดออกมาตามความรู้ ความสามารถและความเข้าใจของผู้แปลซึ่งอาจพบข้อผิดพลาดขึ้นได้

มุฮัมมัด บิน ศอลิหฺ อัลฟาซาน (Muhammad bin Salih al-Fawzan, 2002 : 47-48) ได้ศึกษาเรื่อง “การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานกับการแปลตำราอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน ควรกระทำสิ่งใดเป็นลำดับแรก” สรุปได้ว่า

ควรแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้รับการอรรถาธิบายเป็นภาษาอาหรับเป็น อันดับแรกก่อนที่จะมีการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาที่ต้องการจะแปล ควรประพันธ์ตำรา อรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอาหรับเพื่อใช้เป็นต้นฉบับในการแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ ที่ ต้องการจะแปลดีกว่าที่จะแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตำราอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเล่ม ใดเล่มหนึ่งเฉพาะ และไม่มีความจำเป็นที่จะแปลทุกสิ่งที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะมีบางสิ่ง บางอย่างที่ไม่สามารถแปลได้

นอกจากนี้ มุฮัมมัด อัลฟาซาน ยังได้นำเสนอเพิ่มเติมอีกว่า การศึกษาเรียนรู้เพื่อ ความเข้าใจและรู้ซึ่งถึงอรรถรสในความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอานนั้นจำเป็นต้องศึกษาจากตัว บทภาษาอาหรับเท่านั้น การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไม่ใช่เครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ อิสลามแต่อย่างใด ถึงแม้ไม่มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานก็ได้เป็นอุปสรรคต่อการเผยแพร่ อิสลาม สำหรับยุคแรกของอิสลามนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานยังอยู่ในวงจำกัดยังไม่เป็นที่ แพร่หลาย มุสลิมในยุคนั้นเรียนรู้และทำความเข้าใจอิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอานที่เป็นภาษาอาหรับ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานส่วนใหญ่เป็นผลงานแปลของนักบูรพา คติซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อเปิดเบื่อนความหมายของคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นการเปิดโอกาสให้มีการแปล ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างเสรีจึงมิใช่วิธีการที่จะสามารถแก้ไขปัญหาการปิดเบื่อนความหมาย ของคัมภีร์อัลกุรอาน

อย่างไรก็ตาม การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยวิธีการแปลแบบคำต่อคำเป็น สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ และการแปลตรงตัวเป็นสิ่งที่บัพัญญูติไม่อนุญาตให้กระทำ สำหรับการแปลผลงาน การอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้เพราะเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อศาสนา อิสลาม แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการแปล

ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ อัลมุนาวะเราะฮ์โดย ศูนย์การแปลคัมภีร์อัลกุรอาน (2002 : 5) ได้รายงานถึงความพยายามของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ อัลมุนาวะเราะฮ์

วัตถุประสงค์ของการรายงานวิจัยฉบับนี้เพื่ออธิบายถึงความพยายามของราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียที่ทุ่มเทความพยายามและความอุตสาหะอย่างต่อเนื่องในด้านการส่งเสริมการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ทุกภาษาในโลก ซึ่งทำหน้าที่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ อัลมุนาวะเราะฮ์ และองค์กรอื่นๆ เช่นองค์การอรรรอบีฎาะฮ์หรือสันนิบาตมุสลิมโลก ซึ่งให้ความสำคัญกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในบางภาษานอกจากนี้ยังได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ และศูนย์กลางอิสลามที่ขึ้นอยู่กับองค์การสันนิบาตมุสลิมโลกที่อยู่นอกราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ในรายงานวิจัยฉบับนี้ได้นำเสนอทัศนะของบรรดานักวิชาการเกี่ยวกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและชี้ให้เห็นถึงรายละเอียดของกิจกรรมต่าง ๆ ที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอานได้ดำเนินการสืบเนื่องมา และในรายงานยังได้กล่าวถึงผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัดได้จัดพิมพ์เผยแพร่ไปแล้ว บางส่วนอยู่ในช่วงการตีพิมพ์ และบางส่วนอยู่ในช่วงของการศึกษา ตรวจสอบ และเตรียมจัดพิมพ์ต่อไป นอกจากนี้ยังได้รายงานอีกว่าห้องสมุดของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเป็นแหล่งสะสมและรวบรวมผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่หาพบได้ยาก จากผลงานของศูนย์กษัตริย์พะฮัดดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้บรรดามุสลิมที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาอาหรับสามารถศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจได้จากคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลได้ และในเวลาเดียวกันก็เป็นการปกป้องและป้องกันบรรดามุสลิมจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกบิดเบือนอีกด้วย

อับดุลลอฮ์ บิน อิบรอฮีม อัลลุฮัยดาน (Abdullah bin 'Ibrahim al-Luhaydan, 2002 : 38-39) ได้ศึกษาบทบาทของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่มีผลต่อการเผยแพร่อิสลามแก่คนต่างศาสนา ผลการศึกษาพบว่า การเผยแพร่อิสลามแก่คนต่างศาสนา เป็นหน้าที่ของมุสลิมทุกคนที่จะต้องเชิญชวนพวกเขาเข้าสู่อิสลามโดยการเชิญชวนให้พวกเขาได้เรียนรู้คัมภีร์ของอัลลอฮ์ ﷻ เพื่อที่พวกเขาจะได้เห็นคุณค่าและได้รับประโยชน์จากคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งคัมภีร์อัลกุรอานถือเป็นจิตวิญญาณของการเชิญชวนเข้าสู่อิสลาม จึงถือเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะใช้ในการเผยแพร่อิสลาม งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสำคัญของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อเผยแพร่อิสลามแก่คนต่างศาสนา โดยการอธิบายถึงโครงการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานกับบทบาทในการเรียกร้องเชิญชวนสู่หนทางแห่งอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งไม่ว่าจะทำการแปลด้วยภาษาใดก็ตาม ถือเป็น การเผยแพร่ที่อัลลอฮ์ ﷻ และนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้สั่งให้ปฏิบัติ

นอกจากนี้ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้อธิบายถึงสาเหตุที่ต้องใช้การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในการเผยแพร่อิสลามแก่คนต่างศาสนา ดังนี้

1. เนื่องจากคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะใช้ในการเผยแพร่อิสลามเพราะเป็นทางนำที่เที่ยงตรงและเป็นแนวทางสู่ความปลอดภัยจากการหลงโทษ สำหรับผู้ทำหน้าที่เผยแพร่และผู้ได้รับการเผยแพร่ไปพร้อม ๆ กัน

2. การเรียกร้องเชิญชวนจะไปถึงยังผู้ที่ได้รับการเชิญชวนได้นั้นจะต้องมีความกระจำงและชัดเจนปราศจากสิ่งที่จะทำให้เกิดข้อสงสัยกับผู้ที่ได้รับการเผยแพร่ โดยอัลลอฮฺ ﷻ ทรงบัญชาใช้บรรดาเราะฮ์สุลให้เป็นผู้ทำหน้าที่เผยแพร่ และบรรดานักเผยแพร่ก็คือผู้ที่ทำหน้าที่ต่อบรรดาเราะฮ์สุล

3. ควรแสวงหาความเป็นเอกภาพและใช้ความพยายามร่วมกันในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้มีความถูกต้อง

4. การให้ความสำคัญกับความพยายามแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอนุช้อใดอนุช้อหนึ่งเฉพาะที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพและวัฒนธรรมของผู้ที่ได้รับการเผยแพร่

5. การเผชิญหน้ากับความพยายามของผู้ที่เป็นศัตรูกับอิสลามที่ทุ่มเทความพยายามในการที่จะเบี่ยงเบนความสนใจของคนทั่วไปออกจากคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งต้องใช้ความพยายามของนักเผยแพร่ในการให้ความชัดเจนกับสิ่งที่อาจเป็นข้อสงสัยของผู้ที่ได้รับการเผยแพร่ที่เกิดจากความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และเพื่อขจัดความคลุมเครือที่ศัตรูของอิสลามพยายามอุปโลกนขึ้น

6. การแสวงหาแนวทางในการที่จะทำให้ภาษาอาหรับเป็นที่แพร่หลายถือเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่ง และเป็นหน้าที่ของบรรดามุสลิมที่จะต้องแสวงหาและพัฒนาสื่อเพื่อนำมาช่วยให้ภาษาอาหรับเป็นที่แพร่หลาย โดยที่มันจะเป็นการรักษาศาสนาซึ่งเป็นวิถีชีวิตของพวกเขาและเพื่อความสุขของพวกเขาทั้งในโลกปัจจุบันและโลกแห่งอนาคต

อิลมีร์ กุลอ์ฟ (Ilmir Kuliev, 2002 : 72-73) ได้ศึกษาข้อผิดพลาดด้านหลักศรัทธาจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษารัสเซียบางผลงาน ซึ่งสรุปผลการศึกษาไว้ว่า

หลังจากที่ศึกษาผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษารัสเซีย พบว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษารัสเซีย ที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ได้รับการถ่ายทอดความหมายด้านหลักศรัทธาและหลักความเชื่อ ซึ่งไม่ตรงกับหลักศรัทธาของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์¹ นอกจากนี้ยังพบผลงานแปลที่มีความใกล้เคียงกับหลักศรัทธาของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์มากที่สุดจำนวนสองฉบับซึ่งแปลโดยคราติชโกวิสกี (Kratishkovski) และศาสตราจารย์อุสมานอฟ (Usmanov) แต่ไม่พบว่าผู้แปลทั้งสองคนจะมีส่วนในการสนับสนุนหรือส่งเสริมหลักศรัทธา

¹ อะฮ์ลุลสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ หมายถึง กลุ่มชนที่ได้รับความสำเร็จและรอดพ้นจากการหลงโทษ คือบรรดาผู้ที่ปฏิบัติตามแนวทางของคัมภีร์อัลกุรอาน แบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และบรรดาเศาะฮาบะฮ์ ﷺ

ตามแนวทางของเศาะฮาบะฮ์และชาวสะลัฟแต่อย่างใด ตรงกันข้ามกลับได้พบการเชิญชวนสู่แนวคิด ตะเศาะวูฟ¹ และวิชาภาษาวิทยา นอกจากนี้ยังได้พบในหลาย ๆ ข้อความที่ยืนยันและสนับสนุนหลัก ศรัทธาและความเชื่อของกลุ่มชีอะฮ์ และสิ่งที่น่ากลัวไปกว่านั้นก็คือปรากฏแนวคิดที่ปฏิเสธและการตั้ง ภาคิ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งถือได้ว่าออกนอกแนวทางของอิสลาม นอกจากนี้ยังได้พบข้อผิดพลาดในผลงาน แปลเกี่ยวกับหลักศรัทธาด้านการให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ ﷻ และความจำเป็นในการดำเนินชีวิตตาม แนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ การศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตลอดจนการ ให้ความบริสุทธิ์ต่อพระองค์ มีชาวรัสเซียมากกว่า 250 ล้านคน ที่เรียนรู้ความหมายจากผลงานแปล คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษารัสเซียจากแนวคิดที่ผิดไปจากหลักศรัทธาของอิสลาม ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้ การเผยแพร่อิสลามเกิดความเสียหายและถูกถ่ายทอดแนวคิดที่บิดเบือน จากผลการศึกษาดังกล่าว จึง เป็นหน้าที่ของนักวิชาการมุสลิมและนักเผยแพร่ที่จะต้องอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้มี ความชัดเจน และชี้แจงเกี่ยวกับข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นกับผลงานแปลคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษารัสเซีย บางผลงานแปล และตักเตือนผู้อ่านให้ระมัดระวังการศึกษาอิสลามจากผลงานแปลดังกล่าว จากผล การศึกษานี้เองที่ทำให้ทราบถึงความสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้และความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการ แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยผู้แปลจะต้องเป็นผู้ที่มีแนวคิดและความศรัทธาตรงกับแนวทาง ของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์ วะลญะมาอะฮ์

ไม่ต้องสงสัยเลยว่าหลายผลงานแปลที่ผ่านมามีปัญหาอย่างมากต่อการเผยแพร่ อิสลาม และเราไม่สามารถปฏิเสธต่อคุณงามความดีของบรรดาผู้ที่ทำหน้าที่แปลความหมายคัมภีร์ อัลกุรอานได้ เนื่องจากผลงานแปลของเขาเหล่านั้นทำให้คนจำนวนมากได้รับทางนำและได้รับความรู้ เกี่ยวกับอิสลาม ยิ่งไปกว่านั้นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่สมบูรณ์จะเกิดขึ้นไม่ได้หากผู้ แปลรุ่นหลังมิได้ศึกษาจากผลงานแปลฉบับก่อน ๆ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้แปลจะต้อง ย้อนกลับไปทบทวนผลงานแปลฉบับก่อน ๆ เพื่อมิให้เกิดความผิดพลาดซ้ำซ้อนกับผู้แปลในอดีต

นอกจากนี้การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกต้องเป็นภาษารัสเซียยังมีความ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการ เนื่องจากผู้ที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับอิสลาม และผู้ที่ไม่สามารถพูด ภาษาอาหรับได้ พวกเขามีความต้องการอย่างยิ่งที่จะเรียนรู้อิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอานและแบบฉบับ ของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งหากปรากฏผลงานแปลคัมภีร์อัลกุรอานที่มีความถูกต้อง ก็ถือได้ว่าผลงาน แปลฉบับดังกล่าวนี้จะเป็นก้าวสำคัญเพื่อการเผยแพร่อิสลามในประเทศที่ใช้ภาษารัสเซียในการสื่อสาร ต่อไป

¹ คือวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ และการปฏิบัติตามจริยธรรมอันดีงาม ผู้ที่ปฏิบัติตามแนวทาง ตะเศาะวูฟเรียกว่าศูฟีย์ นอกจากนี้ตะเศาะวูฟหรือจริยศาสตร์ยังเป็นการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมภายในจิตใจ ดังนั้นจึง อาจเรียกกลุ่มนี้ว่าพวกจิตนิยม

มุฮัมมัด บิน อับดุลเราะฮมาน อัชชาฮิอ์ (Muhammad bin Abd al-Rahman al-Sharyi', 2002 : 27) ได้ศึกษาเรื่อง สิ่งใดที่สมควรปฏิบัติเป็นลำดับแรกระหว่างการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยภาษาที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ผลการศึกษาพบว่า

1. การทำให้ศาสนาอิสลามแพร่หลายนั้นจำเป็นต้องใช้ภาษาอิสลามคือภาษาอาหรับในการเผยแพร่ แต่สำหรับการเผยแพร่อิสลามให้กับบุคคลที่ไม่ใช่ชาวอาหรับต้องใช้ภาษาที่พวกเขาสามารถรับรู้และเข้าใจได้

2. ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้เคยส่งสารไปยังบรรดากษัตริย์ในอดีต ด้วยความพยายามที่จะให้อิสลามแพร่หลายไปทั่วโลก ซึ่งเป็นหลักฐานที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

3. จากประวัติศาสตร์อิสลามได้ระบุไว้ว่า มีการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยภาษาที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 2 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช

4. วิวัฒนาการของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้ผ่านขั้นตอน กระบวนการ และช่วงเวลาตามลำดับ ซึ่งจบลงด้วยการยอมรับถึงความสำคัญและความจำเป็นของการแปล

5. การอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาอาหรับควรปฏิบัติก่อนการแปลความหมาย หลังจากนั้นถึงจะทำการแปลตำราอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานอีกครั้งหนึ่ง

6. ได้ประจักษ์ถึงความอดทน ความพยายามของศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน ในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

พะฮัด บิน มุฮัมมัด อัลมาลิก (Fahd bin Muhammad al-Malik, 2002 : 129) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ในการเผยแพร่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อการเชิญชวนเข้าสู่อิสลาม สรุปได้ว่า

การวิจัยได้เสนอประเด็นที่ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับการเชิญชวนสู่อัลลอฮ์ ﷻ ในภาพรวม และได้นำเสนอประเด็นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นประเด็นหลักหรือเป็นเรื่องเฉพาะ ในงานวิจัยเล่มนี้ประกอบด้วยคำนำ บทนำและแบ่งบทออกเป็น 3 บท ได้แก่ บทที่ 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอคำนิยามของสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ และกล่าวถึงคุณสมบัติ ข้อดีของสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังได้นำเสนอการนำสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการเผยแพร่อิสลาม บทที่ 2 เป็นส่วนสำคัญที่เป็นประเด็นหลักของงานวิจัยครั้งนี้ ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการนำความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในรูปแบบของสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์มาใช้เป็นสื่ออย่างมีประสิทธิภาพ ในการเผยแพร่คัมภีร์อัลกุรอานไปทั่วโลก ส่วนในบทที่ 3 คือบทสรุปของงานวิจัย ในบทนี้ผู้วิจัยได้ให้การแนะนำพร้อมทั้งนำเสนอผลงานวิจัยสำคัญ ๆ ที่ผู้วิจัยได้พบ และผู้วิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัย

เห็นว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนการเผยแพร่คัมภีร์อัลกุรอาน และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับอุปสรรคเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างจริงจังมากขึ้น เพื่อให้ประชาคมอิสลามสามารถใช้ประโยชน์จากสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ในการสนับสนุนการเผยแพร่ศาสนาอิสลามได้อย่างเต็มศักยภาพ

อิบรอฮีม บิน คอลิหฺ อัลฮุมาйдาน (Ibrahim bin Salih al-Humaydan, 2002 : 127) ได้ศึกษาเรื่อง สิ่งที่ต้องการสำหรับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับนำมาใช้ในการเชิญชวนสู่อิสลาม

งานวิจัยเรื่องนี้เริ่มต้นบทแรกด้วยการกล่าวถึงความสำคัญของการสนับสนุนให้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และกล่าวถึงความสำคัญของการเริ่มต้นในการเรียกร้องเชิญชวนด้วยคัมภีร์อัลกุรอาน และในความจริงที่ว่า การแปลนั้นเป็นการดำเนินการตามแนวทางของท่านเราะฮูล ﷺ ในการเผยแพร่และการเชิญชวนสู่อิสลามสำหรับประชาชนที่ไม่เข้าใจภาษาอาหรับ ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้อธิบายถึงความแตกต่างระหว่างการแปลที่ถูกต้อง และการแปลที่ผิดพลาด และยืนยันว่า การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานถือเป็นสื่อสำคัญสำหรับการเรียนรู้บทบัญญัติของอิสลามสำหรับมุสลิมทุกคนที่มีได้ใช้ภาษาอาหรับเป็นภาษาในการสื่อสาร

ในบทที่สอง ผู้วิจัยได้กล่าวถึงความเข้าใจในความหมายของการแปลและความสัมพันธ์ระหว่างการแปลกับการอธิบาย นอกจากนี้ยังได้อภิปรายถึงความจำเป็นในการนำการอธิบายหรือการตีความที่แพร่หลายในสมัยปัจจุบันมาใช้ในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ในขณะที่สามารถอธิบายเป็นอย่างอื่นได้

ในบทนี้ประกอบด้วยสี่หัวข้อ ผู้วิจัยได้กล่าวถึงการแปลที่มีผลต่อการเผยแพร่และเชิญชวน โดยการพิจารณาที่วิธีการปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติ เนื้อหา และวิธีการนำเนื้อหาออกมาเพื่อเผยแพร่ตามลำดับ ซึ่งในแต่ละบทมีประเด็นต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อที่จะทำให้การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเชิญชวนมนุษยชาติสู่ศาสนาของอัลลอฮ์ ﷻ

มะฮฺมูด บิน अबดฺศลาม อะซับ (Mahmud bin Abd al-Salam 'Azab, 2002 : 83) ได้ศึกษาเรื่อง “ปัญหาต่าง ๆ ของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน (สิ่งที่ต้องให้ความสนใจกับภาษาที่ได้รับการถ่ายทอด)” ในงานวิจัยเริ่มด้วยการนำเข้าเรื่องการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน รายละเอียดคานิยามของการแปล และการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยพยายามชี้ให้เห็นถึงอัตลักษณ์หรือลักษณะพิเศษของภาษาที่ใช้ในคัมภีร์อัลกุรอานกับกระบวนการแปล ซึ่งได้อธิบายว่าการแปลภาษานั้นขึ้นอยู่กับภาษาที่ได้รับการแปล นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า “สิ่งใดบ้างที่จะต้องให้ความสนใจกับภาษาที่ได้รับการแปล” ด้วยการกล่าวถึงปัญหาคำศัพท์เฉพาะ ปัญหาด้านการอธิบาย และสรุปได้ว่าในปัจจุบันยังไม่พบผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับใดที่มีความ

สมบูรณ์ โดยปราศจากข้อบกพร่อง ข้อผิดพลาด หรือข้อตำหนิตใด ๆ ไม่ว่าจะเป็ความผิดพลาดทางด้านภาษาหรือด้านอื่น ๆ ทั้งจากผู้แปลที่เป็นมุสลิมหรือมิใช่มุสลิมก็ตาม เนื่องจากภาษาของมนุษย์นั้นมีความหลากหลาย ไม่สามารถที่จะหาคำศัพท์ที่เหมาะสมและตรงกันได้ ซึ่งแต่ละภาษาจะมีโครงสร้างของประโยค ที่มีความหมายเฉพาะอันบ่งบอกถึงคุณลักษณะซึ่งของแต่ละภาษา ดังนั้นการให้ความหมายจึงเป็นเพียงการแปลให้อยู่ในกรอบของตัวบทเท่านั้น จากนั้นผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์คือ ควรเชิญชวนให้มีการพบปะเพื่อหารือกันระหว่างผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและผู้ที่ให้ความสำคัญกับเรื่องการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้ศึกษาและได้วิเคราะห์เกี่ยวกับงานแปล และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการแปล นอกจากนี้ยังได้เสนอให้จัดตั้งภาควิชาที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานขึ้นในคณะศิลปศาสตร์แต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานเป็นการเฉพาะ

อะลี ยิบน์ สุลัยมาน อัลอุบัยดฺ ('Aliy bin Sulayman al-'Ubay, 2002 : 43) ได้ศึกษาเรื่อง “การแปลคัมภีร์อัลกุรอาน : ข้อเท็จจริงของการแปลและข้อบัญญัติการแปล” สรุปได้ว่า

ในงานวิจัยได้อธิบายถึงความหมายของการแปลในทางภาษาศาสตร์ คำนิยามทางวิชาการ และแนวคิดของการแปลคัมภีร์อัลกุรอาน นอกจากนั้นยังได้อธิบายอย่างชัดเจนว่าคัมภีร์อัลกุรอานคือพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ทั้งที่เป็นถ้อยคำและความหมาย ส่วนผลงานแปลทุกประเภททุกภาษาและทุก ๆ ฉบับนั้นไม่ถือว่าเป็นคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะไม่มีบทบัญญัติมายืนยันแต่อย่างใด และผู้วิจัยได้จำแนกการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานออกเป็น 3 ประเภท คือ การแปลตามตัวอักษร การแปลคำต่อคำ และการแปลแบบอรรถาธิบาย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ความหมายและรายละเอียดของการแปลแต่ละประเภท พร้อมทั้งอธิบายให้เห็นถึงความแตกต่างของการแปลแต่ละประเภทตลอดจนชี้แจงถึงข้อบัญญัติของการแปลแต่ละประเภท นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้กล่าวถึงกฎเกณฑ์และสิ่ง ที่ควรนำมาปฏิบัติสำหรับการแปลแบบอรรถาธิบาย

ผู้วิจัยได้อธิบายถึงความเข้าใจของการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ๆ และกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการแปลกับการอรรถาธิบายว่า การแปลคือการนำถ้อยคำของภาษาอื่นมาวางในตำแหน่งของถ้อยคำต้นฉบับ ในขณะที่การอรรถาธิบาย คือการให้ความชัดเจนหรือการขยายความถ้อยคำต้นฉบับด้วยถ้อยคำอื่น ๆ ซึ่งเป็นภาษาเดียวกันกับต้นฉบับนั้น ๆ

วะลีด บิน บะลีชี อัลอุมะรียฺ (Walid bin Balishi al-'Umary, 2005 : 41) ได้วิจัยเรื่อง “การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานระหว่างสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวัง ศึกษาเปรียบเทียบด้านปริมาณและคุณภาพระหว่างผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานกับคัมภีร์อัลอินญีล” ผลการวิจัยพบว่า จากการทบทวนด้านปริมาณของทั้ง 2 คัมภีร์เพื่อนำไปสู่ผลการเปรียบเทียบในทุก ๆ ด้าน จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 คัมภีร์มักได้รับการแปลที่เน้นถึงเรื่องราวและสภาพในอดีตที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ซึ่งบางอย่างก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา จากปัญหาดังกล่าวจึง

เป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญกับการแปลตำราเกี่ยวกับอิสลาม และการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นอย่างมาก และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการศึกษา การวิจัยด้านการแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอาน และการพัฒนาทฤษฎีการแปล ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพความเป็นจริงใน ด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และความสามารถทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำมาใช้เป็น ประโยชน์สำหรับนักแปล

เป้าหมายสูงสุดของการวิจัยเรื่องนี้เพื่อนำไปสู่การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ ได้ผลงานที่ดีที่สุด ซึ่งการแปลความหมายโดยนักแปลเพียงคนเดียวนั้นไม่สามารถทำให้เป็นผลงานที่ สมบูรณ์ได้ เนื่องจากการปฏิบัติที่ขาดทฤษฎีมักจะไม่สามารถนำไปสู่ผลงานที่ดีที่สุดได้

อีกด้านหนึ่ง ยังมีความจำเป็นเร่งด่วนเช่นเดียวกัน ที่ต้องสนับสนุนโครงการแปล ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีศูนย์กลางการจัดการกับการแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานเฉพาะแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถพูดได้ว่าจนถึงขณะนี้เราได้ประสบความสำเร็จในการ ทุ่มเทความพยายามไปในทิศทางเดียวกัน หรือแม้กระทั่งการตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรที่ สามารถมีส่วนร่วมในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและตำราอื่น ๆ เกี่ยวกับอิสลาม นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเสนอแนะให้วิทยาลัยหรือคณะอักษรศาสตร์และการแปลในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่ใน ราชอาณาจักรราชอาณาจักรอู่อาระเบียหรือในโลกมุสลิมมุ่งเน้นที่จะศึกษาและวิจัยการแปลตำราเกี่ยวกับ อิสลาม

1.2.3.2 งานวิจัยด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

อับดุลเลาะ หนุ่มสุข (Abdullah Numasuk, 2002 : 65-66) ได้ศึกษาข้อผิดพลาด ด้านหลักศรัทธาในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยปรากฏขึ้นในช่วงคริสต์ศักราช ที่ 1940 เป็นการแปลแบบอธิบายและให้ความหมายในเวลาเดียวกัน และมีการแปลที่ได้รับการตีพิมพ์ เป็นครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 1951 โดยเป็นการแปลในนามของอัลอิสลาหุสมาคม แต่เป็นเพียงการ แปลในบางสุซ และบางสุเราะฮ์เท่านั้น หลังจากนั้นก็ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานขึ้นอีก หลายผลงาน แต่ไม่ได้รับการตอบรับและเผยแพร่เท่าที่ควร

ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1968 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษา ไทยอย่างสมบูรณ์ครบ 30 สุซ เป็นครั้งแรกโดยจุฬาราชมนตรีถ้วน สุวรรณศาสน์ ต่อจากนั้นในปี คริสต์ศักราช 1969 อิบรอฮีม กูเรซี หรือที่รู้จักกันในนามดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยโดยใช้ชื่อว่า “กูรอานมะญีด ความหมายของอัล-กูรอาน” หลังจากนั้น ในปีคริสต์ศักราช 1981 วินัยหรือมรวาน สะมะอูนได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

ใช้ชื่อผลงานว่า “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” และในปีคริสต์ศักราช 1989 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ซึ่งถือได้ว่าเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ดีที่สุด ในขณะที่นั้น และได้รับเกียรติจากศูนย์กษัตริย์พะฮัด¹ เพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮฺ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ได้นำผลงานดังกล่าวมาตีพิมพ์เพื่อแจกจ่ายให้แก่ผู้ที่สนใจภายหลังจากที่ได้ปรับปรุงและตรวจสอบความถูกต้อง

ข้อผิดพลาดที่พบในการแปลได้แก่ การให้ความหมายอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ทั้งจากผลงานแปลของ ต่วน สุวรรณศาสน์ ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ มรวาน สะมะฮุน และปริญญา พินดี นอกจากนี้ยังได้พบความผิดพลาดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ในการแปลอายะฮ์ที่กล่าวถึงการเป็นนบีของอิซาฮฺ ﷺ พระนางมัรยัม เรื่องปาฏิหาริย์ของบรรดานบี เรื่องญิน ซัยญอน และยังได้พบความผิดพลาดในการแปลเรื่องเกี่ยวกับนรก สวรรค์ ซึ่งพบในผลงานแปลที่ใช้ชื่อว่า “บยานุลกุรอาน” และ “กุรอานมะญีด ความหมายของอัล-กุรอาน”

สาเหตุของความผิดพลาดในการแปล และการให้ความหมายอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เกิดจากการอ้างอิงตำราที่เป็นแนวคิดของเคาะลัฟและความผิดพลาดในการแปลอายะฮ์ที่เกี่ยวข้องกับนบี นรก และสวรรค์ เนื่องจากผู้แปลอ้างอิงจากตำราภาษาอังกฤษชื่อ “บยานุลกุรอาน” และ “กุรอานมะญีด” ซึ่งเป็นผลงานของมุฮัมมัด อะลี อัสลาฮูรี ผู้นำของกลุ่มอะฮฺมะดียะฮฺ (ก๊อดยานีย์)

นิรันดร์ พันทรกิจ (Niran Pantharakit, 2006 : A) ได้ศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ การใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ที่ปรากฏในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาถึงความโดดเด่นที่ดิเรกนำเหตุผลทางวิทยาศาสตร์มาเป็นส่วนหนึ่งในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

สำหรับทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้หลักพื้นฐานทางศาสตร์อิสลาม ซึ่งพบว่ามี ความแตกต่างกันทั้งด้านแนวความคิด เป้าหมาย การพิสูจน์หลักฐาน วัตถุประสงค์ และมีกระบวนการที่แตกต่างกันระหว่างศาสตร์อิสลามและศาสตร์สมัยใหม่ เหตุผลหนึ่งที่สำคัญสำหรับความแตกต่างเหล่านี้ก็คือศาสตร์อิสลามมีพื้นฐานอยู่บนแนวความคิดทางจิตวิญญาณของมนุษย์ และจักรวาล ในขณะที่ศาสตร์สมัยใหม่ไม่ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางจิตวิญญาณ ดิเรกได้บูรณาการระหว่างความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรู้ที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน เขาเชื่อว่าเหตุผลทางวิทยาศาสตร์สามารถยืนยันความเชื่อทางศาสนา โดยเขามีความเชื่อในเรื่องของการบูรณาการร่วมกันระหว่างตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานและวิทยาศาสตร์ ซึ่งวิทยาศาสตร์สามารถทำให้คำสอนทาง

¹ ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน วางศึลารากโดยกษัตริย์พะฮัด บินอับดุลอาซีซ ในปีอิญญะเราะฮฺศักราช 1403 และเปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการในปีอิญญะเราะฮฺศักราช 1405

ศาสนามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น และถึงแม้ว่าดิเรกจะเป็นนักเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับความนิยมสูง แต่เขาก็ต้องการให้ผู้ที่ได้รับการเผยแพร่มีความเชื่ออยู่บนพื้นฐานของเหตุผลทางวิทยาศาสตร์

สมศักดิ์ สุขเกษม (2548 : (3)-(4)) ได้ศึกษาเรื่อง “ประวัติการแปลความหมาย อัลกุรอานฉบับภาษาไทย : ศึกษางานแปลฉบับภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประเทศไทย” ผลการศึกษาพบว่าคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายเป็นภาษาไทยเกิดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พุทธศักราช 2494 เป็นการแปลและเรียบเรียงโดยชำซุดดีน อุมาร์และคณะ แต่เป็นการแปลความหมายเพียงบางสุเราะฮ์และบางญุซอ์ ต่อจากนั้นได้เกิดผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยขึ้นอีกหลายผลงาน จนในปีพุทธศักราช 2511 ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานครบ 30 ญุซอ์ ฉบับแรกก็ได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ และหลังจากนั้นก็ยังมีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับอื่น ๆ มากขึ้น แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการแปลความหมายเฉพาะบางญุซอ์ หรือบางสุเราะฮ์เท่านั้น

คัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ถือได้ว่าเป็นผลงานแปล ผลงานหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในสังคมชาวไทยมุสลิม ซึ่งมีลักษณะพิเศษดังต่อไปนี้

1. ใช้แนวทางของสะลัฟในการให้ความหมายโดยเฉพาะการให้ความหมายในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ
2. ตอบโต้ลัทธิก่ออียานีย์ และชี้แจงความหมายที่ถูกบิดเบือนที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายเป็นภาษาไทยที่มีชื่อว่า “บยานุลกุรอาน” และ “กุรอานมะญีดี ความหมายของอัล-กุรอาน”
3. อรรถาธิบายสาเหตุการประทานคัมภีร์อัลกุรอานในบางอายะฮ์
สำหรับวิธีการในการแปลความหมายนั้น สามารถกล่าวได้ว่าสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับใช้วิธีการในการแปล 3 วิธี คือ
  - 1) การแปลโดยการถ่ายทอดความหมายแบบตัวต่อตัว โดยไม่มีการอรรถาธิบายและขยายความ
  - 2) การแปลโดยการถ่ายทอดความหมายแบบตัวต่อตัว โดยมีการอรรถาธิบายและขยายความด้วยข้อความในวงเล็บหรือเชิงอรรถ
  - 3) การแปลโดยการถ่ายทอดความหมายที่นำมาจากคำอรรถาธิบายของนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญในการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน

1.2.3.3 งานวิจัยเกี่ยวกับหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

อับดุลสุโก ดินอะ (2544 : (3)-(4)) ได้ศึกษาทัศนคติของอุละมาอ์¹ ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีต่อแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ผลการศึกษาพบว่า

1. อุละมาอ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวคิดเคาะลัฟ
2. อุละมาอ์บางส่วนในจังหวัดชายแดนภาคใต้เห็นด้วยกับแนวคิดสะลัฟในยุคแรก แต่ไม่เห็นด้วยกับแนวคิดสะลัฟของอุละมาอ์ในยุคหลังนำมาเสนอ
3. อุละมาอ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีทัศนะว่า
  - 1) ความแตกต่างทางความคิดมีสาเหตุมาจากความแตกต่างในแนวคิดของอุละมาอ์อิสลามในอดีต หลังจากที่มีการนำเหตุผลทางสติปัญญามาเป็นส่วนหนึ่งในการอธิบายอายะฮ์และฮะดีษศิฟาทที่มีความหมายเป็นนัย (มีข้อความเชิงเปรียบเทียบอาจเข้าใจได้หลายทาง ผู้มีความรู้ในศาสนาของอัลลอฮ์ ﷻ อย่างกว้างขวางเท่านั้นที่จะเข้าใจได้ถูกต้อง)
  - 2) ความแตกต่างทางความคิดเป็นความแตกต่างทางด้านวิชาการ และเป็นความแตกต่างในการนำเสนอ และอธิบายตัวบทอัลกุรอานและฮะดีษเกี่ยวกับศิฟาทที่มีความหมายเป็นนัย
4. อุละมาอ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่เห็นด้วยกับความแตกแยกในสังคมอันเนื่องมาจากความแตกต่างทางความคิด
5. ความแตกแยกในสังคม อันเนื่องมาจากสาเหตุดังกล่าว อุละมาอ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ดังต่อไปนี้
  - 1) การกลับไปยึดมั่นในคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษ
  - 2) การกลับไปยึดมั่นในแนวคิดของสะลัฟในยุคแรก
  - 3) ยึดมั่นความเป็นพี่น้องกัน
  - 4) จัดให้มีการพบปะประชุมเพื่อปรึกษาหารือระหว่างกัน
  - 5) จัดตั้งองค์กรหรือช่องทางที่มีอยู่ในการประสานความร่วมมือกัน
  - 6) พัฒนาและส่งเสริมการศึกษาศาสนาและวิชาการด้านสามัญให้กับสังคม
  - 7) ยอมรับความแตกต่างทางความคิดระหว่างกัน แสวงจุดร่วม สงวนจุดต่าง
  - 8) ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาเตาฮีด

¹ นักวิชาการที่มีความรอบรู้ด้านศาสนาอิสลาม

อิสมาแอ กาเต๊ะ (2547 : (3)-(4)) ได้ศึกษาหลักศรัทธาของกลุ่มอะชาอิเราะฮฺ¹ :

ประวัติ แนวคิดและอิทธิพลต่อหลักศรัทธาของมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการศึกษาพบว่า

1. อัลอะชาอิเราะฮฺเป็นสำนักคิดด้านหลักศรัทธาในอิสลาม เกิดขึ้นในสมัยอิมาม อะบุลอะสันอัลอะชอะรีย² ในยุคแรกก่อนที่จะหวนกลับสู่แนวคิดสะลัฟ โดยหลักการของอะชาอิเราะฮฺ นั้น จะให้ความสำคัญกับหลักฐานและการให้เหตุผลทางสติปัญญามากกว่าหลักฐานที่ปรากฏในตัวบท คัมภีร์อัลกุรอานและอัลฮะดีษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ จึงทำให้ปราชญ์หลาย ๆ คนในกลุ่มอะชาอิเราะฮฺเกิดความกังวลใจจนนำไปสู่การละทิ้งแนวคิดอะชาอิเราะฮฺ และกลับสู่แนวคิดสะลัฟในบั้นปลายของชีวิต อะชาอิเราะฮฺมีหลักความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ว่า คุณลักษณะของพระองค์มีจำนวนมากมาย แต่คุณลักษณะที่มุสลิมจำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้มี 20 คุณลักษณะ ซึ่งสามารถแบ่งคุณลักษณะดังกล่าวออกเป็น 4 ประเภท คือ ศิฟาตนั้นฟัสยะฮฺ³ ศิฟาตสลัปียะฮฺ⁴ ศิฟาตมะนาวียะฮฺ⁵ และศิฟาตมะอานี⁶ สำหรับอายาตที่กล่าวถึงศิฟาต อัลอะชาอิเราะฮฺ มีแนวคิดว่าจะจำเป็นที่จะต้องตีความหรือให้ความหมายที่แตกต่างไปจากสิ่งถูกสร้าง หรือปฏิเสธที่จะให้ความหมายของศิฟาตนั้น ๆ แต่จะมอบหมายความหมายที่แท้จริงต่อพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ เท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการจินตนาการที่จะให้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เหมือนกับสิ่งถูกสร้างและเพื่อยกย่องความบริสุทธิ์ต่อพระองค์

2. แนวคิดของอะชาอิเราะฮฺแพร่หลายและมีอิทธิพลต่อมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้เนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

- 1) ปราชญ์ที่นิยมแนวคิดอะชาอิเราะฮฺเพิ่มมากขึ้นและแพร่หลายมากขึ้น
- 2) จำนวนของสถาบันการศึกษา (ปอเนาะ) แพร่หลายมากขึ้น
- 3) หนังสือและตำราด้านหลักศรัทธาตามแนวคิดอะชาอิเราะฮฺแพร่หลายมากขึ้น

¹ กลุ่มที่มีแนวคิด ความเชื่อ ความศรัทธาตามแนวคิดของอับดุลอะสัน อะลีย บินอิสมาอิล อัลอะชอะรีย ก่อนที่เขาจะกลับตัวกลับใจสู่แนวทางสะลัฟ

² อะลีย บิน อิสมาอิล อัลอะชอะรีย รู้จักกันในนามอับดุลอะสัน อัลอะชอะรีย เจ้าของสำนักคิดอัลอะชาอิเราะฮฺ เกิดในปี ฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 260 ที่เมืองบศเราะฮฺ และเสียชีวิตที่กรุงแบกแดดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 324

³ ศิฟาตนั้นฟัสยะฮฺ หมายถึง คุณลักษณะที่มีอยู่กับชาติของอัลลอฮฺ ﷻ โดยที่ไม่สามารถจะแยกจากชาติได้ และมีใช้คุณลักษณะที่เพิ่มขึ้นจากชาติ

⁴ ศิฟาตสลัปียะฮฺ หมายถึง คุณลักษณะที่จำเป็นต้องปฏิเสธว่ามีใช้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เพราะเป็นคุณลักษณะที่บกพร่อง ไม่เหมาะสมและไม่คู่ควรกับพระเกียรติของพระองค์

⁵ ศิฟาตมะนาวียะฮฺ หมายถึง คุณลักษณะที่มีความจำเป็นต่อการดำรงอยู่ของชาติ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับศิฟาตมะอานี

⁶ ศิฟาตมะอานี หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นนามธรรมที่ให้ความหมายบ่งบอกถึงชาติของอัลลอฮฺ ﷻว่ามีคุณลักษณะนั้น ๆ และเป็นคุณลักษณะที่มีมาแต่ดั้งเดิมพร้อมกับชาติของพระองค์

3. ชาวมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของอะฮาดิเราะฮ์ในระดับมากที่สุด และรู้ถึงแนวคิดด้านหลักศรัทธาของอะฮาดิเราะฮ์ว่ามนุษย์จำเป็นต้องทำความรู้จักกับผู้ใดเป็นอันดับแรกในระดับมากที่สุด ในขณะที่ชาวมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรู้เกี่ยวกับชีวประวัติภูมิหลังของอะบูลหะสัน อัลอฮอริยี่ในระดับน้อยที่สุด

4. ผู้นำศาสนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่นิยมแนวคิดอะฮาดิเราะฮ์

5. โดยส่วนใหญ่ความรู้เกี่ยวกับประวัติและแนวคิดอะฮาดิเราะฮ์ไม่มีความสัมพันธ์แต่อย่างใดกับอิทธิพลของแนวคิดอะฮาดิเราะฮ์ที่มีผลต่อชาวมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่อาจมีเพียงบางเรื่องเท่านั้นที่สัมพันธ์กัน

อาแว มะฮูมา (2552 : (3)) ได้ศึกษาหลักการศรัทธาในอิสลามของอิมามอัชชาฟีอีย์กับการอธิบายเตฮีด¹ ผลการศึกษาพบว่า การยึดมั่นและการศรัทธาในเตฮีดของอิมามอัชชาฟีอีย์นั้น ได้ยึดมั่นและดำรงอยู่ในแนวทางอะฮลุสสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์ ทั้งในด้านเตฮีดฮ์อ์รูบูบียะฮ์² เตฮีดฮ์อัลอูลูฮียะฮ์³ และเตฮีดฮ์อัลอัสมาอ์ วัศศิฟาท⁴ ซึ่งประกอบด้วยศิฟัตอัลอิหม์ คิฟัตอัลกะลาม ศิฟัตอัลอูลู คิฟัตอัลอิสติวาอ์ คิฟัตอันนุซูล ศิฟัตอัลยัด คิฟัตอัลวัญญุฮ์ คิฟัตอัลเกาะดัม คิฟัตอัลญะฮะฮ์ คิฟัตอัลอะศอเบียฮ์ คิฟัตอัลอัยน์ และศิฟัตฮ์อ์รูบียะฮ์ โดยการเชื่อมั่นตามตัวบทของคัมภีร์ อัลกุรอาน อัลฮะดีษ⁵ แนวทางของเศาะฮาบะฮ์และต่าบียีน⁶ โดยที่ไม่มีการตีความหรือให้ความหมายเทียบเคียง และพยายามหลีกเลี่ยงจากแนวทางของนักวิภาษวิทยา

ภายหลังการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบงานวิจัยที่ศึกษาการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พบหนังสือที่เป็นบทความทางวิชาการของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับลเลาะ หนุ่มสุข เป็นบทความที่นำเสนอถึงการศึกษาค้นคว้าแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของต่วน สุวรรณศาสตร์ ดิเรก

¹ เตฮีด หมายถึง การเชื่อมั่นศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ เพียงองค์เดียว ยอมรับในคุณลักษณะอันสมบูรณ์ของพระองค์ตามที่พระองค์ได้ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้อธิบายไว้โดยไม่มีการเพิ่มเติม ตัดทอน บิดเบือน เปลี่ยนแปลงแต่อย่างใด ตลอดจนการเคารพภักดีต่อพระองค์เพียงองค์เดียว

² เตฮีดฮ์อ์รูบูบียะฮ์ หมายถึง การเชื่อมั่นและศรัทธาว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นหนึ่งเดียวในการสร้างสรรพสิ่งทั้งมวล ทรงมีอำนาจในการควบคุมและบริหารจัดการ ทรงเป็นผู้ประทานปัจจัย ทรงให้มีชีวิต และทรงให้ตาย

³ เตฮีดฮ์อัลอูลูฮียะฮ์ หมายถึง การให้อีกภาพต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในการเคารพสักการะ เชื่อมั่นและศรัทธาว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่เหมาะสมต่อการเคารพสักการะและขอความช่วยเหลือนอกจากพระองค์เท่านั้น

⁴ เตฮีดฮ์อัลอัสมาอ์ วัศศิฟาท หมายถึง การเชื่อมั่นและศรัทธาว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีพระนามอันวิจิตร และทรงมีคุณลักษณะอันสมบูรณ์และสูงส่ง ไม่มีความบกพร่องใด ๆ สำหรับพระองค์

⁵ อัลฮะดีษ หมายถึง คำพูด การปฏิบัติ และการยอมรับของนบีมุฮัมมัด ﷺ ต่อการปฏิบัติของเศาะฮาบะฮ์

⁶ ต่าบียีน หมายถึง มุสลิมที่เคยใช้ชีวิตร่วมสมัยกับเศาะฮาบะฮ์ เคยพบเห็น และเสียชีวิตลงในสภาพที่เป็นมุสลิม

กุลศิริสวัสดิ์ วินัย สมะฮุน ปริญญา พินดี และสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ และงานวิจัยของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ พันธกรกิจ ที่ศึกษาการใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ที่ปรากฏในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของดิเรก กุลศิริสวัสดิ์

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นจะเห็นได้ว่า การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย คือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของตัวนศุวรรณศาสน์ ดิเรก กุลศิริสวัสดิ์ วินัย สมะฮุน และสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ซึ่งบางผลงานแปลมีแนวคิดที่เห็นต่างกันปรากฏอยู่ โดยเฉพาะแนวคิดและหลักศรัทธาด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

สำหรับงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ” ที่ผู้วิจัยต้องการศึกษานั้นเป็นงานวิจัยที่ศึกษาชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดของผู้แปล หนังสือและตำราอ้างอิงที่ผู้แปลนำมาใช้เป็นบรรทัดฐานและใช้ประกอบในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยผู้วิจัยจะศึกษาจากอายุขัยที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ผู้แปลแต่ละคนได้ให้ความหมายไว้ เพื่อวิเคราะห์ถึงแนวคิดและหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลแต่ละคนจากผลงานแปลแต่ละฉบับ

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ
2. ศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
3. ศึกษาชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล รวมถึงแหล่งข้อมูลที่ผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยนำมาใช้อ้างอิงหรือใช้ประกอบในการแปล
4. ศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึง ความสอดคล้อง และความแตกต่างในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยด้านหลักศรัทธาในอายุขัยที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลแต่ละคน
5. เพื่อวิเคราะห์แนวคิด หลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ และศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน

1.4 ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ
2. ทราบประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
3. ทราบชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปลแต่ละคน และทราบถึงแหล่งข้อมูลที่ผู้แปลนำมาใช้อ้างอิงและประกอบในการแปล
4. ทราบถึงความแตกต่างในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ทราบถึงแนวคิด หลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตลอดจนปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน
5. ส่งเสริมวิทยาการและความรู้ในศาสตร์อิสลามศึกษาด้านหลักศรัทธาและการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานแก่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
6. เป็นการสร้างองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อการทำวิจัยต่อไป
7. เพื่อให้ชาวไทยมุสลิมได้เลือกผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยที่ตรงกับแนวคิดและหลักศรัทธาของตน ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและเพื่อลดความขัดแย้งทางด้านความเชื่อที่ปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาจากแหล่งข้อมูล ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 4 ผลงานแปล ดังต่อไปนี้

1.5.1 หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความของ ต่วน สุวรรณศาสน์ ไม่ปรากฏปีและสถานที่พิมพ์

1.5.2 หนังสือกุรอานมะอฺญูด ความหมายของอัล-กุรอาน ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ พิมพ์ครั้งที่ 2 ปีพุทธศักราช 2544

1.5.3 หนังสืออัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย ฉบับปรับปรุงใหม่ ของวินัย สมะฮูน ปีพุทธศักราช 2524 ตีพิมพ์ที่ ส.วงศ์เสงี่ยม

1.5.4 หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ปีพุทธศักราช 2542 พิมพ์ที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัด บิน อับดุลอะซีซ เพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

สาเหตุที่เลือกกลุ่มตัวอย่าง 4 ผลงานแปลนี้ เนื่องจากทั้ง 4 ผลงานแปลเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้รับความนิยมและเป็นที่แพร่หลายมากที่สุดในสังคมมุสลิมไทย นอกจากนี้แต่ละผลงานยังมีความโดดเด่นเฉพาะทั้งในด้านเนื้อหา ผู้แปล และประวัติการแปลซึ่งอาจกล่าวสรุปได้ว่า

หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความของต้นสุวรรณศาสน เป็นผลงานที่แปลโดยผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดทางศาสนาอิสลามในประเทศไทย คือตำแหน่งจุฬาราชมนตรีในขณะนั้น เป็นผลงานที่กล่าวกันว่า เป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับที่แปลครบถ้วนสมบูรณ์เป็นฉบับแรกในประเทศไทย และได้ทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระราชทานแก่สถาบันและองค์กรต่าง ๆ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี

หนังสือกุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เป็นผลงานแปลโดยนักวิชาการที่มีผลงานเขียนและงานแปลที่ได้รับการยอมรับในแวดวงวิชาการและเป็นผลงานแปลที่ถูกรวบรวมวิจารณ์อย่างกว้างขวางถึงเรื่องแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปล อีกทั้งยังเป็นผลงานแปลที่ได้รับการกล่าวว่าเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับที่แปลครบถ้วนสมบูรณ์เป็นฉบับแรกในประเทศไทยเช่นเดียวกัน

หนังสืออัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย ฉบับปรับปรุงใหม่ ของวินัย สมะฮะฮุน เป็นผลงานแปลที่แปลโดยนักวิชาการที่ได้รับการยอมรับอย่างสูงในสังคมมุสลิมไทย และเป็นผู้ที่มีบทบาททั้งทางด้านศาสนา สังคม การเมืองและการปกครอง

หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ เป็นผลงานแปลที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในนามขององค์กรที่มีคณะนักวิชาการศาสนาที่ได้รับการยอมรับร่วมกันแปลผลงานดังกล่าว อีกทั้งยังเป็นผลงานที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์กรทั้งในและต่างประเทศเพื่อใช้เผยแพร่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในรูปแบบต่าง ๆ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเฉพาะอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยแบ่งออกเป็นสองส่วนคือ

ส่วนที่หนึ่ง สุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ จำนวน 91
 สุเราะฮ์ 2,056 อายะฮ์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
1	อัลฟาติฮะฮ์	1-2-3-4	4
2	อัลบะเกาะเราะฮ์	7-8-9-10-15-17-19-20-22-23-26-27-28-29-32- 37-54-55-60-61-62-64-67-70-72-73-74-75-76- 77-79-80-83-85-88-89-90-91-94-95-96-97-98- 101-102-103-105-106-107-109-110-112-113- 114-115-116-117-118-120-125-126-127-128- 129-132-135-136-137-138-139-140-142-143- 144-148-149-153-154-156-158-159-160-161- 163-164-165-167-169-170-172-173-174-176- 177-181-182-185-187-189-190-192-193-194- 195-196-197-198-199-200-202-203-204-205- 206-207-209-210-211-212-213-214-215-216- 217-218-219-220-221-222-223-224-225-226- 227-228-229-230-231-232-233-234-235-237- 238-239-240-242-243-244-245-246-247-249- 251-252-253-255-256-257-258-259-260-261- 262-263-264-265-266-267-268-270-271-272- 273-275-276-278-279-281-282-283-284-285- 286	205
3	อาละอิมรอน	2-4-5-6-7-8-9-10-11-13-14-15-18-19-20-21-23- 26-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40- 42-45-47-49-50-51-52-54-55-57-59-61-62-63- 64-66-68-70-73-74-75-76-77-78-79-81-83-84- 86-87-89-92-94-95-97-98-99-101-102-103- 107-108-109-110-112-113-114-115-116-117- 119-120-121-122-123-126-129-130-132-134-	136

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
		135-140-141-142-144-145-146-148-150-151- 152-153-154-155-156-157-158-159-160-162- 163-164-165-166-167-169-170-171-172-173- 174-176-177-179-180-181-182-183-187-189- 191-195-198-199-200	
4	อันนีส้าฮ์	1-5-6-9-11-12-13-14-15-16-17-19-23-24-25- 26-27-28-29-30-32-33-34-35-36-37-38-39-40- 42-43-45-46-47-48-49-50-52-54-56-58-59-61- 62-63-64-69-70-72-73-74-75-76-77-78-79-80- 81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94- 95-96-97-99-100-102-103-104-105-106-107- 108-109-110-111-112-113-114-116-118-119- 122-123-125-126-127-128-129-130-131-132- 133-134-135-136-137-139-140-141-142-143- 144-146-147-148-149-150-152-153-155-157- 158-160-162-164-165-166-167-168-169-170- 171-172-173-175-176	137
5	อัลมาอิตะฮ์	1-2-3-4-5-6-7-8-9-11-12-13-14-15-16-17-18- 19-20-21-23-27-28-31-33-34-35-38-39-40-41- 42-43-44-45-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56- 57-59-60-61-64-67-69-71-72-73-74-76-80-81- 84-85-87-88-89-91-92-93-94-95-96-97-98-99- 100-101-103-104-105-106-107-108-109-110- 112-115-116-117-118-119-120	91
6	อัลอันอาม	1-3-12-13-14-17-18-19-21-23-31-33-34-35-36- 37-39-40-45-46-47-50-53-54-56-57-58-62-64- 65-70-71-73-80-81-83-88-90-91-93-95-96-	79

ลำดับ	สุเราะฮฺ	อายะฮฺที่	จำนวน (อายะฮฺ)
		100-101-102-103-107-108-109-111-114-115- 116-118-119-121-124-125-128-133-136-137- 138-139-140-142-144-145-148-149-150-151- 152-157-159-162-164-165	
7	อัลอะอรอฟ	26-28-30-32-33-37-43-44-45-49-50-54-56-59- 62-65-69-70-71-73-74-85-86-87-89-99-101- 105-109-112-128-131-140-153-158-164-167- 169-178-180-185-186-187-188-189-190-194- 196-200	49
8	อัลอันฟาล	1-2-7-10-13-16-17-18-19-20-22-23-24-25-27- 28-29-30-33-34-36-37-39-40-41-42-43-44-45- 46-47-48-49-51-52-53-55-58-60-61-62-63-64- 66-67-68-69-70-71-72-74-75	52
9	อัตเตาบะฮฺ	1-2-3-4-5-6-7-9-13-14-15-16-17-18-19-20-22- 24-25-26-27-28-29-30-31-32-34-36-37-38-39- 40-41-42-43-44-45-46-47-48-51-52-54-55-56- 59-60-61-62-63-64-65-67-68-70-71-72-74-75- 77-78-79-80-81-83-84-85-86-89-90-91-93-94- 95-96-97-98-99-100-102-103-104-105-106- 110-115-117-118-128	89
10	ยูนุส	3-4-5-6-10-11-16-17-18-20-21-22-25-27-29- 30-31-32-34-35-36-37-38-44-45-46-49-55-58- 59-60-62-64-65-66-68-69-71-72-79-81-82-84- 85-95-100-104-106-107-109	50
11	ฮูด	1-2-4-5-6-11-12-13-14-18-19-20-26-29-30-31- 33-34-41-43-50-54-56-57-61-63-64-66-73-78- 84-86-88-90-92-101-111-112-113-115	41
12	ยूसุฟ	6-18-19-21-23-31-34-37-38-39-40-50-51-52- 53-55-64-66-67-68-73-76-77-79-80-83-85-86-	42

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
		87-88-90-91-92-95-96-98-99-100-101-106- 107-108	
13	อัลเราะฮัด	2-8-9-11-13-15-16-17-20-21-25-26-27-28-30- 31-33-34-36-37-38-39-41-42-43	25
14	อิบรอฮีม	1-2-3-4-5-6-8-9-10-11-12-19-20-21-22-24-25- 27-28-30-32-34-36-38-39-42-46-47-48-51-52	31
15	อัลฮิจญ์ร	25-28-49-52-69-86-96	7
16	อันนะหฺล	1-7-9-18-19-20-22-23-26-28-31-33-35-36-37- 38-40-41-45-47-48-49-51-52-53-56-57-60-61- 62-63-65-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80- 81-83-87-88-90-91-92-93-94-95-96-98-101- 104-105-106-107-108-110-112-114-115-116- 119-120-127-128	69
17	อัลฮิสรอฮ์	1-17-22-25-30-33-39-44-65-66-92-94-96-97- 99-110-111	18
18	อัลกะฮฟู	1-4-15-16-17-21-24-26-38-39-43-44-45-58- 110	15
19	มัจยัม	18-26-30-35-36-44-45-48-49-58-61-69-75-76- 78-81-85-87-88-91-92-93-96	23
20	ฏอฮา	5-8-14-35-61-73-82-90-98-114-108-109-111	13
21	อัลอันบิยาฮ์	4-22-26-36-42-57-66-67-98-108-112	11
22	อัลฮัจญ์	2-3-6-7-8-9-10-11-12-14-15-16-17-18-23-24- 25-28-30-31-32-34-35-36-37-38-39-40-41-47- 52-54-56-58-59-60-61-62-63-64-65-68-69-70- 71-72-73-74-75-76-78	51
23	อัลมูอมีนูน	14-23-24-27-32-38-51-85-87-89-91-116-117	13
24	อันนุร	2-5-6-7-8-9-10-13-14-15-17-18-19-20-21-22- 25-28-29-30-31-32-33-35-36-37-38-39-40-41- 42-43-44-45-46-47-48-50-51-52-53-54-55-58-	50

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
		59-60-61-62-63-64	
25	อัลฟุรกอน	6-17-20-26-31-41-55-58-59-60-63-68-70-71-90	15
26	อัลชุกรอ์	5-9-34-37-68-89-93-97-104-108-110-122-126- 131-140-144-150-159-163-175-179-191-200- 213-217-218-220-227	28
27	อันนัมล	6-8-9-11-15-24-25-26-30-36-40-43-44-45-46- 47-49-59-60-61-62-63-64-65-78-79-87-88-93	29
28	อัลเกาะศ็อศ	13-16-27-28-30-49-50-56-60-68-70-71-72-75- 76-77-78-80-81-82-87-88	22
29	อัลอันกะบุต	3-5-6-10-11-16-17-19-20-22-23-24-25-26-29- 36-40-41-42-44-45-46-50-52-60-61-62-63-65- 67-68-69	32
30	อรรูม	4-5-6-8-9-10-11-17-27-29-30-37-38-39-40-43- 48-50-54-56-59-60	22
31	ลุกมาน	6-9-11-12-13-16-18-20-21-22-23-25-26-27-28- 29-30-31-32-33-34	21
32	อัลสัจญ์ดะฮ์	4-6	2
33	อัลอะหซาบ	1-2-3-4-5-6-9-10-12-15-17-18-19-21-22-23-24- 25-27-29-30-31-33-34-35-36-37-38-39-40-41- 43-46-47-48-50-51-52-53-54-55-56-57-59-62- 63-64-66-69-70-71-73	52
34	สะบะอ์	1-2-6-7-8-11-15-21-22-23-24-26-27-33-34-46- 47-50	18
35	ฟาฏีร	1-2-3-4-5-8-9-10-11-13-14-15-17-18-22-27-28- 29-30-31-32-34-38-40-41-42-43-44-45	29
36	ยาซีน	5-11-15-23-38-47-52-58-74-81	10
37	อัลศอฟฟาต	4-23-35-40-56-74-86-96-102-126-128-152- 159-160-169-182	16

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
38	ศอด	9-26-35-65-66-71	6
39	อัลซุหมัร	1-2-3-4-5-6-7-8-10-11-14-16-17-18-20-21-22- 23-26-29-32-35-36-37-38-42-43-44-45-47-52- 53-56-57-60-61-62-63-64-66-67-68-74-75	44
40	ฆอฟิร	2-4-8-10-12-14-16-17-20-21-22-28-29-31-33- 34-35-42-43-44-45-48-55-56-61-62-63-64-65- 66-69-74-77-78-79-81-84-85	38
41	ฟุศสิลัต	2-6-12-14-15-19-21-22-28-30-32-33-36-37-39- 40-41-42-52-53	20
42	อัลซุรอ	3-4-5-6-8-9-10-11-12-13-15-16-17-19-21-23- 24-27-28-31-36-40-44-46-47-49-50-51-53	29
43	อัลซุครุฟ	4-9-17-19-20-33-36-43-45-63-64-81-84-87	14
44	อัลดुकอน	6-18-19-42-49	5
45	อัลญาซียะฮ์	2-5-6-8-10-12-14-19-22-23-26-27-32-35-36-37	16
46	อัลอะฮุกอฟ	2-4-5-8-10-13-17-21-23-26-28-30-31-32-33-38	16
47	มูฮัมมัด	1-3-4-7-9-10-11-12-16-19-21-23-28-29-30-32- 33-34-35-38	20
48	อัลฟัตหุ	2-3-4-5-6-7-9-10-11-13-14-15-16-17-18-19-20- 21-23-24-25-26-27-28-29	25
49	อัลฮุญร็อต	1-3-5-7-8-9-10-12-13-14-15-16-17-18	14
50	กอฟ	26-33	2
51	อัลซารียาต	28-30-50-51-58	5
52	อัลญุร	27-28-43	3
53	อันนัจญุม	23-25-26-31-32-58-62	7
54	อัลเกาะมัร	42-55	2
55	อัลเราะฮมาน	1-27-78	3
56	อัลวาเกอะฮ์	69-74	2
57	อัลอะตีด	1-3-4-5-6-7-8-9-10-11-14-16-17-18-19-20-21- 22-23-24-25-27-28-29	24

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
58	อัลมูญาตะละฮ์	1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17- 18-19-20-21-22	22
59	อัลฮัจ์ร	1-2-3-4-5-6-7-8-10-11-13-18-19-21-22-23-24	17
60	อัลมูมะตะฮีนะฮ์	1-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13	12
61	อัลศอฟ	1-3-4-5-6-7-8-11-13-14	10
62	อัลญุมอะฮ์	1-3-4-5-6-7-9-10-11	9
63	อัลมุนาฟิฏูน	1-2-4-5-6-7-8-9-11	9
64	อัตตะฮอบูน	1-2-4-6-7-8-9-11-12-13-14-15-16-17-18	15
65	อัลญะลาท	1-2-3-4-5-7-10-11-12	9
66	อัตตะหรีม	1-2-3-4-6-8-10-11	8
67	อัลมุลก	2-3-9-13-14-19-20-26-28-29-67	11
68	อัลฮากูเกาะฮ์	33-52	2
69	อัลมะฮารีญ์	3	1
70	นูห	3-4-10-13-15-17-19-25	8
71	อัลญิน	4-5-7-12-18-19-22-23	8
72	อัลมุซซัหมิล	20	1
73	อัลมุดดัซซิริ	31-56	2
74	อัลอินसान	2-6-9-11-30	5
75	อันนะบะฮ์	37-38	2
76	อันนาซีอาต	25	1
77	อัตตักวีร	29	1
78	อัลอินฟีฏอร	6-19	2
79	อัลอินชีก็อก	15-23	2
80	อัลบรูจญ์	8-9-14-15-20-90	6
81	อัลญอริก	8	1
82	อัลอะอลา	7	1
83	อัลหอยยะฮ์	24	1
84	อัลซัซมีส	13	1

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
85	อັตติน	8	1
86	อัลอะลัก	14	1
87	อัลบัยยีนะฮ์	2-5-8	3
88	อัลอาติยาต	11	1
89	อัลฮุมะชะฮ์	6	1
90	อันนัศร	1-2-3	3
91	อัลอิคลาศ	1-2	2

ส่วนที่สอง สุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จำนวน 46
สุเราะฮ์ 104 อายะฮ์ ดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
1	อัลฟาติฮะฮ์	1-3-7	3
2	อัลบะเกาะเราะฮ์	15-26-29-115-185-195-206-210-222-237-245- 253-255	13
3	อาละอิมรอน	28-31-54-73-169	5
4	อันนิสาอ์	28-142-164	3
5	อัลมาอิเตฮ์	6-54-60-64-116	5
6	อัลอันอาม	18-39-61-103-125-158	6
7	อัลอะอรอฟ	22-54-56-99-143-206	6
8	อัตเตาบะฮ์	6-7-21-40-67-79-100	7
9	ยูนุส	3	1
10	ฮูด	34-37-101	3
11	อิรเราะด	2	1
12	อิบรอฮีม	46	1
13	อันนะหฺล	26	1
14	อัลกะฮฺฟ	28-42	2

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
15	ฏอฮา	5-12-13-39-41	5
16	อัลอันบิยาฮ์	47	1
17	อัลมูมิnun	27	1
18	อัลฟุรกอน	59	1
19	อันนัมล	63	1
20	อัลเกาะศอศ	14	1
21	อิรรัม	16	1
22	อัลสัจญ์ตะฮ์	4-5	2
23	อัลอะหซาบ	33	1
24	ฟาฏีร	43	1
25	ยาซีน	28-71-83	3
26	ศอด	34-45-75	3
27	อัลฮุมร	7-67-75	3
28	ฟุศสิลัต	11	1
29	อัลฮุคฺรฺฟ	55	1
30	อัลฟัดหฺ	10-18-29	3
31	อัลญุร	48	1
32	อันนัจญ์ม	6	1
33	อิรเราะฮฺมาน	26-27	2
34	อัลฮะดีด	4	1
35	อัลมูญาตละฮ์	12	1
36	อัลฮัซร	2	1
37	อัลมูมตะฮิเนฮ์	8	1
38	อัลมุลก	1	1
39	อัลฮากุเกาะฮ์	17	1
40	อัลมะอาริจญ์	4	1
41	อัลกียามะฮ์	22-23	2
42	อัลอินसान	9	1

ลำดับ	สุเราะฮ์	อายะฮ์ที่	จำนวน (อายะฮ์)
43	อัลกุฎอริก	16	1
44	อัลฟัจญ์ร	22	1
45	อัลลัยล	20	1
46	อัลบัยยินะฮ์	8	1

2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยจะศึกษาถึงชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลจากตัวของผู้แปลหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้แปล ตลอดจนบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการแปล โดยวิธีการเลือกสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลอย่างเจาะจงจำนวน 14 คน ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก จำแนกตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ตารางแสดงขอบเขตด้านประชากร

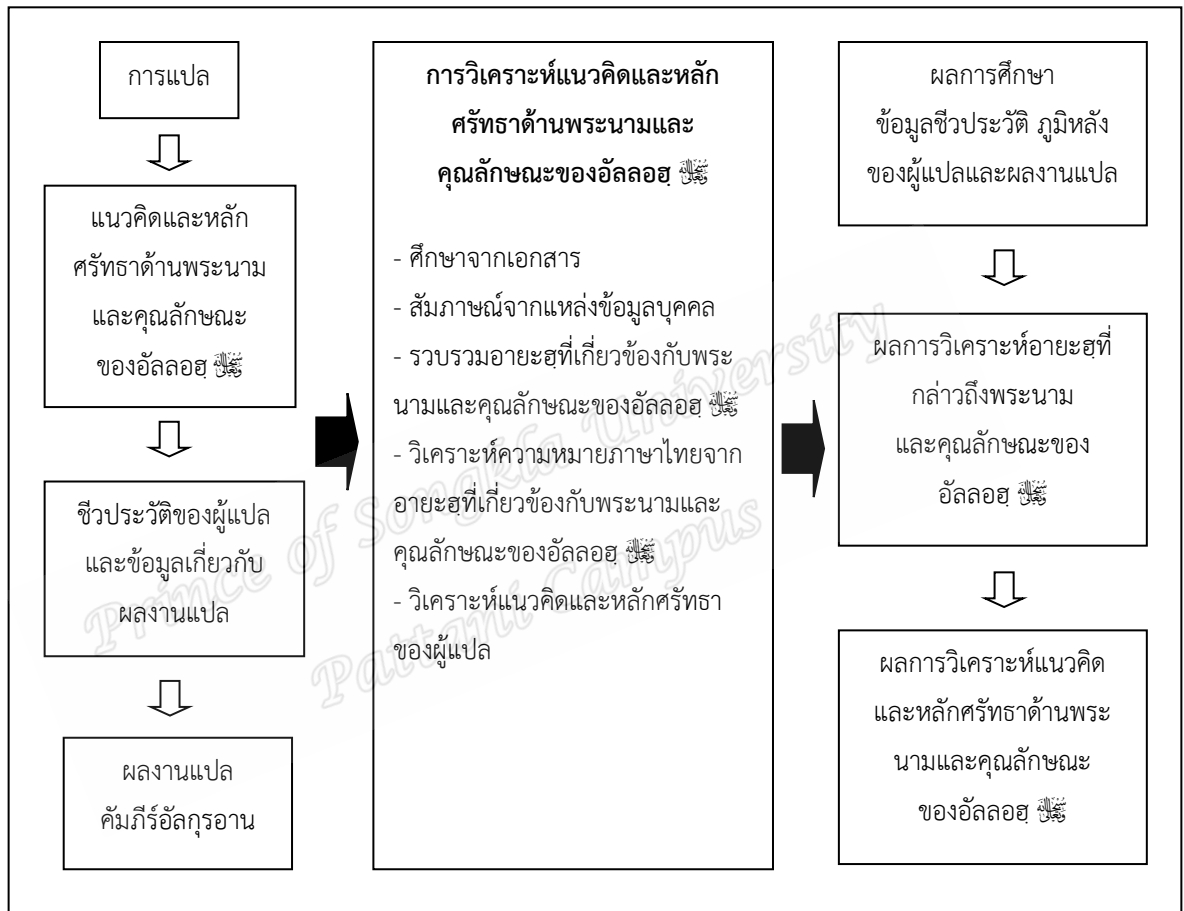
ลำดับ	ชื่อผลงานแปล	จำนวนผู้ให้ข้อมูล
1	พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ	3 คน
2	กุรอานมะญีด ความหมายของอัล-กุรอาน	3 คน
3	อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย ฉบับปรับปรุงใหม่	2 คน
4	พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย	6 คน
รวมทั้งสิ้น		14 คน

เนื่องจากผลงานแปลลำดับที่ 4 เป็นผลงานแปลในนามองค์กรซึ่งมีผู้ร่วมแปลเป็นคณะบุคคลจำนวน 3 คน ดังนั้นผู้วิจัยจึงจะสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 6 คน

นอกจากนี้ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ประวัติความเป็นมาในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยใช้กลุ่มเป้าหมายรองจำนวน 10 คน

1.6 กรอบแนวคิด

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สามารถกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ศึกษาเฉพาะหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้น
2. ศึกษาเฉพาะอายุขัยที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน
3. ศึกษาเฉพาะแนวคิดและหลักศรัทธาของสะลัฟและเคาะลัฟ อัลละฮะฮาอีเราะฮฺ
4. ข้อมูลการสัมภาษณ์จะให้นำหนักกับตัวผู้แปลผู้มีส่วนร่วมในการแปลและทายาทที่ใกล้ชิดตามลำดับ

5. งานวิจัยนี้มีได้ยึดหลักการเปรียบเทียบการแปลความหมายทางภาษาศาสตร์ แต่ยึดหลักการวิเคราะห์ทางชีวประวัติ ภูมิหลัง หนังสือ ตำราที่นำมาประกอบในการแปล และเนื้อหาหรือประชากรศาสตร์ในการเปรียบเทียบ

6. การแปลความหมายอายะฮ์อัลกุรอานที่ปรากฏในงานวิจัยฉบับนี้ คัดลอกมาจากหนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย พิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัด บิน अबดุลอะซีซ เพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน อัลมะดีนะฮ์ อัลมุเนาะวะเราะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

7. การเขียนทับศัพท์ภาษาอาหรับเป็นภาษาไทย และภาษาอาหรับเป็นอักษรโรมันที่พบในผลงานแปลที่ผู้วิจัยศึกษา ผู้วิจัยจะรักษารูปคำและสำนวนไว้คงเดิมโดยไม่เปลี่ยนแปลง

8. การสะกดคำจากภาษาอาหรับเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะการใช้การปริวรรตอักษรของวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ พุทธศักราช 2546

9. การสะกดคำจากภาษาอาหรับเป็นภาษาอังกฤษผู้วิจัยจะการใช้การปริวรรตอักษรของหอสมุดรัฐสภา สหรัฐอเมริกา

10. การอ้างอิงข้อความหรือเนื้อหาจากหนังสือภาษาอาหรับ ภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจะการใช้การแปลแบบสรุปความหมาย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น

11. การอ้างอิงอัลกุรอาน ผู้วิจัยจะอ้างอิงโดยการระบุเราะฮ์และหมายเลขอายะฮ์

12. การอ้างอิงฮะดีษ ผู้วิจัยจะอ้างอิงโดยการระบุผู้รายงานและหมายเลขฮะดีษ

13. การอธิบายศัพท์บัญญัติต่าง ๆ ที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะอธิบายไว้ในเชิงอรรถ

14. การบอกประวัติบุคคลสำคัญ ๆ ที่ถูกกล่าวถึงในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะอธิบายโดยสังเขปไว้ในเชิงอรรถ

15. การอธิบายภาษาที่สำคัญ ๆ ที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะอธิบายโดยสังเขปไว้ในเชิงอรรถ

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

วรรณกรรม หมายถึง ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาไทย

การแปลความหมาย หมายถึง การถ่ายทอดข้อความที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานด้วยภาษาไทยโดยให้ความหมายที่เหมือนหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับที่เป็นภาษาอาหรับมากที่สุด

คัมภีร์อัลกุรอาน หมายถึง คัมภีร์ที่อัลลอฮ์ ﷻ ประทานให้แก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งถูกบันทึกด้วยภาษาอาหรับ

พระนาม หมายถึง ถ้อยคำที่บ่งชี้ถึงความหมายเฉพาะของผู้ที่ถูกเรียกคือชื่อที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงใช้เรียกแทนพระองค์เอง ซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน

คุณลักษณะ หมายถึง ถ้อยคำที่มีความหมายเฉพาะสำหรับอัลลอฮ์ ﷻ หรือลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรมและรูปธรรมของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน

แนวคิด หมายถึง ความคิดสำคัญซึ่งเป็นแนวในการผูกความคิดอื่นๆ ที่สอดแทรกอยู่ในเรื่องความเชื่อ ความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในด้านพระนามและคุณลักษณะของพระองค์ ซึ่งมีผลต่อการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

การเปรียบเทียบ หมายถึง การนำคำแปลจากคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของทั้ง 4 ผลงานแปลมาพิจารณาและวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นถึงความเหมือน ความคล้ายคลึงและความแตกต่างในการให้ความหมายด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

สะลัฟ หมายถึง บรรดาผู้ที่ศรัทธาในอิสลามซึ่งมีชีวิตอยู่ในช่วงสามศตวรรษแรกแห่งการอพยพของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มเศาะฮาบะฮ์ (สาวก) ตาบิอีน (ผู้เป็นศิษย์ของสาวก) และตาบิอิตตาบิอีน (สานุศิษย์ของผู้เป็นศิษย์ของสาวก)

เคาะลัฟ หมายถึง บรรดานักวิชาการผู้ศรัทธา ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านหลักการอิสลาม ซึ่งมีชีวิตอยู่ในช่วงหลังจากสามศตวรรษแรกแห่งการอพยพของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ

อัลอะชาอิเราะฮ์ หมายถึง กลุ่มมุสลิมที่มีแนวคิดในการนำเอาแนวทางของอะฮฺลุลกาลามหรือนักภาษวิทยา ซึ่งใช้หลักการในการยืนยันด้านหลักศรัทธา และเพื่อตอบโต้กลุ่มที่มีแนวคิดตรงข้ามกับฝ่ายตน กลุ่มดังกล่าวก่อตั้งโดยอะบูลหะสัน อะลี บิน อิสมาอิล อัลอัซฮะรีย

1.9 วิธีดำเนินการวิจัย

1.9.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยบันทึกข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล

1.9.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.9.2.1 ชนิดของเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจึงประกอบไปด้วยเครื่องมือวิจัย 2 ส่วน คือ เครื่องมือวิจัยที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและเครื่องมือวิจัยที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1.9.2.1.1 แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร

1.9.2.1.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4 ตารางแสดงวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือและการนำเครื่องมือไปใช้

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	เครื่องมือ	การนำเครื่องมือไปใช้
1. การศึกษาเอกสาร	แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร	ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยซึ่งเป็นข้อมูลทั้งเชิงปริมาณ เช่น จำนวนอายุที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะ และเชิงคุณภาพ เช่น ลำดับประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน แนวคิดที่สะท้อนจากข้อความที่ปรากฏของผลงานแปล
2. การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล	แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง	ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากการสนทนาสอบถามปากเปล่า โดยมีการบันทึกข้อมูลในการสัมภาษณ์ มีแผนการสัมภาษณ์และการบริหารการสัมภาษณ์จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ค่อนข้างแน่นอนเป็นการล่วงหน้า ผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนจะตอบคำถามเดียวกัน และถามคำถามก่อนหลังเรียงตามลำดับเหมือนกัน เช่น ชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปล ระดับการศึกษา แนวคิด ความเชื่อ ตลอดจนผลงานทางวิชาการที่ปรากฏ

1.9.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีรายละเอียดในการสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.9.2.2.1 แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร มีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

- ก. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบบันทึกข้อมูลเอกสาร เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลที่ต้องการจะบันทึกและรวบรวมจากเอกสารที่สำคัญ ได้แก่ คัมภีร์อัลกุรอานและผลงานแปล
- ข. สร้างแบบบันทึกข้อมูลเอกสาร แล้วนำแบบบันทึกข้อมูลเอกสารที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไข
- ค. นำแบบบันทึกข้อมูลเอกสาร ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้บันทึกเพื่อนำผลการบันทึกข้อมูลเอกสารมาเรียบเรียงและวิเคราะห์

1.9.2.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้สัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์ตามคำถามที่ได้สร้างขึ้นและพิมพ์ไว้ในแบบสัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนจะตอบคำถามชุดเดียวกัน ซึ่งมีขั้นตอนการพัฒนาดังนี้

- ก. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับชีวประวัติของผู้แปลและผลงานแปล
- ข. สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยครอบคลุมประเด็นหลัก 3 ด้าน คือ ภาพรวมการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในประเทศไทย ชีวประวัติของผู้แปลและผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของผู้แปล
- ค. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไข
- ง. นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลและประเมินผล 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ และปรับปรุงแก้ไข
- จ. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเพื่อนำผลการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปล

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องบันทึกเสียง และสมุดบันทึกเป็นอุปกรณ์ช่วยในการรวบรวมข้อมูลด้วย

1.9.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการได้มาของข้อมูลที่นำมาใช้ในการวิจัยนั้นได้มาจากแหล่งข้อมูล 2 ส่วน คือ

1.9.3.1 ได้มาจากการศึกษาค้นคว้า การอ่านและการรวบรวมเอกสารซึ่งมีข้อมูลจากแหล่งเอกสารที่สำคัญ ดังนี้

- ก. คัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย
- ข. หนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน
- ค. เอกสาร งานวิจัยและบทความวิชาการที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการแปล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ
- ง. เอกสาร งานวิจัยและบทความวิชาการเกี่ยวกับประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ รวมถึงประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
- จ. เอกสาร งานวิจัยและบทความวิชาการเกี่ยวกับหลักการศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ และการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน
- ฉ. เอกสาร งานวิจัยและบทความวิชาการที่กล่าวถึงชีวประวัติผู้แปลของผลงานแปลที่ต้องการศึกษา

1.9.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) โดยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant interview) ซึ่งเป็นผู้แปลหรือผู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับผู้แปลและการแปล เช่น ทายาทของผู้แปล เพื่อต้องการทราบถึงประวัติของผู้แปลและประวัติในการดำเนินการแปล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ก. นำประเด็นแบบสัมภาษณ์ที่ได้ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย
- ข. นัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับผู้ให้ข้อมูลล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์

ค. ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายโดยจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

- 1) กลุ่มเป้าหมายหลัก หมายถึง ผู้แปลหรือทายาทของผู้แปลตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในการแปลหรือผู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้แปลและผลงานแปลที่ต้องการศึกษา และ 2) กลุ่มเป้าหมายรอง หมายถึง ผู้ที่มีผลงานแปลฉบับอื่น ๆ และมีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

1.9.4 การจัดกระทำข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผสมผสานระหว่างการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ดังนั้นการจัดกระทำข้อมูลจึงถูกจำแนกออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1.9.4.1 ข้อมูลจากเอกสารที่รวบรวมจาก ตำรา หนังสือ เอกสารงานวิจัยและบทความทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและจำแนกประเภทเป็นหมวดหมู่ ดังนี้

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ

ข. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

ค. เอกสารเกี่ยวกับแนวคิดและหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของกลุ่มแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟ

ง. รวบรวมและจำแนกสุเราะฮ์และอายะฮ์ของคัมภีร์อัลกุรอานที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยจำแนกระหว่างอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนาม และอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะออกจากกัน

จ. รวบรวมและจำแนกความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่แปลความหมายเป็นภาษาไทยของผลงานแปลที่ต้องการศึกษาทั้ง 4 ผลงานแปล โดยการสร้างตารางเพื่อการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อให้เห็นถึงความเหมือน ความคล้ายคลึง และความแตกต่างของแต่ละผลงานแปล

1.9.4.2 ข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์ โดยการนำข้อมูลที่อยู่ในเครื่องบันทึกเสียง มาถอดความและทำการบันทึกโดยเรียงเรียงตามลำดับความสำคัญทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติของผู้แปล และประวัติการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของแต่ละผลงาน โดยแบ่งข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เป็น 2 กลุ่ม คือ

ก. ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ ผู้แปล ทายาทของผู้แปลหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแปลหรือผู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับผู้แปลและประวัติการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของแต่ละผลงานแปลที่ต้องการศึกษา

ข. ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มเป้าหมายรอง คือ ผู้ที่มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไม่ว่าจะแปลเพียงบางสุุซหรือแปลครบสมบูรณ์ 30 สุุซ และมีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

1.9.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.9.5.1 การตรวจสอบข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูลก่อนนำมาวิเคราะห์โดยผู้วิจัยจะดำเนินการดังต่อไปนี้

ก. การตรวจสอบข้อมูลเอกสาร ผู้วิจัยจะใช้การตรวจสอบวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์โดยจำแนกออกเป็น การตรวจสอบวิเคราะห์ภายนอก (External Criticism) หรือการวิพากษ์หลักฐาน เพื่อตรวจสอบวิเคราะห์แหล่งที่มาของข้อมูลหรือหลักฐานรวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องหรือความผิดพลาดของเอกสาร และการตรวจสอบวิเคราะห์ภายใน (Internal Criticism) หรือการวิพากษ์ข้อมูล เพื่อตรวจสอบวิเคราะห์ในการประเมินค่าและตีความข้อมูลและหลักฐานที่ได้นำมาศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความแน่นอน ความถูกต้อง และเชื่อถือได้ เพื่อเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือต่อผลการตรวจสอบวิเคราะห์ภายนอกกว่าสามารถเป็นหลักฐานที่เชื่อถือได้

ข. ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลบุคคลที่ได้รับมาจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Data Triangulation) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากแหล่งข้อมูลบุคคลที่ต่างกันมาตรวจสอบกับข้อมูลที่ปรากฏในเอกสาร งานวิจัยหรือบทความทางวิชาการ ทั้งนี้เพื่อแสดงว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นเป็นข้อมูลที่ถูกต้องเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์ต่อไป

1.9.5.2 หลักการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้ทำการตรวจสอบข้อมูลทั้งสองส่วนเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ผ่านมาการตรวจสอบดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการแยกแยะข้อมูล เพื่อจัดแยกประเภทของเรื่อง โดยเรื่องเดียวกันจะจัดรวบรวมไว้ด้วยกัน รวมทั้งเรื่องที่เกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กัน เรื่องที่เป็นเหตุเป็นผลซึ่งกันและกัน จากนั้นจึงนำเรื่องทั้งหมดมาสังเคราะห์หรือรวมเข้าด้วยกันโดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งได้มาจากความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้รับการถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ในส่วนของสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้รวบรวมและจำแนกออกเป็นประเภท และทำการวิเคราะห์โดยใช้หลักการดังนี้

ก. การวิเคราะห์เปรียบเทียบ เพื่อให้ประจักษ์ถึงความเหมือน ความคล้ายคลึงและความแตกต่างกันของทั้ง 4 ผลงานแปล และเพื่อให้ทราบถึงว่าผู้แปลแต่ละคนนั้นได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานตามตัวอักษรแบบมีนัย หรือแปลแบบสรุปความ

ข. การสืบค้นรวบรวมและทบทวนทัศนะของนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักศรัทธาและสังเคราะห์ข้อมูลแต่ละทัศนะ เพื่อให้ทราบว่าผู้แปลแต่ละคนนั้นให้ความหมายอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดและหลักศรัทธาของ

นักวิชาการกลุ่มใด รวมถึงวิเคราะห์ชีวประวัติของผู้แปลแต่ละคน เพื่อให้ทราบว่าสิ่งใดเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และการให้ความหมายนั้นสอดคล้องกับแนวคิดและหลักศรัทธาของกลุ่มใด

ค. หลักการให้เหตุผลแบบนิรนัย โดยเป็นการนำความรู้พื้นฐาน ความเชื่อ ซึ่งเป็นสิ่งที่รู้มาก่อนและยอมรับว่าเป็นจริงเพื่อหาเหตุนำไปสู่ข้อสรุป และใช้หลักการให้เหตุผลแบบอุปนัย ซึ่งเป็นวิธีการสรุปเพื่อค้นหาความจริงจากการสังเกตซ้ำหลายครั้ง แล้วนำมาสรุปเป็นความรู้แบบทั่วไป

1.9.5.3 การนำเสนอข้อมูล

สำหรับการนำเสนอข้อมูลนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอในรูปแบบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา ด้วยการเขียนบรรยายผลหรือข้อค้นพบโดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลดังต่อไปนี้

ก. ข้อมูลชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปลและประวัติการแปลของแต่ละผลงานที่ได้จากเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้แปลและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้แปลหรือเกี่ยวข้องกับการแปล

ข. ปัจจัยที่มีผลต่อผู้แปลที่ทำให้การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสอดคล้องกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่ง

ค. นำเสนอข้อมูลอายุขัยที่เกี่ยวข้องกับพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้การนำเสนอในเชิงปริมาณโดยใช้ตารางแจกแจงความถี่

ง. นำเสนอในเชิงวิเคราะห์เปรียบเทียบอายุขัยที่กล่าวถึงหรือเกี่ยวข้องกับพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในแต่ละผลงานแปลว่ามีความเหมือน คล้ายคลึง หรือแตกต่างกันอย่างไร

จ. วิเคราะห์แนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคนจากการเลือกใช้คำในการให้ความหมายที่เกี่ยวข้องกับพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ในแต่ละอายุขัย โดยอ้างอิงทัศนะของนักวิชาการที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักศรัทธาและการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน

บทที่ 2

ประวัติความเป็นมาและบทบาทบัญญัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน (การตัรฎูมะฮฺ) มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานหลายศตวรรษและมีบทบาทบัญญัติที่เกี่ยวข้องหลายประการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความหมายและคำนิยามของคำว่าตัรฎูมะฮฺ ทฤษฎีการแปล ประเภทของการแปล ข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน คุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ และประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ความหมายของตัรฎูมะฮฺ (การแปล)

อุละมาอ์ได้ให้ความหมายของตัรฎูมะฮฺแยกออกเป็นความหมายทางภาษาศาสตร์ และความหมายทางวิชาการไว้ดังนี้

2.1.1 ความหมายทางภาษาศาสตร์

คำว่า ตัรฎูมะฮฺ (ترجمة) เป็นคำนามภาษาอาหรับที่มาจากรากศัพท์คำว่าตัรฎูมะ (ترجم) ในหนังสือพจนานุกรมอาหรับและอุละมาอ์ได้ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกันดังนี้

อิบน์ มัสนูร (Ibn Mansur, 1994 : 12/229) ได้ให้ความหมายคำว่าอัตตัรฎูมาน และอัตตัรฎูมาน (التَرْجُمانُ و التَّرْجَمَانُ) ซึ่งมาจากรากศัพท์คำว่าตัรฎูมะ หมายถึง ผู้รรณานิบาย ผู้แปลความหมายคำพูด คือผู้ที่ถ่ายทอดความหมายคำพูดจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง अबدลลอฮฺ บิน अबباس เศาะฮาบะฮฺซึ่งได้รับสมญานามว่าตุรฎูมานอัลกุรอาน (تَرْجَمَانُ الْقُرْآنِ) คือผู้รรณานิบาย คัมภีร์อัลกุรอาน (Ahmad Mukhtar, 2008 : 1/288)

คำว่า ตัรฎูมะ เมื่อนำมาใช้กับคำพูด เช่น (ترجم الكلام أو ترجم اللسان) หมายถึง การรรณานิบายถ้อยคำ การทำให้ถ้อยคำนั้นมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และเมื่อนำมาใช้กับหนังสือ เช่น (ترجم الكتاب) หมายถึง การถ่ายทอดความหมายของหนังสือจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งและ หมายถึงการรรณานิบายหนังสือด้วยภาษาที่สอง ในขณะที่นำคำว่าตัรฎูมะมาใช้กับบุคคล เช่น (ترجم لفلان) หมายถึง การกล่าวถึงชีวประวัติและความเป็นมาของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง (Ahmad Mukhtar, 2008 : 1/288)

อัซซุรกอเนีย (al-Zurqaniy, 1996 : 2/119-120) ได้ให้ความหมายของตัรฎมะฮะฮฺในด้านภาษาศาสตร์ไว้ 4 ลักษณะ คือ 1) การถ่ายทอดคำพูดไปให้กับผู้ที่ไม่รู้ 2) การอรรถาธิบายคำพูดด้วยภาษาของคำพูดนั้น เช่นมีผู้กล่าวถึงอิบนุ อับบาสว่า “ตฺรฎมะมาน อัลกุรอาน” (تَرْجَمَانَ الْقُرْآنَ) หมายถึงผู้ อรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน 3) การอรรถาธิบายคำพูดด้วยภาษาที่ไม่ใช่ภาษาเดิมของคำพูดนั้น ๆ และ 4) การถ่ายทอดคำพูดจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง

จากความหมายคำว่า ตฺรฎมะฮะฮฺทางภาษาศาสตร์สามารถสรุปได้หลายความหมาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และการนำไปใช้ หากนำไปใช้กับคำพูดหรือหนังสือหมายถึง การถ่ายทอดความหมายหรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง และในบางครั้งหมายถึงการอรรถาธิบายคำพูดหรือการอรรถาธิบายหนังสือให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งการอรรถาธิบายนั้นอาจจะอรรถาธิบายด้วยภาษาเดิมหรือภาษาที่ต้องการจะถ่ายทอดออกไปก็ได้ ในขณะที่คำว่า ตฺรฎมะฮะฮฺหากนำมาใช้กับบุคคลหมายถึง การกล่าวถึงชีวประวัติ ภูมิหลังและความเป็นมาของบุคคล และเมื่อนำมาใช้กับข่าวสาร ตฺรฎมะฮะฮฺหมายถึงการถ่ายทอดข่าวสารให้กับบุคคลหนึ่งที่ยังไม่รู้ให้ได้รับรู้ข่าวสารนั้น ดังนั้นความหมายของตฺรฎมะฮะฮฺในทางภาษาศาสตร์สำหรับงานวิจัยฉบับนี้จึงหมายถึงการแปลหรือการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง และมีความหมายรวมถึงการอรรถาธิบายให้ความหมายชัดเจนและได้รับความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งการอรรถาธิบายนั้นอาจใช้ภาษาเดิมหรือภาษาที่ต้องการจะถ่ายทอดออกไปก็ได้

2.1.2 ความหมายทางวิชาการ

อุละมาอ์และนักวิชาการด้านการแปลทั้งในประเทศและต่างประเทศได้ให้ความหมายของตฺรฎมะฮะฮฺหรือการแปลไว้ดังนี้

อัซซุรกอเนีย (al-Zurqaniy, 1996 : 2/120) กล่าวว่า การตฺรฎมะฮะฮฺในความหมายโดยทั่วไป หมายถึงการถ่ายทอดความหมายของถ้อยคำจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งเป็นการอรรถาธิบายถ้อยคำจากภาษาหนึ่งด้วยอีกภาษาหนึ่ง โดยให้ความสำคัญในการรักษาความหมายและจุดประสงค์ที่แท้จริงของถ้อยคำนั้น ๆ ไว้อย่างสมบูรณ์

มุฮัมมัด อัชชะฮะบียี (Muhammad al-Dhahabiy, n.d. : 1/17) ได้อธิบายไว้ว่า ตฺรฎมะฮะฮฺมี 2 ความหมายคือ 1) การถ่ายทอดถ้อยคำจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคำนึงถึงโครงสร้างประโยคและการจัดลำดับถ้อยคำในประโยค พร้อมกับรักษาความหมายไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ และ 2) การอรรถาธิบายถ้อยคำและความหมายด้วยภาษาอีกภาษาหนึ่ง โดยที่มีได้ให้ความสำคัญกับโครงสร้างและการจัดลำดับถ้อยคำของประโยค และมีได้รักษาความหมายไว้อย่างครบถ้วน

จากความหมายของศัพท์มะฮฺที่อุละมาอ์ได้กล่าวไว้ เมื่อนำมาใช้กับคัมภีร์อัลกุรอานจึงหมายถึง การถ่ายทอดความหมายหรือการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่างๆ โดยให้ความสำคัญกับการรักษาความหมายและจุดประสงค์ที่คัมภีร์อัลกุรอานได้บัญญัติไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งอาจเป็นการถ่ายทอดความหมายเพียงสิ่งเดียวหรือเป็นการถ่ายทอดความหมายพร้อมกับการอธิบายความหมายไปในเวลาเดียวกัน

เจซี แคทฟอร์ด (J.C. Catford, 1965 : 1) ได้ให้นิยามของ Translation ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการของการแทนที่ข้อความในภาษาด้วยข้อความอื่น

ปราณี บานชื่น (2523 : 2) ได้กล่าวถึงคำจำกัดความของการแปลไว้ว่า “การแปลเป็นกระบวนการที่ทำต่อภาษา กล่าวคือ เป็นกระบวนการที่เอาถ้อยความที่เขียนด้วยภาษาหนึ่งไปแทนที่ถ้อยความที่เขียนด้วยอีกภาษาหนึ่ง” โดยผู้แปลจะต้องถ่ายทอดความคิดจากต้นฉบับออกมาเป็นภาษาที่ต้องการได้อย่างถูกต้อง

วรนาถ วิมลเฉลา (2537 : 4) ให้ความหมายของการแปลว่า การแปลเป็นการถ่ายทอดความคิดจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยให้มีใจความครบถ้วนสมบูรณ์ตรงตามต้นฉบับทุกประการ โดยไม่มีการตัดต่อหรือแต่งเติมที่ไม่จำเป็นใด ๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งควรรักษาให้ได้รับแบบตรงตามต้นฉบับเดิมอีกด้วย

กรมวิชาการ (2540 : 64) ให้ความหมายของการแปลว่า การแปลคือการถ่ายทอดความคิดจากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายที่ครบถ้วนสมบูรณ์ตรงตามต้นฉบับทุกประการ โดยมิได้มีการตัดทอนหรือแต่งเติมสิ่งที่ไม่จำเป็นใด ๆ ทั้งสิ้น รวมทั้งรักษารูปแบบให้ตรงตามต้นฉบับเดิม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 718) ได้ให้ความหมายการแปลไว้ว่า การแปลเป็นการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง

จากความหมายที่ปรากฏทั้งในตำราของอุละมาอ์และจากนักวิชาการด้านการแปลข้างต้น ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าศัพท์มะฮฺหรือการแปลนั้น หมายถึงการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่ง¹ ในขณะที่นักวิชาการด้านการแปลบางส่วน² เห็นว่าการแปลนอกจากจะหมายถึงการถ่ายทอดความหมายจากภาษาหนึ่งมาเป็นอีกภาษาหนึ่งแล้วยังหมายถึงการถ่ายทอดความคิดจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งด้วย ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การแปล หมายถึงการถ่ายทอดความหมายและความคิดจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่งโดยรักษาความหมายต้นฉบับไว้อย่างครบสมบูรณ์

¹ ดูใน al-Zurqaniy, 1996 : 2/120, Muḥammad al-Dhahabiy, n.d : 1/17, ปราณี บานชื่น, 2523 : 2, พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542 : 718

² ดูใน ปราณี บานชื่น, 2523 : 2, วรนาถ วิมลเฉลา, 2537 : 4 และกรมวิชาการ, 2540 : 64

2.2 ทฤษฎีการแปล

การแปลเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับภาษา ดังนั้นบุคคลทั่วไปจึงมักเข้าใจว่าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการแปลมีเพียงทฤษฎีทางภาษาศาสตร์เท่านั้น แต่ในความเป็นจริงทฤษฎีที่นำมาใช้ในการแปลมี 3 ทฤษฎี ดังที่กรมวิชาการ (2540 : 65-66) ได้อธิบายไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ ทฤษฎีนี้ถือว่าการแสดงออกถึงความเชี่ยวชาญด้านภาษาของผู้สื่อสาร ทฤษฎีมุ่งเปรียบเทียบและวิเคราะห์โครงสร้างของภาษาต้นฉบับและภาษาของผู้รับสารทั้งระดับโครงสร้างผิวและโครงสร้างลึก การวิเคราะห์โครงสร้างลึกมีความสำคัญมาก เพราะจะทำให้ผู้แปลทราบความหมายที่แท้จริงของประโยค ความสำคัญของการแปลอยู่ที่การรักษารูปแบบและโครงสร้างของภาษาต้นฉบับและภาษาของผู้รับสารให้อยู่ในลักษณะเดียวกัน

2. ทฤษฎีทางอักษรศาสตร์ ทฤษฎีนี้เกี่ยวข้องกับการแปลวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ และให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดรูปแบบและลีลา ตลอดจนวัตถุประสงค์ในการเขียน ผู้แปลมิได้มีหน้าที่แต่เพียงเป็นผู้ถ่ายทอดเนื้อความเท่านั้น แต่ยังต้องพิจารณาให้ลึกถึงไปถึงความหมายที่ต้องการสื่อสาร

3. ทฤษฎีทางสังคมวิทยาภาษาศาสตร์ ทฤษฎีนี้มุ่งให้ความสำคัญกับหน้าที่ของสารในการสื่อสาร ตลอดจนผู้สื่อสาร ความเป็นมาของสาร สภาพแวดล้อมทางสังคมในการสื่อสาร การตีความในสาร และที่สำคัญคือผู้รับสาร

จะเห็นได้ว่าในการแปลนั้นมิได้ใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งเพียงทฤษฎีเดียว หากแต่ต้องพิจารณาดูจากต้นฉบับว่าจะใช้ทฤษฎีใดเป็นแนวทางหลักในการแปลจึงจะเหมาะสมที่สุด แต่สิ่งที่สำคัญคือต้องนำเอาทฤษฎีต่าง ๆ มาผสมผสานกันและนำส่วนประกอบต่าง ๆ มาพิจารณา ซึ่งทฤษฎีหลักที่นำมาใช้จึงน่าจะเป็นทฤษฎีทางสังคมวิทยาภาษาศาสตร์

แม้ว่ายังไม่มียุคละมาร์ทคนใดที่กล่าวถึงการนำทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาใช้ในการแปล ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานก็ตาม ผู้วิจัยเห็นว่าทฤษฎีทั้งสามเหมาะสมและสอดคล้องในการนำมาใช้ในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะการแปลเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องอาศัยทฤษฎีทางภาษาศาสตร์และผู้แปลหรือผู้ส่งสารจะต้องมีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาคือภาษาอาหรับซึ่งเป็นภาษาของคัมภีร์อัลกุรอาน และนอกจากนี้หากผู้แปลมิได้แปลจากคัมภีร์อัลกุรอานโดยตรง แต่แปลจากต้นฉบับงานแปลที่ถ่ายทอดความหมายมาจากคัมภีร์อัลกุรอานอีกทอดหนึ่ง เช่นการแปลจากต้นฉบับงานแปลภาษาอังกฤษ ภาษาฮิบรูและภาษาอื่น ๆ ผู้แปลก็ต้องมีความเชี่ยวชาญทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาที่ต้องการจะแปลหรือถ่ายทอดออกไป โดยผู้แปลจะต้องมีความเข้าใจในโครงสร้างไวยากรณ์หรือหลักภาษาเป็นอย่างดีและยังต้องมีความรู้ความเข้าใจในความหมายของคำ

ทั้งที่เป็นนัยตรงและนัยประหวัดหรือความหมายแฝงอีกด้วย แม้ว่าคัมภีร์อัลกุรอานจะมีใช้วรรณกรรม แต่ความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกถ่ายทอดมานั้นถือเป็นวรรณกรรมชิ้นหนึ่งที่เป็นผลงานของผู้แปลหรืออาจกล่าวได้ว่าผลงานแปลคือผลงานวรรณกรรมที่แปลตามทฤษฎีอักษรศาสตร์ที่ให้ความสำคัญกับรูปแบบ สำนวนและลีลา ที่สวยงาม เนื่องจากคัมภีร์อัลกุรอานมีความสวยงามทางด้านภาษาอย่างสมบูรณ์แบบ การแปลความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ๆ ก็ควรจะต้องถ่ายทอดความหมายด้วยรูปแบบ สำนวนและลีลาที่สวยงามเช่นเดียวกับต้นฉบับ นอกจากนี้การคำนึงถึงความสวยงามทางภาษาแล้ว การให้ความสำคัญระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารตามทฤษฎีทางสังคมวิทยาภาษาศาสตร์ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการถ่ายทอดความหมายที่ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ง่ายบนพื้นฐานของสภาพสังคมตลอดจนวัตถุประสงค์ของถ้อยคำที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน

2.3 ประเภทของการแปล

2.3.1 ประเภทของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

อุละมาอ์มุสลิมในต่างประเทศได้แบ่งประเภทของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไว้ดังนี้
 อัซซุรกอเนีย (al-Zurqaniy, 1996 : 2/121) กล่าวว่า ตัรฎูมะฮฺยแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ตัรฎูมะฮฺย ฮัรฟียะฮฺ (ترجمة حرفية) หมายถึงการแปลที่ให้ความสำคัญในการรักษาโครงสร้างประโยคและการเรียงลำดับคำของต้นฉบับเดิมไว้ คือการนำคำที่มีความหมายเหมือนกันของภาษาหนึ่งมาวางในตำแหน่งเดิมของอีกภาษาหนึ่งซึ่งอาจเรียกว่า ตัรฎูมะฮฺย ลัฟซียะฮฺ (ترجمة لفظية) และในบางครั้งเรียกว่า ตัรฎูมะฮฺย มุสาวียะฮฺ (ترجمة مساوية)

2. ตัรฎูมะฮฺย ตัฟสีรียะฮฺ (ترجمة تفسيرية) หมายถึง การแปลที่มีได้ให้ความสำคัญในการรักษาโครงสร้างประโยคและการเรียงลำดับคำของต้นฉบับเดิมไว้ แต่ให้ความสำคัญกับการให้ความหมายและจุดประสงค์ของต้นฉบับไว้อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นการตัรฎูมะฮฺยในลักษณะนี้บางครั้งเรียกว่า ตัรฎูมะฮฺย มะอ์นะวียะฮฺ (ترجمة معنوية)

ในขณะที่มุฮัมมัด อัชชะฮะบีย (Muhammad al-Dhahabi, n.d : 1/17-19) ได้แบ่งตัรฎูมะฮฺยออกเป็น 2 ประเภทเช่นกันคือ

1. ตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ (ترجمة حرفية) หมายถึง การถ่ายทอดถ้อยคำจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยให้ความสำคัญในการเรียบเรียงถ้อยคำ ประโยค สำนวน และรักษาความหมายของต้นฉบับเดิมไว้ ซึ่งการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานประเภทนี้สามารถแบ่งย่อยออกเป็นอีก 2 ประเภท ดังนี้

1.1 ตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ มิซลียะฮฺ (ترجمة حرفية مثلية) หมายถึงการแปลที่เป็นการเรียบเรียงถ้อยคำของคัมภีร์อัลกุรอานด้วยภาษาอื่น คือการลอกเลียนโดยการนำคำศัพท์ สำนวน โครงสร้างประโยคของภาษาที่ต้องการแปลมาวางแทนที่ตำแหน่งถ้อยคำ สำนวน และโครงสร้างของประโยคในตัวบทคัมภีร์อัลกุรอาน ทั้งนี้เพื่อให้คำในภาษาอื่นทำหน้าที่แทนคำในตัวบทของคัมภีร์อัลกุรอานทั้งในด้านความหมายและบทบัญญัติ

1.2 ตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ บิฆยิร มิซลียะฮฺ (ترجمة حرفية بغير مثلية) หมายถึงการแปลตามตัวอักษรในลักษณะการเรียบเรียงถ้อยคำและสำนวนด้วยภาษาอื่น ซึ่งอาจเหมือน คล้ายคลึงหรือแตกต่างกับคำภาษาอาหรับในตัวบทคัมภีร์อัลกุรอาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับศักยภาพ ความสามารถ และทักษะทางด้านภาษาของผู้แปล

2. ตัรฎูมะฮฺ ตัฟสีรียะฮฺ (ترجمة تفسيرية) หมายถึง การแปลที่เป็นการอธิบายและการให้ความหมายถ้อยคำด้วยภาษาอื่น โดยที่มิได้ให้ความสำคัญในการรักษาโครงสร้างหรือรูปแบบของประโยคเดิมไว้ ซึ่งสอดคล้องกับอัลกอฎฎอน (al-Qattan,1995:324) ที่กล่าวว่า ตัรฎูมะฮฺ ตัฟสีรียะฮฺ คือ การอธิบายความหมายถ้อยคำด้วยภาษาอื่นโดยที่มิได้ให้ความสำคัญกับการเรียบเรียงถ้อยคำของต้นฉบับ หรือพิจารณาถึงโครงสร้างของประโยคต้นฉบับ

2.3.2 ประเภทของการแปลในความหมายทั่วไป

นักวิชาการด้านการแปลได้แบ่งประเภทของการแปลไว้ดังนี้

เชวง จันทรเขตต์ (2528 : 139) กล่าวว่า นักวิชาการด้านการแปลได้แบ่งการแปลไว้หลายประเภทแตกต่างกัน แต่การแปลซึ่งเป็นที่นิยมและเป็นที่ยอมรับกันเป็นส่วนใหญ่ในปัจจุบัน จำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. การแปลแบบตรงตัว หรือการแปลโดยพยัญชนะ เป็นการแปลอย่างตรงตัวหรือแปลตามตัวอักษร การแปลชนิดนี้เหมาะกับการแปลงานประเภทที่ต้องการสาระ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา วิจัย ค้นคว้า เช่นรายงานด้านวิชาการของนักวิทยาศาสตร์ ผลการปฏิบัติการทดลองของนักเคมี เป็นต้น หรือในด้านที่เป็นกฎหมาย สนธิสัญญา ประกาศของทางราชการก็เช่นเดียวกัน ย่อมต้องเน้นที่เนื้อหาสาระยิ่งกว่าความสวยงามของภาษา เน้นการสื่อสารความหมายมากกว่าจินตนาการ การแปลชนิดนี้มี 3 ระดับ โดยเรียงตามลำดับความเคร่งครัดดังนี้

ระดับที่ 1 การแปลคำต่อคำโดยเคร่งครัด เป็นการแปลที่รักษาโครงสร้างและคำ ในต้นฉบับอย่างเคร่งครัด ต้นฉบับมีโครงสร้างอย่างไรหรือใช้คำอย่างไร ฉบับแปลก็ถ่ายทอดไปตามนั้น การแปลประเภทนี้ทำให้ระดับเดียวเท่านั้น คือ ระดับคำ เมื่อเข้าประโยคแล้วจะทำให้อ่านปะติดปะต่อ คำและเข้าใจได้ยาก

ระดับที่ 2 การแปลคำต่อคำโดยมีการปรับโครงสร้าง เป็นการแปลที่รักษาคำและความหมายในต้นฉบับ แต่ปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้เข้ากับโครงสร้างของภาษาแปลเพื่อให้เข้าใจ ความหมาย ไม่มีการแต่งเติมหรือตัดทอนใด ๆ ทั้งสิ้น ภาษาแปลจะดูไม่สละสลวย ไม่ราบรื่นแต่ได้ ความหมายครบถ้วน ไม่เน้นความคิดสร้างสรรค์หรือศิลปการใช้ภาษา

ระดับที่ 3 การแปลตรงตัวโดยปรับคำและโครงสร้างให้เข้ากับความหมายเป็นการ แปลที่เน้นการรักษาความหมายของต้นฉบับเป็นหลัก นอกจากนั้นยังต้องคงรูปแบบท่วงทำนองและ ลีลาเอาไว้ให้ครบถ้วน ไม่ต่อเติมหรือตัดทอน แต่อาจปรับคำและโครงสร้างให้เข้ากับความหมายได้ ภาษาแปลจะราบรื่นมากขึ้นกว่าในระดับที่ 2 โดยมุ่งเอาความถูกต้องแม่นยำของความหมายมิใช่ของ คำหรือของโครงสร้าง

2. การแปลแบบเอาความ หรือการแปลโดยอรรถ นักวิชาการบางคนเรียกว่าการ แปลแบบเรียบเรียง เป็นการแปลที่มุ่งเอาความหมายเป็นหลัก ไม่เน้นถึงความถูกต้องแม่นยำและการ รักษาคำ โครงสร้างหรือรูปแบบของต้นฉบับ อาจมีการเปลี่ยนแปลงด้านการใช้คำและไวยากรณ์ของ ประโยค โยกร้ายสลัของที่ของประโยคหรือของคำขยาย และอาจตัดทอนหรือแต่งเติมตามความ เหมาะสมได้บ้าง การแปลประเภทนี้นอกจากจะเอาความหมายเป็นหลักแล้วยังมุ่งเน้นที่ลักษณะการ แปลโดยอรรถ การแปลประเภทนี้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยเรียงลำดับความเคร่งครัดดังนี้

ระดับที่ 1 การแปลเอาความโดยเคร่งครัดกับความหมายของทุกประโยคเป็นการ แปลที่ผู้แปลจะรักษาความหมายของทุก ๆ ประโยคไว้ครบถ้วนถูกต้อง อาจมีการเรียบเรียงประโยค ใหม่ แต่งเติมหรือตัดทอนคำหรือข้อความได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่ทำให้ความหมายผิดเพี้ยน ไปจากต้นฉบับเดิม

ระดับที่ 2 การแปลเอาความโดยสรุปและเรียบเรียงใหม่ เป็นการแปลที่ผู้แปลอาจ อ่านจนจบทีละย่อหน้า ทำความเข้าใจกับเนื้อหา วิเคราะห์ จุดมุ่งหมายของผู้เขียนและสิ่งที่ละไว้ในฐานที่ เข้าใจ เมื่อสรุปเนื้อหาหลักของต้นฉบับทั้งหมดได้แล้วจึงถ่ายทอดออกมา โดยเรียบเรียงใหม่เป็นภาษา แปลในขั้นต่อไป

ระดับที่ 3 การแปลเอาความ โดยเฉพาะความคิดรวบยอดเพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ และผู้รับสารในระดับต่าง ๆ เป็นการแปลที่ผู้แปลจะต้องอ่านต้นฉบับเพื่อให้เข้าใจความคิดรวบยอด แล้วถ่ายทอดความคิดรวบยอดนั้นเป็นภาษาแปล บางครั้งอาจต้องถ่ายทอดถึงความรู้สึกของต้นฉบับ ด้วย โดยคำนึงถึงจุดประสงค์และและผู้รับสารในระดับต่าง ๆ เช่น การแปลโฆษณา ต้องศึกษา

ความคิดรวบยอดของคำโฆษณาในภาษาต้นฉบับก่อนเพื่อดูว่าจุดขายอยู่ที่ใดแล้วจึงสรุปออกมา จุดประสงค์คือเพื่อขายสินค้า นั้น ๆ ให้ได้ ผู้ซื้อเป็นผู้ใด เป้าหมายเป็นชนกลุ่มใดเป็นต้น แล้วจึงค่อย ถ่ายทอดความคิดออกเป็นภาษาแปลที่เหมาะสมต่อไป

ดวงตา สุพล (2541 : 12-14) กล่าวว่า นักวิชาการด้านการแปลได้แบ่งการแปลไว้ หลายประเภทต่าง ๆ กัน ถ้าพูดอย่างกว้าง ๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท

1. การแปลโดยพยัญชนะ (Literal Translation) แบ่งออกเป็น

1.1 การแปลคำต่อคำ (Word for Word Translation) วิธีนี้เป็นวิธีการ

แปลที่นิยมใช้ในการแปลคัมภีร์ไบเบิลในระยะแรก ผู้แปลจะรักษาโครงสร้างและความหมายของ ภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลอย่างเคร่งครัด ทำให้เนื้อหาของภาษาฉบับแปลเข้าใจได้ยาก วิธีนี้ ไม่เป็นที่นิยมแล้วในปัจจุบันนี้

1.2 การแปลตรงตัว (Literal Translation) เป็นการแปลโดยพยายามคง ความหมายทั่วทั้งทำนอง รูปแบบ และโครงสร้างของต้นฉบับไว้มากที่สุด มุ่งความถูกต้องครบถ้วน และ ความแม่นยำแน่นอนของต้นฉบับเป็นสำคัญ ไม่นิยมการตัดทอนหรือแต่งเติมคำหรือข้อความใด ๆ ทั้งสิ้น ปัจจุบันการแปลแบบนี้ยังคงใช้อยู่ มักเป็นการแปลเพื่อจุดประสงค์เฉพาะอย่าง เช่น การแปล คัมภีร์ไบเบิลในปัจจุบัน การแปลกฎหมายสนธิสัญญาระหว่างประเทศ และประกาศของทางราชการ เป็นต้น

2. การแปลโดยอรรถ (Free Translation หรือ Non-Literal Translation) หรือ การแปลแบบเอาความ คือการแปลที่ไม่ได้มุ่งรักษาโครงสร้าง ความหมาย ทั่วทั้งทำนอง หรือรูปแบบ ของต้นฉบับอย่างเคร่งครัด มีการโยกย้ายขยายความ ตัดทอนหรือเปลี่ยนแปลงรูปคำหรือข้อความ ทางด้านไวยากรณ์ได้ การแปลโดยอรรถนี้รวมไปถึงการถอดใจความในภาษาเดียวกันด้วย การแปล แบบนี้ใช้กับเรื่องที่ไม่จำเป็นต้องรักษาความถูกต้องแน่นอนของต้นฉบับ เช่น การแปลนวนิยาย เรื่อง สั้น นิทาน เป็นต้น

ปัญญา บริสุทธิ์ (2542 : 2-3) แบ่งประเภทของการแปลออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การแปลตามตัวอักษร คือการแปลที่มีจุดมุ่งหมายที่จะถ่ายทอดรูปแบบของต้น ฉบับในภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง ซึ่งเป็นการถอดคำศัพท์จากต้นฉบับภาษาเดิมแล้วนำมาเรียบ เรียงเพียงให้ถูกต้องตามวากยสัมพันธ์ของภาษาใหม่เท่านั้น วิธีการนี้เมื่อปฏิบัติอย่างสุดโต่งจะ กลายเป็นการมุ่งถอดความหมายของคำจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งโดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาสาระที่ ต้นฉบับต้องการสื่อ ดังที่เราเรียกกันว่า การแปลคำต่อคำ ซึ่งผลจากการแปลแบบนี้ก็คือบทแปลจะใช้ ภาษาที่ไม่เป็นธรรมชาติ ซึ่งบางครั้งถึงกับเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจเนื้อหาสาระในบทแปลนั้น

2. การแปลแบบเรียบเรียง คือการแปลที่มีได้ให้ความเชื่อสัตย์กับต้นฉบับเหมือนกับประเภทแรก หากแต่มุ่งที่จะถ่ายทอดสาระสำคัญจากต้นฉบับไปสู่ผู้อ่านบทแปลโดยมีการปรับเนื้อหาและเปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางส่วน เพื่อมุ่งให้ผู้อ่านเข้าใจสาระดังกล่าวได้โดยสะดวก ดังนั้นเมื่อปฏิบัติตามวิธีนี้อย่างสุดโต่งก็จะได้บทแปลที่แตกต่างจากต้นฉบับอย่างมากจนเกือบจะเป็นคนละเรื่องกัน กล่าวคือ การแปลแบบเรียบเรียงนี้จะคล้ายกับการนำเอาโครงเรื่องจากต้นฉบับมาเขียนเสียใหม่ มีการตัดทอนรายละเอียด ดัดแปลงแนวความคิดและเพิ่มคำอธิบาย การแปลแบบนี้ผู้เรียบเรียงเห็นว่า จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่ตนอ่านได้อย่างชัดเจน การแปลลักษณะดังกล่าวนี้ทำให้มีผู้วิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่น่าจะเรียกว่าเป็นการแปล

จากประเภทของการแปลข้างต้นจะเห็นได้ว่า อุละมาอ์และนักวิชาการด้านการแปลทั้งหมดได้แบ่งประเภทของการแปลไว้สอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การแปลแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การแปลโดยพยัญชนะหรือการแปลตามตัวอักษร และการแปลแบบเรียบเรียงหรือการแปลโดยอรรถ อย่างไรก็ตามจะมีความแตกต่างในส่วนของการแปลโดยพยัญชนะที่ทั้งมุฮัมมัด อัชชะฮะบีย (Muhammad al-Dhahabiy, n.d.: 1/17-18) และดวงตา สุพล (2541 : 12-14) ได้แบ่งย่อยออกเป็นอีก 2 ประเภท คือการแปลแบบคำต่อคำและการแปลแบบตรงตัว ซึ่งมุฮัมมัด อัชชะฮะบียเห็นว่าตรึงมะฮะฮู ฮัรฟียะฮู บิฆอัยรฺ มิซลียะฮูซึ่งหมายถึงการแปลตรงตัวของดวงตา สุพล แม้ว่าจะอนุญาตให้ใช้กับการแปลคำพูดทั่ว ๆ ไปได้ แต่ไม่อนุญาตให้นำวิธีการแปลดังกล่าวมาใช้กับคัมภีร์อัลกุรอาน (Muhammad al-Dhahabiy, n.d.: 1/18)

2.3.3 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบตรึงมะฮะฮู ตะอ์วีลียะฮู

จากการศึกษาเกี่ยวกับประเภทของการตรึงมะฮะฮู พบว่านอกจากการแบ่งประเภทของการตรึงมะฮะฮูความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยอุละมาอ์ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทแล้วนั้น ผู้วิจัยได้พบการตรึงมะฮะฮูอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งถือว่าเป็นประเภทที่ 3 ของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ คือ ตรึงมะฮะฮู ตะอ์วีลียะฮู (ترجمة وتأويلية) หมายถึง การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยใช้การตีความหรือการเปลี่ยนแปลงความหมายคำไปจากความหมายของคำที่ปรากฏอยู่

ตัวอย่าง ตรึงมะฮะฮู ตะอ์วีลียะฮู จากพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ตรัสไว้ว่า

﴿إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ﴾

“แท้จริงบรรดาผู้ร่วมทำสัญญา (ร่วมรบ) กับเจ้านั้น อันที่จริงพวกเขาได้ทำสัญญากับอัลลอฮฺโดยตรง อันอำนาจแห่งอัลลอฮฺย่อมอยู่เหนือ

มือของพวกเขา (ที่ยื่นออกมาสัมผัสกันในสัญญาดังกล่าว)”¹

(สุเราะฮอัลฟัตห ส่วนหนึ่งของอายะฮที่ 10)

จากพระดำรัสของอัลลอฮ ﷻ ในอายะฮข้างต้นตรัสว่า (الله أعلم) ผู้แปลได้ให้ความหมายโดยอาศัยการตีความที่เปลี่ยนแปลงความหมายไปจากความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ว่า “อำนาจแห่งอัลลอฮ ﷻ” ทั้งๆ ที่ความหมายของคำที่ปรากฏอยู่จริงแปลว่า พระหัตถ์ของอัลลอฮ ﷻ

อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าการตรึงอะฮ์ที่เหมาะสมสำหรับการนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยและภาษาอื่นๆ คือการตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ บิฆอयीร์มิฆลียะฮ์ ของมุฮัมมัด อัชชะฮะบีย (Muhammad al-Dhahabiy, n.d : 1/17-19) หรือการแปลแบบตรงตัวของเชวง จันทรเขตต์ ซึ่งให้ความสำคัญกับต้นฉบับอยู่ในระดับที่สอง (เชวง จันทรเขตต์, 2528 : 139) เป็นการแปลคำต่อคำที่รักษาคำและความหมายต้นฉบับไว้ แต่มีการปรับโครงสร้างประโยคให้เข้ากับโครงสร้างของภาษาแปล เพื่อให้เข้าใจความหมาย โดยไม่มีการแต่งเติมหรือตัดทอนใด ๆ ทั้งสิ้น ภาษาแปลอาจจะดูไม่สละสลวย ไม่ราบรื่นแต่ให้ความหมายได้ครบถ้วนและสมบูรณ์ สำหรับในกรณีที่ต้องการอธิบายคำหรือความหมาย ควรใช้เชิงอรรถในการนำเสนอและการใช้ข้อความอธิบายไว้ในวงเล็บ หรือการใช้ตัวหนาแทนคำแปลความหมายอัลกุรอานและตัวบางสำหรับการอธิบายไว้ในบรรทัดเดียวกัน

สำหรับการแปลแต่ละประเภทนั้น จะมีความแตกต่างกันสรุปได้ดังนี้

1. ตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ มิฆลียะฮ์ หรือการแปลคำต่อคำแตกต่างจากตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮ์หรือการแปลตรงตัว ตรงที่ตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ มิฆลียะฮ์นั้นผู้แปลจะให้ความเคร่งครัดในการนำถ้อยคำของฉบับแปลมาวางแทนที่ตำแหน่งของต้นฉบับโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับความหมายว่าจะเป็นอย่างใด ในขณะที่ตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮ์จะให้ความสำคัญและพิจารณาความหมายตามโครงสร้าง การจัดลำดับและการเรียงเรียงถ้อยคำโดยที่ไม่มีการเพิ่มเติม ตัดถ้อยคำ และจะไม่มีการอธิบายขยายความแต่อย่างใด (Muhammad al-Fawzan, 2001 : 25)

2. ตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ มิฆลียะฮ์แตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮ์หรือการแปลแบบอธิบาย ตรงที่ตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮ์นั้นจะให้ความสำคัญกับความหมาย มีการเพิ่มถ้อยคำ ข้อความและมีการอธิบายเพิ่มจากตัวบท

3. ตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮ์ แตกต่างจากตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮ์ ตรงที่ตรึงอะฮ์ฮัฟิยะฮ์ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮ์นั้น จะให้ความสำคัญกับความหมายตามโครงสร้างประโยค และมีการเรียงเรียงถ้อยคำแต่ไม่มีการตัดทอนหรือเติมถ้อยคำ ข้อความหรือการอธิบายใด ๆ

¹ วินัย สมะฮะฮุน อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย , มปป. : 2/1031

ทั้งสิ้น ในขณะที่ตรึงมะฮะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์นั้น จะให้ความสำคัญกับความหมาย มีการเพิ่มถ้อยคำข้อความ และการอธิบายความหมายเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ความเข้าใจมากขึ้น

เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างตรึงมะฮะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ บิฆอยรี้ มิซลียะฮ์กับ ตรึงมะฮะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์ โดยพิจารณาตัวอย่างจากพระดำรัสที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ว่า

﴿وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا﴾

“และอย่าให้มือของเจ้าถูกตรึงอยู่ที่คอของเจ้า และอย่าแบมันจน

หมดสิ้น มิฉะนั้นเจ้าจะกลายเป็นผู้ถูกประณาม เศร้าโศกเสียใจ”

(สุเราะฮ์อัลอิสรอ์ อายะฮ์ที่ 29)

ถ้าหากผู้แปลต้องการแปลแบบตรงตัวอักษร ผู้แปลจะนำคำศัพท์ของภาษาที่ต้องการแปลหรือภาษาฉบับแปลที่ให้ความหมายว่า “ห้ามมิให้นำมือมาผูกติดที่คอและห้ามมิให้แบมือจนสุด” แน่นนอนจะเกิดคำถามกับผู้แปลและผู้อ่านฉบับแปลว่า เหตุใดอัลลอฮ์ ﷻ จึงห้ามมิให้นำมือมาผูกไว้ที่คอและห้ามมิให้แบมือจนสุด (al-Zurqaniy, 1996 : 2/122) ¹

หากแต่ความหมายจากอายะฮ์ข้างต้นมีความหมายโดยนัยประหวัด ซึ่งบรรดานัก อรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานได้ให้ความหมายไว้ว่า อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสในเชิงเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย โดยอุปมาความตระหนี่จนเกินความพอดี อุปไมยเหมือนกับการนำมือมาผูกติดไว้กับคอทำให้ไม่สามารถหยิบยื่นสิ่งใดให้กับตนเองและไม่สามารถหยิบยื่นสิ่งใดให้กับผู้อื่นได้ และพระองค์ทรงอุปมา ความสุรุษสุร่ายจนเกินขอบเขตอุปไมยเหมือนกับการยื่นมือไปด้านหน้าไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้จ่าย หรือการยื่นให้กับผู้อื่นจนเกินขอบเขตและเกินความเหมาะสม (al-Baghawiy, 1990 : 5/90) ² ดังนั้น การตรึงมะฮะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ มิซลียะฮ์ หรือการแปลแบบคำต่อคำ จึงเป็นเพียงการถ่ายทอดถ้อยคำของ ต้นฉบับจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่งเท่านั้น โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาสาระที่ต้นฉบับเดิมต้องการ สื่อสาร ส่วนตรึงมะฮะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ บิฆอยรี้ มิซลียะฮ์ หรือการแปลแบบตรงตัวจะให้ความเข้าใจได้มากกว่า เพราะจะให้ความสำคัญกับความหมายตามโครงสร้างประโยคและมีการเรียบเรียงถ้อยคำ โดยที่ไม่มีการเพิ่มเติมข้อความใด ๆ และตรึงมะฮะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์ จะให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับความหมายที่ถูกถ่ายทอดออกไป จึงมีการเพิ่มเติมถ้อยคำ ข้อความและการอธิบายความหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้อย่างสมบูรณ์ที่สุด

4. ตรึงมะฮะฮ์ ตะอ์วีลียะฮ์ แตกต่างจากตรึงมะฮะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์ ตรงที่การตรึงมะฮะฮ์ ตะอ์วีลียะฮ์ เป็นการแปลโดยการเปลี่ยนแปลงความหมายคำไปจากความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ เนื่องจากไม่ต้องการให้คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เหมือนกับสิ่งถูกสร้าง ในขณะที่การตรึงมะฮะฮ์

¹ ดูเพิ่มใน Muhammad al-Dhahabiy, n.d. : 1/19-20.

² ดูเพิ่มใน al-Qurtubiy, 2006 : 13/67-68 , Ibn Kathir, 1981 : 2/374-375.

ศัพท์ระยะย จะให้ความหมายของคำตามที่ปรากฏและจะใช้วิธีการอธิบายขยายความเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น

2.4 ความแตกต่างระหว่างศัพท์ระยะย (การแปล) กับศัพท์ (การอธิบาย)

อัสซุรกอญี (al-Zurqaniy, 1996 : 2/4) ได้กล่าวถึงความหมายของศัพท์ไว้ว่า หากพิจารณาความหมายในทางภาษาศาสตร์หมายถึงการให้ความชัดเจน การอธิบาย และหากพิจารณาความหมายทางวิชาการ ศัพท์ หมายถึงวิชาที่ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอานด้านความหมายซึ่งจะนำไปสู่สิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประสงค์ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อธิบาย จากความหมายการศัพท์ข้างต้นเมื่อเปรียบเทียบกับความหมายของการศัพท์ระยะย จะเห็นความแตกต่างด้านความหมายอย่างชัดเจนว่ามีความแตกต่างกัน อย่างไรก็ตามอัสซุรกอญี (al-Zurqaniy, 1996 : 2/124-126) ยังได้อธิบายให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างศัพท์ระยะยกับการศัพท์ไว้ดังนี้

1. รูปแบบและลักษณะของการศัพท์ระยะยเป็นรูปแบบที่พยายามรักษารูปประโยคและความหมายของต้นฉบับเดิมไว้อย่างสมบูรณ์โดยที่ไม่มีการขยายความเพิ่มเติม ซึ่งแตกต่างจากการศัพท์ เพราะการศัพท์เป็นการขยายความและอธิบายเพื่อเชื่อมโยงกับต้นฉบับเดิมเสมอ เช่นการนำเสนอคำศัพท์ หรือประโยคที่มีความหมายสำคัญหรือมีความหมายเป็นนัยประหวัดมาอธิบายเพิ่มเติมเพื่อเชื่อมโยงกับต้นฉบับเดิม
2. การศัพท์ระยะยไม่อนุญาตให้แปลนอกเหนือจากต้นฉบับซึ่งหมายถึงการห้ามมิให้เพิ่มเติม ตัดทอน เปลี่ยนแปลงคำหรือข้อความจากต้นฉบับ ถึงแม้จะพบข้อผิดพลาดเกิดขึ้นกับต้นฉบับก็ตามในขณะที่การศัพท์คือการอธิบายในส่วนที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับต้นฉบับเพื่ออธิบายความหมายหรือขยายความให้มากกว่าตัวบทเดิมและในกรณีที่พบข้อผิดพลาดจะต้องทำการชี้แจงข้อผิดพลาดพร้อมทั้งนำเสนอในสิ่งที่ถูกต้อง
3. การศัพท์ระยะยที่ดีจะต้องคำนึงถึงความหมายและวัตถุประสงค์ของต้นฉบับในขณะที่การศัพท์อาจอธิบายความหมายโดยสรุปหรืออธิบายโดยละเอียดครอบคลุมวัตถุประสงค์ของต้นฉบับอย่างละเอียดหรือโดยสังเขป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้อธิบายและกลุ่มเป้าหมายที่ผู้อธิบายต้องการสื่อสาร
4. การศัพท์ระยะยเป็นการถ่ายทอดแนวคิดที่มาจากต้นฉบับอย่างแท้จริง ในขณะที่การศัพท์เป็นความเข้าใจ เป็นแนวคิดและทัศนะของผู้อธิบายที่เกี่ยวกับต้นฉบับซึ่งอาจจะถูกต้องหรือผิดพลาดก็เป็นได้

นอกจากนี้พะฮัด (Fahd al-Rumiy, 2003 : 27) ยังได้กล่าวถึงความแตกต่างระหว่างการตรึงชะฮ์กับการตีฟสิร์ไว้อีกว่า ผู้อ่านผลงานแปลจะทราบได้ว่าเป็นผลงานจากการแปล แม้ว่าจะเป็นข้อความเพียงสั้น ๆ ก็ตาม เพราะผู้แปลมักจะอ้างอิงถึงต้นฉบับเจ้าของคำพูด แม้ว่าผู้อ่านผลงานแปลจะไม่เข้าใจภาษาของเจ้าของคำพูด หรือเจ้าของคำพูดอาจไม่เข้าใจภาษาที่ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาอื่นก็ตาม ในขณะที่การอธิบายด้วยบทนั้นเป็นไปได้ที่จะอ้างอิงไปยังเจ้าของตัวบทเดิม แต่จะอ้างอิงไปยังผู้ที่ทำการอธิบายแทน เช่น เราจะพบเห็นการอ้างอิงหนังสืออธิบายว่า ตีฟสิร์อิบนุกะษีร์ ตีฟสิร์อัลบัฆฆะเราะวีย ตีฟสิร์อัลนะสะฟีย เป็นต้น

จากความแตกต่างของการตรึงชะฮ์กับการตีฟสิร์ที่อิซซุรกอญีและพะฮัดได้นำเสนอไปแล้วนั้น ผู้วิจัยได้สรุปความแตกต่างในรูปแบบตารางเปรียบเทียบความแตกต่างเพื่อให้เห็นได้ชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

ตารางที่ 5 ตารางแสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตรึงชะฮ์กับการตีฟสิร์

มิติความแตกต่าง	ตรึงชะฮ์ (การแปล)	ตีฟสิร์ (การอธิบาย)
1. ด้านรูปแบบ	ต้องรักษารูปประโยคและความหมายต้นฉบับ	ไม่ต้องรักษารูปประโยคและความหมายแต่ต้องพยายามอธิบายขยายความ
2. ด้านการรักษารูปประโยคของต้นฉบับ	1. ไม่อนุญาตให้แปลนอกเหนือจากต้นฉบับ แม้พบข้อผิดพลาด 2. ไม่อนุญาตให้เพิ่มเติมหรือตัดทอนต้นฉบับ	1. อนุญาตให้อธิบายขยายความเพิ่มเติมในสิ่งที่เชื่อมโยงกับตัวบท 2. หากพบข้อผิดพลาดจำเป็นจะต้องชี้แจงและแก้ไขให้ถูกต้อง
3. ด้านวัตถุประสงค์	การแปลต้องคำนึงถึงความหมายและวัตถุประสงค์ของต้นฉบับ	ในการอธิบายอาจอธิบายโดยสรุปหรืออธิบายโดยละเอียดซึ่งจะครอบคลุมวัตถุประสงค์ของต้นฉบับ
4. ด้านแนวคิด	1. ผลงานแปลเป็นแนวคิดของต้นฉบับทั้งสิ้น มิใช่แนวคิดของผู้แปล 2. ข้อผิดพลาดที่พบในผลงานเป็นของผู้เขียนต้นฉบับ	1. ผลงานที่ออกมาเป็นแนวคิดและทัศนะของผู้อธิบาย 2. ข้อผิดพลาดที่พบในผลงานเป็นของผู้อธิบาย

มิติความแตกต่าง	ตรึงมะฮฺ (การแปล)	ตัฟสีร์ (การอธิบาย)
5. ด้านการอ้างอิง	ผลงานแปลที่ออกมาสามารถอ้างอิงถึงผู้เขียนต้นฉบับได้ แม้เป็นเพียงข้อความสั้น ๆ ก็ตาม	ผลงานจากการอธิบายต้องอ้างอิงถึงผู้อธิบาย

จากความแตกต่างของการตรึงมะฮฺและการตัฟสีร์ที่ได้สรุปไว้ข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า อุละมาอ์มีทัศนะเป็นไปในทิศทางเดียวกันว่า ตัฟสีร์หรือการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้และเป็นสิ่งที่ควรต้องดำเนินการ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจให้กับชาวมุสลิมโดยทั่วไป และทุกคนสามารถอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานได้หากเขามีความรู้ ความเข้าใจ ภาษาอาหรับและภาษาที่เขาต้องการจะอธิบาย แต่มีเงื่อนไขว่าต้องไม่อธิบายจนเกินขอบเขตความหมายของการอธิบาย ตัวอย่างเช่น การอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยทัศนะของตนเอง และการพยายามอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานให้สอดคล้องกับทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์ (Fahd al-Rumiy, 1983 : 1/441)

สำหรับการเรียกผลงานการอธิบายสามารถเรียกว่า ผลงานการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอาหรับ ผลงานการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาไทย เป็นต้น และยังอาจอ้างถึงผลงานการอธิบายไปยังผู้อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานได้ว่า ตัฟสีร์อ็ฏฎอบรีย์ ตัฟสีร์อรรอซีย์ เป็นต้น และเช่นเดียวกัน สามารถที่จะอ้างอิงผลงานไปยังผู้ที่ทำหน้าที่อธิบายด้วยภาษาอื่น ๆ ได้ เช่น การอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของต่วนสุวรรณศาสน์ เป็นต้น

2.5 ข้อบัญญัติการตรึงมะฮฺ (การแปล) ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

จากผลงานแปลของนักบูรพาคติ¹ ที่ปรากฏให้เห็นถึงความพยายามบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อสร้างความเคลือบแคลงสงสัยโดยอาศัยการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นเครื่องมือ กับคนอีกกลุ่มหนึ่งที่ใช้การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่อิสลาม และเพื่อปกป้องยับยั้งการบิดเบือนความหมายที่ถูกต้องของคัมภีร์อัลกุรอานจึงทำให้เกิดแนวคิดที่แตกต่างกันระหว่างอุละมาอ์ ทั้งในอดีตและปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ทัศนะคือ

- 1) อนุญาตให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้อย่างเสรีโดยปราศจากเงื่อนไข
- 2) ห้ามมิให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในทุก ๆ ประเภทและทุก ๆ กรณี และ
- 3) อุละมาอ์ที่มีแนวคิดสายกลาง

¹ นักบูรพาคติ หมายถึง บุคคลที่เข้ามาศึกษาค้นคว้าความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโลกตะวันออก เช่น ภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นชาวตะวันตก

ที่พยายามรวมแนวคิดของผู้ที่ต้องการรักษาคุณลักษณะพิเศษของคัมภีร์อัลกุรอานไว้โดยไม่อนุญาตให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานกับแนวคิดของผู้ที่ต้องการเผยแพร่อิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานโดยใช้การแปลเป็นสื่อกลาง (Muhammad al-Fawzan, 2001 : 28) ดังนั้นจึงมีข้อบัญญัติรายละเอียดและเหตุผลของการแปลแต่ละประเภทที่แตกต่างกัน ซึ่งอุละมาอ์ได้แบ่งประเภทของตรึงมะฮะฮ์ออกเป็น 2 ประเภท คือ ตรึงมะฮะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ และตรึงมะฮะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์ นอกจากนี้ตรึงมะฮะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ ยังแบ่งย่อยออกเป็นอีก 2 ประเภท คือตรึงมะฮะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ มิซลียะฮ์ และตรึงมะฮะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ บิฆอยรี มิซลียะฮ์ เมื่อต้องการกล่าวถึงข้อบัญญัติของตรึงมะฮะฮ์จึงจำเป็นต้องแยกข้อบัญญัติของแต่ละประเภทพร้อมทั้งเหตุผลของอุละมาอ์ที่สนับสนุนและอุละมาอ์ที่คัดค้านหรือมีความเห็นต่าง ดังนี้

2.5.1 ข้อบัญญัติ ตรึงมะฮะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ มิซลียะฮ์

อุละมาอ์ได้ให้ทัศนะที่สอดคล้องและเป็นเอกฉันท์ว่า ไม่อนุญาตให้แปลคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟียะฮ์ มิซลียะฮ์ หรือแปลคำต่อคำ เนื่องจากเป็นการแปลที่พยายามรักษาถ้อยคำและโครงสร้างของประโยคในภาษาเดิมอย่างเคร่งครัด เป็นการแปลโดยการนำถ้อยคำ สำนวนของภาษาที่ต้องการแปลมาวางแทนที่ตำแหน่งถ้อยคำในตัวของอัลกุรอาน การแปลในลักษณะนี้ทำให้เนื้อความของภาษานับแปลเข้าใจได้ยาก ด้วยธรรมชาติของทั้งสองภาษาที่มีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ดังนั้นการแปลแบบคำต่อคำจึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ (al-Zurqaniy, 1996 : 2/121) ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลตามหลักความเป็นจริงหรือเหตุผลทางบทบัญญัติ ซึ่งสอดคล้องกันกับอัลกอฎฎอน (al-Qattan, 1995 : 324) ที่ได้กล่าวว่า นักวิชาการด้านภาษาศาสตร์จะทราบดีว่าการแปลแบบคำต่อคำไม่สามารถกระทำได้ในทางปฏิบัติ แม้ว่าจะพยายามรักษาสำนวนและความหมายทั้งหมดของต้นฉบับเดิมไว้ก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากว่าแต่ละภาษาย่อมมีธรรมชาติและวัฒนธรรมของภาษาที่แตกต่างกัน

มุฮัมมัด อัชชะฮะบีย (Muhammad al-Dhahabi, n.d.: 1/18) ได้ให้เหตุผลที่ไม่อนุญาตให้แปลคัมภีร์อัลกุรอานแบบคำต่อคำไว้ว่า คัมภีร์อัลกุรอานถูกประทานลงมาด้วยวัตถุประสงค์สองประการคือ 1) เพื่อเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่จะยืนยันและรับรองการเป็นนบีของนบีมุฮัมมัด ﷺ และ 2) เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของมวลมนุษยย์เพื่อความผาสุกทั้งในโลกปัจจุบันและโลกแห่งอนาคต การแปลคัมภีร์อัลกุรอานแบบคำต่อคำจะทำให้วัตถุประสงค์ทั้งสองประการนั้นหมดไป ทั้งในส่วนที่คัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งมหัศจรรย์ในการยืนยันการเป็นนบีของนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นสิ่งมหัศจรรย์ในด้านความหมายที่กล่าวถึงสิ่งเร้นลับทั้งที่เกิดขึ้นในอดีตและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นอกจากนี้คัมภีร์อัลกุรอานยังเป็นสิ่งมหัศจรรย์ทางด้านภาษาไม่ว่าจะเป็นถ้อยคำ สำนวน โวหาร วาทศิลป์ การอุปมาอุปไมย ล้วนเป็นคุณลักษณะพิเศษของคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งทุก ๆ ภาษาย่อมมีเอกลักษณ์และ

ธรรมชาติของภาษาที่แตกต่างกัน ดังนั้นเมื่อแปลคัมภีร์อัลกุรอานแบบคำต่อคำจึงทำให้เอกลักษณ์ทางภาษาของคัมภีร์อัลกุรอานหายไป และทำให้ความเป็นสิ่งมหัศจรรย์นั้นหายไปด้วย สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่สอง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตเพื่อความผาสุกของมวลมนุษย์ทั้งในโลกปัจจุบันและโลกแห่งอนาคตนั้น โดยการนำเอาบทบัญญัติต่าง ๆ มาเป็นแนวทางปฏิบัติซึ่งทุก ๆ คนสามารถเข้าใจได้จากความหมายอัลกุรอานที่เป็นนัยตรงและไม่มีผลแต่อย่างใดกับการแปลความหมายเป็นภาษาอื่น ๆ ซึ่งในความหมายนี้สามารถที่จะแปลบทบัญญัติเหล่านั้นเป็นภาษาต่าง ๆ ได้ อย่างไรก็ตามในตัวของอัลกุรอานในบางอายะฮ์ได้กล่าวถึงบทบัญญัติและแนวทางปฏิบัติที่มีความหมายเป็นนัยประหวัดที่นักวิเคราะห์เท่านั้นที่สามารถเข้าใจความหมายดังกล่าวได้ หากผู้แปลไม่มีความรู้เกี่ยวกับความหมายที่เป็นนัยประหวัดก็ไม่สามารถที่จะรักษาความหมายที่ถูกต้องตามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานได้

แต่อย่างไรก็ตาม หากต้องการจะแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบคำต่อคำนั้น ต้องมีเงื่อนไขสองประการคือ 1) พบคำศัพท์ของภาษาฉบับแปลที่สามารถนำมาแทนที่ตำแหน่งของภาษาต้นฉบับได้ 2) จะต้องมีการสรุปรวมและคำเชื่อมที่เหมือนกันระหว่างภาษาฉบับแปลกับภาษาต้นฉบับ (al-Zurqaniy, 1996 : 2/123) ซึ่งโดยความเป็นจริง เงื่อนไขทั้งสองประการนั้นเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยากมากสำหรับการแปลถ้อยคำทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ และเป็นสิ่งมหัศจรรย์ ยิ่งเป็นสิ่งที่ไม่สามารถที่จะปฏิบัติได้ ด้วยกับเหตุผลทางบทบัญญัติและเหตุผลที่พิจารณาจากความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

2.5.2 ข้อบัญญัติ ตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟิยะฮฺ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮฺ

อุละมาอ์มีทัศนะที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการแปลคัมภีร์อัลกุรอานแบบตัรฎูมะฮฺ ฮัรฟิยะฮฺ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮฺ หรือการแปลแบบตรงตัวของดวงตา สຸຸຸຸຸຸຸ โดยที่แต่ละฝ่ายพยายามนำเสนอเหตุผลเพื่อสนับสนุนทัศนะของตน ดังนี้

2.5.2.1 ทัศนะที่อนุญาตให้แปลคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟิยะฮฺ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮฺ

อุละมาอ์ที่อนุญาตและสนับสนุนให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟิยะฮฺ บิฆอयीร์ มิฆลียะฮฺ เป็นภาษาต่าง ๆ โดยนำเสนอหลักฐานและเหตุผลประกอบ สรุปได้ดังนี้

1. อิสลามมิใช่ศาสนาสำหรับชาวอาหรับหรือผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในภาษาอาหรับเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามอิสลามเรียกร้องเชิญชวนมวลมนุษยชาติให้ได้รับความรู้ความเข้าใจในอิสลามและสิ่งที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นการแปลคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ จึง

เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้บุคคลที่ไม่มีความรู้ภาษาอาหรับได้รับความรู้ความเข้าใจในอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานโดยการศึกษาผ่านคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล (Fahd al-Rumiy, 2003 : 1/419)

2. บุคคลที่ไม่มีความรู้ภาษาอาหรับ ขาดโอกาสที่จะได้ซาบซึ้งกับบรรณรศของภาษาที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งถือว่าเป็นสิ่งมหัศจรรย์ยิ่งทางภาษา แต่เขายังสามารถศึกษา พินิจพิจารณา วิเคราะห์ ไตร่ตรองและเรียนรู้บทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับหลักศรัทธาและการปฏิบัติจาก ความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาต่าง ๆ ที่เขาสามารถเข้าใจได้ (Fahd al-Rumiy, 1983 : 17)

3. จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และทัศนะของอุละมาอ์ต่างยืนยันว่าชาวอาหรับหรือแม้แต่บรรดาเศาะฮาบะฮ์ในอดีตก็ยังมี ความเข้าใจความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในบางอายะฮ์แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษาของแต่ละคน ซึ่งในสมัยนั้นหากผู้ใดไม่เข้าใจในความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮ์ใดผู้ที่ทำให้คำตอบได้ดีที่สุดก็คือท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งพระองค์อัลลอฮ์ﷻ ได้มอบหมายภารกิจที่สำคัญนี้แก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ในการแปลความหมายและขยายความเข้าใจในตัวบทคัมภีร์อัลกุรอาน (Fahd al-Rumiy, 1983 : 18) จะเห็นได้ว่าแม้แต่บรรดาเศาะฮาบะฮ์และชาวอาหรับยังต้องการคำอธิบาย ดังนั้นบุคคลที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจในภาษาอาหรับยังต้องการคำอธิบายเป็นเท่าทวีคูณด้วยภาษาที่แต่ละคนสามารถเข้าใจได้

4. ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในอดีตเกิดจากนักบูรพาคดีชาวตะวันตก ซึ่งพบความผิดพลาดอย่างมากในการแปล ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำหรับมุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาอาหรับที่จะทำหน้าที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ อย่างถูกต้อง เพื่อป้องกันการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน (Muhammad al-Wajdiy, 1936 : 12)

5. บุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาอาหรับมักปฏิเสธที่จะแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเนื่องจากวิตกกังวลว่าจะเกิดข้อผิดพลาดและการบิดเบือนขึ้นในการแปล แต่ทั้งข้อผิดพลาดและการบิดเบือนนั้นก็มิได้เกิดขึ้นเฉพาะกับการแปลเท่านั้น ในการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานก็สามารถเกิดข้อผิดพลาดและการบิดเบือนได้เช่นกัน แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีอุละมาอ์คนใดห้ามอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน (Muhammad al-Wajdiy, 1936 : 12)

6. มีการอ้างอิงหลักฐานจากตำราประวัติศาสตร์ถึงการอนุญาตให้อ่านคำแปลอัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ในการปฏิบัติละหมาดได้ เช่น คำพูดของอัสสะรอคดียฺในหนังสืออัลมัปสุฎ ก่อว่าไว้ว่า “กรณีการอ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ด้วยภาษาเปอร์เซียในการปฏิบัติละหมาดเป็น

สิ่งที่ปฏิบัติได้ในทัศนะของอับู ฮะนีฟะฮฺ ในขณะที่อับู ยูสุฟ¹ และมุฮัมมัด² ไม่อนุญาตหากผู้นั้นสามารถอ่านภาษาอาหรับได้” (al-Sarakhsiy, 1989 : 1/37)³

7. นักบูรพาคดีจำนวนมากได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานหลายร้อยฉบับเป็นภาษาต่าง ๆ หลายสิบภาษา ซึ่งนักบูรพาคดีส่วนใหญ่มีอคติต่ออิสลามเป็นทุนเดิม ดังนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของพวกเขาจึงมีจุดประสงค์เพียงเพื่อต้องการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเท่านั้น ดังนั้นการไม่อนุญาตให้ชาวมุสลิมที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาอาหรับแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงยิ่งเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้ที่มีอคติต่ออิสลามเผยแพร่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างบิดเบือนและสร้างความเคลือบแคลงให้กับมุสลิมที่อ่านผลงานเหล่านั้น นอกจากนี้หากอุละมาอ์ละเลยต่อการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการยอมรับคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลที่ถูกบิดเบือนโดยนักบูรพาคดี (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiy, 1996 : 17)

8. หากอุละมาอ์ไม่ให้ความสำคัญกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานมุสลิมทั่วโลกจะขาดแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่ถือว่าสำคัญที่สุด และจะพบแต่เพียงคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับที่ใช้อ่านเพื่อให้ได้รับกุศลตอบแทนเท่านั้น (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiy, 1996 : 17) หากแต่ผู้อ่านขาดความเข้าใจโดยสิ้นเชิงต่อเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน

9. ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 นักบูรพาคดีที่มีอคติต่ออิสลามพยายามพิสูจน์ให้เห็นว่าอิสลามเป็นเพียงศาสนาที่เรียกร้องเชิญชวนเฉพาะกลุ่มชนชาติอาหรับในคาบสมุทรอาหรับเท่านั้น เนื่องจากคัมภีร์อัลกุรอานถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับ ดังนั้นหากอุละมาอ์ละเลยต่อการให้ความสำคัญกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานก็เท่ากับว่าส่งเสริม สนับสนุนให้มีการบิดเบือนข้อเท็จจริงที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลโดยนักบูรพาคดี (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiy, 1996 : 26)

นอกจากนี้ มุฮัมมัด ฟูรียัด อัลวะญูดี (Muhammad al-Wajidiy, 1936) ได้เขียนบทความตีพิมพ์ในนิตยสารอัลอัซฮัร เรื่อง “หลักฐานทางวิชาการในการอนุญาตแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ” เพื่อสนับสนุนแนวความคิดการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยได้

¹ อับูยูสุฟ มีนามว่า ยะฮ์ยิบ บุตรีอับรอฮีม อัลอันศอรี เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 113 เป็นอุละมาอ์ด้านนิติศาสตร์อิสลามในมัชฮับฮะนะฟียะฮฺ และเป็นลูกศิษย์คนสำคัญของอับูฮะนีฟะฮฺ เคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในสมัยมุฮัมมัด อัลมะหฺดี มุซา อัลฮาดิย และฮารูณ อัรเราะซิด ผู้ปกครองในราชวงศ์อับบาซีย เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 183

² มุฮัมมัด อัลฮะสัน บุตรฟรกอด อัชชะบานีย เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 132 ณ อีรัก เป็นผู้ติดตามอับูฮะนีฟะฮฺ เคยศึกษาจากอับูยูสุฟและเดินทางไปศึกษากับอิมามมาลิกเป็นเวลา 3 ปี ณ นครมะดีนะฮฺ เคยพบกับอิมามอัชชาฟีอีย เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 189

³ ดูเพิ่มใน Ibn al-Hammam, 2003 : 1/290.

นำเสนอเหตุผลในการอนุญาตให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไว้อย่างชัดเจน ในเวลาเดียวกันก็ได้ตอบโต้แนวคิดที่ไม่อนุญาตให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไว้ด้วยเช่นกัน

2.5.2.2 ทักษะที่ปฏิเสธและห้ามการแปลคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟียะฮฺ บิฆอຍริ

มิฆลียะฮฺ

สำหรับกลุ่มที่ปฏิเสธและห้ามมิให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ๆ ได้พยายามนำเสนอหลักฐานและเหตุผลเพื่อหักล้างเหตุผลของผู้สนับสนุนการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน สรุปได้ดังนี้

1. ในอดีตท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ไม่เคยแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและไม่เคยใช้ให้ผู้ใดแปล นอกจากนี้บรรดาเศาะฮาบะฮฺและตาบิอีนก็ไม่เคยแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยเช่นกัน (Muhammad al-Fawzan, 2001 : 31) ดังนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงเป็นการอุตริขึ้นในอิสลาม

2. ในคัมภีร์อัลกุรอานมีอายะฮฺเกี่ยวกับพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ และมีคำศัพท์เฉพาะทางวิชาการ เช่น การละหมาด การถือศีลอด และมีถ้อยคำเกี่ยวกับหลักการศรัทธา เมื่อผู้แปลพยายามที่จะแปลถ้อยคำเหล่านี้ทุก ๆ ถ้อยคำ จะทำให้ความหมายของคำศัพท์เฉพาะต่าง ๆ มีความหมายบิดเบือนผิดเพี้ยนไปจากความหมายที่ถูกต้อง (Muhammad al-Fawzan, 2001 : 31)

3. การเปิดโอกาสให้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจะทำให้กลุ่มที่อ้างตัวว่าเป็นอุละมาอ์เข้ามามีบทบาทและใช้การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นเครื่องมือในการบิดเบือนความหมายเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มตน เช่น กลุ่มก๊อดยานียะฮฺ และกลุ่มชีอะฮฺ เป็นต้น (Muhammad al-Fawzan, 2001 : 32)

4. เนื่องจากคัมภีร์อัลกุรอานประทานลงมาด้วยวัตถุประสงค์สองประการ คือ เพื่อเป็นบทบัญญัติ เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของมวลมนุษย และเป็นสิ่งมหัศจรรย์เพื่อยืนยันการเป็นนบีมุฮัมมัด ﷺ ดังนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจะทำให้วัตถุประสงค์นั้นสูญหายไป (Muhammad al-Dhahabiy, n.d. : 1/18)

5. การแปลหรือการถ่ายทอดถ้อยคำจากภาษาหนึ่งไปยังอีกภาษาหนึ่ง โดยรักษารูปแบบ โครงสร้างประโยค ตลอดจนสำนวนโวหารและอรรถรสของภาษาต้นฉบับให้คงอยู่อย่างสมบูรณ์ ย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ เพราะแต่ละภาษาย่อมมีเอกลักษณ์ คุณลักษณะพิเศษและสื่อความหมายเฉพาะของแต่ละภาษา เมื่อมีการแปลภาษาต้นฉบับเป็นภาษาอื่นก็ย่อมจะทำให้คุณค่าของภาษาต้นฉบับและความสมบูรณ์ด้านอรรถรส โวหาร วาทศิลป์สูญหายไปด้วย (มุณีร มุฮำหมัด และนาอีม บุกฺยูมาเลิศ : 68) ซึ่งส่งผลต่อผลงานแปลเนื่องจากภาษาที่ใช้จะขาดความเป็นธรรมชาติ และใน

บางครั้งยังเป็นอุปสรรคต่อความเข้าใจในเนื้อหาสาระอีกด้วย ทั้งนี้เพราะภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลมีความแตกต่างกัน

6. ถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานนั้นเป็นภาษาอาหรับ ซึ่งมีลักษณะคำศัพท์ สรรพนาม คำบุพบทและหลักไวยากรณ์ของภาษาที่เฉพาะแตกต่างจากภาษาอื่น จึงเป็นไปได้ยากที่จะเลือกใช้คำศัพท์หรือถ้อยคำที่มีความหมายเดียวกันจากภาษาอื่นนำมาวางแทนที่ในตำแหน่งของคำศัพท์เดิมที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานโดยที่ไม่ทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไปจากเดิมและโดยเฉพาะบางถ้อยคำในคัมภีร์อัลกุรอานจะใช้ภาษาและคำศัพท์ที่มีความหมายโดยนัยประหวัด เช่นสำนวนที่เป็นการเปรียบเปรยหรืออุปมาอุปไมย แต่ผู้แปลพยายามที่จะรักษาความหมายของคำศัพท์เดิมไว้จึงทำให้ไม่สามารถถ่ายทอดความหมายที่แท้จริงตามวัตถุประสงค์ในคัมภีร์อัลกุรอานได้ (Jalal al-Din al-'Alush, 2008 : 26) และบางครั้งผู้แปลแต่ละคนก็จะตีความไปตามทัศนะและแนวความคิดของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดความผิดพลาดในการให้ความหมาย (Muhammad al-Khadar, 1971 : 63)

7. คัมภีร์อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ที่ถูกประทานมาจากอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกินกว่าความสามารถของมนุษย์และญินจะถ่ายทอดความหมายได้เหมือนหรือคล้ายคลึง ถึงแม้ผู้แปลจะพยายามรักษาความหมายและจุดประสงค์ไว้อย่างสมบูรณ์ก็ตาม (al-Zurqaniy, 1996 : 2/156) ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ยืนยันถึงความอ่อนแอในความสามารถของมนุษย์และญินไว้ว่า

﴿قُلْ لَّيْنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ
وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا﴾

“จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด แม้ว่ามนุษย์และญินรวมกันที่จะนำมาเช่นอัลกุรอาน พวกเขาไม่อาจจะนำมาเช่นนั้นได้ และแม้ว่าบางคนในหมู่พวกเขาเป็นผู้ช่วยเหลือแก่อีกบางคนก็ตาม”

(สุเราะฮ์อัลอิสรอ์ อายะฮ์ที่ 88)

การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบตรงตัวจึงไม่สามารถที่จะอ้างอิงผลงานแปลนั้นว่าเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ประทานให้กับนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ (Jalal al-Din al-'Alush, 2008 : 27) เนื่องจากคัมภีร์อัลกุรอานถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับเท่านั้น ดังที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานว่า

﴿وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا﴾

“และเช่นนั้นแหละ เราได้วะห์ยูอัลกุรอานเป็นภาษาอาหรับแก่เจ้า เพื่อเจ้าจะได้ตักเตือนอุมมุลกุรอ (ชาวมักกะฮ์) และผู้ที่อยู่รอบเมืองนั้น”

(สุเราะฮ์อัลชูรอ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 7)

8. ผลงานฉบับแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบแปลตรงตัวไม่สามารถนำมาใช้ทดแทนการอ่านเพื่อให้ได้รับผลตอบแทน 1 อักษรเท่ากับ 10 ความดีเหมือนดังเช่นการอ่านคัมภีร์อัลกุรอานจากต้นฉบับภาษาอาหรับได้ (Jalal al-Din al-'Alush, 2008 : 27)

9. หากอนุญาตให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบตรงตัวและการแปลแบบคำต่อคำ ในอนาคตจะพบเห็นคัมภีร์อัลกุรอานที่หลากหลายภาษา แต่ละกลุ่มชนก็จะยึดถือเฉพาะคัมภีร์อัลกุรอานที่แปลโดยภาษาของตน และปฏิเสธคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับและฉบับแปลเป็นภาษาอื่น ๆ จนในที่สุดจะทำให้เกิดความแตกแยกและความขัดแย้งขึ้น จนกลายเป็นกลุ่มชนที่ได้รับความโกรธกริ้วดังเช่นชาวยิวและเป็นกลุ่มชนที่หลงผิดดังเช่นชาวนัศรอเนียนี (al-Zurqaniy,1996 : 2/162) ดังพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ตรัสไว้ว่า

﴿مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيَعًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ﴾

“ในหมู่ผู้แบ่งแยกศาสนาของพวกเขาออกเป็นนิกายต่าง ๆ และแต่ละหมู่คณะก็พอใจต่อสิ่งที่พวกเขามีอยู่”

(สุเราะฮ์อ์รูม อายะฮ์ที่ 32)

10. หากอนุญาตให้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบตรงตัวขึ้น ในระยะแรก ๆ คนจะเรียกว่า คัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล แต่หลังจากกาลเวลาผ่านไปช่วงระยะหนึ่งคนจะเรียกคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษานั้น ๆ เช่น คัมภีร์อัลกุรอานภาษาอังกฤษ คัมภีร์อัลกุรอานภาษาจีน คัมภีร์อัลกุรอานภาษาไทย เป็นต้น จนในที่สุดก็จะเข้าใจไปว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ประทานคัมภีร์อัลกุรอานลงมาในทุก ๆ ภาษา (Jalal al-Din al-'Alush, 2008 : 29)

11. เมื่อมุสลิมเข้าใจว่าสามารถศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานจากฉบับแปลแบบตรงตัวได้ก็จะทำให้มุสลิมไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับ และหลังจากนั้นคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับก็จะสาบสูญไปในที่สุด และเมื่อเวลาผ่านไปจะทำให้ภาษาอาหรับหายสาบสูญไปด้วย เพราะคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้มุสลิมทั่วโลกให้ความสำคัญและให้ความสนใจในการศึกษาภาษาอาหรับ และมุสลิมส่วนใหญ่ศึกษาภาษาอาหรับจากคัมภีร์อัลกุรอาน (al-Zurqaniy,1996 : 2/161)

12. การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานมิใช่ช่องทางเดียวในการเผยแพร่อิสลามแต่การเผยแพร่อิสลามนั้นสามารถกระทำโดยการแปลคำสอนของอิสลาม สิ่งดีงามและคุณธรรมจริยธรรมที่ดีของอิสลาม ซึ่งสามารถเรียนรู้ได้จากการแปลตำราอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน (al-Zurqaniy,1996 : 2/165)

นอกจากนี้ มุฮัมมัด เราะเซิด อ์ริฎอ (Muhammad Rashid al-Rida, 1946 : 9/331) ได้กล่าวสนับสนุนทัศนะที่ไม่เห็นด้วยกับการอนุญาตให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟียะฮ์สรุปได้ว่า การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟียะฮ์นั้นก่อให้เกิดอุปสรรคมากมาย

ต่อการแปลและอาจสร้างความเสียหายให้เกิดขึ้นจากการแปลอย่างมากมายเช่นกัน ดังนั้นการแปลในลักษณะดังกล่าวจึงเป็นสิ่งต้องห้ามในอิสลาม นอกจากนี้ยังไม่อนุญาตให้เรียกผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานว่าเป็นคัมภีร์อัลกุรอาน เนื่องจากผลงานแปลดังกล่าวมิใช่คัมภีร์ของอัลลอฮ์ ﷻ และไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะอ้างอิงถ้อยคำที่ถูกลำเอียงหรือถอดเป็นภาษาต่าง ๆ ว่าเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ เช่นกล่าวว่าอัลลอฮ์ ﷻ ดำรัสว่า.....แต่ควรที่จะกล่าวว่าอัลลอฮ์ ﷻ ดำรัสโดยความหมายว่า..... จากนั้นจึงกล่าวถึงความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานที่ถ่ายทอดเป็นภาษาอื่น คัมภีร์อัลกุรอานที่เป็นคำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ คือตัวบทภาษาอาหรับเท่านั้น ส่วนคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลนั้นมิได้มีเอกลักษณ์ของสิ่งที่เป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ เหลืออยู่เลย ไม่ว่าจะถ้อยคำหรือความหมายที่เป็นความมหัศจรรย์ของภาษา ถ้อยคำที่ถูกลำเอียงหรือถอดเป็นภาษาต่าง ๆ มีความแตกต่างกับตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานทั้งถ้อยคำและความหมาย ดังนั้นการอ้างอิงความหมายที่ถูกลำเอียงหรือถอดเป็นภาษาต่าง ๆ ว่าเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ จึงเป็นคำกล่าวที่โกหกและแอบอ้างต่ออัลลอฮ์ ﷻ และถือว่าเป็นการปฏิเสธต่อคัมภีร์อัลกุรอานอีกด้วย บรรดามุสลิมินต่างมีทัศนะที่สอดคล้องและตรงกันว่า ไม่อนุญาตให้เปลี่ยนแปลงถ้อยคำที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานด้วยถ้อยคำที่มีความคล้ายคลึงกันแม้ว่าจะจะเป็นถ้อยคำภาษาอาหรับก็ตามเช่นคำว่า “ب” ด้วยคำว่า “ش” ในอายะฮ์ “رَبِّ فِيهِ”¹

จากทัศนะของอุละมาอ์ที่อนุญาตและสนับสนุนให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟียะฮ์ บิฆอริ มิชลียะฮ์ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น และจากทัศนะของอุละมาอ์บางส่วนที่ปฏิเสธและห้ามมิให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟียะฮ์ บิฆอริ มิชลียะฮ์ โดยได้นำเสนอเหตุผลเพื่อหักล้างเหตุผลของฝ่ายที่อนุญาตนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าอุละมาอ์ทั้งสองฝ่ายได้แบ่งประเภทของการตรึงมะฮ์ไว้ไม่ตรงกัน โดยฝ่ายที่ไม่อนุญาตนั้นเห็นว่า ตรึงมะฮ์แบ่งออกเป็น 2 ประเภทเท่านั้น คือตรึงมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์หรือการแปลคำต่อคำ และตรึงมะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์ หรือการแปลแบบบรรดาธิบาย ในขณะที่ฝ่ายที่อนุญาตให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานก็ได้แบ่งตรึงมะฮ์ออกเป็น 2 ประเภท เช่นเดียวกัน แต่ในประเภทตรึงมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์นั้นฝ่ายอนุญาตได้แบ่งออกเป็นอีก 2 ประเภท คือ ตรึงมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ มิชลียะฮ์ หรือการแปลคำต่อคำ และตรึงมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ บิฆอริ มิชลียะฮ์ หรือการแปลตรงตัว ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้ที่ห้ามมิให้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานนั้นเป็นการห้ามตรึงมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ ในทุก ๆ กรณี โดยมีได้แยกระหว่างตรึงมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ มิชลียะฮ์ หรือตรึงมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ บิฆอริ มิชลียะฮ์ ในขณะที่ฝ่ายที่อนุญาตนั้นสนับสนุนให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเฉพาะแบบฮัรฟียะฮ์ บิฆอริ มิชลียะฮ์ เท่านั้น เพราะการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบฮัรฟียะฮ์ บิฆอริ มิชลียะฮ์นั้น อุละมาอ์ทั้งในอดีตและปัจจุบันมีทัศนะตรงกันว่าไม่อนุญาตให้ดำเนินการโดยเด็ดขาด ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

¹ สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 2

2.5.3 ข้อบัญญัติการตรึงมะฮะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์

ตรึงมะฮะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์ หรือการแปลแบบอรรถาธิบาย หมายถึงการแปลในลักษณะ อรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบประมวลความหมายเป็นภาษาอื่น ๆ เป็นการแปลที่มีได้ รักษาโครงสร้างของประโยคและมีได้เรียงลำดับคำของต้นฉบับเดิมไว้ แต่ให้ความสำคัญกับการรักษา ความหมายและจุดประสงค์ของต้นฉบับไว้อย่างสมบูรณ์ซึ่งในบางครั้งเรียกการแปลแบบนี้ว่า ตรึงมะฮะฮ์ มะฮ์นะวียะฮ์ เนื่องจากการแปลในลักษณะดังกล่าวคล้ายกับการอรรถาธิบาย (al-Zurqaniy, 1996 :2/121) ¹

อุละมาอ์ส่วนใหญ่มีทัศนะที่เห็นตรงกันในการอนุญาตให้แปลความหมายคัมภีร์ อัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ๆ ในลักษณะของการอรรถาธิบายความหมายแบบเรียบเรียงหรือสรุปความ ดังที่อิบนุ ฮะญูร์ ² ได้อ้างอิงคำพูดของอิบนุ อัลบัฏฏอล ³ ว่า “แท้จริงวะหฺยูนั้นมีทั้งสิ่งที่ถูกอ่าน (เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนหมายถึงคัมภีร์อัลกุรอาน) และไม่ถูกอ่าน (ไม่ได้รับผลตอบแทนจากการอ่าน หมายถึงหะดีษ) ซึ่งถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับไม่มีการปฏิเสธว่ามันเป็นสิ่งที่ถูกส่งผ่านไปยัง มวลมนุษยทั้งชาวอาหรับและที่มิใช่ชาวอาหรับ ด้วยวะหฺยูที่ถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับจึง เผยแพร่ให้กับกลุ่มต่าง ๆ ที่เป็นชาวอาหรับ และชาวอาหรับจะทำหน้าที่แปลวะหฺยูนั้นให้เป็นภาษา ต่าง ๆ ที่ชนชาติอื่น ๆ สามารถเข้าใจได้” (Ibn Hajar al-‘Asqalaniy, 1959 : 9/10)

แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีอุละมาอ์อีกบางส่วนที่ปฏิเสธการแปลความหมายคัมภีร์ อัลกุรอานแบบอรรถาธิบายโดยอ้างเหตุผลว่าเป็นสิ่งที่อุตริขึ้นในอิสลาม เพราะท่านนบี ﷺ และบรรดา เสาะฮาบะฮ์ไม่เคยปฏิบัติในสิ่งดังกล่าว (Muhammad al-Fawzan, 2001 : 36)

2.6 ความสำคัญของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอรรถาธิบาย

อุละมาอ์ส่วนใหญ่ให้การยอมรับและสนับสนุนการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน แบบอรรถาธิบายเป็นภาษาต่าง ๆ เนื่องจากเห็นว่ามีความประโยชน์และสร้างความเข้าใจได้มากกว่า

¹ ดูเพิ่มใน Muhammad al-Dhahabi, n.d. : 1/19.

² อิบนุ ฮะญูร์ มีนามว่า ซิฮาบุดดีน อะหมัด บิน อะลี บิน มุฮัมมัด อัลอัศเกาะลานีย์ รู้จักกันในนาม อิบนุ ฮะญูร์ เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 773 ได้รับสมญานามว่า อะมีรุล มุอมีนีน ฟิลฮะดีษ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 852 ที่ กรุงไคโร

³ อิบนุ อัลบัฏฏอล มีนามว่า อะบุลฮะสัน อะลี บิน เคาะลัฟ บิน บัฏฏอล อัลบักรีย์ อัลกุรฎูบีย์ รู้จักกันในนาม อิบนุ ลัจญ์ญาม เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 449

การแปลในลักษณะอื่น ซึ่งสามารถสรุปคุณประโยชน์ของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบ อรรถาธิบายออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.6.1 ด้านสังคม

การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานมีคุณประโยชน์อย่างมากทั้งกับบรรดามุสลิม และชาวต่างศาสนา ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (al-Zurqaniy, 1996 : 2/148-149)

1. เป็นการเผยแพร่ความรู้อันทรงคุณค่าที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่บุคคลที่ไม่สามารถศึกษาได้จากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับได้เรียนรู้เพื่อเติมเต็มความศรัทธาให้แก่ชาวมุสลิม อีกทั้งยังเป็นการสะดวกแก่ชาวต่างศาสนาที่ต้องการแสวงหาสัจธรรมอันแท้จริง

2. เป็นการป้องกันความคลุมเครือที่เกิดขึ้นจากการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของผู้แปลที่มีอคติต่อคัมภีร์อัลกุรอานและอิสลาม เช่น กลุ่มนักบูรพาคติ และจากกลุ่มที่อ้างตัวว่าเป็นมุสลิม แต่พยายามเผยแพร่แนวคิดเพื่อชักจูงให้ชาวมุสลิมที่ไม่มีความรู้ในภาษาอาหรับหลงผิด เช่นกลุ่มชีอะฮ์ และกลุ่มก๊อดยานีย์

3. ทำให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ภาษาอาหรับได้เข้าใจในความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอานเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และวิทยาการสมัยใหม่ที่นักวิทยาศาสตร์เพิ่งจะค้นพบในสมัยปัจจุบัน ในขณะที่คัมภีร์อัลกุรอานได้กล่าวมาแล้วกว่า 1,400 ปี

4. การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ เป็นพันธกิจที่สำคัญประการหนึ่งของบรรดามุสลิมที่มีความรู้ความสามารถในแต่ละภาษา เนื่องจากการส่งเสริมการเผยแพร่คัมภีร์อัลกุรอานและอิสลาม ดังนั้นเมื่อมีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ จึงถือว่าบรรดามุสลิมได้ปฏิบัติพันธกิจที่สำคัญนั้นแล้ว

2.6.2 ด้านการปฏิบัติ

สำหรับในด้านการปฏิบัติและการนำไปใช้ซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อบรรดามุสลิมนั้น สามารถสรุปได้ดังนี้

1. คุณประโยชน์ที่ผู้อ่านจะได้รับจากคัมภีร์อัลกุรอานนอกเหนือจากผลบุญในการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ผู้อ่านควรพินิจพิเคราะห์ ไตร่ตรองความหมายเพื่อเติมเต็มความศรัทธา การอ่านคัมภีร์อัลกุรอานโดยที่ผู้อ่านมีความรู้และเข้าใจในความหมายย่อมก่อให้เกิดคุณประโยชน์มากกว่าและสูงกว่าผู้อ่านโดยขาดความเข้าใจและขาดการไตร่ตรอง

2. ทำให้บรรดามุสลิมได้มีความรู้ความเข้าใจในบทบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต หลักการปฏิบัติทั้งที่เป็นหน้าที่ของตนเอง และหน้าที่ปฏิบัติต่อสังคม

3. เพื่อให้มุสลิมได้มีความรู้ความเข้าใจในข้อบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสิ่งฮะลาล (สิ่งอนุมัติ) และฮะรอม (สิ่งต้องห้าม)

2.7 คุณสมบัติของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

คัมภีร์อัลกุรอานคือพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้นผู้ที่ทำหน้าที่แปลความหมายพระดำรัสของพระองค์จึงจำเป็นต้องมีคุณสมบัติสำคัญที่แตกต่างจากผู้ทำหน้าที่แปลผลงานทั่ว ๆ ไป ดังนี้

1. ผู้ที่จะทำหน้าที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจะต้องเป็นนักอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน (Nur al-Din 'Atr, 1993 : 119) ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ (Nur al-Din 'Atr, 1993 : 87-88, Fahd al-Rumiy, 2003 : 184-185)

1.1 มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความเชี่ยวชาญอย่างดีในภาษาอาหรับ เนื่องจากคัมภีร์อัลกุรอานถูกประทานลงมาด้วยภาษาอาหรับ ซึ่งประกอบด้วยศาสตร์ด้านนะหฺว (ไวยากรณ์อาหรับ) และศอรฟ (การผันคำและการเปลี่ยนรูปคำศัพท์) เพราะนะหฺวและศอรฟ เป็นพื้นฐานสำคัญของภาษาอาหรับ และจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์ด้านบะลาเฆาะฮฺ (วาทศาสตร์) เนื่องจากจะทำให้ผู้แปลมีความเข้าใจในความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอานด้านภาษา และจะทำให้ผู้แปลสามารถถ่ายทอดความหมายได้อย่างสละสลวยและมีความลึกซึ้ง

1.2 มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ด้านอูลุม อัตตฟะฮิร (ความรู้เกี่ยวกับการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน) เช่น อัสบาบ อันนุซูล (สาเหตุการประทานอัลกุรอาน) เพราะจะทำให้ผู้แปลเข้าใจถึงจุดประสงค์ สาเหตุ กลุ่มเป้าหมาย สถานที่และเวลา ที่อายะฮ์นั้นถูกประทานลงมา อัลนาสิกและอัลมันสุค (อายะฮ์ที่มายกเลิก และอายะฮ์ที่ถูกยกเลิก) ทั้งนี้เพื่อที่จะอรรถาธิบายได้ว่าอายะฮ์ใดสามารถนำมาอ้างอิงเป็นหลักฐานและสามารถนำมาปฏิบัติได้ และอายะฮ์ใดบ้างที่ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว เป็นต้น นอกจากนี้จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ด้านการอ่านคัมภีร์อัลกุรอานอีกด้วย

1.3 มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ด้านอูลุม อัลฮะดีษ (ความรู้เกี่ยวกับอัลฮะดีษ) เพราะในบางครั้งจำเป็นต้องใช้อัลฮะดีษประกอบในการอรรถาธิบายอัลกุรอาน

1.4 มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ด้านอิสลาม อุลูล อัตติน (ความรู้ด้านพื้นฐานหลักการศรัทธา)

1.5 มีความรู้ ความเข้าใจในศาสตร์ด้านอูลูล อัลฟิกฮฺ (ความรู้พื้นฐานด้านหลักศาสนบัญญัติ)

2. ผู้แปลต้องเป็นมุสลิมที่มีความซื่อสัตย์เที่ยงธรรม ซึ่งเป็นคุณสมบัติประการสำคัญของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เนื่องจากในกรณีที่มีข้อขัดแย้งกันที่อาจเป็นไปได้ว่าเป็นจริงและเป็นเท็จ ในการพิจารณาจะให้น้ำหนักกับผู้ให้ข้อเท็จจริงที่มีความซื่อสัตย์มากกว่า และเหตุผลที่ต้องเป็นมุสลิมเนื่องจากผู้ปฏิเสธส่วนใหญ่มีอคติต่ออิสลาม (Muhammad Hassan, 2008 : 615)

3. ผู้แปลต้องมีหลักความเชื่อและความศรัทธาตามแนวทางของอะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัลญะมาอะฮฺ มีความเลื่อมใส ยึดมั่นศรัทธาในคัมภีร์อัลกุรอานและแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ จะต้องดำเนินการแปลโดยหลีกเลี่ยงหลักความเชื่อที่คลุมเครือหรือแนวคิดที่บิดเบือน (Nur al-Din 'Atr, 1993 : 119) ของกลุ่มที่อ้างตัวว่าเป็นมุสลิม เนื่องจากกลุ่มเหล่านี้พยายามที่จะถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อสนับสนุนและเผยแพร่แนวคิดของกลุ่มตน

4. ผู้แปลต้องมีความบริสุทธิ์ใจต่อการทำหน้าที่ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยพึงสังวรณั้เสมอว่าเป็นการทำหน้าที่เพื่ออัลลอฮฺ ﷻ และเพื่อการเผยแพร่คำสอนของอิสลามให้แก่บรรดามุสลิมที่ขาดความเข้าใจภาษาอาหรับ อีกทั้งเป็นการสร้างทัศนคติที่ดีต่อต่างศาสนิก

นอกจากคุณสมบัติของผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานข้างต้นแล้ว ยังมีคุณสมบัติอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานนั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในภาษาที่ต้องการถ่ายทอดเป็นอย่างดีเช่นกัน เพราะจะทำให้ผู้ถ่ายทอดสามารถเลือกใช้ถ้อยคำและสำนวนที่เหมาะสม สามารถถ่ายทอดความหมายอัลกุรอานได้อย่างถูกต้อง ตรงตามจุดประสงค์ของอัลกุรอาน และทำให้ถ้อยคำและสำนวนที่ถูกถ่ายทอดมานั้นมีความน่าสนใจ และผู้แปลควรใช้รูปแบบของภาษาที่เป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับ

2.8 หลักเกณฑ์การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอรรถาธิบาย

ในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอรรถาธิบาย จำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ในการแปลเพื่อที่จะให้ผลงานแปลมีความถูกต้องมากที่สุด ดังที่อัสซุรกอญี (al-Zurqaniy, 1996 : 2/184-185) และมุฮัมมัด อัลบุนดาญ (Muhammad al-Bundaq, 1983 : 75-76) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอรรถาธิบายสรุปได้ดังนี้

1. การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอรรถาธิบายควรปราศจากคำนิยามทางวิชาการและผลงานวิจัยทางวิทยาศาสตร์ นอกจากว่าจะมีความจำเป็นจริง ๆ ที่ต้องการอรรถาธิบายเพื่อให้ได้รับความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2. ไม่ควรนำเสนอทฤษฎีทางวิชาการ และวิทยาการสมัยใหม่มาสนับสนุนทัศนะเพิ่มเติมในอายะฮฺที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ถูกสร้างโดยอัลลอฮฺ ﷻ เช่น ฟาร์อง ฟ้าแลบ ในอายะฮฺที่กล่าวถึงเรื่องฟาร์อง ฟ้าแลบ หรือทัศนะของนักดาราศาสตร์ในเรื่องเกี่ยวกับท้องฟ้าและดวงดาว แต่ควรนำเสนอในสิ่งที่เป็นบทเรียนและเป็นทางนำที่พบจากอายะฮฺดังกล่าวแก่ผู้อ่าน

3. หากมีความจำเป็นที่ต้องการอรรถาธิบายความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้นในบางกรณี ให้ใช้วิธีการอรรถาธิบายในเชิงอรรถ

4. ไม่ควรอธิบายเกินกว่าที่อายุกล่าวถึง ไม่ควรอธิบายด้านนิติศาสตร์โดยยึดติดกับมัชฮับ¹ ไตมัชฮับหนึ่ง และไม่ควรถือการตัดสินอายุที่กล่าวถึงเรื่องปาฏิหาริย์และเหตุการณ์ในวันโลกหน้า
5. ควรนำการอ่านแบบฮัฟค์ มาใช้เป็นตัวบทในการอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน
6. อายุที่มีสาเหตุในการประทอนลงมา ผู้แปลควรศึกษาวิเคราะห์และคัดเลือกเฉพาะสาเหตุการประทอนที่ถูกต้องที่สุดและนำมากล่าวอ้างไว้ในแต่ละอายะฮ์
7. ก่อนการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอธิบายควรพิจารณาว่าอายะฮ์ดังกล่าวมีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องหรือกล่าวถึงเรื่องเดียวกันกับอายะฮ์ที่ต่อเนื่องกันหรือไม่ หากมีความสัมพันธ์กันให้เขียนอายะฮ์ที่ต่อเนื่องกันจนจบตามใจความของเรื่อง จากนั้นจึงเริ่มให้ความหมายคำศัพท์แต่ละคำอย่างละเอียด หลังจากนั้นจึงทำการแปลแบบอธิบายความหมายของแต่ละอายะฮ์ให้ชัดเจนและเชื่อมโยงกับอายะฮ์อื่น ๆ ที่ต่อเนื่องกัน
8. ไม่ควรสร้างเงื่อนไขในการแปลความหมายโดยพยายามเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างอายะฮ์และสุเราะฮ์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
9. ในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบอธิบาย ควรระบุให้ชัดเจนก่อนอธิบายว่าเป็นสุเราะฮ์ประเภทมหักกียะฮ์หรือมะดะนียะฮ์ และในสุเราะฮ์มหักกียะฮ์มีอายะฮ์ใดบ้างเป็นมะดะนียะฮ์ ในทางตรงกันข้ามในสุเราะฮ์มะดะนียะฮ์มีอายะฮ์ใดบ้างเป็นมหักกียะฮ์
10. ควรอธิบายอัลกุรอานครั้งละอายะฮ์ หรือมากกว่าหนึ่งอายะฮ์ในกรณีที่แต่ละอายะฮ์มีความสัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกัน จากนั้นจึงให้ความหมายของคำสำคัญในอายะฮ์ พร้อมทั้งอธิบายความหมายของแต่ละอายะฮ์อย่างชัดเจนและต่อเนื่องกัน

2.9 ข้อบัญญัติการอ่านคำแปลอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาด

การอ่านอัลกุรอานเป็นสิ่งที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ปฏิบัติ เนื่องจากการอ่านอัลกุรอานเพียงอักษรเดียวจะได้รับภาคผลตอบแทนมากถึง 10 ความดี แต่สำหรับในการปฏิบัติละหมาดการอ่านอัลกุรอานเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติละหมาดทุกประเภท หากผู้ละหมาดมิได้อ่าน

¹ มัชฮับ หมายถึง แนวทางในการวิเคราะห์ตีความหลักฐานและกฎเกณฑ์ทางนิติศาสตร์ซึ่งอุละมาอ์ที่มีคุณสมบัติในระดับมุญญัตะฮิด มุฎลักมุสตะกิล กำหนดไว้ โดยมีการจดบันทึก การรวบรวมและการอธิบายอย่างเป็นรูปธรรม มัชฮับตามความหมายดังกล่าวนี้มีขึ้นตั้งแต่นั้นมาตั้งแต่ในช่วงต้นศตวรรษที่ 2 ของอิญญ์เราะฮ์ศักราชจนถึงช่วงเวลาของการปฏิบัติตามและการสังกัดมัชฮับ

สุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์จะถือว่าการละหมาดนั้นไม่ถูกต้องและไม่ถือว่าเขาได้ละหมาด ดังที่อุบาตยะฮ์ได้รายงานไว้ว่า

عَنْ عُبَادَةَ بْنِ الصَّامِتِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ : ((لَا صَلَاةَ لِمَنْ
لَمْ يَفْرَأْ بِفَاتِحَةِ الْكِتَابِ)) (متفق عليه)

จากอุบาตยะฮ์ บิน อัศศอมิตเล่าว่า ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เคยกล่าวไว้ว่า

“ไม่ถือว่าเป็นการละหมาดสำหรับผู้ที่ไม่อ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 756 , และ Muslim, n.d. : 394)

ในกรณีของบุคคลที่ไม่สามารถอ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ได้ หรืออ่านได้ไม่ถูกต้องจะอนุญาตให้บุคคลนั้นอ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์เป็นภาษาอื่นหรืออ่านคำแปลแทนได้หรือไม่ อุละมาฮ์ด้านนิติศาสตร์อิสลามในอดีตของแต่ละมัซฮับมีทัศนะที่แตกต่างกัน ดังนี้

มัซฮับอัลฮะนะฟียะฮ์ ¹

สำหรับมัซฮับอัลฮะนะฟียะฮ์ อุละมาฮ์หลายท่านมีทัศนะที่แตกต่างกันในเรื่องการอ่านคัมภีร์อัลกุรอานด้วยภาษาอื่น ๆ แทนการอ่านด้วยภาษาอาหรับในการละหมาด อาทิ อิบน์ อัลฮัมมาม (Ibn al-Hammam, 2003 : 1/290) อัซสะรอคสีย (al-Sarakhsiy, 1989 : 1/37) และ อิบน์ อาบีดีน (Ibn ‘Abidin, 1994 : 2/85) ได้กล่าวถึงทัศนะของอุมู ฮะนีฟะฮ์ไว้สอดคล้องกันว่า อนุญาตให้อ่านคำแปลอัลกุรอานด้วยภาษาเปอร์เซียเฉพาะในการละหมาด เพื่อทดแทนการอ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอาหรับได้ในทุก ๆ กรณี ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะสามารถอ่านด้วยอัลกุรอานเป็นภาษาอาหรับได้หรือไม่ก็ตาม โดยอ้างอิงหลักฐานจากพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ระบุว่า

﴿قُلِ اللَّهُ شَهِيدٌ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ لِأُنذِرْكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ﴾

“จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด ว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นพยานระหว่างฉันกับพวกท่าน และคัมภีร์อัลกุรอานเล่มนี้ได้ถูกประทานลงมาแก่ฉันเพื่อที่ฉันจะได้ใช้คัมภีร์เล่มนี้ตักเตือนพวกท่าน และผู้ที่คัมภีร์อัลกุรอานนี้ไปถึง”

(สุเราะฮ์อัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 19)

บุคคลทั่วไปที่มีไขว่หาอาหรับจะไม่สามารถเข้าใจคำตักเตือนที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานได้ นอกจากจะต้องศึกษาภาษาอาหรับจนมีความเข้าใจเสียก่อนหรือจากความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาที่ตนเข้าใจ

¹ แนวทางการวิเคราะห์ด้วยบทหลักฐานและกฎเกณฑ์ทางนิติศาสตร์ ที่อ้างอิงถึงอุมูฮะนีฟะฮ์ อัลนุอมาน ซึ่งเป็นต้นแบบของมัซฮับอัลฮะนะฟียะฮ์

นอกจากนี้ยังมีการอ้างอิงรายงานของสลมาน อัลฟารีซี رضي الله عنه ว่ามีประชาชนชาวเปอร์เซียขอร้องให้เขาเขียนสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์เป็นภาษาเปอร์เซียเพื่อใช้อ่านประกอบการละหมาด ดังนั้นสลมานจึงได้เขียนสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์เป็นภาษาเปอร์เซีย เพื่อให้ประชาชนชาวเปอร์เซียได้อ่านประกอบการละหมาดจนกว่าพวกเขาจะสามารถอ่านอัลกุรอานจากตัวบทภาษาอาหรับได้ (al-Sarakhsiy, 1989 : 1/37)

อ็ชชุกรอนียได้ปฏิเสธรายงานของสลมานอัลฟารีซี เนื่องจากการรายงานที่ขาดสายรายงานยืนยัน โดยให้เหตุผลว่า หากอะดีษของสลมานมีสายรายงานที่ถูกต้อง อะดีษนี้ก็น่าจะเป็นอะดีษที่มีคนจำนวนมากรายงานมาตรงกัน เนื่องจากในขณะนั้นถือว่าการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งจำเป็นและมีคุณค่าอย่างมาก นอกจากนี้ถ้อยคำในอะดีษยังมีการรายงานที่แตกต่างกัน ในบางสายรายงานกล่าวว่าสลมานได้เขียนสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์เป็นภาษาเปอร์เซีย บางรายงานเล่าว่าแปลบัสมะละฮ์¹ ในขณะที่บางรายงานมิได้ระบุว่าสลมานเขียนอายะฮ์ใด (al-Zurqaniy, 1996 : 2/172)

มุฮัมมัด เฟาซาน ได้อ้างอิงคำพูดของฮุสัยน สามีร์ ว่าอะดีษสลมานรายงานด้วยสำนวนการรายงานที่ไม่น่าเชื่อถือ เนื่องจากไม่กล่าวถึงสายรายงานและผู้รายงานอะดีษ นอกจากนี้มุฮัมมัด เฟาซาน ยังได้อ้างอิงคำพูดของรอมฎอน อับดุลเตวาบว่า ถ้าหากอะดีษของสลมานเป็นอะดีษที่ถูกต้อง อุละมาฮ์ในอดีตจะไม่มีทัศนะที่แตกต่างกันเกี่ยวกับกรณีการอนุญาตให้อ่านคำแปลอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาดอย่างแน่นอน (Muhammad Fawzan 2001 : 15)

ในขณะที่อับู ยูสุฟและมุฮัมมัดซึ่งเป็นลูกศิษย์ของอูษะนีพะฮ์อนุญาตให้ละหมาดโดยอ่านคำแปลอัลกุรอานเป็นภาษาเปอร์เซียได้ สำหรับกรณีบุคคลที่ไม่มีความสามารถในการอ่านหรืออ่านได้ไม่ดีเท่านั้น แต่ถ้าหากผู้ละหมาดสามารถอ่านอัลกุรอานจากตัวบทภาษาอาหรับได้ดีแต่ไม่นำตัวบทภาษาอาหรับมาอ่าน การละหมาดนั้นถือว่าไม่ถูกต้อง โดยที่อับู ยูสุฟและมุฮัมมัดให้เหตุผลว่าอัลกุรอานหมายถึงถ้อยคำที่ถูกเรียบเรียงด้วยภาษาอาหรับ แต่ถ้าหากไม่สามารถอ่านตัวบทภาษาอาหรับได้ก็ให้อ่านคำแปลแทน เปรียบเสมือนกับการก้มศีรษะแทนการสujudในละหมาด สำหรับผู้ที่ไม่สามารถก้มลงสujudได้ (Ibn al-Hammam, 2003 : 1/290)

อย่างไรก็ตาม มีรายงานว่าอูษะนีพะฮ์ได้เปลี่ยนทัศนะเป็นไปในแนวทางเดียวกับอับู ยูสุฟและมุฮัมมัด คืออนุญาตให้อ่านคำแปลคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเปอร์เซียได้เฉพาะบุคคลที่ไม่มีความสามารถอ่านตัวบทภาษาอาหรับได้เท่านั้น แต่สำหรับผู้ที่มีความสามารถจำเป็นจะต้องอ่านด้วยตัวบทภาษาอาหรับ (Ibn Najim, n.d : 1/324)²

¹ หมายถึง “ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ” ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ رضي الله عنه ผู้ทรงเมตตาผู้ทรงกรุณา

² ดูเพิ่มเติมใน Ibn ‘Abidin, 1994 : 2:185 , al-Zarkashiy, 2006 : 2/174.

อัซซุรกอเนีย (al-Zurqaniy, 1996 : 2/176) ได้อ้างอิงข้อเขียนของอุละมาอ์ที่มีแนวคิดเดียวกับมัซฮับอัลฮะนะฟียะฮ์ซึ่งได้เขียนบทความลงในนิตยสารอัลอัซฮัรสรุปได้ว่า อุละมาอ์ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่าไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานที่มีใช้ตัวบทภาษาอาหรับนอกการปฏิบัติละหมาด เพราะการอ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอื่น ๆ จะทำให้คุณค่าและความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอานหมดไป และมีมติเป็นเอกฉันท์ห้ามอ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากตัวบทภาษาอาหรับในการปฏิบัติละหมาด

สรุปบทบัญญัติการอ่านอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาดตามแนวทางของมัซฮับอัลฮะนะฟียะฮ์ได้ว่า ผู้ปฏิบัติละหมาดที่สามารถอ่านตัวบทภาษาอาหรับได้แต่นำคำแปลมาอ่านแทนการละหมาดนั้นไม่ถูกต้อง สำหรับผู้ที่ไม่มีความสามารถอ่านภาษาอาหรับได้ก็ให้อ่านคำแปลภาษาใดก็ได้ ตามแต่ผู้นั้นจะสามารถอ่านได้ จนกว่าจะศึกษาเรียนรู้และสามารถอ่านจากตัวบทภาษาอาหรับได้

มัซฮับอัลมาลิกียะฮ์ ¹

อุละมาอ์ที่อยู่ในแนวทางของมาลิกีในอดีตก้าวไว้ว่า ไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานที่มีใช้ภาษาอาหรับและไม่อนุญาตให้กล่าวตักบิร (الله أكبر) ในการละหมาดด้วยภาษาอื่นที่มีใช้ภาษาอาหรับหรือภาษาอาหรับที่เป็นภาษาท้องถิ่น แต่ถ้าหากบุคคลนั้นไม่สามารถอ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ได้ก็ให้ผู้ที่สามารถอ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ได้ ทำหน้าที่นำละหมาดแก่เขา แต่หากไม่มีผู้ที่สามารถนำละหมาดได้ก็ให้เขากล่าวซิกรุลลอฮ์และกล่าวตักบิรภาษาอาหรับแทน (al-Zurqaniy, 1996 : 2/174)²

มัซฮับอัชชาฟีอียะฮ์ ³

อรรรอซีย์ (al-Raziyy, 1981 : 1/214-216) เจ้าของหนังสือตฟสีร์อัลกะบิร กล่าวถึงการอ่านคำแปลอัลกุรอานแทนการอ่านตัวบทภาษาอาหรับในการละหมาดในทัศนะของอัชชาฟีอีฮ์ไว้ว่า การอ่านคำแปลของอัลกุรอานไม่สามารถทำให้การละหมาดถูกต้องและสมบูรณ์ได้ไม่ว่าบุคคลนั้นจะสามารถอ่านอัลกุรอานได้หรือไม่ก็ตาม แต่อัชชาฟีอีฮ์(al-Shafi'iy, 2001 : 2/231) ได้แนะนำสำหรับผู้ที่ไม่สามารถอ่านอัลกุรอานหรืออ่านได้ไม่ดีให้กล่าวซิกรุลลอฮ์ แทนการอ่านอัลกุรอาน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่ไม่สามารถอ่านสุเราะฮ์ฟาตีฮะฮ์ได้ในขณะปฏิบัติละหมาด ให้บุคคลนั้นอ่าน

¹ แนวทางการวิเคราะห์ตัวบทหลักฐานและกฎเกณฑ์ทางนิติศาสตร์ ที่อ้างอิงถึงมาลิก บิน อะนัส ซึ่งเป็นต้นแบบของมัซฮับอัลมาลิกียะฮ์

² ดูเพิ่มใน Malik al-'Asbahaniy, 1994 : 1/161, 'Ahmad al-Qurafiy, 1994 : 2/186-187, Muhammad al-Ghamatiy, n.d. : 144-145.

³ แนวทางการวิเคราะห์ตัวบทหลักฐานและกฎเกณฑ์ทางนิติศาสตร์ที่อ้างอิงถึงอัชชาฟีอีฮ์ ซึ่งเป็นต้นแบบของมัซฮับอัชชาฟีอียะฮ์

สุเราะฮ์อื่น ๆ ทดแทนด้วยจำนวนอายะฮ์ที่ไม่น้อยกว่าจำนวนอายะฮ์ของสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ นอกจากนี้ อรรถฮ์ยังได้อ้างอิงเหตุผลเพื่อสนับสนุนทัศนะของอัสซาฟีฮ์ ไว้ดังนี้ (al-Raziyy, 1981 : 1/214-216)

1. ท่านนบี ﷺ ได้ปฏิบัติละหมาดตลอดชีวิตด้วยการอ่านอัลกุรอานจากตัวบทภาษาอาหรับที่อัลลอฮ์ ﷻ ประทานลงมา ดังนั้นเป็นหน้าที่ ๆ เราจะต้องปฏิบัติตามเพราะอัลลอฮ์ ﷻ ทรงสั่งเสียไว้ว่า

﴿وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ۚ ذَلِكُمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

“และแท้จริงนี่คือทางอันเที่ยงตรงของข้า พวกเจ้าจงปฏิบัติตามมันเถิด และอย่าปฏิบัติตามหลาย ๆ ทาง เพราะมันจะทำให้พวกเจ้าแยกออกไปจากทางของพระองค์ นั่นแหละที่พระองค์ได้ทรงสั่งเสียมันไว้แก่พวกเจ้า เพื่อว่าพวกเจ้าจะยำเกรง”

(สุเราะฮ์อัลอันอาม อายะฮ์ที่ 153)

2. บรรดาคุละฟาอ์ อรรอฮ์ดีน อบูบักร์ อัศศิดดีก อุมร์ บิน อัลคอฏฏอบ อุษมาน บิน อัฟฟาน และอะลี บินอะบีฏอลิบ ﷺ ปฏิบัติละหมาดด้วยการอ่านอัลกุรอานจากตัวบทภาษาอาหรับ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำหรับเราเช่นกันที่จะต้องปฏิบัติตามบรรดาคุละฟาอ์ อรรอฮ์ดีน เพราะเป็นคำสั่งเสียของท่านนบี ﷺ จากการรายงานของอัลอิรบาฏ ﷺ เล่าว่า

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : ((أَوْصِيَكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ، وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ، وَإِنَّ عَبْدًا حَبَشِيًّا، فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسِيرِي اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الْمَهْدِيِّينَ الرَّاشِدِينَ، تَمَسَّكُوا بِهَا، وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِدِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ اللَّامُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ، وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَالَّةٌ))

(أخرجه أبو داود، د.ت.: 4601)

ท่านเราะฮ์สุลุลลอฮ์ ﷺ เคยกล่าวไว้ว่า “ฉันขอสั่งเสียกับท่านทั้งหลายให้ยำเกรงต่ออัลลอฮ์ จงเชื่อฟังและภักดีต่อผู้ปกครองแม้ว่าเขาจะเป็นทาสผิวดำจากอบิสสิเนีย (เอธิโอเปีย) แน่นนอนใครก็ตามที่มีชีวิตอยู่ภายหลังจากฉัน เขาจะได้เห็นความขัดแย้งอย่างมากมาย ดังนั้นท่านทั้งหลายจงยึดมั่นและปฏิบัติตามแบบฉบับของฉันและแบบฉบับของบรรดาคุละฟาอ์ผู้อยู่ในแนวทางที่ถูกต้อง ผู้ฉลาดรอบรู้ ท่านทั้งหลายจงยึดมั่นไว้ให้มั่นและกตม้นไว้ด้วยฟันกราม ท่านทั้งหลายพึง

ระวังเรื่องอุตริกรรมต่าง ๆ เพราะการอุตริกรรมล้วนเป็นสิ่งที่หลงผิด”

(บันทึกโดย Abu Dawud, n.d. : 4607) ¹

3. ไม่เคยปรากฏรายงานที่ถูกต้องว่ามีบรรดาเศาะฮาบะฮ์ท่านคนใดปฏิบัติละหมาดด้วยการอ่านคำแปลอัลกุรอานแทนตัวบทภาษาอาหรับ

4. รายงานจาก अबดุลลอฮฺ บิน อบี เอาฟา เล่าว่า

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: إِنِّي لَا أَسْتَطِيعُ أَنْ آخُذَ شَيْئًا مِنَ الْقُرْآنِ، فَعَلَّمَنِي شَيْئًا يُجْرِيَنِي مِنَ الْقُرْآنِ، فَقَالَ: ((قُلْ: سُبْحَانَ اللَّهِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ، وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَاللَّهُ أَكْبَرُ، وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ))

(أخرجه أبو داود، د.ت. : 832)

“มีชายคนหนึ่งมาหาท่านนบี ﷺ และกล่าวกับท่านนบีว่า ฉันไม่สามารถท่องจำอัลกุรอานได้ ดังนั้นขอท่านได้โปรดสอนในสิ่งที่สามารถทดแทนการอ่านอัลกุรอานให้กับฉันด้วยเถิด ท่านนบีจึงได้กล่าวกับชายคนนั้นไปว่า “ท่านจงกล่าวว่า สุบฮานัลลอฮฺ วัลฮัมดุลิลลาฮฺ วะลาอิลาฮะอิลลัลลอฮฺ วัลลอฮุอักบัร วะลาเฮอะละ วะลาฎะวะตะอิลลาบิลลา”

(บันทึกโดย Abu Dawud, n.d. : 832) ²

ดังนั้นสำหรับบุคคลที่ไม่สามารถอ่านอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาด ก็ให้กล่าวซิกรุลลอฮฺแทน ดังที่นบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ใช้ให้ชายในสะดีษดังกล่าวปฏิบัติ

อัลนะวะวี (al-Nawawiy, n.d. : 3/341) ได้อธิบายไว้ว่า ทักษะของพวกเรานั้นไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานนอกเหนือจากตัวบทภาษาอาหรับ ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะสามารถอ่านอัลกุรอานตัวบทภาษาอาหรับได้หรือไม่ และไม่ว่าจะเป็นการอ่านในการละหมาดหรือการอ่านนอกเวลาละหมาด ดังนั้นไม่ว่าบุคคลใดจะอ่านอัลกุรอานได้ดีหรือไม่ก็ตาม หากเขานำคำแปลของอัลกุรอานมาอ่านในขณะที่ละหมาดแทนตัวบทภาษาอาหรับ การละหมาดนั้นถือว่าไม่ถูกต้อง และไม่อนุญาตให้อ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ด้วยภาษาอาหรับท้องถิ่นในการปฏิบัติละหมาดเช่นกัน (al-Nawawiy, n.d. : 3/343)

¹ และบันทึกโดย al-Tirmidhiy n.d., : 2676 , Ibn Majah, n.d. : 42) อัตติรมิซีย์กล่าวว่า เป็นสะดีษสะสัน เศาะหีหฺ และอัลอัลบานียฺได้บันทึกไว้ในหนังสือเศาะหีหฺสุนันอิบนุมาญะฮฺ เล่ม 1/31-32 และรับรองว่าเป็นสะดีษเศาะหีหฺ

² และบันทึกโดย al-Nasa'iy, n.d. : 924 อัลอัลบานียฺได้บันทึกไว้ในหนังสือเศาะหีหฺสุนันอันนะสาอียฺ เล่ม 1/305-306 และรับรองว่าเป็นสะดีษสะสัน

อัลกอฟฟาล¹ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการอ่านอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาดไว้ว่า ไม่มีผู้ใดที่สามารถแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเปอร์เซียอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ได้ ดังนั้นการอ่านอัลกุรอานที่เป็นคำแปลด้วยภาษาเปอร์เซียจึงไม่สามารถที่จะทดแทนวัตถุประสงค์ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงกล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานได้อย่างครบถ้วน (al-Zarkashiy, 2006 : 2/312) นอกจากนี้ อัซซุรกอเนียยังได้อธิบายไว้อีกว่า ไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอื่น ๆ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะสามารถอ่านภาษาอาหรับได้หรือไม่ก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการอ่านในการปฏิบัติละหมาดหรือนอกการละหมาด เนื่องจากอุละมาอ์ส่วนใหญ่เห็นว่าจำเป็นต้องอ่านอัลกุรอานด้วยตัวบทภาษาอาหรับเท่านั้น ด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอาน (al-Zarkashiy, 2006 : 2/312) เนื่องจากการอ่านเฉพาะคำแปลอัลกุรอานที่ไม่ใช่ภาษาอาหรับทำให้คุณค่าและความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอานสูญหายไป

มัซฮับอัลฮะนาบิละฮ์²

อิบนุ ฮัซม (Ibn Hazm, n.d. : 3/354) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการอ่านอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาดไว้ว่า ผู้ใดอ่านสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์หรือสุเราะฮ์ใด ๆ ในการละหมาดโดยการอ่านเฉพาะคำแปลอัลกุรอานเป็นภาษาอื่นที่มีใช้ภาษาอาหรับ หรือด้วยกับภาษาอาหรับที่มีได้ถูกประทานมาจากอัลลอฮ์ ﷻ เช่น ภาษาอาหรับท้องถิ่น จะถือว่าการละหมาดนั้นไม่ถูกต้อง

อิบนุ กุดดามะฮ์ (Ibn Qudamah, 1997 : 2/158) ให้ทัศนะไว้ว่า ไม่อนุญาตให้อ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอื่น ๆ นอกจากภาษาอาหรับ และไม่อนุญาตให้นำถ้อยคำภาษาอื่นมาแทนถ้อยคำในคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอาหรับ ไม่ว่าผู้นั้นจะสามารถอ่านอัลกุรอานได้ดีหรือไม่ก็ตาม เพราะอัลลอฮ์ ﷻ ตรัสไว้ว่า

﴿قُرْآنًا عَرَبِيًّا﴾

“กุรอานเป็นภาษาอาหรับ”

(สุเราะฮ์อัซซุมัร ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 28)

﴿بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ﴾

“เป็นภาษาอาหรับอันชัดแจ้ง”

(สุเราะฮ์อัซซุฮุรออ์ อายะฮ์ที่ 195)

¹ อัลกอฟฟาล คือ อับดุลมุลก์ มุฮัมมัด บิน อะลี บิน อิสมาอีล อัซซาซี รู้จักกันในนามอัลกอฟฟาล อัลกะบีร อุละมาอ์ที่มีแนวทางเดียวกับมัซฮับอัซซาฟีอี เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 291 ที่เมืองอัซซาซ ปัจจุบันคือเมืองทาชเคนต์ เมืองหลวงของสาธารณรัฐอุซเบกิสถาน เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 365 (al-Dhahabi, 1985 : 16/284)

² แนวทางการวิเคราะห์ตัวบทหลักฐานและกฎเกณฑ์ทางนิติศาสตร์ ที่อ้างอิงถึงอะหมัด บิน ฮันบัล ซึ่งเป็นต้นแบบของมัซฮับอัลฮะนาบิละฮ์

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งมหัศจรรย์ทั้งถ้อยคำ โครงสร้างประโยคและความหมาย ดังนั้นหากมีการเปลี่ยนแปลงถ้อยคำ คัมภีร์อัลกุรอานก็จะหมดคุณค่าของความมหัศจรรย์และไม่ถือว่าเป็นคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาอื่น ๆ เป็นคัมภีร์อัลกุรอาน

นอกจากนี้ อิบน์ กุดตามะฮฺ ยังได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า หากไม่สามารถอ่านตัวบทอัลกุรอานภาษาอาหรับได้ ก็เป็นหน้าที่ ๆ จะต้องศึกษาจนกว่าจะสามารถอ่านได้ แต่หากไม่สามารถอ่านได้จริง ๆ ก็ให้อ่านอายะฮฺหนึ่งอายะฮฺใดของสุเราะฮฺอัลฟาติฮะฮฺซ้ำกัน 7 ครั้ง แทนการอ่านสุเราะฮฺอัลฟาติฮะฮฺทั้งสุเราะฮฺ

จากข้อบัญญัติการอ่านคำแปลอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาดของแต่ละมัชฮับสรุปได้ว่า การอ่านอัลกุรอานเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติละหมาดและเป็นสิ่งที่สนับสนุน ส่งเสริมให้อ่าน นอกเหนือจากการปฏิบัติละหมาด สำหรับในกรณีของผู้ปฏิบัติละหมาดไม่สามารถอ่านอัลกุรอานจากตัวบทภาษาอาหรับได้ ในทัศนะของมัชฮับอัลฮันฟียะฮฺอนุโหลมีให้อ่านคำแปลอัลกุรอานแทนได้ในขณะที่มัชฮับอัลมาลิกียะฮฺ อัชชาฟีอียะฮฺ และอัลหะนาบิลียะฮฺ ให้ทัศนะที่ตรงกันว่าไม่อนุญาตที่จะให้อ่านคำแปลอัลกุรอานแทนการอ่านจากตัวบทภาษาอาหรับได้ในทุก ๆ กรณี ไม่ว่าจะในการปฏิบัติละหมาดหรือนอกการละหมาดก็ตาม แต่ให้คำแนะนำแก่ผู้ที่ไม่สามารถอ่านอัลกุรอานจากตัวบทภาษาอาหรับด้วยการกล่าวซิกรุลลอฮฺแทน ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับทัศนะของมัชฮับทั้งสามที่ไม่อนุญาตให้อ่านคำแปลอัลกุรอานในการปฏิบัติละหมาดด้วยกับเหตุผลที่ได้นำเสนอมานี้แล้วข้างต้น

2.10 ความแตกต่างระหว่างคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับกับคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล

จากการศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับซึ่งเป็นภาษาต้นฉบับและคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมาย ผู้วิจัยได้พบความแตกต่างซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. คัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับ คือคัมภีร์ที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประทานให้แก่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ในขณะที่คัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียบเรียงขึ้น
2. คัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งมหัศจรรย์ เพื่อยืนยันการเป็นนบีมุฮัมมัด ﷺ แต่คัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายนั้น มิได้เป็นสิ่งมหัศจรรย์แต่อย่างใด เนื่องจากเป็นผลงานที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น ผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ มีความเชี่ยวชาญภาษาอาหรับและภาษาที่จะถูกถ่ายทอดออกไป ก็สามารถที่จะแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้
3. คัมภีร์อัลกุรอานคืออัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับเท่านั้น แต่ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ นั้นไม่ถือว่าเป็นคัมภีร์อัลกุรอาน

4. การอ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอาหรับได้ภาคผลตอบแทนในหนึ่งอักขรมากถึง 10 ความดี ในขณะที่การอ่านความหมายอัลกุรอานนั้นมิได้รับผลตอบแทนของการอ่านแต่อย่างใด แต่จะได้รับผลตอบแทนในเรื่องการอ่านเพื่อการศึกษาหาความเข้าใจเท่านั้น

5. เงื่อนไขการสัมผัสคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับจำเป็นต้องมีน้ำละหมาด ส่วนคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายสามารถสัมผัสได้โดยมิต้องมีน้ำละหมาด

6. เงื่อนไขที่ทำให้การละหมาดถูกต้องและสมบูรณ์ จำเป็นต้องอ่านอัลกุรอานจากตัวบทภาษาอาหรับ โดยเฉพาะสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการปฏิบัติละหมาด ทั้งการละหมาดฟัรฎูและการละหมาดสุนนะฮ์ ในขณะที่อุละมาอ์ด้านนิติศาสตร์อิสลามเห็นตรงกันว่า ไม่อนุญาตให้อ่านความหมายอัลกุรอานแทนการอ่านอัลกุรอานด้วยภาษาอาหรับ

2.11 ประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

2.11.1 ความเป็นมาของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

จากการศึกษาประวัติศาสตร์อิสลามปรากฏหลักฐานยืนยันเรื่องการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานตั้งแต่ที่อัลบัยฮะกี (al-Bayhaqi, 1988 : 2/308-310) อัลฮากิม (al-Hakim, 2000 : 2/679) และอิบนุ สะอูด (Ibn Sa'd, 2001 : 1/222-223) ได้บันทึกไว้สอดคล้องกันว่า หลังจากที่ท่านนบี ﷺ กลับจากฮุฎัยยะฮ์ในเดือนซุลฮิจญะฮ์ ฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 6 ท่านนบีได้ดำเนินการจัดเตรียมขบวนเพื่อส่งไปพบกับกษัตริย์ ผู้นำอาณาจักรและผู้ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ คาบสมุทรอาหรับเพื่อเชิญชวนให้เข้ารับนบอิสลามและต่อมาในเดือนมุฮัรรัม ฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 7 ท่านนบีได้ส่งขบวนดังกล่าวไปยังหัวเมืองต่าง ๆ พร้อมกัน 6 กลุ่ม ซึ่งในแต่ละกลุ่มท่านนบีได้เตรียมเศาะฮาบะฮ์ที่มีความรู้และความเข้าใจในภาษาถิ่นของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในหัวเมืองนั้น ๆ ด้วย

อัมร์ บิน อุมัยยะฮ์ อัฎฎะมะรีย¹ เป็นคนหนึ่งที่ได้ถูกส่งตัวไปพบกับกษัตริย์เนกุสแห่งเมืองอบิสซีเนีย พร้อมกับนำสารของท่านนบีซึ่งในสารดังกล่าวได้บันทึกบางส่วนของอายะฮ์อัลกุรอานจากสุเราะฮ์อะลอะอิมรอน อายะฮ์ที่ 64

﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا

وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾

“จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) ว่า โอ้บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ จงมายังถ้อยคำหนึ่ง

ซึ่งเท่าเทียมกัน ระหว่างเราและพวกท่าน คือว่าเราจะไม่เคารพสักการะ

¹ อัมร์ บิน อุมัยยะฮ์ อัฎฎะมะรีย อัลดะนาญี เศาะฮาบะฮ์ เสียชีวิตที่เมืองมะดีนะฮ์ก่อนปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 60 ในสมัยของมูอาวียะฮ์ บิน อับดุลฮะกิม (al-Dhahabi, 1985 : 3/179)

นอกจากอัลลอฮ์เท่านั้น และเราจะไม่ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเราจะไม่ยึดถือบางคนเป็นพระเจ้านอกจากอัลลอฮ์ และหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริงพวกเราเป็นผู้ที่อ่อนน้อมตาม”

(สุเราะฮฺอาละอิมรอน อายะฮฺที่ 64)

และอัมร์ บิน อุมัยยะฮฺ ได้ทำหน้าที่แปลความหมายอัลกุรอานอายะฮฺดังกล่าวเป็นภาษาถิ่นที่กษัตริย์เนกุสเข้าใจ ทำให้กษัตริย์เนกุสรู้สึกศรัทธาและได้เข้ารับอิสลามในที่สุด นอกจากนี้ท่านนบียังได้ส่งทูตพร้อมกับสารไปยังผู้นำคนอื่น ๆ ซึ่งในสารก็ได้บันทึกอายะฮฺข้างต้นไว้ด้วยเช่นเดียวกัน (Walid, 2005 : 6) จากประวัติศาสตร์ดังกล่าวเป็นตัวอย่างของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน แม้เป็นเพียงบางอายะฮฺ หรือบางส่วนของอายะฮฺก็ตาม

อัสสะรอคสียฺ (al-Sarakhsiy, 1989:1/37) ได้กล่าวถึงรายงานของอบู ฮะนีฟะฮฺไว้ในหนังสืออัลมับศูฏ (al-Mabsut) ไว้ว่า “ชาวเปอร์เซียได้เขียนจดหมายไปถึงเคาะฮาบะฮฺสลมาน อัลฟารีสียฺ ให้อัลสุเราะฮฺอัลฟาติฮะฮฺเป็นภาษาเปอร์เซียเพื่อชาวเปอร์เซียได้ใช้อ่านในขณะปฏิบัติละหมาดแทนการอ่านอัลกุรอานตัวบทภาษาอาหรับจนกว่าพวกเขาจะสามารถอ่านภาษาอาหรับได้”

อัลโฟส มิงกานา (Alphonse Mingana) กล่าวไว้ในหนังสือ An Ancient Syriac Translation of the Kuran Exhibiting New Verses and Variants (ترجمة سريانية قديمة للقرآن) ว่า ดิโอนิซุส บาร์ ซาลิบ (Dionysius Bar Salibe) ได้ยืนยันว่าพวกเขาเคยแปลคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาซีเรียโบราณ(Syriac)ในช่วงการปกครองของข้าหลวงอัลฮัจญญฺญาญญฺ บิน ยูสุฟ อัชชะเกาะฮฺ¹ ในสมัยของเคาะลีฟะฮฺอับดุลมาลิก บิน มัรวาน ² แห่งราชวงศ์อุมัยยะฮฺ ซึ่งผลงานแปลดังกล่าวถูกบันทึกด้วยลายมือและปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ในหอสมุดจอห์น ราแลนด์ (John Raaland) ที่มหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ (University of Manchester) ประเทศอังกฤษ ซึ่งอัลโฟส มิงกานาได้เผยแพร่ผลงานแปลดังกล่าวไว้ในหนังสือของเขาโดยกล่าวถึงบางสุเราะฮฺ เช่น สุเราะฮฺอัลฟาติฮะฮฺ และอีกหลาย ๆ อายะฮฺทั้งตัวบทภาษาอาหรับและคำแปลภาษาซีเรียโบราณ พร้อมทั้งวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นและกล่าวให้ร้ายต่อคัมภีร์อัลกุรอานไปพร้อม ๆ กัน (Walid 2005 : 6)

¹ เกิดปีอิญญะเราะฮ์ศักราช 41 ที่เมืองฏอฮิฟ สมัยการปกครองของมูอาเวียฮฺ บิน อับดุลมุลก เป็นผู้ที่มิชอบสำคัญในทางการเมืองและการทหารในสมัยการปกครองของอับดุลมุลก บิน มัรวาน เสียชีวิตปีอิญญะเราะฮ์ศักราช 95 (al-Dhahabiy, 1985 : 12/301)

² เกิดปีอิญญะเราะฮ์ศักราช 26 มีสมณนามว่าอับดุลมุลก ทำหน้าที่ปกครองรัฐอิสลามตั้งแต่ปีอิญญะเราะฮ์ศักราช 65 และเสียชีวิตในปีอิญญะเราะฮ์ศักราช 86 (al-Dhahabiy, 1985 : 4/247)

มุฮัมมัด ฮะมีดุดลอฮ์¹ อาจารย์คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอิสตันบูล กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า ได้พบคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาซีเรียโบราณที่ถูกบันทึกด้วยลายมือ ซึ่งปัจจุบันถูกเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑ์ในกรุงลอนดอน (Muhammad al-Bundaq, 1983 : 97)

นอกจากนี้ มุฮัมมัด ฮะมีดุดลอฮ์ ยังได้กล่าวถึงประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไว้ในบทนำของหนังสืออัลกุรอาน อัลมะญีดซึ่งเป็นหนังสือแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับสมบูรณ์เป็นภาษาฝรั่งเศส โดยระบุว่ากุวัยดีย (Quwaidiy) นักวิชาการชาวอิตาลีได้เคยกล่าวไว้ในการบรรยายเรื่องภูมิศาสตร์อาหรับ ณ กรุงโคโรว่า ในคริสต์ศักราชที่ 705 หรืออิญญะเราะฮ์ศักราชที่ 127 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเบอร์เบอร์² แต่ผลงานแปลดังกล่าวได้หายสาบสูญไปแล้ว (Jalal al-Din al-'Alush 2008 : 8)

ที่.ดับบลิว.อาร์โนลด์(T.W.Arnold) กล่าวว่าในช่วงต้นศตวรรษที่ 3 แห่งอิญญะเราะฮ์ศักราช คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาจีนโบราณ แต่ก็ไม่สามารถที่จะยืนยันหรือปฏิเสธอย่างสิ้นเชิงได้ว่าการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาจีนโบราณจริงหรือไม่³ นอกจากนี้คัมภีร์อัลกุรอานยังได้รับการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาเปอร์เซียตั้งแต่ในช่วงต้นอิญญะเราะฮ์ศตวรรษที่ 3 เช่นเดียวกัน โดยมุซา บิน สัยยาร์⁴ (Faysal 'Aliy : 2011)⁵

ศาสตราจารย์ มอนเตเย (Professor Montheyeh) ได้กล่าวไว้ในหนังสือของเขาชื่อ L'Islam ว่าในคริสต์ศตวรรษที่ 9 มีนักปรัชญาชาวกรีกชื่อ นากาทัส (Nqatas) ได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษากรีกโดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่แปลความหมายและส่วนที่เป็นบทสรุป นอกจากนี้ยังได้เพิ่มบทความเพื่อตอบโต้และกล่าวร้ายต่ออัลอิสลาม (Walid 2005 : 6) ซึ่งผลงานแปลดังกล่าวน่าจะเป็นการแปลเพียงบางสุรฮ์หรือบางสุเราะฮ์เท่านั้น เนื่องจากไม่มีการยืนยัน

สำหรับประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอูรดูเกิดขึ้นในช่วงอิญญะเราะฮ์ศตวรรษที่ 10 แต่เป็นการแปลเพียงบางสุรฮ์และบางสุเราะฮ์ที่ได้รับการคัดเลือกมาแปลเท่านั้น และเป็นการแปลแบบคำต่อคำ (Walid, 2005 : 8-9)

¹ มุฮัมมัด ฮะมีดุดลอฮ์ อัลฮัยดร์ อาบาดี อัลฮินดี เกิดปีคริสต์ศักราช 1908 ที่เมืองไฮเดอราบาด อินเดีย ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในยุโรปและตะวันออกกลาง เชี่ยวชาญภาษาอังกฤษ อาหรับ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน อูรดู และตุรกี มีผลงานทางวิชาการด้านการเขียนหนังสือด้วยภาษาต่าง ๆ มากกว่า 175 ผลงาน เสียชีวิตในปีคริสต์ศักราช 2002

² ภาษาเบอร์เบอร์ เป็นภาษาพูดของชาวเบอร์เบอร์ซึ่งมีถิ่นอาศัยอยู่ในโมร็อกโก มหาสมุทรแอตแลนติกจนถึงโอเอซิสชีวาในประเทศอียิปต์ และบริเวณเมดิเตอร์เรเนียนไปจนถึงแม่น้ำไนเจอร์

³ <http://albayan.co.uk/MGZarticle.aspx?ID=609> สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2556

⁴ มุซา บิน ยูสุฟ บิน สัยยาร์ อูมาเยร เป็นแพทย์ที่มีชื่อเสียง มีความเชี่ยวชาญด้านอุตสาหกรรมทางการแพทย์ มีตำราและบทความทางการแพทย์ที่สำคัญในเรื่องการไหลของโลหิต ('Ahmad bin al-Qasem, 1883 : 12/301)

⁵ <http://albayan.co.uk/MGZarticle.aspx?ID=609> สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2556

จากบทนำของประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน จะสัมผัสได้ถึงความพยายามในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาสำคัญ ๆ ที่ชนชาตินั้น ๆ นับถือและศรัทธาต่ออิสลาม ทั้งนี้เพื่อให้บรรดามุสลิมได้รับความเข้าใจและเข้าถึงจุดประสงค์ที่แท้จริงที่ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานโดยผ่านการศึกษาและทำความเข้าใจจากคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาที่ตนสามารถเข้าใจได้

2.11.2 ประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นดั่งพลังด้านจิตวิญญาณและเป็นศูนย์รวมความสามัคคีของชาวมุสลิมทั่วโลก ดังนั้นการศึกษาเรียนรู้คัมภีร์อัลกุรอาน และการแปลความหมายจึงเป็นสิ่งที่คู่สมมาอ์ และนักวิชาการมุสลิมให้ความสำคัญ นอกเหนือจากชาวตะวันตกที่ให้ความสำคัญในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ โดยเฉพาะภายหลังสงครามครูเสด (The Crusades)¹ และภายหลังจากที่เกิดลัทธิแสวงหาดินแดนในทวีปแอฟริกาและเอเชีย (มุณีร์ มูฮำหมัด และนาอีม บูญมาเลีย, ม.ป.ป. : 66) โดยเริ่มจากการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอินเดีย ภาษาเปอร์เซีย และภาษาลาตินซึ่งเป็นต้นฉบับของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษายุโรป หลังจากนั้นความหมายคัมภีร์อัลกุรอานก็ได้ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย ทวีปยุโรป ทวีปแอฟริกาและทวีปอเมริกาใต้ตามลำดับโดยมีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาที่ใช้เป็นภาษาทางราชการและภาษาท้องถิ่น ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ โดยแบ่งภาษาออกเป็นกลุ่มดังนี้

2.11.2.1 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเอเชีย

จากประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ พบว่าคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฮินดีหรือภาษาอินเดียสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ เป็นภาษาแรก ดังที่มุฮัมมัด ฮะมีดุดดูลฮุ ได้กล่าวถึงประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไว้ว่าคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายครบสมบูรณ์เป็นภาษาอินเดียในปีคริสต์ศักราช 848 ซึ่งตรงกับอิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 270 (Jalal al-Din al-'Alush 2008 : 8) หลังจากนั้นคัมภีร์อัลกุรอานก็ได้รับ

¹ ครูเสด แปลว่า ติดด้วยเครื่องหมายกางเขน หมายถึงสงครามศาสนาระหว่างชาวคริสต์กับชาวมุสลิมเป็นเวลาเกือบสองศตวรรษ เพื่อกอบกู้และเสริมอำนาจให้กับคริสตจักรโดยที่ชาวคริสต์ใช้เครื่องหมายรูปไม้กางเขนติดไว้เป็นสัญลักษณ์ เกิดสงครามครูเสดขึ้นทั้งสิ้น 9 ครั้ง ซึ่งครั้งแรกเกิดขึ้นในปีคริสต์ศักราช 1095 และสิ้นสุดลงในปีคริสต์ศักราช 1291

การถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาเปอร์เซียครบสมบูรณ์ในปีคริสต์ศักราช 924 ตรงกับฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 345 ในรัชสมัยของกษัตริย์มันศูร บิน นัวะห์ บิน มันศูร อัชชามานีย์¹ พร้อมกับการแปลคำอธิบายของหนังสือตีฟส์ร็อฎฎะบะรีย์อย่างสรุป ๆ สำหรับการแปลตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานนั้นเป็นการแปลแบบคำต่อคำ ซึ่งลักษณะของผลงานแปลจะเขียนคำแปลภาษาเปอร์เซียไว้ด้านล่างตัวบทอัลกุรอาน โดยที่ผู้แปลมิได้ให้ความสำคัญกับการเรียบเรียงประโยคหรือสำนวนของภาษาเปอร์เซียแต่อย่างใด (Walid, 2005 : 7)

อย่างไรก็ตามผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอินเดียและภาษาเปอร์เซียนี้มีได้ระบุชื่อของผู้แปลว่าเป็นการแปลโดยบุคคลหรือคณะบุคคล และไม่มีการยืนยันว่าผลงานแปลทั้งสองผลงานได้รับการตีพิมพ์หรือเป็นเพียงการบันทึกด้วยลายมือ และไม่มีการยืนยันเช่นกันว่าผลงานแปลทั้งสองผลงานนั้นถูกเก็บรักษาอยู่ ณ สถานที่ใดหรือหายสาบสูญไปแล้ว

สำหรับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เริ่มจากในปีคริสต์ศักราช 1828 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาอูรดูซึ่งถือว่าเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอูรดูฉบับแรกโดยอับดุลสลาม มุฮัมมัด อับบาส อัลบะดายูนี (Abd al-Salam Muhammad 'Abbas al-Badayuni) ผลงานแปลดังกล่าวได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองลักเนา (Lucknow) สาธารณรัฐอินเดีย และในปีคริสต์ศักราช 1837 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายอย่างสมบูรณ์เป็นภาษาเปอร์เซียอีกผลงานหนึ่งโดยกามาล อัลดิน ฮุสัยนุ อิบน์ อะลี (Kamal al-Din Husayn Ibn 'Aliy) ผลงานแปลดังกล่าวได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองโกลคัตตา (Kolkata) สาธารณรัฐอินเดีย²

หลังจากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1840 ชาฮฺ เราะฟิอ อัลดิน อัลดะหลาวีย (Shah Rafi'al-Din al-Dahlawi)³ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอูรดูขึ้นเป็นผลงานที่สองได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองโกลคัตตา (Walid, 2005 : 8) ถือว่าเป็นผลงานแปลที่โดดเด่นและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1861 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปล

¹ ราชวงศ์อัสซามานีย์ เชื้อสายอิหร่านที่มีอำนาจปกครองในแคว้นคุรอซานและดินแดนหลังแม่น้ำหรือเอเชียกลางในฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 261-390 สืบเชื้อสายมาจากชามาน คุดาเย เจ้าชายอิหร่าน เป็นผู้นำในตระกูลชามาน เข้ารับอิสลามและได้รับการคุ้มครองจากอะฮ์มัด บิน อับดุลลาฮฺ ผู้ครองแคว้นคุรอซานในสมัยฮิซาม บิน อับดุลมาลิก แห่งราชวงศ์อุมัยยะฮ์

² http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faq5_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

³ เกิดปีคริสต์ศักราช 1741 และเสียชีวิตในปีคริสต์ศักราช 1811 เป็นบุตรชายของชาฮฺ วะลีลุลลอฮฺ อัลดะหลาวีย เกิดปีคริสต์ศักราช 1703 และเสียชีวิตในปีคริสต์ศักราช 1762 เจ้าของผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเปอร์เซียและหนังสือในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม

ความหมายเป็นภาษาพาชตู¹ แต่ไม่ปรากฏชื่อของผู้แปล ผลงานแปลดังกล่าวได้รับการตีพิมพ์ที่เมืองโภปาล (Bhopal)² สาธารณรัฐอินเดีย

จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1867 มุฮัมมัด คิตดีก (Muhammad Siddiq) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาสินธี³ โดยตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองลาฮอร์ (Lahore) สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน และในปีคริสต์ศักราช 1870 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาปัญจาบ⁴ โดยอัลฮาฟิซ มุฮัมมัด มุบาร็อก อัลลาหฺ (al-Hafiz Muhammad Mubarak Allah) แต่ผลงานแปลดังกล่าวไม่ระบุสถานที่พิมพ์⁵

ในปีคริสต์ศักราช 1879 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาคุชราต⁶ โดยอับดุลกอดีร์ อิบน์ ลุกมาน (Abd al-Qadir Ibn Luqman) ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองมุมไบ (Mumbai)⁷ สาธารณรัฐอินเดีย ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1884 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาทมิฬ⁸ โดยฮาบีบ มุฮัมมัด อัลกอฮิรี (Habib Muhammad al-Qahiry) ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองมุมไบ⁹ และในปีคริสต์ศักราช 1886 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอด

¹ ภาษาพาชตู (Pushto language) เป็นภาษาพูดของชาวอัฟกันพื้นเมืองที่เรียกว่าชาวพาชตุน ซึ่งมีถิ่นอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐอิสลามอัฟกานิสถาน และแคว้นทางตะวันตกของสาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน

² http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

³ ภาษาสินธี (Sindhi language) เป็นภาษาพูดในจังหวัดสินธีและแคว้นบาโลชิสถานของประเทศปากีสถาน เป็นภาษาหลักของโรงเรียนในจังหวัดสินธี และเป็นภาษาที่สองในเมืองการาจี้และเมืองบาโลชิสถาน สำหรับในอินเดียมีผู้พูดภาษาสินธีในเมืองราชสถาน คุชราต มหาราษฏระ

⁴ ภาษาปัญจาบ (Punjab language) หรือปัญจาบิ เป็นภาษาราชการของรัฐปัญจาบในอินเดีย และเป็นภาษาราชการร่วมในรัฐข้างเคียงคือ จันทครห์ เดลฮี มีผู้พูดในบริเวณใกล้เคียงเช่นแคชเมียร์และรัฐหิมาจัลประเทศ นอกจากนี้ยังเป็นภาษาหลักของเมืองปัญจาบในประเทศปากีสถาน แต่ไม่มีสถานะเป็นภาษาราชการ

⁵ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

⁶ ภาษาคุชราต (Gujarat language) หรือคุชราตี เป็นภาษาราชการของรัฐคุชราต มีผู้ใช้ภาษาคุชราตในการพูดสื่อสารอยู่ในประเทศอินเดียและประเทศปากีสถาน

⁷ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

⁸ ภาษาทมิฬ (Tamil language) เป็นภาษาราชการของรัฐทมิฬนาฑูและรัฐใกล้เคียงในประเทศอินเดีย นอกจากนี้ยังเป็นภาษาพูดในประเทศศรีลังกา

⁹ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

ความหมายเป็นภาษาเบงกาลี¹ โดยกิริช จันดรา เซน (Girish Chandra Sen) ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองจันดีครห์ (Chandigarh)² สาธารณรัฐอินเดีย จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1897 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาสันสกฤต³ แต่มิได้ระบุชื่อของผู้แปล ได้รับการตีพิมพ์ตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองกานปุระ (Kanpur) รัฐอุตตรประเทศ (Uttar Pradesh)⁴ สาธารณรัฐอินเดีย

ในคริสต์ศตวรรษที่ 20 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาบาลี⁵ ในปีคริสต์ศักราช 1911 โดยเมาลานา คูดา บัคช (Mawlana Khuda Bakhsh) ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองลาฮอร์ (Lahore) สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน และในปีคริสต์ศักราช 1915 คัมภีร์อัลกุรอานได้รับการแปลความหมายเป็นภาษาฮินดี⁶ โดยอะห์มัด ชาฮ มาซีฮี ('Ahmad Shash Masihi) ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่รัฐปัญจาบ (Punjab) สาธารณรัฐอินเดีย หลังจากนั้นหนึ่งปีคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาบราฮูย⁷ โดยมุฮัมมัด อุมร์ ดินาบูรี (Muhammad Umar Dinaburi) ได้รับการตีพิมพ์ที่เมืองลาฮอร์ (Lahore) ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1920 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาญี่ปุ่นโดยเคนอิจิ ซาคาโมโตะ (Ken-Ichi-Sakamoto) ผลงานแปลดังกล่าวไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ และในปีคริสต์ศักราช 1923 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษามาเลย์ โดยอับดุลเราะฮูฟ อิบน์ อะลีย์ ฟันซุรี (Abd al-Ra'uf Ibn 'Aliy Fansuri) ได้ตีพิมพ์ที่กรุงไคโร จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1927 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาจีนโดย เทซเซง ลี (Tiezhen Li) ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงปักกิ่ง (Beijing) สาธารณรัฐประชาชนจีน และในปีต่อมาอะห์มัด ฮาซัน ('Ahmad Hasan) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอินโดนีเซีย

¹ ภาษาเบงกาลี (Bengali language) เป็นภาษาราชการของประเทศบังคลาเทศ รัฐเบงกอลตะวันตก รัฐตรีปุระของอินเดีย และเป็นภาษาราชการร่วมของรัฐอัสสัม

² http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

³ ภาษาสันสกฤต (Sanskrit language) เป็นภาษาที่สาบสูญ แต่ยังมีผู้ใช้อยู่บ้างในวงที่จำกัดในประเทศอินเดียในศาสนาฮินดูเชื่อว่าภาษาสันสกฤตเป็นภาษาสื่อที่เทพเจ้าใช้สื่อสารกับมวลมนุษย์

⁴ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

⁵ ภาษาบาลี (Balochi language) เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของชาวบาลีที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในอิหร่านปากีสถาน อัฟกานิสถาน เติร์กเมนิสถาน โอมานและสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

⁶ ภาษาฮินดี (Hindi language) เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารที่เป็นทางการ และเป็นภาษาราชการของอินเดีย นอกจากนี้ยังเป็นภาษาพูดของคนส่วนใหญ่ในประเทศอินเดียมีผู้พูดภาษาฮินดีในการสื่อสารมากถึง 480 ล้านคน

⁷ ภาษาบราฮูย (Brahui language) เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารของชาวบราฮูย ซึ่งมีถิ่นอาศัยอยู่ในเขตกาลัตของบาลอชิสถาน ประเทศปากีสถาน อัฟกานิสถานและอิหร่าน มีผู้พูดภาษาบราฮูย ในปากีสถานมากกว่า 2 ล้านคน

ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองบันดุง (Bandung) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1938 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาเตลูกู¹ โดยชิลกอรี นารายานา โรว (Chilkoori Narayana Rao) ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองมัทราส (Madras)² รัฐทมิฬนาฑู (Tamil Nadu) สาธารณรัฐอินเดีย

ในปีคริสต์ศักราช 1967 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาชวา³ โดย กะยาอ์ บุษรี (Kyai Bushri) ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงจาการ์ตา (Jakarta) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย และในปีเดียวกันอดีตจุฬาราชมนตรีของราชอาณาจักรไทยต่วน สุวรรณศาสน์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงเทพมหานคร ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1970 มุฮัมมัด ซาดิร อะลีย์ (Muhammad Sadir 'Aliy) ได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอาหม⁴ ได้รับการตีพิมพ์ที่เมืองกวาฮาตี (Guwahati) สาธารณรัฐอินเดียและในปีเดียวกันมุตทานิชซา วิล เอ็มคายาคคุดดี (Muttanisseril M. Kayakkutti) ได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษามาลายาลัม⁵ ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในรัฐเกรละ (kerala) สาธารณรัฐอินเดีย จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1971 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาเคิร์ด⁶ โดยมุฮัมมะดี โกยิ กาลี ซาเดฮ์ (Muhammad Koyie Gali Zadeh) ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงแบกแดด (Baghdad) สาธารณรัฐอิรัก และในปีเดียวกันยัง ชุน คิม (Young-Sun Kim) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเกาหลี ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงโซล (Seoul) สาธารณรัฐเกาหลี และในปีเดียวกันนี้ กอหม์รัตดีน คอและฮ์ (Qamar al-Din Salah) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาซุนดา⁷ ได้

¹ ภาษาเตลูกู (Telugu language) เป็นภาษาราชการของรัฐอานธร ประเทศของอินเดีย เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารเป็นอันดับ 2 รองจากภาษาฮินดี และเป็นหนึ่งใน 22 ภาษาราชการของอินเดีย

² http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

³ ภาษาชวา (Javanese language) เป็นภาษาพูดสื่อสารของผู้คนที่มิถิณอาศัยอยู่ทางตอนกลางและตะวันออกของเกาะชวาในประเทศอินโดนีเซีย เป็นภาษาหลักของคนมากกว่า 80 ล้านคน และมีชุมชนขนาดใหญ่ที่มีผู้พูดภาษาชวาอยู่ในรัฐสลังงอร์และรัฐยะโฮร์ของประเทศมาเลเซีย

⁴ ภาษาอาหม (Ahom language) เป็นภาษาที่เคยใช้พูดสื่อสารของคนในรัฐอัสสัม ประเทศอินเดีย ปัจจุบันคนในรัฐอัสสัมหันมาใช้ภาษาอัสสัมในการสื่อสาร ซึ่งเป็นผลมาจากการรับวัฒนธรรมฮินดู

⁵ ภาษามาลายาลัม (Malayalam language) เป็นภาษาราชการของรัฐเกรลาทางภาคใต้ของประเทศอินเดีย มีผู้ใช้พูดสื่อสารประมาณ 36 ล้านคน และมีผู้พูดสื่อสารในเกาะลักษทวีปอีกจำนวนหนึ่ง

⁶ ภาษาเคิร์ด (Kurdish language) เป็นภาษาราชการในเขตปกครองตนเองของเคอร์ดิสถาน ประเทศอิรัก และเป็นภาษาพูดของชาวเคิร์ดที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในตุรกี อิรัก อิหร่าน ซีเรีย อาร์เมเนียและเลบานอน

⁷ ภาษาซุนดา (Sunda language) เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารของชาวซุนดาในอินโดนีเซียทางเขตชวาตะวันตก ปัจจุบันเขียนด้วยอักษรละติน มีผู้ใช้ภาษาซุนดาในการพูดสื่อสารมากกว่า 34 ล้านคน

ตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองบันดุง ต่อจากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1973 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษามราฐี¹ โดยมุฮัมมัด ยะกูบ คาน (Muhammad Yaqub Khan) ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองมุมไบ และในปีคริสต์ศักราช 1978 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษากันนาดา² แต่ไม่ปรากฏชื่อของผู้แปล ผลงานแปลดังกล่าวได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองมุมไบ³ จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1989 คัมภีร์อัลกุรอานก็ได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาโอริยา⁴ แต่ไม่ปรากฏชื่อของผู้แปล หลังจากนั้นหนึ่งปีคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาคาซัค⁵ โดยเคาะลีฟะฮ์ อาลาดัย (Khalifah 'Alatay) และในปีคริสต์ศักราช 1991 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษามณีปุรี⁶ โดยอะหมัด ฮาซัน ('Ahmad Hasan) ได้รับการตีพิมพ์ใน สหราชอาณาจักร ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1993 คัมภีร์อัลกุรอานก็ได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาอุยกูร์⁷ และภาษาอุซเบก⁸ โดยที่ทั้งสองผลงานนั้นมิได้ระบุชื่อของผู้แปล ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน และในปีคริสต์ศักราช 1996 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาแคชเมียร์⁹ แต่มิได้ระบุชื่อของผู้แปล ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน หลังจากนั้นหนึ่งปีคัมภีร์อัลกุรอานก็ได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาพม่า แต่ไม่ปรากฏชื่อของผู้แปล ซึ่งได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์ อัลกุรอานเช่นกัน

¹ ภาษามราฐี (Marahi language) เป็นภาษาราชการของรัฐมหาราษฏระและเป็นภาษาหนึ่งที่ใช้พูดสื่อสารในอินเดีย

² ภาษากันนาดา (Kannada language) เป็นภาษาราชการของรัฐกรณาฏกะ ประเทศอินเดีย

³ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

⁴ ภาษาโอริยา (Oriya language) เป็นภาษาราชการและภาษาที่พูดสื่อสารในรัฐโอริสสา และในรัฐคุชราตบางส่วน

⁵ ภาษาคาซัค (Kazakh language) เป็นหนึ่งในภาษาราชการของสาธารณรัฐคาซัคสถาน และเป็นภาษาพูดสื่อสารของคนในอัฟกานิสถาน จีน อิหร่าน คีร์กีซสถาน มองโกเลีย รัสเซีย ทาจิกิสถาน ตุรกี เติร์กเมนิสถาน ยูเครน และอุซเบกิสถาน

⁶ ภาษามณีปุรี (Manipuri language) เป็นภาษาราชการของรัฐมณีปุระทางตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดีย และเป็นภาษาพูดสื่อสารในรัฐอัสสัม รัฐนาคาแลนด์ รัฐตรีปุระ รัฐอุตตรประเทศ ประเทศบังกลาเทศและประเทศพม่า

⁷ ภาษาอุยกูร์ (Uyghur language) หรืออัยโก เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของชาวอุยกูร์ในเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ สาธารณรัฐประชาชนจีน และในประเทศคาซัคสถาน

⁸ ภาษาอุซเบก (Uzbek language) เป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารของชาวอุซเบก และเป็นภาษาราชการของประเทศอุซเบกิสถาน ปัจจุบันคนในประเทศอุซเบกิสถานเขียนภาษาอุซเบกด้วยอักษรละติน ส่วนชาวจีนที่พูดภาษาอุซเบกเขียนด้วยอักษรอาหรับ

⁹ ภาษาแคชเมียร์ (Kashmiri language) หรือกัสมิรี เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในกรุงเดลฮี แคว้นจัมมูร์ รัฐปัญจาบ รัฐอุตตรประเทศ และแคชเมียร์

ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 21 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาเนपाल¹ ในปีคริสต์ศักราช 2001 แต่มีได้ระบุชื่อของผู้แปล ได้ตีพิมพ์เผยแพร่โดยสำนักพิมพ์อิสลามอินเตอร์เนชั่นแนลจำกัด ในปีเดียวกันความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาดิเวฮี² ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในนามสำนักงานประธานาธิบดีของสาธารณรัฐมัลดีฟส์ และในปีเดียวกันความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาอิราเนียน³ แปลความหมายโดยอับดุลอาซีซ ดุหฺรุ อะลิมซารู (Abd al-'Aziz Ghuru 'Alim Saru) จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 2010 อับดุล มุฮัมมัด อะยาติ (Abdul Muhammad Ayati) ได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาทาจิก⁴ แต่มีได้ระบุสถานที่พิมพ์ และในปีคริสต์ศักราช 2011 คัมภีร์อัลกุรอานก็ได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาเวียดนาม โดย ฮัสซัน บิน อับดุลการิม ชูยีนงู (Hassan bin Abd al-Karim Chuyen ngu) ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน และภาษาตากาล็อก⁵ แปลความหมายโดย อบู อัลคอยรฺ ทาราซุน บาดี อัลซามาน ซาลิมและมุฮัมมัด รูดารีจิช (Abu al-Khayr Tarasun, Badi' al-Zaman Salim และ Muhhmmad Rudarijiz)⁶

นอกจากนี้คัมภีร์อัลกุรอานยังได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาเอเชียอีกหลายภาษา เช่น ภาษาสรออีกี⁷ ภาษากินเนารี⁸ ภาษาดารีเปอร์เซีย⁹ ภาษาอซารี¹⁰ ภาษามันดาเรีย¹¹

¹ ภาษาเนपाल (Nepalese language) เป็นภาษาราชการของประเทศเนपालและรัฐสิกขิมของอินเดียมีผู้ใช้พูดสื่อสารในประเทศเนपाल อินเดีย ภูฏาน และบางส่วนของประเทศพม่า

² ภาษาดิเวฮี (Divehi language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐมัลดีฟส์

³ ภาษาอิราเนียน (Iranian Language) เป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในการพูดสื่อสารของคนฟิลิปปินส์

⁴ ภาษาทาจิก (Tajik language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐทาจิกิสถาน และเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารของคนส่วนใหญ่ที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในทาจิกิสถาน อุซเบกิสถาน อัฟกานิสถาน และทางตะวันตกของปากีสถาน

⁵ ภาษาตากาล็อก (Tagalog language) เป็นหนึ่งในภาษาหลักและเป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐฟิลิปปินส์

⁶ ดูจากต้นฉบับคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ

⁷ ภาษาสรออีกี (Saraiki language) เป็นภาษาหลักของคนทางตอนใต้ของเมืองปัญจาบ ใช้พูดสื่อสารในปากีสถาน อินเดีย และชาวฮินดูในอัฟกานิสถาน

⁸ ภาษากินเนารีหรือกานารี เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในตำบลกินเนารี รัฐหิมาจัล ประเทศอินเดีย

⁹ ภาษาดารีเปอร์เซีย (Dari Persian language) เป็นชื่อที่ใช้เรียกภาษาเปอร์เซียสำเนียงหนึ่ง ใช้เป็นภาษากลางและใช้พูดสื่อสารในอัฟกานิสถาน และเป็นภาษาราชการในอัฟกานิสถานรองจากภาษาพาซตู

¹⁰ ภาษาอซารี (Azari language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน เป็นภาษาพูดสื่อสารของคนบางส่วนในอิหร่าน จอร์เจีย อิรัก รัสเซีย ตุรกี และยูเครน

¹¹ ภาษามันดาเรีย (Mandaria language) เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารของคนในเกาะซูลาเวซีหรือสุลาเวสี อินโดนีเซีย

ภาษาคีร์กีซ¹ และภาษาเติร์กเมน² ซึ่งสามารถสรุปผลงานแปลเป็นภาษาเอเชียใต้ดังตาราง
ตารางที่ 6 ตารางแสดงรายชื่อภาษาเอเชียใต้ที่ได้รับการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่าง
 สมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ โดยระบุชื่อผู้แปลความหมายแต่ละภาษาพร้อมปีที่ได้รับการตีพิมพ์และสถานที่
 พิมพ์ ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
1	ฮินดี/ฮินดี (Hindi)	-	848	-
2	เปอร์เซีย(Persian)	-	924	-
3	อูรดู (Urdu)	Abd al-Salam Muḥammad ‘Abbas al-Badayuni	1828	ลักเนาว์ (Lucknow)
4	พาสตู (Pushto)	-	1861	โภपाल (Bhopal)
5	สินธี (Sindhi)	Muḥammad Şiddiq	1867	ลาฮอร์ (Lahore)
6	ปัญจาบ (Panjab)	al-Hafiz Muḥammad Mubarak Allah	1870	-
7	คุชราต (Gujarat)	Abd al-Qadir ibn Luqman	1879	มุมไบ (Mumbai)
8	ทมิฬ (Tamil)	Ḥabib Muḥammad al-Qahiri	1884	มุมไบ (Mumbai)
9	เบงกาลี (Bengali)	Girish Chandra Sen	1886	ฉันทฎีครห์ (Chandigarh)
10	สันสกฤต (Sanskrit)	-	1897	รัฐอุตตรประเทศ (Uttar Pradesh)
11	บาลอชี (Balochi)	Mawlana Khuda Bakhsh	1911	ลาฮอร์ (Lahore)

¹ ภาษาคีร์กีซ (Kyrgyz Language) เป็นภาษาราชการของประเทศสาธารณรัฐคีร์กีซสถาน และเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตปกครองตนเองซินเจียงอุยกูร์ อัฟกานิสถาน คาซัคสถาน ทาจิกิสถาน ตุรกี อุซเบกิสถาน และรัสเซีย

² ภาษาเติร์กเมน (Turkmen language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐเติร์กเมนนิสถาน และใช้พูดสื่อสารในประเทศอิหร่าน อัฟกานิสถาน และตุรกี

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
12	บราฮูย (Brahui)	Muhammad 'Umar Dinaburi	1916	ลาฮอร์ (Lahore)
13	ญี่ปุ่น (Japanese)	Ken-ichi-Sakamoto	1920	-
14	มาเลย์/มลายู (Malay)	Abd al-Ra'uf ibn 'Aliy Fansuri	1923	ไคโร (Cairo)
15	จีน (Chinese)	Tiezheng Li	1927	ปักกิ่ง (Beijing)
16	อินโดนีเซีย (Indonesian)	'Ahmad Hasan	1928	บันดุง (Bandung)
17	เตลกู (Telugu)	Chilkoori Narayana Rao	1938	มัทราส (Madras)
18	ชวา (Javanese)	Kyai Bushri	1967	จาการ์ตา (Jakarta)
19	ไทย (Thai)	ต่วน สุวรรณศาสน์	1969	กรุงเทพมหานคร
20	อาหม (Ahom)	Muhammad Sadir 'Aliy	1970	กัวฮาตี
21	มาลายาลัม (Malayalam)	Muttanisseril M. Kayakkutti	1970	รัฐเกรละ (Kerala)
22	เคิร์ด (Kurdish)	Muhammadi Koyie Gali Zadeh	1971	แบกแดด (Baghdad)
23	เกาหลี (Korean)	Young-Sun Kim	1971	โซล (Seoul)
24	ซุนดา (Sunda)	Qamar al-Din Şalah	1971	บันดุง (Bandung)
25	มาราฐี (Marathi)	Muhammad Yaqub Khan	1973	มุมไบ (Mumbai)
26	กันนาดา (Kannada)	-	1978	บังคาลอร์ (Bangalore) รัฐกรณาฏกะ
27	โอริยา (Oriya)	-	1989	สำนักพิมพ์อิสลาม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
28	คาซัค (Kazakh)	Khalifah 'alatay	1990	ศูนย์กษัตริย์พะอืด
29	มณีปุรี (Manipuri)	'Ahmad Hasan	1991	พิมพ์ในสหราชอาณาจักร
30	อุยกูร์ (Uyghur)	-	1993	ศูนย์กษัตริย์พะอืด
31	อุซเบก (Uzbek)	-	1993	ศูนย์กษัตริย์พะอืด
32	แคชเมียร์ (Kashmiri)	-	1996	ศูนย์กษัตริย์พะอืด
33	พม่า (Burmese)	-	1997	ศูนย์กษัตริย์พะอืด
34	เนปาล (Nepalese)	-	2001	สำนักพิมพ์อิสลาม อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด
35	ดิเวฮี (Divehi)	-	2001	สำนักงาน ประธานาธิบดี มัลดีฟส์
36	สรออีกี (Saraiki)	-	2008	สำนักพิมพ์อิสลาม อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด
37	ทาจิก (Tajik)	Abdul Muhammad Ayati	2010	-
38	เวียดนาม (Vietnam)	Hasan bin Abd al- Karim Chuyen ngu	2011	ศูนย์กษัตริย์พะอืด
39	ตากาล็อก (Tagalog)	Abu al-Khayr Tarasun, Badi' al-Zaman Salim และ Muhammad Rudarijiz	2011	-
40	อิราเนียน (Iranian)	Abd al-'Aziz Ghuru 'Alim Saru	-	-
41	กินเนารี (Kinare)	-	-	-

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
42	ดารีเปอร์เซีย (Dari Persian)	-	-	-
43	อซารี (Azari)	-	-	-
44	มันดาเรีย (Mandaria)	-	-	-
45	คีร์กีซ (Kyrgyz)	-	-	-
46	เติร์กเมน (Turkmen)	-	-	-

2.11.2.2 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษายุโรป

เนื่องจากคัมภีร์อัลกุรอานคือศูนย์รวมจิตใจของชาวมุสลิมทั่วโลก ดังนั้นการศึกษาเรียนรู้คัมภีร์อัลกุรอาน และการแปลความหมายจึงเป็นอีกมิติหนึ่งที่ชาวยุโรปให้ความสำคัญในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยเริ่มจากบาทหลวงปีเตอร์ เดอ เวเนราบิลิส (Peter De Venerabilis) หัวหน้าสำนักบาทหลวงคลูนิ (Cluny) ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของสาธารณรัฐฝรั่งเศสมีความพยายามที่จะแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นเขาจึงได้ส่งคณะบาทหลวงกลุ่มหนึ่งเดินทางไปยังเมืองซาม¹ เพื่อศึกษาภาษาฮีบรูและภาษาอาหรับ บาทหลวงเฮร์แมนผู้อาวุโสจากโบสถ์ดาลมาเทียชาวเยอรมันก็เป็นคนหนึ่งที่ร่วมกับคณะบาทหลวงดังกล่าว เฮร์แมนใช้เวลา 13 ปี เพื่อศึกษาไวยากรณ์และการค้นคำภาษาอาหรับ และใช้เวลาอีก 10 ปี เพื่อการเรียนรู้ภาษาอาหรับ หลังจากนั้นเขาได้เดินทางไปยังประเทศสเปนและทำหน้าที่สอนภาษาอาหรับอยู่ในเมืองเรติน่า (Retina) (Abdullah 'Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 33-34)

ต่อมาในปีคริสต์ศักราชที่ 1141-1143 ความพยายามในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาตะวันตกก็ประสบความสำเร็จโดยคัมภีร์อัลกุรอานถูกแปลความหมายเป็นภาษาลาติน เนื่องจากภาษาลาตินเป็นภาษาที่มีบทบาทและมีอิทธิพลต่อสังคมโลกตะวันตกในขณะนั้นและการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้เสร็จสมบูรณ์ในปีคริสต์ศักราชที่ 1143 โดยบาทหลวงโรเบิร์ต (Robert) แห่งโบสถ์เซสเตอร์ ชาวอังกฤษเป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบในการแปล และบาทหลวงเฮร์แมนร่วมในคณะแปล นอกจากนี้ยังมีชาวอาหรับมุสลิมคนหนึ่งชื่อมุฮัมมัดซึ่งไม่ทราบนามสกุลและความเป็นมาของชายคนนี้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในการแปล แต่อย่างไรก็ตามหลังจากที่ผลงานแปลภาษา

¹ อาณาเขตของเมืองซามในอดีตคือประเทศซีเรีย ปาเลสไตน์ เลบานอน และจอร์แดนในปัจจุบัน

ลาตินเสรีจสมบุรณ์ องค์การศาสนาคริสต์กลับไม่ต้องการเผยแพร่ผลงานแปลดังกล่าว เนื่องจากเห็นว่าจะเป็น การสนับสนุนให้มีผู้ศรัทธาอิสลามเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะเยาวชนและบาทหลวงที่มีศรัทธาไม่มั่นคงต่อคริสต์ศาสนา อาจเกิดความลังเลใจและเข้ารับอิสลามในที่สุด ดังนั้นผลงานแปลดังกล่าวจึงถูกบันทึกด้วยลายมือเท่านั้น ยังมีได้มีการตีพิมพ์เผยแพร่และยังคงถูกเก็บรักษาไว้ในโบสถ์ดาลมาเทียเป็นระยะเวลายาวนานกว่า 4 ศตวรรษ จากนั้นในช่วงปี คริสต์ศักราชที่ 1543-1553 จึงได้มีการจัดพิมพ์ผลงานแปลดังกล่าวขึ้นเป็นครั้งแรกโดยโรงพิมพ์เตออดอร์ บิบรียองด์ (Theodore Bibliander) ณ เมืองบาเซล (Basel) ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จำนวน 3 เล่ม และได้ถูกตีพิมพ์อีกครั้งในช่วงปี คริสต์ศักราชที่ 1550 - 1555 ผลงานแปลดังกล่าวถือได้ว่าเป็นต้นฉบับที่ถูกแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ ในยุโรปมากที่สุด (Muhammad al-Bundaq, 1983 : 95-96) ¹

สำหรับในคริสต์ศตวรรษที่ 16 ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาอิตาลีขึ้นเป็นผลงานแรกโดยแอนเดรีย อารีวาเบเน (Andrea Arrivabene) ซึ่งผู้แปลกล่าวอ้างว่าเป็นฉบับที่แปลมาจากต้นฉบับคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับ ผลงานแปลดังกล่าวได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงเวนิส (Venice) สาธารณรัฐอิตาลี ในปีคริสต์ศักราช 1547 (Abd al-Rahman, 1993 : 442, Muhammad Hasan, 2004 : 385) และในปีเดียวกันคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาเยอรมันผลงานแรกโดยโซโลมอน ชวิกเกอร์ (Solomon Schweigger) ผลงานแปลดังกล่าวได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกที่เมืองนูเรมเบิร์ก (Nuremberg) รัฐไบเอิร์น (Bayern) สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ² และพิมพ์ครั้งที่สองในปีคริสต์ศักราช 1623 จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1641 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาฮอลันดาขึ้นเป็นฉบับแรก แต่มิได้ระบุชื่อของผู้แปล และสถานที่พิมพ์ (Abd al-Rahman, 1993 : 442)

หลังจากนั้นในช่วงปีคริสต์ศักราช 1588-1670 ได้มีการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาลาตินขึ้นอีกหนึ่งฉบับโดยโดมินิค เจอร์มานัส (Dominique Germanous) และในช่วงระหว่างปีคริสต์ศักราช 1612-1700 มาร์ช (Mrach) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอิตาลีเป็นฉบับที่สอง (Muhammad Hasan, 2004 : 385)

¹ ดูเพิ่มใน al-Zurqaniy, 1996 : 2/118 , Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 39 , Abd al-Rahman, 1993 : 441 , Johan Falk, 2001 : 16 , Jalal al-Din, 2008 : 9.

² http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556.

ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 17 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฝรั่งเศสซึ่งถือว่าเป็นความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาฝรั่งเศสฉบับแรกโดยแอนเดรีย ดูไรเออร์ (Andreas du Ryer) กงสุลฝรั่งเศสประจำประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ ซึ่ง Andreas เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอาหรับและภาษาตุรกีเป็นอย่างดี แต่ผลงานแปลของเขาก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่ามีหลายตอนที่คลุมเครือขาดความชัดเจน ผลงานแปลดังกล่าวได้ตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 1647 ที่กรุงปารีส (Paris) และพิมพ์เป็นครั้งที่สองหลังจากนั้นสองปีในประเทศเนเธอร์แลนด์ (Abd al-Rahman, 1993 : 443)

สำหรับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษนั้น มุฮัมมัด หะมีดูลลอฮ์ ได้เล่าว่า อเล็กซานเดอร์ โรส (Alexander Ross) เป็นบุคคลแรกที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษ และให้ชื่อผลงานแปลว่า “อัลกุรอานของมุฮัมมัด” (The Koran of Mahmet) โดยเริ่มทยอยพิมพ์เผยแพร่ออกมาเป็นบางอูซอ้จากโรงพิมพ์จุนรัสเชส กรุงลอนดอน (London) ประเทศอังกฤษ ตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1649 จนถึงปีคริสต์ศักราช 1688 และเสร็จสมบูรณ์ครบ 30 อูซอ้ในปีคริสต์ศักราช 1718 ผลงานแปลดังกล่าวได้ถูกเก็บรักษาไว้ในหอสมุดพิพิธภัณฑสถานชาติอังกฤษ (Abdullah ‘Abbas al-Nadwi, 1996 : 43) ซึ่งผลงานแปลฉบับนี้เป็นการแปลมาจากต้นฉบับงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาฝรั่งเศสซึ่งแปลโดยแอนเดรีย ดูไรเออร์ กงสุลชาวฝรั่งเศส (Faysal ‘Aliy : 2011) ¹

ในปีคริสต์ศักราช 1667 จอร์จ เซล (George sale) ได้เริ่มแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษเป็นฉบับที่สอง โดยแปลจากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับ ซึ่งถือว่าเป็นผลงานแปลที่มีชื่อเสียงฉบับหนึ่งได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกที่กรุงลอนดอนในปีคริสต์ศักราช 1734 และครั้งที่สองในปีคริสต์ศักราช 1764 และยังคงได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่อีกหลายครั้ง ทั้ง ๆ ที่มีจำนวนฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษหลายฉบับแล้วก็ตาม (Abd al-Rahman, 1993 : 444) ²

อย่างไรก็ตามผลงานแปลดังกล่าวได้รับการตอบรับอย่างดีจากผู้ที่สนใจงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษ และไม่มีนักวิชาการมุสลิมคนใดคัดค้านหรือวิพากษ์วิจารณ์ ในทางตรงกันข้ามอับดุลมาญิด ดิรยาบาดี ³ ได้แสดงความคิดเห็นในเชิงสนับสนุนให้มีการตีพิมพ์ขึ้นอีกหลายครั้ง เนื่องจากดิรยาบาดีเห็นว่าป็นงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษที่ไม่มีการบิดเบือนและดีกว่าผลงานแปลฉบับอื่น ๆ ที่เป็นผลงานแปลของนักบูรพาคดีที่มีอยู่ในขณะนั้น แต่ทว่าไม่มีนักวิจัยมุสลิมในยุคปัจจุบันออกมาปฏิเสธความคิดเห็นสนับสนุนของ

¹ <http://albayan.co.uk/MGZarticle.aspx?ID=609> สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2556

² ดูเพิ่มใน Abdullah ‘Abbas al-Nadwi, 1996 : 44.

³ ชาวอินเดียเจ้าของหนังสือตฟิรฮ์อัลมาญิดีย มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษและภาษาฮิบรู เกิดในปีคริสต์ศักราช 1891 และเสียชีวิตในปีคริสต์ศักราช 1987

ดิรยาบาดีย เนื่องจากเห็นว่าจอร์จ เซลก็ไม่ได้แตกต่างไปจากนักบูรพาคดีคนอื่น ๆ ที่มีอคติต่ออิสลาม แต่อย่างไรก็ตามผลงานแปลของจอร์จ เซลก็เป็นผลงานแปลฉบับภาษาอังกฤษฉบับเดียวที่ได้รับความนิยมตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 18-19 (Abdullah 'Abbas al-Nadwi, 1996 : 44) และผลงานแปลดังกล่าวได้ถูกนำไปเป็นต้นฉบับในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ อีกหลายภาษาเช่น ภาษาฮอลันดา ภาษารัสเซีย และภาษาสวีเดน เป็นต้น นอกจากนี้ผลงานแปลดังกล่าวยังได้รับการตีพิมพ์มากถึง 120 ครั้ง (Faysal 'Aliy : 2011) ¹

หลังจากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1668 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาลาตินขึ้นเป็นฉบับที่สามโดยลุยจี เมอราซี (Luigi merracei) ชาวอิตาลีโดยตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองแพตัว (Padua) ประเทศอิตาลี เมอราซีเคยเป็นที่ปรึกษาของสมเด็จพระสันตะปาปาอินโนเซนต์ที่ 10 (Pope Innocentx) ² กล่าวกันว่า เมอราซีมีความเชี่ยวชาญภาษาฮีบรูและภาษาอาหรับเป็นอย่างดี ในผลงานแปลฉบับนั้น เมอราซี ยังได้เขียนแนะนำให้อ่านได้รู้จักศาสนาอิสลามและนบีมุฮัมมัดของศาสนาอิสลามไว้ในบทนำและเมอราซีได้ถวายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลของเขาให้แก่จักรพรรดิเลโอโพลด์ (Leopold) ที่ 1 แห่งจักรวรรดิโรมัน ³ (Abdullah 'Abbas al-Nadwi, 1996 : 40) ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1674 เอสจอร์ดูริซ (Sjorduriz) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาฝรั่งเศสขึ้นอีกหนึ่งฉบับและได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงปารีส (Muhammad Hasan, 2004 : 385)

ความเคลื่อนไหวในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในคริสต์ศตวรรษที่ 18 เริ่มจากพ็อล วาซิลเยวิช โปสนิคอฟ (Piotr Vasilyevich Postnikov) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษารัสเซียขึ้นเป็นผลงานแรก และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก (St.Petersburk) สหพันธรัฐรัสเซีย ในปีคริสต์ศักราช 1716 จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1734 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษากรีก แต่มิได้ระบุชื่อของผู้แปล ได้รับการตีพิมพ์ที่เมืองเฮล์มชตัดท์ (Helmstadt) ประเทศเยอรมัน ⁴ จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1772 นักบูรพาคดีชื่อเดวิด เฟรดริคส์ เมอเจอร์ลิน (David Friedrich Mergerlin) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเยอรมันขึ้นอีกหนึ่งฉบับโดยแปลมาจากคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับ ซึ่งถือว่าเป็นผลงาน

¹ <http://albayan.co.uk/MGZarticle.aspx?ID=609> สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2556

² ทรงดำรงตำแหน่งพระสันตะปาปาตั้งแต่คริสต์ศักราช 1644-1655 ประสูติเมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม คริสต์ศักราช 1574 สิ้นพระชนม์เมื่อวันที่ 7 มกราคม คริสต์ศักราช 1655 รวมพระชนมายุได้ 80 พรรษา

³ จักรพรรดิเลโอโพลด์ ที่ 1 แห่งจักรวรรดิโรมัน จากราชวงศ์ฮับส์บูร์ก ผู้ทรงครองราชบัลลังก์ของจักรวรรดิระหว่างปี คริสต์ศักราช 1658 จนเสด็จสวรรคตเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม คริสต์ศักราช 1705

⁴ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faq5_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเยอรมันฉบับแรกที่ได้ถ่ายทอดความหมายมาจากต้นฉบับภาษาอาหรับ และหลังจากนั้นหนึ่งปีเฟรดริช อีเบอฮาร์ด บอยเซน (Friedrich Eberhard Boysen) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเยอรมันขึ้น และได้ปรับปรุงการแปลอีกครั้งในปีคริสต์ศักราช 1828 โดยนักบูรพาคติชื่อวอลท์ (Wahl) และในปีคริสต์ศักราช 1776 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษารัสเซียขึ้นอีกฉบับหนึ่งแต่มิได้ระบุชื่อของผู้แปล ซึ่งได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในกรุงเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก (St.Petersburk) และหลังจากนั้นซาฟารี (Safari) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาฝรั่งเศสขึ้นเป็นฉบับที่สองในปีคริสต์ศักราช 1783 (Abd al-Rahman, 1993 : 444)

การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ช่วงปีคริสต์ศักราช 1804-1898 นักบูรพาคติชาวรัสเซียชื่อซาโบลคอฟ (Sablukov) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษารัสเซียขึ้นอีกฉบับหนึ่ง ได้รับการตีพิมพ์ติดต่อกันหลายครั้ง ในปีคริสต์ศักราช 1878 1879 และ 1898 จากนั้นในช่วงปีคริสต์ศักราช 1807-1877 นักบูรพาคติชาวสวีเดนชื่อธอร์นเบิร์ก (Thornberg) ได้เริ่มแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาสวีเดน (Muhammad 'Amin Hasan, 2004 : 385-386)

ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1831 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษโดยไอเมีย บูซิเดย์ ซาเมเจอร์ (Imere Buziday Szdmajer) แต่ไม่ได้ระบุสถานที่พิมพ์¹ และในปีคริสต์ศักราช 1840 นักบูรพาคติชื่อโอลมัน (Ohlman) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเยอรมัน และหลังจากนั้นหนึ่งปี กุซตาฟ (Gustav) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเยอรมันขึ้นอีกหนึ่งผลงาน (Muhammad Hasan, 2004 : 385-386)

จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1842 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาตุรกีโดย มุฮัมมัด อัลตฟัสรีร์ ดาบากาซาตาฮฺ (Muhammad al-Tafsiri (Dabaghazadah) ตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงไคโร (Cairo) สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ หลังจากนั้นหนึ่งปี เฟรดริก ครูเซนโทฟ (Fredrik Crusenstolpe) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานครบสมบูรณ์เป็นภาษาสวีเดน ซึ่งถือว่าเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาสวีเดนฉบับแรก และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในกรุงสตอกโฮล์ม (Stockholm) ราชอาณาจักรสวีเดน และในปีคริสต์ศักราช 1844 เดอ โจเซ การ์เบอร์ เดอ โรเบล (De Jose Garber De Robles) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาสเปน ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงแมดริด (Madrid) ราชอาณาจักรสเปน ต่อจากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1857 คัมภีร์อัลกุรอานได้รับการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฮิบรู โดยเฮอ์แมน เรคเคนดอร์ฟ (Herman

¹ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

Reckendorf) ได้รับการตีพิมพ์ที่เมืองลีเปตสค์ (Lipetsk) ประเทศรัสเซีย และต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1858 จานา มูร์ซี ทาราค บัตซาซิโก (Jana Murzy Tarak Buczackiego) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาโปแลนด์ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงวอร์ซอ (Warsaw) สาธารณรัฐโปแลนด์¹

ในปีคริสต์ศักราช 1861 ซี.เอ็ม.โรดิล (C.m. Rodil) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษขึ้นอีกผลงานหนึ่ง และในช่วงปีคริสต์ศักราช 1865-1947 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอิตาลีขึ้นอีกหนึ่งผลงานโดยนักบูรพาคติชาวอิตาลีชื่อโบเนลลี (Bonelli) และในช่วงปีคริสต์ศักราช 1866-1953 นักบูรพาคติชาวสวีเดนชื่อมิสเตอร์ ซิกทีน (Mister sixtieth) ได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาสวีเดนขึ้นอีกผลงานหนึ่งได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงสต็อกโฮล์ม (Muhammad Hasan, 2004 : 385-386)

หลังจากนั้นในช่วงปีคริสต์ศักราช 1875-1936 นักบูรพาคติชื่อมามาต็อค วิลเลียม อัครอร์น (Marmadok William Akthol) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษออกเผยแพร่อีกหนึ่งผลงาน (Muhammad Hasan, 2004 : 385-386)

ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1880 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษขึ้นอีกหนึ่งผลงานโดยนักบูรพาคติชื่อพี.อี.ปาล์มรอกซอด (P.e.Palmroksaurd) (Muhammad Hasan, 2004 : 385-386) และในปีเดียวกัน อี.เอช.พาลเมอร์ (E.H. Palmer) อาจารย์สอนภาษาอาหรับในมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ (University of Cambridge) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษ ตามคำร้องขอของนักบูรพาคติชาวเยอรมันชื่อมิก เซน (Mick chain) ซึ่งเป็นคณบดีคณะการศึกษาตะวันออก มหาวิทยาลัยอ็อกซฟอร์ด (University of Oxford) และได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่โรงพิมพ์อ็อกซฟอร์ด ผลงานแปลของพาลเมอร์ได้รับการชมเชยจากบรรดานักบูรพาคติด้วยกันทั้งในด้านสำนวนและคำแปลภาษาอังกฤษที่สามารถเลือกใช้คำได้ตรงกับภาษาอาหรับ ผลงานแปลของพาลเมอร์ได้ถูกตีพิมพ์เผยแพร่หลายครั้งและครั้งสุดท้ายในปีคริสต์ศักราช 1953 (Abdullah 'Abbas al-Nadwiy, 1996 : 55)

จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1882 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาโปรตุเกส แต่มีได้ระบุชื่อของผู้แปล ได้รับการตีพิมพ์ที่กรุงปารีส สาธารณรัฐฝรั่งเศส²

และในปีคริสต์ศักราช 1886 เจ.เอ็ม.ร็อดเวล (J.M. Rodwell) อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ภาษาอาหรับเพียงเล็กน้อยได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษขึ้นอีกหนึ่งฉบับ ร็อดเวลอาศัยผลงานแปลความหมาย

¹ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

² เว็บไซต์เดิม

คัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษ ภาษาเยอรมัน และภาษาลาตินของจอร์จเซล เฮอร์แมนและมาราตีซีย์ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการแปล แต่ผลงานแปลของร็อดเวลก็มีลักษณะพิเศษกว่าผลงานแปลฉบับอื่น ๆ ในด้านการใช้ภาษาที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัยและเป็นสำนวนวิชาการที่ทันสมัย นอกจากนี้ร็อดเวลยังได้ใช้วิธีการเรียงเรียงลำดับสุเราะฮ์แบบใหม่ เป็นการเรียงลำดับตามช่วงเวลาที่ถูกประทานลงมา โดยเริ่มต้นด้วยสุเราะฮ์อัลอะลักและจบลงด้วยสุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ ซึ่งร็อดเวลให้เหตุผลว่าการเรียงลำดับตามประวัติศาสตร์ทำให้มองเห็นเป็นรูปธรรมและชัดเจนมากยิ่งขึ้นเกี่ยวกับชีวประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และการพัฒนาการด้านทฤษฎีของคัมภีร์อัลกุรอาน อย่างไรก็ตามการจัดเรียงลำดับสุเราะฮ์ของร็อดเวลก็มีข้อเปลี่ยนแปลงใหม่ เพราะโนลเดเก้ (Noldeke) ได้ใช้วิธีการเดียวกันนี้ในหนังสือของเขาชื่อ “Geschichte Des Quran” (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 51)

จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1895 แอลจูบิราติก มิโค (Ljubibratic Mico) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเซอร์เบีย โครเอเชีย¹ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในกรุงเบลเกรด (Belgrade) สาธารณรัฐเซอร์เบีย² และในปีคริสต์ศักราช 1896 เฮนรี สมิท (Henry Smith) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษโดยใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ” (The Quran Translated into English) ได้รับการตีพิมพ์ในกรุงนิวยอร์ก (New York) (Muhammad Hasan, 2004 : 385-386)

สำหรับคริสต์ศตวรรษที่ 20 คัมภีร์อัลกุรอานก็ยังคงได้รับการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาต่าง ๆ อีกหลายภาษา ทั้งภาษาที่คัมภีร์อัลกุรอานเคยถูกแปลมาก่อนแล้วและภาษาที่ยังมิได้เคยถูกแปลความหมายมาก่อน และในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาอาร์เมเนียโดยอับราฮัม อามิซานจันซ์ (Abraham, Amirchanjanj) ได้รับการตีพิมพ์ในปีคริสต์ศักราช 1910 ที่เมืองวาร์นา (Varna) สาธารณรัฐบัลแกเรีย และในปีคริสต์ศักราช 1912 ซิลเวสเตอร์ ออกตาเวียน ไอโซเปสคูล (Silvesteu Octavian Isopescul) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาโรมาเนีย ได้รับการตีพิมพ์ที่เมืองบูคาโว (Bukavo)³ สาธารณรัฐประชาธิปไตยคองโก

¹ ภาษาเซอร์เบีย โครเอเชีย (Serbo-Croatian language) เป็นภาษาราชการและภาษาพูดในประเทศเซอร์เบีย มอนเตเนโกร โครเอเชีย บอสเนีย-เฮอร์เซโกวีนา มาตรฐานเดิมของภาษานี้คือภาษาเซอร์เบีย-โครเอเชีย ปัจจุบันแยกออกเป็นมาตรฐานภาษาเซอร์เบีย ภาษาโครเอเชีย และภาษาบอสเนีย

² http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

³ เว็บไซต์เดิม

ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1913 นักบูรพาคดีชื่อบราพลา(Brapkla)ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอิตาลี ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงโรม (Rome) และหลังจากนั้นหนึ่งปีนักบูรพาคดีชื่อฟราเคส (Frakase) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอิตาลีขึ้นอีกหนึ่งผลงานและได้ตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองมิลาน (Milano) (Muhammad Hasan, 2004 : 386) จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1919 ปีเตอร์เซน (Pedersen) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเดนมาร์ก ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงโคเปนเฮเกน (Copenhagen) ราชอาณาจักรเดนมาร์กต่อจากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1925 อิกแนค เวเซลี (Ignac Vesely) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเช็ก ซึ่งถือว่าเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเช็กฉบับแรก ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงปราก (Prague) สาธารณรัฐเช็ก จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1930 สเตฟาน ยา สคูเลฟ โทมอฟ (Stefan Ya Skulev Tomov) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาบัลแกเรีย ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองปาซาร์จิก (Pazardzhik) ¹ สาธารณรัฐบัลแกเรีย

ในปีคริสต์ศักราช 1934 นักบูรพาคดีชื่อ เอ.ที.นิคเกิ้ล ปาร์กัว (A.T.Nickel Prague) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเช็กขึ้นอีกผลงานหนึ่ง และหลังจากนั้นในช่วงปีคริสต์ศักราช 1937-1941 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษขึ้นอีกโดยนักบูรพาคดีชื่อริชาร์ด เบล (Richard Bell) (Muhammad Hasan, 2004 : 386) อาจารย์สอนภาษาอาหรับในมหาวิทยาลัยเอดินเบิร์ก (University of Edinburgh) เมืองเอดินเบิร์ก (Edinburgh) ประเทศสกอตแลนด์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษและได้ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 1937 และตีพิมพ์อีกครั้งในปีคริสต์ศักราช 1960 ริชาร์ด เบลใช้วิธีการเรียบเรียงตามแนวคิดของร็อดเวล แต่มีสิ่งที่แตกต่างกันจากร็อดเวล คือเขาเรียบเรียงลำดับอายะฮ์ใหม่ ส่วนการแปลและการอธิบายก็มีได้แตกต่างไปจากร็อดเวล หรือนักบูรพาคดีคนอื่น ๆ แต่อย่างใด (Abdullah 'Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 58) และในปีคริสต์ศักราช 1942 ซี.ไอ.อาเซน บัวร์ (Z. I. Ahsen Boere) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาฟินแลนด์ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองตัมเปเร (Tampere) ² สาธารณรัฐฟินแลนด์

จากนั้นในช่วงปีคริสต์ศักราช 1947-1952 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาฝรั่งเศสขึ้นอีกโดยนักบูรพาคดีชื่อบลาทเทอร์ (Blatter) และในปีคริสต์ศักราช 1951 นักบูรพาคดีชาวฮอลแลนด์ชื่อกรามเมอร์(Kramers) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาฮอลันดาขึ้นอีกหนึ่งผลงาน ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกที่กรุงอัมสเตอร์ดัม (Amsterdam) ประเทศ

¹ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

² เว็บไซต์เดิม

เนเธอร์แลนด์ และครั้งที่สองในกรุงบรัสเซลส์ (Brussel) ราชอาณาจักรเบลเยียมในปีคริสต์ศักราช 1956 (Muhammad Hasan, 2004 : 386)

จากจำนวนผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษครบสมบูรณ์ ผลงานที่ถือได้ว่าเป็นฉบับแปลที่ดีที่สุดและมีความโดดเด่นมากที่สุดคือผลงานแปลของอาร์เธอร์ จี. อาร์.เบอร์รี่ (Arthur G.R. Berry) อาจารย์คณะอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ อาร์เธอร์เคยศึกษาวรรณคดีอาหรับมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เคยดำรงตำแหน่งหัวหน้าภาควิชาคลาสสิก (Department of Classics) มหาวิทยาลัยไคโร (Cairo University) ประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ เคยศึกษาภาษาอาหรับจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจภาษาอาหรับและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี (Faysal 'Aliy : 2011) ¹ เขาใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คัมภีร์อัลกุรอานที่ได้ถูกแปลความหมาย” (The Koran Interpreted) โดยใช้สำนวนการแปลที่สวยงามมีการเลือกใช้ถ้อยคำภาษาอังกฤษที่มีความหมายตรงกับคำในคัมภีร์อัลกุรอาน เขาสามารถให้ความหมายที่ลึกซึ้งและยังคงรักษาการแปลที่ถูกต้องไว้ได้โดยไม่ตัดทอนหรือทำให้บกพร่องในความหมาย และถือว่าเป็นนักบูรพาคดีชาวตะวันตกคนเดียวที่สามารถละทิ้งความอคติและการมีมีจรรยาธิฐิ์และทำหน้าที่เป็นนักแปลด้วยจิตใจบริสุทธิ์เพื่อให้เกิดผลงานวรรณกรรม ผลงานของอาร์เธอร์ได้ตีพิมพ์ครั้งแรกที่กรุงลอนดอนและนิวยอร์กในปีคริสต์ศักราช 1955 และผลงานของเขายังได้รับการตีพิมพ์อีกหลายครั้ง (Abdullah 'Abbas al-Nadwi, 1996 : 61)

ในช่วงปีคริสต์ศักราช 1963-1966 นักบูรพาคดีชื่อโรรี บาร์ท (Rory Bart) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเยอรมันขึ้นอีกหนึ่งผลงาน (Muhammad 'Amin Hasan, 2004 : 386) และในปีคริสต์ศักราช 1969 ได้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาเอสเปรันโต ² โดยมุฮัมมัด अबดุลฮาดิ (Muhammad Abdul Hadi) ตีพิมพ์ที่กรุงโคเปนเฮเกน (Copenhagen) ประเทศเดนมาร์ก จากนั้นในปีคริสต์ศักราช 1980 ไอนาร์ เบิร์ก (Einar Berg) ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาฮอลแลนด์ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงออสโล (Oslo) ราชอาณาจักรนอร์เวย์ ³ และในปีคริสต์ศักราช 1990 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาบอสเนียโดยเบซิม คอร์กูท (Besim Korkut) ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1993 คัมภีร์อัลกุรอานก็ได้รับการแปลความหมายเป็นภาษาอัลบาเนียแต่มิได้ระบุชื่อของผู้แปล หลังจากนั้นในปีคริสต์ศักราช

¹ <http://albayan.co.uk/MGZarticle.aspx?ID=609> สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2556

² ภาษาเอสเปรันโต (Esperanto language) เป็นภาษาประดิษฐ์ที่คิดค้นโดย แอล.แอล.ซาเมนฮอฟ นามปากกาของ จักซุแพทช์ชาวรัสเซีย ยังไม่มีประเทศใดนำภาษาเอสเปรันโตไปเป็นภาษาราชการ

³ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faq5_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

1996 คัมภีร์อัลกุรอานก็ได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาเมซิโดเนียน¹ โดยไม่ปรากฏชื่อของผู้แปล ซึ่งผลงานแปลทั้งสามข้างต้นได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์

ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 21 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาตาร์ตา² โดยยะกูบ นูอมาน (Yakub Ibn Nugman) ได้รับการตีพิมพ์ในปีคริสต์ศักราช 2010 หลังจากนั้นได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาสโลวัก³ และภาษายูเครน ซึ่งทั้งสองภาษาแปลความหมายโดยฮาดี อับดุลเราะฮ์อิม (Hadi Abd al-Rahhim) แต่มีได้ระบุปีที่พิมพ์และสถานที่พิมพ์ นอกจากนี้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานยังได้รับการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาเชเชน⁴ และภาษาเบลารุส⁵ ซึ่งทั้งสองภาษามีได้ระบุชื่อของผู้แปล ปีที่พิมพ์และสถานที่พิมพ์แต่อย่างใด

จากประวัติผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่างๆ ในยุโรปข้างต้นสามารถสรุปดังตาราง

ตารางที่ 7 ตารางแสดงรายชื่อผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ในยุโรปอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ฤซฮ์ โดยระบุชื่อผู้แปลความหมายของแต่ละภาษาพร้อมปีที่พิมพ์ และสถานที่พิมพ์ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
1	ลาติน	Herman , Robert	1141-1143	บาเซิล (Basel)
2	อิตาเลียน(Italian)	Andrea Arrivabene	1547	เวนิซ (Vanice)
3	เยอรมัน (German)	Solomon Schweigger	1547	นูเรมเบิร์ก (Nuremberg)
4	ฮอลันดา (Dutch)	-	1641	-

¹ ภาษามาซิโดเนียน (Macedonian language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐมาซิโดเนีย

² ภาษาตาร์ตา (Tatar language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐตาร์ตาสถาน และเป็นภาษาพูดที่ใช้ในการสื่อสารของชาวตาร์ต่าที่มีถิ่นฐานอยู่ในบางส่วนของยุโรป รัสเซีย ไชบีเรีย จีน ตุรกี โปแลนด์ ยูเครน ฟินแลนด์ และเอเชียกลาง

³ ภาษาสโลวัก (Slovak language) เป็นภาษาราชการและเป็นภาษาหลักที่ใช้ในการสื่อสารในประเทศสโลวาเกีย

⁴ ภาษาเชเชน (Chechen language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐเชเชเนีย

⁵ ภาษาเบลารุส (Belarus language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐเบลารุส และมีคนบางส่วนในรัสเซีย ยูเครน และโปแลนด์ใช้ในการพูดสื่อสาร

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
5	ฝรั่งเศส (French)	Andreas du Ryer	1647	ปารีส (Paris)
6	อังกฤษ (English)	Alexander Roos	1649	ลอนดอน (London)
7	รัสเซีย (Russian)	Piotr Vasilyevich Postnikov	1716	เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก (St.Petersburk)
8	กรีก (Greek)	-	1734	เฮล์มชตัดท์ (Helmstadt)
9	ฮังการี(Hungarian)	Imere Buziday Szdmajer	1831	-
10	ตุรกี (Turkish) ตุรกีซ	Muhammad al-Tafsiri (Dabaghazadah)	1842	ไคโร (Cairo)
11	สวีเดน (Swedish)	Fredrik Crusenstolpe	1843	สตอกโฮล์ม (Stockholm)
12	สเปน (Spanish)	De Jose Garber De Robles	1844	มาดริด (Madrid)
13	ฮีบรู (Hebrew)	Herman Reckendorf	1857	ลีเปตสค์ (Lipetsk)
14	โปแลนด์ (Polish)	Jana Murzy Tarak Buczackiego	1858	วอร์ซอ (Warsaw)
15	โปรตุเกส (Portuguese)	ไม่ปรากฏผู้แปล	1882	ปารีส (Paris)
16	เซอร์เบีย โครเอเชีย (Serbian Croatian)	Ljubibratic Mico	1895	เบลเกรด (Belgrade)
17	อาร์เมเนีย (Armanian)	Abraham, Amirchanjanz	1910	วาร์นา (Varna)
18	โรมาเนีย (Romanian)	Silvesteu Octavian Isopescul	1912	บูคาไว (Bukavo)
19	เดนมาร์ก (Danish)	Pedersen	1919	โคเปนเฮเกน (Copenhagen)

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
20	เช็ก (Czech)	Ignac Vesely	1925	ปราก (Prague)
21	บัลแกเรีย (Bulgarian)	Stefan-Stefan Ya Skulev Tomov	1930	(Pazardzhik)
22	ฟินแลนด์ (Finnish)	Z. I. Ahsen Boere	1942	ตัมเปเร (Tampere)
23	เอสเปรันโต (Esperanto)	Muhammad Abd al-Hadiy	1969	โคเปนเฮเกน (Copenhagen)
24	นอร์เวย์ (Norwegian)	Einar Berg	1980	ออสโล (Oslo)
25	บอสเนีย (Bosnian)	Besim Korkut	1990	ศูนย์กษัตริย์พะฮัดดา นครมะดีนะฮ์
26	อัลบาเนีย (Albanian)	-	1993	ศูนย์กษัตริย์พะฮัดดา นครมะดีนะฮ์
27	เมซิโดเนีย (Macedonians)	-	1996	ศูนย์กษัตริย์พะฮัดดา นครมะดีนะฮ์
28	ตาร์ตา (Tartars)	Yakub Ibn Nugman	2010	-
29	สโลวัก (Slovak)	Hadi Abd al-Rahhiam	-	-
30	ยูเครน (Ukrainian)	Hadi Abd al-Rahhiam	-	-
31	เชเชน (Chechen)	-	-	-
32	เบลารุส (Belarusian)	-	-	-

2.11.2.3 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาในทวีปแอฟริกา

จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ของชนชาติในทวีปแอฟริกาพบว่า คัมภีร์อัลกุรอานได้เคยถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาเบอร์เบอร์เป็นภาษาแรกของทวีปแอฟริกา แต่ไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันว่าเป็นการแปลครบสมบูรณ์ 30 อูซอ หรือเป็นการแปลเพียงบางส่วน ซึ่งผลงานแปลดังกล่าวได้หายสาบสูญไปแล้ว หลังจากนั้นคัมภีร์อัลกุรอานก็มิได้รับการแปลความหมายอย่างครบสมบูรณ์เป็นภาษาใด ๆ ตลอดระยะเวลาหลายศตวรรษจน

มาถึงในคริสต์ศตวรรษที่ 20 คัมภีร์อัลกุรอานจึงได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษายูรูบา¹ โดยเอ็ม เอส โคล (M. S. Cole) ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่เมืองลากอส (Lagos)² สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรียในปี คริสต์ศักราช 1906 จากนั้นในปีคริสตศักราช 1923 ก๊อดเฟรย์ เดล (Godfrey Dale) ได้ถ่ายทอด ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาสวาฮีลี³ ได้รับการตีพิมพ์ ณ กรุงลอนดอน และต่อมาในปี คริสต์ศักราช 1960 อิสมาอีล อับดุลรอซซอก คอลิห์ ดีน ('Isma'el Abd al-Razzaq Salih Den) ได้ ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาแอฟริกา⁴ แต่มิได้ระบุสถานที่พิมพ์⁵

ในปีคริสตศักราช 1972 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาอัมฮาริก⁶ แต่ไม่ปรากฏชื่อของผู้แปลได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่กรุงแอดดิสอาบาบา (Addis Ababa) สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยเอธิโอเปีย และในปีคริสตศักราช 1974 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็น ภาษาลูกันดา⁷ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในสาธารณรัฐยูกันดา พิมพ์ครั้งที่สองและสามใน สหราชอาณาจักรในปีคริสตศักราช 1984 และ 2007 ตามลำดับ ต่อมาในปีคริสตศักราช 1979 อับ บักร มะหมุด จูมี (Abu Bakr Mahmad Jume) ได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษา เฮาซา⁸ ได้รับการตีพิมพ์ที่กรุงเบรุต (Beirut)⁹ สาธารณรัฐเลบานอน และในปีคริสตศักราช 1989 ได้

¹ ภาษาโยรูบา (Yoruba language) เป็นภาษาราชการของสหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย และเป็นภาษาของกลุ่มชาติ พันธุ์โรบาซึ่งส่วนใหญ่มีถิ่นอาศัยอยู่ในไนจีเรีย และบางส่วนอยู่ในสาธารณรัฐโตโก และสาธารณรัฐเซอรัลลีโอน

² http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faq_s_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

³ ภาษาสวาฮีลี (Swahili language) เป็นภาษาที่ใช้พูดอย่างกว้างขวางในแอฟริกาตะวันออก เป็นภาษาหลักของชาว สวาฮีลีซึ่งมีถิ่นอาศัยอยู่ทางแถบชายฝั่งของแอฟริกาตะวันออก ใช้เป็นภาษาราชการในสหสาธารณรัฐแทนซาเนีย และสาธารณรัฐเคนยา

⁴ ภาษาแอฟริกา (Afrikaans language) เป็นภาษาราชการของสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ และเป็นภาษาพูดใช้ในการ สื่อสารในสาธารณรัฐนามิเบีย มีผู้ใช้ภาษาแอฟริกาเป็นภาษาหลัก 6 ล้านคน และใช้เป็นภาษาที่สอง 10 ล้านคน

⁵ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faq_s_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

⁶ ภาษาอัมฮาริก (Amharic language) เป็นภาษาที่ใช้ในการพูดสื่อสาร และเป็นภาษาราชการของสหพันธ์ สาธารณรัฐเอธิโอเปีย

⁷ ภาษาลูกันดา (Luganda language) เป็นภาษาถิ่นภาษาหนึ่งของคนที่มิถิ่นอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐยูกันดา

⁸ ภาษาเฮาซา (Hausa language) เป็นภาษาที่เขียนด้วยอักษรอาหรับ มีผู้ใช้ภาษาเฮาซาในการสื่อสารส่วนใหญ่อยู่ อยู่ในสาธารณรัฐไนเจอร์และทางเหนือของสหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย

⁹ http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faq_s_arb007 สืบค้นเมื่อ 4 มกราคม 2556

ได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาโอโรโม¹ โดยมุฮัมมัด เราะซิด อับดุลเลาะห์ (Muhammad Rashed Abdullah) ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์อิสลามอินเตอร์เนชั่นแนลจำกัด หลังจากนั้นหนึ่งปีคัมภีร์อัลกุรอาน ได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาโซมาเลีย² แต่ไม่ปรากฏชื่อของผู้แปล ต่อมาในปีคริสต์ศักราช 1997 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาเอ็นโก (บัมบารา)³ โดยฟาเดย์ สุลัยมาน คานาเตย์ (Fawdey Sulayman Kanatey) ซึ่งทั้งภาษาโอโรโม ภาษาโซมาเลีย และภาษาเอ็นโก ถูกตีพิมพ์ที่ ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน

ต่อมาในคริสต์ศตวรรษที่ 21 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษา ชิเชวา⁴ ในปีคริสต์ศักราช 2001 แต่มีได้ระบุชื่อของผู้แปล หลังจากนั้นหนึ่งปีความหมายคัมภีร์ อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดเป็นภาษาคิมบา⁵ ได้รับการตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์อิสลามอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด และในปีคริสต์ศักราช 2008 คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษามาลากาซี⁶ และภาษาอซันเต⁷ ซึ่งทั้งสองผลงานนั้นมิได้ระบุชื่อของผู้แปล ได้รับการตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์อิสลาม อินเตอร์เนชั่นแนลจำกัด⁸

นอกจากนี้คัมภีร์อัลกุรอานยังได้ถูกแปลความหมายอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ เป็นภาษาที่ใช้สื่อสารในทวีปแอฟริกาอีกเช่น ภาษาอิกโบ⁹ และภาษาญาคองกี¹⁰ แต่ทั้งสองผลงาน นั้นมิได้ระบุชื่อผู้แปล สถานที่ตีพิมพ์และปีที่ตีพิมพ์

¹ ภาษาโอโรโม (Oromo language) คือภาษาที่ใช้สื่อสารของคนในสาธารณรัฐเอธิโอเปีย สาธารณรัฐเคนยา และ สาธารณรัฐโซมาเลีย

² ภาษาโซมาเลีย (Somali language) เป็นภาษาราชการของสหพันธ์สาธารณรัฐโซมาเลียและเป็นภาษาพูดของ สาธารณรัฐจิบูตี สหพันธ์สาธารณรัฐประชาธิปไตยเอธิโอเปีย และสาธารณรัฐเคนยา

³ ภาษาเอ็นโก (Anko language) บัมบารา (Bambara) เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารของคนในสาธารณรัฐมาลี สาธารณรัฐไนเจอร์ และสาธารณรัฐคองโก

⁴ ภาษาชิเชวา (Chichewa language) เป็นภาษาถิ่นที่ใช้พูดสื่อสารในประเทศสาธารณรัฐมาลาวี ซึ่งอยู่ทาง ตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปแอฟริกา

⁵ ภาษาคิมบา (Kikamba language) เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารของชาวคิมบา ซึ่งมีถิ่นอาศัยอยู่ในสาธารณรัฐเคนยา เคนยา และสหสาธารณรัฐแทนซาเนีย

⁶ ภาษามาลากาซี (Malagasy language) เป็นภาษาราชการของประเทศสาธารณรัฐมาดากัสการ์

⁷ ภาษาอซันเต (Asante language) เป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในสาธารณรัฐกานา และสาธารณรัฐชูรินาเม

⁸ จากต้นฉบับคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกแปลเป็นภาษาต่าง ๆ ข้างต้น

⁹ ภาษาอิกโบ (Igbo language) เป็นภาษาที่ใช้ในการพูดสื่อสารของกลุ่มชนชาวอิกโบที่เป็นชนกลุ่มน้อยที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของสหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย

¹⁰ ภาษาญาคองกี (Yakanki language) เป็นภาษาหนึ่งที่ใช้ในการพูดสื่อสารในเขตแอฟริกาตะวันตก

จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ในทวีปแอฟริกาสามารถสรุปได้ดังตาราง

ตารางที่ 8 แสดงรายชื่อภาษาของชนชาติในทวีปแอฟริกาที่ได้รับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ โดยระบุชื่อผู้แปลความหมายของแต่ละภาษาพร้อมปีที่ได้รับการตีพิมพ์ และสถานที่พิมพ์ ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
1	โยรูบา (Yoruba)	M.S. Cole	1906	ลากอส (Lagos)
2	สวาฮีลี (Swahili)	Godfrey Dale	1923	ลอนดอน (London)
3	แอฟริกา (Afrikaans)	'Isma'il Abd al- Razzaq Ṣalih Din	1960	-
4	อัมฮาริก (Amharic)	-	1972	แอดดิสอาบาบา (Addis Ababa)
5	ลูกันดา (Luganda)	-	1974	ยูกันดา (Uganda)
6	เฮาซา (Hausa)	Abu Bakr Maḥmud Jumi	1979	เบรุต (Beirut)
7	โอโรโม (Oromo)	Muḥammad Rashid Abdullah	1989	สำนักพิมพ์อิสลาม อินเตอร์เนชันแนล จำกัด
8	โซมาเลีย (Somali)	-	1990	ศูนย์กษัตริย์พะฮัดดา นครมะดีนะฮ์
9	เอ็นโก (Anko)	Fawdey Sulayman Kanatiy	1997	ศูนย์กษัตริย์พะฮัดดา นครมะดีนะฮ์
10	ชีเชวา (Chichewa)	-	2001	ศูนย์กษัตริย์พะฮัดดา นครมะดีนะฮ์
11	คิคัมบา (Kikamba)	-	2002	สำนักพิมพ์อิสลาม อินเตอร์เนชันแนล จำกัด

ลำดับ	ภาษา	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (ค.ศ.)	สถานที่พิมพ์
12	มาลากาซี (Malakasi)	-	2008	สำนักพิมพ์อิสลาม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
13	อซันเต (Asante)	-	2008	สำนักพิมพ์อิสลาม อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
14	อิกโบ (Igbo)	-	-	-
15	ญาคอนกี (Yakanki)	-	-	-

2.11.2.4 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอเมริกาใต้

จากการศึกษาค้นคว้าประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาของชนชาติที่มีถิ่นอาศัยอยู่ในเขตทวีปอเมริกาใต้ ผู้วิจัยพบว่าคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาแม็กซิโกและภาษาบราซิล ซึ่งจากผลงานแปลทั้งสองผลงานนั้นไม่ปรากฏชื่อของผู้แปลและมีได้ระบุว่าได้ตีพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ใด¹

จากข้อมูลข้างต้นถือเป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ทั่วโลก ดังนั้นจึงสามารถใช้เป็นข้อมูลยืนยันความเคลื่อนไหว และการตื่นตัวในการเผยแพร่อิสลามและการแปลคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องความรู้ความเข้าใจในบริบทที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม² ได้เป็นอย่างดี

2.11.3 ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษโดยมุสลิม

การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ มีประวัติความเป็นมาอันยาวนานหลายศตวรรษ ผลงานแปลที่ถือว่ามีความสำคัญ คือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาลาตินฉบับของบาทหลวงโรเบิร์ตและฉบับของเมอราซี ซึ่งถือได้ว่าเป็นต้นฉบับของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ในโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษายุโรป เนื่องจากเป็น

¹ ดูจากต้นฉบับคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกแปลเป็นภาษาแม็กซิโกและภาษาบราซิล

² ค้นคว้าก่อนวันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2557

ภาษาในลำดับต้น ๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เช่น ภาษาอิตาลี ภาษาเยอรมัน ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ ซึ่งถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมโลก เนื่องจากเป็นภาษาที่มีประชากรจำนวนมากในโลกใช้ในการสื่อสารและสามารถแสวงหาความรู้ความเข้าใจจากหนังสือ ตำราและฐานข้อมูลความรู้จากภาษาอังกฤษได้ และเมื่อพิจารณาภาษาที่ถูกถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ก็พบว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานมากที่สุด หากแต่ว่าผู้แปลส่วนใหญ่เป็นนักบูรพาคติชาวตะวันตก ซึ่งโดยพื้นฐานของบุคคลเหล่านั้นมีแนวคิดที่มีอคติและมีเจตนาต่อคัมภีร์อัลกุรอานและอิสลาม ดังนั้นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษโดยนักบูรพาคติจึงพบข้อผิดพลาดอย่างมากมาย ซึ่งข้อผิดพลาดเหล่านั้นอาจเกิดจากความผิดพลาดโดยสุจริตหรือความผิดพลาดที่เกิดจากแนวคิดที่มีความต้องการบิดเบือนความหมายที่ถูกต้องของคัมภีร์อัลกุรอาน เช่น ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของอเล็กซ์แซนเดอร์โรสที่ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “อัลกุรอานของมุฮัมมัด” (al-Koran of Muhammad) ซึ่งพบข้อผิดพลาดอย่างมากในการแปล เนื่องจากเป็นการแปลมาจากต้นฉบับงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาฝรั่งเศสที่เป็นผลงานแปลของแอนเดรียดูไรเยอร์ กงสุลชาวฝรั่งเศส (Faysal 'Aliy : 2011) ซึ่งก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์จากนักวิชาการมุสลิมด้วยเช่นกัน

ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของจอร์จเซลเป็นอีกหนึ่งผลงาน แม้ว่าเป็นการแปลจากต้นฉบับภาษาอาหรับ และเป็นผลงานแปลที่มีชื่อเสียงฉบับหนึ่งสำหรับนักบูรพาคติ (Abd al-Rahman, 1993 : 444) แต่ทว่ายังมีนักวิจัยมุสลิมในยุคปัจจุบันได้วิพากษ์วิจารณ์ผลงานแปลของเขา เนื่องจากเห็นว่าจอร์จเซลก็ได้แตกต่างไปจากนักบูรพาคติคนอื่น ๆ ที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างมีอคติต่ออิสลาม (Abdullah 'Abbas al-Nadwi, 1996/44)

และผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของ เจ.เอ็ม.รีอดเวล ซึ่งมีความรู้ภาษาอาหรับเพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่อาศัยผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษและภาษาเยอรมันเป็นข้อมูลหลักในการแปล แม้ผลงานแปลของรีอดเวลจะมีลักษณะพิเศษกว่าผลงานฉบับอื่น ๆ ในด้านการใช้ภาษาที่มีความเหมาะสมกับยุคสมัยและเป็นสำนวนวิชาการที่ทันสมัย แต่อย่างไรก็ตามนักวิชาการมุสลิมได้วิพากษ์วิจารณ์ผลงานแปลของรีอดเวลไว้หลาย ๆ ด้าน เช่น ผลงานของรีอดเวลมิได้เกิดมาจากวิชาความรู้และการค้นคว้าวิจัยแต่อย่างใด แต่เป็นผลงานแปลที่เกิดขึ้นจากความอคติและมีเจตนา การเป็นปฏิปักษ์ต่อท่านนบีและอิสลามซึ่งสิ่งดังกล่าวประจักษ์ชัดเจนในบทนำและข้อวิจารณ์ที่ปรากฏในแต่ละอายุ (Abdullah 'Abbas al-Nadwi, 1996 : 51)

นอกจากนี้ยังมีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของ อี.เอช. พาลเมอร์ อาจารย์สอนภาษาอาหรับ มหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ แม้ว่าผลงานแปลของเขาจะได้รับการชื่นชมจากบรรดานักบูรพาคติด้วยกันในด้านสำนวนและคำแปลภาษาอังกฤษที่สามารถเลือกใช้คำได้ตรงกับ

ภาษาอาหรับ แต่พาลเมอร์ก็ยังติดยึดและลอกเลียนแนวคิดของจอร์จเซลที่พยายามจำกัดขอบเขตและวัตถุประสงค์ของคัมภีร์อัลกุรอานให้แคบลงและพยายามแสดงความคิดเห็นว่าการประกาศเชิญชวนมวลมนุษยชาติของอิสลามนั้นจำกัดเฉพาะขอบเขตทางภูมิศาสตร์ภายในคาบสมุทรอาหรับและชนชาติอาหรับเท่านั้น (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 55)

ต่อมาในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เริ่มมีความเคลื่อนไหวและความตื่นตัวของมุสลิมในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษมากขึ้น มุสลิมคนแรกที่มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษครบสมบูรณ์ 30 ญุซฮ์ คือ अबดุลฮากีม คาน ¹ ผลงานแปลของเขาได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในสาธารณรัฐอินเดียในปีคริสต์ศักราช 1905 (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 105) จากผลงานแปลของ अबดุลฮากีม คาน ทำให้เกิดการตื่นตัวของนักวิชาการและนักแปลชาวมุสลิมในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้งที่แปลเพียงบางญุซฮ์และแปลครบสมบูรณ์ 30 ญุซฮ์ หลายผลงาน จากนักวิชาการนักแปลมุสลิมที่มีแนวคิดแตกต่างกัน สำหรับผลงานแปลของกลุ่มที่มีแนวคิดบิดเบือนก็พยายามแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้สอดคล้องกับอุดมการณ์ของตนเอง เพื่อเป็นการสนับสนุนแนวคิดของกลุ่มตน ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วผลงานแปลที่มีแนวคิดและหลักศรัทธาที่บิดเบือนดังกล่าวส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงไม่แตกต่างไปจากผลงานแปลของบรรดานักบูรพาคติที่พยายามนำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานมาเป็นอาวุธสำคัญเพื่อสร้างความสงสัย เคลือบแคลงใจแก่ชาวมุสลิมและสร้างความเข้าใจผิดแก่ต่างศาสนิกในเวลาเดียวกัน

2.11.3.1 นักแปลมุสลิมที่มีแนวคิดและหลักศรัทธาสอดคล้องกับอะฮฺลิสสุนนะฮฺ วัลญะมาอะฮฺ

จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษโดยนักวิชาการนักแปลมุสลิมตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 จวบจนปัจจุบันมีมากมายหลายผลงานแปล ทั้งที่แปลในนามบุคคลและองค์กร สำหรับผลงานแปลที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของบรรดานักวิชาการ เช่น ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของมุฮัมมัด มามาร์ดูค พิกทอล (M.Marmaduke Pickthall)²

¹ अबดุลฮากีม คาน ชาวอินเดีย ในอดีตเคยเป็นนักวิชาการที่มีแนวคิดและให้การสนับสนุนกลุ่มก๊อดยานีย์ หลังจากนั้นจึงได้กลับตัวกลับใจสู่แนวทางอิสลาม

² มุฮัมมัด มามาร์ดูค พิกทอล เกิดในกรุงลอนดอน จบการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านสื่อสารมวลชนและภาษาอังกฤษจากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ เคยเป็นหัวหน้าบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษในเมืองมุมไบชื่อ Bombay Chronicle เขาใช้ช่วงเวลาที่พำนักอยู่ในเมืองไฮเดอราบาดในการแปลคัมภีร์อัลกุรอาน

ผลงานแปลของอับดุลลอฮ์ ยูสุฟ อะลี (Abdullah Yusuf 'Aliy)¹ และผลงานแปลของมุฮัมมัด อะซัด (Muhammad 'Asad)² เป็นต้น

สำหรับผลงานแปลของมุฮัมมัด มามาร์ดูค พิกทอล (M. Marmaduke Pickthall) ถือว่าเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษผลงานแรกที่ถูกถ่ายทอดโดยนักแปลมุสลิมที่มีหลักศรัทธาที่ถูกต้องและมีแนวคิดที่ดำเนินตามแนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ พิกทอล เป็นมุสลิมสัญชาติอังกฤษ เขาได้ศึกษาศาสนาอิสลามในช่วงเวลาหนึ่งจนเกิดความเข้าใจและยอมรับในสังฆธรรมที่แท้จริงจึงนำมาซึ่งการเข้ารับอิสลามขณะที่เขาอยู่ในกรุงเยรูซาเล็ม และเขาได้ใช้ชีวิตอยู่ท่ามกลางมุสลิมในปาเลสไตน์ อียิปต์ และไฮเดอราบาดในอินเดีย พิกทอลเคยศึกษาภาษาอาหรับและคัมภีร์อัลกุรอานขณะที่เขาพำนักอยู่ในกรุงเยรูซาเล็ม ความสามารถด้านภาษาอาหรับของพิกทอลถือว่าอยู่ในระดับนักวรรณกรรม และมีความพร้อมในด้านพรสวรรค์ บทความด้านวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ของเขาได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการที่วางจำหน่ายในกรุงลอนดอน และนครนิวยอร์ก (Abdullah 'Abbas al-Nadwi, 1996 : 109)

ปัจจัยที่ทำให้พิกทอลแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษประสบผลสำเร็จ เนื่องจากเพื่อน ๆ ชาวมุสลิมต่างให้การส่งเสริมและสนับสนุน นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการมุสลิมในอินเดียให้ความช่วยเหลือในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน หลังจากที่พิกทอลได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานครบสมบูรณ์ 30 ญุซฮ์ เขาจึงได้เดินทางไปยังกรุงไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ เพื่อนำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษมอบให้กับนักวิชาการของมหาวิทยาลัยอัลอัซฮัรเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง โดยได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยไคโรคนหนึ่งชื่อมุฮัมมัด อะหมัด อัลฆอมรอวียีให้ความช่วยเหลือในการทบทวนและตรวจทานผลงานแปลเพื่อให้ผลงานแปลนั้นมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งกระบวนการในตรวจทานนั้นอยู่ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของมุฏกอฟา อัลฆอมรอวียี อธิการบดี มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัรในขณะนั้น

พิกทอลได้ให้ชื่อผลงานแปลว่า “ความหมายอัลกุรอานุลมะญีด” (The Meaning of Glorious Koran) สำหรับผลงานแปลของเขานั้น ได้รับการพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกที่กรุงลอนดอนในปี คริสต์ศักราช 1930 พิมพ์ครั้งที่สองที่นครนิวยอร์กในปีคริสตศักราช 1931 และในปีคริสตศักราช

¹ เกิดในปีคริสตศักราช 1872 ในเมืองมูมไบ เป็นนักวิชาการมุสลิมที่มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับ ผลงานที่มีชื่อเสียงที่สุดคือผลงานแปลคัมภีร์อัลกุรอานชื่อ The Holy Qur'an Text Translation and Commentary เริ่มแปลในปีคริสตศักราช 1934 และเสร็จสมบูรณ์ในปีคริสตศักราช 1938 เสียชีวิตในปีคริสตศักราช 1953

² เกิดในสาธารณรัฐออสเตรีย ปีคริสตศักราช 1900 เป็นนักคิด นักประพันธ์ นักหนังสือพิมพ์ นักวิเคราะห์ทางสังคม มีความเชี่ยวชาญด้านภาษาอังกฤษและภาษาอาหรับ ผลงานที่มีชื่อเสียงนอกเหนือจากผลงานแปลคัมภีร์อัลกุรอานคือผลงานชื่อ “الطريق إلى مكة” เสียชีวิตในราชอาณาจักรสเปนปีคริสตศักราช 1992

1938 สำนักพิมพ์ในเมืองไฮเดอราบาดได้นำผลงานแปลดังกล่าวไปตีพิมพ์พร้อมตัวบทอัลกุรอานภาษาอาหรับ และได้ตีพิมพ์ที่กรุงลอนดอนในปีคริสต์ศักราช 1948 นอกจากนี้ผลงานแปลของฟิกทอลก็ยังได้รับการตีพิมพ์อีกหลายครั้งในกลุ่มประเทศตะวันตก อินเดียและปากีสถาน (Abdullah 'Abbas al-Nadwi, 1996 : 109-110)¹

นักวิชาการอิสลามที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษาอังกฤษต่างมีความเห็นตรงกันว่า ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษของฟิกทอลเป็นผลงานแปลที่ดีที่สุด ในขณะที่ทั้งในด้านการใช้สำนวนที่ไพเราะ มีการใช้ภาษาที่ชัดเจน และที่สำคัญคือเป็นผลงานแปลที่รักษาไว้ซึ่งหลักศรัทธาอันบริสุทธิ์ถูกต้องตามแนวทางของอะฮ์ลิสสุนนะฮ์และชาวสะลัฟ ปราศจากความเคลือบแคลงและการบิดเบือนใด ๆ ของกลุ่มที่อ้างตนว่าเป็นมุสลิม และความพยายามของกลุ่มนักบูรพาคดีที่จะสร้างความเข้าใจว่าศาสนาอิสลามถูกจำกัดขอบเขตการเผยแพร่เฉพาะชาวอาหรับและตะวันออกกลางเท่านั้น

นักเขียนและนักอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานบางคนได้กล่าวถึงผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษของฟิกทอล (Abdullah 'Abbas al-Nadwi, 1996 : 110-111) ไว้ดังนี้

अब्दुलมาญิด ดัรยาบาดี กล่าวถึงฟิกทอลไว้ว่า ฟิกทอลเป็นนักแปลที่มีความสามารถ ทำให้เราในฐานะที่เป็นมุสลิมได้มีโอกาสนำเสนอความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษแก่ต่างศาสนิกเพื่อได้เรียนรู้และสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันโดยปราศจากความหวาดระแวงใด ๆ

มรยัม ญะมีละฮ์ นักเขียนชาวอเมริกันผู้มีประสบการณ์ด้านการค้นคว้าและวิจัย เธอเคยอ่านตำราทางวิชาการมาแล้วมากมาย เธอได้กล่าวถึงผลงานแปลของฟิกทอลไว้ว่า เธอเคยสัมผัสถึงความไพเราะของความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากผลงานแปลของฟิกทอลมาแล้ว ซึ่งเมื่อเทียบกับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษหลายผลงาน แต่ก็ยังไม่พบว่าจะมีผลงานของผู้ใดที่ให้ความหมายได้ชัดเจนและมีความไพเราะเหมือนดังเช่นผลงานแปลของฟิกทอล

अबดุลลอฮ์ ยูสุฟ อะลีกล่าวถึงผลงานแปลของฟิกทอลไว้ว่า เขาเองเคยอ่านผลงานแปลของฟิกทอลก่อนการตีพิมพ์ เขาได้รับประโยชน์อย่างมากจากการอ่าน ผลงานแปลฉบับนั้นมีความโดดเด่นมาก เนื่องจากผู้แปลให้ความหมายได้ชัดเจนโดยไม่ต้องอรรถาธิบายเพิ่มเติมไว้ในเชิงอรรถ แต่เมื่อใดที่ต้องการจะอรรถาธิบายขยายความในประเด็นสำคัญในบางอายะฮ์ซึ่งไม่อาจเข้าใจความหมายได้ เขาจะคัดลอกการอรรถาธิบายจากการรายงานของอิบนุ อีซาม² และในบางอายะฮ์จะ

¹ ดูเพิ่มใน Wajeh, 2002 : 38.

² หมายถึงหนังสือสี่เราะฮ์ นะบะวียะฮ์ ซึ่งรู้จักกันในนามสี่เราะฮ์อิบนุอีซาม ของอบู มุฮัมมัด บินอีซาม อัลบะเศาะรีย์ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 218

คัดลอกข้อความมาจากศัพท์อรรถาภิธานโดยที่เราจะไม่ใช้ความคิดเห็นส่วนตัวมาอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างเด็ดขาด

สำหรับข้อผิดพลาดบางประการที่พบในผลงานแปลของพิกทอลนั้น อับดุลลอฮ์ อับบาส อัลนัจวี (Abdullah 'Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 111) ให้ความเห็นว่า เป็นข้อผิดพลาดซึ่งเกิดจากความเข้าใจคลาดเคลื่อนด้านไวยากรณ์อาหรับเกี่ยวกับการประกอบประโยค ซึ่งถือว่าเป็นความผิดพลาดปกติที่เกิดขึ้นได้กับคนทั่วไป มิใช่ข้อผิดพลาดที่เกิดจากเจตนาบิดเบือน และข้อผิดพลาดที่พบนั้นสามารถแก้ไขได้ในการจัดพิมพ์ครั้งต่อไป

ตัวอย่างข้อผิดพลาดที่พบในผลงานแปล เช่น ความหมายในอายะฮ์ที่ 12 ของสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ที่มีความหมายว่า “พึงรู้เถิดว่า แท้จริงพวกเขานั้นแหละเป็นผู้ก่อความเสียหาย” พิกทอลเข้าใจไปว่าอายะฮ์ดังกล่าวเป็นประโยคคำถามเนื่องจากปรากฏอักษรฮัมซะฮ์ (َ) ที่แสดงถึงคำถามและอักษร (َ) ซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นอักษรที่ใช้สำหรับประโยคปฏิเสธ

และตัวอย่างข้อผิดพลาดในอายะฮ์ที่ 57 ของสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ที่มีความหมายว่า “และพวกเขามีได้อธรรมต่อเรา แต่ปรากฏว่าพวกเขาได้อธรรมต่อตัวของพวกเขาเอง”

พิกทอลให้ความหมายในประโยค “และพวกเขาหาได้อธรรมแก่เราไม่” เป็น “เรามีได้อธรรมต่อพวกเขา”

อย่างไรก็ตาม พิกทอลใช้ความระมัดระวังอย่างมากในการใช้พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ แทนคำว่า “God” เนื่องจากพิกทอลเห็นว่า คำว่า “God” ในภาษาอังกฤษนั้นมิได้ให้ความหมายที่สมบูรณ์และเป็นการเจาะจงให้ชัดเจนเท่ากับคำว่าอัลลอฮ์ ﷻ ในภาษาอาหรับ

2.11.3.2 นักแปลมุสลิมที่มีแนวคิดและหลักศรัทธาแตกต่างจากอะฮ์ลิสสุนนะฮ์วัลญะมาอะฮ์

จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของนักแปลมุสลิมที่มีแนวคิดบิดเบือนในการถ่ายทอดความหมายเพื่อให้สอดคล้องและสนับสนุนแนวคิดของกลุ่มตนเองเช่น ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของมุฮัมมัด อะลีย อัลลาฮูรีย¹ ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มก๊อดยานีย์ สาขาลาฮอร์² ('Ihsan 'Ilahiy al-Dhahiry, 2006:173) ที่ได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษใช้ชื่อผลงานแปลว่า อัลกุรอาน อัลมะญีดี (Holy Quran) เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 1916 และมีการตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องหกครั้งที่เมืองไวคิง และตีพิมพ์ครั้งที่เจ็ดในกรุง

¹ มุฮัมมัด อะลีย อัลลาฮูรีย อัลก๊อดยานีย์ เกิดในปีคริสต์ศักราช 1874 และเสียชีวิตปีคริสต์ศักราช 1951

² ก๊อดยานีย์ สาขาลาฮอร์ มีแนวคิดและหลักศรัทธาว่า มุฮัมมัดคืออนบีอีซา และอิมามมะหฺดี เป็นนบีและเป็นเราะซูลของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ประเสริฐที่สุด นอกจากนี้ยังศรัทธาว่าอนบีอีซาเป็นบุตรของช่างไม้ชื่อยุซุฟกับพระนางมัรยัม

ลอนดอน (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 83)¹ ซึ่งในขณะนั้นถือว่าเป็นผลงานแปลคัมภีร์อัลกุรอานที่ให้ความหมายเป็นภาษาอังกฤษได้ชัดเจนที่สุดสำหรับนักแปลมุสลิม และเป็นผลงานแปลที่ปัญญาชนมุสลิมทั่วไปโดยเฉพาะปัญญาชนมุสลิมที่นิยมวัฒนธรรมตะวันตกต่างยกย่องและยอมรับต่อผลงานแปลและการทำหน้าที่นักแปลของมุฮัมมัด อะลี ทั้งนี้เนื่องจากยังไม่มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษของมุฮัมมัด มามาคุต พิกทอล และผลงานแปลของอับดุลลอฮ์ ยูสุฟ อะลี (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 83) ริชาร์ด เบลได้กล่าวถึงผลงานแปลฉบับนี้ ซึ่งเขาเองก็ได้ใช้ผลงานแปลของมุฮัมมัดเป็นหนังสืออ้างอิงประกอบการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของเขาว่า การใช้ภาษานั้นมุฮัมมัดใช้ภาษาง่าย ๆ แต่ชัดเจน และใช้สำนวนที่เป็นที่ยอมรับได้ หากแต่ว่าความหมายที่ถูกถ่ายทอดออกมานั้นมันไม่ใช่ต้นแบบในด้านความเชื่อความศรัทธาที่ถูกต้องของคนมุสลิม (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 83) อย่างไรก็ตามมุฮัมมัด อะลี ก็กล่าวอ้างพร้อมยืนยันว่าแนวคิดและผลงานแปลของเขานั้นมิได้ขัดแย้งกับความเชื่อของของมุสลิมทั่วไปและมีได้ขัดแย้งกับความคิดเห็นของบรรดานักอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานในด้านหลักศรัทธาแต่อย่างใด

อย่างไรก็ตาม ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษของมุฮัมมัด อะลีได้ถูกส่งไปยังรอปิเญาฮ์ อัลอาละมียะ หรือสันนิบาตโลกอิสลาม ณ นครมักกะฮ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากทีสำนักเลขาธิการของสันนิบาตโลกอิสลามได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผลงานแปลฉบับดังกล่าวให้ความหมายที่คลาดเคลื่อนและมีการบิดเบือนอย่างตั้งใจ จึงได้นำผลงานแปลฉบับนั้นส่งต่อไปยังคณะกรรมการฝ่ายวิชาการของสันนิบาตโลกอิสลามเพื่อพิจารณาตรวจสอบอย่างละเอียดอีกครั้ง หลังจากนั้นคณะกรรมการชุดดังกล่าวจึงได้จัดส่งรายงานผลการพิจารณาตรวจสอบไปยังสภาคณะผู้บริหารสันนิบาตโลกอิสลามและสภาคณะผู้บริหารได้พิจารณาแล้วมีมติเป็นเอกฉันท์ ให้ประณามผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับดังกล่าวและให้มีการตัดถอนแก่บรรดามุสลิม ประเทศมุสลิม ให้พึงระวังอย่าได้ตกเป็นเหยื่อของผลงานแปลฉบับดังกล่าว อีกทั้งให้ส่งรายงานดังกล่าวไปยังสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ และแจ้งให้สถาบันตลอดจนองค์กรมุสลิมต่าง ๆ ได้รับรู้ทั่วกัน เพื่อให้ตระหนักถึงอันตรายของผลงานแปลและกลุ่มคนที่แอบอ้างความเป็นมุสลิมที่ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานแปลฉบับดังกล่าว (สายสัมพันธ์, 2552 : 104-107)

จากข้อผิดพลาดด้านความเชื่อและหลักการศรัทธาที่ปรากฏในผลงานแปลของมุฮัมมัด อะลี คือกรณีการเสียชีวิตของนบีอิซา ที่เขาเชื่อว่านบีอิซาเสียชีวิตก่อนที่จะถูกนำขึ้นสู่ฟากฟ้า หรือหมายความว่านบีอิซาถูกยกขึ้นสู่ฟากฟ้าด้วยร่างที่ไร้วิญญาณ (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 83)² เมื่อพิจารณาถึงแนวคิดและหลักศรัทธาตลอดจนความเชื่อของมุฮัมมัด อะลี จะพบว่าสอดคล้องกับความเชื่อ ความศรัทธาและอุดมการณ์ของกลุ่มก๊อดยานีย์

¹ ดูเพิ่มใน Wajeh, 2002 : 34.

² ดูเพิ่มใน Wajeh, 2002 : 34.

อับดุลลอฮ์ อับบาซ อัลนัฎวี (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 83-84) ได้กล่าวถึงแนวคิดและความศรัทธาของมุฮัมมัด อะลียฺในประเด็นเรื่องสิ่งเร้นลับเกี่ยวกับมะลาอิกะฮ์ ญิน นรก สวรรค์และสิ่งที่เป็นปาฏิหาริย์ที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้มอบให้กับบรรดานบีไว้ดังนี้

มะลาอิกะฮ์หมายถึง นามที่เป็นพลังความปรารถนาของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งเป็นตัวแทนของพลังความดี และญินหมายถึงนามที่เป็นพลังอำนาจของความชั่วร้ายซึ่งเป็นตัวแทนที่สมมุติขึ้นเปรียบเสมือนผู้ที่ชักชวนสู่ความชั่วและความเลวร้าย

สวรรค์หมายถึง นามที่แสดงถึงความพอพระทัยของอัลลอฮ์ ﷻ และนรกหมายถึง สิ่งที่แสดงถึงความโกรธกริ้วของพระองค์

มุฮัมมัด อะลียฺ พยายามอธิบายความหมายของสวรรค์และนรกว่าเป็นการอุปมาอุปมัยหรือเป็นเพียงการยกอุทาหรณ์เพื่อปลอบใจแก่ผู้ที่กระทำความดีและเป็นการสําคัญผู้ที่กระทำความชั่ว นอกจากนี้มุฮัมมัด อะลียฺ ยังได้ปฏิเสธปรากฏการณ์ปาฏิหาริย์ที่แสดงถึงเดชานุภาพของอัลลอฮ์ ﷻ โดยเขาพยายามที่จะแปลความหมายและอธิบายความหมายไปในเรื่องราวของธรรมชาติและเหตุการณ์ปกติที่เป็นสภาพการณ์ทางธรรมชาติ (สายสัมพันธ์, 2552 : 109) เพื่อให้เหตุการณ์เหล่านั้นสอดคล้องกับสติปัญญาของมนุษย์ จากตัวอย่างอายะฮ์ที่ 60 ในสุเราะฮ์ อัลบะเกาะเราะฮ์

﴿وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ فَانفَجَرْتُمِنْهُ آيَاتَنَا عَيْنًا ۗ
قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا وَاشْرَبُوا مِن رِّزْقِ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ﴾

“และจงรำลึกถึงขณะที่มูซาได้ขอน้ำให้แก่กลุ่มชนของพวกเขา แล้วเราได้กล่าวว่า เจ้าจงตีหินด้วยไม้เท้าของเจ้า แล้วตาน้ำก็สปีบองตาก็พุ่งออกจากหินนั้น แนนอนกลุ่มชนแต่ละกลุ่มย่อมรู้แห่งน้ำดื่มของตน พวกเจ้าจงกินและจงดื่มจากปัจจัยยังชีพของอัลลอฮ์ และจงอย่าก่อวุ่นในผืนแผ่นดินในฐานะผู้บ่อนทำลาย”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 60)

มุฮัมมัด อะลียฺ ได้้อธิบายความหมายไว้ว่า เมื่อมูซาได้ขอให้ให้น้ำฝนตกลงมาให้พวกพ้องของเขา เรา (อัลลอฮ์) จึงบัญชาให้เขาเดินไปพร้อมกับถือไม้เท้าของเขาขึ้นไปบนภูเขาเพื่อค้นหาแหล่งน้ำ (และมูซาก็ได้ปฏิบัติตามบัญชาของพระองค์) บังเอิญเขาได้พบแหล่งน้ำอยู่เบื้องหน้าของเขาซึ่งมีแหล่งน้ำอันมากมายอยู่บนภูเขา และแต่ละคนก็ทราบแหล่งน้ำดื่มของเขา

มุฮัมมัด อะลียฺ ได้ให้ความหมายของการตี หมายถึงการก้าวเดิน การตีบนแผ่นดินจึงหมายถึงการก้าวเดินไปบนแผ่นดินหลาย ๆ ก้าว หินหมายถึงภูเขา ตาน้ำที่พวยพุ่งขึ้นมาหมายถึงปรากฏการณ์ของสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นอย่างกระทันหัน (Abdullah ‘Abbas al-Nadwiyy, 1996 : 84) มุฮัมมัดพยายามบิดเบือนความหมายไปจากความหมายที่ถูกต้อง ซึ่งไม่มีนักอธิบายคนใดในอดีต

ได้เคยอธิบายไว้ แม้ว่ามันจะขัดแย้งกับความหมายและหลักภาษาก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่มีพจนานุกรมเล่มใดที่สามารถนำมาสนับสนุนความหมายและแนวคิดของเขาได้เลย

2.11.4 ประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

เนื่องจากการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมมุสลิมในประเทศไทย ดังนั้นนักวิชาการจึงใช้ความพยายามที่จะถ่ายทอดความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพื่อให้ชาวไทยมุสลิมและชนต่างศาสนิกได้รับความรู้ และความเข้าใจที่ถูกต้อง

สำหรับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของนักวิชาการแต่ละคนต่างก็มีแนวทางในการแปล การอธิบายและการใช้คำอ้างอิงที่แตกต่างกันออกไป โดยที่แต่ละคนได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากการอธิบายที่ปรากฏในตำราภาษาที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ หลายคนแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยอ้างอิงจากตำราภาษาอาหรับเพราะเชื่อว่าเป็นการอธิบายที่ใช้ภาษาเดียวกับตัวบทในคัมภีร์อัลกุรอาน ส่วนบางคนที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษามลายู หรือภาษาฮิบรู ก็เลือกใช้คำที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษ ภาษามลายู หรือภาษาฮิบรูประกอบการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เช่นเดียวกันในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานนั้นนักวิชาการบางคนให้ความสำคัญในบางสุเราะฮ์ บางญุซอ์ ก็จะแปลความหมายเพียงบางสุเราะฮ์ บางญุซอ์ ในขณะที่นักวิชาการบางคนได้ใช้ความพยายามในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์

2.11.4.1 คัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลเป็นภาษาไทยเพียงบางส่วน

ในอดีตมีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยมานานแล้ว หากแต่ส่วนใหญ่จะเป็นการแปลในเชิงการบรรยาย และการแปลลงในบทความที่เป็นวารสารหรือหนังสืออนุสรณ์ แต่จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยพบว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครั้งแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2494 โดยชาซุดดีน อุมาร์¹ อับดุลเราะหมาน หะซัน กรีมี่² และมุฮัมมัด ซอลิฮี³ ร่วมกันแปลในนาม

¹ ศึกษาในระดับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนอิสลามบูรณศาสน์ อดีตกรรมการอิสลามจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

² ผู้ก่อตั้งอัลอิสลาห์ สมาคม อดีตอุปนายกอัลอิสลาห์ สมาคม และอดีตอิมามมัสยิดหลวงอันซอร์ริชชุนนะห์ อดีตครูสถาบันนัซริชชุนนะห์

³ ผู้ก่อตั้งอัลอิสลาห์ สมาคม และกรรมการอัลอิสลาห์สมาคม อดีตครูสถาบันนัซริชชุนนะห์

ของอัลอิศลาหุสมาคม บางกอกน้อย ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ความหมายอัลกุรอาน” เป็นการแปลเพียงบางส่วน เริ่มแปลจากสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 1 ถึงอายุษะฮ์ที่ 141

จากนั้นในปีพุทธศักราช 2496 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยใช้ชื่อผลงานแปลว่า “บยานุลกุรอาน” (คำบรรยายอัล-กุรอานภาคภาษาไทย) เล่มที่ 1 เริ่มแปลและอรรถาธิบายจากสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 1 ถึงอายุษะฮ์ที่ 141 (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2496) และในปีพุทธศักราช 2497 ได้ตีพิมพ์เล่มที่ 2 โดยเริ่มจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 142 ถึงอายุษะฮ์ที่ 252 (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2497)

ในปีพุทธศักราช 2500 สมาน โยธาสมุทร์¹ ได้แปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอาน” เริ่มแปลจากสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ และสุเราะฮ์อัลฮัจญะฮ์เรียงตามลำดับจนถึงสุเราะฮ์อันนาส (สมาน โยธาสมุทร์, 2500)

และในปีพุทธศักราช 2503 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้ตีพิมพ์หนังสือ “บยานุลกุรอาน” (คำบรรยายอัล-กุรอานภาคภาษาไทย) เล่มที่ 3 และเล่มที่ 4 ออกเผยแพร่ สำหรับเล่มที่ 3 นั้นเริ่มจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 253 จนถึงสุเราะฮ์อัลฮัจญะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 1 ถึงอายุษะฮ์ที่ 90 สำหรับในเล่มที่ 4 เริ่มจากสุเราะฮ์อัลฮัจญะฮ์ อายุษะฮ์ที่ 91 จนถึงสุเราะฮ์อันนิสาอ์อายุษะฮ์ที่ 1 ถึงอายุษะฮ์ที่ 22 (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2500) แต่หลังจากที่บยานุลกุรอานได้ตีพิมพ์เผยแพร่ระยะหนึ่งก็ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ เกิดกระแสต่อต้านและมีการเปิดเผยจากนักวิชาการบางส่วนในประเทศไทยถึงแนวคิดที่บิดเบือนการแปลความหมายและการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งดิเรกได้ใช้หนังสืออ้างอิงจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอังกฤษที่เป็นผลงานแปลของมุฮัมมัด อะลีย อัลลาฮูรีเป็นบรรทัดฐานในการแปล (Abdullah Numsum, 2002 : 7)

จากนั้นในปีพุทธศักราช 2505 นิพนธ์ จุฑามาศ² ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ให้ชื่อผลงานว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานตัฟซีรคอยรุชชะรีฟ” (นิพนธ์ จุฑามาศ, 2505)

หลังจากนั้นดาร์ บินอะหมัด³ และสุพล บุญมาเลิศ⁴ ได้ร่วมกันแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ให้ชื่อผลงานแปลว่า “ตัฟซีรอัลฟุรกอน” ได้รับการตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2512 โดยเริ่มแปลและอรรถาธิบายจากสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะ

¹ นักวิชาการ นักเขียน และอดีตครูโรงเรียนเจริญวิทยา มัสยิดบางอ้อ

² ศึกษาในระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และครุศาสตร์บัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อดีตเลขาธิการกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยสมัยจุฬาทาวน์ สุวรรณศาสน์ และเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนบำรุงศึกษา

³ จะกล่าวถึงในหัวข้อประวัติผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

⁴ รู้จักกันในนามซากิริน ศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร อดีตกรรมการสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ เป็นนักแปลและนักเขียน

เราะฮฺจากอายะฮฺที่ 1 ถึงอายะฮฺที่ 141 (ดารี บินอะหมัด และสุฟล บัญมาเลศ, 2512) และในปีเดียวกันบรฺกัทหรือบุญเฟื่อง สยามาวลา ได้แปลและอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ใจความแห่งพระคัมภีร์กุรอาน” จำนวน 2 เล่ม เล่มแรกเลขที่ 1-5 จำนวน 260 หน้า และเล่มที่ 2 เลขที่ 6-10 โดยเรียงลำดับเลขหน้าต่อเนื่องจากเล่มที่ 1 (บรฺกัท สยามาวลา, ม.ป.ป)

ในปีพุทธศักราช 2522 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซอ์อัมมะ” จำนวน 316 หน้า (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2522) และในปีพุทธศักราช 2524 ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเลขที่ 1 โดยใช้ชื่อผลงานว่า “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน (ญุซอ์ที่ 1)” เริ่มแปลจากสุเราะฮฺอัลฟาตีฮะฮฺ และสุเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 1 ถึงอายะฮฺที่ 141 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2524)

จากนั้นในปีพุทธศักราช 2526 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเลขที่ 2 เริ่มแปลจากสุเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 142 ถึงอายะฮฺที่ 252 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2526) และในปีเดียวกัน สามารถ วงศ์เสงี่ยม¹ ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานญุซอ์อัมมะใช้ชื่อผลงานว่า “ความหมายอัลกุรอานญุซอ์อัมมะ” (สามารถ วงศ์เสงี่ยม และคณะ, 2516) และในปีต่อมาอิสมาอีล อะหมัด² ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยใช้ชื่อผลงานว่า “ทางนำแห่งอัลลอฮฺ” เล่มแรกเริ่มแปลจากสุเราะฮฺอันนาสถึงสุเราะฮฺอัลอัศรและสุเราะฮฺอัลฟาตีฮะฮฺ และเล่มที่ 2 เริ่มจากสุเราะฮฺอัตตะกาฮฺรถึงสุเราะฮฺอ์ซัซซัมส์ (อิสมาอีล อะหมัด, 2527)

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2529 อุมร์ अबดุลอะซีซ รัตนะวิท³ ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮฺยูนุส ซึ่งแปลมาจากผลงานแปลของস্যัดอบุลอะลา อัลเมาดูดี (อุมร์ अबดุลอะซีซ รัตนะวิท, 2529) หลังจากนั้นหนึ่งปีผู้ที่ใช้นามปากกาว่า บิน अबดุลเลาะฮฺ⁴ ได้แปลความหมายและอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานญุซอ์อัมมะใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คำอธิบายอัลกุรอาน” (บิน अबดุลเลาะฮฺ, 2530)

¹ ศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร อติตกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร และอติตีมาม มัสยิดมหานาค

² นักวิชาการของสมาคมอียะตุลอิสลาม ผู้ก่อตั้งโรงเรียนศาสนูปถัมภ์ ปากพะยูน จังหวัดพัทลุง

³ ผู้วิจัยไม่พบประวัติของอุมร์ अबดุลอะซีซ รัตนะวิท

⁴ ผู้วิจัยไม่พบประวัติของบิน अबดุลเลาะฮฺ

จากนั้นในปีพุทธศักราช 2532 ทวี นภากร¹ ซึ่งรู้จักกันในนามอาจารย์ชาฟีอีฮ์หรือครูอีฮ์ ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอุมมะ ให้ชื่อผลงานแปลว่า “กุรอานความหมายอุมมะ” (ทวี นภากร, 2532) และในปีเดียวกันเชคอาลี อีซา² ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์ยูนุส ใช้ชื่อผลงานว่า “คำอธิบายอัลกุรอานสุเราะฮ์ยูนุส” (อาลี อีซา, 2532)

และในปีพุทธศักราช 2534 अबดุลละาะ अबรู³ ได้แปลหนังสืออธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลมุซซัมมิลและสุเราะฮ์อัลมุดดัซซิริจกต้นฉบับภาษามลายูซึ่งเป็นผลงานการอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของอิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา⁴ โดยให้ชื่อผลงานแปลนี้ว่า “ตัฟซีร์อัชชีกริลหะกีม” (अबดุลละาะ अबรู, 2534)

ในปีพุทธศักราช 2537 สง่า วิไลวรรณ⁵ ซึ่งใช้นามปากกาว่า “หุมนอน บิน-หัมชะฮ์” ได้้อธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอุมมะและใช้ชื่อผลงานว่า “อัลกุรอาน อุมมะ” (หุมนอน บิน-หัมชะฮ์, 2537) ในปีเดียวกันทวี นภากร ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ใช้ชื่อผลงานแปลนี้ว่า “อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” (ทวี นภากร, 2537) และในปีเดียวกันในนามของมูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา⁶ ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอุมมะให้ชื่อผลงานแปลว่า “อัลกุรอานหะกีม” (มูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา, 2537) นอกจากนี้ในปีพุทธศักราช 2537 เช่นกันได้มีการแปลและอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ และอุมมะ ตีพิมพ์ในนามของประสานมิตรการพิมพ์ โดยไม่ระบุชื่อผู้แปล (ประสานมิตรการพิมพ์, ม.ป.ป)

¹ ศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานิติศาสตร์อิสลาม และสาขาอัลหะดีษจากมหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร อิมามมัสยิดมูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย เป็นนักวิชาการ

² ชาวอียิปต์ จากเมืองมนูฟิยะฮ์ จบการศึกษาจากคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร เป็นผู้ก่อตั้งมัสยิดอัลฟุรกอน และโรงเรียนอัลฟุรกอน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

³ อดีตอาจารย์ประจำวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา อธิการบดีมหาวิทยาลัยฟาฏอนี ศึกษาปริญญาเอก (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขานิติศาสตร์เปรียบเทียบ ในปีพุทธศักราช 2529 จากมหาวิทยาลัยอิมามมุฮัมมัดบินสะอูด นครริยาด ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และในปีพุทธศักราช 2549 ได้รับปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ครุศาสตร์อิสลาม) จากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

⁵ ข้าราชการทหารอากาศ พันจ่าอากาศเอกสง่า วิไลวรรณ อดีตนักเขียนของวารสารอัลญิฮาด และวารสารเพื่อคุณธรรม

⁶ องค์การการกุศลก่อตั้งขึ้นโดยกลุ่มบุคคล เมื่อปีพุทธศักราช 2525 ตั้งอยู่ที่เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร

จากนั้นในปีพุทธศักราช 2542 ปริญาหรือชัยนุลาบิติน ฟินดี¹ ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “อัลกุรอานแปลไทย” ได้ตีพิมพ์เล่มที่ 1 โดยเริ่มแปลตั้งแต่ซูเราะฮ์ที่ 1 ถึงซูเราะฮ์ที่ 5 (ปริญา ฟินดี, 2542) ในปีเดียวกันมุฮัมมัด เหมอนุกูล² ได้แปลหนังสืออธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ จากต้นฉบับภาษาอาหรับ ซึ่งเป็นผลงานของมุฮัมมัด สุลัยมาน อัลอัชกอรี ใช้ชื่อผลงานว่า “อธิบายความหมายอัลกุรอานโดยย่อ” (มุฮัมมัด เหมอนุกูล, 2542) และในปีเดียวกันเชคอาลี อีซา ได้แปลและอธิบายความหมายสุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ให้ชื่อผลงานว่า “คำอธิบายอัลกุรอานสุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์” (อาลี อีซา, 2542)

ในปีพุทธศักราช 2543 ปริญา ฟินดี ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเล่มที่ 2 เริ่มจากซูเราะฮ์ที่ 6 ถึงซูเราะฮ์ที่ 10 (ปริญา ฟินดี, 2543)

ต่อมาสุนทรมาลาตี³ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยโดยนำผลงานการอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน “ฟิซาล อัล-กุรอาน” ของস্যยิด กุฎบ จากต้นฉบับภาษาอาหรับ และให้ชื่อผลงานแปลว่า “ไต้ร่มเงาอัล-กุรอาน” เป็นผลงานแปลที่ยังไม่เสร็จสมบูรณ์ โดยผู้แปลได้แปลเสร็จสิ้นแล้วจำนวน 4 ซูเราะฮ์ คือสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ อัลบะเกาะเราะฮ์ อาละอิมรอน และสุเราะฮ์อันนิสาฮ์จำนวน 23 อายะฮ์ ผลงานการแปลทั้งหมดมีสี่เล่ม ตีพิมพ์เผยแพร่โดยสำนักพิมพ์เบน ฮาลาบีเพรส จังหวัดปัตตานี ในเล่มที่ 1 มีได้ระบุนับเดือนปีที่ตีพิมพ์ เล่มที่ 2 ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2548 เล่มที่ 3 และเล่มที่ 4 ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2550 ผู้แปลได้กล่าวถึงเหตุผลที่เลือกฟิซาล อัล-กุรอานมาแปลความหมาย เนื่องจากต้องการถ่ายทอดแนวคิดของস্যยิด กุฎบ ออกเป็นภาษาไทย เพื่อให้ชาวไทยมุสลิมได้มีโอกาสสัมผัสความรู้สึกของผู้ที่เคยได้อยู่ภายใต้ร่มเงาแห่งอัลกุรอานโดยตรง และต้องการปลุกจิตสำนึกของมุสลิมให้กลับคืนสู่แนวทางของอัลลอฮ์ ﷻ แบบฉบับที่พระองค์ทรงกำหนดมาเพื่อเป็นเส้นทางสำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เพื่อให้เกิดความสงบสุข โดยเฉพาะความจริงที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน ผู้แปลต้องการนำแนวคิดของผู้เขียนที่กำลังปรากฏเป็นความจริงในปัจจุบันออกมานำเสนอ ความจริงที่กำลังถูกกาลเวลาทำให้ประจักษ์ขึ้น ความละโมภและความเกลียดชังของผู้ที่มีอคติต่ออิสลามและมุสลิมที่เคยมีมาในอดีตกำลังกลับมาปรากฏอีกครั้งในปัจจุบัน ผู้แปลได้ระบุนุญาตไว้ว่าไม่สงวนสิทธิ์ในการทำซ้ำ (สุนทรมาลาตี, 2548, 2550)

¹ อิมามมัศฮิดนูรูนนะซีฮะห์ สีสลม นักวิชาการประจำศูนย์วัฒนธรรม สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน ประจำกรุงเทพมหานคร อดีตนายกสมาคมนักเรียนเก่าไทย-อิหร่าน

² ศึกษาในระดับปริญาตรีจากมหาวิทยาลัยอัลอิสลาม อัลมะดีนะฮ์ ปัจจุบันอาจารย์โรงเรียนศาสนวิทยา

³ คือ ดนรอหีม สุนทรมาลาตี ศึกษาในระดับปริญาตรีจากมหาวิทยาลัยอัลมะลิกสะอูด หรือคิงส์สะอูด วิทยาตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ปัจจุบันเป็นผู้ชำนาญการอิสลามศึกษา สำนักงานศึกษาธิการ ภาค 8 ยะลา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้พบหนังสืออธิบายอัลกุรอานใช้ชื่อว่า “อธิบายอัลกุรอานสามัญซุสสุดท้าย” ซึ่งระบุว่าแปลมาจากหนังสือตีฟสิร์ อัลมุยัสสิร์ เป็นหนังสืออธิบายอัลกุรอานที่มีเนื้อหามากกว่าหนังสืออธิบายอัลกุรอานทั่ว ๆ ไป เนื่องจากในท้ายเล่มของผลงานได้มีการอธิบายเรื่องหลักศรัทธา เตาฮีด บทบัญญัติอิสลามที่จำเป็นสำหรับมุสลิม อาทิ การกล่าวปฏิญาณตน การอาบน้ำละหมาด การละหมาด การถือศีลอด และการประกอบพิธีฮัจญ์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามหนังสือเล่มดังกล่าวมิได้ระบุชื่อผู้แปล ปีที่ตีพิมพ์ และสถานที่ตีพิมพ์ แต่ระบุหมายเลข ISBN 978-603-90056-9-8 ซึ่งแตกต่างจากหนังสือแปลทั่ว ๆ ไป และระบุว่าหนังสือเล่มดังกล่าวถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาต่าง ๆ มากถึง 55 ภาษา ซึ่งด้านหน้าปกระบุว่าเว็บไซต์ www.Tafswwe.info เป็นเจ้าของผลงาน เมื่อเข้าไปดูในเว็บไซต์พบว่า เป็นของ The Islamic Center at old Senaiah ภายในเล่มเริ่มด้วยสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ สุเราะฮ์อัลมูญาตะละฮ์ และเรียงเรียงอย่างต่อเนื่องจนถึงสุเราะฮ์อันนาส

จากประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพียงบางญุซฮ์สามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ตารางแสดงผลงานการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพียงบางญุซฮ์หรือบางสุเราะฮ์ ตั้งอดีตจนถึงปีพุทธศักราช 2556

ลำดับ	ชื่อผลงานแปล	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (พ.ศ.)	ชื่อญุซฮ์หรือ สุเราะฮ์
1	ความหมายอัลกุรอาน	อัลอิศลาหุสมาคม สมาคม	2494	อัลฟาตีฮะฮ์ และ อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1-141
2	บยานุลกุรอาน” (คำบรรยายอัล-กุรอาน ภาคภาษาไทย)	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	2496- 2503	อัลฟาตีฮะฮ์ อัลบะเกาะเราะฮ์ อาละอิมรอน และอันนิสาอ อายะฮ์ที่ 1-22 (ญุซฮ์ที่ 1-4)
3	คำแปลและคำอธิบาย อัลกุรอาน	สมาน โยธาสมุทร์		อัลฟาตีฮะฮ์ และอัญญาฮาเรียง ตามลำดับถึง อันนาส

ลำดับ	ชื่อผลงานแปล	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (พ.ศ.)	ชื่อผู้ซืหรือ สุเราะฮฺ
4	พระมหาคัมภีร์อัล กุรอานตัฟสีรคอยรุษซารีฟ	นิพนธ์ จุฑามาศ	2505	อัลฟาตีฮะฮฺ และอัลบะเกาะ เราะฮฺ
5	ตัฟสีรอัลฟุรกอน	ดารี บินอะหมัด สุพล บุญมาเลิศ	2512	อัลฟาตีฮะฮฺ และอัลบะเกาะ เราะฮฺ อายะฮฺที่ 1-141
6	ใจความแห่งพระคัมภีร์ กุรอาน	บุญเฟื่อง สยามวาลา	2512	ญุซอ์ที่ 1-10
7	คำอธิบายความหมาย อัลกุรอาน ญุซอ์อัมมะ	สมาคมนักเรียนเก่า อาหรับ	2522	ญุซอ์อัมมะ
8	คำอธิบายความหมาย อัลกุรอาน (ญุซอ์ที่ 1)	สมาคมนักเรียนเก่า อาหรับ	2524	อัลฟาตีฮะฮฺ และอัลบะเกาะ เราะฮฺ อายะฮฺที่ 1-141
9	คำอธิบายความหมาย อัลกุรอาน (ญุซอ์ที่ 2)	สมาคมนักเรียนเก่า อาหรับ	2526	อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 142- 252
10	ความหมายอัลกุรอานยุซ อัมมะ	สามารถ วงศ์เสงี่ยม	2526	ญุซอ์อัมมะ
11	ทางนำแห่งอัลลอฮฺ	อิสมาอีล อะหมัด	2526	อัลฟาตีฮะฮฺ และ อันนาสถึงอัชชะมส
12	ไม่ปรากฏชื่อหนังสือ	อุมร์ अबดุลอะซีซ รัตน์วิทย์	2529	ยูนุส
13	คำอธิบายอัลกุรอาน	บิน अबดุลเลาะฮฺ	2530	ญุซอ์อัมมะ
14	กุรอานความหมายญุซอ์ อัมมา	ทวี นภากร	2532	ญุซอ์อัมมะ
15	คำอธิบายอัลกุรอาน สุเราะฮฺยูนุส	อาลี อีซา	2532	ยูนุส

ลำดับ	ชื่อผลงานแปล	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (พ.ศ.)	ชื่อผู้ซ้อหรือ ผู้เราระฮ
16	ตัฟสีรอซซิกิริลหะกิม	อับดุลลอฮ์ อับรู	2534	อัลมุซซิมมิล และอัลมุดตัซซิริ
17	อัลกุรอาน กุซอ์อัมมา	สง่า วิไลวรรณ	2537	กุซอ์อัมมะ
18	อัลกุรอานพร้อม ความหมายภาษาไทย	ทวี นภากร	2537	อัลบะเกาะเราะฮ
19	อัลกุรอานหะกิม	มูลนิธิอิสลามเพื่อการ พัฒนา	2537	กุซอ์อัมมะ
20	ไม่ปรากฏชื่อหนังสือ	ประสานมิตรการพิมพ์	2537	อัลฟาตีฮะฮ และกุซอ์อัมมะ
21	อัลกุรอานแปลไทย	ปริญญา (ชัยนูลอาบิ ดิน) ฟินดี	2542	กุซอ์ที่ 1-5
22	อธิบายความหมายอัล กุรอานโดยย่อ	มุฮัมมัด เหมอนุกูล	2542	อัลฟาตีฮะฮและ อัลบะเกาะเราะฮ
23	คำอธิบายอัลกุรอาน สุเราะฮอัตเตาบะฮ	เชคอาลี อีซา	2542	อัตเตาบะฮ
24	อัลกุรอานแปลไทย	ปริญญา (ชัยนูลอาบิ ดิน) ฟินดี	2543	กุซอ์ที่ 6-10
25	ไต้ร่มเงาอัล-กุรอาน	สุนทร มาลาตี	2548- 2550	กุซอ์ที่ 1-4
26	อัลกุรอานกุซอ์อัมมา ตัวบท ภาษาอาหรับ คำอ่าน ภาษาไทย คำแปลภาษา ไทย	ชัยนูลอาบิดิน ชุมนุ พันธ์	2552	กุซอ์อัมมะ
27	อรรถาธิบายอัลกุรอาน สามกุซอ์สุดท้าย	www.tafseer.info	ไม่ระบุ	อัลฟาตีฮะฮ และ 3 กุซอ์สุดท้าย

จากตารางที่ 9 คือข้อมูลการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพียงบางกุซอ์และบางสุเราะฮ์สรุปได้ว่า นักวิชาการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮและกุซอ์อัมมะซึ่งเป็นไปได้ว่า นักวิชาการเห็นว่าสุเราะฮ์ในกุซอ์

อัมมะส่วนใหญ่เป็นสุเราะห์สั้น ๆ ที่คนส่วนใหญ่นำมาใช้อ่านในการประกอบพิธีละหมาด จึงต้องการสนับสนุนให้มุสลิมได้ท่องจำและมีความเข้าใจความหมายของแต่ละสุเราะฮ์ และมีนักวิชาการบางส่วนที่เลือกแปลความหมายเฉพาะบางสุเราะฮ์ที่ตนเห็นว่ามีค่าสำคัญ เช่น สุเราะฮ์ยูนุส อัดเตาบะฮ์ อัลมุซซัมมิลและอัลมุดดัซซิบ ในขณะนี้นักวิชาการบางส่วนพยายามแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานมากกว่า 1 ญุซอ์ เช่น ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ สุนทร มาลาตี และเว็บไซต์ www.Tafswwe.info ในขณะที่มีนักวิชาการบางคนแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้มากถึง 10 ญุซอ์ เช่น บัรกัต สยามวาลา ปริญญา พินดี นอกจากนี้ยังมีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้แปลเลือกถ่ายทอดความหมายเฉพาะสุเราะฮ์ยาสีนอีกหลายผลงานซึ่งผู้วิจัยมิได้นำมากล่าวในงานวิจัยฉบับนี้

2.11.4.2 คัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย 30 ญุซอ์

การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ เกิดขึ้นเป็นผลงานแรกในปีพุทธศักราช 2511 โดยต่วน สุวรรณศาสน์ (Abdullah Numsum, 2002 : 8) อดีตจุฬาราชมนตรีคนที่ 11 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และเป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 15 แห่งราชอาณาจักรไทย เป็นผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตำราอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอาหรับและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์อัลกุรอาน โดยใช้ชื่อผลงานฉบับนี้ว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานทรัพย์ส่วนพระองค์สนับสนุนในการจัดพิมพ์ในครั้งนี้ ซึ่งได้ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2511 โดยทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ญุซอ์ ลักษณะเป็นปกอ่อน การพิมพ์ครั้งนี้จุดประสงค์เพื่อทูลเกล้าถวายเพื่อพระราชทานแก่สถาบันและองค์กรต่าง ๆ และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องครั้งละหนึ่งญุซอ์จนในปีพุทธศักราช 2524 จึงได้จัดพิมพ์ญุซอ์สุดท้าย หลังจากตีพิมพ์แปลได้รับความสนใจจากผู้สนใจศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้งจากชาวไทยมุสลิมและต่างศาสนา จึงได้มีการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ 2 และมีการปรับปรุงรูปเล่มโดยการรวมเล่มจากเล่มละ 1 ญุซอ์ เป็นเล่มละ 5 ญุซอ์ จำนวน 6 เล่ม ทำให้สะดวกแก่การค้นคว้า แต่การพิมพ์ในครั้งนี้มีได้ระบุปีและสถานที่พิมพ์แต่อย่างใด ต่อมาในปีพุทธศักราช 2530 ได้มีการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ 3 เนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2530 และในปีพุทธศักราช 2539 ได้ตีพิมพ์เป็นครั้งที่สี่เป็นฉบับพิมพ์ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระราชทานแก่สถาบันต่าง ๆ ในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ในวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2539 และได้ตีพิมพ์ครั้งที่ห้าในปีพุทธศักราช 2547 เป็นฉบับพิมพ์ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระราชทานแก่สถาบันต่าง ๆ ในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา ครบ 6 รอบ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในวันที่ 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2547

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2512 ดิเรก สิริสวัสดิ์ เจ้าของผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน “บยานุลกุรอาน” ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานขึ้นอีกผลงานหนึ่งโดยใช้ชื่อว่า “กุรอานมะฮฺญิด ความหมายของอัล-กุรอาน” เป็นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ และได้ตีพิมพ์เป็นครั้งที่สองในปีพุทธศักราช 2544 หากแต่ว่าได้รับการเปิดเผยในเวลาต่อมาว่าผลงานแปลดังกล่าวอ้างอิงและได้รับการถ่ายทอดความหมายมาจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอังกฤษของมุฮัมมัด อะลีย อัลลาฮูรี (Abdullah Numuk, 2002 : 8-9) ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มอะหมะดียะฮ์ ก็อดยานีย์ สาขาลาฮอร์

และในปีพุทธศักราช 2524 วินัย สะมะฮุน¹ หรือเป็นรู้จักกันในนามมรวานได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานใช้ชื่อผลงานแปลว่า “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่สามที่ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบ 30 ญุซอ์ เป็นผลงานแปลแบบสรุปสั้น ๆ เหมาะสำหรับผู้ที่มีความสนใจทั้งมุสลิมและคนต่างศาสนา ซึ่งผลงานแปลดังกล่าวได้รับความสนใจอย่างยิ่งจากสังคมมุสลิม

จากนั้นในช่วงปีพุทธศักราช 2528-2535 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” จำนวน 3 เล่ม โดยในปีพุทธศักราช 2528 ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ญุซอ์ที่ 1-10 ต่อมาในปีพุทธศักราช 2532 ได้ตีพิมพ์ญุซอ์ที่ 11-20 และในปีพุทธศักราช 2535 ได้ตีพิมพ์ญุซอ์ที่ 21-30 จากนั้นในปีพุทธศักราช 2542 ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่อีกครั้งโดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน นครมะดีนะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และใช้ชื่อผลงานแปลนั้นว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย”

และในช่วงปีพุทธศักราช 2532-2545 บรรจง บินกาซัน² ได้แปลหนังสืออธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอังกฤษชื่อ “ตัฟฮีมุลกุรอาน”³ ซึ่งเป็นผลงาน

¹ จะกล่าวถึงในหัวข้อประวัติของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

² ศึกษาปริญญาตรีจากคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประธานโครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม มูลนิธิสันติชน อดีตเจ้าหน้าที่สถานทูตญี่ปุ่น นอกจากนี้ยังเป็นนักเขียนและนักแปลที่มีผลงานตีพิมพ์เป็นจำนวนมาก

³ คือตำราอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ต้นฉบับเป็นภาษาฮิบรูและถูกถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ อีกหลายภาษา อบุล อะลา อัลมาดูดีใช้เวลาในการเขียนผลงาน 30 ปี กับ 4 เดือน เป็นตำราที่พยายามนำเสนอแนวคิดในการปฏิรูปสังคมมุสลิมในปัจจุบัน กลุ่มเป้าหมายหลักที่ตำราตัฟฮีมุลกุรอานพยายามจะสื่อสารด้วยคือกลุ่มของเยาวชน

ของเมลานา สัยยิด อบุลอะลา อัลเมาดูดี¹ ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ศัพท์มูลกุรอ่านความหมาย คัมภีร์อัลกุรอ่าน” จำนวน 8 เล่ม โดยเริ่มดำเนินการแปลตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2532 และแปลเสร็จสมบูรณ์ในปีพุทธศักราช 2540 เริ่มตีพิมพ์เล่มที่ 3 เป็นเล่มแรกในปีพุทธศักราช 2542 และตีพิมพ์เล่มที่ 8 ในปีพุทธศักราช 2545 ผู้แปลได้กล่าวถึงสาเหตุที่เลือกศัพท์มูลกุรอ่านเป็นต้นฉบับในการแปล เนื่องจากเป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอ่านร่วมสมัยที่ได้รับการยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อการฟื้นฟูความคิดและจิตวิญญาณอิสลามในหมู่เยาวชนรุ่นใหม่ กอปรกับศัพท์มูลกุรอ่านมีทั้งความหมายของตัวบทและคำอธิบายรายละเอียด ภาษาและถ้อยคำที่ง่ายต่อการเข้าใจและยังรักษาความหมายและเจตนารมณ์ของถ้อยคำในอัลกุรอ่านไว้ได้ นอกจากนี้แล้วคำอธิบายรายละเอียดถึงสาเหตุที่มาและเจตนารมณ์ของบทบัญญัติต่าง ๆ ก็เป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง (สัมภาษณ์, บรรจง บินกาซัน, 4 กรกฎาคม 2556) ถือได้ว่าเป็นอีกผลงานหนึ่งที่มีความสนใจและการตอบรับอย่างดีจากสังคมมุสลิมไทยด้วยเช่นกัน

ต่อมาในช่วงปีพุทธศักราช 2542 – 2544 สุพล บุญมาเลิศ ได้แปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอ่านโดยให้ชื่อผลงานว่า “อัล-กุรอ่านพร้อมความหมายภาษาไทย” ใช้เวลาในการแปล 2 ปี โดยได้เริ่มการแปลตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2542 และเสร็จสมบูรณ์ในปีพุทธศักราช 2543 ได้ตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2544 และตีพิมพ์อีกครั้งในปีพุทธศักราช 2552 ถือได้ว่าเป็นอีกผลงานหนึ่งที่ได้รับการตอบรับอย่างดีจากสังคมมุสลิมในประเทศไทย สำหรับจุดเด่นของหนังสืออัล-กุรอ่านพร้อมความหมายภาษาไทย ถือว่าเป็นผลงานแปลฉบับแรกที่ได้รวมความหมายคัมภีร์อัลกุรอ่านเป็นภาษาไทยไว้ในเล่มเดียวกัน สำหรับแรงบันดาลใจที่สำคัญในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอ่านในครั้งนี้ผู้แปลกล่าวว่า เนื่องจากต้องการใช้ความรู้ของตนเองให้เป็นประโยชน์มากที่สุด และต้องการเผยแพร่ความรู้ที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอ่านให้แก่ผู้ที่ไม่มีความเข้าใจในภาษาอาหรับ สำหรับผลงานแปลฉบับนี้เป็นการแปลแบบเรียบเรียงแต่ก็พยายามรักษาคำศัพท์เดิมไว้ และหากจำเป็นต้องอธิบาย ขยายความก็จะอธิบายไว้ในเชิงอรรถ (สัมภาษณ์, สุพล บุญมาเลิศ, 8 มกราคม 2556)

¹ เป็นนักฟื้นฟูอิสลามแห่งศตวรรษที่ 20 เกิดในปีคริสต์ศักราช 1903 ที่เมืองไฮเดอราบาด เริ่มศึกษาภาษาอาหรับ อัลกุรอ่าน ฮะดีษ และฟิกฮจากบิดา เคยถูกคุมขังในปากีสถานถึง 3 ครั้ง เคยถูกพิพากษาประหารชีวิตในข้อหาต่อต้านรัฐบาล และได้รับการผ่อนโทษเหลือจำคุกตลอดชีวิต และได้รับการปล่อยตัวในเวลาต่อมา เนื่องจากรัฐบาลถูกกดดันจากประชาชน ได้รับอิทธิพลทางแนวคิดจากหะสัน บันนา มุฮัมมัด อิกบาล และอะหมัด สะอีด เป็นบุคคลที่นำเสนอแนวคิดการจัดตั้งมหาวิทยาลัยอัลอิสลาม นครมะดีนะฮ์ และเคยเป็นกรรมการคนหนึ่งในสภามหาวิทยาลัย หลังจากจัดตั้งมหาวิทยาลัยอิสลาม มีผลงานทางวิชาการมากมาย มีหนังสือและตำราที่ได้ประพันธ์ไว้มากกว่า 60 ผลงาน เสียชีวิตในปีคริสต์ศักราช 1979 ที่เมืองลาฮอร์ ประเทศปากีสถาน

ในช่วงปีพุทธศักราช 2545-2546 สง่า วิไลวรรณ ได้เขียนงานแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยใช้วิธีการเรียบเรียง โดยการนำข้อมูลอ้างอิงจากหนังสือ กุรอานมะอฺญูด ความหมายของอัล-กุรอาน ซึ่งเป็นผลงานแปลของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เป็นส่วนใหญ่ หนังสือตีพิมพ์ชื่ออัลฟุรกอนของดารี บิน อะหมัด และหนังสือคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมาเรียบเรียง ปรับเปลี่ยนถ้อยคำและสำนวนเสียใหม่ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และให้ชื่อผลงานว่า “คัมภีร์อัล-กุรอาน ตัวย่อภาษาไทยสำหรับ คำอ่าน คำแปลภาษาไทย” เริ่มการเขียนผลงานและทยอยส่งให้โรงพิมพ์เพื่อดำเนินการจัดพิมพ์ครั้งละ 3-5 ญุซฺ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2545 ผลงานเสร็จสมบูรณ์ครบทั้ง 30 ญุซฺ ในปีพุทธศักราช 2546 ใช้เวลาในการดำเนินการเรียบเรียงความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและเขียนคำอ่านเป็นเวลาประมาณ 1 ปี 6 เดือน

ลักษณะที่โดดเด่นของผลงานนี้คือผู้เรียบเรียงได้เขียนคำอ่านคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยไว้ด้วย เนื่องจากต้องการให้เยาวชน และผู้ที่สนใจในการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน โดยเฉพาะผู้ที่เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามใหม่ได้มีโอกาสฝึกการอ่านคัมภีร์อัลกุรอานและศึกษาความหมายไปพร้อม ๆ กัน (สัมภาษณ์, สง่า วิไลวรรณ, 7 พฤษภาคม 2556)

ลักษณะของผลงานคือจะกล่าวตัวย่อของอัลกุรอานครั้งละอายะฮฺ บรรทัดต่อมาเป็นคำอ่านภาษาไทย และบรรทัดต่อมาเป็นความหมายภาษาไทย หลังจากนั้นจึงเริ่มอายะฮฺใหม่ในการตีพิมพ์นั้นจะแยกพิมพ์เล่มละหนึ่งญุซฺจำนวนทั้งสิ้น 30 เล่ม โดยศูนย์หนังสืออิสลามกรุงเทพมหานครเป็นผู้ผลิตและจำหน่าย เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2545 และตีพิมพ์ครั้งที่สองในปีพุทธศักราช 2552 แต่ยังคงเป็นการตีพิมพ์แยกเป็นเล่มละ 1 ญุซฺ

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2553 ได้มีแนวคิดในการนำความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ภาษาไทยและภาษามลายูมารวมไว้ในเล่มเดียวกัน เช่นหนังสือ “คัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมาย ภาษาไทยและภาษามลายู 30 ญุซฺ” ซึ่งประกอบด้วยตัวย่อคัมภีร์อัลกุรอาน ความหมายภาษาไทย นำมาจากหนังสือ “อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย” ของวินัย สะมะฮฺน และความหมายภาษามลายู นำมาจากหนังสือตีพิมพ์ปีนินัน อีร์เราะฮฺมาน ซึ่งเป็นลิขสิทธิ์ของศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย มาเลเซีย ได้ตีพิมพ์เผยแพร่โดยโรงพิมพ์เบนฮาลาบีเพรส ปัตตานี ในคำนำของหนังสือระบุว่า เป็นหนังสือฉบับแรกที่เรียบเรียงขึ้นและเป็นเล่มเดียวที่จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และเพื่อศึกษาภาษามลายูไปในเวลาเดียวกัน (เบนฮาลาบีเพรส, 2553)

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้พบหนังสือที่มีชื่อว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปล เป็นภาษาไทย-มลายู” ในเล่มประกอบด้วยตัวย่อคัมภีร์อัลกุรอาน ความหมายภาษาไทย และความหมายภาษามลายู ซึ่งระบุว่าความหมายภาษาไทยนำมาจากต้นฉบับที่แปลโดยสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับที่จัดพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัด เพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน ภายในเล่มได้กล่าวถึง

วัตถุประสงค์ในการจัดพิมพ์ว่า เพื่อให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจด้วยภาษาท้องถิ่นและเพื่อให้ภาษาท้องถิ่นเป็นที่แพร่หลายและกว้างขวางยิ่งขึ้น โดยที่ในเล่มมิได้ระบุปีและสถานที่พิมพ์และมิได้ระบุว่าผู้ใดเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์เพียงแต่มีคำนำที่ลงชื่อโดยอดีตจุฬาราชมนตรีสวาสต์ สุมาลัยศักดิ์ เท่านั้น

สำหรับผลงาน“คัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทยและภาษามลายู 30 ยุซ” และ“พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย-มลายู” มีควรที่จะถูกนับเป็นผลงานแปลของบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ หากแต่เป็นผลงานที่นำความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยและฉบับภาษามลายูมาผนวกไว้ด้วยกัน และมีการจัดเรียบเรียงรูปเล่มขึ้นใหม่เท่านั้น

จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ยุซซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ตารางแสดงผลงานการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ยุซ ตั้งแต่อดีตจนถึงปีพุทธศักราช 2556

ลำดับ	ชื่อผลงานแปล	ผู้แปล	ปีที่ตีพิมพ์ (พ.ศ.)
1	พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล ความหมายและขยายความ	ต่วน สุวรรณศาสน์	2511
2	กุรอานมะญิด ความหมายของอัล-กุรอาน	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	2512
3	อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย	วินัย สมะฮุน	2524
4	ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย	สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ	2528-2535
5	ศัพท์มูลกุรอานความหมายคัมภีร์ อัลกุรอาน	บรรจง บินกาซัน	2532-2545
6	อัล-กุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย	สุพล บุญมาเลิศ	2542-2544
7	คัมภีร์ อัล-กุรอาน ตัวย่อ ภาษาอาหรับ คำอ่าน คำแปล ภาษาไทย	สง่า วิไลวรรณ	2545-2546
8	คัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมาย ภาษาไทยและภาษามลายู 30 ยุซ	โรงพิมพ์เบนฮาลาบีเพรส ปัตตานี	2553
9	พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปล เป็นภาษาไทย-มลายู	-	-

จากตารางที่ 10 คือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทย สามารถแบ่งผลงานแปลข้างต้นโดยพิจารณาจากแหล่งอ้างอิงที่นำมาใช้ประกอบการแปลได้ 4 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 ผลงานแปลที่ใช้แหล่งอ้างอิงจากตำราและหนังสือที่หลากหลายโดยผู้แปลจะทำการรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์และสรุปเป็นความหมายที่ผู้แปลเห็นว่าดีที่สุดและถูกต้องที่สุดนำมาอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เช่น หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความของต่วน สุวรรณศาสตร์ หนังสือกุรอานมะณีความหมายของอัล-กุรอานของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ หนังสืออัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทยฉบับปรับปรุงใหม่ของวินัย สมะออน หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ และหนังสืออัล-กุรอานพร้อมความหมายภาษาไทยของสุพล บุญมาเลิศ

ประเภทที่ 2 ผลงานแปลที่ผู้แปลได้คัดเลือกตำราอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเล่มใดเล่มหนึ่งเฉพาะที่ผู้แปลเห็นว่ามีความดีและสอดคล้องกับแนวคิดและทัศนะของตนนำมาแปล เช่น หนังสือตีพิมพ์อัลกุรอานความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของบรรจง บินกาซัน

ประเภทที่ 3 ผลงานแปลที่ผู้แปลได้นำหนังสือความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้มีผู้ถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาไทยไว้แล้วมาเรียบเรียง ปรับเปลี่ยนถ้อยคำใหม่ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้นเช่น หนังสือคัมภีร์อัล-กุรอาน ตัวบทภาษาอาหรับ คำอ่าน คำแปลภาษาไทยของสง่า วิไลวรรณ

ประเภทที่ 4 หนังสือความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้นำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยและฉบับภาษามลายูมารวมไว้ในเล่มเดียวกันเช่น หนังสือ “คัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทยและภาษามลายู 30 ญุซ” ซึ่งตีพิมพ์โดยโรงพิมพ์เบนฮาลาปี เพรส ปัตตานี และพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย-มลายู

จากผลงานแปลทั้งหมดดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยไม่พบว่ามีผลงานใดที่ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานมาจากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับโดยตรง แต่จะถ่ายทอดความหมายควบคู่กับการอธิบายที่นำมาจากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับ ภาษามลายู ภาษาอังกฤษหรือภาษาอูรดู

จากข้อมูลประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซ ผลงานแรกสำเร็จในปีพุทธศักราช 2511 ซึ่งถือได้ว่าล่าช้ากว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ๆ อย่างมาก ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ตั้งคำถามและนำไปสอบถามนักวิชาการที่มีผลงานแปลและนักวิชาการที่มีความเกี่ยวข้องกับงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยว่า ในฐานะที่ประเทศไทยมีนักวิชาการที่สำเร็จการศึกษาทั้งในระดับบัณฑิตและมหาบัณฑิตจากกลุ่มประเทศอาหรับจำนวนมาก มีความรู้ความเข้าใจภาษาอาหรับเป็นอย่างดี แต่เหตุใดการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซ จึงได้ล่าช้ากว่าภาษาอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาจีนหรือภาษาญี่ปุ่น ผลจาก

การสัมภาษณ์ของนักวิชาการที่มีผลงานแปลและมีความเกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสรุปเหตุผลได้ดังนี้¹

1. นักวิชาการในอดีตเข้าใจว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งสูงส่ง จึงไม่กล้าที่จะถ่ายทอดความหมายจากภาษาอาหรับเป็นภาษาไทยโดยทันที แต่ควรถ่ายทอดความหมายเป็นภาษามลายูและจากนั้นจึงถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพราะเกรงจะเกิดข้อผิดพลาด หรือให้ความหมายได้ไม่ตรงกับจุดประสงค์ของคัมภีร์อัลกุรอาน

2. นักวิชาการที่มีความรอบรู้ภาษาอาหรับเป็นอย่างดีในประเทศไทยมีมาก หากแต่พื้นฐานภาษาไทยไม่ดีพอ จึงเกรงว่าจะเกิดข้อผิดพลาดในการแปล และในบางรายไม่รู้วิธีการถ่ายทอด จึงไม่สามารถแปลความหมายเป็นภาษาไทยได้

3. ในอดีตคนต่างมีความรอบรู้ สามารถอ่านและเข้าใจภาษามลายูได้เป็นอย่างดี จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากภาษาไทย ต่อมาชาวไทยมุสลิมในรุ่นหลังส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษามลายู จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพื่อเผยแพร่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้

¹ จากการสัมภาษณ์อับดุลลอฮ์ กริมี่ วินัย สะมะฮูน ทวี นภากร บรรจง บินกาซัน สุพล บุญมาเลิศ อรุณ บุญชมและสมศักดิ์ มุฮำหมัด

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 3

ชีวประวัติผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทย

3.1 ส่วน สุวรรณศาสน์

3.1.1 ประวัติส่วนตัว

ส่วน สุวรรณศาสน์ เจ้าของผลงานแปล “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ” มีชื่อภาษาอาหรับว่าอิสมาแอล ยะหยาวิยี เกิดเมื่อวันที่ 1 เมษายน พุทธศักราช 2431 ที่ตำบลบ้านดอน อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร¹ เป็นบุตรของยะหยา และเอี่ยม สุวรรณศาสน์ สมรสกับสาย สุวรรณศาสน์ มีบุตร 2 คน คือสมร ภูมินรงค์ และสมาน สุวรรณศาสน์ ส่วนเติบโตอยู่ในท่ามกลางกลิ่นอายของอิสลาม เป็นคนที่มีสภาพอ่อนโยน อารมณ์เย็น สามารถรักษาอารมณ์ไว้ได้โดยไม่แสดงออกมาให้เห็นในขณะโกรธ เป็นคนน่ารักพินับถือ รักความสงบ รักความสวยงาม และตรงต่อเวลา (สัมภาษณ์, สมร ภูมินรงค์, 1 มิถุนายน 2555)

3.1.2 ประวัติการศึกษา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งซึ่งเป็นที่หล่อหลอมแนวคิดและมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแนวคิดของบุคคล ดังนั้นการศึกษาประวัติและเส้นทางการศึกษาของผู้แปลแต่ละคนจึงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ผู้วิจัยจำเป็นต้องศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเส้นทางการศึกษาด้านศาสนา

3.1.2.1 การศึกษาด้านสามัญและด้านศาสนา

ส่วน สุวรรณศาสน์ ได้มีโอกาสเข้าศึกษาเล่าเรียนภาษาไทยที่วัดใกล้บ้าน เมื่ออายุได้ประมาณ 8 ขวบ สำหรับการศึกษาในสมัยนั้นยังไม่มีระดับชั้นเหมือนเช่นปัจจุบันแต่เป็นการเรียนรู้เพียงเพื่อให้อ่านออกและเขียนได้เท่านั้น และตัวนั้นก็ได้รับการศึกษาจนสามารถเขียนและอ่านได้คล่องแคล่ว หลังจากนั้นบิดาจึงได้ส่งเข้าศึกษาวิชาการด้านศาสนา แต่ไม่ปรากฏว่าได้เข้าเรียนในสถานศึกษาใด ส่วนเป็นคนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียน และมีความจดจำดีเป็นเลิศ ไม่นานนักตัวนั้นก็เชี่ยวชาญทางภาษาอาหรับและภาษามลายู จนได้รับคำชมเชยจากบรรดาครูผู้สอน

¹ ปัจจุบันคือแขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ต่อมาเมื่ออายุได้ 18 ปี ต่วนได้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์ และได้พำนักอยู่ที่นครมักกะฮ์เป็นเวลา 8 ปี เพื่อศึกษาวิชาการศาสนาจนกระทั่งมีความรู้ ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของศาสนาอิสลามอย่างปราดเปรื่อง หลังจากนั้นจึงได้เดินทางกลับมาสู่ประเทศไทยและได้ใช้วิชาความรู้ที่ได้ร่ำเรียนมาทำการสอนวิชาการศาสนาตั้งแต่บัดนั้นเรื่อยมา (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555)

3.1.2.2 คณาจารย์และสานุศิษย์

ไม่ปรากฏว่ามีครูอาจารย์คนใดบ้างที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ต่วน สุวรรณศาสน์ นอกจากครูกาเร็ม มะกุดี บิดาของอิบรอฮิม มะกุดี เมื่อครั้งเดินทางไปศึกษาที่นครมักกะฮ์ในช่วงแรก (สัมภาษณ์, อันวีต เจริญวงศ์, 22 พฤษภาคม 2557) จากนั้นได้ศึกษากับครูชาวอาหรับชื่อซัยคอะลี อัลมาลิกีย์ ในมัสยิดอัลฮารอม ซึ่งต่วนได้ศึกษาวิชาการศาสนาจากซัยคอะลีเป็นเวลานานถึง 8 ปี (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555)

สำหรับสานุศิษย์ของต่วน โดยส่วนใหญ่เป็นชาวกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งได้ศึกษาความรู้จากต่วนในช่วงเปิดการสอนที่สำนักอิทธิธรรมอันยูมัน สำหรับลูกศิษย์ที่เป็นที่รู้จักและมีบทบาทในสังคม อาทิ 1) ประเสริฐ มะหะหมัด 2) สวาสต์ สุมาลัยศักดิ์ ซึ่งทั้งสองคนเป็นอดีตจุฬาราชมนตรี 3) ซอและห์ ศรีวิเศษ 4) อะหมัด ซีฮาบุดดีน คุรุสวัสต์ 5) มานิตย์ เกียรติธาลัย ทั้งสามคนเป็นอดีตประธานกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร (สัมภาษณ์, สมัย เจริญช่าง, 28 กรกฎาคม 2557) 6) อีซา กริมิ ผู้ก่อตั้งโรงเรียนอิสลามอนุเคราะห์ (กระท่อมราย) 7) อิสมาแอล โปธิ์กระเจน เป็นที่รู้จักกันในนามครูอิสมาแอลเซียหวาน และ 8) วินัย สมะฮูน (สัมภาษณ์, อันวีต เจริญวงศ์, 22 พฤษภาคม 2557)

3.1.2.3 ผลงานทางวิชาการ

ผลงานทางวิชาการด้านงานเขียนของต่วน สุวรรณศาสน์ คือ 1) หนังสือที่เป็นตำราชุด 3-4 เล่ม ชื่อ “ร็วสุนนี” (จางวางหฺรา, ม.ป.ป. : 114) เป็นหนังสือศาสนาเกี่ยวกับปัญหาคิลาฟียะฮ์ (แนวคิดและแนวปฏิบัติที่มีมากกว่าหนึ่งทัศนะ) ซึ่งได้รับการตีพิมพ์หลายครั้ง 2) หนังสือหัดอ่านภาษาอาหรับเล่ม 1 และเล่ม 2 เป็นหนังสือสำหรับหัดอ่านคัมภีร์อัลกุรอานและภาษาอาหรับ 3) หนังสือไวยากรณ์ภาษาอาหรับ และ 4) หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ ซึ่งถือว่าเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่าและเป็นเกียรติประวัติอย่างยิ่งของต่วนและครอบครัว

นอกจากนี้ตัวนยังเป็นผู้เขียนบทความลงในหนังสืออนุสรณ์การจัดงานของมัสยิด โรงเรียนและสถาบันต่างๆ (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555)

3.1.2.4 หลักศรัทธาและแนวทางด้านการปฏิบัติ

สำหรับในด้านหลักศรัทธา เมื่อศึกษาและวิเคราะห์จากผลงานแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอาน และหนังสือที่นำมาใช้ประกอบในการแปลพบว่าตัวน สุวรรณศาสน์ มีแนวคิดและหลักศรัทธาที่สอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มอัลอะชาอิเราะฮ์ โดยเฉพาะหลักศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในด้านคุณลักษณะที่นำการตีความ (ตะอ์วีล) มาใช้ในการแปลและการอธิบายความหมาย และหลักการปฏิบัติทางด้านฟิกฮ์หรือนิติศาสตร์อิสลาม ตัวนได้ปฏิบัติตามแนวทางของมัซฮับอัชชาฟีอีย์ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติของชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในประเทศไทย

3.1.3 ประสบการณ์การทำงานและบทบาทหน้าที่ทางสังคม

3.1.3.1 บทบาทด้านการศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม ตลอดจนประเทศชาติเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนและยกระดับสังคมและคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ตัวน สุวรรณศาสน์ ให้ความสำคัญนับตั้งแต่ที่เดินทางกลับมาประเทศไทย ท่านเป็นผู้มีบทบาทในการก่อตั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาขึ้นแห่งแรกในส่วนกลางที่มัสยิด มหานคร ชื่อโรงเรียนบำรุงอิสลาม เมื่อปีพุทธศักราช 2453 โดยขออนุญาตเป็นโรงเรียนราษฎร์แบบพิเศษ เพื่อสอนวิชาการศาสนา สอนการอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ภาษาอาหรับและภาษามลายู ต่อมาในปีพุทธศักราช 2463 ได้รับเชิญให้ไปเป็นอาจารย์ใหญ่และอำนวยการสอนประจำอยู่ที่สถานศึกษา ยาเวีย¹ ซึ่งเป็นโรงเรียนประจำสอนศาสนาที่ไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียม และค่าเล่าเรียนใด ๆ จากผู้ปกครอง

ตัวน สุวรรณศาสน์ เป็นนักพัฒนาการศึกษา ท่านได้ปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและความต้องการของสังคม ดังนั้นท่านจึงได้ก่อตั้งโรงเรียนขึ้นอีกโรงเรียนหนึ่งและขออนุญาตจัดตั้งเป็นโรงเรียนเอกชนสามัญชื่ออันยุมันอิสลาม เพื่อเป็นสถาบันการศึกษา ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่เยาวชนมุสลิม โดยตัวนได้จัดทำหลักสูตรทางวิชาการศาสนาในระบบที่ทันสมัยในขณะนั้น โดยทำการสอนวิชาสามัญในช่วงเช้าและสอนวิชาการศาสนาในช่วงบ่าย ซึ่งมีผู้ปกครองให้ความสนใจส่งบุตรหลานเข้ารับการศึกษาเป็นจำนวนมาก (จางวางทรา, ม.ป.ป. : 111-

¹ โรงเรียนของชาวอินเดีย เป็นโรงเรียนสอนศาสนาในระดับประถม

112) ในด้านการสอนภาษาอาหรับและมลายูนั่น ส่วนเป็นผู้มีพรสวรรค์ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ลูกศิษย์ ดังนั้นลูกศิษย์ของท่านทุกรุ่นเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วจึงได้รับตำแหน่งหน้าที่สำคัญ ๆ ในสังคมเช่น อิมาม ครูอาจารย์ที่มีลูกศิษย์หลากหลาย นอกจากจะใช้โรงเรียนอันยูมันอิสลามในการเรียนการสอนเยาวชนแล้ว ส่วนยังได้ใช้โรงเรียนหลังดังกล่าวในการเรียนการสอน อบรมคุณธรรมและจริยธรรมให้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่เป็นประจำทุกวันอาทิตย์ สำหรับจำนวนของผู้ที่เข้ามาขอการอบรมเริ่มจาก 30-40 คน และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็น 500 คน (สมร ภูมิณรงค์ : ม.ป.ป.)¹ ซึ่ง ณ ปัจจุบันก็ยังมีการเรียนการสอนอยู่อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ท่าน ยังมีบทบาทในการประสานงานกับกรมการศาสนาในการจัดหาที่ดินตลอดจนงบประมาณเพื่อใช้ในการก่อสร้างอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันเป็นโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในสังกัดกรมสามัญศึกษา และเป็นผู้จัดหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาโดยได้บรรจุวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับเข้าไปในหลักสูตรสามัญด้วย (สมร ภูมิณรงค์ : ม.ป.ป.) ซึ่ง ณ ปัจจุบันยังมีการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องด้วยเช่นกัน

จากบทบาทของท่าน ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นย่อมเป็นผลงานเชิงประจักษ์ที่เห็นเป็นรูปธรรมที่ท่านได้ทุ่มเท เสียสละเพื่อการศึกษาโดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ทั้งนี้เพราะท่านเห็นว่าการศึกษาที่มีความสุขในโลกดุนยาได้ต้องแสวงหาความรู้ด้านสามัญเพื่อประกอบอาชีพ ในขณะที่เมื่อต้องการความสุขในโลกแห่งอนาคตก็ต้องแสวงหาความรู้ด้านศาสนาเพื่อการครองตนและการปฏิบัติตน

3.1.3.2 บทบาทการเป็นที่ปรึกษาของรัฐบาล

นอกจากท่าน สุวรรณศาสน์ จะทำหน้าที่เป็นครูสอนศาสนาในโรงเรียนและให้ความรู้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่แล้ว ท่านยังมีบทบาทในการรับใช้สังคมอีกด้านหนึ่ง ในช่วงเวลาที่ตำแหน่งจุฬาราชมนตรีว่างเว้นลงจากเหตุผลทางการเมือง โดยในปีพุทธศักราช 2480 ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการที่ปรึกษาศาสนา มีหน้าที่ให้คำปรึกษากิจการของศาสนาอิสลามแก่รัฐบาล ตั้งแต่นั้นมาท่านจึงได้ใช้ความรู้ด้านศาสนาในการให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไป และในฐานะผู้ให้คำปรึกษาและแสดงความคิดเห็นต่อรัฐบาล

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2488 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ 8 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ นับเป็นจุดเปลี่ยนแปลงสำคัญของการบริหารกิจการศาสนาอิสลาม และเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามอย่างเป็นระบบ รัฐบาลได้มีการตรากฎหมาย เพื่อจัดระบบการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม ทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และมีสื่อยืดขึ้นเรียกว่า พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลาม พุทธศักราช 2488 ทำให้มี

¹ ข้อมูลจากเอกสารที่สมร ภูมิณรงค์ มอบให้ ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ สถานที่พิมพ์ และมีได้ระบุเลขหน้าไว้

คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด และคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดเป็นต้นมา และตัวตนเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพระนคร ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและความเห็นต่อทางราชการเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบัญญัติศาสนาอิสลาม ประกาศผลการตรวจจันทร์เพื่อกำหนดวันสำคัญทางศาสนา และออกประกาศเกี่ยวกับวินิจัยตามบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม (สัมภาษณ์, สมัย เจริญช่าง, 27 กรกฎาคม 2557)

3.1.3.3 บทบาทการเป็นจุฬาราชมนตรี

ในปีพุทธศักราช 2490 หลังจากที่แช่ม พรหมยงค์ ได้ลาออกจากตำแหน่งจุฬาราชมนตรี และเดินทางลี้ภัยไปพำนักอยู่ในต่างประเทศ เนื่องจากเหตุผลทางการเมือง รัฐบาลโดยจอมพล ป. พิบูลย์สงคราม นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้เชิญประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดที่มีอยู่ในขณะนั้นจำนวน 24 จังหวัด มาประชุมเพื่อเสนอบุคคลที่เหมาะสมเป็นจุฬาราชมนตรีคนต่อไป ผลปรากฏว่าตัวตนได้รับความไว้วางใจจากประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัดด้วยเสียงส่วนมาก และได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งให้เป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 11 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์เมื่อวันที่ 23 ตุลาคม พุทธศักราช 2491 และเริ่มปฏิบัติหน้าที่ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา (สมร ภูมินรงค์ : ม.ป.ป.) ถือได้ว่าตัวตน เป็นจุฬาราชมนตรีคนแรกตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้จุฬาราชมนตรีต้องมาจากการคัดเลือกของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทั่วประเทศ และเป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 2 ที่เป็นมุสลิมนิกายสุนนีย์เชื้อสายมลายู นอกจากนี้ยังเป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 3 ที่อยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชเมื่อปีพุทธศักราช 2475 สำหรับบทบาทสำคัญของตัวตน ในช่วงระยะเวลาการเป็นจุฬาราชมนตรีได้แก่ ในปีพุทธศักราช 2501 ตัวตนได้เป็นตัวแทนของรัฐบาลไทย เข้าร่วมประชุมด้านกิจการศาสนาที่เมืองลาฮอร์ สาธารณรัฐอิสลามปากีสถาน ในการประชุมครั้งนั้นรัฐบาลปากีสถานได้เชิญให้ตัวตนอัญเชิญคัมภีร์อัลกุรอานในการเปิดประชุม และแสดงปาฐกถา ซึ่งการแสดงปาฐกถาของท่านในครั้งนั้นได้รับการยกย่องจากผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาระหว่างประเทศเป็นอย่างดีจนทำให้นานาประเทศได้รู้จักประเทศไทยในด้านศาสนาอิสลาม และการศาสนูปถัมภ์ฝ่ายอิสลามเป็นอย่างดี (สัมภาษณ์, สมร ภูมินรงค์, 1 มิถุนายน 2555)

นอกจากนี้ตัวตน สุวรรณศาสน์ยังได้สร้างคุณงามความดีต่อประเทศชาติโดยส่วนรวม และเสริมสร้างสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างอิสลามิกชนกับพุทธศาสนิกชนและศาสนิกอื่น ๆ ตลอดจนถึงทางรัฐบาลไว้อย่างมากมาย (อำนาจ สุวรรณกิจบริหาร, ม.ป.ป. : 9) ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งจุฬาราชมนตรีเป็นเวลา 33 ปี ด้วยความอุตสาหะวิริยะแม้ว่าจะอยู่ในวัยชรา แต่ก็ปฏิบัติ

หน้าที่ได้สมความมุ่งหมายของทางราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ดังนั้นถ้วนจึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในขณะที่มีชีวิตดังนี้ 1) ตริตราภรณ์มงกุฎไทยในปีพุทธศักราช 2493 2) ตริตราภรณ์ช้างเผือกในปีพุทธศักราช 2509 3) ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทยในปีพุทธศักราช 2517 และ 4) ทวีติยาภรณ์ช้างเผือกในปีพุทธศักราช 2524 หลังจากที่ได้เสียชีวิตลงแล้วถ้วนยังได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประถมาภรณ์มงกุฎไทย ในปีพุทธศักราช 2525 (สมร ภูมินรงค์ : ม.ป.ป.)

3.1.3.4 การรับรองมาตรฐานฮาลาล

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีประชากรมุสลิมอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ดังนั้นการผลิตและการบริโภคอาหารที่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามซึ่งเรียกว่าอาหารฮาลาลจึงเป็นสิ่งที่ถูกให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง หากแต่ว่าการผลิตอาหารฮาลาลในอดีตเป็นเพียงการผลิตอาหารฮาลาลโดยมุสลิมเพื่อจำหน่ายแก่คนมุสลิมเท่านั้น จึงไม่มีความจำเป็นต้องมีการรับรองมาตรฐานฮาลาลแต่อย่างใด แต่ภายหลังจากที่จำนวนประชากรมุสลิมไทยเพิ่มมากขึ้นความต้องการอาหารฮาลาลเพื่อการบริโภคจึงมีเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ผู้ประกอบการผลิตอาหารต่าง ๆ ที่มีไม้มุสลิมได้เล็งเห็นถึงช่องทางการตลาดในกลุ่มผู้บริโภคมุสลิม จึงร้องขอให้องค์กรศาสนาอิสลามโดยสำนักจุฬาราชมนตรีดำเนินการตรวจสอบมาตรฐานเพื่อให้การรับรองมาตรฐานฮาลาล สำหรับการรับรองและการอนุญาตให้ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานฮาลาลสำหรับสถานประกอบการที่ผลิต ผลิตภัณฑ์อาหารฮาลาลนั้นเกิดขึ้นครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2491 สมัยของถ้วน สุวรรณศาสน์ ซึ่งในขณะนั้นดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรี (สัมภานันท์, สมัย เจริญช่าง, 27 กรกฎาคม 2557) และดำเนินการให้ใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานฮาลาลเรื่อยมา โดยได้มีการพัฒนาระเบียบและกระบวนการในการตรวจสอบมาตรฐานอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าถ้วน เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญและถือว่าเป็นผู้ริเริ่มและวางระเบียบและระบบของการรับรองมาตรฐานฮาลาลของประเทศไทย

3.1.3.5 การจัดงานเมาลิดกลางแห่งประเทศไทย

จากการเปลี่ยนแปลงทางสภาพสังคมและการเมืองภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ทำให้ตำแหน่งจุฬาราชมนตรีเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งเดิมเป็นตำแหน่งที่ถูกแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์ มีความใกล้ชิดกับสถาบันกษัตริย์ในฐานะเป็นที่ปรึกษาส่วนพระมหากษัตริย์ ต่อมาในสมัยของถ้วน สุวรรณศาสน์ ตำแหน่งจุฬาราชมนตรีถูกเปลี่ยนแปลงเป็นเพียงผู้นำทางศาสนาภายในประเทศไทยเท่านั้น จึงทำให้ความใกล้ชิดระหว่างสถาบันศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์หรือทางราชการลดน้อยลง ประกอบกับที่ถ้วน สุวรรณศาสน์เป็นจุฬาราชมนตรีซึ่งเป็นมุสลิมนิกายซุนนีย์เชื้อสายมลายูซึ่งแตกต่างจากจุฬาราชมนตรีในอดีตที่เป็น

มุสลิมในกายซื่อหะซื่อสายเปอร์เซีย ซึ่งมีความใกล้ชิดผูกพันรับใช้ในราชสำนักมาช้านาน ดังนั้นในสมัยของต่วนจิงได้มีแนวคิดที่จะเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างชาวไทยมุสลิมกับหน่วยงานราชการและสถาบันกษัตริย์ โดยร่วมกันจัดงานเมาลิดกลางอิสลามแห่งประเทศไทยขึ้นในปีพุทธศักราช 2504 ณ สวนลุมพินี โดยได้กราบบังคมทูลเชิญพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถเสด็จเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดงาน จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดงานเมาลิดกลางของมุสลิมในประเทศไทย (สัมภาษณ์, สมัย เจริญช่าง, 27 กรกฎาคม 2557) และเป็นกิจกรรมที่ยึดถือปฏิบัติของมุสลิมไทยสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนอกเหนือจากเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบันแล้ว ยังถือเป็นการรวมตัวของมุสลิมไทยเพื่อแสดงพลังความรักความสามัคคีร่วมกันของชาวไทยมุสลิมทุกหมู่เหล่า ทุกเชื้อสาย และทุกชาติพันธุ์อีกด้วย

3.1.4 การเสียชีวิตของต่วน สุวรรณศาสน์

ต่วน สุวรรณศาสน์ เสียชีวิตด้วยโรคชราเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พุทธศักราช 2524 สิริอายุ 93 ปี หลังจากได้รับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โดยเป็นคนไข้ในพระบรมราชานุเคราะห์ ศพถูกฝังอยู่ที่มัสยิดฮารูน เขตบางรัก ในวันพิธีละหมาดญะนาซะฮ์และฝังศพสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีในขณะนั้น คณะรัฐมนตรี ตลอดจนข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ก็ได้เข้าร่วมพิธีด้วยเช่นกัน (สมร ภูมิณรงค์ : ม.ป.ป.)

3.1.5 การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

3.1.5.1 วัตถุประสงค์การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

สำหรับวัตถุประสงค์ของการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานนั้น เกิดจากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีกระแสรับสั่งแก่ต่วนเนื่องในโอกาสต่าง ๆ อยู่เสมอว่าพระองค์นั้นปรารถนาที่จะให้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย เพื่อให้ชาวไทยมุสลิมได้ซาบซึ้งในอรรถรสของคัมภีร์อัลกุรอาน และเพื่อให้เป็นสง่าราศีแก่ประเทศชาติทัดเทียมกับหลาย ๆ ประเทศ ซึ่งเขาเคยจัดการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาประจำชาติกันมาแล้ว จากกระแสรับสั่งดังกล่าวต่วนเล่าว่า มันเหมือนกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบอกว่า พระองค์ทรงห่วงใยบรรดาพสกนิกรชาวไทยมุสลิมในอันที่จะให้ทุกคนได้ซาบซึ้งกับความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ตั้งแต่บัดนั้นมาข้าพเจ้าก็ตั้งใจโดยสุจริตในอันที่จะสนองรับสั่งของพระองค์ เพราะการตอบสนองกระแสรับสั่งของพระองค์นอกจากจะเป็นการแสดงความจงรักภักดีต่อพระองค์ในฐานะที่เป็นพระประมุขของชาติแล้ว การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานยังเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับอิสลามเพื่อเป็นวิทยาทานแก่

มวลมุสลิมอีกทางหนึ่ง (ส่วน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 1/1) และเพื่อให้ผลงานแปลฉบับนี้ได้เป็นอนุสรณ์แก่เยาวชนรุ่นต่อไปและเป็นสมบัติที่ถูกเก็บรักษาไว้ตลอดไป (ส่วน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 1/4)

จากนั้นท่านจึงได้เริ่มทำการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยตั้งแต่วันที่ 14 ธันวาคม พุทธศักราช 2505 และจบบริบูรณ์ 30 ญุซอ์ เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พุทธศักราช 2507 ใช้เวลาในการแปลทั้งสิ้น 1 ปี 7 เดือน 8 วัน (ส่วน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 1/4) แต่ยังมีได้มีการตีพิมพ์ออกเผยแพร่เนื่องจากต้องการศึกษาวิธีการและรูปแบบในการจัดพิมพ์ ว่าควรจะออกมาในรูปแบบเล่มอย่างไรเพื่อให้ง่ายแก่การทำความเข้าใจ จนในที่สุดเมื่อถึงปีครบรอบ 14 ศตวรรษของการประทานคัมภีร์อัลกุรอาน ท่านจึงได้ตัดสินใจตีพิมพ์ญุซอ์แรกของคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อพระราชทานแก่สถาบันต่างๆ ซึ่งตรงกับวันเสาร์ที่ 16 มีนาคม พุทธศักราช 2511 ณ สนามกิติขจร โดยได้รับความร่วมมือจากผู้มีจิตกุศลในด้านการจัดพิมพ์ได้แก่ บริษัทเอ็น เอ็ม ซาฮิบ จำกัด บริษัทไทยฟิลกริมเซอร์วิสจำกัด วินิจ มีมิตรกิจ อิสมาแอล ฟวงศิริ เล็ก นานา ซึ่งในวันนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตในการจัดพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอานเป็นเงินจำนวนหนึ่งหมื่นบาท และมีพระราชดำรัสตอนหนึ่งว่า

“คัมภีร์อัลกุรอาน มิใช่จะเป็นคัมภีร์สำคัญในศาสนาอิสลามเท่านั้นแต่ยังเป็นวรรณกรรมสำคัญของโลกเล่มหนึ่ง ซึ่งมหาชนรู้จักยกย่องและได้แปลออกเป็นภาษาไทยครั้งนี้ เป็นการสมควรชอบด้วยเหตุผลอย่างแท้จริง เพราะจะเป็นการช่วยให้อิสลามบริษัทในประเทศไทยที่ไม่รู้ภาษาอาหรับ ได้ศึกษาเล่าเรียนธรรมะในด้านศาสนาอย่างสะดวกและแพร่หลาย ทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนทั่วไปที่สนใจได้ศึกษา ทำความเข้าใจในหลักคำสอนศาสนาอิสลามอย่างถูกต้อง เป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวางว่าคัมภีร์อัลกุรอานมีอรรถรสลึกซึ้งยากที่จะแปลออกเป็นภาษาอื่นใดให้ตรงตามภาษาเดิมได้ เมื่อท่านมีศรัทธาและวิริยุตสาหะอันแรงกล้าแปลออกเป็นภาษาไทยโดยพยายามรักษาใจความแห่งพระคัมภีร์เดิมไว้ให้บริสุทธิ์ และพิมพ์ขึ้นให้แพร่หลายเช่นนี้ จึงเป็นที่ควรอนุโมทนาสรรเสริญและร่วมมือสนับสนุนอย่างยิ่ง”

สาเหตุที่ตีพิมพ์ครั้งละหนึ่งญุซอ์ เนื่องจากเกรงว่าจะมีข้อความที่ขาดตกบกพร่องเกิดขึ้นได้ เพื่อว่าจะได้มีโอกาสตรวจทานอีกครั้งหนึ่งให้เนื้อความสอดคล้องและผสมผสานกันโดยตลอด (ส่วน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 1/4) และเหตุผลที่สำคัญอีกประการคือไม่มิงบประมาณที่พอเพียงสำหรับการตีพิมพ์ (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555)

3.1.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ”

ก. การดำเนินการแปล

ตัวน สุวรรณศาสน์ ใช้การแปลในลักษณะเชิงบรรยายโดยการใช้อักษรที่พิมพ์แทรกอยู่กับความหมายส่วนใหญ่ที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรบาง ซึ่งตัวอักษรที่บหมายถึงความหมายของตัวบทอัลกุรอานและตัวอักษรบางเป็นคำบรรยายที่อธิบายความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานและในการอธิบายนั้นจะใช้สำนวนภาษาที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ทั้งนี้ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งให้ใช้ภาษาง่าย ๆ ที่สามัญชนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555) และเหตุผลสำคัญที่ตัวนไม่ปรารถนาที่จะอธิบายและขยายความโดยการใช้เชิงอรรถก็เพื่อความสะดวกสำหรับผู้อ่าน (ตัวน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 1/1) นอกจากนี้ตัวนยังได้กล่าวถึงบทบาทของตนเองไว้ว่า ตนเองนั้นอยู่ในฐานะผู้ค้นคว้าเรื่องของศาสนาจากตำราที่อุละมาอ์และนักวิชาการได้ประพันธ์ไว้และอยู่ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติศาสนกิจตามที่อุละมาอ์เหล่านั้นได้ประพันธ์ไว้ในตำราเท่านั้น มิได้เป็นผู้ที่สามารถอ้างอิงหลักฐานเพื่อมาหักล้างเอาชนะแก่ผู้เห็นต่าง และมีได้เป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะวิเคราะห์วิจารณ์แต่อย่างใด ฉะนั้นหากผู้อ่านได้พบความหมายของอัลฮะดีษอยู่ในผลงานแปลนี้ก็ไม่น่าจะซักถามว่า ฮะดีษนี้เศาะหี้หฺ ฮะสัน หรือฎออีฟ มีการรายงานมาจากนักฮะดีษคนใด เพราะตนเองอยู่ในฐานะของผู้แปลและถ่ายทอดความหมายเท่านั้น (ตัวน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 1/3)

ตัวนใช้เวลาในการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นเวลา 1 ปี 7 เดือน 8 วัน โดยมีเทวีฎู หมัดมณีเลิศ และวินัย สมะมะอูน เป็นผู้ช่วยคนสำคัญในการเรียบเรียงสำนวนภาษาไทยและอ่านตรวจทาน โดยเทวีฎูตรวจทานสำนวนภาษาไทยสุซอที่ 1-17 และวินัย สมะมะอูนตรวจทานสุซอที่ 18-30 (สัมภาษณ์, อันวีอาด เจริญวงศ์, 22 พฤษภาคม 2557) โดยมีสมร ภูมิณรงค์ เป็นผู้อ่านทบทวนให้ตัวนฟังเป็นครั้งสุดท้ายก่อนการจัดพิมพ์ (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555) ในบางช่วงบางตอนของบทแปลที่ผู้ช่วยอ่านทบทวนสำนวนพยายามที่จะปรับสำนวนให้เป็นสำนวนไทยมากที่สุด จนบางครั้งทำให้ความหมายคลาดเคลื่อนไปจากไวยกรณ์อาหรับ ตัวนก็จะให้ปรับเปลี่ยนและแก้ไขเสียใหม่ โดยให้เหตุผลว่าเรื่องราวของศาสนาจะปรับให้มีความไพเราะทางภาษาเพียงอย่างเดียวไม่ได้ แต่จะต้องให้ความสำคัญและคำนึงถึงหลักภาษาไว้ด้วย (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555)

ข. ประวัติการตีพิมพ์

ผลงานแปล พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ ได้ทยอยตีพิมพ์ครั้งละหนึ่งญุซอ เริ่มจากปีพุทธศักราช 2511 ซึ่งในการพิมพ์ครั้งนั้นเนื่องในโอกาสที่ครบรอบ 1,400 ปี แห่งการประทานคัมภีร์อัลกุรอาน และได้ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องครั้งละหนึ่งญุซอจนในปีพุทธศักราช 2524 จึงได้จัดพิมพ์ญุซอสุดท้ายและได้ทูลเกล้าฯ ถวายแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หลังจากทีผลงานแปลได้รับความสนใจจากผู้ที่สนใจศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้งจากชาวไทยมุสลิมและต่างศาสนา จึงได้มีการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ 2 และมีการปรับปรุงรูปแบบโดยการรวมเล่มจากเล่มละ 1 ญุซอ เป็นเล่มละ 5 ญุซอ จำนวน 6 เล่ม ทำให้สะดวกแก่การค้นคว้า สำหรับการพิมพ์ครั้งนี้เพื่อมอบให้กับมหาวิทยาลัยและห้องสมุด นอกจากนี้ยังได้วางจำหน่ายตามร้านขายหนังสืออิสลามทั่วไป

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2530 ได้มีการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ 3 เนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 60 พรรษา ในวันที่ 5 ธันวาคม พุทธศักราช 2530 มูลนิธิวัฒนธรรมศาสนาสุเราะฮ์มนตรี ได้จัดเฉลิมพระเกียรติโดยจัดพิมพ์พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานและความหมายภาษาไทย ฉบับพระราชทานเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระราชทานแก่คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด มูลนิธิ สมาคม และโรงเรียนจำนวน 530 ชุด โดยขอพระบรมราชานุญาตอัญเชิญพระปรมาภิไธย ภปร. ลงบนปกเป็นฉบับพระราชทาน และมีการจัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ 4 ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2539 มูลนิธิฯ ก็ได้จัดพิมพ์ขึ้นอีก 538 ชุด และในปีพุทธศักราช 2548 ได้มีคณะบุคคลโดยอุกฤษ มงคลนาวิน เป็นประธาน ได้ขอความร่วมมือจากมูลนิธิฯ จัดพิมพ์พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานและความหมายภาษาไทย ฉบับพระราชทาน โดยขอพระบรมราชานุญาตอัญเชิญพระปรมาภิไธยย่อ ภปร.และสก. พิมพ์ลงบนปกจำนวน 5,000 ชุด และนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา ในวันที่ 12 สิงหาคม พุทธศักราช 2547 ซึ่งถือว่าการพิมพ์ครั้งที่ 6 (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์, 1 มิถุนายน 2555)

จากประวัติการแปลและการตีพิมพ์ผลงานแปล พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความของถ้วน สุวรรณศาสน์ สรุปได้ว่า ผลงานแปลดังกล่าวใช้เวลาในการแปลทั้งสิ้น 1 ปี 7 เดือน 8 วัน เริ่มดำเนินการแปลในปีพุทธศักราช 2505 และจบบริบูรณ์ 30 ญุซอ ในปีพุทธศักราช 2507 หากแต่ยังมีได้มีการตีพิมพ์แต่อย่างใด ด้วยกับสาเหตุดังที่กล่าวมาข้างต้น ต่อมาได้มีการจัดพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2511 เพื่อเป็นการเฉลิมฉลองครบรอบ 14 ศตวรรษ ของการประทานคัมภีร์อัลกุรอานและเพื่อเป็นการสนองรับสั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้มีการจัดพิมพ์ขึ้นหนึ่งเล่มที่มีเนื้อหาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานหนึ่งญุซอ ดังนั้นหากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้แปล

ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบบริบูรณ์ 30 ญุซอ์ เป็นบุคคลแรก ก็ต้องยอมรับในข้อมูลทั่วไปที่ได้จากหนังสือ ตำรา งานวิจัยและข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ที่กล่าวว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยผลงานแรกคือผลงานแปล “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ” ของต่วน สุวรรณศาสน์ แต่หากพิจารณาถึงความสมบูรณ์ของผลงานที่แปลและมีการตีพิมพ์ครบบริบูรณ์ 30 ญุซอ์ จึงน่าที่จะเป็นผลงานแปลฉบับอื่น เนื่องจากการตีพิมพ์ของผลงานดังกล่าวเป็นไปในแบบทยอยตีพิมพ์ครั้งละหนึ่งญุซอ์ โดยเริ่มตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2511-2524 รวมระยะเวลาในการจัดพิมพ์มากถึง 13 ปี

ค. ลักษณะทั่วไปของผลงานแปล

สำหรับลักษณะโดยทั่วไปของพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ ฉบับที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นหนังสือชุด 6 เล่ม จัดพิมพ์เพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา ปราบกฎพระปรมาภิไธยย่อ ภปร.และสก. พิมพ์ลงบนปก ซึ่งการตีพิมพ์ในครั้งนี้จำนวน 5,000 ชุด โดยมีการปรับชื่อผลงานบนหน้าปกจากเดิม “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ” เป็น “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานและความหมายภาษาไทยฉบับพระราชทาน” แต่สำหรับปกด้านในยังคงเป็นชื่อของผลงานเดิม ผลงานแปลทั้ง 6 เล่ม ถูกเรียบเรียงอย่างต่อเนื่องทั้งเนื้อหาและลำดับหน้า ดังนี้

เล่มที่ 1 ประกอบด้วยญุซอ์ที่ 1 ถึงญุซอ์ที่ 5 เริ่มจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ถึงสุเราะฮ์อันนิสาอ์ อายุษฮ์ที่ 147 จำนวน 431 หน้า เล่มที่ 2 ญุซอ์ที่ 6 ถึงญุซอ์ที่ 10 เริ่มจากสุเราะฮ์อันนิสาอ์ อายุษฮ์ที่ 148 ถึงสุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ อายุษฮ์ที่ 93 เริ่มจากหน้า 433-899 จำนวน 466 หน้า เล่มที่ 3 ญุซอ์ที่ 11 ถึงญุซอ์ที่ 15 เริ่มจากสุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ อายุษฮ์ที่ 94 ถึงสุเราะฮ์อัลกะฮ์ฟ อายุษฮ์ที่ 74 เริ่มจากหน้า 901-1361 จำนวน 460 หน้า เล่มที่ 4 ญุซอ์ที่ 16 ถึงญุซอ์ที่ 20 เริ่มจากสุเราะฮ์อัลกะฮ์ฟ อายุษฮ์ที่ 75 ถึงสุเราะฮ์อัลอันกะบูต อายุษฮ์ที่ 44 เริ่มจากหน้า 1363-1877 จำนวน 514 หน้า เล่มที่ 5 ญุซอ์ที่ 21 ถึงญุซอ์ที่ 25 เริ่มจากสุเราะฮ์อัลอันกะบูต อายุษฮ์ที่ 45 ถึงสุเราะฮ์อัลญะฮิยะฮ์ อายุษฮ์ที่ 37 เริ่มจากหน้า 1799-2269 จำนวน 470 หน้า เล่มที่ 6 ญุซอ์ที่ 26 ถึงญุซอ์ที่ 30 เริ่มจากสุเราะฮ์อัลอะฮ์กอฟ อายุษฮ์ที่ 1 และสิ้นสุดด้วยสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ เริ่มจากหน้า 2271-2712 จำนวน 441 หน้า

สำหรับการเรียงลำดับสุเราะฮ์ของผลงานแปลผู้วิจัยพบว่าผู้แปลเริ่มแปลความหมายจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ และบันทึกเป็นสุเราะฮ์ที่ 1 ในขณะที่นำสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ซึ่งเป็นสุเราะฮ์ลำดับที่ 1 บันทึกไว้เป็นสุเราะฮ์สุดท้ายคือสุเราะฮ์ลำดับที่ 114 ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่า เหตุผลที่ปฏิบัติเช่นนั้นเพราะผู้แปลได้แปลมาจากหนังสือตีพิมพ์อัลญะลาลัยน ซึ่งเป็นผลงานของญะลาล อัดดีน อัลมะฮ์ลีย์ ที่เริ่มอธิบายจากสุเราะฮ์อัลกะฮ์ฟ จนถึงสุเราะฮ์อันนาศและสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์เป็น

สุเราะฮ์ฮุฎุฟัยและท่านกีเสียชีวิตลง จากนั้นญะลาล อัลดีน อัศษุญญีย์ ได้สานต่องานอรรถาธิบาย คัมภีร์อัลกุรอานโดยเริ่มอรรถาธิบายจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ตามลำดับจนจบสุเราะฮ์อัลอิสรอ์ ดังนั้น ผู้แปลจึงนำสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ซึ่งเป็นสุเราะฮ์ฮุฎุฟัยที่ญะลาล อัลดีน อัลมะฮ์ลีย์อรรถาธิบาย เป็นสุเราะฮ์ฮุฎุฟัยในผลงานแปล

ภายในเล่มปรากฏสารบัญที่กำหนดหัวข้อเรื่องให้กับอายะฮ์ที่ต้องการอรรถาธิบาย เช่นในสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ระบุเรื่อง “คุณสมบัติของผู้มีความยำเกรง (มุตตะกีน) อายะฮ์ที่ 3-5 หน้าที่ 1-2” ซึ่งเป็นความสะดกสำหรับผู้ที่ต้องการค้นหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเฉพาะ และสำหรับการ นำเสนอการอรรถาธิบายนั้นผู้แปลจะนำตัวบทอัลกุรอานวางไว้ทางด้านขวา และความหมายภาษาไทย อยู่ทางด้านซ้าย ในการให้ความหมายตัวบทอัลกุรอานจะใช้อักษรทึบเพื่อแสดงถึงการเน้นว่าเป็น เนื้อหาของตัวบทอัลกุรอาน และใช้อักษรบางในการอรรถาธิบายและขยายความ ซึ่งทำให้เกิดความ ต่อเนื่องของเนื้อหาและเป็นความสะดกสำหรับผู้อ่านและผู้ค้นคว้า เนื่องจากมีความหมาย การ อรรถาธิบายและขยายความอยู่ในส่วนเดียวกัน สำหรับในอายะฮ์ที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติที่เป็นข้อ ปฏิบัติ ผู้แปลได้นำเสนอความหมายและขยายความไว้อย่างกว้างขวางเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความ เข้าใจอย่างสมบูรณ์ เช่น บทบัญญัติเรื่องพินัยกรรม และเรื่องมรดก นอกจากนี้ผู้แปลยังได้นำเสนอ สาเหตุของการประทานอัลกุรอานในอายะฮ์ที่มีมูลเหตุของการประทาน

สำหรับในการให้ความหมายคำที่เป็นภาษาอาหรับ ผู้แปลใช้วิธีให้ความหมาย ภาษาไทยและวงเล็บเป็นคำอ่านภาษาอาหรับไว้ เช่น ผู้ไม่ศรัทธา (กาฟิร) และในบางครั้งใช้การ เขียนทับศัพท์คำอาหรับและให้ความหมายภาษาไทยไว้ในวงเล็บ เช่น คำว่าซิริก (การตั้งภาคีเสมอด้วย พระองค์) ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผลงานแปลฉบับนี้มีกระบวนการนำเสนอที่สอดคล้องกับชื่อของผลงาน คือมีการนำเสนอทั้งความหมายตัวบท มีการอรรถาธิบายความหมายและการขยายความ ซึ่งลักษณะ ของการแปลดังกล่าวจัดอยู่ในประเภทการแปลคัมภีร์อัลกุรอานแบบ ตัรญูมะฮ์ ตัฟสีรีย์ฮ์ หรือการ แปลแบบอรรถาธิบาย

3.1.4.3 ศึกษาวิเคราะห์หนังสือและตำราที่นำมาใช้ประกอบการแปล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงรับสั่งแก่ท่านให้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นภาษาไทยจากต้นฉบับภาษาอาหรับ ดังนั้นท่านจึงใช้หนังสือและตำราที่นำมาประกอบและอ้างอิง ในการแปลที่เป็นภาษาอาหรับโดยได้ระบุไว้ในบทนำของผลงานแปลว่า ใช้ตำราและหนังสือที่เป็น ต้นฉบับภาษาอาหรับคือ ตัฟสีร์อัลญะลาลีย์นและตัฟสีร์อัลฟุฎุฮาด อัลอิลาฮียะฮ์ เป็นแหล่งข้อมูลหลัก และใช้ศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางด้านไวยากรณ์ ตำราในศาสตร์ด้านอัลลู่ฆะฮ์ อัลนะฮว อัลศอรัฟ อัลมะอานีย์ อัลบะยาน อัลบะตีอ อัลมันติก อาดาบุลบะฮ์ชีวัลมุนาดออเราะฮ์ อัลมะกุลาค์ลอะชะเราะฮ์ อัตเตอาฮีด และอคุลูลฟิฮ์ ดังนั้นจากการยืนยันข้างต้นของผู้แปลสามารถจำแนกสิ่งนำมาประกอบใน

การแปลได้เป็น 2 ส่วน คือ 1) ส่วนที่ใช้เป็นแหล่งข้อมูลหลักในการแปลคือหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับสองผลงาน คือตัฟซีร์อัลญะลาละยน์และตัฟซีร์อัลฟุตุฮาต อัลอิลาฮียะฮฺ และ2) ส่วนที่ใช้เป็นองค์ประกอบสนับสนุนการแปลโดยไม่ได้ระบุชื่อหนังสือหรือตำราแต่อย่างใด แต่เป็นศาสตร์ในด้านต่าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจะได้ศึกษาวิเคราะห์หนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานทั้งสองผลงานดังนี้

ก. ตัฟซีร์อัลญะลาละยน์ คือหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ประพันธ์โดย

อุละมาอ์ที่ชื่อว่าญะลาละ อัดดีน 2 คน คือ ญะลาละ อัดดีน อัลมะฮัลลี กับญะลาละ อัดดีน อัศสุญญีย์ ดังนั้นหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานผลงานนี้จึงมีชื่อว่า อัลญะลาละยน์ แปลว่า 2 ญะลาละ

ญะลาละ อัดดีน อัลมะฮัลลี มีชื่อเต็มว่า ญะลาละ อัดดีน มุฮัมมัด บิน อะหมัด อัลมะฮัลลี อัชชาฟีอีย์ เกิดในประเทศอียิปต์ ฮัจญ์เราะฮ์ศักราช 791 และเสียชีวิตในฮัจญ์เราะฮ์ศักราช 864 อัลมะฮัลลีมีความสันทัดและมีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ด้านฟิกฮ์ อิหม่าลกะลาม อุกูล ไวยากรณ์ ตรรกศาสตร์ มีผลงานด้านการประพันธ์หลายผลงาน สำหรับผลงานที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับกันเป็นอย่างดีเช่น ซัลหฺ ญัมอฺ อัลญะวาเมียอฺ ฟิ อัลอุศูล ชัรหฺ อัลมันฮาจญ์ ฟิ ฟิกฮฺ อัชชาฟีอีย์ และซัรหฺ อัลวะเราะฮ์กอต ฟิ อัลอุศูล (Muhammad al-Dhahabiy, n.d. : 1/219)

ญะลาละ อัดดีน อัศสุญญีย์ มีชื่อเต็มว่า ญะลาละ อัดดีน อับดุลเราะฮ์มาน บิน อบีบักร อัศสุญญีย์ อัชชาฟีอีย์ เกิดในปีฮัจญ์เราะฮ์ศักราช 849 ที่กรุงไคโร สาเหตุที่ใช้ชื่ออัศสุญญีย์ ซึ่งเป็นเมืองที่อยู่ทางตอนใต้ของอียิปต์ เนื่องจากเป็นบ้านเดิมของบิดา อัศสุญญีย์มีโอกาสได้เดินทางไปศึกษาหาความรู้ที่เมืองซาม ฮิญาซ เยเมน อินเดีย และมอริอ็อกโก มีผลงานการประพันธ์หนังสือมากกว่า 300 ผลงาน จากศาสตร์ที่แตกต่างกัน เช่น การอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน อัลฮะดีษ เป็นต้น และผลงานที่สำคัญและเป็นที่รู้จักกันดีคือ อัลอิดกอน ฟิอุลุม อัลกุรอาน และอัดดัตร์ อัลมันซุร ฟิ อัดตัฟซีร์ บิลมะอะฮูร อัศสุญญีย์เสียชีวิตที่หมู่บ้านอัลมิกยาส ในกรุงไคโร ปีฮัจญ์เราะฮ์ศักราช 911 (Muhammad al-Dhahabiy, n.d. : 1/167-168)

สำหรับตัฟซีร์อัลญะลาละยน์ เป็นหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกจัดอยู่ในประเภทตัฟซีร์บิรเราะฮ์อ์¹ ที่ประพันธ์โดย ญะลาละ อัดดีน อัลมะฮัลลี กับญะลาละ อัดดีน อัศสุญญีย์ โดยอัลมะฮัลลีได้เริ่มอรรถาธิบายจากสุเราะฮ์อัลกะฮ์ฟิ ต่อเนื่องไปถึงสุเราะฮ์อันนาศและสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์เป็นสุเราะฮ์สุดท้าย หลังจากนั้นก็เสียชีวิตลงก่อนที่ผลงานอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานจะเสร็จสมบูรณ์ หลังจากนั้นอัศสุญญีย์จึงได้อรรถาธิบายในส่วนที่เหลืออยู่คือสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ต่อเนื่องจากสิ้นสุดสุเราะฮ์อัลอิสรอ์ อัลมะฮัลลีใช้แนวทางในการอรรถาธิบาย

¹ คือการอรรถาธิบายอัลกุรอานด้วยทัศนะและความเห็นของผู้อรรถาธิบายเอง โดยใช้สติปัญญาของเป็นเครื่องมือสำคัญในการทำความเข้าใจ การวินิจฉัย และการอรรถาธิบายอัลกุรอาน บางครั้งเรียกว่า ตัฟซีร์อัลอ์กัลีย์ และตัฟซีร์อัลอิจญ์ติฮาต

ความหมายแบบสรุปแต่ให้ความหมายได้อย่างละเอียดและสมบูรณ์ เมื่ออัสสุญญีย์ได้มาอธิบายในสุเราะฮ์ที่เหลืออยู่เขาก็ได้ใช้แนวทางเดียวกับที่อัลมะหัลลีย์ได้ปฏิบัติไว้ โดยการอธิบายความหมายแบบสรุปเช่นกัน(Muhammad al-Dhahabiy,n.d. :1/219-220)¹ ดังนั้นผู้ที่อ่านตัฟซีร์อัลญะลาลัยน จึงไม่มีความรู้สึกเลยว่าผลงานดังกล่าวถูกประพันธ์ขึ้นด้วยอุละมาฮ์สองคนโดยที่แต่ละคนนั้นมิได้นั่งอธิบายร่วมกันหากแต่เป็นการอธิบายแบบแบ่งส่วน

สำหรับจุดเด่นของหนังสือตัฟซีร์อัลญะลาลัยนที่แตกต่างจากหนังสือตัฟซีร์อื่น ๆ คือ เป็นหนังสือที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานแบบสรุปสั้น ๆ ในกรณีข้อบัญญัติด้านฟิกฮ์จะนำเสนอทัศนะที่หลากหลายพร้อมแสดงเหตุผลและให้น้ำหนักกับทัศนะที่ผู้อธิบายเห็นว่าดีที่สุด นอกจากนี้ผู้อธิบายยังได้ชี้แจงอย่างสรุปถึงตำแหน่งและหน้าที่ของคำศัพท์ทั้งที่เป็นคำนามและคำกริยา นอกจากนี้ยังมีการนำเสนอการอ่านคัมภีร์อัลกุรอานในบางประเภท สำหรับสิ่งที่น่าขำขันของหนังสือตัฟซีร์อัลญะลาลัยนคือ ไม่กล่าวถึงที่มาของอะดิษที่นำมาอ้างอิงในการอธิบาย และนำเอาอิสรอฮ์อิลียาต² มาประกอบการอธิบายโดยที่ไม่ให้คำแนะนำและคำตักเตือนแต่อย่างใด นอกจากนี้ทั้งอัลมะหัลลีย์และอัสสุญญีย์นำการตะอ์วีล³ มาใช้ในการอธิบายความหมายอายะฮ์ที่เป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ (Muhammad al-Najdiy,1992 : 46-47) ตามแนวคิดของอัลอะชาอิเราะฮ์

ข. อัลฟุตุฮฺ อัลอิลาฮียะฮ์ คือหนังสืออัลฟุตุฮฺ อัลอิลาฮียะฮ์ บิเตาฎิหฺ ตัฟซีร์อัลญะลาลัยน ลิตตะกออิก อัลเคาะฟียะฮ์หรือที่รู้จักกันในชื่ออัลฟุตุฮฺ อัลอิลาฮียะฮ์ บิเตาฎิหฺ อัลญะลาลัยน คือหนังสืออธิบายตัฟซีร์อัลญะลาลัยน เป็นผลงานประพันธ์ของอบูดาวูด สุลัยมาน บิน อุมร์ บิน มันศูร อัลอะญิล อัลมึศรีย อัลซาฟิฮีย รู้จักกันในชื่ออัลญะมัล เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1204 อัลญะมัลใช้วิธีการอธิบายและขยายความไว้ในเชิงอรรถ เนื่องจากตัฟซีร์

¹ ดูเพิ่มใน Muhammad al-Najdiy, 1992 : 44.

² หมายถึงเรื่องเล่าและการรายงานที่ถูกถ่ายทอดต่อกันมาจากบনীอิสรอฮ์ ซึ่งหุกุม (ข้อตัดสิน) ของอิสรอฮ์อิลียาตนั้น จะไม่ได้รับการยอมรับและไม่ถูกปฏิเสธเสียทีเดียว ดังที่ท่านเราะฮ์สุลุลลอฮ์ ﷺ เคยกล่าวไว้โดยความหมายว่า “ท่านทั้งหลายอย่าได้เชื่อชาวคัมภีร์ (ยะฮูดีและนัสรอนีย์) และอย่าได้ปฏิเสธพวกเขา” (บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 4215) แต่อย่างไรก็ตาม การนำเอาเรื่องราวของอิสรอฮ์อิลียาตมากล่าวถึงหรือนำมาใช้ในกรณีของการแนะนำการตักเตือนกันนั้นเป็นที่อนุญาตให้ปฏิบัติได้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะต้องไม่เชื่อต่อเรื่องเล่าของอิสรอฮ์อิลียาตหากยังไม่มั่นใจในความถูกต้อง ดังที่ท่านเราะฮ์สุลุลลอฮ์ ﷺ เคยกล่าวไว้โดยความหมายว่า “ท่านทั้งหลายจงกล่าวถึงพวกบনীอิสรอฮ์เถิด มันไม่เป็นบาปแต่อย่างใด” (บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 3461)

³ ตะอ์วีล ในทัศนะของสะลัฟ คือ การตัฟซีร์ (تفسير) และการบะยาน (بيان) ซึ่งหมายถึงการอธิบาย ดังที่ท่านเราะฮ์สุลุลลอฮ์ ﷺ เคยพูดเอาไว้ให้อบูบะซ อับบาส โดยความหมายว่า “โอ้อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงโปรดให้เขาได้เข้าใจในศาสนา และขอพระองค์ทรงโปรดสอนการตะอ์วีลให้เขาด้วยเถิด” (บันทึกโดย Ibn Hibban : 7055)

อัลญะลาลัยน์ใช้แนวทางในการอธิบายแบบสรุปสั้น ๆ เป็นเพียงการให้ความหมายคำศัพท์เท่านั้น ดังนั้นอัลญะมาลได้อธิบายความหมายอย่างกว้างขวาง และนำเสนอตำแหน่งของคำศัพท์ที่สำคัญ ๆ พร้อมทั้งนำเสนอทัศนะของบรรดาอุละมาอ์และบรรดานักอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน

จากหนังสือทั้งสองเล่มที่ถ้วน สุวรรณศาสน์ ใช้อ้างอิงประกอบในการแปล เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้อธิบายได้อธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้แนวทางการตีความ (ตะอวีล) หรือการให้ความหมายเทียบเคียงมาใช้ในการอธิบาย ดังนั้นจึงไม่แปลกที่ถ้วน สุวรรณศาสน์ ได้แปลความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไปในแนวทางเดียวกับผู้อธิบาย นั่นคือการแปลความหมายอัลกุรอานแบบตีความหรือตรึงมะฮฺ ตะอวีลียะฮฺ นอกจากหนังสือทั้งสองเล่ม ถ้วนยังได้ใช้ศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ เป็นสื่อเพื่อทำให้เข้าใจความหมายโดยมีศาสตร์ด้านภาษา ได้แก่ อัลนะหฺว อัลศอรฟ อัลมะอานีย์ อัลบะยาน อัลบะดีอ์ ด้านตรรกศาสตร์ หลักศรัทธา และหลักพื้นฐานด้านนิติศาสตร์อิสลาม

3.2 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์

3.2.1 ประวัติส่วนตัว

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เจ้าของผลงานแปล “กุรอานมะญีด ความหมายของอัล-กุรอาน” มีชื่ออาหรับว่าอิบรอฮีม กุเรชี เกิดวันอังคารที่ 3 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2465 เป็นบุตรของกุลามัย ดินหรือบุญศรี กุเรชี และฮามีตะฮฺหรือปู่ กุเรชี บิดาของดิเรกเป็นชาวปากีสถานจากแคว้นฮাজারะฮฺ เดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยเมื่อปีพุทธศักราช 2460 ดิเรกเป็นบุตรคนโต มีพี่น้อง 6 คน สมรสกับอัมพร(วารีย์) กุลสิริสวัสดิ์ มีบุตร 4 คน และธิดา 3 คน ดิเรกมาจากครอบครัวที่ยากจน เมื่อบิดาเสียชีวิตลงต้องรับภาระเลี้ยงดูมารดาที่ชราภาพและส่งเสียเลี้ยงดูน้อง ๆ ให้ได้รับการศึกษาเล่าเรียน ดิเรกเกิดมาในครอบครัวที่บิดาเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาการศาสนา บิดาของเขาเคยเขียนหนังสือเกี่ยวกับศาสนาอิสลามเป็นภาษาไทยโดยใช้ตัวเขียนเป็นภาษาอูรดูไว้จำนวน 2 เล่ม ใช้นามปากกาว่า ยี.เอ็ม มูนซี เนื่องจากสามารถพูดภาษาไทยได้คล่องแคล่ว เรียงความภาษาไทยได้เป็นอย่างดีแต่ขาดทักษะในการเขียนภาษาไทย แต่อย่างไรก็ตามหนังสือทั้ง 2 เล่มนั้นก็มิได้ถูกกล่าวถึงในวงการวิชาการ ในอดีตดิเรกมีบ้านพักอาศัยอยู่ที่ชุมชนบ้านครัว ต่อมาเมื่อปีพุทธศักราช 2508 ได้มีการตัดถนนเจริญผลผ่านบ้านพักอาศัย จึงได้ย้ายครอบครัวมาอยู่ที่ซอยลาดพร้าว 20 ถนนลาดพร้าวจวบจนปัจจุบัน ดิเรกเสียชีวิตเมื่อวันอังคารที่ 4 ตุลาคม พุทธศักราช 2548 มีอายุรวม 83 ปี 8 เดือน (สัมภาษณ์, อัสม่า กุลสิริสวัสดิ์, 18 ตุลาคม 2555)

3.2.2 ประวัติการศึกษา

3.2.2.1 การศึกษาทางสามัญและทางศาสนา

ดิเรก มาจากครอบครัวที่ยากจน วันหยุดเสาร์ อาทิตย์ต้องไปรับจ้างทำความสะอาดบ้านให้กับญาติ ๆ เพื่อแลกกับเงินสำหรับดูแลแม่และน้อง ๆ ส่วนหนึ่งใช้สำหรับการเรียนของตัวเอง ดิเรกใช้ความมานะพยายามเล่าเรียนจนจบการศึกษาระดับมัธยมจากโรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก (สัมภาษณ์, สมัย เจริญช่าง, 27 กรกฎาคม 2557, สมชาย เพชรทองคำ, 6 ตุลาคม 2557) และด้วยความวิริยะอุตสาหะ ดิเรกได้ศึกษาหาความรู้ด้านศาสนาอิสลามด้วยตัวเอง จากนักวิชาการ จากหนังสือ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ด้วยความที่เป็นคนรักการอ่านหนังสือ รักการเขียนและการค้นคว้าตำราต่าง ๆ อย่างยิ่ง ทั้งตำราวิชาการศาสนา ตำราวิชาการทั่ว ๆ ไป ทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ จึงทำให้เขามีความรู้ความเข้าใจวิชาการศาสนาอิสลามเป็นอย่างดี มีทักษะด้านภาษาทั้งภาษาอาหรับ ภาษาอูรดู โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษถือว่าอยู่ในระดับดีเยี่ยม (สัมภาษณ์, อัสมา กุลสิริสวัสดิ์, 18 ตุลาคม 2555)

3.2.2.2 คณาจารย์และสานุศิษย์

สำหรับคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับให้แก่ดิเรก คืออะหมัด วะฮาบ¹ ซึ่งดิเรกกล่าวยกย่องว่าเป็นครูคนแรกที่ทำให้ความเมตตาและให้ความกระจ่างในการศึกษาศาสนาอิสลามแก่เขา (สัมภาษณ์, อัสมา กุลสิริสวัสดิ์, 18 ตุลาคม 2555) นอกจากนี้ดิเรกยังเคยได้ศึกษาวิชาการด้านศาสนาจากอิสมาอีล อะหมัด และภาษาอาหรับจาก เซคอาลี อีซา (สัมภาษณ์, สง่า วิไลวรรณ, 7 พฤษภาคม 2556)

สานุศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้โดยเฉพาะวิชาการพูดจากดิเรกที่เป็นที่รู้จักกันในสังคมมุสลิมเช่น 1) ราชนันท์ ฮูเซ็น² 2) พิชัย โอรรถพันธ์³ หรือรู้จักกันในนามอารีฟิน การ์มี

¹ อะหมัด วะฮาบ บิน อับดุลฮะมีด ชาวเมืองมินังกาเบา สาธารณรัฐอินโดนีเซีย เกิดปีคริสต์ศักราช 1883 จบการศึกษาจาก Pondok Persentren, Bandung Indonesia ลี้ภัยการเมืองมาพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทยตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1907 นับได้ว่าเป็นบุคคลแรกที่นำแนวคิดและแนวปฏิบัติของสะลัฟเข้ามาเผยแพร่ในราชอาณาจักรไทย เสียชีวิตในปีคริสต์ศักราช 1967

² อดีตผู้อำนวยการองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย อดีตคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้า และมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

³ อดีตนักวิชาการของวารสารอัลญิฮาด

3) กำธร รอมาลี¹ 4) สุนทร ทิมะเสน² 5) ชัยอนันต์ ชุมชุมพันธ์³ 6) สมชาย นีละไพจิตร⁴ ซึ่งท่านเหล่านี้ล้วนเสียชีวิตแล้วทั้งสิ้น แต่ยังคงเหลือลูกศิษย์ที่ยังมีชีวิตอยู่อีกอย่างน้อย 4 คน คือ 1) สง่า วิไลวรรณ⁵ 2) มาณี ชูไทย⁶ 3) บรรจง บินกาซัน และ 4) มุคลิกหรือนามเดิมว่า กุญชรีย์ เฉลิมไทย⁷ (สัมภาษณ์, สง่า วิไลวรรณ, 7 พฤษภาคม 2556 และสมัย เจริญช่าง, 27 กรกฎาคม 2557)

3.2.2.3 ผลงานทางวิชาการ

ดิเรกได้เล่าถึงประวัติของตนเองโดยบันทึกไว้ว่า เมื่อปีพุทธศักราช 2486 ขณะนั้นอายุ 21 ปี เขาเคยอ่านหนังสือ “The Koran” แล้วมีความรู้สึกประทับใจกับหนังสือเล่มนั้นมากและทำให้เขาเพิ่มความสนใจในการศึกษาหาความรู้ด้านอิสลามในศาสตร์ต่าง ๆ ด้วยตนเองเรื่อยมา เมื่ออายุได้ 25 ปี ก็เริ่มเขียนบทความ ซึ่งในระยะแรกเขียนบทความด้านศาสนาอย่างต่อเนื่องในวารสาร “อัล-ฮุดา” โดยใช้นามปากกาว่า “บ้านครัว” และ “อิบรอฮีม กุเรชี” นอกจากนี้ยังได้ทุ่มเทกับการเขียนตำรา งานแปลทางศาสนาและวิชาการในศาสตร์อื่น ๆ ตลอดมา ต่อมาในปีพุทธศักราช 2499 เขาได้ใช้นามปากกาเพิ่มอีกหนึ่งนามปากกาว่า “ดิเรก กุเรชี” (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2549 : 19)

นอกจากดิเรกจะมีวิสัยทัศน์และความเชี่ยวชาญในการประกอบธุรกิจจนประสบความสำเร็จอย่างสูงแล้ว เขายังเป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาฮิบรู และภาษาไทยเป็นอย่างดี มีความรู้อย่างลึกซึ้งด้านวรรณกรรมต่างประเทศในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและชมพูทวีป เคยได้รับการยกย่องจากสถาบันภาษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้เป็นผู้หนึ่งที่มีความรู้ ความสามารถในวรรณกรรมระดับชาติ และนานาชาติ เป็นผู้ที่มีความรู้อย่างสูงในการแปลและการใช้ภาษาอังกฤษดีเยี่ยม ด้วยกับความวิริยะ อุตสาหะของเขา ประกอบกับความกรุณาเมตตาอย่างสูงยิ่งของอัลลอฮ์ ﷻ จึงทำให้เขาได้รับการยกย่องและการยอมรับอย่างกว้างขวางในระดับนานาชาติ (สัมภาษณ์, อัสม่า กุลสิริสวัสดิ์, 18 ตุลาคม 2555)

¹ อดีตบรรณาธิการของวารสารอัลญิฮาด

² อดีตนักวิชาการของวารสารอัลญิฮาด

³ อดีตนักวิชาการของวารสารอัลญิฮาด

⁴ อดีตนักกฎหมาย ทนายความ นักสิทธิมนุษยชน ประธานชมรมนักกฎหมายมุสลิม และอดีตนายกสมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย

⁵ ดูประวัติหน้า 140

⁶ รองศาสตราจารย์ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้ก่อตั้งโรงเรียนผดุงอิสลาม อำเภอองครักษ์

⁷ อดีตนักวิชาการ นักเขียน อดีตอุปนายกสมาคมยุวมุสลิมแห่งประเทศไทย และอดีตอาจารย์วิทยาลัยสยาม

ดิเรกมีผลงานด้านวิชาการหลายผลงานเพราะเขาเป็นทั้งนักวิชาการและนักเขียนที่มีผลงานทั้งด้านงานเขียน ผลงานแปล หนังสือทางวิชาการศาสนา ผลงานการเขียนและผลงานแปล หนังสือวิชาการทั่วไป

สำหรับงานเขียนและผลงานแปลด้านวิชาการศาสนา (ครอบคลุมกุลสิริสวัสดิ์, มปป. : 12-16) มีดังนี้

1. อิสลามศาสนาแห่งมนุษยชาติ จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2492
2. ทำไมมุสลิมไม่กินหมู จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2492
3. พระศาสดามุฮัมมัด จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2492
4. เคาะลีฟะฮ์อุมัยยะฮ์
5. ยาซีน (พร้อมคำอ่านและความหมาย)
6. อุมร์อิบน์ค็อฏฏอบ
7. บยานุลกุรอาน เล่มที่ 1-4 จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2495-2503
8. มุสลิมต้องสังกัดมัซฮับหรือไม่ จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2499
9. วะลีมะฮ์ฮ์ จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2500
10. สงครามครูเสด
11. หลักการอิสลาม (ผลงานแปล) จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2510
12. อิสลามกับการเดินทางในอวกาศ จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2512
13. กุรอานมะญีด, เล่ม 1-3 จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2512
14. หลักศรัทธา จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2513
15. ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอาน จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2513
16. การนมาซตามสุนนะฮ์ เล่ม 1-3 จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2515-2518
17. ทักษะเกี่ยวกับการตายและการยกของท่านนบีอิซา อะลัยฮิสลาม จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2515
18. กุอดิยานี : ลัทธินอกรอบอิสลาม จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2516
19. นรกคือโรงพยาบาล จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2520
20. เศาะหึหฺ อัลบุดอริยฺ จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2520
21. หลักการสามข้อและหลักฐาน (الأصول الثلاثة وأصلها) เขียนโดยมุฮัมมัด บิน สุลัยมาน อัตตะมีมี (หนังสือแปล) จัดพิมพ์โดยสำนักงานความร่วมมือเผยแพร่และสอนอิสลาม อรัรอบบะฮ์ กรุงริยาด ประเทศซาอุดีอาระเบีย จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2524
22. ตัรบียะฮ์ การอบรมจิตใจให้มีมารยาท จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2525
23. สันติภาพและภราดรภาพอิสลาม จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2525

24. ความตกต่ำของเราและสาเหตุ (หนังสือแปล) เขียนโดย อมिर ซะกิบ อัสสะลาน
25. การปฏิบัติอิหร่านโดยอิมามโคมัยนีและนิกายชีอะฮ์ ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2525
26. พื้นฐานการศรัทธาทั่วไปของชีอะฮ์อิมามียะฮ์และอะฮฺลุลสุหนะฮ์ ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2528
27. เศาะหีหฺ อัลบุคอรีญ์ กิตาบุลมะนากีบ บทที่ 61 ว่าด้วยคุณธรรม ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2533
28. เศาะหีหฺ อัลบุคอรีญ์ กิตาบุลมะนากีบ บทที่ 62 ความประเสริฐแห่งสาวกของท่านนบีมุฮัมมัด ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2534
29. ศาสนากับประเพณี ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2547
30. แนะนำอิสลาม ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2548
31. สีเราะตุณนบี ค็อลลัลลอฮฺอะลัยฮิวะซัลลัม ตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2548
32. ความสำคัญของการนมาซ
33. ชีวประวัติเศาะลัฟะฮ์ทั้ง 4
34. ความหมายอัลกุรอานอุซอฮฺมะฮ์ ได้รับการตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องถึง 5 ครั้ง
- นอกจากผลงานวิชาการที่เป็นผลงานด้านงานเขียนหนังสือและการแปลแล้ว ดิเรก ยังเป็นผู้เขียนบทความเกี่ยวกับอิสลามและมุสลิมลงในวารสารอัล-ฮุกดาอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม หากจัดหมวดหมู่ของหนังสือและตำราวิชาการด้านศาสนาอิสลามของดิเรก สามารถแยกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

ก. หลักศรัทธา

1. หลักศรัทธา จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2513
2. ทักษะเกี่ยวกับการตายและการยกของท่านนบีอิซาอะลัยฮิสลาม
3. กุอดิยานีญ์ : ลัทธินอกรอบอิสลาม
4. นรกคือโรงพยาบาล
5. หลักการสามข้อและหลักฐาน (الأصول الثلاثة وأدلتها)
6. พื้นฐานการศรัทธาทั่วไปของชีอะฮ์อิมามียะฮ์และอะฮฺลุลสุหนะฮ์

ข. อัลกุรอาน

7. ยาซีน (พร้อมคำอ่านและความหมาย)
8. บยานุลกุรอาน เล่มที่ 1-4
9. กุรอานมะญีดีด, เล่ม 1-3
10. ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอาน

11. ความหมายอัลกุรอานอุซออัมมะ

ค. ฮะดีษ

12. เศาะหี้หฺ อัลบุคอรียฺ

13. เศาะหี้หฺ อัลบุคอรียฺ กิตาบุลมะนากีบ บทที่ 61 ว่าด้วยคุณธรรม

14. เศาะหี้หฺ อัลบุคอรียฺ กิตาบุลมะนากีบ บทที่ 62 ความประเสริฐแห่ง

สาวกของท่านนบีมุฮัมมัด

ง. หลักปฏิบัติ

15. มุสลิมต้องสังกัดมัซฮับหรือไม่

16. หลักการอิสลาม

17. การนมาซตามสุนนะฮฺ เล่ม 1-3

18. ความสำคัญของการนมาซ

จ. ประวัติศาสตร์

19. พระศาสดามุฮัมมัด

20. เคาะลีฟะฮฺอับบ์กร

21. อุมัร อิบน์ค็อฎ็อบ

22. สงครามครูเสด

23. การปฏิวัติอิหร่านโดยอิมามโคมัยนีและนิกายชีอะฮฺ

24. สีเราะตุณนบี คีออลลัลลอฮูอะลัยฮิวะซัลลัม

25. ชีวประวัติเคาะลีฟะฮฺทั้ง 4

ฉ. หมวดทั่วไป

26. วะลีมะฮฺ

27. ศาสนากับประเพณี

28. อิสลามศาสนาแห่งมนุษยชาติ

29. ทำไมมุสลิมไม่กินหมู

30. อิสลามกับการเดินทางในอวกาศ

31. ตัรบียะฮฺ การอบรมจิตใจให้มีมารยาท

32. สันติภาพและภราดรภาพอิสลาม

33. ความตกต่ำของเราและสาเหตุ

34. แนะนำอิสลาม

ผลงานด้านการเขียนและผลงานแปลหนังสือวิชาการทั่วไปได้แก่¹

1. สวัสดิภาพของสังคม จัดพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2492
2. ความสัมพันธ์ของมุสลิมทางประวัติศาสตร์และวรรณคดีไทย ตีพิมพ์เมื่อปีพุทธศักราช 2506
3. ภูมิหลังชาวมุสลิมในประเทศไทย จัดพิมพ์โดยสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พุทธศักราช 2526
4. ภูมิหลังชาวมุสลิมในประเทศไทย ปัญหาอิสลามในสี่จังหวัดภาคใต้ เขียนร่วมกับชัยวัฒน์ สถาอานันท์ : จัดพิมพ์โดยสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พุทธศักราช 2526
5. มองวรรณกรรมอาเซียน : ประวัติวรรณกรรมมาเลเซีย จัดพิมพ์โดยสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย พุทธศักราช 2529
6. สำเภากษัตริย์สุลัยมาน : The Ship of Sulaiman (อิบนุ มุฮัมมัด อิบรอฮีม : ยอห์น ออฟ เคน แปลเป็นภาษาอังกฤษ) ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ : แปล จัดพิมพ์โดยมติชน พุทธศักราช 2545

จากผลงานทางวิชาการทั้งด้านศาสนาและในด้านสังคมย่อมเป็นสิ่งที่ประจักษ์และยืนยันถึงความรู้ความสามารถของดิเรกที่ผลิตผลงานทางวิชาการได้อย่างมากมายทั้งผลงานที่เขียนขึ้นเองและผลงานที่เป็นงานแปล แต่อย่างไรก็ตามผลงานที่เป็นวรรณกรรมทางวิชาการที่เป็นความภาคภูมิใจของครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์ คือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน “กุรอานมะญีดความหมายของอัลกุรอาน” ซึ่งได้นำทูลเกล้าถวายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์ถือว่าเป็นเกียรติและความภาคภูมิใจแก่พี่น้องชาวไทยมุสลิมและนับเป็นเกียรติประวัติอย่างสูงของตระกูลกุลสิริสวัสดิ์เป็นอย่างที่สุด (ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์, ม.ป.ป. : 12)

3.2.2.4 หลักศรัทธาและแนวทางการปฏิบัติ

จากคำบอกเล่าของดิเรกที่ถูกบันทึกไว้ว่าอะหมัด วะฮาบ เป็นครูคนแรกและเป็นผู้ที่เขาคเารพนับถือนั้น เป็นบุคคลที่ยึดมั่นในแนวทางของอัลกุรอานและสุนนะฮของนบีมุฮัมมัด ﷺ อาจกล่าวได้ว่าเป็นบุคคลแรกที่ได้นำแนวคิดของสะลัฟเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร เช่นเดียวกันอิสมาอิล อะหมัด ซึ่งเป็นครูอีกคนหนึ่งที่มีแนวคิดเดียวกับอะหมัด วะฮาบ ดังนั้นแนวคิด ความเชื่อและหลักศรัทธาของดิเรกจึงน่าที่จะเป็นไปในทิศทางเดียวกับครูทั้งสองคน นั่นคือยึดมั่นในแนวทางของอัลกุรอานและสุนนะฮ หากแต่ผู้วิจัยศึกษาพบว่าแนวคิดและหลักศรัทธาของดิเรกมีความแตกต่างจากอะหมัด วะฮาบและอิสมาอิล อะหมัด ในหลักศรัทธาต่ออัลลอฮ ﷻ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักศรัทธาในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ ﷻ ดิเรกใช้แนวทางการตีความใน

¹ เว็บไซต์ library.bu.ac.th สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2557

การแปลและอธิบายความหมายอายะสคุณลักษณะของอัลลอฮฺ^ﷻ ในบางคุณลักษณะ นอกเหนือจากหลักศรัทธาต่อบรรดานบีที่คลาดเคลื่อนไปจากความถูกต้อง ซึ่งจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

อย่างไรก็ตามแม้ว่าแนวคิดและหลักศรัทธาในบางเรื่องจะมีความแตกต่างกับครูทั้งสองคนก็ตาม แต่แนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจของดิเรกนั้นสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติศาสนกิจของครูทั้งสอง คือการไม่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่ง แต่จะพิจารณาว่าการปฏิบัติอย่างใดที่สอดคล้องกับสุนนะฮฺของเราะสูลุลลอฮฺ^ﷺ (สัมภาษณ์, อัสมา กุลสิริสวัสดิ์, 18 ตุลาคม 2555)

3.2.3 ประสบการณ์การทำงานและบทบาททางสังคม

3.2.3.1 ประสบการณ์การทำงานทางธุรกิจ

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ นอกจากเป็นนักบริหารธุรกิจแล้วยังเป็นนักบริหารเวลาที่ดี เขาใช้เวลากับการดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จควบคู่กับการดำเนินงานทางสังคม สำหรับประสบการณ์การทำงาน ดิเรกเคยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารกลุ่มบริษัทชัยบูรณ์ บราเดอร์ส จำกัด ซึ่งประกอบด้วยบริษัทที่อยู่ในเครือ 13 บริษัท (ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์, ม.ป.ป. : 3) ดังนี้

1. บริษัทชัยบูรณ์ บราเดอร์ส จำกัด สำนักงานใหญ่อำเภอลำลูกกา
2. บริษัทชัยบูรณ์ บราเดอร์ส จำกัด สำนักงานสาขาปทุมวัน
3. บริษัทชัยบูรณ์ บราเดอร์ส จำกัด สำนักงานสาขาเอกมัย
4. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ฟินทาเซ็ท
5. ห้างหุ้นส่วนจำกัดซิลค์คัท
6. บริษัทกุลวงค์ จำกัด
7. โรงเรียนการพิมพ์ชัยบูรณ์
8. ห้างหุ้นส่วนจำกัด แดพ ยู วี
9. บริษัทสหสติกเกอร์ จำกัด
10. บริษัท ชัยบูรณ์ สกรีนแมชชีเนอรี่ จำกัด
11. บริษัท อัมพรดีไซน์เนอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
12. บริษัท เทอโิกู ประเทศไทย จำกัด
13. บริษัท ชิงค์ซอฟท์ จำกัด

กลุ่มบริษัทชัยบูรณ์ บราเดอร์ส จำกัด ได้ดำเนินการผลิตและจัดจำหน่ายอุปกรณ์การพิมพ์ สกรีน มาเป็นระยะเวลากว่า 4 ทศวรรษ จากการเติบโตและการขยายธุรกิจด้านการพิมพ์ สกรีนได้มากถึง 13 บริษัท ย่อมเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของดิเรก ได้เป็นอย่างดี

3.2.3.2 บทบาทหน้าที่ทางสังคม

ถือได้ว่าดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เป็นมุสลิมเชื้อสายปากีสถานอีกคนหนึ่งที่มีวิสัยทัศน์ และมีความเชี่ยวชาญในการประกอบธุรกิจจนประสบความสำเร็จอย่างสูง ดังนั้น เขาจึงได้รับความไว้วางใจให้ได้รับตำแหน่งทางสังคมอีกหลายตำแหน่ง (ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์, ม.ป.ป. : 4-5) ดังนี้

1. นายกสมาคมอียะตุลอิสลาม (เคยดำรงตำแหน่งหลายสมัย)
2. นายกสมาคมอัสลาฟียะฮ์
3. เป็นผู้ก่อตั้งและเป็นนายกสมาคมมิตรภาพไทย-ปากีสถาน
4. นายกสมาคมโรตารีธนบุรี
5. อุปนายกสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์
6. คณะกรรมการราชบัณฑิตยสภา
7. ประธานมูลนิธิวัฒนธรรมอิสลาม
8. กรรมการตัดสินรางวัลซีไรท์ แห่งประเทศไทย
9. กรรมการสมาคมประวัติศาสตร์ ในพระบรมราชูปถัมภ์
10. กรรมการที่ปรึกษาสมาคมศิษย์เก่ามหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
11. อนุกรรมการวิจัยเฉพาะ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ
12. คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พุทธศักราช 2537
13. อาจารย์บรรยายพิเศษด้านวิชาการของมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชน โดยไม่รับค่าตอบแทน สถาบันที่เคยไปบรรยายพิเศษเช่น วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยรังสิต เป็นต้น
14. เป็นผู้แทนเข้าร่วมในการประชุมทางวิชาการในต่างประเทศ เช่น
  - องค์กรอรรอบิเฎาะฮ์
  - Riseap-Regional Islamic Da'Wah Council of Southeast Asia and the Pacific

- IDB-Islamic Development Bank ประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งถือได้ว่าเป็นผู้แทนคนแรกของ IDB ประจำประเทศไทย
  - World Muslim Congress ประเทศปากีสถาน
  - Corporation WISPC International, Seoul, Korea.
  - Kingdom of Saudi Arabia, AL-Imam Muhammad IBN Saudi Islamic University ประเทศซาอุดีอาระเบีย
15. เจ้าของวารสารอัล-ฮุตา
  16. ประธานตรวจทานหนังสือเรียนอิสลามศึกษาตามหลักการอิสลาม ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2523
  17. เขียนบทความลงในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ และนิตยสาร วารสารฉบับอื่น ๆ

3.2.4 การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

3.2.4.1 วัตถุประสงค์การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้กล่าวถึงแรงบันดาลใจและสาเหตุการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยไว้ 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 คัมภีร์อัลกุรอานได้รับการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาต่าง ๆ หลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น อินเดีย ปากีสถาน อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ทำให้ชนชาติเหล่านั้นสามารถเข้าใจความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้อย่างชัดเจนด้วยภาษาท้องถิ่น ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลในการปฏิบัติตนตามวิถีทางของศาสนาซึ่งเปรียบเสมือนธรรมนูญของชีวิต แต่ในประเทศไทยยังไม่มีผู้ใดให้ความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยไว้ (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2549 : 20) ดังนั้นจึงเป็นความปรารถนาของดิเรกที่จะถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพื่อเป็นประโยชน์แก่มุสลิมไทยและชนต่างศาสนิก

ประการที่ 2 เพื่อเป็นการสนองพระมหากรุณาธิคุณต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีพระประสงค์ให้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพื่อให้มีการสื่อสารและเข้าใจความหมายอย่างชัดเจนเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีแก่ชาวมุสลิมและต่างศาสนิกได้เข้าใจอิสลามอย่างถูกต้อง (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2549 : 20)

3.2.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ “กรอานมะญิตความหมายของอัล-กรอาน”

ก. การดำเนินการแปล

เป็นที่ยอมรับว่า การให้ความหมายคัมภีร์อัลกรอานในภาษาต่าง ๆ เป็นเรื่องยากที่จะถ่ายทอดวิญญาณแห่งอรรถรสอันแท้จริงของภาษาอาหรับ อันเป็นภาษาของคัมภีร์อัลกรอานให้กระจ่างและสละสลวยตามอรรถรสเดิมได้ นอกจากบางภาษาที่มีวัฒนธรรมทางภาษาสืบเนื่องมาจากภาษาอาหรับ แต่ดิเรกก็ได้ใช้ความพยายามอย่างที่สุดในการแปลเป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมของภาษาไทยแตกต่างจากวัฒนธรรมของภาษาอาหรับ (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544)

สำหรับแนวทางในการดำเนินการแปลนั้น ดิเรกใช้วิธีการค้นคว้ามาจากตำราหลายเล่มและนำความหมายคัมภีร์อัลกรอานจากตำราภาษาอาหรับ ภาษาอังกฤษและภาษาอูรดูมาเปรียบเทียบและนำรากศัพท์ของคำและที่มาของคำศัพท์มาพิจารณา (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2549 : 21) นอกจากนี้ยังใช้วิธีการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ แต่อย่างไรก็ตามตำราที่ใช้เป็นบรรทัดฐานในการแปลคือผลงานอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกรอานฉบับภาษาอังกฤษของชาย อัซรอฟ อะลีย์ ทานะวีย ('Ashraf 'Aliy Thanwiy) (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544 : ข) และดิเรกได้ระบุถึงหลักการในการแปลและอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกรอาน (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544) ไว้ดังนี้

1. จะต้องไม่ให้อรรถาธิบายใด ๆ ที่ค้านต่อหลักการที่มีกล่าวไว้อย่างชัดเจนในคัมภีร์อัลกรอาน หมายถึงอายะฮุมุหะมาตที่มีเนื้อหาในถ้อยคำและความหมายชัดเจน ไม่คลุมเครือ ส่วนอายะฮุมุตะซาบิฮัตนั้นมีเนื้อหาเป็นนัย เป็นอุปมา อุปาหารณ์ การเปรียบเทียบ ตีความได้หลายความหมาย ซึ่งสามารถยุติได้โดยอาศัยอายะฮุหลักเป็นบรรทัดฐาน

2. อัลฮะดีษและสุนนะฮฺของท่านนบี ﷺ ซึ่งมีรายงานที่ถูกต้องนั้น เป็นคำอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกรอานที่ดีที่สุด เว้นแต่ฮะดีษนั้นถูกยกเลิกไปตามกาลสมัย ด้วยบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกรอาน

3. ควรเคารพในความคิดเห็นของนักอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกรอานรุ่นก่อน ๆ ที่ไม่ขัดต่อหลักการของคัมภีร์อัลกรอานและอัลฮะดีษ

4. เรื่องเล่าที่รับสืบช่วงกันมาจากพวกบนิอิสรออิล หรือที่แต่งขึ้นเองนั้น มักถูกนำมาปะปนในการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกรอาน จนบางส่วนได้กลายเป็นเรื่องราวที่เล่าโดยนักอรรถาธิบาย เพราะฉะนั้นจึงต้องวิเคราะห์ให้ละเอียดว่ามีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาในคัมภีร์อัลกรอานหรือไม่

5. การเชื่อถือว่าหนังสือตีฟิรของบรรดานักอรรถาธิบายปิดประตูการหาความเข้าใจจากคัมภีร์อัลกรอานและไม่ควรมีความเข้าใจอันใดเพิ่มเติมอีก ตามเหตุการณ์ผันแปรหรือวิวัฒนาการที่จะมีต่อ ๆ ไป สิ่งเหล่านี้เป็นผลร้ายต่อการใช้สติปัญญาของมนุษย์

6. เรายอมรับในเรื่องปาฏิหาริย์ (มัจอะอ์ญิซาต) ที่มีปรากฏในคัมภีร์อัลกรอานและฮะดีษที่เศาะหิหฺ และไม่เป็นความผิดแต่อย่างใด หากสามารถอธิบายสาเหตุนั้น ๆ ได้

7. การใช้สติปัญญาประกอบในการอธิบายเป็นส่วนหนึ่งที่เสริมสร้างพลังความคิดของมนุษย์ให้ก้าวหน้า ในกรณีที่ใช้สติปัญญานั้นไม่ลบล้างบทบัญญัติอันชัดแจ้งของคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษที่เศาะหีห

จากหลักการแปลและอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานของดิเรกสรุปได้ว่า การนำอัลกุรอานมาอธิบายอัลกุรอานถือเป็นสิ่งที่ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำอายะฮ์มาตามอธิบายอายะฮ์ซะบะฮิบิฮาด ร่องลงมาคือการนำฮะดีษมาอธิบายอัลกุรอาน โดยมีเงื่อนไขว่าฮะดีษนั้นจะต้องเป็นฮะดีษที่เศาะหีหและฮะดีษดังกล่าวยังมีได้ถูกยกเลิกบทบัญญัติ นอกจากนี้ความคิดเห็นของนักอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานในกรณีที่ไม่ขัดต่อหลักการของคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษก็สามารถนำมาใช้ในการอธิบายอัลกุรอานได้เช่นกัน การนำเรื่องเล่าจากอิสรออียีลาตามาอธิบายอัลกุรอานจะต้องผ่านกระบวนการพินิจ พิจารณาอย่างละเอียดก่อนนำมาใช้อธิบาย การปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นการอธิบายอัลกุรอานด้วยกัณฑ์ตามเหตุการณ์และวิวัฒนาการของสังคมโลก ถือเป็นผลร้ายต่อการใช้สติปัญญาของมนุษย์ สำหรับเรื่องปาฏิหาริย์ที่มีปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษเศาะหีหถือเป็นความจำเป็นที่จะต้องศรัทธา และจะเป็นสิ่งที่ดีหากสามารถอธิบายเหตุการณ์นั้น ๆ ได้ การใช้สติปัญญาประกอบในการอธิบายเป็นสิ่งเสริมสร้างพลังความคิดของมนุษย์ให้ก้าวหน้า ในกรณีที่ใช้สติปัญญานั้นไม่ค้านกับบทบัญญัติของคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษเศาะหีห ดังนั้นจึงพบว่าดิเรกได้ใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์เพื่อการแปลและการอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยบูรณาการระหว่างความรู้ทางวิทยาศาสตร์และความรู้ที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน เนื่องจากเขาเชื่อว่าเหตุผลทางวิทยาศาสตร์สามารถยืนยันความเชื่อทางศาสนา และวิทยาศาสตร์สามารถทำให้คำสอนทางศาสนามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น (Niran Pantharakit, 2006 : A)

แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าในส่วนที่เป็นปาฏิหาริย์ที่วิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์ได้ ดิเรกจะนำเสนอความคิดเห็นที่เกือบปฏิเสธเรื่องเกี่ยวกับปาฏิหาริย์เช่น ในกรณีการสนทนาของนบีอิซา عليه السلام เมื่อครั้งที่ยังนอนในเปลกับชาวอนิสรอฮิล โดยดิเรกได้กล่าวไว้ในบทนำของสุเราะฮ์มัรยัมว่า “ทำนองเดียวกับโองการที่ 16-26 กล่าวถึงกำเนิดของท่านนบีอิซา แต่ในโองการที่ 27-30 กล่าวถึงเมื่อท่านโตแล้วและทำการเทศนา” (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544 : 2/702) ดิเรกพยายามยืนยันว่า นบีอิซา عليه السلام ได้สนทนากับชาวอนิสรอฮิลในช่วงวัยที่สามารถสนทนาได้มิใช่ในวัยที่นอนในเปล โดยเปรียบเทียบความคล้ายคลึงกันระหว่างนบียะฮยา عليه السلام โดยที่ในอายะฮ์ที่ 12 ของสุเราะฮ์มัรยัมกล่าวถึงนบียะฮยา عليه السلام ที่ได้ทำการเทศนาในขณะที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วเช่นเดียวกับนบีอิซา عليه السلام ที่ได้ทำการเทศนาเมื่อเขาโตแล้วเช่นกัน

ข. ประวัติการแปล

“กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน” เป็นผลงานแปลคัมภีร์อัลกุรอานผลงานที่สองของดิเรก ซึ่งก่อนหน้านั้นในปีพุทธศักราช 2496-2503 ดิเรกเคยแปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานใช้ชื่อผลงานว่า “บายนุลกุรอาน คำบรรยายอัล-กุรอานภาคภาษาไทย” จำนวน 4 ญุซอ์ แต่หลังจากที่มีกระแสต่อต้านและมีการเปิดเผยจากนักวิชาการบางส่วนในประเทศไทยถึงแนวคิดที่ผิดพลาดและบิดเบือนจากการแปลความหมายและการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน จึงได้หยุดตีพิมพ์ผลงานที่เหลืออยู่ ซึ่งดิเรกได้ใช้หนังสืออ้างอิงประกอบในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอังกฤษที่เป็นผลงานแปลของมุฮัมมัด อะลี อับดุลลาฮ์นูมซุกเป็นพื้นฐานในการแปล (Abdullah Numuk, 2002 : 7) หลังจากนั้นจึงได้เริ่มงานแปล “กุรอานมาญีตความหมายของอัล-กุรอาน” ใช้เวลาในการแปล 4 ปี ซึ่งเสร็จสมบูรณ์ในปีพุทธศักราช 2512 (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2549 : 20) และในปีพุทธศักราช 2513 ได้ตีพิมพ์ครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ และในปีเดียวกันนั้นได้นำผลงานแปลดังกล่าวจัดทำด้วยปกผ้าไหมสีน้ำเงินเพื่อทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ พระตำหนักสวนจิตรลดา (สัมภาษณ์, อัสมา กุลสิริสวัสดิ์, 18 ตุลาคม 2555)¹ ดังนั้นจึงถือได้ว่ากุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน เป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยชุดแรกที่ได้รับการตีพิมพ์ครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ ได้รับการตีพิมพ์เพื่อการเผยแพร่เป็นครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2512-2513 และพิมพ์ครั้งที่ 2 ปีพุทธศักราช 2544

ค. ลักษณะทั่วไปของผลงานแปล

กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอานได้จัดพิมพ์ครั้งแรกเล่มที่ 1 ปีพุทธศักราช 2512 เล่มที่ 2 และเล่มที่ 3 ปีพุทธศักราช 2513 และได้จัดพิมพ์เป็นครั้งที่ 2 ในปีพุทธศักราช 2544 สำหรับฉบับที่ผู้วิจัยศึกษาเป็นฉบับที่จัดพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นหนังสือชุด 3 เล่ม ภายในเล่มที่ 1 ประกอบด้วยสารบัญ คำนำในการจัดพิมพ์ครั้งที่ 2 มีการแสดงการเทียบอักษรระหว่างภาษาอาหรับกับภาษาไทย แสดงชื่อบทในคัมภีร์ไบเบิลเดิมและไบเบิลใหม่ แสดงการเทียบนามที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลและในคัมภีร์อัลกุรอาน ต่อจากนั้นเป็นการอธิบายความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน และกล่าวนำถึงชื่อสุเราะฮ์ รายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับสุเราะฮ์ที่ต้องการให้ความหมายและเริ่มการอธิบายอัลกุรอานด้วยสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์และอธิบายต่อเนื่องตามลำดับของสุเราะฮ์ สิ้นสุดการอธิบายในเล่มที่ 1 ด้วยสุเราะฮ์อัลกะฮ์ฟ ในท้ายเล่มผู้แปลได้อธิบายคำศัพท์ภาษาอาหรับที่เขียนทับศัพท์ โดยเรียงลำดับการออกเสียงอักษรอาหรับด้วยจำนวนหน้าทั้งสิ้น 701 หน้า สำหรับในเล่มที่ 2 เริ่มอธิบายสุเราะฮ์ฮุมรียัม ด้วยเลขหน้าที่ต่อเนื่องจากเล่มที่ 1 และสิ้นสุดการอธิบายในเล่มที่ 2 ด้วยสุเราะฮ์อัลญาซียะฮ์ จำนวน 519 หน้า ในท้ายเล่มเป็นภาคผนวกที่ผู้แปลได้อธิบาย

¹ ดูเพิ่มใน ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์, ม.ป.ป. : 7

หลักการศรัทธาของอิสลามโดยละเอียดและปิดท้ายเล่มด้วยการอธิบายคำศัพท์ รวมจำนวนหน้าเล่ม 2 ทั้งสิ้น 740 หน้า และในเล่มที่ 3 ผู้แปลได้เริ่มด้วยการอธิบายเรื่องบทบัญญัติการสาบาน และเริ่มการอธิบายอัลกุรอานซูเราะฮ์อัลอะหฺกอฟ ด้วยเลขหน้าที่ต่อเนื่องจากเล่มที่ 2 และอธิบายเรียงลำดับซูเราะฮ์จนสิ้นสุดซูเราะฮ์อันนาศ สำหรับในท้ายเล่มที่ 3 ผู้แปลได้บรรจุตรชนีอัลกุรอานศัพท์ไทยและศัพท์อาหรับไว้เพื่อสะดวกสำหรับการค้นคว้า รวมจำนวนหน้าทั้งสิ้น 554 หน้า

ผู้แปลใช้วิธีการในการนำเสนอการแปลความหมายอัลกุรอาน (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544 : ค) ดังนี้

1. ให้ความหมายคำต่อคำ เมื่อข้อความนั้นเข้าใจได้ง่าย โดยรักษาประโยคเดิมไว้ในกรณีที่มีวิธีข้างต้นไม่สามารถให้ความเข้าใจได้กระจ่าง ก็ได้ขยายความไว้ในวงเล็บ โดยเฉพาะในอายะฮ์ที่เกี่ยวข้องกับศาสนกิจ

2. โดยส่วนใหญ่อายะฮ์อัลกุรอานจะอธิบายอีกอายะฮ์ ดังนั้นผู้แปลจึงระบุหมายเลขของซูเราะฮ์และอายะฮ์ประกอบไว้ในวงเล็บ เพื่อสะดวกที่จะค้นคว้าว่า ข้อความที่เป็นเนื้อหาเดียวกันนั้นมีปรากฏ ณ ที่ใดอีกบ้างในคัมภีร์อัลกุรอาน เช่นหมายเลข 13 : 5 หมายถึงซูเราะฮ์ที่ 13 อายะฮ์ที่ 5 หมายเลขหน้าแสดงซูเราะฮ์ และหมายเลขหลังแสดงอายะฮ์

3. ผู้แปลได้คัดเลือกอะดิษะเคาะหีหฺของอัลบุกอรียฺ เพื่อนำมาอธิบายอัลกุรอานในเรื่องเกี่ยวกับศาสนกิจ และสังคม โดยได้ระบุถึงที่มาของอะดิษะเพื่อการตรวจสอบยืนยัน

4. มีการเท้าความถึงคัมภีร์ไบเบิลเมื่อกล่าวถึงบรรดาชาวคัมภีร์ ทั้งนี้เพื่อช่วยในการศึกษาศาสนาเปรียบเทียบว่าในเรื่องเดียวกันนั้นมีปรากฏอยู่อย่างไรบ้าง เพราะสังคมมุสลิมโดยเฉพาะในนครมะดีนะฮ์ในสมัยท่านนบีนั้นมีเรื่องราวเกี่ยวข้องกับชาวคัมภีร์อยู่มาก

สำหรับรูปแบบการนำเสนอผู้แปลได้วางตัวบทอัลกุรอานไว้ด้านขวา ความหมายภาษาไทยและข้อความอธิบายถูกวางอยู่ด้านซ้าย โดยข้อความที่เป็นเนื้อหาเพื่อการอธิบายจะถูกวางอยู่ในวงเล็บ

สิ่งที่เป็นเอกลักษณ์และจุดเด่นของผลงานแปลฉบับนี้ คือการใช้ภาษาไทยที่กะทัดรัดตรงความหมายเชิงอักษรศาสตร์ (ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์, ม.ป.ป. : 20) ทั้งนี้เพราะผู้แปลมีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเป็นอย่างดี ในการอธิบายในแต่ละอายะฮ์มีการระบุหมายเลขของซูเราะฮ์และอายะฮ์ประกอบไว้ในวงเล็บเพื่อสะดวกในการค้นคว้า หากว่าข้อความเดียวกันนี้ปรากฏอยู่ ณ ตำแหน่งใดในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งถือว่าเป็นนวัตกรรมที่นำมาบูรณาการใช้กับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน นอกจากนี้ยังมีการจัดทำตรชนีอัลกุรอานโดยละเอียด เพื่อสะดวกในการค้นคว้าและถือว่าเป็นอีกนวัตกรรมหนึ่งนำมาปรับใช้เพื่อให้ผลงานการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานมีความสมบูรณ์และมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

3.2.4.3 ศึกษาวิเคราะห์หนังสือและตำราที่นำมาใช้ประกอบการแปล

นอกจากตำราอธิบายของชาฮอ อัจรอฟ อะลีเย์ ทานะวีเย์ ซึ่งผู้แปลใช้เป็นตำราหลักในการประกอบการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ยังมีตำราอื่น ๆ ที่ใช้ประกอบในการแปล ดังนี้ เฆาะรีบอัลกุรอาน เศาะหฺ์หฺ์อัลบุคอรีเย์และมุสลิม มาลิกุลกุรอาน และThe Holy Quran (ตีเรก กุลสิริสวัสต์, 2549 : 20) ดังนั้น ผู้วิจัยจะกล่าวถึงหนังสืออ้างอิงดังกล่าวพอสังเขป ดังนี้

ก. ตำราอธิบายของชาฮอ อัจรอฟ อะลีเย์ ทานะวีเย์

ตำราอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานดังกล่าวมีชื่อว่า “บะยาน อัลกุรอาน” เป็นตำราที่ถ่ายทอดความหมายและอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอูรดูที่ดีที่สุดผลงานหนึ่ง (Muhammad ‘Abbas al-Nadwiy, 2006 : 34) ประพันธ์โดยอัจรอฟ อะลีเย์ บิน อับดุลฮัก อัดตะฮานะวีเย์ เป็นอุละมาฮฺชาวอินเดีย เป็นนักนิติศาสตร์อิสลามมัซฮับอัลหะนะฟีเย์ มีผลงานด้านการประพันธ์ตำราต่าง ๆ มากถึง 800 ผลงาน มี 12 ผลงาน ที่ถูกประพันธ์ด้วยภาษาอาหรับ อัจรอฟเกิดในปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 1280 (ค.ศ.1863) เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 1362 (ค.ศ.1943) (Muhammad ‘Abbas al-Nadwiy, 2006 : 21)

ลักษณะทั่วไปของบะยาน อัลกุรอาน เป็นตำราชุดที่มีรูปเล่มขนาดใหญ่จำนวน 4 เล่ม เป็นผลงานแปลและอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางจากอุละมาฮฺชาวอินเดีย (Muhammad ‘Abbas al-Nadwiy, 2006 : 356-357) เป็นผลงานแปลที่ใช้ภาษาอูรดู ใช้สำนวนง่าย ๆ บุคคลทั่วไปที่มีความรู้ภาษาอูรดูสามารถที่จะเข้าใจความหมายได้ เป็นผลงานแปลที่ให้ความสำคัญกับการให้ความหมายทางภาษา ในการแปลนั้นผู้แปลจะเสริมด้วยการอธิบายความหมาย มีการวิพากษ์วิจารณ์ในเชิงวิชาการ ในกรณีที่นักอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานมีทัศนะและความเห็นที่แตกต่างกัน ผู้แปลจะพิจารณาและเลือกทัศนะที่ตนเห็นว่ามีน้ำหนักมากที่สุดมานำเสนอเท่านั้น และในกรณีปัญหาคิลาฟียะฮฺระหว่างมัซฮับ ผู้แปลเลือกที่จะกล่าวถึงเฉพาะทัศนะของมัซฮับอัลหะนะฟีเย์เท่านั้น นอกจากนี้มีความจำเป็นที่จะต้องนำเสนอทั้งมัซฮับ ผู้แปลจะนำมากล่าวไว้ในเชิงอรรถ ผู้แปลจะให้ความสำคัญในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างอายะฮฺหนึ่งกับอีกอายะฮฺหนึ่ง และความสัมพันธ์ระหว่างสูเราะฮฺหนึ่งกับอีกสูเราะฮฺหนึ่งด้วยสำนวนที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ นอกจากนี้ผู้แปลยังให้ความสำคัญกับการคัดเลือกเฉพาะอะตีษเศาะหฺ์หฺ์หมาอธิบายความหมาย (Muhammad ‘Abbas al-Nadwiy, 2006 : 358)

อนึ่ง ผู้แปลเป็นอุละมาฮฺที่ดำเนินตามแนวทางของสะลัฟ อัศคอและห์ เลือกที่จะถ่ายทอดถ้อยคำและทัศนะของสะลัฟ โดยไม่ให้ความสำคัญกับทัศนะและความเห็นของอุละมาฮฺในยุคหลังแต่อย่างใด (Muhammad ‘Abbas al-Nadwiy, 2006 : 364)

ข. เฆาะริบ อัลกุรอาน

เฆาะริบ อัลกุรอานคือหนังสืออัลมุฟเราะดาต ฟี เฆาะริบ อัลกุรอาน เป็นหนังสืออธิบายคำศัพท์ยากที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งไม่สามารถเข้าใจได้ในทันทีแต่ต้องการ อรรถาธิบายและขยายความ เป็นผลงานประพันธ์ของ อบุล กอเซ็ม อัลฮุสัยน บิน มุฮัมมัด เป็นที่รู้จักกันในนามอรรถธิบาย อัลอัศพะฮานีย์ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 502

ลักษณะทั่วไปของหนังสือเป็นหนังสืออธิบายและขยายความคำศัพท์ผู้ประพันธ์ใช้แนวทางการเรียบเรียงเช่นเดียวกับหนังสือปทานุกรมอื่น ๆ โดยเรียงลำดับตามพยัญชนะภาษาอาหรับซึ่งเริ่มจากพยัญชนะอะลీฟและเรียงลำดับพยัญชนะอย่างต่อเนื่องจนสิ้นสุดพยัญชนะยาล์สำหรับแนวทางการอธิบายนั้น ผู้ประพันธ์ได้อรรถาธิบายความหมายที่หลากหลายโดยนำอายะฮ์อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องหรือมีความหมายเดียวกันมาอธิบาย นอกเหนือจากการนำฮะดีษของท่านนบี ถ้อยคำของบรรดาเศาะฮาบะฮ์และตาบีอินโดยที่มีได้ระบุสายรายงานมาอธิบายเพื่อให้ได้ความหมายที่ชัดเจนมากขึ้นโดยเฉพาะในกรณีที่ต้องการให้คำนิยามศัพท์ นอกจากนี้ผู้ประพันธ์ยังได้ใช้บทกวีพร้อมทั้งตัวอย่างมานำเสนอเพื่อสนับสนุนความหมาย แต่อย่างไรก็ตาม ถือได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะไขไปสู่ความเข้าใจต่อบทอัลกุรอาน (al-Raghab : n.d.)

ค. เศาะหีหฺ อัลบุคอรี

หนังสือเศาะหีหฺ อัลบุคอรี มีชื่อเต็มว่า “อัลญามิอฺ อัลมุสนัด อัลเศาะหีหฺ อัลมุคตะศอร มิน อุฎรฺ เราะฮฺลุลลอฮฺ ว่าสุนะนิฮฺ ว่าอัยยามิฮฺ” เป็นหนังสือที่รวบรวมไว้เฉพาะฮะดีษเศาะหีหฺ ซึ่งถือว่าเป็นหนังสือเศาะหีหฺเล่มแรก ผู้รวบรวมคือมุฮัมมัด บิน อิสมาอิล บิน อิบรอฮีม อิบน์ มุฮัมมัด เราะฮฺ อัลบุคอรี เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 194 (ค.ศ.810) ที่เมืองบุกอรอ ปัจจุบันคือที่ตั้งของประเทศอุซเบกิสถาน และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 256 (ค.ศ.870) ที่เมืองสะมัรกอนด์

เศาะหีหฺ อัลบุคอรี เป็นหนังสือที่อัลบุคอรีได้รวบรวมเฉพาะฮะดีษเศาะหีหฺตามหลักเกณฑ์ที่อัลบุคอรีกำหนดขึ้น ใช้เวลาในการรวบรวมและบันทึกฮะดีษมากกว่า 10 ปี ภายในเศาะหีหฺ อัลบุคอรีได้รวบรวมฮะดีษไว้ทั้งสิ้น 7,562 ฮะดีษ อัลบุคอรีได้บันทึกฮะดีษเศาะหีหฺโดยการจัดเป็นบทตามตำรานิติศาสตร์ เริ่มจากบทที่ว่าด้วยการเริ่มวะฮยู การศรัทธา การอาบน้ำละหมาด การทำความสะอาด การปฏิบัติละหมาดจนถึงบทสุดท้ายคือบทที่ว่าด้วยเรื่องการให้เอกภาพ

ง. เศาะหีหุ มุสลิม

หนังสือเศาะหีหุมุสลิม คือหนังสือ “อัลมุสนัด อัศเศาะหีหุ อัลมุคตะศอร มิน อัสนุนะนี บินักลี อะนิลอัตลี อัน เราะฮ์ลุลลอฮ์” เป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งที่ได้รวบรวมไว้เฉพาะชะดีษเศาะหีหุ ผู้รวบรวมและบันทึกคือมุสลิม อัลหัจญ์ญัจญ์ บิน มุสลิม อัลกุซัยรีย์ อันนัยซาบูรีย์ เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 204 (ค.ศ.820) ที่เมืองนัยสะบур ปัจจุบันคือที่ตั้งของประเทศอิหร่าน และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 261(ค.ศ.875) มุสลิมได้รวบรวมและบันทึกชะดีษเศาะหีหุไว้ในหนังสือเศาะหีหุจำนวน 3033 ชะดีษ และหนังสือเศาะหีหุถูกเรียบเรียงไว้เป็นบทตามตำรานิติศาสตร์อิสลามเช่นเดียวกับเศาะหีหุอัลบุคอรี

จ. มาลิกุลกูราน

หนังสือมาลิกุลกูราน เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกูราน ซึ่งประพันธ์โดยมุฟตียมุฮัมมัด ซ็ล นักปราชญ์อิสลามที่รัฐบาลปากีสถานแต่งตั้งให้เป็นนักวิชาการและเป็นปราชญ์ของปากีสถาน เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกูรานที่เทียบความหมายมาจากภาษาอาหรับและภาษาอูรดูแบบคำต่อคำ และนำมาสรุปให้ความหมายที่ละเอียดจนครบสมบูรณ์ (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2549 : 21-22)¹

ฉ. The Holy Quran

The Holy Quran เป็นหนังสืออธิบายความหมายคัมภีร์อัลกูรานฉบับภาษาอังกฤษ ควบคุมและจัดพิมพ์โดยรัฐบาลซาอุดีอาระเบีย (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2549 : 22)

จากหนังสือและตำราที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีเพียงตำราอธิบายของชาย อัซรอฟ อะลีย์ ทานะวีย์เพียงเล่มเดียวเท่านั้นที่ดิเรกระบุไว้ในบทนำของผลงานแปลว่าใช้เป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกูรานเป็นภาษาไทย ส่วนตำราเล่มอื่น ๆ นั้น ดิเรกมิได้กล่าวถึงแต่เป็นการอ้างอิงที่ถูกรับทักไว้ในหนังสือกอดิยานี ซึ่งผู้วิจัยเข้าใจว่าหนังสือเล่มดังกล่าวมีเนื้อหาเพียงบางส่วนเท่านั้นที่เป็นข้อเขียนของดิเรก และเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นข้อเขียนของบุคคลอื่น โดยเฉพาะในส่วนที่กล่าวถึงผลงานแปลกูราน มะญิด ไม่ว่าจะเป็วิธีแปลหรือหนังสือและตำราที่ใช้ประกอบการแปล ทั้งนี้เพราะดิเรกระบุเพียงสั้น ๆ ไว้ในคำนำของหนังสือกูราน มะญิด ความหมายของอัล-กูรานว่า ค้นคว้าจากตำราหลายเล่มและสอบถามบางเรื่องจากผู้ทรงคุณวุฒิ

¹ ผู้วิจัยไม่สามารถค้นหาหนังสือต้นฉบับดังกล่าวได้

3.3 วินัย สมะออน

3.3.1 ประวัติส่วนตัว

วินัย สมะออน เจ้าของผลงานแปล “อัลกุรอาน ฉบับภาษาไทย” มีชื่อภาษาอาหรับว่า มัรวาน เกิดในปีพุทธศักราช 2483 บิดาชื่อสะมัน สมะออน และมารดาชื่อซัยนับ สมะออน สมรสกับสุนีย์ (ฟาติมะฮฺ) สมะออน มีบุตรชาย 3 คน และบุตรสาว 5 คน (สัมภาษณ์, บันชิตย์ สมะออน, 1 พฤศจิกายน 2557)

3.3.2 ประวัติการศึกษา

3.3.2.1 การศึกษาทางสามัญและทางศาสนา

วินัย สมะออน ศึกษาสามัญนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยสามารถสอบเทียบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และได้รับพระราชทานปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์ จากสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

สำหรับการศึกษาทางศาสนานั้น วินัยได้เริ่มศึกษาวิชาการอิสลาม คัมภีร์อัลกุรอาน และภาษาอาหรับภายในหมู่บ้านทรายกองดินและเดินทางไปศึกษาต่อกับครูกอเดร ลูมิง และครูอับดุลเราะฮ์มาน ไม่ทราบนามสกุลที่ตำบลท่าแร่ จังหวัดเพชรบุรี หลังจากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อที่จังหวัดนครศรีธรรมราชกับครูแหวน บ่าวคำ จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาต่อที่ปอเนาะสะก้า และปอเนาะมะโจว อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี ตามลำดับ และในช่วงที่ศึกษาอยู่ในปัตตานีก็ได้หาเวลาไปศึกษาจากปอเนาะอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้เคียงด้วย (สัมภาษณ์, วินัย สมะออน, 27 กรกฎาคม 2557)

3.3.2.2 คณาจารย์และสานุศิษย์

ครูอาจารย์ที่วินัย สมะออน ได้เคยรับวิชาความรู้และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและมีบทบาทในสังคมมุสลิมไทย คือต่วน สุวรรณศาสน์ นอกจากนี้ยังมีครูอาจารย์อื่น ๆ ซึ่งอาจไม่เป็นที่รู้จักในสังคมมุสลิม เช่น 1) ครูกอเดร ลูมิง 2) ครูอับดุลเราะฮ์มาน ไม่ทราบนามสกุล และ 3) ครูแหวน บ่าวคำ (สัมภาษณ์, วินัย สมะออน, 27 กรกฎาคม 2557)

สำหรับลูกศิษย์ที่เคยได้ศึกษาความรู้จากวินัยอย่างจริงจังนั้น โดยส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่เคยศึกษาในโรงเรียนสันนิธอิสลาม โรงเรียนซาลิมูนียานาน ซึ่งเป็นโรงเรียนสอนฟิรดูอิน และนักศึกษาผู้ใหญ่ทั่วไปที่มีการบรรยายศาสนธรรมในวันหยุด ซึ่งไม่พบว่ามีบุคคลใดที่เป็นที่รู้จักและมีบทบาทในสังคมมุสลิมไทย

3.3.2.3 ผลงานทางวิชาการ

สำหรับผลงานวิชาการที่นอกเหนือจากผลงานแปล“อัลกุรอาน ฉบับภาษาไทย”ยังมีผลงานที่เป็นหนังสือและบทความที่เขียนลงในวารสาร ซึ่งผลงานที่เป็นงานเขียนโดยส่วนใหญ่ได้ตีพิมพ์กับสำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม สำหรับผลงานวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์มีดังนี้

1. 25 พระศาสดา
2. 200 บทดุอาอ
3. คำสั่งเสียท่านร่อซูล ช.ล.
4. ขาวนรก ขาวสวรรค์
5. (بر الوالدین) พ่อ แม่ ลูก ต้นเหตุของการขึ้นสวรรค์ ลงนรก
6. 99 พระนามของอัลเลาะห์ (ช.บ)
7. อาลัมบ์รซัค (โลกของคนตาย)
8. ฮะดีษกุดซีย์ โองการของอัลเลาะห์ที่ไม่ได้กล่าวในกุรอาน
9. คุณค่าของการซิกิร ข้อเขียนของอิมามอิบนิ กอยยิม
10. คุดบะฮฺเพื่อสันติสุข
11. คุดบะฮฺเพื่อสิ่งแวดล้อม
12. เขียนบทความลงหนังสือพิมพ์, วารสาร ฯลฯ
13. เป็นผู้ร่วมทำคู่มือสอนอิสลามศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

นอกจากผลงานเขียนข้างต้น วินัยยังได้ร่วมกับประเสริฐ มะหะหมัด ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งจุฬาราชมนตรีและสวาสต์ สุมาลัยศักดิ์ ทำการตอบคำถามพร้อมให้คำแนะนำและเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมแก่ส่วนราชการ เนื่องจากปัญหาความไม่เข้าใจระหว่างชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม เพื่อแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปีพุทธศักราช 2525 และยังคงได้รับการตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง

3.3.2.4 หลักความศรัทธาและแนวทางด้านการปฏิบัติ

วินัย สมะฮะฮุน เป็นบุคคลที่ชอบอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีทัศนะที่เห็นต่างกันในด้านหลักศรัทธาและหลักปฏิบัติ สำหรับแนวคิดในการทำงานนั้น วินัยเป็นผู้ที่มีแนวคิดประนีประนอมไม่กล่าวถึงความแตกต่างและประเด็นขัดแย้ง โดยจะนำเสนอแนวทางที่จะอยู่ร่วมกัน แนวทางที่อิสลามสอนให้รักและสามัคคี ไม่นำเสนอเรื่องความเห็นต่างในการปฏิบัติด้านศาสนกิจ เพราะจะทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้น พยายามเสนอแนวคิดในเรื่องปรัชญา อุดมคติ และตะเศวฟ สำหรับในเรื่องของอุดมคติจะพยายามพูดให้มีบทสรุปในประเด็นที่สามารถร่วมกันได้มากกว่าจะพูดถึงความแตกต่างโดยเฉพาะเรื่องคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เพราะเป็นเรื่องที่มีความเห็นต่างตั้งแต่ใน

อดีต ดังนั้นในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงได้เน้นไปในด้านปรัชญา และตะเศาวฟ (สัมภษณ์, วินัย สะมะฮุน, 27 กรกฎาคม 2557) และเมื่อพิจารณาในอายะฮ์คุณลักษณะของผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงเป็นสิ่งที่ประจักษ์ว่าวินัย สะมะฮุน มีแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของอะชาอีเราะฮ์ คือใช้แนวทางการอธิบายโดยการตีความหรือให้ความหมายโดยนัย อายะฮ์คุณลักษณะ ด้วยเหตุผลที่ไม่ต้องการให้คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เหมือนกับสิ่งถูกสร้างทั้งปวง และสำหรับด้านการปฏิบัติศาสนกิจที่เกี่ยวกับข้อบัญญัติต่าง ๆ วินัยจะยึดถือปฏิบัติตามแนวทางของมัซฮับอัชชาฟีอีฮ์ ซึ่งเป็นแนวปฏิบัติของมุสลิมส่วนใหญ่ในประเทศไทย

3.3.3 ประสบการณ์การทำงานและบทบาททางสังคม

3.3.3.1 บทบาทหน้าที่ปัจจุบัน

ปัจจุบันวินัย สะมะฮุน ดำรงตำแหน่ง(สัมภษณ์, บันซิดียะ สะมะฮุน, 1 พฤศจิกายน 2557) ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิจุฬาราชมนตรีอาคีส พิทักษ์คุมพล
2. กรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร
3. อิมามประจำมัสยิดกมาลุลอิสลาม ซึ่งเป็นมาต่อเนื่องตั้งแต่วันที่ 6 กันยายน พุทธศักราช 2521 จวบจนปัจจุบัน
4. ประธานที่ปรึกษาโรงเรียนพิทยพัฒน์ศึกษา

3.3.3.2 บทบาทการพัฒนาท้องถิ่น

เนื่องจากวินัย สะมะฮุน มีความสนใจในด้านการศึกษา ดังนั้นบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นจึงเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมด้านการศึกษา ดังจะเห็นได้จากผลงานการพัฒนาท้องถิ่นด้านการศึกษา คือ การเป็นผู้ก่อตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กชุมชนมัสยิดกมาลุลอิสลาม ซึ่งถือเป็นศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแห่งแรกสำหรับมัสยิดในกรุงเทพมหานคร และเป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาเปิดสอนระดับประถมศึกษาชื่อพิทยพัฒน์ศึกษา และจัดตั้งเสียงตามสายประจำมัสยิดเพื่อเผยแพร่ข่าวสารความรู้ และหลักธรรมคำสอนแก่ประชาชนในชุมชนและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่องจวบจนปัจจุบัน

นอกจากบทบาทการเป็นผู้ส่งเสริมด้านการศึกษาแล้ว วินัยยังให้การสนับสนุนในเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน และให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาคอลงแสนแสบจากวิกฤตน้ำเน่าเสียจนสวยใส นอกจากนี้ยังส่งเสริมการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจนได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว

เชี่ยวชาญประเภทชุมชน (ชุมชน ชุมชนเมือง เครือข่ายชุมชน) จากบริษัท ปตท.จำกัด มหาชน (สัมภาษณ์, บันฑิตย์ สมะออน, 1 พฤศจิกายน 2557)

3.3.3.3 ประสบการณ์การทำงานด้านศาสนา

ในอดีตวินัย สมะออนเคยดำรงตำแหน่งด้านการบริหารองค์กรศาสนาหลายตำแหน่ง (สัมภาษณ์, วินัย สมะออน, 27 กรกฎาคม 2557) ดังนี้

1. เลขานุการจุฬาราชมนตรีประเสริฐ มหะหมัด
2. เลขาธิการคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
3. กรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
4. กรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร
5. ผู้ทรงคุณวุฒิจุฬาราชมนตรี สมัยสวัสดิ์ สุมาลัยศักดิ์
6. เลขาธิการสมาคมครูสัมพันธ์

3.3.3.4 ประสบการณ์การทำงานทางการเมือง

ในด้านการเมืองวินัย สมะออน ได้มีโอกาสดำรงตำแหน่งทางการเมืองหลายตำแหน่ง (สัมภาษณ์, วินัย สมะออน, 27 กรกฎาคม 2557) ดังนี้

1. สมาชิกสมัชชาแห่งชาติ
2. สมาชิกวุฒิสภา 2 สมัย
3. สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สมัยพลเอกสุจินดา คราประยูร พุทธศักราช

2535 และสมัยพลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน พุทธศักราช 2549

4. ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ กษิต ภิรมย์
5. ที่ปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อารีย์ วงศ์อารยะ
6. ที่ปรึกษาผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ พลตำรวจเอกพัชรวาท วงษ์สุวรรณ
7. มีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญในปีพุทธศักราช 2543 และพุทธศักราช 2550
8. มีส่วนร่วมในการร่างกฎหมาย พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ และพ.ร.บ.การบริหาร

องค์กรศาสนาอิสลาม

ด้วยความรู้ความสามารถและความเสียสละของวินัย จึงได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวด้วยการพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ ดังนี้

1. ตริตาภรณ์มงกุฎไทย พุทธศักราช 2534
2. ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย พุทธศักราช 2536
3. ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก พุทธศักราช 2538

4. ประมวลกฎหมายไทย พุทธศักราช 2540
5. ประมวลกฎหมายข้างเผือก พุทธศักราช 2542
6. มหาวชิรมงกุฎไทย พุทธศักราช 2550

วินัย สมะมะฮุน ถือเป็นบุคคลที่ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาประยุกต์ใช้ในการเผยแพร่อิสลาม และก่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมทั้งด้านการศึกษา และการพัฒนาสังคมทั้งภาครัฐและเอกชนอย่างต่อเนื่องตลอดมา จนเป็นที่ประจักษ์ ดังนั้นวินัยจึงได้รับรางวัลทั้งจากหน่วยงานราชการและเอกชนหลายรางวัล(สัมภาษณ์, วินัย สมะมะฮุน, 27 กรกฎาคม 2557) ดังนี้

1. รางวัลเกียรติคุณผู้ทรงภูมิความรู้ดีเด่น (TOKOH ULAMA) จากมหาวิทยาลัยอิสลามยะลา ปีพุทธศักราช 2554
2. รางวัลเพชรสยาม จากมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
3. รางวัลเพชรกรุงเทพจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พิชิตต รัตตกุล
4. ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นครูภูมิปัญญาไทย สาขาศาสนา จากสภาการศึกษา
5. ได้รับสมญานามจากรายการโทรทัศน์ปราชญ์เดินดินว่าเป็น “สัจบุรุษ”¹ แห่งคลองแสนแสบ”

3.3.4 การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

3.3.4.1 วัตถุประสงค์การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

วินัย สมะมะฮุน ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยไว้ดังนี้

1. การถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานถือเป็นสิ่งที่ท้าทายและเป็นสิ่งที่ยาก ดังนั้น จึงต้องการทำในสิ่งที่ท้าทาย และเพื่อเป็นการพิสูจน์ความสามารถของตนเองในฐานะที่ตนเองศึกษามาน้อย (สัมภาษณ์, วินัย สมะมะฮุน, 27 กรกฎาคม 2557)
2. เห็นว่าคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลเป็นภาษาไทยยังมีจำนวนน้อยมากในขณะนั้น เมื่อเทียบกับจำนวนมุสลิมในประเทศไทย ดังนั้นจึงต้องการให้ผลงานแปลของตนเป็นอีกผลงานหนึ่งสำหรับมุสลิมไทยและผู้ที่มีความสนใจศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน (วินัย สมะมะฮุน, ม.ป.ป. : 1)

¹ สัจบุรุษ อ่านว่า (สัจบุหฺรุด) แปลว่า คนดี คนสงบ คนที่พร้อมมูลด้วยธรรม

วินัยได้กล่าวถึงความรู้สึกกับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาไทยว่า รู้สึกดีใจ และภูมิใจที่สามารถทำสิ่งที่ท้าทายตนเองได้สำเร็จ ซึ่งต้องขอขอบคุณอัลลอฮ์ ﷻ เป็นอย่างยิ่งที่พระองค์ทรงให้ตนประสบความสำเร็จ ได้ทำในสิ่งที่ตนปรารถนา (สัมภาษณ์, วินัย สมะฮะฮุน, 27 กรกฎาคม 2557)

3.3.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ “อัลกุรอาน ฉบับภาษาไทย”

ก. การดำเนินการแปล

วินัย สมะฮะฮุน ได้กล่าวถึงการดำเนินการแปลว่าได้พยายามรักษาความหมายเดิมของภาษาอาหรับให้สอดคล้องกับสำนวนภาษาไทย ซึ่งถ้าข้อความใดเป็นโวหารหรือสำนวนที่เข้าใจยากก็จะอธิบายไว้ในวงเล็บ หรือบางครั้งก็จะอธิบายไว้ในเชิงอรรถ แต่จะอธิบายอย่างสั้น ๆ เท่าที่จำเป็น เพื่อมิให้ขนาดเล่มของหนังสือมีขนาดใหญ่จนเกินไป พยายามใช้ภาษาและสำนวนง่าย ๆ เพื่อเน้นให้ผู้ที่ศึกษาได้รับความรู้และความเข้าใจ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับคำอุทธรณ์ พยายามจะแปลให้ใกล้เคียงภาษาไทยมากที่สุด โดยเจตนาหวังให้ผู้อ่านและผู้ที่ต้องการจะศึกษาที่มีความรู้น้อยในระดับเดียวกับตนได้รับความรู้และความเข้าใจจากการอ่านผลงานของตนเอง หรืออาจใช้เป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับการศึกษาต่อไป (สัมภาษณ์, วินัย สมะฮะฮุน, 27 กรกฎาคม 2557)

สำหรับวิธีการและแนวทางในการแปลนั้น วินัยจะนำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผ่านการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาไทยผลงานอื่น ๆ มาศึกษาเพื่อใช้ประกอบในการแปลโดยมีวิธีการและแนวทางในการแปล สรุปได้ดังนี้ (สัมภาษณ์, วินัย สมะฮะฮุน, 27 กรกฎาคม 2557)

1. แม้ว่าจะนำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับอื่น ๆ มาศึกษาดูคำแปลและการแปล แต่จะพยายามให้ความแตกต่างจากผลงานก่อน ๆ เพื่อสร้างเอกลักษณ์ของผลงานตนเอง
  2. ใช้วิธีการบันทึกคำพูดและการแปลความหมายอัลกุรอานของนักวิชาการคนอื่น ๆ ทั้งที่เคยได้ยินได้ฟังมาและเคยร่วมเสวนากัน โดยจะปฏิบัติเช่นนี้ทุก ๆ ครั้งที่มีโอกาส
  3. ใช้วิธีการบันทึกข้อสงสัยและไม่เข้าใจเกี่ยวกับความหมายอัลกุรอาน และจะใช้วิธีการสอบถามจากนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะจุฬาราชมนตรีประเสริฐ มะหะหมัด
  4. ใช้เวลาในการแปลทุก ๆ ขณะที่มีโอกาส เช่น ในมัสยิด บนเครื่องบิน เป็นต้น
- หากพบวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของชาวไทยก็จะระบุให้ทราบว่าสิ่งนี้เป็นวัฒนธรรมของชาวอาหรับ ส่วนในการแปลก็จะเริ่มแปลเรียงตามลำดับตั้งแต่ญุซอ์ที่หนึ่งต่อเนื่องจนจบญุซอ์ที่ 30

ข. ประวัติการแปล

วินัย สมะอุณ ใช้เวลาในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานประมาณ 1 ปี เท่านั้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่วินัยใช้เวลาแปลคัมภีร์อัลกุรอานเพียง 1 ปี เนื่องจากเคยมีประสบการณ์ในช่วงเวลาที่เคยช่วยเหลือตัวน สุวรรณศาสน์ ในการรวบรวมและเรียบเรียงผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน นอกจากนี้ยังได้นำบทบรรยายและถ้อยคำที่ตัวนเคยทำการสอนและอบรมไว้มาใช้ในการแปล (สัมภาษณ์, วินัย สมะอุณ, 27 กรกฎาคม 2557) สำหรับบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือวินัยในการแปล ให้คำปรึกษา แนะนำ คือเกียรติ ท้วมประณม¹ ซึ่งวินัยได้กล่าวชมเชยและกล่าวขอบคุณไว้ในบทนำของผลงานแปล (วินัย สมะอุณ, ม.ป.ป.) หลังจากที่ดำเนินการแปลเสร็จสมบูรณ์พร้อมทั้งตรวจทานความถูกต้องเรียบร้อย จึงได้มอบต้นฉบับให้กับสำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม และทางสำนักพิมพ์ได้จัดพิมพ์และมอบหมายให้วิศวกรุต เลาะวิถึ ตรวจทานอีกครั้งก่อนการจัดพิมพ์เผยแพร่ (สัมภาษณ์, วินัย สมะอุณ, 27 กรกฎาคม 2557)

ค. ลักษณะทั่วไปของผลงานแปล

ผลงานแปลอัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทยของวินัยที่ผู้วิจัยศึกษา เป็นฉบับปรับปรุงใหม่ มิได้ระบุปีที่ตีพิมพ์ เป็นผลงานชุดประกอบด้วยหนังสือ 2 เล่ม โดยจัดพิมพ์เป็นสองขนาดคือขนาดใหญ่ปกติและขนาดเล็กซึ่งสะดวกกับการพกพา จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม เล่มที่ 1 เริ่มแปลความหมายสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ ต่อเนื่องและสิ้นสุดที่สุเราะฮ์อัลกะฮฟฺ เริ่มจากหน้าที่ 1-592 และเล่มที่ 2 เริ่มแปลจากสุเราะฮ์ฮุมรียัม และสิ้นสุดที่ สุเราะฮ์อันนาส โดยเริ่มด้วยเลขหน้าที่ต่อเนื่องกัน เริ่มจากหน้าที่ 593-1278 รวม 685 หน้า

ลักษณะของผลงาน ผู้แปลได้วางตัวบทอัลกุรอานไว้ทางด้านขวาสำหรับความหมายและคำอธิบายอยู่ทางด้านซ้าย โดยจะให้ความหมายและอธิบายไว้ในส่วนเดียวกัน แต่จะแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความหมายตัวบทกับส่วนที่เป็นอธิบายโดยจะนำคำอธิบายความหมายวางไว้ในวงเล็บแต่จะพบเพียงน้อยมากที่ใช้การอธิบายไว้ในเชิงอรรถ ซึ่งจุดเด่นของผลงานนี้คือ เป็นการให้ความหมายอัลกุรอานเพียงสั้น ๆ การแปลความหมายจะเน้นในด้านปรัชญา และตะเศาวุฟ ดังที่ผู้แปลได้กล่าวไว้ข้างต้น

3.3.4.3 ศึกษาวิเคราะห์หนังสือและตำราที่นำมาใช้ประกอบการแปล

วินัย สมะอุณได้ระบุถึงหนังสือและตำราที่นำมาอ้างอิงประกอบในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไว้ในคำนำของผลงานแปลว่า ตนเองนั้นมีความรู้อันจำกัดจึงไม่กล้าพอที่จะแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยความรู้ที่ตนเองมีอยู่ ดังนั้นจึงนำหนังสือปมปิ่นนัรเราะฮ์ฮุมาฮ์ซึ่ง

¹ ชื่อมุสลิม ยะโก็บ นักวิชาการ วิทยาการผู้บรรยายศาสนา อดีตนายกสมาคมครูสัมพันธ์ อดีตคอบีเอ็มสียิตต้นสน

เป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษามลายูมาเป็นหนังสืออ้างอิงเพื่อเป็นบรรทัดฐานในการแปล และนำเอาหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับเป็นส่วนประกอบในการแปลและการอธิบาย ซึ่งมีหนังสือดังต่อไปนี้ 1) ตัฟซีร์อัลญะลาลัยน 2) ตัฟซีร์อัลฟุตุฮาด อัลอิลายียะฮฺ 3) ตัฟซีร์คอซิม 4) ตัฟซีร์อิบนุกะซีร์ 5) ตัฟซีร์ฟัตหุลเกาะดีร์ 6) ตัฟซีร์อัลมะรอซีฮ์ 7) หนังสือมูฟเราะดาตอัลกุรอาน 8) หนังสือกะลิมะฮฺอัลกุรอาน และ 9) หนังสือนูรุลเอียะหฺซาน (วินัย สะมะฮฺ, 2524 : 1) ดังนั้น ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงแนวทางการอธิบายของหนังสือดังที่กล่าวมาข้างต้นเพียงสังเขป ดังนี้

1. ปิมปินัน อ์เราะฮฺมาน

ปิมปินันอ์เราะฮฺมาน แปลว่าทางนำของอ์เราะฮฺมานสู่ความเข้าใจอัลกุรอาน คือหนังสือแปลความหมายอัลกุรอานในลักษณะอธิบาย ประพันธ์โดย อับดุลเลาะฮฺ บิน มุฮัมมัด อัลบัสเมียะฮฺ ชาวกลันตัน ประเทศมาเลเซีย จากบทนำระบุว่าตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปีคริสต์ศักราช 1968 โดยทยอยตีพิมพ์ครั้งละ 10 ญุซอ์ ในปีคริสต์ศักราช 1970 ตีพิมพ์ญุซอ์ที่ 11-20 และในปีคริสต์ศักราช 1972 เป็นการตีพิมพ์รวมเล่มทั้ง 30 ญุซอ์ ถูกตีพิมพ์เป็นภาษามลายู ด้วยอักษรยาวีตรวจทานและพิสูจน์อักษรโดย คาโต๊ะ หะยีมุฮัมมัด บิน อิบรอฮีม มุฟตีรัฐกลันตัน ได้รับการตีพิมพ์มาแล้วมากกว่า 20 ครั้ง ทั้งภาษามลายูเป็นอักษรยาวีและรูมีย์ ลักษณะของการอธิบาย ผู้แปลจะใช้คำศัพท์ง่าย ๆ ในการอธิบาย แม้ผู้อ่านที่ไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอัลกุรอานก็สามารถศึกษาและเข้าใจได้ โดยผู้แปลใช้วิธีการอธิบายความหมายไว้ในวงเล็บที่เป็นส่วนเดียวกับความหมาย และบางอายะฮ์ที่ต้องการขยายความ ผู้แปลจะอธิบายไว้ในเชิงอรรถ สำหรับการอธิบายอายะฮ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้แปลจะนำการตีความฮะดีษ ตะวีลียะฮฺมาปฏิบัติ โดยการให้ความหมายคุณลักษณะเป็นไปตามความหมายเดิมและให้ความหมายในเชิงการตีความไว้ในวงเล็บ เช่น พระหัตถ์ของอัลลอฮฺ ผู้แปลจะอธิบายไว้ในวงเล็บว่าหมายถึงพลังอำนาจของอัลลอฮฺ ﷻ อย่างไรก็ตามหนังสือปิมปินัน อ์เราะฮฺมาน เป็นหนังสือที่เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายของคนมาเลเซียและคนไทยในชายแดนภาคใต้รวมถึงผู้ที่เข้าใจภาษามลายู (สัมภาษณ์, มุหะมัด คอยา, 7 สิงหาคม 2557)

2. ตัฟซีร์อัลญะลาลัยน ¹

3. ตัฟซีร์อัลฟุตุฮาด อัลอิลายียะฮฺ ²

¹ กล่าวมาแล้วในหน้า 164

² กล่าวมาแล้วในหน้า 165

4. ตัฟสีร์อัลคอกซิน

ตัฟสีร์อัลคอกซิน เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน มีชื่อเต็มว่า “ลุบาบ อัลตะอ์วีล ฟิ มะอานีย์ อัดตันซีล” ประพันธ์โดยอะบู ฮะสัน อะลี บิน มุฮัมมัด บิน อิบรอฮีม อัลบัฆดาดี อัสซาฟีอีย์ อัศศุฟียี เป็นที่รู้จักกันในนามอัลคอกซิน เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 678 เติบโตที่เมืองแบกแดด เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 741 ที่เมืองตามัสกัส เป็นอุลมะมาอ์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน ด้านนิติศาสตร์ ฮะดีษและประวัติศาสตร์ อัลคอกซินมีแนวทางในการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานในอายุเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์โดยใช้การตีความ และในบางครั้งจะนำเสนอทัศนะทั้งสองแนวคิด คือทั้งแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟ แต่มีได้ตัดสินใจหรือให้น้ำหนักกับทัศนะใดทัศนะหนึ่ง

สำหรับลักษณะทั่วไปของหนังสือตัฟสีร์อัลคอกซินนั้น ผู้ประพันธ์ได้ย่อเนื้อหาจากหนังสือตัฟสีร์อัลบะฆะเวีย ในขณะเดียวกันก็ได้เพิ่มเนื้อหาที่ได้สรุปมาจากหนังสือตัฟสีร์ที่หลากหลายของนักอธิบายในอดีต นอกจากนี้อัลคอกซินยังได้นำเสนอเนื้อหาที่เป็นการอบรม สั่งสอนและการตักเตือนไว้ในการอธิบาย อัลคอกซินได้นำฮะดีษมาใช้ในการอธิบายโดยเฉพาะอายุที่เกี่ยวข้องกับข้อบัญญัติด้านนิติศาสตร์โดยที่มีได้ระบุสายรายงานไว้ตั้งที่อัลคอกซินได้ชี้แจงไว้ในบทนำของหนังสือ แต่จะอธิบายฮะดีษและสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่ได้จากฮะดีษ อย่างไรก็ตาม อัลคอกซินได้ให้ความสำคัญในการนำเสนอประวัติศาสตร์และการต่อสู้ในสมรภูมิต่าง ๆ ไว้ด้วย

นอกจากนี้อัลคอกซินยังให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการกล่าวถึงทัศนะพร้อมด้วยหลักฐานอ้างอิงของมัซฮับต่าง ๆ และให้ความสำคัญในเรื่องปลีกย่อยในประเด็นทางนิติศาสตร์ซึ่งนักอธิบายทั่ว ๆ ไปไม่ได้ให้ความสำคัญ และอัลคอกซินได้นำเรื่องเล่าและอิสรออียียัต มาใช้ในการอธิบายอย่างกว้างขวางโดยมีได้วิพากษ์วิจารณ์ (Muhammad al-Najdiy, 1992 : 28-29)¹ ถึงสถานะของเรื่องเล่าและอิสรออียียัตที่นำมาประกอบในการอธิบาย

5. ตัฟสีร์อิบนุ กะซีร์

ตัฟสีร์อิบนุ กะซีร์ คือหนังสือตัฟสีร์ อัลกุรอาน อัลอะซิมผู้ประพันธ์คือ อับดุลฟิถาว์ อิสมาอีล บิน อุมร์ บิน กะซีร์ อัลดิมชกี อัสซาฟีอีย์ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 774 เป็นลูกศิษย์ของอิบนุ ตัยมียะฮ์

ลักษณะทั่วไปของตัฟสีร์ อิบนุ กะซีร์ เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่เป็นที่รู้จักกันซึ่งถูกจัดอยู่ในประเภทตัฟสีร์ บิลมะอ์ฮูเราะฮ์ คือการนำอัลกุรอานและฮะดีษมาอธิบายอัลกุรอาน โดยอิบนุ กะซีร์จะให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการระบุสายรายงาน เป็นหนังสือที่ถูกจัดลำดับความสำคัญเป็นลำดับที่ 2 รองจากหนังสือตัฟสีร์อิบนุ ญะรีร์

¹ ดูเพิ่มใน Muhammad al-Dhahabi, n.d. : 1/204.

อิบน์ กะซีร์ อรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยการยืนยันคุณลักษณะของพระองค์ตามที่ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษโดยไม่ใช้การตีความในอายะฮ์เกี่ยวกับข้อบัญญัติทางนิติศาสตร์ อิบน์กะซีร์ใช้การอธิบายและนำเสนอทัศนะที่หลากหลายของบรรดาอุละมาอ์พร้อมด้วยหลักฐานตามความเหมาะสม สำหรับเรื่องเล่าที่เป็นอิสรออียียัตนั้น อิบน์กะซีร์จะนำเสนอพร้อมทั้งวิพากษ์วิจารณ์สถานะของอิสรออียียัตและให้คำแนะนำ ตักเตือน (Muhammad al-Najdi, 1992 : 39-40)

6. ตัฟสีร์ฟัตฮุล เกาะดีร์

ตัฟสีร์ฟัตฮุลเกาะดีร์ คือหนังสืออรรถาธิบายอัลกุรอาน มีชื่อเต็มว่า “ฟัตฮุลเกาะดีร์ อัลญามิอ บัยนา อรรริวายะฮ์ วัตติรียะฮ์ มิน อิลมิล ตัฟสีร์” ประพันธ์โดยมุฮัมมัด บิน อะลี บิน มุฮัมมัด บิน अबดุลลอฮ์ อัชเชากานีย์ เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1173 (ค.ศ.1715) ที่เมืองเชากาน และเสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1250 (ค.ศ.1793) ที่เมืองซอนอาฮ์

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับหลักศรัทธาด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ﷻนั้น อัชเชากานีย์ได้ประพันธ์หนังสือเล่มหนึ่งชื่อ “อัตตุฮ์ฟ ฟี มัชฮับ อัสสะลัฟ” เป็นหนังสือที่กล่าวตำหนิกลุ่มอะฮ์ลุลกาลามที่เชื่อมั่นต่อสติปัญญาและความคิดของมนุษย์มากกว่าตัวบทหลักฐานจากอัลกุรอานและฮะดีษ และตีความคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ต่างไปจากความหมายที่ระบุไว้ในอัลกุรอาน ในขณะที่ยักหนังสือเล่มดังกล่าวได้ชมเชย ยกย่อง แนวทางของสะลัฟ อัชเชากานีย์ยืนยันคุณลักษณะอิสตะวาล์ และอีกหลายคุณลักษณะเช่นเดียวกับแนวทางสะลัฟ หากแต่ว่าอัชเชากานีย์ก็ได้ปฏิเสธในอีกหลายคุณลักษณะพร้อมทั้งนำการตีความมาใช้ในการอรรถาธิบายอัลกุรอานใน ฟัตฮุลเกาะดีร์ เช่น ทรงกริ้ว (الغضب) ทรงเยาะเย้ย (الاستهزاء) พระพักตร์ (الوجه) พระหัตถ์ (اليد) เป็นต้น (Muhammad al-Najdi, 1992 : 50-51 , Muhammad al-Maghriy, 1985 : 223)

ลักษณะทั่วไปของหนังสือ อัชเชากานีย์พยายามอรรถาธิบายอัลกุรอานด้วยฮะดีษของท่านนบี และด้วยคำอรรถาธิบายของเหล่าเศาะฮาบะฮ์ ตาบิอีน เหล่าลูกศิษย์ของตาบิอีนและบรรดานักอรรถาธิบายที่เป็นที่ยอมรับ ซึ่งในบางส่วนอัชเชากานีย์ก็ได้วิพากษ์วิจารณ์ถึงสถานะของแต่ละฮะดีษที่ได้นำมากล่าวไว้ สำหรับอายะฮ์ที่กล่าวถึงบทบัญญัติ อัชเชากานีย์จะนำเสนอแนวทางของมัชฮับที่หลากหลายในประเด็นที่มีความเห็นต่างกันพร้อมหลักฐาน และจะให้น้ำหนักกับทัศนะที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด นอกจากนี้อัชเชากานีย์ยังให้ความสำคัญกับการให้ความหมายทางภาษาและใช้บทกวีมาสนับสนุนความหมายอีกด้วย (Muhammad al-Najdi, 1992 : 52-53)

7. ตัฟสีร์อัลมะรอซีย์

ตัฟสีร์อัลมะรอซีย์ คือผลงานการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน ประพันธ์โดยอะหมัด บิน มุสฏาะฟา อัลมะรอซีย์ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1371 หรือคริสต์ศักราช 1952 เป็นศิษย์ของมุฮัมมัด อับดุลฮุสัยน์ ซึ่งให้ความสำคัญและให้น้ำหนักกับสติปัญญามากกว่าหลักฐานที่เป็นตัวบท ดังนั้นอัลมะรอซีย์จึงอธิบายอายะฮ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการตีความ นอกจากนี้อัลมะรอซีย์ได้นำอะดีษมาสนับสนุนในการอธิบายโดยที่มีได้กล่าวสายรายงาน และในบางส่วนได้นำอะดีษฎะอ์ฟมาแนะนำเสนอในการอธิบาย ส่วนใหญ่อัลมะรอซีย์จะไม่อธิบายตามทัศนะของสะลัฟยกเว้นเรื่องสาเหตุการประทอนอัลกุรอานเท่านั้นที่เขาอธิบายตามทัศนะของสะลัฟ

อายะฮ์ที่กล่าวถึงข้อบัญญัติ อัลมะรอซีย์อธิบายเพียงเล็กน้อยและไม่กล่าวถึงข้อบัญญัติที่มีทัศนะที่เห็นต่างกัน งานอธิบายของมะรอซีย์ได้นำเสนอความหมายทางภาษาอย่างยืดยาว โดยเฉพาะคำศัพท์ที่ต้องการอธิบายขยายความ ด้วยการนำบทวิมาสนับสนุนความหมาย (Muhammad al-Najdiy, 1992 : 66)

8. หนังสือมุฟเราะฮ์ดาตอัลกุรอาน ¹

9. หนังสือกะลิมาตอัลกุรอาน

กะลิมาตอัลกุรอาน คือหนังสือ กะลิมาต อัลกุรอาน ตัฟสีร์ วะบะยาน ประพันธ์โดยเชคอะสะนัยน มุฮัมมัด มัคลูฟ อัลอะดะวี๊ย เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1307 (ค.ศ.1890) และเสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช1410 (ค.ศ.1990) เคยดำรงตำแหน่งมุฟตียของสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ถึงสองครั้ง

กะลิมาต อัลกุรอาน เป็นหนังสืออธิบาย และขยายความคำศัพท์ในอัลกุรอาน และตอนท้ายเล่มเป็นการอธิบายกฎเกณฑ์การอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ตีพิมพ์โดยมุฮัซซะฮ์ฮ์ อัลอิฆอสะฮ์ อัลอิสลามียะฮ์ อัลอาละมียะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ลักษณะการอธิบายเรียงลำดับตามอายะฮ์ การอธิบายเริ่มจากสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ถึงสุเราะฮ์อันนาส เป็นการอธิบายและให้ความหมายสั้น ๆ แต่ให้ความหมายชัดเจน (Hasanay, 1995) นอกจากนี้ อะสะนัยนยังมีผลงานการอธิบายอัลกุรอานอีกผลงานหนึ่งชื่อ ศอฟวะฮ์ อัลบะยาน ลิมาฮ์อันนีย์ อัลกุรอาน

สำหรับอายะฮ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ในหลาย ๆ อายะฮ์ อะสะนัยนใช้แนวทางการตีความของเคาะลัฟในการอธิบาย และใช้แนวทางของสะลัฟในการอธิบาย

¹ ได้กล่าวมาแล้วในหน้า 181

บางคุณลักษณะ และในบางคุณลักษณะจะใช้ทั้งแนวทางของสะลัฟและเคาะลัฟผสมผสานกันในการอธิบายความหมาย (Muhammad al-Najdiy, 1992 : 93)

10. หนังสือนุรุลเอียะหซาน

นุรุลเอียะหซานคือหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษามลายูเขียนด้วยอักษรยาวีย์ ประพันธ์โดยมุฮัมมัด สะอีด บิน อุมร์ กอฎีย์ญิตตรา อัลกอตะฮียี อุละมาอ์รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย เป็นหนังสือที่ได้รับการยอมรับและได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในประเทศมาเลเซียและในกลุ่มโรงเรียนปอเนาะในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ผู้ประพันธ์ได้ระบุตำราที่ใช้อ้างอิงในการแปลและอธิบายเป็นบรรทัดฐาน คือหนังสือตัฟสีร์อัลญะลาลัยน หนังสืออัลฟุตุฮาด อัลอิลาฮียะฮฺ บีเตาฎีหฺ อัลญะลาลัยน และตัฟสีร์อัลบัยฎอวียี นอกจากนี้ยังได้ใช้หนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับอื่นๆ ประกอบการอธิบาย เช่น ตัฟสีร์อัลคอซิมิน ตัฟสีร์อิบนุ กะซีร์ ตัฟสีร์อัลกุฎบียี เป็นต้น

ลักษณะทั่วไปของหนังสือ ผู้ประพันธ์ได้แปลและอธิบายความหมายแบบสั้น ๆ กะทัดรัดแต่ให้ความหมายสมบูรณ์ โดยมีได้ให้ความสำคัญในการอธิบายเน้นในด้านใดด้านหนึ่ง แต่จะให้ความสำคัญกับการอธิบายในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านหลักการศรัทธา การให้ความหมายด้านภาษา และการอธิบายข้อบัญญัติด้านนิติศาสตร์ สำหรับผู้ประพันธ์หรือมุฮัมมัด สะอีด อัลกอตะฮียีนั้นยึดหลักการปฏิบัติศาสนกิจตามแนวทางของมัซฮับอัชชาฟีฮียีและหลักศรัทธาตามแนวทางของเคาะลัฟ สืบไปได้จากการอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยการแปลความหมายแบบคำต่อคำและอธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยการใช้การตีความ (สัมภาษณ์, อิสมาแอล บิน อุมร์ อาดาล๊ะ, 23 ตุลาคม 2557)

จากหนังสือและตำราอ้างอิงที่วินัย สะมะฮุน ใช้ประกอบการแปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน 10 รายการ ผู้วิจัยพบว่ามี 8 รายการเป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอาหรับ และอีก 2 รายการเป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษามลายู และหนังสือหนึ่งในสองเล่มที่เป็นภาษามลายูวินัยใช้เป็นหนังสืออ้างอิงหลักหรือเป็นบรรทัดฐานในการแปลคือหนังสือปิมปินันนัรเราะฮฺมาน นอกจากนี้หากจำแนกหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 8 รายการ โดยพิจารณาจากแนวคิดของผู้ประพันธ์จะพบว่ามีเพียงตัฟสีร์อิบนุ กะซีร์เพียงเล่มเดียวที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานตามแนวทางของสะลัฟ และตัฟสีร์ฟิตฮุลเกาะติรของอัชเชกาเนียนี แม้ว่าเขาจะประพันธ์หนังสือที่สนับสนุนและยกย่องแนวคิดของสะลัฟในการยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ตามที่พระองค์ทรงระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษของเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ แต่อัชเชกาเนียนีมิได้ใช้แนวทางของสะลัฟในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ในทุก ๆ คุณลักษณะหมายความว่าหลายคุณลักษณะที่อัชเชกาเนียนีใช้แนวทางของเคาะลัฟในการตีความคุณลักษณะ

ของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนหนังสืออีก 6 รายการ ล้วนเป็นหนังสืออธิบาย คัมภีร์อัลกุรอานที่ใช้แนวทางของเศาะลัฟในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะด้วยการตีความ นอกเหนือจากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษามลายู 2 รายการ ที่ใช้แนวทางการตีความในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าหนังสือและตำราทั้งหมดที่วินัยใช้อ้างอิง ประกอบการแปลทั้ง 10 รายการ มีหนังสือเพียงเล่มเดียวคือตัฟสีรอิบนู กะษีร ที่เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานตามแนวทางของเศาะลัฟ

3.4 สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

เป็นสิ่งที่ทราบกันอย่างแพร่หลายว่าผลงานแปล “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” ที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์การพิมพ์พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานของกษัตริย์พะฮัด นครมะดีนะฮ์ เป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในนามของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับซึ่งได้มอบลิขสิทธิ์ในการตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทาน ดังนั้นในการศึกษาผลงานแปล “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” จึงต้องศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ตลอดจนชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลแต่ละคนดังต่อไปนี้

3.4.1 ประวัติความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

ความเป็นมาของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ เริ่มขึ้นในปีพุทธศักราช 2513 จากการรวมตัวของบัณฑิตไทยและผู้ที่เคยศึกษาอยู่ในประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์กลุ่มหนึ่งที่มีแนวคิดที่จะให้มีสถานที่สำหรับพบปะสังสรรค์ เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ ความสามัคคีและแลกเปลี่ยนทัศนะความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางวิชาการด้านศาสนาและภาษาอาหรับ ต่อมาในปีพุทธศักราช 2516 บุคคลกลุ่มดังกล่าวได้ปรึกษาหารือและตกลงจัดตั้งชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์ขึ้น โดยให้สนั่น เพชรทองคำ เป็นประธานชมรม และจัดให้มีการพบปะกันเป็นประจำเดือนละครั้ง โดยสลับสับเปลี่ยนไปตามบ้านของสมาชิก ซึ่งในขณะนั้นมีสมาชิกเพียง 12 คน เท่านั้น

หลังจากที่กิจกรรมของชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์ได้เจริญก้าวหน้าขึ้นมาเป็นลำดับ ประกอบกับมีนักศึกษาไทยที่เคยศึกษาในกลุ่มประเทศอาหรับได้สำเร็จการศึกษากลับมาประเทศไทยมากขึ้น สมาชิกของชมรมฯต่างมีแนวคิดสอดคล้องกันว่าควรที่จะขยายการดำเนินงานให้กว้างขึ้นโดยเปลี่ยนชื่อจากชมรมนักเรียนเก่าอียิปต์เป็น “ชมรมนักเรียนเก่าอาหรับ” ดังนั้นในปีพุทธศักราช 2519 จึงได้ประกาศเชิญชวนบัณฑิตและผู้ที่เคยศึกษาจากกลุ่มประเทศอาหรับมาเข้าร่วมประชุมใหญ่เพื่อคัดเลือกคณะกรรมการชมรมนักเรียนเก่าอาหรับ ซึ่งในครั้งนั้นสนั่น เพชรทองคำ ได้รับการคัดเลือก

เป็นประธานชมรมฯ โดยมีคณะกรรมการร่วมอีก 10 คน และในปีเดียวกันทางชมรมได้มีนโยบายที่จะเปลี่ยนแปลงการบริหารจากชมรมนักเรียนเก่าอาหรับเป็น “สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ” ดังนั้นจึงได้มอบหมายให้สนั่น เพชรทองคำ สามารถ วงศ์เสงี่ยม และภานุพันธ์ ขำโสภณ เป็นผู้แทนเพื่อดำเนินการขอจัดตั้งเป็นสมาคมและได้รับการอนุมัติในการจัดตั้งในเวลาต่อมา จากนั้นจึงได้มีการเปิดทำการของสมาคมฯ เมื่อวันที่อาทิตย์ที่ 15 มกราคม พุทธศักราช 2521 ณ บ้านเลขที่ 33/7 ถนนจรัญสนิทวงศ์ ซอย 94 แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร และมีการคัดเลือกคณะกรรมการขึ้นในวันเดียวกันนั้น โดยมีตัวน สุวรรณศาสน์ จุฬาราชมนตรีในขณะนั้นให้เกียรติเป็นประธานพิธี (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2541 : 33-34) ต่อมาในปีพุทธศักราช 2548 สมาคมฯ ได้ย้ายสำนักงานไปที่โรงเรียนอัสซิกรอ ถนนบางกรวย-ไทรน้อย อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี โดยได้รับความอนุเคราะห์จากเครือข่าย สัญชัยวรนนท์ มอบอาคารให้เพื่อใช้เป็นสำนักงานของสมาคมฯ

ด้วยความสมัครสมานสามัคคีและการทุ่มเทแรงกายแรงใจของบรรดาสมาชิกในสมาคมทำให้สมาคมเติบโต ผลิตผลงานและกิจกรรมสร้างสรรค์ปัญญาให้แก่มุสลิมไทยในด้านวิชาการมากมายจวบจนถึงปัจจุบัน โดยสมาคมมีวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งและการดำเนินกิจกรรม (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2530 : 16) ดังนี้

1. ส่งเสริมความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ปลุกจิตสำนึกของคนไทยในชาติ ให้ตระหนักถึงความสำคัญ ภาระหน้าที่ของประชาชนชาวไทย
2. เผยแพร่ศาสนาอิสลาม ส่งเสริมการประกอบศาสนกิจ และศาสนศึกษา วัฒนธรรมและศีลธรรมอันดีงาม
3. เพื่อเป็นสถาบันค้นคว้าทางวิชาการ ส่งเสริมการศึกษา การพัฒนาบุคคลเพื่อให้เป็นพลเมืองดี เน้นการพัฒนาด้านจิตใจเหนือวัตถุ พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การกีฬา และปัญญา
4. ส่งเสริมสามัคคีธรรม
5. เพื่อเป็นศูนย์กลางในการติดต่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข่าวสารต่างๆ ระหว่างสมาชิกด้วยกันหรือกับสมาคมฯ และสถาบันอื่น ๆ ที่มีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ
6. ส่งเสริมความเข้าใจอันดีกับต่างศาสนิก
7. ส่งเสริม และคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนในด้านความคิด การพูด การเขียน การโฆษณา และความเชื่อถือทางศาสนา

3.4.2 ผลงานทางวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

สำหรับหน้าที่หลักของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ คือการให้บริการทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแปลตำราและหนังสือวิชาการศาสนา สำหรับหนังสือที่สมาคมได้แปลและเรียบ

เรียงเพื่อจ่ายแจกแก่สมาชิก บุคคลที่สนใจ และบางส่วนเพื่อจำหน่าย (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2540 : 20-21) มีดังนี้

1. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซอัมมะ
2. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่หนึ่ง
3. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่สอง
4. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่สาม
5. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 1 (ญุซที่ 1-ญุซที่ 10)
6. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 2 (ญุซที่ 11-ญุซที่ 20)
7. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 3 (ญุซที่ 21-ญุซที่ 30)
8. ฟิกฮุซซุนนะฮฺ (เล่ม 1-4)
9. ฮะดีษริยาตุซซอลิฮีน (เล่ม 1-4)
10. ฮะดีษอ์เราะฮีน
11. คู่มือฮัจญ์
12. เรื่องที่มุสลิมจำเป็นต้องรู้
13. ข้อชี้ขาดของนักปราชญ์อิสลามในการบิดเบือนอัลกุรอาน
14. ยกแระหว่างนายดารีกับนายอิบรอฮีม กุเรชี
15. ประวัติศาสตร์อิสลาม
16. นีหรืออากิตะห์ชีอะห์

จากผลงานทางวิชาการของสมาคมฯ สามารถแยกเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

ก. หลักศรัทธา

1. นีหรืออากิตะห์ชีอะห์
2. ยกแระหว่างนายดารีกับนายอิบรอฮีม กุเรชี

ข. อัลกุรอาน

3. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซอัมมะ
4. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่หนึ่ง
5. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่สอง
6. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่สาม
7. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 1 (ญุซที่ 1-ญุซที่ 10)
8. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 2 (ญุซที่ 11-ญุซที่ 20)
9. ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ภาค 3 (ญุซที่ 21-ญุซที่ 30)
10. ข้อชี้ขาดของนักปราชญ์อิสลามในการบิดเบือนอัลกุรอาน

ค. อัลฮะดีษ

11. ฮะดีษรียาดุซซอลิฮีน (เล่ม 1-4)
12. ฮะดีษอ์เราะฮีน

ง. หลักปฏิบัติ

13. ฟิกฮุซซุนนะฮฺ (เล่ม 1-4)
14. คู่มือฮัจญ์
15. เรื่องที่มุสลิมจำเป็นต้องรู้

จ. ประวัติศาสตร์

16. ประวัติศาสตร์อิสลาม

3.4.3 ชีวิตประวัติผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

การศึกษาชีวิตประวัติของผู้แปลร่วมแต่ละคนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากผู้แปลแต่ละคนจะถ่ายทอดแนวคิดของตนเองที่ได้ถูกหล่อหลอมมาจากสภาพของสังคม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาด้านศาสนาซึ่งมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อแนวคิดของผู้แปล ซึ่งผู้แปลจะถ่ายทอดออกมาผ่านทาง การแปลและการอธิบายความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย ซึ่งจากคำบอกเล่าของสนั่น เพชรทองคำ¹ และ अबดุลลอฮฺ กรีมี่² กล่าวถึงผู้ทำหน้าที่แปล และถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมีอยู่ด้วยกัน 3 คน คือ 1) คาริ บินอะหมัด 2) อิมรอน มะกูดี และ 3) วิรัช (อะหมัด) สมะดี สำหรับเหตุผลที่ไม่ระบุชื่อของผู้แปลไว้ในผลงานแปลเนื่องจากการแปลในนามของสมาคมฯ และเพื่อแสดงถึงความบริสุทธิ์ใจในการสร้างสรรค์ผลงานของผู้แปลเอง (สัมภาษณ์, अबดุลลอฮฺ กรีมี่, 1 มีนาคม 2555 และสนั่น เพชรทองคำ, 10 ธันวาคม 2555) ดังนั้นผู้วิจัยจะได้ศึกษาชีวิตประวัติของผู้แปลแต่ละคนดังนี้

¹ ผู้ก่อตั้งสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ และเป็นนายกสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับคนที่หนึ่ง อดีตอิมามมัสยิดคารุณ อัลอิหซาน บางอ้อ

² อดีตกรรมการสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ และอดีตอิมามมัสยิดหลวงอันซอริซซุนนะห์ บางกอกน้อย

3.4.3.1 คาริ บินอะหมัด

ก. ประวัติส่วนตัว

คาริ บินอะหมัด รู้จักกันในนามครุฑะฮ์รียี เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม พุทธศักราช 2466 เป็นบุตรหวัง และฟาติมะฮ์ บินอะหมัด สมรสกับสุดา (ฟาติมะฮ์) มิตรานันท์ บ้านเดิมอยู่คลอง 17 อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา เสียชีวิตด้วยโรคหัวใจล้มเหลว เมื่อวันที่ 18 มกราคม พุทธศักราช 2527 รวมอายุ 61 ปี ทำพิธีละหมาดญะนาซะฮ์และฝังศพที่มัสยิดอันซอริชซุนนะฮ์ บางกอกน้อย (สัมภาษณ์, สุดา มิตรานันท์, 23 ตุลาคม 2555)

ข. ประวัติการศึกษา

1) การศึกษาด้านสามัญ และศาสนา

คาริ บินอะหมัด เริ่มศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานและศาสนากับบิดาที่บ้าน จากนั้นจึงได้เดินทางไปศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับที่สถาบันนศริชซุนนะฮ์ บางกอกน้อย หลังจากนั้นจึงได้เดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูรอัลอิสลามียะฮ์ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และไปศึกษาต่อที่อัลมะฮ์ดัลอิสลามียี อัลสะฮ์อูดีเย์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย จนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมปลายเมื่อปีพุทธศักราช 2497 และเดินทางกลับประเทศไทยมาทำหน้าที่เป็นครูสอนศาสนาและภาษาอาหรับที่โรงเรียนมุสลิมวิทยาการ คลอง 19 อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา (อรั-รอปิฎเาะฮ์, ม.ป.ป. : 4)

2) คณาจารย์และสานุศิษย์

คาริ บินอะหมัด ได้เริ่มศึกษาความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับในประเทศไทยที่สถาบันนศริชซุนนะฮ์โดยศึกษาจากทวนอับดุลเราะหฺมาน หะซัน กรีมี่ ตวนมุฮัมมัด ซอลิฮี และอะหมัด วะฮาบ ถือว่าครูทั้ง 3 คน มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับคาริ บินอะหมัด (อรั-รอปิฎเาะฮ์, ม.ป.ป. : 4) ในการปลูกฝังความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับ

สำหรับสานุศิษย์ที่ได้ศึกษาวิชาการศาสนาจากคาริ ซึ่งเป็นที่รู้จักในสังคมมุสลิม เช่น วินัย (อับดุลฆอนี) บุญมาเลิศ อิมรอน ขวดบา สมศักดิ์ (อับดุลนาศิร) อับดุลเลาะห์ (สัมภาษณ์, สมศักดิ์ อับดุลเลาะห์, 15 สิงหาคม 2557)

3) ผลงานทางวิชาการ

คาริ บินอะหมัด เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ปรารถนาปรับปรุงในด้านวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับแม้ว่าจะจบการศึกษาเพียงระดับมัธยมปลายก็ตาม เป็นผู้มีอุปนิสัยสุ่ม อารมณ์ดี มีอัธยาศัย เป็นกันเอง ถือได้ว่าเป็นบุคคลที่ให้ความเสียสละ ทุ่มเทเวลาในการอบรมให้ความรู้วิชาการศาสนาแก่

ชาวมุสลิม นับเป็นเวลากว่า 30 ปี ที่ดาร์ได้ทุ่มเทชีวิตและจิตใจไปในแนวทางของอัลลอฮ์ ด้วยการสอนหนังสือแก่นักเรียน บรรยายศาสนธรรม เขียนตำราทางวิชาการอิสลาม และงานแปลทั้งในนามองค์กรและในนามบุคคลหลายผลงาน (อรร-รอบิฎาะฮฺ, ม.ป.ป. : 6-7) ซึ่งสามารถแบ่งเป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

ก. หลักศรัทธา

1. วิชิตเตฮิด
2. กัซซุบฮาด
3. ยกแระระหว่างนายดาร์กับนายอิบรอฮีม กุเรชี

ข. อัลกุรอาน

4. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซอัมมะ
5. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่ 1
6. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่ 2
7. คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซที่ 3

ค. หลักปฏิบัติ

8. บัญญัติอิสลามเกี่ยวกับญะนาซะฮฺ
9. การสอนละหมาดสำหรับชาย
10. การสอนละหมาดสำหรับหญิง
11. คู่มือการทำฮัจญ์และอุมเราะฮฺ

ง. หมวดทั่วไป

12. หนทางสู่ความสุข
13. เรื่องที่มุสลิมจำเป็นต้องรู้

นอกจากนี้ยังมีหนังสือทางวิชาการที่แปลร่วมกับบุคคลอื่น เช่น ตัฟซีร์อัลฟุรคอน และอัซซุนนะฮฺ วัลมะซาฮิบ อัลอรรบะฮะฮฺ เล่มที่ 1 และเล่มที่ 2

ดาร์ บินอะหมัดเป็นบุคคลแรกที่เคลื่อนไหวต่อต้านและเปิดโปงแนวคิดการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและการนำลัทธิก๊อดยานีย์มาเผยแพร่ในประเทศไทยตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2500 โดยเฉพาะประเด็นที่กล่าวอ้างว่านบีอิซามิบิดา ซึ่งในกรณีดังกล่าวมีการตีพิมพ์เอกสารออกเผยแพร่โดยใช้ชื่อว่า “เมื่อนายดาร์พบกับนายอิบรอฮีม กุเรชี เรื่องนบีอิซามิฟอ” นอกจากนี้ดาร์ยังมีส่วนร่วมในการออกหนังสือตอบโต้ลัทธิก๊อดยานีย์ในการบิดเบือนคัมภีร์อัลกุรอานและความเป็นจริงเกี่ยวกับอิสลาม (อรร-รอบิฎาะฮฺ, ม.ป.ป. : 7-8) ดังมีรายชื่อหนังสือต่อไปนี้

1. เรื่องราวเกี่ยวกับอัลกุรอาน เป็นหนังสือที่เขียนให้ความรู้เกี่ยวกับลัทธิก๊อดยานีย์และแนวทางในการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

2. นรามีใช้โรงพยาบาล
3. ตอบอัลญิฮาด และสมาคมอุมมัยยะตุลอิสลาม
4. ข้อชี้ขาดของนักปราชญ์อิสลามในการบิดเบือนอัลกุรอาน

4) หลักการศรัทธาและแนวทางการปฏิบัติ

นับได้ว่าสถาบันนัศริซซุนนะห์ในอดีตคือแหล่งวิชาความรู้ศาสนาและภาษาอาหรับที่มีแนวคิด ความเชื่อและหลักปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวทางของสะลัฟ ซึ่งถือเป็นสถานที่บ่มเพาะและหล่อหลอมแนวคิดและหลักปฏิบัติของสะลัฟให้แก่ดารี บินอะหมัด และสำหรับแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจเป็นที่ชัดเจนว่าดารีจะยึดมั่นในแนวทางของอัลกุรอานและแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยไม่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่งแต่จะปฏิบัติตามมัซฮับที่เห็นว่าสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ มากที่สุด

ค. ประสบการณ์การทำงานและบทบาทหน้าที่ทางสังคม

ดารี บินอะหมัด มีประสบการณ์การทำงานและบทบาทหน้าที่ทางสังคม

(อรั-รอบิฎาะฮฺ, ม.ป.ป. : 4-6) ดังนี้

1. เป็นผู้บรรยายในการอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานครบ 30 ญุซอ์ ณ มัสยิดจักรพงษ์ เขตบางลำพู กรุงเทพมหานคร ในช่วงหลังละหมาดมัซริบจนถึงอิชาอ์ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2498 ถึงปีพุทธศักราช 2502
2. ปฏิบัติหน้าที่อิมามและคอเต็บ ประจำมัสยิดดารุลอิหฺซาน บางอ้อ ตั้งแต่ก่อตั้งมัสยิดปีพุทธศักราช 2504 จนถึงปีพุทธศักราช 2513 และทำหน้าที่อิมามและคอเต็บในการละหมาดญุมอะฮฺสลับสับเปลี่ยนกับอิมามสนั่น เพชรทองคำ เรื่อยมาจนเสียชีวิต
3. เป็นผู้บรรยายความหมายอัลฮะดีษจากหนังสืออุลูลุมะรอม จนจบเล่ม ณ มัสยิดจักรพงษ์
4. เป็นผู้บรรยายในการอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ณ สหทัยอิสลามสมาคม
5. ครูสอนภาษาอาหรับและวิชาอิสลามศึกษา ณ โรงเรียนราชการุญมูลนิธิ ตำบลบางยี่ขัน อำเภอบางกอกน้อย ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2497 ถึงปีพุทธศักราช 2509
6. สอนภาษาอาหรับและศาสนาอิสลาม ณ มัสยิดดารุลอิหฺซาน ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2504 ถึงปีพุทธศักราช 2516
7. ครูสอนศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับ โรงเรียนมุสลิมวิทยาการ คลอง 19 จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2509 จนกระทั่งเสียชีวิต

8. ครูสอนศาสนาอิสลาม และภาษาอาหรับ โรงเรียนศาสนวิทยา อำเภอหนองจอก ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2509-2517

9. เป็นผู้อบรมวิชาอิสลามศึกษาให้แก่ครูสอนคัมภีร์อัลกุรอานในเขตจังหวัด กรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง ในปีพุทธศักราช 2523-2525

10. เป็นผู้บรรยายศาสนาอิสลามเป็นประจำที่มีสยิดอันซอริชชุนนะห์ บางกอกน้อย และมีสยิดดารุลอิหซาน บางอ้อ

นอกจากนี้ยังเคยเป็นผู้ร่วมสอนภาษาอาหรับ ณ สถานที่ต่าง ๆ เช่น มีสยิดจักรพงษ์ มีสยิดดารุลอิหซาน สหยาสมาคมอิสลาม อัลอิศลาหุสมาคม บางกอกน้อย โรงเรียนบางอ้อศึกษา และ โรงเรียนมีสยิดดารุลอิหซาน

สำหรับตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมที่ดารี บินอะหมัด เคยดำรงตำแหน่ง

(อรั-รอปิฎาะฮฺ, ม.ป.ป. : 6) ดังนี้

1. กรรมการมีสยิดดารุลอิหซาน บางอ้อ
2. กรรมการมีสยิดนุรุชชุนนะฮฺ คลอง 19 จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. กรรมการอัลอิศลาหุสมาคม บางกอกน้อย
4. ประธานฝ่ายวิชาการ สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ
5. เป็นบุคคลที่มีส่วนในการก่อตั้งโรงเรียนบางอ้อศึกษา
6. กรรมการบริหารสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับคณะแรก ปีพุทธศักราช 2521 และ ปีพุทธศักราช 2523-2527 ซึ่งในปีพุทธศักราช 2526-2527 ได้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

นอกจากนี้ดารี บินอะหมัด ยังได้เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาทางวิชาการระดับชาติในต่างประเทศ (อรั-รอปิฎาะฮฺ, ม.ป.ป. : 6) ได้แก่

1. การประชุมทางอิสลามแห่งทวีปเอเชีย ครั้งที่ 1 ณ กรุงการาจี ประเทศปากีสถาน (FIRST ASIAN ISLAMIC CONFERENCE) ปีพุทธศักราช 2521
2. การประชุมเรื่องการตระวะฮฺสำหรับภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (ISLAMIC DAHWAH CONFERENCE FOR SOUTH EAST ASIA AND PACIFIC REGION) ปีพุทธศักราช 2523

ง. การมีส่วนร่วมในการแปล

จากคำสัมภาษณ์สนั่น เพชรทองคำ อับดุลลอฮฺ กรีมี่ สุพล บุญมาเลิศ และสมศักดิ์ มุหะหมัด กล่าวว่าดารี บินอะหมัด ได้ทำหน้าที่ร่วมกับอิมรอน มะกูดี ในการแปลความหมายคัมภีร์ อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับจำนวน 20 ญุซอ์แรก โดยสุพล บุญมาเลิศ มีส่วนร่วมในการพิมพ์ต้นฉบับและการอ่านตรวจทานพิสูจน์อักษร (สัมภาษณ์, อับดุลลอฮฺ กรีมี่, 1

มีนาคม 2555, สนั่น เพชรทองคำ, 10 ธันวาคม 2555, สุกุล บุญมาเลิศ, 11 ธันวาคม 2555, สมศักดิ์ มุหะหมัด, 11 ธันวาคม 2555)

3.4.3.2 อิมรอน มะกุดี

ก. ประวัติส่วนตัว

อิมรอน มะกุดี เป็นที่รู้จักกันในนามครุอรอน เกิดที่หมู่บ้านกระทุมราย เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2472 เป็นบุตรของครูอับลกาภิรม และโสม มะกุดี มีพี่น้อง 5 คน สมรสกับนิภา บุญมาเลิศ มีบุตรด้วยกัน 4 คน และบุตรี 1 คน อิมรอนเป็นคนพูดน้อยมีอัธยาศัยดีเยี่ยม ให้เกียรติกับคนรอบข้าง มีอารมณ์ขัน ไม่เคร่งเครียด บรรณาติต่อผู้อื่นเสมอ คุณลักษณะที่เด่นของท่านคือเป็นคนที่มีใจเย็น ให้อภัยกับคนอื่นในทุก ๆ เรื่อง ไม่เคยแสดงอาการโกรธให้ผู้อื่นได้เห็น เป็นคนมักน้อย และมอบหมายต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในทุก ๆ เรื่อง

อิมรอน มะกุดี เสียชีวิตวันเสาร์ที่ 17 กันยายน พุทธศักราช 2537 มีอายุ 65 ปี ทำพิธีละหมาดฏอละฮะฮ์และฝังศพที่มีสยิดอัลฮุตา กระทุมราย (สัมภาษณ์, อนันต์ และนิรุต มะกุดี, 19 ตุลาคม 2555)

ข. ประวัติการศึกษา

1) การศึกษาด้านสามัญ และศาสนา

อิมรอน มะกุดี จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนนุรุลอิสลาม (กระทุมราย หนองจอก) และจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ ในปี พุทธศักราช 2491 ต่อจากนั้นจึงเริ่มศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับที่โรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ คลองสิบ อำเภอนองจอก จังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนรุ่นแรกของครูชำซุดดีน อุมาร์ และจบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนในปีพุทธศักราช 2495 และในปีต่อมาได้รับการบรรจุเป็นครูที่โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์และปฏิบัติหน้าที่สอนเป็นเวลา 2 ปี จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาต่อที่โรงเรียนอัลมะฮัด อัลอิลมีย์ อัลสาลูดียฺ นครมักกะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียเป็นเวลา 1 ปี และเดินทางไปศึกษาต่อในคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร กรุงไคโร ประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ ในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร อิมรอนได้ทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวของสถานีวิทยุโคโรภาคภาษาไทย ซึ่งเป็นสถานีวิทยุของรัฐบาลอียิปต์เป็นเวลา 3 ปี โดยใช้เวลาในการศึกษาศาสนาและภาษาอาหรับที่ประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์เป็นเวลา 8 ปี จนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และได้ศึกษาต่อในระดับสูงอีก 2 ปี ในขณะเดียวกันนั้นท่านก็ได้เดินทางไปหาประสบการณ์ในประเทศยุโรปหลายประเทศ เช่น กรีซ อิตาลี สวิสเซอร์แลนด์ เยอรมัน และ

เดินทางกลับประเทศไทยในปีพุทธศักราช 2508 (สัมภาษณ์, อนันต์ และนิรุต มะกุดี, 19 ตุลาคม 2555)

2) คณาจารย์และสานุศิษย์

ชาฮุดดีน อุมาร์ เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และนับได้ว่าเป็นครูคนสำคัญเป็นต้นแบบที่อิหมรอนนำวิธีการสอนมาใช้กับลูกศิษย์ (มุเนียร์ มุหะหมัด, 2548 : 31-32) นอกจากนี้ยังมีครูอาจารย์ที่ถ่ายทอดความรู้ด้านศาสนาให้กับอิหมรอนอีกหลายคนโดยเฉพาะครูอาจารย์เมื่อครั้งศึกษาอยู่ในประเทศอียิปต์ ซึ่งไม่สามารถสืบค้นได้

สำหรับลูกศิษย์ของอิหมรอน มะกุดี ที่มีบทบาทและมีหน้าที่ในสังคมมุสลิมไทย เช่น

- 1) ประสิทธิ์ (อับดุลวาฮับ) เจริญผล
- 2) สมศักดิ์ (มุเนียร์) มุหะหมัด
- 3) คชาวุธ(อับดุลลอฮฺ) นาคนาวา
- 4) ภัคดี (ศอลิฮีน) มะแอ
- 5) อับดุลลอฮฺ แอนดาร์ิส และ
- 5) วิทยา วิเศษรัตน์ เป็นต้น (มุเนียร์ มุหะหมัด, 2552 : 9 และ 2554 : 11)

3) ผลงานทางวิชาการ

สำหรับผลงานทางวิชาการที่เป็นงานเขียนและงานแปลของอิหมรอน (มุเนียร์ มุหะหมัด, 2548 : 37-38 และ 46) มีดังนี้

1. อิสลามกับระบบดอกเบ็ญ ผลงานแปลที่ตีพิมพ์เผยแพร่โดยสำนักพิมพ์สายสัมพันธ์ ในปีพุทธศักราช 2516

2. หลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้องและที่ตรงกันข้าม ผลงานแปลที่ตีพิมพ์เผยแพร่โดยองค์การวิจัยทางวิชาการ การชี้ขาดปัญหาศาสนา การเผยแพร่และอบรม กระทรวงกิจการศาสนา อิสลาม ซาอุดีอาระเบีย

3. เขียนบทความตีพิมพ์ในวารสารสายสัมพันธ์ อัลอิศลาหุสมาคม และสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

4) หลักการศรัทธาและแนวทางการปฏิบัติ

อิหมรอน มะกุดี เป็นบุคคลที่ดำเนินชีวิตที่เป็นต้นแบบของการไม่ใช้ความรุนแรงในการตอบโต้เกี่ยวกับปัญหาศาสนาที่มีความเห็นต่าง และออกห่างจากความขัดแย้ง ภาพของอิหมรอนจึงปรากฏอยู่ในความทรงจำของผู้คนตลอดมา นอกจากนี้อิหมรอนยังเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนแก่คนทั่วไปนอกเหนือจากลูกศิษย์ ใช้ชีวิตเรียบง่าย ซื่อสัตย์ มีความสำรวม ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอ่าน คัมภีร์อัลกุรอานและศึกษาค้นคว้าด้านวิชาการ วางตัวเรียบง่าย ไม่ชอบที่จะแสดงตัวในการขยายปมขัดแย้ง ไม่ชอบที่จะปรากฏตัวบนเวทีในที่สาธารณะ ยึดมั่นปฏิบัติตามคัมภีร์อัลกุรอานและแบบฉบับของนบีมุฮัมมัด ﷺ (สัมภาษณ์อนันต์และนิรุต มะกุดี 19 ตุลาคม 2555) สำหรับสิ่งที่บ่งบอกถึงแนวทาง

ความเชื่อความศรัทธาของอิมรอนได้เป็นอย่างดีคือบทความต่าง ๆ ที่เขียนขึ้นซึ่งแสดงออกถึงการยึดมั่นในแนวทางของสละฟและความพยายามเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวคิดที่ไม่ถูกต้องรวมทั้งผลงานแปลชื่อ “หลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้องและที่ตรงข้าม” เป็นภาษาไทยซึ่งตีพิมพ์เผยแพร่โดยองค์การวิจัยทางวิชาการ การชี้ขาดปัญหาศาสนา การเผยแพร่และการนิเทศ กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม ประเทศซาอุดีอาระเบีย และแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจก็เป็นสิ่งที่แสดงออกชัดเจนเช่นกันว่าอิมรอนได้ยึดมั่นในแนวทางของอัลกุรอานและแบบฉบับของนบีมุฮัมมัดﷺ โดยจะไม่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่งแต่จะปฏิบัติตามมัซฮับที่เห็นว่าสอดคล้องกับแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัดﷺ มากที่สุด

ค. ประสบการณ์การทำงานและบทบาทหน้าที่ทางสังคม

อิมรอน มะกุดี เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีประสบการณ์จึงได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ทางสังคมหลายตำแหน่ง (สัมภาษณ์, อนันต์และนิรุต มะกุดี, 19 ตุลาคม 2555) ดังนี้

1. ครูโรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์
2. ครูใหญ่โรงเรียนศาสนวิทยา
3. กรรมการอิสลามสมาคม
4. กรรมการสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ปีพุทธศักราช 2522-2523 และดำรงตำแหน่งรองนายกสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับในปีพุทธศักราช 2526-2531
5. กรรมการมูลนิธิมีชัยอัลฮุดดา
6. ผู้เผยแพร่ศาสนาอิสลามขององค์การวิจัยทางวิชาการ การชี้ขาดปัญหาศาสนา การเผยแพร่และอบรม กระทรวงกิจการศาสนาอิสลาม ประเทศซาอุดีอาระเบีย
7. เคยเป็นผู้เผยแพร่อิสลามขององค์การสันนิบาตมุสลิม ประเทศซาอุดีอาระเบีย
8. ในปีพุทธศักราช 2518 ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้เผยแพร่อิสลามใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในโครงการธรรมจาริก ของกระทรวงมหาดไทย
9. เจ้าหน้าที่ผู้ประกาศข่าวของสถานีวิทยุโคโร ภาคภาษาไทยของรัฐบาลอียิปต์ ขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร เป็นเวลา 3 ปี

ง. การมีส่วนร่วมในการแปล

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าดาร์ บินอะหมัดกับอิมรอน มะกุดี ได้ร่วมกันแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ 20 ญุซอ์แรก โดยอิมรอนจะเดินทางไปที่บ้านดาร์เพื่อร่วมกันปรึกษาหารือและแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยกันเสมอ (สัมภาษณ์, อนันต์และนิรุต มะกุดี, 19 ตุลาคม 2555)

3.4.3.3 วิรัช สมะดี

ก. ประวัติส่วนตัว

วิรัช สมะดี เป็นที่รู้จักกันในนามครูอะหมัด สมะดี เป็นบุตรของยูनुส สมะดี และ อาอิชะฮ์ สมะดี สมรสกับชาวอียิปต์ชื่อโลลา หาพิช มีบุตร 4 คน หลังจากนั้นได้สมรสกับวารุณี (ซารีพะฮ์) ศาสนภาพ มีบุตรสาว 1 คน

วิรัช สมะดี เกิดที่บ้านริมคลองบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ซึ่งในอดีตคือจังหวัด ธนบุรี เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2476 และเสียชีวิตเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พุทธศักราช 2556 ศพถูกฝังที่ สุสานมัสยิดหลวงอันซอริชซุนนะห์ บางกอกน้อย (สัมภาษณ์, มานิตย์ กริมี่, 26 มกราคม 2558)

ข. ประวัติการศึกษา

1) การศึกษาด้านสามัญ และศาสนา

วิรัช สมะดี มีโอกาสศึกษาทั้งด้านสามัญและด้านศาสนา โดยศึกษาสามัญระดับชั้น ประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดอัมรินทราราม มัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนราชการุณมูลนิธิ และ มัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนอำนวยการศิลป์ พระนคร ปากคลองตลาด จากนั้นจึงได้ศึกษาต่อด้าน ศาสนาและภาษาอาหรับที่สถาบันนศริชซุนนะห์ บางกอกน้อย และเดินทางไปศึกษาต่อที่ สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮ์ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อที่มะฮัดอัลอิสลามีย์ อัลสสุดียะ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียเป็นเวลา 1 ปี และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในคณะดารุล อุลุม มหาวิทยาลัยไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ (สัมภาษณ์, มานิตย์ กริมี่, 26 มกราคม 2558)

2) คณาจารย์และสานุศิษย์

วิรัช สมะดี ได้ศึกษาความรู้ด้านศาสนา และภาษาอาหรับในประเทศไทยจาก อับดุลเราะหมาน หะซัน กริมี่ ซ่าซุดดีน อุมาร์ และมุฮัมมัด ซอลิฮี ณ สถาบันนศริชซุนนะห์ บางกอก น้อย ซึ่งถือได้ว่าครูทั้งสามคนมีบทบาทอย่างยิ่งในการวางรากฐานและปลูกฝังแนวคิดของสะลัฟให้แก่ วิรัช สมะดี (สัมภาษณ์มานิตย์ กริมี่ และซาคริต กริมี่, 26 มกราคม 2558)

สำหรับลูกศิษย์ของวิรัช สมะดี นั้นผู้วิจัยเป็นคนหนึ่งที่ได้มีโอกาสได้ศึกษาวิชา อรรถาธิบายอัลกุรอานเมื่อครั้งที่วิรัช สมะดีได้ทำหน้าที่เป็นครูสอนอยู่ที่โรงเรียนมุสลิมวิทยาการ คลอง 19 อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ในช่วงปีพุทธศักราช 2531-2533

3) ผลงานทางวิชาการ

สำหรับผลงานทางวิชาการของวิรัช สมะดี ที่เป็นผลงานเขียนและผลงานแปล ดังนี้

ก. ผลงานเขียนคือ หนังสือการทำฮัจย์และอุมเราะฮ์ตามบัญญัติอิสลาม

ข. ผลงานแปลร่วม มี 2 ผลงานคือ 1) ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย และ 2) หนังสือฟิกฮ์ซุซซุนนะฮ์ ฉบับภาษาไทย ซึ่งทั้งสองผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในนามสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

นอกจากนี้ วิรัช สมะดี ยังมีผลงานเขียนที่เป็นบทความทางวิชาการลงตีพิมพ์ในวารสารอัลอิสลาฮ์ สมาคมและสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับหลายฉบับ และได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปรับปรุงหนังสือวิธีละหมาดตามบัญญัติอิสลาม ของอัลอิสลาฮ์ สมาคมหลายครั้ง ซึ่งหนังสือวิธีละหมาดตามบัญญัติอิสลาม เป็นหนังสือที่มีการตีพิมพ์ซ้ำมากถึง 11 ครั้ง (สัมภาษณ์, มานิตย์ กริมี่ และชาคริต กริมี่, 26 มกราคม 2558) ดังนี้

4) หลักการศรัทธาและแนวทางการปฏิบัติ

วิรัช สมะดี เติบโตในหมู่บ้านมุสลิมบางกอกน้อย ซึ่งเป็นที่ตั้งของมัสยิดหลวงอันซอริซซุนนะห์และสถาบันสอนศาสนานัศริซซุนนะห์ ซึ่งในอดีตคือแหล่งวิชาความรู้ศาสนาและภาษาอาหรับ และยังเป็นแหล่งรวมของนักวิชาการที่มีแนวคิด ความเชื่อและหลักปฏิบัติที่สอดคล้องกับแนวทางของซอละฟะฮ์มากที่สุดหมู่บ้านหนึ่ง ดังนั้นวิรัช สมะดีจึงได้รับผลโดยตรงทั้งจากสภาพความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของสังคมในหมู่บ้าน และจากการศึกษาในสถาบันนัศริซซุนนะห์เป็นผลให้วิรัชมีแนวคิดและความเชื่อที่สอดคล้องกับแนวคิดของซอละฟะฮ์ เช่นเดียวกับแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจเป็นที่ประจักษ์ว่าวิรัชยึดมั่นในแนวทางของอัลกุรอานและแบบฉบับของนบีมุฮัมมัดﷺ โดยไม่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่ง (สัมภาษณ์, มานิตย์ กริมี่ และชาคริต กริมี่, 26 มกราคม 2558)

ค. ประสบการณ์การทำงานและบทบาทหน้าที่ทางสังคม

ในช่วงที่วิรัช สมะดี กำลังศึกษาอยู่ในกรุงไคโรได้มีโอกาสทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศข่าวทางสถานีวิทยุกรุงไคโร ภาคภาษาไทย หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีได้เดินทางกลับประเทศไทยทำหน้าที่เป็นผู้บรรยายศาสนธรรมให้แก่นักศึกษาผู้ใหญ่ในนามของมัสยิดหลวงอันซอริซซุนนะห์ และอัลอิสลาฮ์สมาคม จากนั้นได้สอบบรรจุเข้ารับราชการในกระทรวงการต่างประเทศ ปฏิบัติหน้าที่ในประเทศไทยเป็นเวลา 4 ปี และเดินทางไปประจำที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำกรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซียเป็นเวลา 2 ปี ต่อจากนั้นได้ย้ายไปเป็นเจ้าหน้าที่แผนกกงสุล สถานเอกอัครราชทูตไทย ประจำเมืองเจดดาห์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียเป็นเวลา 5 ปี หลังจากนั้นจึงลาออกจากราชการมาทำธุรกิจส่วนตัวเกี่ยวกับการส่งออกสินค้าและแรงงานไปตะวันออกกลาง และในเวลาเดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นครูสอนศาสนาและภาษาอาหรับที่โรงเรียนมุสลิมวิทยาการ คลอง 19 จังหวัดฉะเชิงเทรา

สำหรับบทบาทหน้าที่ทางสังคมที่วิรัช สมะดี ได้รับความไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่ง (สัมภาษณ์, มานิตย์ กริมี่ และชาคริต กริมี่, 26 มกราคม 2558) ดังนี้

1. นายกอัลลีศลาหุ สมาคม
2. กรรมการอัลลีศลาหุ สมาคม ในตำแหน่งสาราณียากร
3. กรรมการฝ่ายวิชาการของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ
4. กรรมการประจำมัสยิดหลวงอันซอร์ริชชุนนะห์
5. ผู้บรรยายศาสนธรรมของอัลลีศลาหุ สมาคม

ง. การมีส่วนร่วมในการแปล

วิรัช สมะดี มีส่วนร่วมในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอนุชอ์ที่ 21 ถึงอนุชอ์ที่ 30 หรือ 10 อนุชอ์สุดท้ายเป็นภาษาไทยให้กับสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ โดยมีเชคอาลี อีซา และ अबดุลลอฮฺ กริมี่ เป็นผู้ให้คำปรึกษาในการแปลแก่วิรัช สมะดี (สัมภาษณ์ अबดุลลอฮฺ กริมี่, 1 มกราคม 2555)

3.4.4 ประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

3.4.4.1 วัตถุประสงค์การแปลความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย

ผู้วิจัยไม่พบว่าสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงสภาพสังคมด้านวิชาการและเหตุการณ์ความขัดแย้งทางด้านวิชาการเกี่ยวกับการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่พบความคลาดเคลื่อน ข้อผิดพลาดมีการบิดเบือนไปจากความหมายที่ถูกต้อง และจากการที่ผู้วิจัยได้มีโอกาสสัมผัสและทำงานอยู่ในสมาคมฯ ในฐานะเลขานุการของสมาคมฯ ตั้งแต่ปี พุทธศักราช 2548-2552 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นวัตถุประสงค์การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้ดังนี้

ก. สมาคมฯ เห็นว่าในขณะนั้นมีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยหลายผลงาน แต่เป็นผลงานแปลในนามบุคคล ดังนั้นสมาคมฯ จึงต้องการให้มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในนามขององค์กร เนื่องจากการทำงานในรูปองค์กรจะให้ความเชื่อมั่นได้มากกว่าในนามบุคคล ดังจะเห็นได้จากการที่สมาคมฯ มีได้ระบุชื่อของผู้แปล

ข. สมาคมฯ เห็นว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่มีอยู่ในขณะนั้นบางผลงานมีการบิดเบือนความหมายเพื่อสนับสนุนแนวคิดของผู้แปลเอง บางผลงานพบข้อผิดพลาดในการให้ความหมาย ในขณะที่บางผลงานให้ความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ห่างไกล

จากความถูกต้องและตรงข้ามกับแนวคิดของสะลัฟ ดังนั้นสมาคมฯจึงมีความต้องการที่จะถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไปในแนวทางเดียวกับแนวทางของสะลัฟ

ค. เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้ที่สนใจศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่มีแนวคิดสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ

3.4.4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับ “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย”

เป็นสิ่งที่ทราบกันเป็นอย่างดีในสังคมไทยว่าผลงานแปล “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย” ที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่โดยศูนย์การพิมพ์พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานของกษัตริย์พะฮัด ในนครมะดีนะฮฺ เป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในนามของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับซึ่งได้มอบลิขสิทธิ์ให้แก่ศูนย์การพิมพ์พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานของกษัตริย์พะฮัดในการตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อเป็นวิทยาทาน ดังนั้นการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลงานแปลพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทยจึงต้องศึกษาจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับซึ่งเป็นต้นฉบับ โดยแยกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

ก. ประวัติการแปลและการจัดพิมพ์

การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในนามของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับเริ่มจากการแปลและอธิบายความหมายพร้อมทั้งขยายความ ณุซอฮ์อัมมะในปีพุทธศักราช 2522 ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คำอธิบายอัล-กุรอานุลกะรีม (ณุซอฮ์อัมมะ)” จำนวน 1 เล่ม จากนั้นได้เปลี่ยนชื่อเป็น “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ณุซอฮ์อัมมะ” และได้รับการตีพิมพ์ซ้ำอีก 3 ครั้ง ในปีพุทธศักราช 2528 2539 และ 2549 ตามลำดับ ต่อมาในปีพุทธศักราช 2524 ได้แปลและอธิบายความหมายพร้อมขยายความอัลกุรอานณุซอฮ์ที่ 1 โดยใช้ชื่อผลงานว่า “คำอธิบายอัล-กุรอานุลกะรีม ณุซอฮ์ที่ 1” เริ่มแปลจากสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮฺ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 141 จากนั้นได้เปลี่ยนชื่อผลงานดังกล่าวเป็น “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ณุซอฮ์ที่หนึ่ง” และได้รับการตีพิมพ์อีกครั้งในปีพุทธศักราช 2539 และต่อมาในปีพุทธศักราช 2526 ได้แปลและอธิบายความหมายอัลกุรอานณุซอฮ์ที่ 2 ใช้ชื่อผลงานแปลว่า “คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ณุซอฮ์ที่สอง” เริ่มแปลจากสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮ์ที่ 142 ถึงอายะฮ์ที่ 252 และตีพิมพ์ครั้งที่ 2 ในปีพุทธศักราช 2539 ซึ่งผลงานแปลทั้ง 3 ผลงาน เป็นผลงานแปลของดารี บินอะหมัด ในนามของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2528 สมาคมฯ ได้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานณุซอฮ์ที่ 1-10 โดยใช้ชื่อผลงานแปลว่า “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” เล่มที่ 1 ภาคที่ 1-10 และได้รับการตีพิมพ์อีกครั้งในปีพุทธศักราช 2538 และในปีพุทธศักราช 2532 ได้แปลและ

อรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานญุซอ์ที่ 11-20 ใช้ชื่อผลงานเดิมว่า “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” เล่มที่ 2 ภาคที่ 11-20 ซึ่งได้รับการตีพิมพ์หลังจากนั้นอีกสองครั้งในปีพุทธศักราช 2539 และ 2542 จากนั้นในปีพุทธศักราช 2535 ได้แปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานญุซอ์ที่ 21-30 ใช้ชื่อผลงานเดิมว่า “ความหมายอัลกุรอานเป็นภาษาไทย” เล่มที่ 3 ภาคที่ 21-30 และได้รับการตีพิมพ์อีกครั้งในปีพุทธศักราช 2538 ดังนั้นจึงนับได้ว่าในนามของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับได้แปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ ในปีพุทธศักราช 2535

หลังจากนั้นในปีพุทธศักราช 2541 สมาคมฯ ได้มอบลิขสิทธิ์ในการตีพิมพ์ให้แก่กระทรวงกิจการอิสลาม ศาสนสมบัติ เผยแพร่และการชี้นำ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียซึ่งเป็นผู้ควบคุมศูนย์การพิมพ์พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานของกษัตริย์ฟะฮัด นครมะดีนะฮ์ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่เป็นวิทยาทาน และมีการปรับปรุงรูปเล่มโดยการนำความหมายคัมภีร์อัลกุรอานภาคภาษาไทยทั้ง 30 ญุซอ์ มารวมไว้ในเล่มเดียวกัน และเปลี่ยนชื่อผลงานแปลเป็น “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลภาษาไทย” ได้รับการตีพิมพ์อีกครั้งในปีพุทธศักราช 2547 (สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, 2542)

ในขณะเดียวกัน ในปีพุทธศักราช 2542 สมาคมฯ ได้มีการตีพิมพ์อีกครั้งโดยมีการปรับปรุงรูปเล่มใหม่เป็นการนำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 30 ญุซอ์ มารวมไว้ในเล่มเดียวกัน และในปีพุทธศักราช 2550 สมาคมฯ ได้ตีพิมพ์ผลงานแปลอีกครั้ง แต่เป็นการตีพิมพ์แบบแยกส่วนเล่มละ 1 ญุซอ์ จำนวน 30 เล่ม บรรจุอยู่ในกล่องอย่างดี (สัมภาษณ์, สนั่น เพชรทองคำ, 10 ธันวาคม 2555)

นอกจากนี้ทางมูลนิธิเพื่อคุณธรรมได้นำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน 30 ญุซอ์ของสมาคมฯ ตีพิมพ์รวมเล่มเป็นเล่มเดียวบรรจุอยู่ในกล่องแต่มีได้ระบุปีที่ตีพิมพ์ และในปีพุทธศักราช 2557 สมาคมฯ ได้ตีพิมพ์อีกครั้งหลังจากที่ได้มีการปรับปรุงเนื้อหาและคำอธิบายในเชิงอรรถ ดังนั้นประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ จึงสรุปได้ว่าสมาคมฯ ได้เริ่มแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในลักษณะอรรถาธิบายและขยายความญุซอ์อัมมะ ซึ่งได้ตีพิมพ์มากถึง 4 ครั้ง ญุซอ์ที่ 1 และญุซอ์ที่ 2 จำนวน 2 ครั้ง ญุซอ์ที่ 3 จำนวน 1 ครั้ง ซึ่งทั้ง 4 ผลงานเป็นผลงานแปลของดารี บินอะหมัด สำหรับในส่วนของผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน 30 ญุซอ์ โดยทยอยตีพิมพ์เล่มละ 10 ญุซอ์ จำนวน 3 เล่ม ซึ่งเริ่มตีพิมพ์ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2528-2535 รวมระยะเวลาประมาณ 8 ปี สำหรับใน 20 ญุซอ์แรกเป็นผลงานแปลของดารี บินอะหมัดกับอิมรอน มะกูดี และ 10 ญุซอ์สุดท้ายเป็นผลงานแปลของอะหมัด สมะดี ซึ่งได้รับการตีพิมพ์มากถึง 4 ครั้ง โดยไม่นับรวมที่ศูนย์การพิมพ์พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานของกษัตริย์ฟะฮัดและมูลนิธิเพื่อคุณธรรมนำไปตีพิมพ์

ข. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผลงานแปล

สำหรับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ ที่ผู้วิจัยศึกษาคือฉบับที่สมาคมฯ มอบลิขสิทธิ์ในการตีพิมพ์ให้แก่กระทรวงกิจการอิสลาม ศาสนสมบัติ เผยแพร่และการชี้นำ เป็นผลงานที่ได้รับการตีพิมพ์จากศูนย์การพิมพ์พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานของกษัตริย์พะฮัด นครมะดีนะฮ์ เป็นฉบับที่ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2541 มีการปรับปรุงรูปแบบโดยการนำความหมายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาไทยทั้ง 30 ญุซอ์ มารวมไว้ในเล่มเดียวกัน จำนวน 1778 หน้า และเปลี่ยนชื่อผลงานแปลเป็น “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลภาษาไทย” ได้มีการตรวจสอบและตรวจทาน แก้ไขเล็กน้อยในส่วนที่เป็นความหมายและส่วนที่อธิบายในเชิงอรรถ โดย อับดุลเลาะ หนุ่มสุข และสุธี คล้ายขำดี ก่อนการตีพิมพ์ (สัมภาษณ์, สุธี คล้ายขำดี, 15 มกราคม 2557)

รูปแบบของผลงานแปล ผู้พิมพ์ได้วางตัวบทอัลกุรอานไว้ด้านขวาและความหมายภาษาไทยไว้ด้านซ้ายภายในหน้าเดียวกัน มีรูปแบบของการอธิบายโดยใช้วงเล็บและเชิงอรรถ เริ่มแปลและอธิบายตั้งแต่สุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ เรียงลำดับอย่างต่อเนื่องจนถึงสุเราะฮ์อันนาส ในแต่ละสุเราะฮ์จะปรากฏอาร์มภทที่กล่าวถึงประเภทของสุเราะฮ์ จำนวนอายะฮ์ สาเหตุการประทานสุเราะฮ์ และความหมายโดยสรุปของสุเราะฮ์นั้น ๆ

อนึ่ง สมาคมฯ ใช้วิธีการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานใน 2 รูปแบบ คือ 1) แบบคำต่อคำโดยมีการเรียงเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทย แต่ไม่มีการอธิบาย และ 2) แบบคำต่อคำโดยมีการเรียงเรียงโครงสร้างของประโยคเป็นสำนวนไทยพร้อมอธิบายไว้ในวงเล็บและในเชิงอรรถ ซึ่งส่วนใหญ่อธิบายไว้ในเชิงอรรถ

ค. ลักษณะเด่นของผลงานแปล

สำหรับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ มีแนวทางการให้ความหมายที่มีลักษณะโดดเด่นกว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับอื่น ๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. เป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในนามขององค์กรซึ่งประกอบด้วยคณะบุคคล ย่อมมีความละเอียดรอบคอบและผ่านการตรวจทานมากกว่าในนามบุคคล ซึ่งให้ความเชื่อมั่นได้มากกว่า

2. คณะบุคคลที่ทำหน้าที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในนามสมาคมฯ เป็นนักวิชาการที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของนักวิชาการทั่วโลก ทั้งจากสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์และราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

3. สมาคมฯ ใช้หนังสือและตำราอ้างอิงประกอบการแปลที่มากถึง 18 รายการ และส่วนใหญ่เป็นเอกสารปฐมภูมิ เช่น ตัฟสีร์อิบนุกะซีร์ ตัฟสีร์อัญญาอะบะรียะ อัลมุฟเราะดาต ฟิ เฆาะริบ อัลกุรอาน สีเราะฮฺอิบนุ ฮิซาม และตำราความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอานเช่น อัลอิติกอน ฟิอุลุม อัลกุรอาน
4. สมาคมฯ ให้ความสำคัญกับการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวทางของสะลัฟ โดยเฉพาะอายะฮฺที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ
5. เป็นการถ่ายทอดความหมายที่ใช้สำนวนที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจสำหรับบุคคลทุกระดับความรู้ และใช้การอธิบายโดยใช้เชิงอรรถ
6. เป็นผลงานแปลที่เป็นทางเลือก แทนผลงานแปลอัลกุรอาน มะฎีต เนื่องจากเป็นผลงานที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงในสังคมมุสลิมไทยกับการนำเสนอแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดของกลุ่มก๊อดยานีย์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ผลงานแปลของสมาคมฯ เป็นวรรณกรรมที่ถูกประพันธ์และเรียบเรียงขึ้นเพื่อตอบโต้แนวคิดของกลุ่มก๊อดยานีย์ในประเทศไทย

3.4.4.3 ศึกษาวิเคราะห์หนังสือและตำราที่นำมาใช้ประกอบการแปล

หนังสืออ้างอิงที่ใช้ประกอบในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับประกอบด้วย หนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานจากหลากหลายนักอธิบาย หนังสือความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน หนังสือความหมายคำศัพท์คัมภีร์อัลกุรอาน หนังสือประวัติศาสตร์อิสลาม ซึ่งถูกระบุไว้ในหนังสือคำอธิบายอัลกุรอานญุซอ์อัมมะ หนังสืออัล-กุรอานุลกะรีมญุซอ์ที่ 1 และญุซอ์ที่ 2 ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

1. ตัฟสีร์ อัญญาอะบะรียะ

คือหนังสือญาเมียะ อัลบะยาน ฟิ ตะฮ์วีล อัลกุรอาน ประพันธ์โดย อบูญะฟัร มุฮัมมัด บิน ญะรีร์ บิน ยะซีด อัญญาอะบะรียะ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 224 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 310

ตัฟสีร์ อัญญาอะบะรียะ ถูกจัดอยู่ในประเภทตัฟสีร์ บิลมะอชูร คือการอธิบายอัลกุรอานโดยการนำอัลกุรอานหรือฮะดีษมาอธิบาย ขยายความ และอุลละมาฮ์ถือว่าตัฟสีร์ อัญญาอะบะรียะ เป็นตัฟสีร์บิลมะอชูรที่ถูกต้องและดีที่สุดในหนังสือตัฟสีร์ที่บรรจุความรู้ทางวิชาการด้านต่าง ๆ ไว้อย่างสมบูรณ์ เช่น การอ่านอัลกุรอานแต่ละสำเนียง ข้อบัญญัติต่าง ๆ ที่ได้จากอัลกุรอาน มีการนำความหมายทางภาษาและบทกวีมาใช้ในการอธิบายขยายความ

อิบนุ ญะรีร์ อธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ไปในแนวทางของสะลัฟ โดยการอ้างอิงทัศนะของสะลัฟ และเป็นผู้ที่ปกป้องแนวคิดของสะลัฟ นอกจากคุณลักษณะพิโรธและคุณลักษณะละอาย เท่านั้นที่อิบนุ ญะรีร์ได้นำเสนอทัศนะของนักอธิบายโดยที่มีได้ให้น้ำหนักกับทัศนะใดทัศนะหนึ่ง

สำหรับในอายุขัยที่กล่าวถึงข้อบัญญัติทางด้านนิติศาสตร์ อิบน์ ญะรีร์จะนำเสนอทัศนะที่หลากหลายของอุละมาอ์ที่สังกัดอยู่ในแต่ละมัซฮับ จากนั้นจะคัดเลือกทัศนะที่เห็นว่าถูกต้องที่สุดพร้อมทั้งให้นำหนักในความถูกต้องด้วยหลักฐานทางวิชาการ และระบุถึงทัศนะของอุละมาอ์ส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนับสนุนทัศนะของตน

อิบน์ ญะรีร์ ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการกล่าวถึงสายรายงานของแต่ละฮะดีษที่ถูกนำมากล่าวไว้ในหนังสือ โดยที่มิได้วิพากษ์วิจารณ์ถึงสถานะของฮะดีษว่าเศาะหีหฺหรือฎะอ์อีฟ นอกจากนี้อิบน์ ญะรีร์ ยังได้นำความหมายทางภาษาและบทกวีโบราณมาสนับสนุนในการอธิบายอรรถาธิบายอัลกุรอาน (Muhammad al-Najdiy, 1992 : 9-11)

2. ตัฟสีร์ อัลมะรอซีฮ์ ¹

3. ตัฟสีร์ ศอวีย์ ญะลาละดีน

คือตัฟสีร์ญะลาละดีน ที่อธิบายขยายความโดยเชคอะหมัด บินมุฮัมมัด อัศศอวีย์ อัลมาลิกีย์ เป็นอุละมาอ์ของอัลอัซฮัร เป็นนักศุฟีย์อาวูโส มีฉายานามว่า อะบู อัลบะเราะกาต เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1175 (ค.ศ.1761) และเสียชีวิตที่นครมะดีนะฮ์ในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1241 (ค.ศ. 1825) เชคด้านฎะอ์อีฟเกาะฮ์ของอะหมัดคือ อิมามอะหมัด อัลดัครีร์ มีฉายานามว่าอะบู อัลอันวาร อัศศอวีย์ ยึดมั่นในแนวทางของมัซฮับมาลิกีย์ มีผลงานด้านการประพันธ์ตำราและหนังสือหลายผลงาน นอกเหนือจากผลงานด้านการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานและหนังสืออีกหลายผลงานเช่นกัน อัศศอวีย์ใช้แนวทางของศุฟีย์ในการอธิบายตัฟสีร์อัลญะลาละดีน (Mune', n.d : 289-293)

4. ตัฟสีร์ อิบน์ กะซีร์ ²

5. อัดตัฟสีร์ อัลวาฎีเยฮ์

หนังสือตัฟสีร์ อัลวาฎีฮ์ คือหนังสืออธิบายอัลกุรอาน ประพันธ์โดย มุฮัมมัด มะหมูด อัลฮิญาซี เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1335 (ค.ศ.1914) ที่จังหวัดซ็รกีเยฮ์ สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ อัลฮิญาซีใช้เวลาในการประพันธ์ตัฟสีร์อัลวาฎีฮ์ขณะที่เป็นครูสอนอยู่ที่มะอฮัดอัลชะกอซีก

¹ ได้กล่าวมาแล้วในหน้า 193

² ได้กล่าวมาแล้วในหน้า 191

ลักษณะของตัฟซีร์ อัลวาฎีหฺ เป็นหนังสืออธิบายอัลกุรอานที่ให้ความหมายที่กระชับแต่ชัดเจน ดังที่อัลหิญาซียฺได้กล่าวไว้ในบทนำว่า หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสืออธิบายอัลกุรอานด้วยภาษาง่าย ๆ กระชับ แต่ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ยืดเยื้อ เป็นการใช้ภาษาที่คนทั่วไปสามารถเข้าใจได้ และจะไม่ใช้ถ้อยคำยาก ๆ มาอธิบาย ไม่มีการนำเสนอคำนิยามศัพท์ทางวิชาการ แต่จะใช้ภาษาสมัยใหม่ และจะไม่นำเรื่องอิสรออิลียาตมากกล่าวไว้ในหนังสือเล่มนี้

อัลหิญาซียฺยอมรับในคุณลักษณะอิสตะวาอ์โดยนำเสนอแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟพร้อมทั้งให้ทัศนะของตนเองด้วยการแสดงความคิดเห็นที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ สำหรับคุณลักษณะพระหัตถ์ได้นำเสนอแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟเช่นกันแต่มีได้ให้น้ำหนักกับทัศนะใดทัศนะหนึ่ง นอกจากนี้อัลหิญาซียฺยังได้ใช้การตีความในการอธิบายในบางคุณลักษณะ (Muhammad al- Hijazi, 1956)

6. ฟิซาล อัลกุรอาน

คือหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน ประพันธ์โดยস্যยิด บิน กุฎบ์ อัลชาซีลี เกิดในหมู่บ้านเล็ก ๆ ในจังหวัดอัศยุฎ ประเทศสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ ปีอิญญะเราะฮ์ศักราช 1327 (ค.ศ.1906) สัยยิด กุฎบ์เป็นนักคิด นักเคลื่อนไหวและนักฟื้นฟูอิสลาม เป็นหนึ่งในสมาชิกและเป็นแกนนำของขบวนการอิควานมุสลิมิน ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านวิชาการ งานเผยแพร่และหนังสือพิมพ์ ถือได้ว่าস্যยิด กุฎบ์มีอิทธิพลอย่างมากต่อแนวคิดของคนหนุ่มสาวมุสลิมชาวอาหรับในช่วงทศวรรษที่ 60 เสียชีวิตในปีอิญญะเราะฮ์ศักราช 1387 (ค.ศ.1966)

স্যยิด กุฎบ์ ให้ชื่อหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานว่า ฟิซาลอัลกุรอาน หมายถึงภายใต้ร่มเงาของอัลกุรอาน เนื่องจากในช่วงชีวิตที่เขามีความสุขคือช่วงที่ได้สัมผัสถึงความปรารถนาอันดีที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน เขาจึงต้องการที่จะถ่ายทอดความปรารถนาดีอันมากมายให้แก่ผู้ที่ได้ศึกษาจากฟิซาลอัลกุรอาน

স্যยิด กุฎบ์มีความเชื่อ ความศรัทธา และแนวคิดด้านพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ และในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยส่วนใหญ่จะเห็นตรงและสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟเช่นกัน นอกจากนี้บางคุณลักษณะเท่านั้นที่স্যยิด กุฎบ์นำแนวทางการตีความมาใช้ในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ เช่น “อัลอิสตะวาอ์” สัยยิด กุฎบ์ให้ความหมายว่า การครอบครองและการมีอำนาจเหนือบัลลังก์ และ “พระหัตถ์ของอัลลอฮ์ ﷻ” หมายถึงอำนาจหรือความโปรดปรานของอัลลอฮ์ ﷻ สำหรับลักษณะทั่วไปของฟิซาล อัลกุรอาน จะเริ่มการนำเสนอด้วยบทสรุปของเนื้อหาในแต่ละสุเราะฮ์ และนำเสนอสิ่งที่เป็นปัญหาของสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับเนื้อหาในสุเราะฮ์นั้น ๆ พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไข จากนั้นจึงเริ่มอธิบายครั้งละอายะฮ์อย่างละเอียดด้วยสำนวนวรรณกรรมและ

พยายามนำเสนอแนวทางและวิธีการในการรักษาโรคร้ายที่เกิดขึ้นกับสังคมมุสลิมในปัจจุบัน (Muhammad al-Najdiy, 1992 : 84-85)

7. อัฎวาล์ อัลบะยาน

คือหนังสืออรรถาธิบายอัลกุรอานมีชื่อเต็มว่า “อัฎวาล์ อัลบะยาน ฟิ อีฎอฮ์ อัลกุรอาน บิลกุรอาน” ประพันธ์โดย มุฮัมมัด อัลอะมีน บิน มุฮัมมัด อัลมุคตาร อัลญากานีย์ อัชชันกีฎีย์ เป็นอุละมาอ์ที่เป็นที่รู้จักกันดีคนหนึ่ง มีหลักความเชื่อความศรัทธาตามแนวทางของสะลัฟ เป็นนักเขียนที่ให้การสนับสนุนและปกป้องแนวทางของสะลัฟ อัชชันกีฎีย์ได้ประพันธ์หนังสือเล่มหนึ่งชื่อ “อายาต อัศศิฟาต” ซึ่งเป็นหนังสือที่สามารถบ่งบอกและยืนยันได้ว่าอัชชันกีฎีย์ยึดมั่นอยู่ในแนวทางของสะลัฟ

อัชชันกีฎีย์ ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ในการประพันธ์หนังสืออัฎวาล์ อัลบะยานไว้ 2 ประการคือ 1) ต้องการอรรถาธิบายอัลกุรอานด้วยอัลกุรอาน เพราะเป็นแนวทางที่บรรดาอุละมาอ์ต่างยอมรับและเป็นแนวทางที่ดีที่สุดและถูกต้องที่สุด 2) ต้องการอรรถาธิบายข้อบัญญัติด้านนิติศาสตร์อิสลามในอายะฮ์ที่ปรากฏในอัลกุรอาน ด้วยการนำเสนอข้อบัญญัติพร้อมนำหลักฐานอ้างอิงจากสุนนะฮ์ ทัศนะของบรรดาอุละมาอ์ โดยจะพิจารณาตัดสินและให้น้ำหนักกับทัศนะที่ดีที่สุดและถูกต้องที่สุดโดยจะไม่มีที่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่งแม้ว่าเขาจะเติบโตท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและศึกษาเรียนรู้ในแนวทางของมัซฮับมาลิกีย์ก็ตาม

อัชชันกีฎีย์จะนำฮะดีษของท่านนบี และการอรรถาธิบายของเหล่าเศาะฮาบะฮุมมาใช้ในการอรรถาธิบายอัลกุรอานโดยมิได้ระบุถึงสายรายงานแต่จะระบุผู้บันทึกฮะดีษนั้น ๆ ไว้นอกจากนี้อัชชันกีฎีย์ยังได้ระบุถึงสถานะของแต่ละฮะดีษที่นำมาใช้ในการอรรถาธิบาย และอัชชันกีฎีย์จะไม่นำอัลอิสรออิลียาตมาใช้ในการอรรถาธิบายอัลกุรอาน ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดเด่นของหนังสืออัฎวาล์ อัลบะยาน (Muhammad al-Najdiy, 1992 : 87-91)

8. กะลิมะฮฺ อัลกุรอาน ¹

9. ฆอริบ อัลกุรอาน ²

10. อัลอิติกอน ฟิอุลุม อัลกุรอาน

คือหนังสือที่เขียนถึงความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน ประพันธ์โดยญะลาละุดดีน อะบุลฟีฏล อะบดุลเราะฮมาน บิน กามาล อัซซุญฎีย์ อัชชาฟีอีย์ เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 849 (ค.ศ. 1445) ที่กรุงไคโร สาธารณรัฐออสเตรีย และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 911 (ค.ศ. 1505)

¹ ได้กล่าวมาแล้วในหน้า 193

² ได้กล่าวมาแล้วในหน้า 181

อัลอิตกอน ฟิอูลุม อัลกุรอาน ถือว่าเป็นหนังสือที่เขียนถึงเรื่องราวความรู้เกี่ยวกับ คัมภีร์อัลกุรอานที่ได้รับการยอมรับและเป็นหนังสือที่ดีที่สุดนับจากอดีตถึงปัจจุบัน เป็นหนังสือที่เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอานได้ครอบคลุมมากที่สุดและมีประโยชน์มากที่สุด (al-Suyuti, 1997)

11. สีเราะฮฺ อิบน์ อิชาม

สีเราะฮฺ อิบน์ อิชาม คือหนังสือชีวประวัติของเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ ประพันธ์โดย อิบน์ อีสฮาก คืออบูบักร์ มุฮัมมัด บิน อีสฮาก บิน ยะซาร์ บิน คอยยาร์ อัลมะดะนีญ์ เกิดที่นครมะดีนะฮฺ อิจญ์เราะฮ์ศักราช 85 และเสียชีวิตอิจญ์เราะฮ์ศักราช 151 ถือว่าอิบน์ อีสฮากเป็นนักประวัติศาสตร์มุสลิมชาวอาหรับคนแรกที่ประพันธ์หนังสือชีวประวัติของเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เป็นที่รู้จักกันในชื่อสีเราะฮฺ อิบน์ อิชาม ซึ่งอบู มุฮัมมัด अबดุลมาลิก บิน อิชาม บิน อัยยูบ อัลฮุมาญี อัลบะเศาะรีญ์ เสียชีวิตอิจญ์เราะฮ์ศักราช 218 (ค.ศ.797) ได้รายงานมาจากมุฮัมมัด บิน อีสฮาก อัลมุญละบีญ์

อิบน์ อิชามได้นำสิ่งที่อิบน์ อีสฮาก ได้รวบรวมและเรียบเรียงไว้มาปรับปรุงและสรุปย่อให้น้อยลง โดยการกล่าวถึงเพียงชีวประวัติของนบีอิสมาอิล ตลอดจนทหาญาติของนบีอิสมาอิล ﷺ เรียบเรียงต่อกันมาจนถึงเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ และละไว้ในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับประวัติของเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เช่น สาเหตุการประทานอัลกุรอาน และการอธิบายอัลกุรอาน ตลอดจนบทกวีต่าง ๆ ทั้งนี้ก็เพื่อให้หนังสือเล่มดังกล่าวเป็นหนังสือที่ประมวลไว้ด้วยชีวประวัติของเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เท่านั้น (Abd al-Malik bin Hisham, 1995)

12. มุคตะศอร ฮะยาตุรเราะสูล

มุคตะศอร ฮะยาตุรเราะสูล ที่ระบุเป็นหนังสืออ้างอิงประกอบการแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ คือหนังสือมุคตะศอร สีเราะฮฺ ฮัรเราะสูล เป็นหนังสือประวัติศาสตร์อิสลามเกี่ยวกับบรรดานบีและเราะสูล ประพันธ์โดยมุฮัมมัด บิน अबดุลวะฮาบ เป็นนักคิดและนักฟื้นฟูอิสลาม เกิดในปีอิจญ์เราะฮ์ศักราช 1115 (ค.ศ.1694) และเสียชีวิตปีอิจญ์เราะฮ์ศักราช 1206 (ค.ศ.1785)

ลักษณะทั่วไปและเนื้อหาของหนังสือมุฮัมมัด บิน अबดุลวะฮาบได้เขียนเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นอย่างสรุปตั้งแต่สมัยนบิอาดัมกับอับลีส นบีนูหฺ นบียูด นบิฮอและหฺ นบิอิบรอฮีม และนบิอิสรอฮีม กับเรื่องราวที่เกิดขึ้นกับบรรดากลุ่มชนของพวกเขา ตลอดจนชีวประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ตั้งแต่ก่อนประสูติ เรียบเรียงตามเหตุการณ์สำคัญ ๆ ตามกาลเวลาที่เกิดขึ้น เหตุการณ์ขณะที่ท่านพำนักอยู่ในนครมักกะฮฺและนครมะดีนะฮฺ นอกจากนี้มุฮัมมัด บิน अबดุลวะฮาบยังได้เล่าเรื่องราวและเหตุการณ์สำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นในสมัยของอบูบักร์ อุมัร อุษมาน และอะลีญ์ ตลอดจนประวัติศาสตร์อิสลามในช่วงสมัยราชวงศ์อุมัยยะฮฺ ราชวงศ์อับบาสิยะฮฺในสมัยอุมัร บิน अबดุลอะซีซ ซึ่งเป็นช่วงสมัยที่มีการประพันธ์ตำราทางวิชาการอิสลาม (Muhammad bin Abd al-Wahhab, 1997)

13. มะบาหิซ ฟิอูลุมิลกุรอาน

คือหนังสือความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน ประพันธ์โดย ดร.ศุบฮีย์ อัศศอลิหิ

อาจารย์ผู้สอนในคณะวรรณคดี มหาวิทยาลัยเลบานอน หนังสือมะบาหิซ ฟิ อูลุม อัลกุรอาน ได้รับการตีพิมพ์ครั้งแรกในปีคริสต์ศักราช 1958 เป็นหนังสือที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ผู้เขียนได้ใช้สำนวนง่าย ๆ เพื่อสะดวกสำหรับนักศึกษาและผู้ที่ต้องการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน โดยผู้เขียนได้แบ่งเนื้อหาในหนังสือออกเป็น 4 ภาค ภาคที่ 1 กล่าวถึงความหมายอัลกุรอานและวะฮีย์ ภาคที่ 2 ประวัติของอัลกุรอาน ภาคที่ 3 ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอาน ภาคที่ 4 การอรรถาธิบายและความมหัศจรรย์ของอัลกุรอาน อย่างไรก็ตามในแต่ละภาคจะแบ่งออกเป็นบท และในแต่ละบทจะประกอบด้วยหัวข้อย่อย ๆ อีกหลายหัวข้อ ถือได้ว่าเป็นหนังสือที่เขียนถึงความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอานอีกเล่มหนึ่งที่เป็นที่รู้จักในกลุ่มนักศึกษา นักวิชาการและเป็นหนังสืออ้างอิงที่สำคัญอีกเล่มหนึ่งด้วย (Subhiy, 1977)

14. อัสบาบ อันนุซูล ลิลวาฮิดีย์

อัสบาบ อันนุซูล คือหนังสือที่เขียนเกี่ยวกับศาสตร์ด้านหนึ่งของคัมภีร์อัลกุรอานที่

กล่าวถึงสาเหตุการประทานอัลกุรอานของแต่ละอายะฮ์ ในกรณีที่มีสาเหตุของการประทาน ประพันธ์โดย อะลีย บิน อะหมัด บิน มุฮัมมัด อัลวาฮิดีย์ อัลนัยسابูรีย์ อัชชาฟีอีย์ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 468 (ค.ศ.1076) เป็นหนังสือสาเหตุการประทานอัลกุรอานเล่มแรกที่ได้รับการถ่ายทอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน นอกเหนือจากหนังสืออัสบาบุนุซูลของอะบี อัลอะสัน อิบน์ อัลมะตะนีย์ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 234 (ค.ศ.777) ซึ่งเป็นหนังสือเล่มแรกที่เขียนถึงสาเหตุการประทานอัลกุรอาน หากแต่หายสาบสูญไปก่อนหน้านี้

อัลวาฮิดีย์ได้รวบรวมเหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้มากถึง 470 เหตุการณ์ซึ่งเป็นสาเหตุของการประทานอัลกุรอาน และบันทึกไว้โดยเรียบเรียงตามลำดับสุเราะฮ์อัลกุรอาน พร้อมอ้างอิงสายรายงานที่มาจากเหล่าเศาะฮาบะฮ์ที่ได้รายงานเกี่ยวกับสาเหตุการประทานอัลกุรอาน ถือได้ว่าหนังสืออัสบาบุนุซูลของอัลวาฮิดีย์เป็นต้นแบบของอุละมาอ์ในยุคหลังจากอัลวาฮิดีย์ที่ได้ประพันธ์เกี่ยวกับสาเหตุการประทานอัลกุรอาน (al-Wahidiy, 1991)

15. อันนะบะฮ์ อัลอะซิม

อันนะบะฮ์ อัลอะซิม คือหนังสืออันนะบะฮ์ อัลอะซิม นะชะรอต ญะดีดะฮ์ ฟิ

อัลกุรอาน อัลการีม เป็นหนังสือที่เขียนถึงเรื่องราวเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน เช่น ความหมายของอัลกุรอาน ที่มาของอัลกุรอาน และการอรรถาธิบายอัลกุรอาน เป็นผลงานประพันธ์ของมุฮัมมัด अबดุลลอฮ์ ดิรอซ ซึ่งเป็นอุละมาอ์ของอัลอัซฮัร เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1377 (ค.ศ.1958) (Muhammad Diraz, 2005)

นอกจากนี้สมาคมฯ ยังได้ระบุถึงหนังสืออ้างอิงด้านภาษาที่นำมาใช้ประกอบการแปลคือหนังสือพจนานุกรมอาหารซึ่งมีได้ระบุว่าเป็นหนังสือเล่มใด และหนังสือพจนานุกรมไทยซึ่งมีได้ระบุด้วยเช่นกันว่าเป็นหนังสือเล่มใด

จากตำราและหนังสืออ้างอิงที่ใช้ประกอบการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับทั้งสิ้น 17 รายการ สามารถสรุปแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้ 1) หนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน 8 รายการ 2) หนังสือความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน 3 รายการ 3) หนังสือชีวประวัตินบีมุฮัมมัด ﷺ 2 รายการ 4) หนังสือสาเหตุการประทานอัลกุรอาน 1 รายการ 5) หนังสืออธิบายคำศัพท์ยากในอัลกุรอาน 1 รายการ 6) พจนานุกรม 2 รายการ โดยแยกเป็นพจนานุกรมอาหรับ 1 รายการและพจนานุกรมไทย 1 รายการ

เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 8 รายการ สามารถแยกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) หนังสือที่อธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามแนวทางของสะลัฟ 3 รายการ คือ ตัฟสีร์อัญญาบะรียฺ ตัฟสีร์อิบนุกะซีร์ และอัญญวาล์ อัลบะยาน 2) หนังสืออธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามแนวทางของเคาะลัฟ 2 รายการ คือ ตัฟสีร์อัลมะรอซีญ์ และศอวีย์ อัลญะลาลัยน 3) หนังสืออธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไปในแนวทางเดียวกับสะลัฟ หากแต่มีบางคุณลักษณะที่ผู้ประพันธ์ใช้แนวทางการตีความเช่นเดียวกับแนวทางของเคาะลัฟ

บทที่ 4

ศึกษาวิเคราะห์พระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

4.1 พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ

4.1.1 ความหมายพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ

4.1.1.1 ความหมายทางภาษา

พระนาม (إِسْمُ) เป็นคำภาษาอาหรับในรูปของคำพหูพจน์ มีรูปคำเอกพจน์ว่า “إِسْمٌ” ซึ่งอุละมาอ์ด้านภาษาอาหรับของบักกรีฮีน¹ มีทัศนะที่เห็นต่างจากอุละมาอ์ของกูฟีฮีน² เกี่ยวกับที่มาของของคำว่า “إِسْمٌ” โดยที่อุละมาอ์บักกรีฮีนเห็นว่า “إِسْمٌ” มาจากคำว่า “سَمُو” หมายถึง “عَفْوٌ” มีความหมายว่า ความสูงส่ง ความมีเกียรติ ซึ่งมาจากรากศัพท์คำกริยา “سَمُو” ในขณะที่อุละมาอ์กูฟีฮีนเห็นว่า “إِسْمٌ” มาจากคำว่า “سَمِ” และ “وَسْمٌ” หมายถึง “عَلَامَةٌ” มีความหมายว่า เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ (al-Raziyy, 1902 : 10 , Ibn al-'Anbariy, n.d. : 4-5) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงความหมายของทั้ง 2 คำ คือ “سَمُو” และ “سَمِ” พบว่ามีความหมายที่ดีทั้ง 2 คำ แต่เมื่อพิจารณาถึงรูปคำแล้วจะพบว่าทัศนะของอุละมาอ์บักกรีฮีนมีน้ำหนักและถูกต้องมากกว่า (Ibn Ya'ish : 1/83) เนื่องจาก “سَمُو” มีการเปลี่ยนรูปคำหรือการผันคำที่มีความเฉพาะซึ่งทั้งคำว่า “إِسْمٌ” และ

¹ บักกรีฮีน คือบรรดาอุละมาอ์นักภาษาศาสตร์ด้านภาษาอาหรับของเมืองบักเราะฮฺ ซึ่งสังกัดอยู่ในมัซฮับบักกรีฮฺ ถือว่าเป็นอุละมาอ์กลุ่มแรกที่พูดถึงศาสตร์ด้านไวยากรณ์อาหรับ สำหรับอุละมาอ์ที่มีชื่อเสียงของมัซฮับบักกรีฮฺ เช่น อบู อัลอัซวัต อัลตะฮัลลี ซึ่งถือว่าเป็นผู้ก่อตั้งสำนักอัลบักเราะฮฺ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 67 เคาะลีล บิน อะหมัด อัลฟารอฮิดียฺ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 175 และอัมร์ บิน อุฆมาน รู้จักในนามสิบะวัยฮฺ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 180 (al-Suhayliy, 1992 : 9 , al-Zirafiny, 1955 : 5-6)

² กูฟีฮีน คือบรรดาอุละมาอ์นักภาษาศาสตร์ด้านภาษาอาหรับของเมืองกูฟะฮฺ ซึ่งสังกัดอยู่ในมัซฮับกูฟีฮฺ ก่อตั้งโดย อบู ยะฮ็อฟร์ มุฮัมมัด บิน อัลฮะสัน อัลเราะฮะอัสยี เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 187 เป็นอุละมาอ์กลุ่มที่สองที่พูดถึงศาสตร์ด้านไวยากรณ์อาหรับ อุละมาอ์ที่มีชื่อเสียงของมัซฮับกูฟะฮฺ เช่น อะลี บิน ฮัมซะฮฺ อัลกะสาอียฺ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 182 อบู ชะกะรียา ยะฮฺยา บิน ซียาด รู้จักกันในนาม อัลฟุรรอฮฺ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 207 และอิบนุ อัซสะเกิต เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮฺศักราช 244 (al-Zirafiny, 1955 : 7, Khayrudden, 2002 : 4/283)

“سَمُو” มีความสอดคล้องกันทั้งในด้านพยัญชนะและการเรียงลำดับพยัญชนะ ซึ่งให้ความหมายสมบูรณ์มากกว่า (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/207, Abdullah bin ‘Umar, 1998 : 13)

4.1.1.2 ความหมายทางวิชาการ

อุละมาอ์ด้านภาษาอาหรับได้ให้คำนิยามของคำนามหรือ “اسم” ไว้หลากหลายคำนิยามดังนี้

1. อิบน์ สัยยิตะฮฺ ¹ กล่าวว่า “اسم” คือคำเรียกวัตถุหรือคำบอกลักษณะ เพื่อจำแนกสิ่งต่าง ๆ ออกจากกันด้วยกับคำเรียกนั้น (Ibn Mansur, 1994 : 14/401)

2. อัลชะมัดฆารี ² กล่าวว่า “اسم” คือสิ่งที่บ่งบอกถึงความหมายในตัวของมันโดยปราศจากเรื่องของกาลเวลา (Ibn Ya‘ish, 2001 : 1/81)

3. อัลสุฮัยลีย์ ³ (al-Suhayliy, 1992 : 30) ให้คำนิยามไว้ว่า “اسم” คือคำที่ใช้เรียกเพื่อบ่งบอกความหมาย

4. อัลญารยานีย์ ⁴ (al-Jarjaniy, 1985 : 24) ได้กล่าวไว้เช่นเดียวกับอัลชะมัดฆารี ว่า “اسم” หมายถึงสิ่งที่บ่งบอกความหมายในตัวของมัน โดยที่ไม่มีความสัมพันธ์กับกาลเวลา

จากคำนิยามคำว่า “اسم” ที่บรรดาอุละมาอ์ได้กล่าวไว้ข้างต้นสรุปได้ว่า “اسم” หมายถึง คำที่ใช้เรียกคน สัตว์ สิ่งของ ซึ่งบ่งบอกถึงความหมาย ลักษณะหรือสภาพ โดยที่ไม่มีความสัมพันธ์ใด ๆ กับกาลเวลา ไม่ว่าจะเป็นอดีต ปัจจุบันหรืออนาคต

อย่างไรก็ตาม คำนิยามที่อุละมาอ์ด้านภาษาได้กล่าวไว้ข้างต้นแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในส่วน of คำ หากแต่มีความหมายที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นอุละมาอ์ด้านภาษาในอดีตจึงมิได้ให้

¹ อิบน์ สัยยิตะฮฺ คือ อบู อัลฮะสัน อะลี บิน อิสมาอีล รู้จักกันในนามอิบน์ สัยยิตะฮฺ อัลมุรสี เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 398 เป็นนักภาษาศาสตร์ชาวอันดาลูซ ผู้ประพันธ์หนังสืออัลมุหัมม์ วุลมุหิฏ อัลอะอฺฎอม เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 458 (al-Dhahabiy, 1985 : 18/144)

² อัลชะมัดฆารี คือ อบู อัลกอเซ็ม มะหมูด บิน อุมร์ บิน มุฮัมมัด อัลเคาะวาริษมีย์ อัลชะมัดฆารี เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 467 และเสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 538 (al-Dhahabiy, 1985 : 20/151)

³ อัลสุฮัยลีย์ คือ อบู อัลกอเซ็ม अब್ದุรเราะฮมาน บิน अब್ದุลลอฮ์ บิน อัลเคาะฎิบ เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 508 และเสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 581 ที่เมืองอัลมะรอเกิช (al-Suhayliy, 1992 : 20-22)

⁴ อัลญารยานีย์ คือ อบู อัลฮะสัน อะลี บิน มุฮัมมัด บิน อะลี อัลญารยานีย์ เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 740 และเสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 816 (al-Dhahabiy, 1985 : 17/421)

ความสำคัญกับการค้นคว้าถึงค่านิยมของ “اسم” หรือค่านาม เนื่องจากเป็นที่เข้าใจของอุละมาอ์ โดยทั่วไปว่าค่านามคือคำที่มีความหมายแตกต่างจากคำกริยา (فعل) และคำบุพบท (حرف) (Abdullah bin ‘Umar, 1998 : 20)

เมื่อนำค่านาม (اسم) มาประกอบกับพระนามอัลลอฮ์ ﷻ จึงมีความหมายว่า บรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ หมายถึงทุก ๆ พระนามที่บ่งบอกถึงชาติ¹ ของอัลลอฮ์ ﷻ และบ่งบอกถึงบรรดาคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ เช่น ผู้ทรงรอบรู้ (العليم) ผู้ทรงปรีชาญาณ (الحكيم) ผู้ทรงได้ยิน (السميع) (‘Ahmad, 1998 : 3/160) และเป็นพระนามที่พระองค์ทรงเรียกขาน ชาติของพระองค์ ซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน หรือพระนามที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ใช้เรียกขานพระองค์ (al-‘Uthaymin, n.d. : 12) ซึ่งพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงให้ลักษณะพระนามในทุก ๆ พระนามของพระองค์ว่าเป็นพระนามที่มีความหมายสมบูรณ์ ไม่มีข้อบกพร่องและข้อตำหนิใด ๆ ทั้งสิ้น และเป็นพระนามที่เหมาะสมคู่ควรกับความยิ่งใหญ่ และความปรีชาญาณของพระองค์

4.1.2 หลักฐานยืนยันและแหล่งที่มาของพระนามอัลลอฮ์ ﷻ

พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ คืออีกสิ่งหนึ่งที่บ่งบอกถึงความยิ่งใหญ่ ความปรีชาญาณ และเดชานุภาพของพระองค์ นอกเหนือจากการยืนยันในการเป็นพระเจ้า ดังนั้นพระองค์จึงได้ยืนยันในการมีพระนามของพระองค์ดังที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน และจากการยืนยันของนบีมุฮัมมัด ﷺ ไว้ดังนี้

4.1.2.1 อัลกุรอาน

พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ดำรงยืนยันถึงการมีบรรดาพระนามของพระองค์ไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งในบางอายะฮ์ระบุด้วยถ้อยคำเอกพจน์ (اسم) บางอายะฮ์ระบุด้วยคำพหูพจน์ (اسماء) และในบางอายะฮ์กล่าวถึงบางพระนามของพระองค์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

¹ ชาติ (نات) ตัวตน คือ สิ่งที่ถูกให้ลักษณะด้วยลักษณะต่าง ๆ อะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัลญะมาอะฮ์กล่าวไว้ว่า “การพูดถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นส่วนหนึ่งของการพูดถึงชาติของพระองค์” ในขณะที่อุละมาอ์ด้านอูศูลุดดีนให้ความหมายชาติว่าหมายถึง “สิ่งที่สามารถดำรงอยู่ได้ด้วยตัวเอง ไม่ต้องอาศัยและพึ่งพาสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่ว่าสิ่งนั้นจะต้องการสถานที่หรือไม่ต้องการสถานที่ก็ตาม สำหรับชาติของสิ่งที่ต้องการสถานที่ เช่น ชาติของคน สัตว์ สิ่งของ และชาติของสิ่งที่ไม่ต้องการสถานที่ เช่น ชาติของอัลลอฮ์ ﷻ เนื่องจากอัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นพระผู้สร้าง พระองค์ไม่ต้องการพึ่งพาสิ่งหนึ่งสิ่งใด” และพระองค์ไม่ทรงเหมือนหรือคล้ายคลึงกับสิ่งถูกสร้างทั้งปวง

ก. อายะฮฺที่ระบุด้วยถ้อยคำเอกพจน์

﴿فَكُلُوا مِمَّا أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾

“พวกเจ้าจงบริโภคจากสิ่งที่มันจับมาให้แก่พวกเจ้าและจงกล่าวพระนามของอัลลอฮฺบนมันเสียก่อน”

(สุเราะฮฺอัลมาอิดะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 4)

﴿فَكُلُوا مِمَّا دُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾

“ดังนั้น พวกเจ้าจงบริโภคจากสิ่งที่พระนามของอัลลอฮฺถูกกล่าวบนมันเกิด”

(สุเราะฮฺอัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 118)

﴿وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ﴾

“และพวกเจ้าอย่าบริโภคจากสิ่งที่พระนามของอัลลอฮฺมิได้ถูกกล่าวบนมันเกิด”

(สุเราะฮฺอัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 121)

﴿وَادْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبْتَئِنِ إِلَيْهِ تَنْبِيلاً﴾

“และจงรำลึกถึงพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้า และจงตั้งจิตมั่นต่อพระองค์อย่างเคร่งครัด”

(สุเราะฮฺอัลมุซซิมมิล อายะฮฺที่ 8)

﴿سَبَّحَ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى﴾

“จงแซ่ซ้องสดุดีพระนามแห่งพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงสูงส่งยิ่ง”

(สุเราะฮฺอัลอะอฺลา อายะฮฺที่ 1)

ข. อายะฮฺที่ระบุด้วยถ้อยคำพหูพจน์ และกล่าวถึงบางพระนามของพระองค์

﴿وَاللَّهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾

“และอัลลอฮฺนั้นมีพระนามอันสวยงาม ดังนั้นพวกเจ้าจงเรียกหา (วิงวอนขอความช่วยเหลือ) พระองค์ ด้วยพระนามเหล่านั้นเกิด”

(สุเราะฮฺอัลอะอฺรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 180)

﴿قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ﴾

“จงกล่าวเกิด (มุฮัมมัด) พวกท่านจงเรียกอัลลอฮฺหรือจงเรียกอิสรออ์ส่วนหนึ่ง
เกิด อันใดก็ตามที่เจ้าเรียก สำหรับพระองค์นั้นพระนามสวยงามยิ่ง”

(สุเราะฮฺอัลอิสรออ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 110)

﴿اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ﴾

“อัลลอฮฺ ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์ สำหรับพระองค์นั้น

ทรงพระนามอันสวยงาม”

(สุเราะฮฺฏอฮา อายะฮฺที่ 8)

﴿هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى﴾

“พระองค์คืออัลลอฮ์ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงให้บังเกิด ผู้ทรงทำให้เป็นรูปร่าง สำหรับพระองค์คือพระนามทั้งหลายอันสวยงามไพเราะ”

(สุเราะฮฺอัลฮัจร ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 24)

จากอายะฮฺข้างต้นเป็นการยืนยันว่าอัลลอฮ์ ﷻ คือพระเจ้าที่แท้จริงเพียงองค์เดียว พระองค์คือพระผู้สร้าง ผู้ทรงบังเกิด และพระองค์ทรงมีพระนามอันวิจิตรสวยงาม มีความสมบูรณ์ ไม่มีข้อตำหนิและข้อบกพร่องใด ๆ ดังนั้นจงกล่าวรำลึก สดุดีต่อพระองค์ และวิงวอนขอความช่วยเหลือจากพระองค์ด้วยการเรียกขานจากบรรดาพระนามของพระองค์

4.1.2.2 อัลอะดีษ

จากอะดีษที่ยืนยันในพระนามของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งรายงานจาก อิบู ฮุร็อยเราะฮฺ رضي الله عنه เล่าว่า ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เคยกล่าวยืนยันในพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ไว้ดังนี้

"إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا، إِلَّا وَاحِدًا، مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ"

“แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมี 99 พระนาม อีกหนึ่งพระนามครบ 100 พระนาม ผู้ใดสามารถนับพระนามเหล่านั้นได้เขาย่อมได้เข้าสวนสวรรค์”

(บันทึกโดย al- Bukhariy, n.d. : 2736, 6410 , Muslim, 1999 : 2677)

จากอะดีษของนบีมุฮัมมัด ﷺ ด้วยถ้อยคำและสำนวนการรายงานของอัลบุคอรียะฮ์ رضي الله عنه ยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีพระนาม 99 พระนาม ผู้ใดสามารถท่องจำได้ทั้ง 99 พระนาม ก็มีโอกาสดำเนินเข้าสวนสวรรค์

4.1.3 ความสำคัญของการศึกษาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ

การศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นเตาฮีดประเภทหนึ่งจากเตาฮีด 3 ประเภทคือ 1) เตาฮีด อรรูบูบียะฮฺ 2) เตาฮีด อิลาฮียะฮฺ และ3) เตาฮีด อัลอัสมอ์วัศคิฟาท ซึ่งการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ที่สมบูรณ์ต้องม้อมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) ศรัทธาและเชื่อว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีอยู่จริง 2) ศรัทธาและเชื่อว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นพระผู้อภิบาลแต่เพียงพระองค์เดียว 3) ศรัทธาและเชื่อว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียวที่เหมาะสมและคู่ควรต่อการเคารพ สักการะ และ4) ศรัทธาและเชื่อว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีพระนามและคุณลักษณะที่สมบูรณ์ ผู้ใดปฏิเสธความเชื่อความศรัทธาในองค์ประกอบใด

องค์ประกอบหนึ่ง เขาผู้นั้นมิใช่ผู้ศรัทธาที่สมบูรณ์ (al-‘Uthaymin, n.d. : 8-9) ดังนั้นมนุษย์จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการศึกษาและทำความเข้าใจกับบรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ เนื่องจากเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของการศรัทธาและการให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ ﷻ เราไม่สามารถที่จะจินตนาการได้ว่ามีคน ๆ หนึ่งที่สักการะต่อพระเจ้าของเขาโดยที่เขาไม่รู้จักพระนามของพระเจ้า และเราไม่สามารถที่จะจินตนาการได้เช่นกันว่ามีคน ๆ หนึ่งยกมือขึ้นแล้วร้องเรียกพระเจ้าของเขา โดยที่เขาไม่รู้จักพระนามของพระองค์ ดังนั้นการศึกษาและการทำความเข้าใจในพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ดังจะเห็นได้จากอายะฮ์ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานในหลาย ๆ อายะฮ์ที่กล่าวย้าให้มนุษย์ได้ตระหนักถึงบรรดาพระนามของพระองค์ ผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ อาทิ

﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾

“พวกท่านพึงรู้ไว้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงรอบรู้ในทุกสิ่งทุกอย่าง”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 231)

﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَفُوٌّ حَلِيمٌ﴾

“พึงรู้ไว้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงหนักแน่น”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 235)

﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾

“พึงรู้ไว้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 244)

﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾

“พึงรู้ไว้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 260)

﴿وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ﴾

“พึงรู้ไว้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงมั่งมี ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 267)

จากอายะฮ์ที่ปรากฏข้างต้นบ่งบอกว่า การศึกษาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มีความสำคัญยิ่ง ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. เป็นคำสั่งใช้ดังที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน
2. การที่บุคคลรู้จักพระนามและความหมายของพระนามต่าง ๆ จะทำให้เกิดความใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ ﷻ เนื่องจากเขาจะกล่าวรำลึกถึงพระนามของพระองค์อย่างสม่ำเสมอ
3. ผู้ที่กล่าวรำลึกถึงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ คือ ผู้ที่รู้จักพระองค์ สักการะต่อ

พระองค์ และมีความรัก ความผูกพันต่อพระองค์

4. ผู้ใดไม่รู้จักพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ เขาจะประสบกับอุปสรรคในการสักการะต่อพระองค์ เนื่องจากการปฏิบัติที่แสดงถึงการสักการะต่อพระองค์นั้น เป็นผลมาจากความศรัทธาต่อพระองค์ ซึ่งผลของความศรัทธาและความยำเกรงต่อพระองค์นั้นมาจากความรู้ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ว่า

﴿إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ﴾

“แท้จริงบรรดาผู้ที่มีความรู้จากปวงบ่าวของพระองค์เท่านั้นที่เกรงกลัวอัลลอฮ์”

(สุเราะฮฺฟาฏีร ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 28)

พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความยิ่งใหญ่และความสมบูรณ์ในความสามารถและความปรีชาญาณของพระองค์ แนวทางสำคัญที่สามารถปฏิบัติต่อพระนามของพระองค์ได้ คือการให้ความยิ่งใหญ่ การให้ความบริสุทธิ์ การสรรเสริญ และขอพรจากพระองค์ด้วยกับพระนามของพระองค์ ดังนั้นอัลลอฮ์ ﷻ จึงได้ใช้ให้ศรัทธาชนวิงวอนขอจากพระองค์โดยการวิงวอนเรียกขานพระองค์ด้วยพระนามอันวิจิตรงดงามของพระองค์ดังคำรัสที่ว่า

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾

“และอัลลอฮ์นั้นมีพระนามอันสวยงาม ดังนั้นพวกเจ้าจงวิงวอนขอความช่วยเหลือด้วยพระนามเหล่านั้นเถิด”

(สุเราะฮฺอัลอะอฺรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 180)

นอกเหนือจากความสำคัญของบรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ถูกกล่าวไว้ในอัลกุรอานแล้วยังปรากฏฮะดีษที่กล่าวถึงความสำคัญของการท่องจำบรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งรายงานจากอบู ฮุร็อยเราะฮฺ   เล่าว่า นบีมุฮัมมัด   เคยกล่าวไว้ว่า

“إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا، مِنْهَا إِلاَ وَاحِدًا، مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ”

“แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงมี 99 พระนาม อีกหนึ่งพระนามครบ 100 พระนาม ผู้ใดสามารถนับพระนามเหล่านั้นได้เขาย่อมได้เข้าสวนสวรรค์”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 2736, 6410, 7392 , Muslim, 1999 : 2677)

จากฮะดีษอบู ฮุร็อยเราะฮฺ   หลายสายรายงานที่บางครั้งรายงานด้วยคำวานับ “احصاء”¹ และในบางสายรายงานใช้คำว่าท่องจำ “حفظ”² จากความหมายของฮะดีษหมายถึง ผู้ใดก็ตามที่สามารถนับและสามารถจดจำบรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ได้ เขาจะได้เข้าสวนสวรรค์ นอกจากนี้ยังเป็นมงคลต่อผู้ที่นับและจดจำพระนามของพระองค์ได้อีกด้วย อุละมาอ์ยังได้ให้ความเห็น

¹ ดู al-Bukhariy, n.d. : 2736, 6410, 7392.

² ดู al-Bukhariy, n.d. 6410 , Muslim, 1999 : 2677.

อีกว่า นอกจากการนับและการจดจำแล้วควรที่จะเข้าใจในความหมายของบรรดาพระนามด้วย ดังที่อิบนุ ฮะญูร์ อัลฮัสเกาะลานีย์ (Ibn Hajar, 1989 : 11/226) กล่าวไว้ว่า การนับพระนามหมายถึง การนับและการจดจำ รวมถึงต้องให้ความศรัทธา ให้ความสำคัญ ให้ความสำคัญยิ่งใหญ่มาก มีความปรารถนา และความหวังที่จะได้รับสิ่งที่ดีๆ จากพระนาม และจะต้องเข้าใจความหมายไปพร้อมๆ กัน

4.1.4 จำนวนพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ

เป็นที่ยอมรับว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีพระนามอันวิจิตร สวยงาม หากแต่ว่า จำนวนพระนามของพระองค์เป็นประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างอุละมาอ์ โดยที่อุละมาอ์บางคนเห็นว่าพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ถูกจำกัดจำนวนว่ามีเพียง 99 พระนามเท่านั้น ในขณะที่อุละมาอ์บางคนเห็นว่าพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มีมากกว่า 99 พระนาม โดยที่มิได้จำกัดจำนวนที่แน่นอนว่ามีเท่าใด ดังนั้นจึงสามารถอธิบายในประเด็นดังกล่าวโดยแบ่งเป็น 2 ทศนะ ดังนี้

ก. พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มี 99 พระนาม

สำหรับอุละมาอ์ที่เห็นว่าพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มีเพียง 99 พระนาม โดยอ้างอิงหลักฐานจากรายงานของอบูฮุร็อยเราะฮ์   กล่าว ว่า นบีมุฮัมมัด   เคยกล่าวว่า

"إِنَّ لِلَّهِ تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا، إِلَّا وَاحِدًا، مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ"

“แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงมี 99 พระนาม อีกหนึ่งพระนามครบ 100 พระนาม ผู้ใดสามารถนับพระนามเหล่านั้นได้เขาจะยอมได้เข้าสวนสวรรค์”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 2736, 6410, 7392 , Muslim, 1999 : 2677)

อิบนุ ฮัซมี¹ เป็นอุละมาอ์คนหนึ่งเห็นว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีพระนามเพียง 99 พระนามเท่านั้น ซึ่งแต่ละพระนามล้วนเป็นพระนามที่วิจิตร สวยงาม ผู้ใดเพิ่มพระนามใดพระนามหนึ่งให้กับพระองค์ เขาเป็นผู้หนึ่งที่ปฏิเสธในเรื่องพระนาม เนื่องจากพระนามของพระองค์คือพระนามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษเท่านั้น ไม่นิยมให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเพิ่มพระนามใด ๆ ให้กับพระองค์เนื่องจากนบีมุฮัมมัด   ได้ระบุไว้ในฮะดีษข้างต้นว่า “เหลืออีกหนึ่งพระนามจะครบ 100 พระนาม” (Ibn Hazzmi, n.d. : 1/30) ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ จำกัดจำนวนไว้เพียง 99 พระนามเท่านั้น

¹ อบู มุฮัมมัด อะลี บิน อะหมัด บิน สะอีด เชื้อสายเดิมเป็นชาวเปอร์เซีย อิบนุ ฮัซมี เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 384 ที่เมืองอัลกุรอานบะฮ์ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 456 (al-Dhahabi, 1985 : 18/184)

ข. พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มิได้ถูกจำกัดจำนวน

จากจำนวนพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ อุละมาอ์ส่วนใหญ่เห็นว่าพระนามของพระองค์ มิได้ถูกจำกัดจำนวนว่ามีเพียง 99 พระนาม โดยเฉพาะอิบนุ หะญัวร์ อัลฮัสเกาะลานีย์ (Ibn Hajar, 1989 : 11/263) โดยอ้างอิงหลักฐานจากอะดิษที่รายงานโดยอิบนุ มัสอูด เล่าว่า นบีมุฮัมมัด ﷺ เคย วิงวอนขอพรจากอัลลอฮฺ ﷻ ว่า

"أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمَّيْتَ بِهِ نَفْسَكَ، أَوْ أَنْزَلْتَهُ فِي كِتَابِكَ،
أَوْ عَلَّمْتَهُ أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ، أَوْ اسْتَأْذَنْتَ بِهِ فِي عِلْمِ الْغَيْبِ عِنْدَكَ"

“ฉันขอวิงวอนจากพระองค์ ด้วยกับทุก ๆ พระนามของพระองค์ที่พระองค์ ทรงเรียกขานชาตของพระองค์ หรือพระนามที่พระองค์ทรงประทานมันไว้ใน คัมภีร์ของพระองค์ หรือพระนามที่พระองค์ทรงสอนมันให้แก่ผู้ใดผู้หนึ่งใน สิ่งที่ถูกบังเกิดของพระองค์ หรือพระนามที่พระองค์ทรงเก็บรักษามันไว้เป็น ความลับ ณ ที่พระองค์”

(บันทึกโดย 'Ahmad, 1998 : 3712, 4318)¹

จากอะดิษที่บันทึกโดยอะหมัดข้างต้นบ่งบอกว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีพระนามมากกว่า 99 พระนาม (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/381) เนื่องจากยังมีพระนามที่พระองค์ทรงเก็บรักษาไว้ ณ ที่พระองค์ และเมื่อพิจารณาอะดิษของอิบนุ มัสอูดที่บันทึกโดยอะหมัดพบว่าพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท (Ibn Hajar, 1989 : 11/268) ดังนี้

1. พระนามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน ผู้ใดศึกษาอัลกุรอานก็สามารถที่จะรับรู้ได้
2. พระนามที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสอนผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์เท่านั้น ซึ่งอาจเป็น มะลาอิกะฮฺบางท่าน หรือมนุษย์บางคน
3. พระนามที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงปกปิดไว้เป็นความลับ มิได้เปิดเผยให้ผู้ใดได้รับรู้
อุละมาอ์ได้อรรถาธิบายอะดิษของอิบนุ หะญัวร์เรอะฮฺ ที่กล่าวถึงการจำกัดพระนาม ของอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยจำนวน 99 พระนามว่า จุดประสงค์ที่แท้จริงของอะดิษคือ ผู้ใดสามารถนับพระ นามของอัลลอฮฺ ﷻ ได้ทั้ง 99 พระนาม จะได้เข้าสวนสวรรค์ โดยที่อะดิษมิได้จำกัดจำนวนพระนาม ของอัลลอฮฺ ﷻ ว่ามีเพียง 99 พระนามเท่านั้น (al-Nawawiy, 1994:9/8) ดังหลักฐานจากอะดิษ อะหมัดที่กล่าวว่า ยังมีพระนามที่พระองค์ทรงเก็บรักษาไว้ ณ ที่พระองค์อีก

¹ Ibn Hibban, 1993 : 972 , al-Hakim, n.d : 1877 , al- Tabaraniy, n.d. : 10352 , อัลอัลบานีย์ระบุว่า เป็น อะดิษเศาะหีหฺ (al-'Albaniy, 1998 : 193)

นอกจากนี้ อิบน์ อัลกอยยิม¹ (Ibn al-Qayyim, 2004 : 1/293) เป็นอุละมาอ์อีกคนหนึ่งที่ถูกเศการจำกัดจำนวนพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ โดยยืนยันว่า บรรดาพระนามอันวิจิตรสมบูรณ์มิได้ถูกจำกัดจำนวนและมีได้ถูกกำหนดจำนวนไว้ แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีบรรดาพระนามและบรรดาคุณลักษณะที่พระองค์มิได้เปิดเผยให้ผู้ใดได้รับรู้ แม้แต่บรรดามะลาอิกะฮ์และนบีที่ถูกส่งมาทำหน้าที่ก็ตาม เช่นเดียวกันอิบนุ อัลอุษัยมีน (al-'Uthaymin, 2005 : 67) ที่เห็นว่าพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มิได้ถูกจำกัดด้วยจำนวนที่แน่นอน พระองค์ทรงมีพระนามอันวิจิตรสมบูรณ์ ซึ่ง 99 พระนามนั้นเป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาพระนามของพระองค์ ดังกล่าวนี้นี้จึงมิใช่สิ่งที่จะปฏิเสธว่าพระองค์ไม่มีพระนามอื่นจากนี้อีก

จากทั้งสองทัศนะเกี่ยวกับจำนวนพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ สามารถสรุปได้ว่า อิบนุ หัซมี เชื่อว่าพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ถูกจำกัดจำนวนไว้ที่ 99 พระนามเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากอะดิษที่รายงานโดยอบู สุรอยเราะฮ์ได้ระบุไว้ชัดเจนว่า “อีกหนึ่งพระนามจะครบ 100 พระนาม” ซึ่งเป็นประโยคที่เป็นการจำกัดจำนวนที่ 99 พระนาม ในขณะที่อุละมาอ์อีกบางส่วนเห็นว่าพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มิได้ถูกจำกัดจำนวนที่ 99 พระนาม หากแต่ในอะดิษอบู สุรอยเราะฮ์เป็นเพียงการกำหนดพระนามที่เป็นเงื่อนไขว่าผู้ใดสามารถนับหรือท่องจำพระนามทั้ง 99 พระนามได้ก็มีโอกาสได้เข้าสวนสวรรค์ ดังนั้นจึงมิใช่สิ่งที่จะมาตีกรอบว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ มีเพียง 99 พระนาม ซึ่งผู้วิจัยเห็นด้วยกับทัศนะนี้ เนื่องจากอะดิษที่กล่าวถึงบทดุอาอ์ที่นบีมุฮัมมัด ﷺ เคยใช้ในการวิงวอนขอจากอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นย่อมเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่ายังมีพระนามอีกหลายพระนามที่พระองค์ทรงสอนให้กับบรรดามะลาอิกะฮ์และบรรดานบี นอกเหนือจากพระนามอีกจำนวนหนึ่งที่พระองค์มิได้ทรงเปิดเผยให้ผู้ใดได้รับรู้ไม่ว่าจะเป็นมะลาอิกะฮ์ มนุษย์หรือญินก็ตาม

อนึ่ง พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ทุก ๆ พระนามมีความหมายที่วิจิตรสวยงาม บ่งบอกและแสดงถึงความยิ่งใหญ่และให้ความสมบูรณ์ในความหมาย ดังนั้นจึงไม่อนุญาตให้เรียกขานหรือวิงวอนต่อพระองค์ด้วยพระนามที่ให้ความหมายบ่งบอกถึงความบกพร่อง แสดงถึงข้อตำหนิ อาทิ อัลอาญูซ (أَلْعَاجُزُ) ผู้ไร้ความสามารถ อัลคออิน (أَلْحَائِنُ) ผู้บิดพลิ้ว อัลฟะกีร์ (أَلْفَقِيرُ) ผู้ยากจน และเช่นเดียวกันการเรียกขานหรือการวิงวอนต่อพระองค์ด้วยคุณลักษณะที่มีความหมายแสดงถึงความไม่สมบูรณ์ ความบกพร่อง เช่น อัลมุคอดิอ์ (أَلْمُكَادِرُ) ผู้หลอกลวง อัลมา گیر (أَلْمَاكِرُ) ผู้มีเล่ห์เหลี่ยม เป็นนามที่ไม่อนุญาตให้นำมาเรียกขานพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ (‘Umar, 1994 : 58)

อย่างไรก็ตาม อุละมาอ์ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ไม่อนุญาตให้เรียกขานอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยนามหรือลักษณะที่มีความหมายบ่งบอกหรือแสดงถึงความบกพร่อง ดังนั้นจึงไม่

¹ มุฮัมมัด บิน อับบักร์ บิน อัยยูบ อบูอับดุลลอฮ์ ซัมซุดดีน อัซซารีย์ อัลฮะนาฟีลีย์ รู้จักกันในนาม อิบนุ อัลกอยยิม อัลญะฮิซีย เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 691 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 751 อิบนุ อัลกอยยิมได้ประพันธ์ตำราในศาสตร์อิสลามไว้มากถึง 19 ผลงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นศาสตร์ด้านหลักศรัทธา (‘Aliy, n.d : 1/51)

อนุญาตให้เรียกพระองค์ว่ามาฮิด (مَاهِد) ผู้แผ่ขยาย ชาริอ์ (عَرَا) ผู้ทำให้งอกงาม ฟาลิก (فَالِق) ผู้ทำให้ปริออก แม้ว่านามเหล่านั้นจะมีปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานก็ตาม อาทิในสุเราะฮ์อัชชะรียาต อายะฮ์ที่ 48 (نَعَمْ الْمَاهِدُونَ) “ดังนั้นเราเป็นผู้แผ่ขยายที่ยอดเยี่ยม” สุเราะฮ์อัลวาเกอะฮ์ อายะฮ์ที่ 64 (أَمْ نَحْنُ الزَّارِعُونَ) “หรือเราเป็นผู้ทำให้มันงอกเงยขึ้นมา” และสุเราะฮ์อัลอันอาม อายะฮ์ที่ 95 (إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى) “แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงให้เมล็ดพืชและเมล็ดอินทผลัมปริออก” (Ibn Hajar, 1989 : 11/267)

4.1.5 การกำหนดพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ

การกำหนดพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งที่ได้จากการอนุมัติของพระองค์ด้วยพระนามที่พระองค์เรียกขานชาติของพระองค์ซึ่งปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานหรือพระนามที่นบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวไว้ สำหรับชะติษที่กำหนดบรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ อย่างชัดเจน คือชะติษที่รายงานจากออบี สุรอยเราะฮ์ ﷺ ซึ่งมีอยู่ 3 สายรายงาน ด้วยถ้อยคำและสำนวนที่บันทึกโดยอัครมีชัยกล่าวว่า

((إِنَّ لِلَّهِ تَعَالَى تِسْعَةً وَتِسْعِينَ اسْمًا مِائَةً غَيْرَ وَاحِدٍ مَنْ أَحْصَاهَا دَخَلَ الْجَنَّةَ، هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ، الرَّحِيمُ، الْمَلِكُ، الْقُدُّوسُ، السَّلَامُ، الْمُؤْمِنُ، الْمُتَكَبِّرُ، الْعَزِيزُ، الْجَبَّارُ، الْمُتَكَبِّرُ، الْخَالِقُ، الْبَارِئُ، الْمُصَوِّرُ، الْعَفَّارُ، الْقَهَّارُ، الْوَهَّابُ، الرَّزَّاقُ، الْفَتَّاحُ، الْعَلِيمُ، الْقَابِضُ، الْبَاسِطُ، الْخَافِضُ، الرَّافِعُ، الْمُعِزُّ، الْمُنْزِلُ، السَّمِيعُ، الْبَصِيرُ، الْحَكَمُ، الْعَدْلُ، اللَّطِيفُ، الْخَبِيرُ، الْحَلِيمُ، الْعَظِيمُ، الْعَفُورُ، الشَّكُورُ، الْعَلِيُّ، الْكَبِيرُ، الْحَفِيفُ، الْمُقْبِطُ، الْحَسِيبُ، الْجَلِيلُ، الْكَرِيمُ، الرَّقِيبُ، الْوَاسِعُ، الْحَكِيمُ، الْوَدُودُ، الْمَجِيدُ، الْمُحِيبُ، الْبَاعِثُ، الشَّهِيدُ، الْحَقُّ، الْوَكِيلُ، الْقَوِيُّ، الْمُتَيْنُّ، الْوَلِيُّ، الْحَمِيدُ، الْمُحْصِي، الْمُبْدِي، الْمُعِيدُ، الْمُحْيِي، الْمُمِيتُ، الْحَيُّ، الْقَيُّومُ، الْوَاحِدُ، الْمَجِدُّ، الْوَاحِدُ، الْأَحَدُ، الصَّمَدُ، الْقَادِرُ، الْمُقْتَدِرُ، الْمُقَدِّمُ، الْمُؤَخِّرُ، الْأَوَّلُ، الْآخِرُ، الظَّاهِرُ، الْبَاطِنُ، الْمُتَعَالِ، الْبَرُّ، التَّوَّابُ، الْمُنتَقِمُ، الْعَفُوفُ، الرَّؤُوفُ، مَالِكُ الْمَلِكِ، ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، الْمُفْسِطُ، الْمَانِعُ، الْعَنِي، الْمُعْنِي، الْجَامِعُ، الضَّارُّ، النَّافِعُ، النَّوْرُ، الْهَادِي، الْبَدِيعُ، الْبَاقِي، الْوَارِثُ، الرَّشِيدُ، الصَّبُورُ))

¹ (أخرجه الترمذي، د.ت : 3507)

¹ Ibn Hibban, 1993 : 808 , al- Hakim, n.d : 41 , al-Bayhaqiy, 2003 : 19817 , อัลอัลบานีย์ระบุว่า เป็นชะติษญะฮะอีฟ (al-'Albaniy, 1991 : 456)

สายรายงานที่ 1 บันทึกโดยอัคริมมีซีย์ จากสายรายงานของศอฟวาน บิน ศอและหุ กล่าวว่ อัลวะลีด บิน มุสลิม ได้พุดกับเรว่ว ชุอัยบ อิบนุ อปี ฮัมชะฮฺ จากอปี อัซซินาด, จากอัลอะอรอญญ์, จากอปี สุรอยเราะฮฺ ۞

อัคริมมีซีย์ กล่าวว่ เป็นฮะดีษเกาะฮิบ มีผู้รายงานฮะดีษนี้กับเรว่มากกว่หนึ่งคน ซึ่งนำมาจากศอฟวาน บิน ศอและหุ เรว่ไม่เคยได้รับรู้ฮะดีษที่ระบุพระนามของอัลลอฮฺ ۞ อย่างชัดเจนนอกจากฮะดีษของศอฟวาน ซึ่งถึอว่เขาเป็นผู้รายงานที่ซิกะฮฺ (เช็อถึอได้) ในทศนะของอุละมาอ์ฮะดีษ (al-Tirmidhiy, n.d : 3507) หากแต่ว่อุละมาอ์ได้วิพากษ์วิจารณ์อัลวะลีด บินมุสลิม¹ ซึ่งเป็นผู้รายงานคนหนึ่งในสายรายงาน เช่น 1) อัลบุคอรีย์และมุสลิมเห็นว่อัลวะลีด บิน มุสลิมเพียงคนเดียวเท่านั้นที่รายงานฮะดีษที่ระบุพระนามของอัลลอฮฺ ۞ อย่างชัดเจน (Ibn Hajar, 1989 : 11/257) 2) อัลวะลีด บิน มุสลิม ถึงแม้ว่เป็นผู้รายงานที่ซิกะฮฺแต่ทว่เขาชอบตัดลีส² (Ibn Hajar, n.d : 1041)³

สายรายงานที่ 2 บันทึกโดยอิบบนุ มาญะฮฺ จากสายรายงานฮิซาม บิน อัมมาร กล่าวว่ अबดุลมาลิก บินมุฮัมมัด อัศคอนอานีย์⁴ พุดกับเรว่ว, ออบุ อัลมุญิร ชุฮัยรฺ บินมุฮัมมัด อัตตะมีมี⁵ พุดกับเรว่ว , มุซา บินอะเกาะบะฮฺ พุดกับเรว่ว , अबดุลเราะฮมาน อัลอะอรอญญ์ พุดกับฉัน, โดยนำมาจากอปีสุรอยเราะฮฺ ۞⁶

¹ อัลวะลีด บิน มุสลิม อัลกุเราะฮีย์ ออบุอับบาส อัตติมิซกีเย์ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 195 (al-Dhahabiy, 1985 : 9/211 , Ibn Hajar, n.d. : 4/325)

² อัตตัดลีส หมายถึง การปกปิดซ่อนเร้น ไม่เปิดเผยข้อเท็จจริงของผู้รายงานฮะดีษต่อผู้รับถ่ายทอดฮะดีษ คือฮะดีษที่มีการรายงานในลักษณะปกปิดผู้รายงานโดยเจตนาเพื่อให้เห็นว่เป็นฮะดีษที่ไม่มีควมบกพร่อง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) ตัดลีส อัลอิสนาด คือการรายงานฮะดีษของผู้รายงานจากผู้ที่อยู่ร่วมสมัยเดียวกันแต่ไม่เคยพบกันหรืออาจเคยพบกันแต่ไม่เคยได้ยินได้ฟังหรือถ่ายทอดฮะดีษมาจากบุคคลนั้น โดยใช้สำนวนการรายงานด้วยถ้อยคำที่คลุมเครือทำให้ผู้ฟังเข้าใจว่เขาได้ยินได้ฟังฮะดีษมาจากบุคคลนั้น (อาจารย์) ของเขาจริง ๆ เช่นใช้ถ้อยคำในการรายงานว่ “เขาพุดว่” “จากคนนั้นคนนั้น” 2) ตัดลีส อัชชยุค คือการรายงานฮะดีษของผู้รายงานที่ได้ยินฮะดีษและรับฮะดีษมาจากอาจารย์ของเขา หากแต่ผู้รายงานดังกล่าวระบุชื่อหรือลักษณะของอาจารย์ที่ไม่เป็นที่รู้จักมาก่อนเนื่องจากไม่ต้องการให้คนรู้ว่าผู้ที่เขารับถ่ายทอดฮะดีษมานั้นเป็นใคร (al-Suyuti, 1972 : 223 , Nur al-din, 1997 : 381)

³ ดูเพิ่มใน Ibn 'Abiy Hatim, 1953 : 9/16 , Ibn al-'Ajmiy, 1986 : 60.

⁴ अबดุลมาลิก บินมุฮัมมัด อัศคอนอานีย์ ติมิซกี ออบุ อัซซุรกอฮ์ (Ibn 'Abiy Hatim, 1953 : 5/369)

⁵ ชุฮัยรฺ บินมุฮัมมัด ออบุ อัลมุญิร อัลมรวะฮีย์ อัลเคาะเราะกีเย์ อัลกุเราะฮานีย์ เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 162 (al-Dhahabiy, 1985 :8/187)

⁶ บันทึกโดย Ibn Majah n.d : 3861, อัลอัลบานีย์ระบุว่เป็นฮะดีษเศาะหึหฺ นอกจากพระนามที่ถูกระบุในตัวบทฮะดีษ (al-'Albaniy, 1988 : 311-312)

สำหรับสายรายงานที่ 2 เป็นสายรายงานที่เงาะอิฟ เนื่องจากซุฮัยรฺ บิน มุฮัมมัด แม้ว่าเป็นผู้รายงานที่มีสถานะเชื่อถือได้ หากแต่ผู้รายงานจากซุฮัยรฺเป็นชาวเมืองขามก็คือนับดุมาลิก บิน มุฮัมมัด ซึ่งอัลบุคอรียฺถือว่าเป็นอะดิษมุญกัร¹ ออบูฮาติม อรรอซียฺ² กล่าวว่าเขารายงานอะดิษที่เมืองขามจากการท่องจำซึ่งส่วนใหญ่ผิดพลาด เช่นเดียวกับอบูซุรอฮะฮฺ บันทีกซึ่งเขาไว้ในหนังสืออะสามียฺ อัญญอะฟาอ์ และอันนะสาอียฺให้สถานะเขาเงาะอิฟ (Ibn Hajar, n.d : 2/639-640)³

สายรายงานที่ 3 บันทีกโดยอัลฮาгим จากสายรายงานอับดุลอะซีซ บิน หุศัยน , จากอัยยูบ , จากมุฮัมมัด บิน สิริน จากอบีสุรอยเราะฮฺ رضي الله عنه⁴

ในสายรายงานอับดุลอะซีซ บิน หุศัยน บิน อัตตฺรฺมาน⁵ อุละมาฮฺอะดิษต่างมีทัศนะที่กล่าวตำหนิและปฏิเสธที่จะรับอะดิษของเขา อาทิ อัลบุคอรียกกล่าวว่า“ลัยสะ บิลเกาะวียฺ”⁶ อิบน์ มุอีนกล่าวว่า“เงาะอิฟ” มุสลิมกล่าวว่า“ซาฮิบุลอะดิษ”⁷ ออบู ดาวูดกล่าวว่า“มัดรูกอะดิษ”⁸ และอันนะสาอียฺกล่าวว่า“ลัยสะ บิฆะเกาะฮฺ ลายักตุบ อะดิษะฮฺ”⁹ อัลอุกออียฺ¹⁰ ได้บันทึกชื่อเขาไว้ในหนังสืออัญญอะฟาอ์ในอะดิษที่กล่าวถึงบรรดาพระนาม (Ibn Hajar, 2002 : 5/202)¹¹

จากทัศนะของอุละมาฮฺอะดิษที่กล่าวตำหนิอับดุลอะซีซ บิน หุศัยน มีผลในความน่าเชื่อถือต่ออะดิษที่ถูกรายงานมาโดยเขา ดังนั้นอะดิษในสายรายงานที่ 3 จึงเป็นอะดิษที่สายรายงานเงาะอิฟ ซึ่งมีความน่าเชื่อถือน้อยกว่าในสายรายงานที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

จากอะดิษของอบู สุรอยเราะฮฺ رضي الله عنه ที่ระบุพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ อย่างชัดเจนทั้ง 3 สายรายงาน สรุปได้ว่า อะดิษทั้ง 3 สายรายงานนั้นล้วนเป็นสายรายงานที่เงาะอิฟ เนื่องจากอุละมาฮฺอะดิษปฏิเสธที่จะรับอะดิษของผู้รายงานบางคนปรากฏอยู่ในแต่ละสายรายงาน นอกจากนี้

¹ อะดิษมุญกัร คือ อะดิษที่รายงานโดยผู้รายงานที่มีสถานะเงาะอิฟขัดแย้งกับการรายของผู้รายงานที่ฆะเกาะฮฺ (al-Muhammad, 1999 : 348)

² ออบู มุฮัมมัด อับดุลเราะฮฺมาน บิน อบีฮาติม มุฮัมมัด บิน อิดริส อัลฮันฎอลียฺ อรรอซียฺ เสียชีวิตปีฮิจเราะฮฺศักราช 327 (al-Dhahabiy, 1985 :13/247)

³ ดูเพิ่มใน al-Dhahabiy, 1985 :8/187.

⁴ al-Hakim, n.d : 42.

⁵ อับดุลอะซีซ บิน หุศัยน บิน อัตตฺรฺมาน ออบู สะฮัล อัลมัรวะซีฮฺ (al-'Uqayliy, n.d. :3/15)

⁶ ความจำไม่ดี จำได้ไม่แม่นยำ

⁷ ท่องจำอะดิษ แต่ในช่วงท้ายของชีวิตกลับลืมอะดิษที่ได้ท่องจำไว้

⁸ ไม่มีผู้ใดยอมรับอะดิษของเขา

⁹ ไม่มีความน่าเชื่อถือ ไม่สมควรนำอะดิษของเขามาบันทึกไว้

¹⁰ ออบูยะอ์ฟร มุฮัมมัด บิน อัมร์ บิน มุซา อัลอุกออียฺ อัลฮิญาซียฺ เสียชีวิตปีฮิจเราะฮฺศักราช 322 (al-Dhahabiy, 1985 :15/236)

¹¹ ดูเพิ่มใน al-'Uqayliy, n.d. : 3/15.

สายรายงานของอัครมีชัยที่รายงานมาจากศอฟวาน บิน ศอและหุ ซึ่งถือว่าเป็นอะดิษที่เป็นที่รู้จักแพร่หลายที่สุด และอิบนุ มาญะฮฺ รายงานมาจากซุฮัยรฺ บิน มุฮัมมัด ซึ่งต่างก็นำมาจากอัลอะอรอญญ์ แต่ตัวบทอะดิษมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน โดยมีการเพิ่มบางพระนามและมีการตัดบางพระนามออกไป ซึ่งมีความแตกต่างกันของพระนามมีมากถึง 23 พระนาม อาทิ ในรายงานของซุฮัยรฺ ไม่ปรากฏพระนามดังต่อไปนี้ “ البر، المؤخر، المقدم، المقتدر، المحصي، الجليل، الحسيب، العدل، الحكم، الفتاح، القهار، المنتقم، المغني، النافع، الصبور، البديع، الحفيظ، الكبير، ذو الجلال والإكرام، الغفار، مالك الملك، الرب، الفرد، الكافي، المبين، الصادق، الجميل، ” โดยที่ระบุพระนามต่อไปนี้แทน “ الواسع، الأحد، البادي، القديم، البار، البرهان، الشديد، الواقى، القدير، الحافظ، العادل، المعطي، العالم، الأحد، الأبد، الوتر، ذو القوة، ” เช่นเดียวกับสายรายงานที่สามเป็นสายรายงานของอับดุลอะซีซ บิน หุศัยนฺ ซึ่งมีการเพิ่มและการตัดบางพระนามออกไปเช่นกัน¹

อนึ่ง มิใช่เหตุผลที่อัลบูกอริย์และมุสลิมปฏิเสธอะดิษของอัลอะลิตฺ บิน มุสลิม เนื่องจากสายรายงานอะดิษดังกล่าวเพียงคนเดียวเท่านั้น หากแต่พบว่าในตัวบทอะดิษมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน มีการปกปิดและเป็นไปได้อย่างยิ่งว่าบรรดาพระนามที่ถูกระบุอย่างชัดเจนนั้นเป็นถ้อยคำของผู้รายงานที่สอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาอะดิษจนทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นอะดิษของนบีมุฮัมมัด ﷺ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าอะดิษที่ระบุพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ อย่างชัดเจนในแต่ละพระนามจึงเป็นอะดิษที่ถูกปฏิเสธ ไม่สามารถนำมาเป็นหลักฐานยืนยันเกี่ยวกับการกำหนดบรรดาพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ที่มีการเจาะจงพระนามอย่างชัดเจนได้ ดังที่อิบนุ ตัยมียะฮฺ (Ibn Taymiyah, 1991 : 22/485-482) ได้ปฏิเสธบรรดาพระนามที่ถูกกล่าวในอะดิษว่าเป็นคำพูดของนบีมุฮัมมัด ﷺ เนื่องจากมีบางพระนามเป็นพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ แต่มิได้ถูกกล่าวในอะดิษข้างต้น อาทิ “ السبوح والطيب، المنان، الشافي ” ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำเสนอบรรดาพระนามที่ได้ถูกกล่าวในสายรายงานของอัครมีชัย อิบนุ มาญะฮฺ และอัลฮากิมในรูปแบบตารางและเรียงลำดับพระนามตามพยัญชนะอาหรับ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของแต่ละสายรายงาน ดังนี้

ตารางที่ 11 ตารางแสดงการเปรียบเทียบพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ในแต่ละสายรายงาน

ลำดับ	พระนาม	อัครมีชัย	อิบนุ มาญะฮฺ	อัลฮากิม
1	الله	الله	الله	الله
2	الابدي	-	الابدي	-
3	الاحد	-	الاحد	الاحد
4	الاحد	-	-	الاحد

¹ ดู Ibn Hajar, 1989 : 11/259.

ลำดับ	พระนาม	อัครมศีลย์	อินุ มาณะย	อัลฮากิม
5	الإله	-	-	الإله
6	الأوّل	الأوّل	الأوّل	الأوّل
7	الأخِر	الأخِر	الأخِر	الأخِر
8	الْبَار	-	الْبَار	-
9	الْبَارِي	الْبَارِي	الْبَارِي	الْبَارِي
10	الْبَاسِطُ	الْبَاسِطُ	الْبَاسِطُ	-
11	الْبَاطِنُ	الْبَاطِنُ	الْبَاطِنُ	الْبَاطِنُ
12	الْبَاعِثُ	الْبَاعِثُ	الْبَاعِثُ	الْبَاعِثُ
13	الْبَاقِي	الْبَاقِي	الْبَاقِي	الْبَاقِي
14	الْبَدِيعُ	الْبَدِيعُ	-	الْبَدِيعُ
15	الْبُرُّ	الْبُرُّ	-	-
16	الْبُرْهَانُ	-	الْبُرْهَانُ	-
17	الْبَصِيرُ	الْبَصِيرُ	الْبَصِيرُ	الْبَصِيرُ
18	التَّام	-	التَّام	-
19	التَّوَابُ	التَّوَابُ	التَّوَابُ	التَّوَابُ
20	الْجَامِعُ	الْجَامِعُ	الْجَامِعُ	-
21	الْجَبَّارُ	الْجَبَّارُ	الْجَبَّارُ	الْجَبَّارُ
22	الْجَلِيلُ	الْجَلِيلُ	الْجَلِيلُ	الْجَلِيلُ
23	الْجَمِيلُ	-	الْجَمِيلُ	الْجَمِيلُ
24	الْحَافِظُ	-	الْحَافِظُ	-
25	الْحَسِيبُ	الْحَسِيبُ	-	-
26	الْحَفِيفُ	الْحَفِيفُ	-	الْحَفِيفُ
27	الْحَقُّ	الْحَقُّ	الْحَقُّ	الْحَقُّ
28	الْحَكْمُ	الْحَكْمُ	-	-
29	الْحَكِيمُ	الْحَكِيمُ	الْحَكِيمُ	-
30	الْحَلِيمُ	الْحَلِيمُ	الْحَلِيمُ	الْحَلِيمُ

ลำดับ	พระนาม	อັตติรมีซีย	อิบนุ มาญะฮฺ	อัลฮากิม
31	الحَمِيد	الحَمِيد	-	-
32	الْحَنَانُ	-	-	الْحَنَانُ
33	الْحَيُّ	الْحَيُّ	الْحَيُّ	الْحَيُّ
34	الْحَافِضُ	الْحَافِضُ	الْحَافِضُ	-
35	الْخَالِقُ	الْخَالِقُ	الْخَالِقُ	الْخَالِقُ
36	الْحَبِيرُ	الْحَبِيرُ	الْحَبِيرُ	الْحَبِيرُ
37	الْخَلَّاقُ	-	-	الْخَلَّاقُ
38	الدائم	-	الدائم	الدائم
39	ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ	ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ	-	ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ
40	ذُو الطول	-	-	ذُو الطول
41	ذُو الفضل	-	-	ذُو الفضل
42	ذُو الْقُوَّةِ	-	ذُو الْقُوَّةِ	-
43	ذُو الْمَعَارِجِ	-	-	ذُو الْمَعَارِجِ
44	الرَّاشِدُ	-	الرَّاشِدُ	-
45	الرَّافِعُ	الرَّافِعُ	الرَّافِعُ	-
46	الرَّؤُوفُ	الرَّؤُوفُ	الرَّؤُوفُ	الرَّؤُوفُ
47	الرَّبُّ	-	الرَّبُّ	الرَّبُّ
48	الرَّحْمَنُ	الرَّحْمَنُ	الرَّحْمَنُ	الرَّحْمَنُ
49	الرَّحِيمُ	الرَّحِيمُ	الرَّحِيمُ	الرَّحِيمُ
50	الرَّزَّاقُ	الرَّزَّاقُ	الرَّزَّاقُ	الرَّزَّاقُ
51	الرَّشِيدُ	الرَّشِيدُ	-	-
52	الرَّفِيعُ	-	-	الرَّفِيعُ
53	الرَّقِيبُ	الرَّقِيبُ	-	الرَّقِيبُ
54	السَّامِعُ	-	السَّامِعُ	-
55	السَّلَامُ	السَّلَامُ	السَّلَامُ	السَّلَامُ
56	السَّمِيعُ	السَّمِيعُ	السَّمِيعُ	السَّمِيعُ

ลำดับ	พระนาม	อัครมรืษีย์	อึบनु ฆาญะฮุ	อัลฮากึม
57	الشَّاكِرُ	-	-	الشَّاكِرُ
58	الشَّدِيدُ	-	الشَّدِيدُ	-
59	الشُّكُورُ	الشُّكُورُ	الشُّكُورُ	الشُّكُورُ
60	الشَّهِيدُ	الشَّهِيدُ	الشَّهِيدُ	الشَّهِيدُ
61	الصَّادِقُ	-	الصَّادِقُ	الصَّادِقُ
62	الصَّبُورُ	الصَّبُورُ	-	-
63	الصَّمَدُ	الصَّمَدُ	الصَّمَدُ	الصَّمَدُ
64	الضَّارُ	الضَّارُ	الضَّارُ	الضَّارُ
65	الظَّاهِرُ	الظَّاهِرُ	الظَّاهِرُ	الظَّاهِرُ
66	العَالَمُ	-	العَالَمُ	-
67	العَدْلُ	العَدْلُ	-	-
68	العَزِيزُ	العَزِيزُ	العَزِيزُ	العَزِيزُ
69	العَظِيمُ	العَظِيمُ	العَظِيمُ	العَظِيمُ
70	العَفُوُّ	العَفُوُّ	العَفُوُّ	-
71	العَلَامُ	-	-	العَلَامُ
72	العَلِيمُ	العَلِيمُ	العَلِيمُ	العَلِيمُ
73	العَلِيُّ	العَلِيُّ	العَلِيُّ	العَلِيُّ
74	العَفَّارُ	العَفَّارُ	-	العَفَّارُ
75	العَفُورُ	العَفُورُ	العَفُورُ	العَفُورُ
76	العَنِيُّ	العَنِيُّ	العَنِيُّ	العَنِيُّ
77	الفَاطِرُ	-	الفَاطِرُ	الفَاطِرُ
78	الفَتَّاحُ	الفَتَّاحُ	-	الفَتَّاحُ
79	القَائِمُ	-	القَائِمُ	-
80	القَابِضُ	القَابِضُ	القَابِضُ	-
81	القَادِرُ	القَادِرُ	القَادِرُ	القَادِرُ
82	القَاهِرُ	القَاهِرُ	القَاهِرُ	-

ลำดับ	พระนาม	อັตติรมีซีย	อิบนุ มาญะฮฺ	อัลฮากิม
83	الْقُدُّوسُ	الْقُدُّوسُ	-	الْقُدُّوسُ
84	الْقَدِيرُ	-	-	الْقَدِيرُ
85	الْقَدِيمُ	-	الْقَدِيمُ	الْقَدِيمُ
86	الْقَرِيبُ	-	الْقَرِيبُ	الْقَرِيبُ
87	الْقَوِيُّ	الْقَوِيُّ	الْقَوِيُّ	-
88	الْقَهَّارُ	الْقَهَّارُ	-	-
89	الْقَيُّومُ	الْقَيُّومُ	الْقَيُّومُ	الْقَيُّومُ
90	الْكَافِي	-	الْكَافِي	الْكَافِي
91	الْكَبِيرُ	الْكَبِيرُ	-	الْكَبِيرُ
92	الْكَرِيمُ	الْكَرِيمُ	الْكَرِيمُ	الْكَرِيمُ
93	الْكَفِيلُ	-	-	الْكَفِيلُ
94	الْلَطِيفُ	الْلَطِيفُ	الْلَطِيفُ	الْلَطِيفُ
95	الْمَاجِدُ	الْمَاجِدُ	الْمَاجِدُ	-
96	الْمَالِكُ الْمَلِكُ	الْمَالِكُ الْمَلِكُ	-	الْمَالِكُ
97	الْمَانِعُ	الْمَانِعُ	الْمَانِعُ	-
98	الْمُؤَخَّرُ	الْمُؤَخَّرُ	-	-
99	الْمُؤْمِنُ	الْمُؤْمِنُ	الْمُؤْمِنُ	الْمُؤْمِنُ
100	الْمُبْدِئُ	الْمُبْدِئُ	الْمُبْدِئُ	الْمُبْدِئُ
101	الْمُبِينُ	-	الْمُبِينُ	الْمُبِينُ
102	الْمُتَعَالِي	الْمُتَعَالِي	الْمُتَعَالُ	الْمُتَعَالُ
103	الْمُتَكَبِّرُ	الْمُتَكَبِّرُ	الْمُتَكَبِّرُ	الْمُتَكَبِّرُ
104	الْمُتَيْنُ	الْمُتَيْنُ	الْمُتَيْنُ	-
105	الْمُجِيبُ	الْمُجِيبُ	الْمُجِيبُ	الْمُجِيبُ
106	الْمَجِيدُ	الْمَجِيدُ	الْمَجِيدُ	الْمَجِيدُ
107	الْمُحْصِي	الْمُحْصِي	-	-
108	الْمُحْيِي	الْمُحْيِي	الْمُحْيِي	الْمُحْيِي

ลำดับ	พระนาม	อัครมรีษย์	อิบนุ ฆาญะฮฺ	อัลฮากิม
109	المُدَبِّرُ	-	-	المُدَبِّرُ
110	المذل	المذل	المذل	-
111	المُصَوِّرُ	المُصَوِّرُ	المُصَوِّرُ	المُصَوِّرُ
112	المُعِزُّ	المُعِزُّ	المُعِزُّ	-
113	المُعْطِي	-	المُعْطِي	-
114	المُعِيدُ	المُعِيدُ	المُعِيدُ	المُعِيدُ
115	المُعْنِي	المُعْنِي	-	-
116	المُعِينُ	-	-	المُعِينُ
117	المُقْتَدِرُ	المُقْتَدِرُ	-	المُقْتَدِرُ
118	المُقَدِّمُ	المُقَدِّمُ	-	-
119	المُقْسِطُ	المُقْسِطُ	-	-
120	المُقَيِّتُ	المُقَيِّتُ	-	-
121	المَلِكُ	-	المَلِكُ	المَلِكُ
122	المَلِيكُ	-	-	المَلِيكُ
123	المُمَيِّتُ	المُمَيِّتُ	المُمَيِّتُ	المُمَيِّتُ
124	المنان	-	-	المنان
125	المُنْتَقِمُ	المُنْتَقِمُ	-	-
126	المُنِيرُ	-	المُنِيرُ	-
127	المَوْلى	-	-	المَوْلى
128	المُهَيِّمُنُ	المُهَيِّمُنُ	المُهَيِّمُنُ	المُهَيِّمُنُ
129	النافعُ	النافعُ	النافعُ	-
130	النَّصِيرُ	-	-	النَّصِيرُ
131	النُّورُ	النُّورُ	النُّورُ	النُّورُ
132	الوَاحِدُ	الوَاحِدُ	الوَاحِدُ	-
133	الوَاحِدُ	الوَاحِدُ الْأَحَدُ	الوَاحِدُ	الوَاحِدُ
134	الْوَارِثُ	الْوَارِثُ	الْوَارِثُ	-

ลำดับ	พระนาม	อัครมีชัย	อิบนุ มาญะฮฺ	อัลฮากิม
135	الْوَاسِعُ	الْوَاسِعُ	-	الْوَاسِعُ
136	الْوَاقِي	-	الْوَاقِي	-
137	الْوَالِي	-	الْوَالِي	-
138	الْوَتْرُ	-	الْوَتْرُ	الْوَتْرُ
139	الْوُدُودُ	الْوُدُودُ	الْوُدُودُ	الْوُدُودُ
140	الْوَكِيلُ	الْوَكِيلُ	الْوَكِيلُ	الْوَكِيلُ
141	الْوَيْئُ	الْوَيْئُ	الْوَيْئُ	-
142	الْوَهَّابُ	الْوَهَّابُ	الْوَهَّابُ	الْوَهَّابُ
143	الْهَادِي	الْهَادِي	الْهَادِي	الْهَادِي
รวม	143	100	99	95

จากตารางที่ 11 ผู้วิจัยได้รวบรวมพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้มีระบุในสายรายงาน อัครมีชัย 100 พระนาม อิบนุ มาญะฮฺ 99 พระนาม และอัลฮากิม 95 พระนาม ซึ่งมีจำนวนพระนามที่ถูกกล่าวในสายรายงานทั้งสามสายรายงานรวม 143 พระนาม โดยมีพระนามที่รายงานมาตรงกันจำนวน 53 พระนาม และพระนามที่แตกต่างกัน 91 พระนาม ดังนั้นจึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ยืนยันได้ว่าอะดีซอบู สุรอยเราะฮฺ ﷺ ที่ได้มีการระบุรายละเอียดของแต่ละพระนามอย่างชัดเจนนั้นเป็นถ้อยคำที่ถูกสอดแทรกเข้าไปในตัวบทอะดีซซึ่งเป็นถ้อยคำของผู้รายงานอะดีซที่มีได้ชี้แจงในการรายงาน หากเป็นถ้อยคำของนบีมุฮัมมัด ﷺ ก็จะไม่พบความแตกต่างกันอย่างแน่นอน

4.1.6 หลักฐานอ้างอิงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ในแต่ละพระนาม

เมื่ออะดีซที่ระบุพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ อย่างชัดเจน เป็นอะดีซที่ไม่สามารถนำมาอ้างอิงได้ เนื่องจากสายรายงานที่บกพร่อง ซึ่งเป็นผลมาจากสถานะของผู้รายงาน และในเนื้อหาของตัวบทอะดีซมีความแตกต่างกันของอุละมาอ์ผู้บันทึกอะดีซ นอกจากนี้อุละมาอ์บางส่วนในอดีตปฏิเสธพระนามที่ถูกระบุในตัวบทอะดีซว่าเป็นคำพูดของท่านนบี ﷺ อย่างไรก็ตามผู้วิจัยพบว่าอัลอุษัยมีน(al-'Uthiymin, 1994 : 18-25) เป็นอุละมาอ์อีกคนหนึ่งที่ได้รวบรวมพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและอะดีซ โดยผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตารางและเรียบเรียงตามพยัญชนะอาหรับ พร้อมอัลกุรอานอ้างอิง ชื่อสุเราะฮฺ และระบุอายะฮฺ ดังนี้

ตารางที่ 12 ตารางแสดงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน

ลำดับ	พระนาม	อัลกุรอานอ้างอิง	สุเราะฮ	ลำดับอายะฮ
1	اللَّهُ	بِسْمِ اللَّهِ	ถูกกล่าวใน 90 สุเราะฮ	ถูกกล่าวใน 1820 อายะฮ
2	الْأَحَدُ	قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ	อัลอิคลาศ	1
3	الْأَعْلَى	سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى	อัลอะฮลาอ์	1
4	الْأَكْرَمُ	اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ	อัลอะลัก	3
5	الإله	وَاللَّهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ	อัลบะเกาะะ เราะฮ	163
6-7	الْأَوَّلُ الْآخِرُ	هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ	อัลฮะดีด	3
8	الْبَارِئُ	هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ	อัลฮัซร	24
9	الْبَاطِنُ	هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ	อัลฮะดีด	3
10	الْبَرُّ	إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ	อัลญูร	28
11	الْبَصِيرُ	وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ	อัลชุกรอ	11
12	التَّوَّابُ	إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ	อัตเตาบะฮ	118
13	الْجَبَّارُ	الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ	อัลฮัซร	23
14	الْحَافِظُ	فَاللَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا	ยูสุฟ	64
15	الْحَسِيبُ	وَكَمَى بِاللَّهِ حَسِيبًا	อันนิสาอ์	6
16	الْحَفِيفُ	إِنَّ رَبِّي عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيفٌ	ฮูด	57
17	الْحَفِي	إِنَّهُ كَانَ بِي حَفِيًّا	มัรยัม	47
18	الْحَقُّ	وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ	อันนุร	25
19	الْحَكِيمُ	وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	อัลฮัซร	24
20	الْحَلِيمُ	أَنَّ اللَّهَ عَفُورٌ حَلِيمٌ	อัลบะเกาะะ เราะฮ	235
21	الْحَمِيدُ	إِلَى صِرَاطِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ	อิบรอฮีม	1
22	الْحَيُّ	اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ	อาละอิมรอน	2

ลำดับ	พระนาม	อัลกุรอานอ้างอิง	สุเราะฮ์	ลำดับอายะฮ์
23	الْخَالِقُ	هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ	อัลฮัจญ์	24
24	الْحَنِيئُ	وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ	อัลอันอาม	103
25	الْخَلَّاقُ	إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ	อัลฮิจญ์ร	86
26	الرَّؤُوفُ	إِنَّهُ بِهِمْ رُؤُوفٌ رَحِيمٌ	อัตเตาบะฮ์	117
27-28	الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ	الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ	อัลฟาตีฮะฮ์	1
29	الرَّزَّاقُ	إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ	อัลบะการะฮ์	58
30	الرَّقِيبُ	وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ رَّقِيبًا	อัลอะฮ์ซาบ	52
31	السَّلَامُ	السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ	อัลฮัจญ์	23
32	السَّمِيعُ	إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ	อัลบะการะฮ์ เราะฮ์	127
33	الشَّاكِرُ	وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا	อันนิสาอ์	147
34	الشُّكُورُ	إِنَّهُ عَفُورٌ شَكُورٌ	ฟาฏีร	30
35	الشَّهِيدُ	وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ	อัลบะการะฮ์	9
36	الصَّمَدُ	اللَّهُ الصَّمَدُ	อัลอิคลาศ	2
37	الظَّاهِرُ	هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ	อัลฮะดีด	3
38	العَالَمُ	وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَالِمِينَ	อัลอันบิยาอ์	81
39	العَزِيزُ	وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ	อัศศอฟ	1
40	العَظِيمُ	وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ	อัลบะการะฮ์ เราะฮ์	255
41	العَفُورُ	وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ غَفُورٌ	อัลมุนาจาอะละฮ์	2
42	العَلِيمُ	وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ	อัลบะการะฮ์ เราะฮ์	215
43	العَلِيُّ	وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ	อัลบะการะฮ์ เราะฮ์	255
44	العَفَّارُ	وَإِلَيَّ لَعَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا	ฆอฮ์	82

ลำดับ	พระนาม	อัลกุรอานอ้างอิง	สุเราะฮ์	ลำดับอายะฮ์
45	الْعَفُورُ	وَهُوَ الْعَفُورُ الْوُدُودُ	อัลบุรูกญ์	14
46	الْعَيْيُ	إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَيْيُ الْحَمِيدُ	ลูกมาน	26
47	الْفَتَّاحُ	وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ	สะบะอ์	26
48	الْقَادِرُ	فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ	อัลมูรสะลาต	23
49	الْقَاهِرُ	وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ	อัลอันอาม	18
50	الْقُدُّوسُ	هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ	อัลฮัจร	23
51	الْقَدِيرُ	فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا	อันนิสาอ์	149
52	الْقَرِيبُ	فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ	อัลบะกะอะ เราะฮ์	186
53	الْقَوِيُّ	وَهُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ	อัลชุกรอ	19
54	الْقَهَّارُ	هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ	อัลชุกร	4
55	الْقَيُّومُ	اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ	อาละอิมรอน	2
56	الْكَبِيرُ	عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ	อัลเราะฮะด	9
57	الْكَرِيمُ	يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا عَزَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ	อัลอินฟีฎอร	6
58	اللطيفُ	وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ	อัลอันอาม	103
59	المؤمنُ	السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيَّمُ	อัลฮัจร	23
60	المبينُ	وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ	อันนูร	25
61	الْمُتَعَالِي	عَالِمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرُ الْمُتَعَالِ	อัลเราะฮะด	9
62	الْمُتَكَبِّرُ	الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ	อัลฮัจร	23
63	الْمُتِينُ	ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينِ	อัลชุกรียาต	58
64	المُحِيبُ	إِنَّ رَبِّي قَرِيبٌ مُجِيبٌ	ฮุด	61
65	المجيدُ	إِنَّهُ حَمِيدٌ مُجِيدٌ	ฮุด	73
66	المُحِيطُ	وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُحِيطًا	อันนิสาอ์	126
67	المُصَوِّرُ	هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ	อัลฮัจร	23
68	المُقْتَدِرُ	فِي مَعَدَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ	อัลกะอะมัร	55
69	المُتَيْبُ	وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُتَيْبًا	อันนิสาอ์	85

ลำดับ	พระนาม	อัลกุรอานอ้างอิง	สุเราะฮ์	ลำดับอายะฮ์
70	الْمَلِكُ	هُوَ الْمَلِكُ الْقُدُّوسُ	อัลฮัจร	24
71	الْمَلِكُ	فِي مَعَدِّ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ	อัลเกาะมัร	55
72	الْمَوْلَى	نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ	อัลอันฟาล	40
73	الْمُهَيِّمِ	السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيِّمِ	อัลฮัจร	23
74	النَّصِيرُ	نِعْمَ الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ	อัลอันฟาล	40
75	الْوَاحِدُ	هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ	อัลชุกร	4
76	الْوَارِثُ	وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ	อัลฮัจญ์	23
77	الْوَاسِعُ	وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ	อัลบะเกาะเราะฮ์	247
78	الْوَدُودُ	وَهُوَ الْعَفُورُ الْوَدُودُ	อัลบะรูกญ์	14
79	الْوَكِيلُ	وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلاً	อันนิสาฮ์	81
80	الْوَلِيُّ	وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ	อัลชุกร	28
81	الْوَهَّابُ	إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ	อาละอิมรอน	8

นอกจากบรรดาพระนามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานแล้วยังมีพระนามอีกบางส่วน ถูกกล่าวไว้ในฮะดีษดังนี้

ตารางที่ 13 ตารางแสดงพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในฮะดีษ

ลำดับ	พระนาม	ฮะดีษ	ผู้บันทึก	ลำดับฮะดีษ
1	الْجَمِيلُ	إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ	มุสลิม	91
2	الْجَوَادُ	بِأَنِّي جَوَادٌ مَا جَدُّ	อัตติรมิซีย์ ¹ (ฮะดีษฮะสัน)	2495
3	الْحَكَمُ	إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَكَمُ	อบู ดาอูด ² (เศาะหีห)	4955

¹ 'Ahmad, 1998 : 21695.

² al-Nasa'iy, n.d : 5387, Ibn Hibban, 1993 : 504 , al- Hakim, n.d : 62.

ลำดับ	พระนาม	อะติษ	ผู้บันทึก	ลำดับ อะติษ
4	الْحَيِّ	إِنَّ اللَّهَ حَيِّ كَرِيمٌ	อบู ดาวูด ¹ (เศาะหี้หฺ)	1488
5	الرَّبِّ	فَأَمَّا الرُّكُوعُ فَعَظِمُوا فِيهِ رَبِّ	มุสลิม	479
6	الرَّفِيقِ	إِنَّ اللَّهَ رَفِيقٌ يُحِبُّ الرِّفْقَ	อัลบุคอรี ²	6927
7	السَّبُوحِ	سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ	มุสลิม	487
8	السَّيِّدِ	السَّيِّدُ اللَّهُ تَبَارَكَ وَتَعَالَى	อบู ดาวูด (เศาะหี้หฺ)	4806
9	الشَّافِي	وَاشْفِ أَنْتَ الشَّافِي	อัลบุคอรี ³	5750
10	الطَّيِّبِ	إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا	มุสลิม	1015
11-12	القَابِضِ البَاسِطِ	إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمُسَعِّرُ الْقَابِضُ الْبَاسِطُ	อบู ดาวูด ⁴ (เศาะหี้หฺ)	3451
13-14	المَقْدَمِ المُؤَخَّرِ	أَنْتَ الْمُقَدِّمُ وَأَنْتَ الْمُؤَخَّرُ	อัลบุคอรี ⁵	6398
15	المُحْسِنِ	إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ مُحْسِنٌ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ	อับดุลรอซซาก ⁶	8603
16	المُعْطِي	وَاللَّهُ الْمُعْطِي وَأَنَا الْقَاسِمُ	อัลบุคอรี	3116
17	المَنَانِ	لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ الْمَنَّانُ بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ	อบู ดาวูด ⁷ (เศาะหี้หฺ)	1495
18	الْوَتْرِ	وَهُوَ وَتْرٌ يُحِبُّ الْوَتْرَ	อัลบุคอรี	6410

¹ al-Tirmidhiy, n.d : 5387 ระบุว่า เป็นอะติษอะสัน เฆาะริบ , Ibn Majah, n.d : 3865 , Ahmad, 1998 : 24115 , Ibn Hibban, 1993 : 876, al-Hakim, n.d : 1831.

² Muslim, 1999 : 2593.

³ Muslim, 1999 : 2191.

⁴ al-Tirmidhiy, n.d : 1314 ระบุว่า เป็นอะติษอะสัน เศาะหี้หฺ, Ibn Majah, n.d : 2200.

⁵ Muslim, 1999 : 2719.

⁶ al-Tabaraniy, : 5735 อะติษอะนัส บิน มาลิก ด้วยสำนวน " فَإِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ مُحْسِنٌ يُحِبُّ الْإِحْسَانَ مُحْسِنٌ "

⁷ al-Tirmidhiy, n.d : 5344 ระบุว่า เป็นอะติษเฆาะริบ , Ibn Majah, n.d : 3858.

จากพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ทั้ง 99 พระนามข้างต้นประกอบด้วยพระนามที่ถูกกล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน 81 พระนาม และพระนามที่ถูกกล่าวในฮะดีษ 18 พระนาม รวม 99 พระนาม เมื่อพิจารณาถึงจำนวนของพระนามที่อัลอูษัยมีนได้สังเคราะห์มาจากตัวบทหลักฐานอัลกุรอานและฮะดีษ ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนที่ระบุในฮะดีษอบู ฮุรอยเราะฮฺที่บันทึกโดยอัลบุคอรี มุสลิมและอุมะมาอ์คนอื่น ๆ ที่ให้การยืนยันว่าเป็นเนื้อหาที่ถูกต้องเป็นถ้อยคำของนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งมีบางพระนามในความเห็นของอัลอูษัยมีนที่ไม่มีปรากฏอยู่ในสายรายงาน และเช่นเดียวกันมีบางพระนามที่ปรากฏอยู่ในสายรายงานแต่ไม่ถูกกล่าวถึงในความเห็นของอัลอูษัยมีนด้วยเช่นกัน

4.1.7 ความหมายพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ

พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ทุก ๆ พระนามล้วนเป็นพระนามที่วิจิตร และสมบูรณ์ในด้านความหมาย ไม่มีข้อบกพร่องและข้อตำหนิใด ๆ ผู้วิจัยได้รวบรวมพระนามที่ปรากฏในสายรายงาน และให้ความหมายที่สมบูรณ์สวยงาม โดยนำเสนอในรูปแบบตารางและเรียงลำดับพระนามตามพยัญชนะอาหรับ ดังนี้

ตารางที่ 14 ตารางแสดงความหมายพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ระบุไว้ในสายรายงาน

ลำดับ	พระนาม	ความหมาย	ลำดับที่	พระนาม	ความหมาย
1	الله	พระผู้เป็นเจ้าของที่คู่ควรแก่การสักการะ	2	الْأَبْدُ	ผู้ทรงดำรงอยู่ตลอดเวลา
3	الْأَحَدُ	ผู้ทรงเอกะ	4	الْأَكْرَمُ	ผู้ทรงใจบุญยิ่ง
5	الْأَكْبَرُ	พระผู้เป็นเจ้าของ	6	الْأَوَّلُ	ผู้ทรงเป็นปฐมองค์
7	الْآخِرُ	ผู้เป็นองค์สุดท้าย	8	الْبَارُ	ผู้ทรงคุณธรรมยิ่ง
9	الْبَارِي	ผู้ทรงบังเกิด	10	الْبَاسِطُ	ผู้ทรงเผื่อแผ่
11	الْبَاطِنُ	ผู้ทรงเร้นลับ	12	الْبَاعِثُ	ผู้ทรงแต่งตั้ง
13	الْبَاقِي	ผู้ทรงอมตะแม้ทุกสิ่งพินาศ	14	الْبَدِيعُ	ผู้ทรงประดิษฐ์
15	الْبَرُّ	ผู้ทรงเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	16	الْبُرْهَانُ	ผู้ทรงหลักฐานอันชัดแจ้ง
17	الْبَصِيرُ	ผู้ทรงเห็น	18	التَّامُّ	ผู้ทรงสมบูรณ์ยิ่ง
19	التَّوَّابُ	ผู้ทรงรับการสารภาพผิด	20	الْجَامِعُ	ผู้ทรงรวบรวม

ลำดับ	พระนาม	ความหมาย	ลำดับ	พระนาม	ความหมาย
21	الْجَبَّارُ	ผู้ทรงอิทธิพลเหนือทุกสิ่ง	22	الْجَلِيلُ	ผู้ทรงสมบูรณ์ ผู้ทรงสูงส่ง
23	الْجَمِيلُ	ผู้ทรงสวยงามยิ่ง	24	الْحَافِظُ	ผู้ทรงปกป้อง คุ้มครอง
25	الْحَسِيبُ	ผู้ทรงคำนวณ	26	الْحَفِيفُ	ผู้ทรงพิทักษ์รักษา
27	الْحَقُّ	ผู้ทรงสัจจะ	28	الْحَكْمُ	ผู้ทรงพิพากษา
29	الْحَكِيمُ	ผู้ทรงปรีชาญาณ	30	الْحَلِيمُ	ผู้ทรงสุชุม
31	الْحَمِيدُ	ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ	32	الْحَنَانُ	ผู้ทรงเมตตาเอ็นดูยิ่ง
33	الْحَيُّ	ผู้ทรงมีชีวิต	34	الْحَافِضُ	ผู้ทรงลดฐานะ
35	الْحَالِقُ	ผู้ทรงสร้าง	36	الْحَبِيبُ	ผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียด
37	الْحَلَّاقُ	ผู้ทรงเนรมิตรয়	38	الدَّائِمُ	ผู้ทรงเป็นนิรันดร
39	ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ	ผู้ทรงเกียรติยศ	40	ذُو الطَّوْلِ	ผู้ทรงความมั่งคั่ง
41	ذُو الْفَضْلِ	ผู้ทรงอนุเคราะห์ยิ่ง	42	ذُو الْقُوَّةِ	ผู้ทรงพลังอำนาจ
43	ذُو الْمَعَارِجِ	ผู้เป็นเจ้าของแห่งทางขึ้นสู่เบื้องสูง	44	الرَّاشِدُ	ผู้ทรงชี้แนวทางที่ดียิ่ง
45	الرَّافِعُ	ผู้ทรงยกฐานะ	46	الرَّوُّوفُ	ผู้ทรงปรานี
47	الرَّبُّ	ผู้ทรงอภิบาล	48	الرَّحْمَنُ	ผู้ทรงเมตตา
49	الرَّحِيمُ	ผู้ทรงกรุณา ปรานี	50	الرَّزَّاقُ	ผู้ทรงประทานปัจจัย
51	الرَّشِيدُ	ผู้ทรงชี้แนะ	52	الرَّفِيعُ	ผู้ทรงยกย่อง สรรเสริญ
53	الرَّقِيبُ	ผู้ทรงสอดส่องดูแล	54	السَّمْعُ	ผู้ทรงได้ยิน
55	السَّلَامُ	ผู้ทรงสันติ	56	السَّمِيعُ	ผู้ทรงได้ยิน
57	الشَّاكِرُ	ผู้ทรงขอบคุณ	58	الشَّدِيدُ	ผู้ทรงเข้มงวด รุนแรง

ลำดับ	พระนาม	ความหมาย	ลำดับ	พระนาม	ความหมาย
59	الشَّكُورُ	ผู้ทรงประทานรางวัล ตอบแทน	60	الشَّهِيدُ	ผู้ทรงเป็นพยาน
61	الصَّادِقُ	ผู้ทรงดำรงสัจที่เป็นจริง	62	الصَّبُورُ	ผู้ทรงขันติ
63	الصَّمَدُ	ผู้ทรงอมตะ ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง	64	الضَّارُّ	ผู้ทรงประทาน ภัยอันตราย
65	الظَّاهِرُ	ผู้ทรงประจักษ์	66	الْعَالِمُ	ผู้ทรงรอบรู้
67	الْعَدْلُ	ผู้ทรงยุติธรรม	68	الْعَزِيزُ	ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงอำนาจ
69	الْعَظِيمُ	ผู้ทรงยิ่งใหญ่	70	الْعَفُوُّ	ผู้ทรงให้อภัย ทรงลบ ล้างความผิด
71	الْعَلَّامُ	ผู้ทรงความรู้ยิ่ง	72	الْعَلِيمُ	ผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง
73	الْعَلِيُّ	ผู้ทรงฐานันดรสูงส่ง	74	الْعَقَّارُ	ผู้ทรงให้อภัย
75	الْعَفُورُ	ผู้ทรงให้อภัย	76	الْعَنِيُّ	ผู้ทรงมั่งคั่ง
77	الْفَاطِرُ	ผู้ทรงเนรมิตร	78	الْفَتَّاحُ	ผู้ทรงเปิด
79	الْقَائِمُ	ผู้ทรงดำรงอยู่	80	الْقَابِضُ	ผู้ทรงจำกัด
81	الْقَادِرُ	ผู้ทรงเดชานุภาพ	82	الْقَاهِرُ	ผู้ทรงอำนาจ
83	الْقُدُّوسُ	ผู้ทรงบริสุทธิ์	84	الْقَدِيرُ	ผู้ทรงอานุภาพ
85	الْقَدِيمُ	ผู้ทรงมีมาแต่ดั้งเดิม	86	الْقَرِيبُ	ผู้ทรงอยู่ใกล้
87	الْقَوِيُّ	ผู้ทรงพละานุภาพ	88	الْقَهَّارُ	ผู้ทรงอำนาจบังคับ
89	الْقَيُّومُ	ผู้ทรงดำรงอยู่	90	الْكَائِبُ	ผู้ทรงพอเพียง
91	الْكَبِيرُ	ผู้ทรงเกรียงไกร	92	الْكَرِيمُ	ผู้ทรงเผื่อแผ่
93	الْكَفِيلُ	ผู้ทรงค้ำประกัน	94	الْلَطِيفُ	ผู้ทรงอ่อนโยน
95	الْمَاجِدُ	ผู้ทรงยศ	96	الْمَالِكُ الْمُلْكُ	ผู้ทรงสิทธิแห่งอำนาจ ปกครอง
97	الْمَانِعُ	ผู้ทรงห้ามปราม	98	الْمُؤَخِّرُ	ผู้ทรงจัดลำดับหลัง
99	الْمُؤْمِنُ	ผู้ทรงให้ความคุ้มครอง	100	الْمُبْدِي	ผู้ทรงบังเกิด
101	الْمُبِينُ	ผู้ทรงทำให้ชัดเจน	102	الْمُتَعَالِي	ผู้ทรงสูงส่ง

ลำดับ	พระนาม	ความหมาย	ลำดับ	พระนาม	ความหมาย
103	الْمُتَكَبِّرُ	ผู้ทรงยิ่งใหญ่	104	الْمَتِينُ	ผู้ทรงแข็งแกร่งมั่นคง
105	الْمُجِيبُ	ผู้ทรงตอบสนอง	106	الْمَجِيدُ	ผู้ทรงเกียรติอันไพบูรณ์
107	الْمُحْصِي	ผู้ทรงเป็นผู้นับที่รอบรู้อย่าง	108	الْمُحْيِي	ผู้ทรงให้มีชีวิต
109	الْمُدَبِّرُ	ผู้ทรงบริหาร	110	الْمُذِلُّ	ผู้ทรงลดเกียรติ
111	الْمُصَوِّرُ	ผู้ทรงกำหนดรูปลักษณ์	112	الْمُعِزُّ	ผู้ทรงยกเกียรติ
113	الْمُعْطِي	ผู้ทรงประทาน	114	الْمُعِيدُ	ผู้ทรงให้คืนสภาพ
115	الْمُعِثُّ	ผู้ทรงประทานความมั่งคั่ง	116	الْمُعِثُّ	ผู้ทรงประทานฝน
117	الْمُقْتَدِرُ	ผู้ทรงเดชานุภาพ	118	الْمُقَدِّمُ	ผู้ทรงจัดลำดับก่อน
119	الْمُقْسِطُ	ผู้ทรงยุติธรรม	120	الْمُقَيِّتُ	ผู้ทรงดูแล เอาใจใส่
121	الْمَلِكُ	ผู้ทรงอำนาจปกครอง	122	الْمَلِيكُ	ผู้ทรงกรรมสิทธิ์
123	الْمُمِيتُ	ผู้ทรงให้สิ้นชีวิต	124	الْمَنَّانُ	ผู้ทรงมอบสิ่งที่ดี
125	الْمُنْتَقِمُ	ผู้ทรงลงโทษ	126	الْمُنِيرُ	ผู้ทรงประทานแสงสว่าง
127	الْمَوْلَى	ผู้ทรงเป็นนาย	128	الْمُهَيِّمُ	ผู้ทรงดูแล รักษา
129	الْمَنَافِعُ	ผู้ทรงคุณประโยชน์	130	النَّصِيرُ	ผู้ทรงประทานความช่วยเหลือ
131	النُّورُ	ผู้ทรงรัศมี	132	الْوَاكِدُ	ผู้ทรงค้ำพบ
133	الْوَاكِدُ	ผู้ทรงเอกละ	134	الْوَارِثُ	ผู้ทรงให้รับมรดก
135	الْوَاسِعُ	ผู้ทรงไพศาล	136	الْوَاقِي	ผู้ทรงปกป้องดูแล
137	الْوَالِي	ผู้ทรงปกครอง	138	الْوَتْرُ	ผู้ทรงเป็นหนึ่งเดียว
139	الْوَدُودُ	ผู้ทรงรัก ทรงโปรดปราน	140	الْوَكِيلُ	ผู้ทรงเป็นผู้รับมอบหมาย
141	الْوَلِيُّ	ผู้ทรงปกครอง	142	الْوَهَّابُ	ผู้ทรงประทาน
143	الْهَادِي	ผู้ทรงประทานทางนำ			

จากตารางที่ 14 คือความหมายพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงมีพระนามอันวิจิตรสวยงาม มีความหมายที่สมบูรณ์ เหมาะสมคู่ควรกับพระองค์ บริสุทธิ์และห่างไกลจากความหมายที่บกพร่อง ความไม่สมบูรณ์หรือข้อตำหนิต่าง ๆ ทั้งสิ้น แม้ว่ามนุษย์และสิ่งถูกสร้างทั้งหลายจะมีนามที่ให้ ความหมายเช่นเดียวกับพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ แต่มีใช้ว่าพระองค์จะมีข้อตำหนิหรือข้อบกพร่องเช่นเดียวกับสิ่งถูกสร้างแต่อย่างใด เนื่องจากพระองค์มีพระนามที่สมบูรณ์ เหมาะสมคู่ควรกับความยิ่งใหญ่ของพระองค์ ดังนั้นจึงไม่สามารถจินตนาการได้ว่าพระองค์นั้นมีพระนามและความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงสิ่งถูกสร้าง เพียงแต่ว่ามนุษย์และสิ่งถูกบังเกิดขึ้นใหม่มีนามที่ตรงกับพระนามของพระองค์เท่านั้น

4.1.8 จำนวนครั้งของพระนามอัลลอฮ์ ﷻ ที่ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน

พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้มีระบุในสายรายงานอัตติรมีซีย์ 100 พระนาม อิบน์ มาญะฮฺ 99 พระนาม และอัลฮากิม 95 พระนาม ซึ่งมีจำนวนพระนามที่ถูกกล่าวในสายรายงานทั้งสามสายรายงานรวม 143 พระนาม โดยมีพระนามที่รายงานมาตรงกันจำนวน 53 พระนาม และพระนามที่รายงานมาแตกต่างกันมากถึง 90 พระนาม และพระนามที่รายงานมาตรงกัน 47 พระนามเป็นพระนามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน

อย่างไรก็ตาม เมื่อนำสายรายงานทั้งสามมาเปรียบเทียบกัน พบว่าสายรายงานของอัตติรมีซีย์ระบุพระนามตรงกับสายรายงานของอิब्น์ มาญะฮฺจำนวน 71 พระนาม และระบุพระนามตรงกับสายรายงานของอัลฮากิมจำนวน 64 พระนาม และพบว่าพระนามที่อิब्น์ มาญะฮฺระบุตรงกับสายรายงานของอัลฮากิมจำนวน 63 พระนาม

หากพิจารณาในความแตกต่างพบว่าอัตติรมีซีย์ระบุพระนามที่แตกต่างจากอิब्น์ มาญะฮฺและอัลฮากิมจำนวน 14 พระนาม อิब्น์ มาญะฮฺระบุพระนามที่แตกต่างจากอัตติรมีซีย์และอัลฮากิมจำนวน 15 พระนาม ในขณะที่อัลฮากิมระบุพระนามที่แตกต่างจากอัตติรมีซีย์ และอิब्น์ มาญะฮฺจำนวน 18 พระนาม ดังนั้นผู้วิจัยจะศึกษาพระนามที่รายงานมาตรงกันเฉพาะที่มีปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน โดยการศึกษาเชิงพรรณนาถึงจำนวนของแต่ละพระนามที่ถูกกล่าวซ้ำ ๆ กันในคัมภีร์อัลกุรอานโดยเรียงลำดับพยัญชนะอาหรับ (Abd al-Baqiy : 1994 , Husayn : 1998) ดังนี้

1. “الله” พระเจ้าที่คู่ควรแก่การสักการะ เรียกว่า “ลัฟฎุลละฮฺ” ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานมากถึง 2,149 ครั้ง ใน 78 สุเราะฮฺ และสุเราะฮฺที่ไม่ปรากฏลัฟฎุลละฮฺเลยจำนวน 36 สุเราะฮฺ อย่างไรก็ตามหากนับรวมลัฟฎุลละฮฺซึ่งปรากฏอยู่ในบัสมาละฮฺ¹ ที่บันทึก

¹ บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรเราะฮีม

อยู่ระหว่างสุเราะฮ์ต่าง ๆ สามารถนับจำนวนได้ทั้งสิ้น 2,267 ครั้ง และสุเราะฮ์ที่ปรากฏ
 ลัฟฎฺญะลาละฮฺมากที่สุดคือสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ซึ่งมากถึง 216 ครั้ง รองลงมาคือสุเราะฮ์
 อันนิสาฮ์ 182 ครั้ง และอาละอิมรอน 153 ครั้ง ตามลำดับ สำหรับสุเราะฮ์ที่ปรากฏลัฟฎฺญะลาละฮ์
 อย่างน้อยที่สุดหนึ่งครั้งคือ สุเราะฮ์ฮุกอฟ อัลมะอาริจญ์ อັตตะกวีน อัลฆอซียะฮ์ อັตตีน อัลอะลัก และ
 สุเราะฮ์อัลฮุมะซะฮ์

นอกจากนี้อายะฮ์ที่ปรากฏลัฟฎฺญะลาละฮ์มากถึง 6 ครั้ง คืออายะฮ์ที่ 282 ของ
 สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ รองลงมาในอายะฮ์ที่ 40 ของสุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ และอายะฮ์ที่ 37 ของ
 สุเราะฮ์อัลอะหซาบ จำนวน 5 ครั้ง

2. “لَوْلَا” ผู้ทรงเป็นปฐมองค์ถูกกล่าวเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮ์อัลฮะดีดอายะฮ์ที่ 3
3. “الْآخِرُ” ผู้ทรงเป็นองค์สุดท้าย ถูกกล่าวเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮ์อัลฮะดีด อายะฮ์
 ที่ 3 เช่นกัน
4. “الْبَارِئُ” ผู้ทรงบังเกิดถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 3 ครั้ง ในสุเราะฮ์อัลบะเกาะ
 เราะฮ์ อายะฮ์ที่ 54 สองครั้ง และในสุเราะฮ์อัลฮัจญ์ อายะฮ์ 24 หนึ่งครั้ง
5. “الْبَاطِنُ” ผู้ทรงเร้นลับ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮ์
 อัลฮะดีด อายะฮ์ที่ 3
6. “الْبَصِيرُ” ผู้ทรงเห็น ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 42 ครั้ง ใน 25 สุเราะฮ์ ถูก
 กล่าวถึงมากที่สุดในสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์จำนวน 5 ครั้ง โดยส่วนใหญ่จะถูกกล่าวพร้อมกับ
 ประโยค بِمَا تَعْمَلُونَ بِصِيرٍ หรือ بِمَا يَعْمَلُونَ بِصِيرٍ มากถึง 19 ครั้ง ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม السَّمِيعُ
 มากถึง 11 ครั้ง และพระนาม الْحَبِيرُ 5 ครั้ง
7. “التَّوَّابُ” ผู้ทรงรับการสารภาพถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 11 ครั้ง ใน 6 สุเราะฮ์
 ถูกกล่าวมากที่สุดในสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ 4 ครั้ง และส่วนใหญ่ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الرَّحِيمُ
 มากถึง 9 ครั้ง
8. “الْجَبَّارُ” ผู้ทรงอิทธิพลเหนือทุกสิ่ง ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวใน
 สุเราะฮ์อัลฮัจญ์ อายะฮ์ที่ 23
9. “الْحَقُّ” ผู้ทรงสัจจะ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 7 ครั้ง ใน 6 สุเราะฮ์ ดังนี้
 สุเราะฮ์ฮุนุส อายะฮ์ที่ 32 สุเราะฮ์ฮุกอฮา อายะฮ์ที่ 114 สุเราะฮ์อัลฮัจญ์อายะฮ์ที่ 6 และ 62 สุเราะฮ์
 อัลมูมินูน อายะฮ์ที่ 116 และลุกมาน อายะฮ์ที่ 30

10. “الْحَلِيمُ” ผู้ทรงสุขุม ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 11 ครั้ง ใน 9 สุเราะฮ์ ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الْعَفُورُ 6 ครั้ง พระนาม الْعَلِيمُ 3 ครั้ง พระนาม الْغَنِيُّ และ الشَّكُورُ พระนามละหนึ่งครั้ง
11. “الْحَيُّ” ผู้ทรงมีชีวิต ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 5 ครั้ง ใน 5 สุเราะฮ์ ดังนี้ สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อาละอิมรอน อัลฆอฟิร ฆุฮา และสุเราะฮ์อัลฟุรกอน ซึ่งกล่าวพร้อมกับพระนาม “الْقَيُّومُ” 3 ครั้ง
12. “الْخَالِقُ” ผู้ทรงสร้าง ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 8 ครั้ง ซึ่งกล่าวด้วยประโยค خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ 4 ครั้ง
13. “الْحَيُّ” ผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียด ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 45 ครั้ง ใน 27 สุเราะฮ์ โดยส่วนใหญ่จะถูกกล่าวพร้อมกับประโยค مَا تَعْمَلُونَ حَبِيرٌ หรือ مَا تَعْمَلُونَ حَبِيرٌ มากถึง 23 ครั้ง ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม اللَّطِيفُ 11 ครั้ง พระนาม الْعَلِيمُ และ الْحَكِيمُ พระนามละ 5 ครั้ง กล่าวพร้อมกับพระนาม الْبَصِيرُ 3 ครั้ง
14. “الرَّؤُوفُ” ผู้ทรงปรานี ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 11 ครั้ง ใน 8 สุเราะฮ์ ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الرَّحِيمُ มากถึง 9 ครั้ง
15. “الرَّحْمَنُ” ผู้ทรงเมตตา ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 57 ครั้ง ใน 18 สุเราะฮ์ ถูกกล่าวมากที่สุดในสุเราะฮ์มัรยัมจำนวน 16 ครั้ง รองลงมาสุเราะฮ์อิซซุครุฟจำนวน 7 ครั้ง และส่วนใหญ่ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الرَّحِيمُ มากถึง 6 ครั้ง
16. “الرَّحِيمُ” ผู้ทรงกรุณาปรานี ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานมากถึง 115 ครั้ง ใน 42 สุเราะฮ์ ถูกกล่าวถึงมากที่สุดในสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์จำนวน 12 ครั้ง อันนิสาอ์ 11 ครั้ง ในสุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์และอิซซุอะรออ์สุเราะฮ์ละ 9 ครั้ง โดยส่วนใหญ่ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الْعَفُورُ ซึ่งมากถึง 78 ครั้ง และกล่าวพร้อมกับพระนาม الْعَزِيزُ 14 ครั้ง พระนาม النَّوَّابُ 9 ครั้ง ตามลำดับ
17. “الرَّزَّاقُ” ผู้ทรงประทานปัจจัย ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮ์อิซซุฮาริยาต อายะฮ์ที่ 58
18. “السَّلَامُ” ผู้ทรงสันติ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮ์อัลฮัจร อายะฮ์ที่ 23
19. “السَّمِيعُ” ผู้ทรงได้ยิน ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 45 ครั้ง ใน 25 สุเราะฮ์ ถูกกล่าวมากที่สุดในสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์จำนวน 7 ครั้ง รองลงมาคือสุเราะฮ์อาละอิมรอนและสุเราะฮ์อัลอันฟาลสุเราะฮ์ละ 4 ครั้ง สุเราะฮ์อันนิสาอ์ 3 ครั้ง และสุเราะฮ์อื่น ๆ จำนวน 1-2 ครั้ง

20. “الشُّكُورُ” ผู้ทรงชอบคุณ ผู้ทรงประทานรางวัลตอบแทน ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 4 ครั้ง ในซูเราะฮ์ฟาฏีรอายะฮ์ที่ 30 และ 34 อัซซุรอ อายะฮ์ที่ 42 และอัตตะฆอบูน อายะฮ์ที่ 17 ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الْعَفُورُ มากถึง 3 ครั้งและอีกหนึ่งครั้งกล่าวพร้อมกับพระนาม الْحَلِيمُ

21. “الشَّهِيدُ” ผู้ทรงเป็นพยาน ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 19 ครั้ง ใน 17 ซูเราะฮ์ ถูกกล่าวมากที่สุดในซูเราะฮ์อันนิสาอ์จำนวน 3 ครั้ง และซูเราะฮ์อื่น ๆ ซูเราะฮ์ละ 1 ครั้ง

22. “الصَّمَدُ” ผู้ทรงอมตะ ผู้ทรงเป็นที่พึ่ง ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในซูเราะฮ์อัลอิคลาศ อายะฮ์ที่ 2

23. “الظَّاهِرُ” ผู้ทรงประจักษ์ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในซูเราะฮ์อัลฮะดีด อายะฮ์ที่ 3

24. “الْعَزِيزُ” ผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงอำนาจ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 90 ครั้ง ใน 41 ซูเราะฮ์ โดยส่วนใหญ่ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الْحَكِيمُ มากถึง 47 ครั้ง และกล่าวพร้อมกับพระนาม الرَّحِيمُ 14 ครั้ง เฉพาะในอัซซุรออ์มากถึง 9 ครั้ง

25. “الْعَظِيمُ” ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 6 ครั้ง ใน 4 ซูเราะฮ์ ถูกกล่าวในซูเราะฮ์อัลลาฮีอะฮ์ อายะฮ์ที่ 74 และ 96 ซูเราะฮ์อัลฮากเกะฮ์ อายะฮ์ที่ 33 และ 52 ซูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ และอัซซุรออ์ซูเราะฮ์ละ 1 ครั้ง

26. “الْعَلِيمُ” ผู้ทรงรอบรู้ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานมากถึง 152 ครั้ง ใน 42 ซูเราะฮ์ ถูกกล่าวมากที่สุดในซูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์จำนวน 21 ครั้ง รองลงมาซูเราะฮ์อันนิสาอ์ 17 ครั้ง ซูเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ 11 ครั้ง ซูเราะฮ์อาละอิมรอน 8 ครั้ง ซูเราะฮ์อัลอันอามและซูเราะฮ์อัลอันฟาลซูเราะฮ์ละ 7 ครั้ง และซูเราะฮ์อื่น ๆ จำนวน 1-4 ครั้ง

ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الْحَكِيمُ มากถึง 36 ครั้ง พระนาม السَّمِيعُ 32 ครั้ง พระนาม الوَاسِعُ 7 ครั้ง พระนาม الْعَزِيزُ 6 ครั้ง พระนาม الْحَبِيبُ และ الْقَدِيرُ พระนามละ 4 ครั้ง พระนาม الْحَلِيمُ 3 ครั้ง พระนาม الشَّاكِرُ และ الْخَالِقُ พระนามละ 2 ครั้ง และพระนาม الْفَتَّاحُ หนึ่งครั้ง

27. “الْعَلِيُّ” ผู้ทรงฐานันดรสูงส่ง ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 8 ครั้ง ใน 7 ซูเราะฮ์ ถูกกล่าวในซูเราะฮ์อัซซุรออ์ 2 ครั้ง และซูเราะฮ์อื่น ๆ ซูเราะฮ์ละหนึ่งครั้ง ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الْكَئِيمُ 5 ครั้ง พระนาม الْعَظِيمُ 2 ครั้ง และพระนาม الْحَكِيمُ หนึ่งครั้ง

28. “الْعَفُورُ” ผู้ทรงให้อภัย ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานมากถึง 91 ครั้ง ใน 38 ซูเราะฮ์ ถูกกล่าวมากที่สุดในซูเราะฮ์อันนิสาอ์จำนวน 10 ครั้ง รองลงมาซูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์จำนวน 8 ครั้ง ซูเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ 6 ครั้ง ซูเราะฮ์อัตเตาบะฮ์และซูเราะฮ์อัลอะหฺซาบซูเราะฮ์ละ 5

ครั้ง สุเราะฮฺอาละอิมรอน อัลนัมล อันนุร และฟาฏีร สุเราะฮฺละ 4 ครั้ง และสุเราะฮฺอื่น ๆ จำนวน 1-3 ครั้ง ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الرَّحِيمُ มากถึง 74 ครั้ง พระนาม الْحَلِيمُ 5 ครั้ง الشَّكُورُ 3 ครั้ง และพระนามอื่น ๆ อีก 1-2 ครั้ง

29. “الغِي” ผู้ทรงมั่งคั่ง ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 18 ครั้ง ใน 16 สุเราะฮฺ ถูกกล่าวในสุเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ และลุกมาน สุเราะฮฺละ 2 ครั้ง ในสุเราะฮฺอื่น ๆ สุเราะฮฺละครั้ง และถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม الْحَمِيدُ มากถึง 10 ครั้ง จาก 18 ครั้ง

30. “الْقَادِرُ” ผู้ทรงเดชานุภาพ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 6 ครั้ง ใน 5 สุเราะฮฺ ดังนี้ สุเราะฮฺอัลอันอาม อายะฮฺที่ 37 และ 65 สุเราะฮฺอัลอิสรออ์ อายะฮฺที่ 99 สุเราะฮฺอัลฏออริก อายะฮฺที่ 8 สุเราะฮฺอัลอะฮกอฟ อายะฮฺที่ 33 และสุเราะฮฺอัลกียามะฮฺ อายะฮฺที่ 40

31. “الْقَيُّومُ” ผู้ทรงดำรงอยู่ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 3 ครั้ง ใน 3 สุเราะฮฺ และทุกๆ ครั้งจะถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม “الْحَيُّ” เสมอ

32. “الْكَرِيمُ” ผู้ทรงเพื่อแผ่ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงสองครั้ง ในสุเราะฮฺ อัลนัมล อายะฮฺที่ 40 และอัลอินฟีฏอร อายะฮฺที่ 6

33. “اللطيفُ” ผู้ทรงอ่อนโยน ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 7 ครั้ง 7 สุเราะฮฺ ดังนี้ สุเราะฮฺอัลอันอาม อายะฮฺที่ 103 สุเราะฮฺอัลมุลก์ อายะฮฺที่ 14 สุเราะฮฺฮุซุฟ อายะฮฺที่ 100 สุเราะฮฺ อัลหัจญ์ อายะฮฺที่ 63 ลุกมาน และอายะฮฺที่ 16 สุเราะฮฺอัลชุกรอ อายะฮฺที่ 19 และสุเราะฮฺ อัลอะหซาบ อายะฮฺที่ 34

34. “المؤمنُ” ผู้ทรงให้ความคุ้มครอง ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮฺอัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 23

35. “المتعالِي” ผู้ทรงสูงส่ง ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮฺ อัลอะเราะด อายะฮฺที่ 9

36. “المتكبرُ” ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮฺ อัลฮัจญ์ อายะฮฺที่ 23

37. “المجيبُ” ผู้ทรงตอบสนอง ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮฺ ฮุด อายะฮฺที่ 2

38. “المجيدُ” ผู้ทรงเกียรติอันไพบูรณ์ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงสองครั้ง ในสุเราะฮฺฮุด อายะฮฺที่ 73 และสุเราะฮฺอัลบุรญญ์ อายะฮฺที่ 15

39. “المحييُ” ผู้ทรงให้มีชีวิต ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงสองครั้ง ในสุเราะฮฺ ฟุศลีต อายะฮฺที่ 39 และสุเราะฮฺอัลรูม อายะฮฺที่ 50

40. “المصوِّر” ผู้ทรงกำหนดรูปลักษณ์ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียว
ในสุเราะฮ์อัลฮัจร อายะฮ์ที่ 24
41. “المهيْمِنُ” ผู้ทรงดูแล รักษา ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวใน
สุเราะฮ์อัลฮัจร อายะฮ์ที่ 23
42. “النُّورُ” ผู้ทรงรัศมี ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวในสุเราะฮ์อันนุร
อายะฮ์ที่ 35
43. “الهَادِي” ผู้ทรงประทานทางนำ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวใน
สุเราะฮ์อัลฟุรกอน อายะฮ์ที่ 31
44. “الوَاحِدُ” ผู้ทรงเอกะ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 21 ครั้ง ใน 18 สุเราะฮ์ ซึ่ง
ถูกกล่าวพร้อมกับพระนาม“إِلَهٍ” มากถึง 15 ครั้ง เป็นการยืนยันในความเป็นพระผู้เป็นเจ้าของอัลลอฮ์
ﷻ ว่าพระองค์ทรงเป็นพระผู้เป็นเจ้าของแต่เพียงองค์เดียว
45. “الْوَدُودُ” ผู้ทรงรัก ผู้ทรงโปรดปราน ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงสองครั้ง
ในสุเราะฮ์ฮุด อายะฮ์ที่ 90 และสุเราะฮ์อัลบรูจญ์ อายะฮ์ที่ 14
46. “الْوَكِيلُ” ผู้ทรงเป็นผู้รับมอบหมาย ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 11 ครั้ง ใน 8
สุเราะฮ์ ถูกกล่าวในสุเราะฮ์อันนินสาอ์ 3 ครั้ง สุเราะฮ์อัลอะหซาบ 2 ครั้ง และสุเราะฮ์อื่น ๆ สุเราะฮ์ละ
หนึ่งครั้ง
47. “الْوَهَّابُ” ผู้ทรงประทานอย่างมากมาย ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียง 3
ครั้งในสุเราะฮ์อาละอิมรอน อายะฮ์ที่ 8 และสุเราะฮ์ศอด อายะฮ์ที่ 9 และ 35

จากพระนามที่รายงานมาตรงกันทั้งสามสายรายงานจำนวน 53 พระนาม พบพระ
นามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานจำนวน 47 พระนาม และพระนามที่ไม่ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน
จำนวน 6 พระนาม ซึ่งจำนวนครั้งของพระนามที่ถูกกล่าวถึงในคัมภีร์อัลกุรอานแตกต่างกัน พระนามที่
ถูกกล่าวถึงมากที่สุดคือ พระนาม ٱللَّهُ หรือลัฟฎุลญะลาละฮ์ ซึ่งถูกกล่าวมากถึง 2149 ครั้ง ใน 80
สุเราะฮ์ รองลงมาคือพระนาม ٱلْعَلِيْمُ ถูกกล่าวถึง 152 ครั้ง รองลงมาคือพระนาม ٱلرَّحِيْمُ ถูกกล่าวถึง
115 ครั้ง พระนาม ٱلْعَفُوْرُ ถูกกล่าวถึง 91 ครั้ง และพระนาม ٱلرَّحْمٰنُ ถูกกล่าวถึง 57 ครั้ง ตามลำดับ
นอกจากนี้ยังพบว่ามิพระนามบางพระนามที่ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงครั้งเดียวเท่านั้น ดังนี้
ٱلْهَادِي، النُّورُ، ٱلْمَجِيْبُ، الصَّمَدُ، ٱلْمُصَوِّرُ، الرِّزَّاقُ، السَّلَامُ، ٱلْجَبَّارُ، ٱلظَّاهِرُ، ٱلْبَاطِنُ، ٱلْآخِرُ، ٱلْأَوَّلُ

4.1.9 ประเภทพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ

พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ทุก ๆ พระนาม ล้วนเป็นพระนามที่บ่งบอกถึงพลาณภาพ เตชานุภาพ ความปรีชาญาณ และความสมบูรณ์ในคุณลักษณะของพระองค์ เป็นสิ่งที่ยืนยันในความ เป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียวของพระองค์ ซึ่งเมื่อพิจารณาในความหมายของแต่ละพระนาม สามารถ แบ่งได้เป็น 4 ประเภท (Abd al-Razzaq, 2008 : 37-40) ดังนี้

1. พระนามที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะชาติ คือคุณลักษณะที่อยู่พร้อมกับชาติของ พระองค์ และเป็นคุณลักษณะที่จะไม่แยกจากชาติของพระองค์เป็นอันขาด ซึ่งพระนามเหล่านี้จะไม่มี ความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์ใด ๆ กับพระประสงค์และความปรารถนาของอัลลอฮ์ ﷻ เช่นพระนาม ดังต่อไปนี้

- ก. “الْبَصِيرُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ “الْبَصْرُ” ทรงมองเห็น
- ข. “الْحَيُّ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ “الْحَيَاةُ” ทรงมีชีวิต
- ค. “السَّمِيعُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ “السَّمْعُ” ทรงได้ยิน
- ง. “الْعَزِيزُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ “الْعِزَّةُ” ทรงมีความแข็งแรง
- จ. “الْعَلِيمُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ “الْعِلْمُ” ทรงมีความรู้
- ฉ. “الْعَلِيُّ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ “الْعُلُوُّ” ทรงความสูงส่ง
- ช. “الْقَدِيرُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ “الْقُدْرَةُ” ทรงมีความสามารถ และทรงพลาณภาพ

จากพระนามข้างต้นคือบรรดาพระนามที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะของชาติ เนื่องจาก เป็นคุณลักษณะที่อยู่กับชาติของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ตลอดกาล ไม่มีช่วงเวลาใดที่คุณลักษณะเหล่านี้ จะแยกจากชาติของพระองค์ และคุณลักษณะเหล่านี้จะไม่มีเกี่ยวข้องใด ๆ กับพระประสงค์ ของอัลลอฮ์ ﷻ

2. พระนามที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะของการกระทำ คือคุณลักษณะที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพระประสงค์และความปรารถนาของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งพระองค์จะทรงกระทำในสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ เช่นพระนามดังต่อไปนี้

ก. “التَّوَّابُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะของผู้ทรงรับการกลับเนื้อกลับตัวและสารภาพความผิด “التَّوَّابُ”

ข. “الْخَالِقُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะของผู้ทรงสร้าง “الْخَالِقُ”

ค. “الرَّحِيمُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะของผู้ทรงมีความเมตตา “الرَّحِيمُ”

ง. “الرَّزَّاقُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะของผู้ทรงประทาน “الرِّزْقُ” ปัจจัยยังชีพ

จ. “الْعَفُوُّ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะของผู้ทรงให้อภัยอย่างสิ้นเปลือครั้งแล้วครั้งเล่า “الْعَفُوُّ”

ฉ. “الْمَغْفُورُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะของผู้ทรงให้อภัย “الْمَغْفُورُ”

ช. “الْمُحْسِنُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะของผู้ทรงความดีงาม “الْإِحْسَانُ”

จากพระนามข้างต้น คือพระนามที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการกระทำและความสัมพันธ์กับพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งพระองค์จะทรงกระทำในสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์ นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะการกระทำที่ได้รับการยืนยันปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษที่เศาะหี้หฺ์ที่จะถูกจัดอยู่ในประเภทเดียวกันนี้ เช่นพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทับอยู่บนบัลลังก์ อัลลอฮ์ ﷻ ทรงลงมาในช่วงสุดท้ายของคำคืน เป็นต้น

3. พระนามที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะที่ให้ความบริสุทธิ์ และห่างไกลจากคุณลักษณะที่บ่งบอกถึงความบกพร่อง ข้อตำหนิที่ไม่เหมาะสม ไม่คู่ควรกับความยิ่งใหญ่ในความเป็นพระผู้เป็นเจ้าของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ และไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เสมอเหมือนเทียบเท่ากับพระองค์ เช่นพระนามดังต่อไปนี้

ก. “السُّبُّوحُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะอันมหาบริสุทธิ์ ปราศจากมลทินแห่งความบกพร่องใดๆ ทั้งสิ้น พระองค์ดำรัสว่า

﴿سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعَزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ﴾

“มหาบริสุทธิ์ยิ่งแด่พระเจ้าของเจ้า พระเจ้าแห่งอำนาจจากสิ่งที่
พวกเขากล่าวอ้าง”

(สุเราะฮ์อัศศอฟฟาต อายะฮ์ที่ 180)

ข. “السَّلَامُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ
ที่สมบูรณ์เหมาะสมกับการเป็นพระเจ้า ปราศจากความบกพร่องใด ๆ ทั้งสิ้น

ค. “الْعَلِيُّ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะ
อันสูงส่งยิ่ง ไม่มีสิ่งใดที่จะเสมอเหมือนหรือเทียบเคียงพระองค์ได้

ง. “الْقُدُّوسُ” พระนามที่บ่งบอกและยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมหาบริสุทธิ์
จากข้อตำหนิและข้อบกพร่องทั้งปวง

จากพระนามข้างต้นเป็นเพียงบางพระนามที่บ่งบอกและยืนยันถึงความมหาบริสุทธิ์
ของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งไม่มีสิ่งใดหรือผู้ใดที่จะเสมอเหมือนและเท่าเทียมพระองค์

4. พระนามที่มีความหมายบ่งบอกถึงคุณลักษณะหลายคุณลักษณะในพระนาม
เดียวกัน เช่นพระนามต่อไปนี้

ก. “الْحَمِيدُ” คือพระนามที่บ่งบอกถึงผู้ทรงได้รับการสรรเสริญในทุก ๆ มิติและเป็น
ผู้ทรงมีความสมบูรณ์ในทุก ๆ คุณลักษณะ

ข. “الْصَّمَدُ” เป็นพระนามที่บ่งบอกและยืนยันถึงความกว้างใหญ่ไพศาล และความ
ยิ่งใหญ่ของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งพระนามดังกล่าวจะให้ความสมบูรณ์ในการเป็นผู้ทรงรอบรู้ยิ่ง ทรง
ปรีชาญาณ ผู้ทรงสุขุม ผู้ทรงเดชาบุภาพ ทรงพลาญภาพ และผู้ทรงความยิ่งใหญ่ในทุก ๆ คุณลักษณะ

ค. “الْعَظِيمُ” คือพระนามที่บ่งบอกและยืนยันถึงความสมบูรณ์ในความยิ่งใหญ่ของ
อัลลอฮ์ ﷻ ทั้งในด้านพระนาม คุณลักษณะ และการกระทำของพระองค์ เป็นพระนามที่ให้
คุณลักษณะหลาย ๆ คุณลักษณะ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สมบูรณ์ สูงส่งและสวยงาม

จากพระนามข้างต้นเป็นตัวอย่างพระนามที่สื่อความหมายอันสมบูรณ์ได้หลาย
คุณลักษณะด้วยพระนามเดียว

4.1.10 แนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟกับพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ

การศรัทธา และการยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีพระนามอันวิจิตร มีความหมายอันสมบูรณ์ เหมาะสมและคู่ควรกับพระองค์ เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ความศรัทธาในด้านพระนาม และคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ นั้นมีความสมบูรณ์ อรรถอซี (al-Razi, 1902 : 12) ได้กล่าวถึงแนวคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการยืนยันและการยอมรับในพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ว่า มีคนบางคนไม่ยอมรับว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีบรรดาพระนาม แต่ยอมรับว่าพระองค์ทรงมีบรรดาคุณลักษณะ ในขณะที่บางคนยืนยันว่าพระองค์ทรงมีบรรดาพระนามแต่ปฏิเสธบรรดาคุณลักษณะ และมีบางคนที่ยอมรับว่าพระองค์ทรงมีบรรดาพระนามและบรรดาคุณลักษณะที่สมบูรณ์เหมาะสมคู่ควรกับพระองค์ และสำหรับแนวคิด ความเชื่อของสะลัฟ เกี่ยวกับพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ดังนี้

4.1.10.1 แนวคิดสะลัฟกับพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ

สำหรับแนวคิดและความเชื่อของสะลัฟเกี่ยวกับพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ดังนี้

1. พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ เป็นสิ่งที่ได้มาจากการอนุมัติของอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยหลักฐานที่ชัดเจนซึ่งได้มาจากคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษของนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยไม่เพิ่มเติมหรือตัดทอนแต่อย่างใด (Ibn Qudamah, 1994 : 9) ดังนั้นเมื่อใดที่มีการแอบอ้างพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ จากแหล่งที่มาอื่นจากคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษจึงเป็นสิ่งที่ต้องปฏิเสธ ทั้งนี้เนื่องจากพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่สิ่งที่สติปัญญาของมนุษย์สามารถกำหนดขึ้นเองได้และสติปัญญาของมนุษย์ไม่สามารถเข้าใจได้ว่าพระนามใดมีความเหมาะสมกับพระองค์

2. การเรียกขานสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ด้วยชื่อที่เป็นพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มิได้หมายความว่า จำเป็นจะต้องให้ความหมายของพระนามเหมือนหรือคล้ายคลึงกับชื่อที่ใช้เรียกขานสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มีความหมายที่เหมาะสมและคู่ควรกับพระองค์ เช่นเดียวกับสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ถูกเรียกขานด้วยชื่อที่เป็นพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ก็มีความหมายที่เหมาะสมกับสิ่งนั้น ('Ahmad, 1982 : 123) ดังนั้น สะลัฟจึงยอมรับและยืนยันบรรดาพระนามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและที่ถูกระบุไว้ในหะดีษโดยปราศจากข้อสงสัยใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีการบิดเบือนการให้ความหมาย ไม่อรรถาธิบายความหมายโดยตีความหรือการให้ความหมายเทียบเคียงและไม่เปรียบเทียบพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ กับนามของสิ่งถูกสร้างทั้งปวง (Ibn Qudamah, 1994 : 9)

3. พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ทุก ๆ พระนามตามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและที่มีระบุไว้ในชะติษเป็นพระนามอันวิจิตร สวยงาม ไม่มีข้อบกพร่องและข้อตำหนิใด ๆ และพระนามของพระองค์ทุก ๆ พระนามเป็นพระนามที่ให้ความหมายและยืนยันในคุณลักษณะที่ทำให้ความสมบูรณ์เหมาะสมคู่ควรกับความเกรียงไกรและความยิ่งใหญ่ของพระองค์

4. บรรดาพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ เนื่องจากบรรดาพระนามของพระองค์มาจากคุณลักษณะชาติของพระองค์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/186) และบรรดาพระนามนั้นมาจากคำรัสของพระองค์ ซึ่งคำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/188) ดังนั้น บรรดาพระนามของพระองค์จึงมิใช่สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ด้วยเช่นกัน

5. พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มิได้ถูกจำกัดจำนวนเพียง 99 พระนาม หากแต่พระนามของพระองค์ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและที่ถูกระบุไว้ในชะติษเป็นพระนามเพียงบางส่วนเท่านั้นซึ่งยังมีพระนามที่พระองค์มิได้ทรงเปิดเผยให้ผู้ใดได้รับรู้อีก ดังที่นบีมุฮัมมัด ﷺ เคยกล่าวในการขอพรว่า “ฉันขอวิงวอนจากพระองค์ ด้วยกับทุก ๆ พระนามของพระองค์ที่พระองค์ทรงเรียกขานชาติของพระองค์ หรือพระนามที่พระองค์ทรงประทานไว้ในคัมภีร์ของพระองค์ หรือพระนามที่พระองค์ทรงสอนมันให้แก่ผู้ใดผู้หนึ่งในสิ่งที่ถูกบังเกิดของพระองค์ หรือพระนามที่พระองค์ทรงเก็บรักษาไว้เป็นความลับ ณ ที่พระองค์” และพระนามอันวิจิตรของอัลลอฮฺ ﷻ บางพระนามมีความประเสริฐมากกว่าบางพระนาม (Ibn Taymiyah, 1991 : 17/211 , Ibn al-Qayyim, 2004 : 1/293)

6. ประเด็น “นามกับผู้ถูกให้นาม” ซึ่งหมายถึง “พระนามคืออัลลอฮฺ ﷻ หรือมิใช่พระองค์” ประเด็นดังกล่าวเป็นแนวคิดของพวกอูตริทางความคิดด้านหลักศรัทธา ที่หยิบยกมาได้ถึงกัน ซึ่งไม่มีอุละมาอ์คนใดในยุคของสะลัฟกล่าวถึง ดังนั้น อิบน์ ตัยมียะฮฺ จึงได้กล่าวถึงทัศนะของอุละมาอ์ที่อ้างอิงถึงกลุ่มอะฮฺลุลสุนนะฮฺกับประเด็นดังกล่าวว่า พระนามนั้นมีใช้อัลลอฮฺ ﷻ ตามความเชื่อของกลุ่มอัลญะมียะฮฺ เนื่องจากอัลญะมียะฮฺเชื่อว่าคำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ เป็นสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ บรรดาพระนามของพระองค์จึงเป็นสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ด้วยเช่นกัน ดังนั้นทุก ๆ สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่จึงมิใช่อัลลอฮฺ ﷻ และพระนามก็มีใช้ชาติของอัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งเป็นแนวคิดหนึ่งของอัลอะชาอีเราะฮฺ และอุละมาอ์อะฮฺลุลสุนนะฮฺบางส่วนเช่น อัลลาลิกายี ¹ อัลบะฆะเวีย ² หากแต่กลุ่มอะฮฺลุลสุนนะฮฺส่วนใหญ่และบรรดาสหายนของอะหมัด บิน หันบัล ให้ทัศนะว่า บรรดาพระนามคือพระนามสำหรับ

¹ อัลลาลิกายี คือ อูบัย อัลกอเซ็ม อิบะตุลลอฮฺ บิน อัลฮะสัน บิน มันศูร อัญญาอะบะรียฺ เสียชีวิตในปีอิญญะเราะฮฺศักราช 417 (al-Dhahabi, 1984 : 17/419)

² อัลบะฆะเวีย คือ อูบัย มุฮัมมัด อัลฮุสัยน บิน มัสอูด อัลบะฆะเวีย เกิดในปีอิญญะเราะฮฺศักราช 433 และเสียชีวิตในปีอิญญะเราะฮฺศักราช 516 มีผลงานด้านการประพันธ์ตำราเกี่ยวกับ ตัฟสีร การอ่านอัลกุรอาน ชะติษ และฟิกฮ์มากกว่า 16 ผลงาน (al-Dhahabi, 1984 : 19/439)

อัลลอฮ์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/185-188) ซึ่งใช้สำหรับเรียกขานพระองค์ ดังที่อัลลอฮ์ คำว่า

﴿وَاللَّهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى﴾

“และอัลลอฮ์ทรงมีบรรดาพระนามอันสวยงาม”

(สุเราะฮ์อัลอะอฺรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 180)

จากความหมายของอายะฮ์ เป็นการยืนยันว่าสำหรับพระองค์อัลลอฮ์ นั้น มีบรรดาพระนามที่วิจิตร สวยงาม มีความสมบูรณ์ ปราศจากข้อตำหนิใด ๆ หลากหลายพระนาม และหนึ่งจากบรรดาพระนามของพระองค์คือพระนาม “อัลลอฮ์” (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/198) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟที่ว่า คำรัสของอัลลอฮ์ มีใช้สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ และบรรดาพระนามของพระองค์ก็มีใช้สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ด้วยเช่นกัน ซึ่งคำรัสของพระองค์และบรรดาพระนามของพระองค์นั้นมาจากบรรดาคุณลักษณะชาติของพระองค์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/186)

7. การสาบานต่อบรรดาพระนามของอัลลอฮ์ คือการสาบานต่ออัลลอฮ์ ด้วยเช่นกัน บรรดาอุละมาอ์ด้านนิติศาสตร์อิสลามต่างมีทัศนะที่สอดคล้องกันในประเด็นการสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ว่ามีผลเช่นเดียวกับการสาบานต่ออัลลอฮ์ หมายถึงจำเป็นต้องปฏิบัติตามคำสาบาน ซึ่งหากผิดคำสาบานก็จำเป็นต้องจ่ายกัฟฟาเราะฮ์หรือค่าปรับ ดังนั้นหากว่าพระนามของอัลลอฮ์ มิได้หมายถึงอัลลอฮ์ การสาบานต่อบรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ดังกล่าวจึงไม่มีผลแต่อย่างใด เนื่องจากการสาบานต่อสิ่งอื่นจากอัลลอฮ์ จึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามคำสาบาน (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/190) แต่ถือเป็นการตั้งภาคีต่อพระองค์ในการสาบาน

4.1.10.2 แนวคิดของเคาะลัฟกับพระนามของอัลลอฮ์

หลักการศรัทธาและความเชื่อของเคาะลัฟด้านพระนามของอัลลอฮ์ ที่ใกล้เคียงกับแนวคิดของสะลัฟมากที่สุด คือกลุ่มแนวคิดอัลอะฮาอิเราะฮ์ส่วนใหญ่ ซึ่งมีหลักศรัทธา ดังนี้

1. อัลอะฮาอิเราะฮ์ส่วนใหญ่ยืนยันและยอมรับในพระนามของอัลลอฮ์ ว่าพระองค์ทรงมีบรรดาพระนามอันวิจิตร สวยงาม และพระนามของอัลลอฮ์ ต้องได้มาจากการอนุมัติของพระองค์ โดยได้รับการยืนยันด้วยหลักฐานจากคัมภีร์อัลกุรอาน หรือสุนนะฮ์ (al-Raziyy, 1902 : 18) หรือพระนามที่อุละมาอ์ยืนยันสอดคล้องกัน โดยอัลบัยฮะกี ¹ ได้ยืนยันถึงแนวทางการได้มาของพระนามว่าจะต้องได้มาจากหนึ่งในสามแนวทางข้างต้น (al-Bayhaqiy, n.d : 14) นอกจาก

¹ อะหมัด บิน อัลฮุสัยน บิน อะลี บิน มูซา อัลคุรอซานีย์ อับดุลอะฮ์มัด อัลบัยฮะกี เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 384 ที่เมืองคุสราญูรด์ หมู่บ้านบัยฮัก เมืองนัยสาบूर เป็นนักนิติศาสตร์อิสลาม เป็นอุละมาอ์อะดีซ เจ้าของผลงานทางวิชาการมากมาย เช่น *دلالة النبوة* ، *الترغيب والترهيب* ، *السنن الكبير* เป็นต้น เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 458 (al-Dhahabiy, 1985 : 18/163)

อัลบากิลลานีย์¹ ที่มีความเห็นว่าพระนามใดที่สติปัญญาพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมกับอัลลอฮ์ ﷻ ก็อนุญาตให้ใช้เรียกขานพระองค์ได้ไม่ว่าพระนามนั้นจะถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานหรือระบุไว้ในสุนนะฮ์หรือไม่ก็ตาม ซึ่งทัศนะดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของอัลมุอตะซีละฮ์ (al-Raziyy, 1902 : 18)

2. พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มิได้จำกัดจำนวนว่ามีเพียง 99 พระนาม หากแต่พระนามที่ถูกระบุไว้ในสายรายงานของออบู ฮุรอยเราะฮ์เป็นบรรดาพระนามที่เป็นที่รู้จักกันดีและเป็นพระนามที่มีความหมายชัดเจน (al-Bayhaqiy, n.d : 16) นอกจากนี้พระนามของพระองค์แต่ละพระนามนั้นมีความพิเศษและความประเสริฐแตกต่างกัน (Khalid, 2009 : 268)

3. บรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มิใช่สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ และพระนามของพระองค์จะไม่แยกจากพระองค์ (Khalid, 2009 : 267)

4. บรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ จะบ่งบอกถึงความหมาย และบ่งบอกถึงคุณลักษณะของพระองค์ ดังที่อรรอซีได้กล่าวไว้ว่า บรรดาพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นบ่งบอกถึงคุณลักษณะของพระองค์ (al-Raziyy, 1902 : 12)

5. ประเด็น “นามกับผู้ถูกให้นาม” หมายถึง “พระนามคืออัลลอฮ์ ﷻ หรือมิใช่พระองค์” อัลอะซาอิเราะฮ์มีความเห็นออกเป็นสองแนวทาง คือ 1) พระนามคือซาตของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นหนึ่งในทัศนะของบรรดาสหายของออบู ฮะสัน อัลอัซฮารี 2) พระนามมิใช่ซาตของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นแนวคิดของอัลญะฮมียะฮ์ อัลมุอตะซีละฮ์ และเป็นแนวคิดของอูละมาอ์ส่วนใหญ่ของอัลอะซาอิเราะฮ์ อรรอซี (al-Raziyy, 1902 : 3) ได้แสดงทัศนะของตนเองโดยอ้างอิงคำพูดของอัลฆุซซาลีย์² ว่า “จริง ๆ แล้วพระนาม ผู้ถูกให้พระนาม และการให้พระนาม (การตั้งชื่อ) เป็นสามสิ่งที่มีความแตกต่างกัน” และอรรอซีก็เห็นด้วยกับทัศนะดังกล่าว เนื่องจากพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ มีหลายพระนาม หากพระนามคือซาตของอัลลอฮ์ ﷻ เมื่อพระองค์ทรงมีหลายพระนามแน่นอนพระองค์ก็ต้องมีหลายซาตด้วยเช่นกัน ดังนั้นพระนามจึงมิใช่อัลลอฮ์ ﷻ

จากแนวคิดหลักศรัทธาของสะลัฟและเคาะลัฟอัลอะซาอิเราะฮ์กับพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ พบว่ามีหลักศรัทธาที่สอดคล้องกันในหลาย ๆ ประเด็นและมีความแตกต่างกันในบาง

¹ อัลบากิลลานีย์ คือออบูบุบักร มุฮัมมัด บิน อัดตอยยิบ บิน มุฮัมมัด อัลบัศรี อิบน์ อัลบากิลลานีย์ รู้จักกันในนามอัลบากิลลานีย์ เป็นอูละมาอ์วิพากษ์ศาสตร์ กลุ่มอัลอะซาอิเราะฮ์ เป็นชาวเมืองอัลบัศเราะฮ์ และมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่กรุงแบกแดด มีผลงานการประพันธ์ตำรามากกว่า 50 ผลงาน เช่น “الملل والنحل , إعجاز القرآن” เป็นต้น เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 338 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 403 (al-Dhahabiy, 1985 : 17/190)

² อัลฆุซซาลีย์ คือ ออบูฮามิด มุฮัมมัด บิน มุฮัมมัด บิน มุฮัมมัด บิน อะหมัด อัลฆุซซาลีย์ อัซซาฟีอีย์ เกิดในหมู่บ้านอัลฆุซซาละฮ์ เมืองครุอสาน ในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 450 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 505 (al-Dhahabiy, 1984 : 19/322)

ประเด็นเท่านั้น สำหรับแนวคิดที่สละฟและอัลอะฮาอิเราะฮุมมีทศนะตรงกันเกี่ยวกับพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มีดังนี้

1. สละฟและอัลอะฮาอิเราะฮุส่วนใหญ่ยอมรับว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีพระนามอันวิจิตร สวยงาม ไม่มีข้อบกพร่องใด ๆ และพระนามของพระองค์ทุก ๆ พระนามล้วนเป็นพระนามที่มีความหมายและยืนยันถึงคุณลักษณะอันสมบูรณ์ เหมาะสมคู่ควรกับความเกรียงไกรของพระองค์

2. พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ได้มาจากการอนุมัติของอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยหลักฐานที่ชัดเจนจากคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺ มิใช่สิ่งที่สติปัญญาของมนุษย์จะสามารถค้นพบได้ด้วยตนเอง

3. บรรดาพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ และบรรดาพระนามของพระองค์จะคงอยู่กับชาติของพระองค์ตลอดไป

4. พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ มิได้มีเพียง 99 พระนาม ตามที่ระบุจำนวนไว้ในฮะดีษ แต่เป็นการกำหนดจำนวนไว้เพื่อการตอบแทนสำหรับผู้ที่สามารถท่องจำและเข้าใจบรรดาพระนามเหล่านั้นได้

5. บรรดาพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ จะบ่งบอกถึงความหมาย และคุณลักษณะของพระองค์

สำหรับประเด็นที่มีความเห็นแตกต่างกันระหว่างสละฟกับอัลอะฮาอิเราะฮฺ คือ ประเด็น “พระนามนั้นคือชาติอัลลอฮฺ ﷻ หรือมิใช่ชาติพระองค์” สละฟเห็นว่าบรรดาพระนามนั้นเป็นพระนามสำหรับอัลลอฮฺ ﷻ และเป็นพระนามที่ใช้สำหรับเรียกขานพระองค์ ในขณะที่อัลอะฮาอิเราะฮฺมีความเห็นออกเป็นสองแนวทางคือ 1) พระนามคือชาติอัลลอฮฺ ﷻ และ 2) พระนามมิใช่ชาติอัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งเป็นความเห็นของอุละมาอ์อัลอะฮาอิเราะฮฺส่วนใหญ่

และจากความเห็นต่างในประเด็น พระนามคือชาติของพระองค์หรือไม่นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าพระนามทุก ๆ พระนามที่มีมากกว่า 99 พระนาม เป็นพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ เป็นพระนามที่พระองค์ใช้เรียกแทนชาติของพระองค์เอง และพระองค์ทรงใช้ให้บ่าวของพระองค์วิงวอนขอโดยเรียกขานพระองค์ด้วยพระนามเหล่านั้น แต่มิได้หมายความว่าหนึ่งพระนามคือหนึ่งชาติ เนื่องจากพระองค์ทรงเอกะมีเพียงชาติเดียว แต่ในชาติเดียวนั้นมีพระนามที่ใช้เรียกขานแทนพระองค์ได้หลายพระนาม เช่นเดียวกับคน ๆ หนึ่งที่มีชื่อสำหรับเรียกแทนตัวได้หลายชื่อ มีชื่อที่อยู่ในทะเบียนราษฎร ชื่อที่ใช้เรียกในครอบครัว ชื่อที่เรียกกันในหมู่เพื่อนฝูง แต่ทุก ๆ ชื่อนั้นหมายถึงคน ๆ เดียวกัน

4.2 คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

4.2.1 ความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

4.2.1.1 ความหมายทางภาษา

คุณลักษณะ (صِفَات) เป็นคำภาษาอาหรับในรูปของคำพหูพจน์ มีรูปคำเอกพจน์ว่า “صِفَةٌ” หมายถึงคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ถูกให้ลักษณะ เช่น ความรู้ ความเขลา ขาวดำ หรือหมายถึง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ที่ทำให้รู้ถึงสิ่งหนึ่งได้ (Luyis Ma'arif, 1986 : 93) ทั้ง “صِفَةٌ” และ “وَصْفٌ” มีความหมายเดียวกัน ในบางครั้งความหมายที่ต้องการของทั้งสองคำหมายถึง ถ้อยคำที่บ่งบอกถึงลักษณะที่ปรากฏอยู่กับสิ่งที่ถูกให้ลักษณะ เช่น คำพูดเศาะฮาบะฮ์ที่กล่าวว่า ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾¹ ฉันทชอบอายะฮ์นี้ เพราะอายะฮ์นี้เป็นคุณลักษณะของพระผู้ทรงเมตตา และในบางครั้งความหมายที่ต้องการคือ ความหมายของถ้อยคำที่บ่งบอกลักษณะ เช่น “قُدْرَةٌ” หมายถึง ความเดชาภาพ ซึ่งทั้ง “صِفَةٌ” และ “وَصْفٌ” มาจากรากศัพท์เดียวกันเช่นเดียวกับคำว่า وَعَدٌ และ عِدَةٌ อย่างไรก็ตามกลุ่มอัลกุลลาบียะฮ์² เห็นว่าทั้งสองคำนั้นมีความแตกต่างกันโดยระบุว่า “وَصْفٌ” คือ ถ้อยคำที่บ่งบอกลักษณะ ส่วน “صِفَةٌ” คือ ความหมายของถ้อยคำที่บ่งบอกลักษณะที่ปรากฏอยู่กับสิ่งที่ถูกให้ลักษณะ (Ibn Taymiyah, 1991 : 3/335)

4.2.1.2 ความหมายทางวิชาการ

เมื่อคุณลักษณะ (صِفَات) หมายถึง ลักษณะที่ดำรงอยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ถูกให้ลักษณะ หรือหมายถึง เครื่องหมาย สัญลักษณ์ ที่ทำให้รู้ถึงสิ่งหนึ่งได้ ดังนั้น صِفَاتِ اللَّهِ จึงหมายถึง คุณลักษณะอันสมบูรณ์ที่ดำรงอยู่กับซาตของอัลลอฮ์ ﷻ (Khalid, 1995 : 2/400) เช่น البصر، السمع، العلم، الإرادة، القدرة ซึ่งแนวคิดของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์ วัลญะมาอะฮ์ ยืนยันและยอมรับว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะที่สมบูรณ์ เป็นคุณลักษณะที่พระองค์ได้ทรงให้แก่ซาตของพระองค์เอง และเป็นคุณลักษณะที่เราะฮ์สุลุลลอฮ์ ﷺ ระบุไว้ โดยยืนยันว่าไม่มีสิ่งใดที่มีคุณลักษณะเสมอเหมือนกับ

¹ สุเราะฮ์อัลอิคลาศ อายะฮ์ที่ 1

² กลุ่มแนวคิดอัลกุลลาบียะฮ์ปรากฏขึ้นในช่วงครึ่งแรกของอิญญ์เราะฮ์ศตวรรษที่ 3 โดยอ้างอิงถึงอบู มุฮัมมัด अबดุลเลาะห์ บิน สะอีด บิน กิลาบ อัลบศรีญ์ รู้จักในนามอิบน์ กิลาบ ถือได้ว่าเป็นอุละมาฮ์ มตะกัลลีมีระดับแนวหน้าของเมืองบศเราะฮ์ ในยุคนั้นเป็นคู่ขัดแย้งที่มีความเห็นแตกต่างกันมากกับญะฮ์ม บิน ศอฟวานผู้นำกลุ่มญะฮ์มียะฮ์มากที่สุด และถือได้ว่าเป็นอุละมาฮ์ อัลอะซาอิเราะฮ์ที่มีแนวคิดใกล้เคียงกับแนวคิดสะลัฟมากที่สุด (Ibn Taymiyah, 1991 : 12/202-203)

คุณลักษณะของพระองค์ โดยไม่สืบเสาะแสวงหาในรายละเอียด พระองค์ทรงบริสุทธิ์จากคุณลักษณะที่บกพร่อง ปราศจากข้อตำหนิ และเป็นคุณลักษณะที่ไม่มีความคล้ายคลึงกับสิ่งถูกสร้างทั้งปวง (Khalid, 1995 : 2/401) เป็นคุณลักษณะที่ทำให้สามารถจำแนกอัลลอฮ์ ﷻ พระผู้สร้างออกจากสิ่งถูกสร้างอื่น ๆ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ได้มาจากคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษที่เศาะหีหะห์เท่านั้น

จากความหมายของคุณลักษณะสรุปได้ว่า คุณลักษณะคือเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์หรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะประจำที่อยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ทำให้สามารถรู้ถึงสิ่งนั้นได้และสามารถแยกแยะระหว่างสิ่งต่าง ๆ ออกจากกันได้ด้วยลักษณะนั้น แต่คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นแตกต่างจากลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั่ว ๆ ไปอย่างสิ้นเชิง คุณลักษณะของพระองค์เป็นคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์มาแต่เดิม เป็นคุณลักษณะที่สมบูรณ์บริสุทธิ์จากข้อบกพร่องใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีผู้ใดที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเทียบเคียงกับพระองค์ได้ พระองค์ทรงให้คุณลักษณะชาติของพระองค์โดยยืนยันไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและคุณลักษณะที่เราะสุลุลลอฮ์ ﷺ ได้ยืนยันไว้เท่านั้น ไม่สมควรและไม่เป็นที่อนุญาตให้ผู้ใดกำหนดหรือให้คุณลักษณะกับอัลลอฮ์ ﷻ นอกเหนือจากที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและฮะดีษที่เศาะหีหะห์

4.2.2 ความแตกต่างระหว่างพระนาม (أَسْمَاءُ) กับคุณลักษณะ (صِفَات)

พระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ มีความแตกต่างกันโดยพิจารณาจากค่านิยมดังนี้

พระนาม (أَسْمَاءُ) ของอัลลอฮ์ ﷻ หมายถึง สิ่งที่บ่งบอกถึงชาติของอัลลอฮ์ ﷻ และบ่งบอกถึงคุณลักษณะอันสมบูรณ์ที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์เช่น **العليم** (ผู้ทรงรอบรู้) **السميع** (ผู้ทรงได้ยิน) **البصير** (ผู้ทรงเห็น) พระนามเหล่านี้นอกจากจะบ่งบอกถึงชาติของอัลลอฮ์ ﷻ แล้วยังบ่งบอกถึงคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ เป็นการยืนยันว่าพระองค์ทรงมี **العلم** (ความรู้) **السمع** (ทรงมีการได้ยิน) **البصر** (ทรงมีการเห็น)

ในขณะที่คุณลักษณะ (صِفَات) หมายถึง ลักษณะอันสมบูรณ์ที่ดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้นพระนามจะบ่งบอกได้ 2 ประการ ในคราวเดียวกัน คือ 1) บ่งบอกถึงชาติ และ 2) บ่งบอกถึงคุณลักษณะของชาติ ซึ่งกล่าวได้ว่าพระนามจะให้ความหมายและบอกถึงคุณลักษณะ แต่คุณลักษณะจะบ่งบอกถึงลักษณะเพียงอย่างเดียว ('Ahmad, 1998 : 3/160)

อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญที่สามารถจำแนกระหว่างพระนามกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ได้ ('Alawiy, 2005 : 20-23) มีดังนี้

1. พระนามของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นถ้อยคำที่มีได้ผันหรือมิได้นำมาจากถ้อยคำที่เป็นคุณลักษณะ เช่น พระนาม الرَّحِيمِ (ผู้ทรงเมตตา) มิได้นำมาจากถ้อยคำที่เป็นคุณลักษณะ (الرَّحْمَةُ) ในทางตรงกันข้าม ถ้อยคำที่เป็นคุณลักษณะนั้น ผันหรือนำมาจากถ้อยคำที่เป็นพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ เช่น คุณลักษณะ (الرَّحْمَةُ) นำมาจากพระนาม الرَّحِيمِ (ผู้ทรงเมตตา) และพระนาม الْقَادِرُ (ผู้ทรงเดชานุภาพ) มิได้นำมาจากถ้อยคำคุณลักษณะ الرَّحْمَةُ แต่คุณลักษณะ الرَّحْمَةُ นำมาจากถ้อยคำที่เป็นพระนาม الْقَادِرُ เช่นเดียวกันคุณลักษณะ الرَّحْمَةُ เป็นถ้อยคำที่นำมาจากพระนาม الْمُؤْتِمِرِينَ เป็นต้น ดังนั้น จึงไม่สามารถเอาพระนามที่ผันหรือนำมาจากคุณลักษณะได้ เช่น مَكْرُ اللَّهِ ไม่สามารถนำมาตั้งพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ได้ เนื่องจากพระนามของพระองค์นั้นเป็นสิ่งที่ได้มาจากการเตาฟีกียะฮ์ หรือการอนุมัติจากอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่มีปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานหรือจากสุนนะฮ์เท่านั้น

2. พระนามเป็นคำที่มีได้ผันมาจากคำที่แสดงถึงการกระทำของอัลลอฮ์ ﷻ เช่น พระนาม الْمُجِبُّ มิได้นำมาจากคำกริยา جُبُّ คำว่า الْكَافِيَ มิได้นำมาจากคำกริยา كَفَى และคำว่า الْعَايِضُ มิได้นำมาจากคำกริยา عَضِبُ ในขณะที่คุณลักษณะเป็นคำที่นำมาจากกริยา จึงกล่าวได้ว่าคุณลักษณะนั้นจะมีความหมายที่กว้างกว่าพระนาม

3. พระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ มีลักษณะในการนำมาใช้เหมือนกันคือสามารถนำมาใช้ในการขอความคุ้มครองและใช้เป็นถ้อยคำสาบานได้ แต่จะแตกต่างกันในกรณีที่นำมาใช้ในการแสดงความนับถือของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการนำมาตั้งชื่อ เพราะสามารถนำพระนามของพระองค์มาตั้งชื่อได้โดยการนำคำว่าอับด์ (عَبْدٌ) มาวางไว้หน้าพระนามใดพระนามหนึ่งของอัลลอฮ์ ﷻ เช่น عَبْدُ الرَّحْمَنِ , عَبْدُ الْكَرِيمِ แต่ไม่สามารถที่จะนำคุณลักษณะของพระองค์มาใช้ในการตั้งชื่อได้ เช่น การตั้งชื่อว่า عَبْدُ الرَّحْمَةِ , عَبْدُ الْكَرَمِ เป็นต้น

4.2.3 หลักฐานยืนยันและแหล่งที่มาของคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

ส่วนหนึ่งของการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ คือการศรัทธาต่อบรรดาคุณลักษณะของพระองค์ ซึ่งพระองค์ได้ทรงให้คุณลักษณะต่าง ๆ แก่ชาติของพระองค์เอง ดังปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและคำบอกเล่าจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันสมบูรณ์ปราศจากข้อบกพร่องใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งหลักฐานยืนยันและแหล่งที่มาของคุณลักษณะดังนี้

4.2.3.1 อัลกุรอาน

เมื่อยืนยันและยอมรับว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีอยู่จริง การมีอยู่ของพระองค์โดยปราศจากคุณลักษณะเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับความเป็นจริง เนื่องจากทุก ๆ สรรพสิ่งล้วนมีลักษณะประจำอยู่กับสิ่งนั้น ซึ่งลักษณะที่อยู่กับสรรพสิ่งต่าง ๆ นั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงสภาพไปตามกาลเวลา

ซึ่งแตกต่างจากคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีมาแต่ดั้งเดิม ไม่เปลี่ยนแปลงและสูญสลาย พระองค์ได้ดำรงยืนยันในการมีพระนามอันวิจิตรของพระองค์ว่า

﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ﴾

“และอัลลอฮ์นั้นมีพระนามอันสวยงาม”

(สุเราะฮ์อัลอะฮรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 180)

จากความหมายอายะฮ์ พระองค์ทรงยืนยันว่าพระองค์ทรงมีพระนามอันวิจิตรสวยงาม ซึ่งการยืนยันและการยอมรับในพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ คือการยืนยันและยอมรับในคุณลักษณะของพระองค์ด้วยเช่นกัน (Ibn Hajar, 1989 : 13/442) เนื่องจากพระนามทุก ๆ พระนามของพระองค์นอกจากจะบ่งบอกถึงชาติของพระองค์แล้วยังบ่งบอกถึงคุณลักษณะอันสมบูรณ์ของพระองค์ ซึ่งพระองค์ทรงให้คุณลักษณะของพระองค์ว่า (الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ) โดยดำรงไว้ว่า

﴿وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

“และคุณลักษณะอันสูงส่งในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน เป็นกรรมสิทธิ์ของพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(สุเราะฮ์ฮัจญ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 27)

อัญญาอะบะรีย ¹ (al-Tabariy, 1992 :10/181-182) ได้รรถาธิบายความหมาย

“وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ” โดยนำมาจากทัศนะของอิบนุ อับบาส และอัลเกาะตาตะฮ์ตีให้ความหมายไว้ว่า สำหรับ อัลลอฮ์ ﷻ พระองค์ทรงมีคุณลักษณะอันสูงส่งในบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่สมควรแก่การเคารพสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น ไม่มีภาคใด ๆ สำหรับพระองค์ และไม่มีสิ่งใดที่เสมอเหมือนกับพระองค์ผู้ทรงบริสุทธิ์

จากความหมายที่อัญญาอะบะรียได้นำมากล่าวไว้ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เป็นการยืนยันถึงคุณลักษณะอันสูงส่งของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สมบูรณ์ ปราศจากข้อบกพร่องใด ๆ ทั้งสิ้น

2. การยืนยันคุณลักษณะว่าพระองค์ผู้ทรงเอกะ และให้คุณลักษณะของพระองค์ว่าเป็นผู้ทรงบริสุทธิ์จากสิ่งที่เป็นข้อตำหนิ และพระองค์ไม่ทรงเหมือนกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งสิ้น

นอกจากนี้ พระองค์ยังได้ดำรงยืนยันคุณลักษณะของพระองค์และปฏิเสธคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสมไม่คู่ควรกับพระองค์ไว้อีกว่า

﴿لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ ۗ وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

“สำหรับบรรดาผู้ไม่ศรัทธาต่อวันปรโลกเป็นตัวอย่างที่ชั่วร้าย และสำหรับ

¹ อบู ยะฮ์ฟร มุฮัมมัด บิน ญะรียร์ อัญญาอะบะรีย เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 224 ที่เมืองฆอบรอซสถาน และเสียชีวิตที่เมืองแบกแดด ปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 310 (al-Dhahabiy, 1984 : 14/267)

อัลลอฮมีตัวอย่างอันสูงส่ง และพระองค์คือผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(สุเราะฮอันนะหฺล ส่วนหนึ่งของอายะฮที่ 60)

อัลกุฎฎีบีย์¹ (al-Qurtubiy, 1988 :10/79) อรรถาธิบายความหมายไว้ว่า ผู้ปฏิเสธ วันอาคีเราะฮ ได้กล่าวหาว่าพระองค์อัลลอฮ ﷻ ทรงมีบุตรสาว การให้คุณลักษณะเช่นนั้นถือเป็นสิ่งชั่วร้ายที่เกิดจากความเขลาและการปฏิเสธ บ้างก็ว่าผู้ปฏิเสธวันอาคีเราะฮ กล่าวหาว่าพระองค์ทรงมีคูครองและทรงมีบุตร ดังนั้นพระองค์จึงได้ปฏิเสธคุณลักษณะที่บรรดาพวกปฏิเสธได้กล่าวหาไว้ว่า “وَاللَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى” สำหรับพระองค์นั้นทรงมีคุณลักษณะอันสูงส่ง พระองค์ทรงบริสุทธิ์และทรงเอกละ ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนหรือเท่าเทียมพระองค์

﴿سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ﴾

“มหาบริสุทธิ์ยิ่งแก่พระเจ้าของเจ้า พระเจ้าแห่งอำนาจ จากสิ่งที่พวกเขา กล่าวอ้าง”

(สุเราะฮอัศศอฟฟาต อายะฮที่ 180)

จากความหมายของอายะฮอัลลอฮ ﷻ ได้ทรงให้ความบริสุทธิ์ต่อชาติของพระองค์ จากคุณลักษณะที่บกพร่องไม่สมบูรณ์ตามที่บรรดาผู้ปฏิเสธได้ให้แก่พระองค์ และจากความเข้าใจในอายะฮคือการที่พระองค์ได้ยืนยันในคุณลักษณะที่สมบูรณ์ของพระองค์

4.2.3.2 อัลอะดีษ

จากคำอรรถาธิบายของอิบนุ ฮะญัร (Ibn Hajar, 1989 : 13/441) ที่ได้อ้างอิงอะดีษของอัลบัยฮะกี๊ ซึ่งบันทึกไว้ในหนังสืออัลอัสมาอ์วัศศิฟาต ด้วยสายรายงานที่หะสัน จากอิบนุ อับบาส เล่าว่า

أَنَّ الْيَهُودَ أَتَوْا النَّبِيَّ ﷺ فَقَالُوا : "صِفْ لَنَا رَبَّكَ الَّذِي تَعْبُدُ، فَأَنْزَلَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ إِلَى آخِرِهَا، فَقَالَ : "هَذِهِ صِفَةُ رَبِّي عَزَّ وَجَلَّ"

ชาวยิวได้มาพบท่านนบี ﷺ และกล่าวกับท่านนบีว่า “ท่านจงบอกลักษณะพระเจ้าที่ท่านสักการะด้วยเถิด” จากนั้นอัลลอฮ ﷻ จึงได้ประทาน

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾ ทั้งสุเราะฮ และท่านนบีได้กล่าวกับยิวอีกว่า “นี่คือคุณลักษณะพระผู้อภิบาลของฉัน ผู้ทรงสูงส่งยิ่ง”

¹ อับดุลเลาะฮ มุฮัมมัด บิน อะหมัด อัลอันศอริย อัลคอซเราะญีย อัลอันตะลุสีย อัลกุฎฎีบีย์ เกิดที่เมืองกุฎฎิบะฮ อัลอันตะลุส ในปีฮิจญเราะฮศักราชที่ 600 และในปีฮิจญเราะฮศักราชที่ 633 ได้เดินทางมาพำนักอาศัยอยู่ในอียิปต์ และเสียชีวิตอยู่ที่นั่นในปีฮิจญเราะฮศักราช 671 (al-Qurtubiy, 1988 : 1/1)

จากอะดิซข้างต้นเป็นอีกหลักฐานหนึ่งที่ยืนยันถึงการมีอัลลอฮ์ ﷻ และยืนยันว่า พระองค์ทรงมีคุณลักษณะอันสูงส่ง โดยเฉพาะสุเราะฮ์อัลอิคลาศเป็นสุเราะฮ์ที่ยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ว่าพระองค์นั้นทรงเอกะ ทรงเป็นที่พึ่ง พระองค์นั้นมิได้ถูกกำเนิดและมีได้ให้กำเนิดผู้ใด และไม่มีผู้ใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เสมอเหมือนหรือเทียบเท่ากับพระองค์

นอกจากนี้ยังมีอะดิซที่ยืนยันในคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ในลักษณะเดียวกันนี้อีกหลายอะดิซโดยเฉพาะอะดิซเกี่ยวกับความประเสริฐของ “لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ” และสุเราะฮ์อัลอิคลาศ

4.2.4 ความสำคัญของการศึกษาคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

วิชาความรู้ในแต่ละศาสตร์นั้นมีความสำคัญมากน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของแต่ละศาสตร์ว่ามีความเกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์อย่างไร กับสิ่งใด สำหรับการศึกษาบรรดาคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าการศึกษาพระนามของพระองค์ เนื่องจากการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ นั้นมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ 1) ศรัทธาว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีอยู่จริง 2) ศรัทธาว่าพระองค์ทรงเป็นพระเจ้าแต่เพียงพระองค์เดียว 3) ศรัทธาว่าพระองค์ทรงเป็นพระเจ้าเพียงองค์เดียวที่คู่ควรต่อการเคารพ สักการะ และ 4) ศรัทธาว่าพระองค์ทรงมีพระนามและคุณลักษณะที่สมบูรณ์ ผู้ใดปฏิเสธความเชื่อความศรัทธาในองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่ง ถือว่าเขาไม่ใช่ผู้ศรัทธาที่สมบูรณ์ (al-'Uthaymin, n.d. : 8-9)

เพราะฉะนั้นการศรัทธาต่อบรรดาคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ และบรรดาพระนามของพระองค์จึงเป็นส่วนหนึ่งของการศรัทธาต่อพระองค์ ซึ่งพระองค์ได้ทรงให้คุณลักษณะแก่ชาตของพระองค์เอง ดังนั้นการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตลอดจนการยืนยันและการยอมรับต่อบรรดาคุณลักษณะของพระองค์จึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งในอิสลาม เนื่องจากเป็นหลักฐานของการศรัทธาต่อพระองค์ ซึ่งการศึกษาคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ มีความสำคัญดังนี้

1. คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่บ่งบอกถึงความยิ่งใหญ่ ความสมบูรณ์ในความเดชาภาพและความปรีชาญาณของพระองค์เช่นเดียวกับพระนาม การศึกษาคุณลักษณะของพระองค์เป็นอีกแนวทางหนึ่งนำไปสู่การรู้จักพระองค์ และการให้ความยิ่งใหญ่ ตลอดจนการให้ความบริสุทธิ์ต่อพระองค์ (‘Umar, 1994. : 32)

2. พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงเปิดเผยให้ได้รับรู้ถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของพระองค์ผ่านคัมภีร์อัลกุรอาน และคำบอกเล่าของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยยืนยันถึงคุณลักษณะอันสมบูรณ์และให้ความบริสุทธิ์ต่อพระองค์ด้วยการปฏิเสธคุณลักษณะที่บกพร่องในทุก ๆ มิติ ซึ่งทั้งการยืนยันและการปฏิเสธข้อบกพร่องของคุณลักษณะเป็นแนวทางไปสู่การรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ ตามที่พระองค์ได้ทรงเปิดเผยไว้ การรู้จักพระองค์นั้นจะทำให้เกิดความรักและความสัมพันธ์กับพระองค์

3. ความรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะและการยืนยันในคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นการให้เอกภาพต่อพระองค์ ซึ่งถือว่าเป็นความรู้ที่มีเกียรติ มีคุณค่า และมีความสำคัญอย่างที่สุด อิบน์ฮะญัร (Ibn Hajar, 1989 : 9/74-75) ได้นำเสนอความเห็นของบรรดาอุละมาอ์ในการอธิบายอะดิษความประเสริฐของ ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾¹ ซึ่งหมายถึงสุเราะฮ์อัลอิคลาศว่ามีความสำคัญเท่ากับหนึ่งในสามของคัมภีร์อัลกุรอาน เนื่องจากคัมภีร์อัลกุรอานมีเนื้อหาหลัก 3 ประการ คือ 1) หลักการศรัทธา 2) บทบัญญัติ การปฏิบัติ และ 3) ประวัติความเป็นมาของบรรดามนบีและบรรดาชนในอดีตกาล ซึ่งในสุเราะฮ์อัลอิคลาศได้กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นส่วนใหญ่ โดยในสุเราะฮ์ยืนยันว่าพระองค์นั้นทรงเอกะและปฏิเสธการมีภาคี ยืนยันว่าพระองค์ทรงเป็นที่พึ่งและปฏิเสธการพึ่งพาสิ่งอื่นใด ยืนยันว่าพระองค์นั้นมิได้ถูกกำเนิดและพระองค์มิได้ให้กำเนิดผู้ใดเช่นกัน และยืนยันว่าไม่มีผู้ใดหรือสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เสมอเหมือนหรือเทียบเท่ากับพระองค์ ดังนั้นจึงถือได้ว่าสุเราะฮ์อัลอิคลาศเป็นหนึ่งในสามของเนื้อหาในคัมภีร์อัลกุรอาน

4.2.5 ประเภทคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

การแบ่งคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นประเภทต่าง ๆ ถือได้ว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในอดีต ดังนั้นจึงไม่เป็นที่รู้จักของชนในยุคสะลัฟ สำหรับสาเหตุที่มีการแบ่งคุณลักษณะออกเป็นประเภทต่าง ๆ เนื่องจากกลุ่มแนวคิดอัลมุตะกัลลิมีน² ได้เข้ามาแสดงความคิดเห็นและวิพากษ์วิจารณ์ในเรื่องคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จนมีการเรียกร้องให้ใช้การตีความหรือการให้ความหมายแบบเทียบเคียงกับบางคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จนทำให้เกิดการปฏิเสธคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นอกจากนี้ยังมีการแบ่งคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ออกเป็นประเภทต่างๆ โดยใช้แนวทางที่แตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแนวคิดและความเชื่อของแต่ละกลุ่ม

4.2.5.1 การแบ่งประเภทคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามแนวคิดสะลัฟ

คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์มี 2 ประเภท คือ 1) คุณลักษณะที่สติปัญญามนุษย์ไม่สามารถรับรู้และเข้าใจได้ด้วยตนเอง นอกจากต้องใช้ตัวบทจากอัลกุรอานหรือสุนนะฮ์เพื่อยืนยันคุณลักษณะนั้น ๆ เช่น ทรงมีพระหัตถ์ ทรงมีพระพักตร์ และ

¹ บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 5013 , Muslim, 1999 : 811.

² อัลมุตะกัลลิมีน (المعتكلمين) คือ นักวิทยาศาสตร์หรือนักเทววิทยามีแนวคิดที่ให้ความเชื่อมั่นและให้ความสำคัญกับการให้เหตุผลทางสติปัญญา หมายความว่าเมื่อใดก็ตามที่ตัวบทหลักฐานขัดแย้งกับสติปัญญานักเทววิทยากลุ่มนี้เลือกที่จะใช้สติปัญญาแทนตัวบทหลักฐาน นอกจากนี้ยังใช้หลักตรรกวิทยามาอธิบายหลักความเชื่อในอิสลามจนทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนไปจากความถูกต้อง

2) คุณลักษณะที่สติปัญญามนุษย์และสัญชาตญาณของมนุษย์สามารถรับรู้และเข้าใจได้โดยการพินิจพิเคราะห์ถึงสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนโลกนี้ซึ่งถูกเรียกว่าธรรมชาติ เช่น พระองค์ทรงเดชานุภาพ ทรงพละภาพ และทรงปรีชาญาณ เป็นต้น

นอกจากนี้กลุ่มแนวคิดสะลัฟยังได้วางแนวทางการแบ่งคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ออกเป็นประเภทต่าง ๆ โดยพิจารณาจากประเด็นต่อไปนี้ 1) คุณลักษณะนั้นได้รับการยืนยันและยอมรับหรือถูกปฏิเสธ 2) คุณลักษณะนั้นเกี่ยวข้องกับชาติหรือการกระทำของอัลลอฮ์ ﷻ และ 3) คุณลักษณะนั้นได้รับการยืนยันด้วยตัวบทหลักฐานหรือยืนยันด้วยสติปัญญา นอกจากนี้สะลัฟยังได้ให้คำนิยามคุณลักษณะของแต่ละประเภทไว้ดังนี้ (al-'Uthaymin, 1994 : 31-34, 'Alawiy, 2004 : 31-33) ¹

1. พิจารณาจากการยืนยันและการปฏิเสธคุณลักษณะ

การแบ่งประเภทคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยพิจารณาว่าคุณลักษณะนั้นได้รับการยืนยันหรือถูกปฏิเสธ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 คุณลักษณะที่ได้รับการยืนยันและรับรองจากตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานหรือสุนนะฮ์ เรียกว่า **صِفَاتٌ مُّبَيَّنَةٌ** หรือ **صِفَاتٌ تُبَيَّنَةٌ** หมายถึง คุณลักษณะที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงยืนยันและรับรองคุณลักษณะดังกล่าวด้วยพระองค์เอง ซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานและคุณลักษณะที่นบีมุฮัมมัด ﷺ ยืนยันไว้ เช่น **لَا سِوَاءَ** (การประทับ) **لُتْرُؤُ** (การลง) **أَلَوْجُهُ** (พระพักตร์) และคุณลักษณะอื่น ๆ ซึ่งให้ความหมายในด้านการสรรเสริญและบ่งบอกถึงความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นจะต้องศรัทธาและเชื่อมั่น

1.2 คุณลักษณะที่ถูกปฏิเสธ เรียกว่า **صِفَاتٌ مُنْفِيَةٌ** หรือ **صِفَاتٌ سَلْبِيَّةٌ** หมายถึง คุณลักษณะที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงปฏิเสธจากชาติของพระองค์ หรือคุณลักษณะที่นบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ปฏิเสธไว้ว่ามีใช่คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตลอดจนคุณลักษณะที่บ่งบอกถึงความบกพร่องไม่เหมาะสมกับการเป็นพระเจ้า เช่น **أَلْمُوتُ** (ความตาย) **أَلْسِنَةٌ** (ความง่วง) **أَلتَّنَوْمُ** (การนอนหลับ) **أَلظُّلْمُ** (การอธรรม)

2. พิจารณาจากคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับชาติและการกระทำของอัลลอฮ์ ﷻ

การแบ่งประเภทคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยพิจารณาจากคุณลักษณะที่มีความเกี่ยวข้องกับชาติและการกระทำของอัลลอฮ์ ﷻ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ (al-'Uthaymin, n.d.: 51)

2.1 คุณลักษณะที่ผูกพันและดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ ตลอดไป เรียกว่า **صِفَاتٌ دَائِمَةٌ**

¹ ดู Ibn Taymiyah, 1991 : 6/217-233.

2.2 คุณลักษณะการกระทำที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับพระประสงค์ของอัลลอฮ์

ﷺ เรียกว่า **صِفَاتُ فَعَلِيَّةٍ** มี 2 ประเภท คือ

2.2.1 คุณลักษณะที่สัมพันธ์กับสาเหตุ เช่น **الرِّضَاءُ** (ความพอพระทัย ความปิติยินดี) เมื่อใดที่อัลลอฮ์ ﷻ พบสาเหตุที่ทำให้พอพระทัยพระองค์ก็จะทรงพอพระทัยและปิตินดี ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَاهُ لَكُمْ﴾

“หากพวกเจ้าปฏิเสธศรัทธา แท้จริงอัลลอฮ์ทรงพอเพียงจากพวกเจ้า และจะไม่ทรงปิตินดีต่อการเนรคุณของพวกเจ้าของพระองค์ และหากพวกเจ้ากตัญญู พระองค์ก็จะทรงปิตินดีต่อพวกเจ้า”

(สุเราะฮ์อ์ซุซุมัร ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 7)

2.2.2 คุณลักษณะที่ไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุ เช่น การลงสู่ฟากฟ้าดูนยา ในช่วงท้ายของคำคืน เนื่องจากการลงของอัลลอฮ์ ﷻ ไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุใด ๆ สำหรับการลงของพระองค์

2.3 คุณลักษณะที่พิจารณาแล้วสามารถเป็นได้ทั้ง **صِفَةٌ دَائِمِيَّةٌ** และ **صِفَةٌ فَعَلِيَّةٌ** เช่น **الْكَلَامُ** (ทรงดำรัส) เมื่อพิจารณาถึงพื้นฐานเดิมของการดำรัสถือว่าเป็น **صِفَةٌ دَائِمِيَّةٌ** เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ แต่เมื่อแยกพิจารณาในแต่ละดำรัสถือว่าเป็น **صِفَةٌ فَعَلِيَّةٌ** เพราะอัลลอฮ์ ﷻ ยังคงเป็นผู้ดำรัสในสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์และเมื่อใดก็ตามที่พระองค์ทรงประสงค์

3. พิจารณาจากหลักฐานและการยืนยันคุณลักษณะ

การแบ่งประเภทคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยพิจารณาจากหลักฐานและการยืนยันคุณลักษณะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 **صِفَاتُ خَبَرِيَّةٍ**

صِفَاتُ خَبَرِيَّةٍ หมายถึง คุณลักษณะที่ได้รับการยืนยันจากพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานและจากคำบอกเล่าของนบีมุฮัมมัด ﷺ เรียกคุณลักษณะเหล่านี้ว่า **صِفَاتُ سَمْعِيَّةٍ** หรือ **صِفَاتُ نَقْلِيَّةٍ** ซึ่งอาจเป็นคุณลักษณะด้านชาติ เช่น **الْوَجْهُ** (พระพักตร์) **الْيَدَيْنِ** (พระหัตถ์ทั้งสอง) หรืออาจเป็นคุณลักษณะด้านการกระทำ เช่น **الْفَرْحُ** (ความดีใจ ความปิติ) **الضَّحْكُ** (การหัวเราะ)

3.2 صِفَاتٌ سَمْعِيَّةٌ عَقْلِيَّةٌ

صِفَاتٌ سَمْعِيَّةٌ عَقْلِيَّةٌ หมายถึง คุณลักษณะที่ได้รับการยืนยันด้วยหลักฐานจาก คัมภีร์อัลกุรอาน และสุนนะฮฺ (النَّفْطِيُّ) ผสมผสานกับหลักฐานทางสติปัญญา (العَقْلِيُّ) ซึ่งบาง คุณลักษณะเป็นคุณลักษณะด้านชาติ เช่น الْحَيَاتُ (ทรงมีชีวิต) الْعِلْمُ (ทรงรอบรู้) الْفُدُ (ทรงเดชาบุ ภาพ) และบางคุณลักษณะเป็นคุณลักษณะด้านการกระทำ เช่น الْخَلْقُ (การสร้าง) الْعَطَاءُ (การให้) เป็นต้น

4.2.5.2 การแบ่งประเภทคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ตามแนวคิดเคาะลัฟ

กลุ่มแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอิเราะฮฺ โดยอัสสะนูสีย¹ ยอมรับและยืนยันว่า คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับอัลลอฮฺ ﷻ มี 20 คุณลักษณะ และแบ่งคุณลักษณะทั้ง 20 ออกเป็น 4 ประเภท คือ نَفْسِيَّةٌ وَسَلْبِيَّةٌ وَمَعْنَوِيَّةٌ وَمَعْنَوِيَّةٌ (al-Sanusiy, n.d : 1-3) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. صِفَةٌ نَفْسِيَّةٌ

صِفَةٌ نَفْسِيَّةٌ คือ صِفَةٌ نَبَوِيَّةٌ دَائِبَةٌ หมายถึงคุณลักษณะที่ได้รับการยืนยันว่าเป็น คุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่คุณลักษณะที่เพิ่มขึ้นจากชาติ (Sa'id, 2004 : 33)

صِفَةٌ نَفْسِيَّةٌ มีเพียงคุณลักษณะเดียว คือ الْوُجُودُ หมายถึง อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมี ซึ่งการ มีของอัลลอฮฺ ﷻ คือการมีชาติที่สมบูรณ์ โดยที่มิได้มีสาเหตุหรือได้รับอิทธิพลจากสิ่งใดที่ทำให้ พระองค์มีขึ้น และการมีของพระองค์นั้นมิใช่มีความหมายตรงข้ามกับการไม่มี ซึ่งแตกต่างจากการ ปรากฏขึ้นของสิ่งถูกสร้างอื่น ๆ เพราะการปรากฏขึ้นของสิ่งอื่นเกิดขึ้นจากสาเหตุ มีผู้กระทำ หรือสิ่งที่ กระทำให้ปรากฏขึ้น โดยที่สิ่งนั้นอาจจะไม่ปรากฏขึ้นหากไม่มีสาเหตุ ไม่มีผู้กระทำหรือสิ่งที่มากระทำ (Qaḥṭan, 1996 : 102-103)

2. صِفَاتٌ سَلْبِيَّةٌ

صِفَاتٌ سَلْبِيَّةٌ มี 5 คุณลักษณะคือ الْفِدْمُ (ทรงดั้งเดิม) الْبَقَاءُ (ทรงถาวร) الْوَحْدَانِيَّةُ (ทรงเอกะ) الْمَخَالَفَةُ لِلْحَوَادِثِ (แตกต่างจากสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่) และ الْقِيَامُ بِالنَّفْسِ (ทรงดำรงด้วย พระองค์เอง) (Umar, 1994 : 82-83, Qaḥṭan, 1966 : 104)

¹ อัสสะนูสีย คือ อับดุลลอฮฺ มุฮัมมัด บิน ยูซุฟ บิน อุมร์ อัสสะนูสีย อัลอะสะนีญี รู้จักกันในนามอัสสะนูสีย เกิดปี ฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 830 เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 895 เจ้าของหนังสืออุมมุลบะรอฮีนหรืออัลอะกีดะฮฺ อัสสะนูสีย อัลศุฆอรอ (Sa'id, 2004 : 19)

صِفَاتٌ سَلْبِيَّةٌ หมายถึงคุณลักษณะที่มีความหมายตรงข้ามกับคุณลักษณะข้างต้นเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นจะต้องปฏิเสธว่ามีใช้คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่บกพร่อง ไม่คู่ควรและไม่เหมาะสมกับพระเกียรติความเป็นพระเจ้าของพระองค์ (Sa'id, 2004 : 35)

ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องปฏิเสธคุณลักษณะที่มีความหมายตรงข้ามกับคุณลักษณะทั้ง 5 ข้างต้น คือ 1) การปฏิเสธจุดเริ่มต้นในการมีของอัลลอฮ์ ﷻ 2) ปฏิเสธการสิ้นสุดของพระองค์ 3) ปฏิเสธว่าพระองค์เหมือนกับสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ 4) ปฏิเสธว่าพระองค์ฟังพาสื่ออื่น 5) ปฏิเสธการมีภาคีหรือมีผู้ช่วยเหลือพระองค์ นอกจากนี้คุณลักษณะทั้ง 5 ที่จำเป็นจะต้องปฏิเสธแล้วยังมีคุณลักษณะอื่น ๆ ที่เป็นรายละเอียดอีก เช่น ปฏิเสธว่าอัลลอฮ์ ﷻ ไม่ทรงมีบุตร ไม่ทรงมีภรรยา พระองค์มิใช่ชาติซึ่งถูกประกอบขึ้นจากส่วนต่าง ๆ พระองค์ไม่ทรงมีสถานที่ ไม่มีกาลเวลา ไม่มีทิศ ฯลฯ คุณลักษณะเหล่านี้เป็นคุณลักษณะของสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่หรือสิ่งถูกสร้างทั่ว ๆ ไป สำหรับสาเหตุที่จำกัดเฉพาะ 5 คุณลักษณะข้างต้นเนื่องจากเป็นคุณลักษณะหลักและเป็นแก่นของคุณลักษณะที่จำเป็นจะต้องปฏิเสธให้ห่างไกลจากชาติของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งความหมายของคุณลักษณะทั้ง 5 ที่จำเป็นจะต้องยืนยันดังนี้

2.1 كُمْدَمِي (ทรงมีแต่ดั้งเดิม)

หมายถึง พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงมีมาแต่ดั้งเดิมทั้งชาติและคุณลักษณะของพระองค์ โดยไม่มีจุดเริ่มต้น (Qaḥṭān, 1996 : 105) และการมีขึ้นของพระองค์นั้นมิได้เกิดขึ้นหลังจากการไม่มี (Sa'id, 2004 : 35)

เหตุผลที่ยืนยันว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีมาแต่เดิมโดยไม่มีจุดเริ่มต้น เนื่องจาก หากว่าอัลลอฮ์ ﷻ มิได้มีมาแต่ดั้งเดิม แสดงว่าพระองค์จะต้องเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ และหากพระองค์เกิดขึ้นใหม่ก็จะต้องมีผู้สร้างที่ทำให้พระองค์เกิดขึ้น และผู้ที่สร้างให้พระองค์เกิดขึ้นก็จะต้องมีผู้ที่สร้างให้เขาเกิดขึ้น และจะเป็นวัฏจักรเช่นนี้ตลอดไปไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ (Qaḥṭān, 1966 : 104-105) ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องยืนยันว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีมาแต่ดั้งเดิมและปฏิเสธว่าพระองค์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ พระองค์ดำรงส่ว

﴿هُوَ الْأَوَّلُ﴾

“พระองค์ทรงเป็นองค์แรก”

(สุเราะฮ์อัลอะดีด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 3)

2.2 اِبْنِيَّةٌ (ทรงดำรงอยู่อย่างนิรันดร์)

หมายถึง อัลลอฮ์ ﷻ ทรงอยู่อย่างถาวรโดยไม่มีที่สิ้นสุดหรือสูญสลาย (Qaḥṭān, 1996 : 106) ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องปฏิเสธคุณลักษณะที่ตรงข้ามกับการดำรงอยู่อย่างนิรันดร์คือการสูญสลาย ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ดำรัสว่า

﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ * وَيَبْقَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ﴾

“ทุก ๆ สิ่งที่อยู่บนพื้นพิภพย่อมแตกสลาย และพระพักตร์ของพระเจ้า
ของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงโปรดปรานเท่านั้นที่จะยังคงเหลืออยู่”

(สุเราะฮ์อิบรอฮีม อายะฮ์ที่ 26 และ 27)

จากความหมายอัลกุรอานยืนยันว่าทุก ๆ สิ่งที่อยู่บนพื้นพิภพย่อมแตกดับและสูญ
สลาย จะคงอยู่เพียงพระพักตร์ของพระองค์ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงโปรดปรานเท่านั้น อุละมาอ์เคาะลัฟได้
อธิบายอายะฮ์ดังกล่าวว่า ในวันสิ้นโลกทุก ๆ สรรพสิ่งจะพังพินาศและดับสลาย จะคงอยู่แต่พระ
พักตร์ของพระองค์ ซึ่งหมายถึงชาติของพระองค์เท่านั้น (Sa'id, 2004 : 37)

2.3 أَلْوَحْدَانِيَّةُ (ทรงเอกะ)

เป็นอีกคุณลักษณะหนึ่งของ صِفَاتِ سَلْبِيَّةٍ หมายถึง อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเอกะ พระองค์
ไม่ทรงมีจำนวนทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับชาติ คุณลักษณะของชาติ และคุณลักษณะด้านการกระทำ
(Sa'id, 2004 : 37) คือการปฏิเสธว่าไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนหรือคล้ายคลึงกับชาติ คุณลักษณะและ
การกระทำของพระองค์อย่างเด็ดขาด

ชาติของพระองค์มิได้ประกอบขึ้นมาจากส่วนประกอบหรืออวัยวะและจะไม่มีเรือน
ร่างใดที่เหมือนกับชาติของพระองค์ ทรงเป็นหนึ่งเดียวในด้านคุณลักษณะ หมายถึง พระองค์จะมี
คุณลักษณะแต่ละประเภทเพียงคุณลักษณะเดียว เช่น อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเดชานุภาพ หมายถึง พระองค์
ทรงเดชานุภาพแต่เพียงพระองค์เดียว แต่ละคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นมีความสมบูรณ์ และจะไม่
มีคุณลักษณะใดที่เหมือนกับคุณลักษณะของพระองค์ หากสิ่งใดมีคุณลักษณะเหมือนกับพระองค์สิ่งนั้น
ก็จะเป็นพระเจ้า และพระเจ้านั้นก็มีหลายองค์ (Qahṭan, 1996 : 118) แต่ทว่าอัลลอฮ์ ﷻ ได้รับการ
ยืนยันแล้วว่าพระองค์นั้นทรงมีเพียงองค์เดียว ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ﴾

“จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด พระองค์คืออัลลอฮ์ผู้ทรงเอกะ”

(สุเราะฮ์อัลอิคลาศ อายะฮ์ที่ 1)

นอกจากนี้พระองค์ยังทรงเอกะในการกระทำ โดยที่สรรพสิ่งทั้งหลายถูกสร้างด้วยกับ
เดชานุภาพของพระองค์เพียงพระองค์เดียว ไม่มีผู้ร่วมสร้างอื่นนอกจากพระองค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا﴾

“หากในชั้นฟ้าและพื้นพิภพมีพระเจ้าอื่นนอกจากอัลลอฮ์ก็จะก่อให้เกิด
ความเสียหายอย่างแน่นอน”

(สุเราะฮ์อัลอันบิยาอ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 22)

2.4 الْمَخَالِفَةُ لِلْحَوَادِثِ (ทรงแตกต่างจากสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่)

เป็นคุณลักษณะหนึ่งของ صِفَاتُ سَلْبِيَّةٍ หมายถึง อัลลอฮฺ ﷻ ไม่ทรงเหมือนกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ไม่ว่าในด้านชาติ ด้านคุณลักษณะ และด้านการกระทำ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นแล้วหรือยังไม่เกิดขึ้นก็ตาม ชาติของพระองค์จะไม่เหมือนกับเรือนร่าง รูปร่างของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ และคุณลักษณะของพระองค์จะไม่เหมือนกับคุณลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่เช่นกัน เพราะพระองค์ไม่ทรงมีเรือนร่างหรือรูปทรง ไม่อยู่ในสถานที่ใด และไม่มีทิศที่อยู่ ชาติของพระองค์มิได้ถูกประกอบขึ้นมาจากส่วนต่าง ๆ จนทำให้เป็นรูปร่างที่สมบูรณ์ขึ้น (Qaḥṭan, 1996 : 107, Sa'id, 2004 : 38) อัลลอฮฺ ﷻ ดำรัสไว้ว่า

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

“ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น”

(สุเราะฮ์อซซุรอ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 11)

จากความหมายอายะฮ์ยืนยันว่าไม่มีสิ่งใดที่จะเสมอเหมือนพระองค์ในทุก ๆ มิติ ดังนั้นแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาอิเราะฮ์จึงปฏิเสธที่จะอธิบายความหมายอัลกุรอานในอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ที่กล่าวถึงพระพักตร์ พระหัตถ์ พระเนตร การเสด็จมา การเสด็จไป และการประทับบนบัลลังก์ เป็นต้น เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นคุณลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ดังนั้นอัลอะซาอิเราะฮ์จึงพยายามอธิบายความหมายโดยอาศัยการตีความหรือการให้ความหมายแบบเทียบเคียง เพื่อให้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ห่างไกลจากคุณลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งปวง

2.5 الْقِيَامُ بِالنَّفْسِ (ทรงดำรงอยู่ด้วยพระองค์เอง)

หมายถึง การยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ไม่ต้องการรูปทรงหรือเรือนร่างเพื่อที่พระองค์จะทรงดำรงอยู่และไม่ต้องการผู้ที่สร้างพระองค์ขึ้นมา พระองค์มิได้ทรงต้องการชาติเพื่อที่พระองค์จะสถิตย์อยู่เหมือนกับคุณลักษณะที่ต้องการสิ่งที่ถูกให้คุณลักษณะ (Sa'id, 2004 : 39)

เหตุผลที่บ่งบอกได้ว่าพระองค์ทรงดำรงด้วยพระองค์เองคือ หากพระองค์ไม่สามารถดำรงด้วยพระองค์เองได้ พระองค์ก็ต้องการเรือนร่างที่พระองค์จะดำรงอยู่กับเรือนร่างนั้น และหากพระองค์ต้องการผู้สร้าง พระองค์ก็จะเป็นสิ่งใหม่ ซึ่งทั้ง 2 สิ่งนั้นจะเหมือนกับสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ (Qaḥṭan, 1996 : 117-118) อัลลอฮฺ ﷻ ดำรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ﴾

“โอ้มนุษย์เอ๋ย พวกเจ้าเป็นผู้ที่ขัดสน ต้องการพึ่งพาอัลลอฮฺ แต่อัลลอฮ์นั้น ทรงมั่งมีอย่างมากมาย ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ”

(สุเราะฮ์ฟาฏีร อายะฮ์ที่ 15)

จากความหมายอายะฮ์ยืนยันว่าพระองค์นั้นทรงมั่งคั่ง ร่ำรวย เพียงพอ พระองค์ไม่ต้องการพึ่งพาสิ่งใด แต่ในทางตรงกันข้ามมนุษย์และสรรพสิ่งในโลกนั้นต้องการพึ่งพาและการช่วยเหลือจากพระองค์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปฏิเสธการพึ่งพา และการช่วยเหลือให้ห่างไกลจากคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

3. صِفَاتُ الْمَعَالِي

صِفَاتُ الْمَعَالِي หรือ الصِّفَاتُ الْمَعَالِيَّةُ คือ صِفَاتُ وَجُودِيَّةٌ หมายถึง คุณลักษณะที่ทำให้ความหมายบ่งบอกถึงชาติของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยคุณลักษณะนั้น ๆ เป็นคุณลักษณะที่มีมาแต่ดั้งเดิมมีมาพร้อมกับชาติของพระองค์ เป็นคุณลักษณะที่เพิ่มจากชาติ เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ตลอดเวลา และจะไม่แยกจากชาติของพระองค์ (Qaḥṭan, 1996 : 125-126, Sa'id, 2004 : 42)

กลุ่มแนวคิดทางปรัชญาและนักวิทยาศาสตร์ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันในกรณีพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเอกะ ถูกให้ลักษณะด้วยคุณลักษณะที่สมบูรณ์และเป็นคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ แต่ทว่าเห็นต่างกันในการอธิบาย صِفَاتُ الْمَعَالِي ไปใน 2 ทิศนะ (Qaḥṭan, 1996 : 126-127) ดังนี้

ทิศนะแรก อัลอะชาอิเราะฮ์ เห็นว่า พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงได้ยินด้วยการได้ยิน พระองค์ทรงรอบรู้ด้วยกับความรู้ พระองค์ทรงสามารถด้วยกับความสามารถ เป็นต้น ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้มีมาแต่ดั้งเดิมมิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ และมีได้ดำรงอยู่กับตัวตนของคุณลักษณะ หากแต่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ และเป็นคุณลักษณะที่เพิ่มขึ้นจากชาติ

ทิศนะที่สอง กลุ่มมูตะชีละฮ์และกลุ่มนักปรัชญา ซึ่งปฏิเสธบรรดาคุณลักษณะที่เพิ่มจากชาติของพระองค์ โดยให้ความเห็นว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ด้วยกับชาติมิใช่ด้วยกับความรู้ เป็นผู้ทรงสามารถด้วยกับชาติมิใช่ด้วยกับความสามารถ เป็นผู้ทรงได้ยินด้วยกับชาติมิใช่ด้วยการได้ยิน

الصِّفَاتُ الْمَعَالِيَّةُ สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ มี 7 คุณลักษณะ คือ الْإِدْرَاقُ الْوَدَّ الْفَرْقُ الْحَيَاةُ الْعِلْمُ الْبَصَرُ الْكَلَامُ (Qaḥṭan, 1996 : 125, Sa'id, 2004 : 44) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. الْوَدَّ (ทรงเดชานุภาพ)

คือคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิมและดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยกับคุณลักษณะที่ทรงเดชานุภาพ สามารถทำให้สิ่งต่าง ๆ ปรากฏขึ้นหรือไม่ปรากฏขึ้นได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพระประสงค์ของพระองค์ (Sa'id, 2004 : 45) และคุณลักษณะที่จะต้องปฏิเสธซึ่งเป็นคุณลักษณะที่ตรงข้ามกับทรงเดชานุภาพคือ ไร้สมรรถภาพ ไร้ความสามารถ ไม่มีศักยภาพ (Qaḥṭan, 1996 : 132)

หากไม่ให้คุณลักษณะต่ออัลลอฮ์ ﷻ ว่าเป็นผู้ทรงเดชานุภาพก็ต้องให้คุณลักษณะที่ตรงข้ามคือไม่มีสมรรถภาพ ไร้ความสามารถ หากพระองค์ไร้ซึ่งความสามารถก็จะไม่พบสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นด้วยความปราณีต เป็นระเบียบถูกจัดไว้อย่างเป็นระบบ มั่นคงแข็งแรง ซึ่งเป็นสิ่งที่ประจักษ์ด้วยกับสายตา และหากพระองค์เป็นผู้ไร้ความสามารถ พระองค์ก็เป็นผู้ที่บกพร่อง ความบกพร่องสำหรับพระผู้เป็นเจ้า ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่บังควรไม่เหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับการเป็นพระเจ้า และหากพระองค์เป็นผู้ที่บกพร่องก็ต้องมีผู้ที่ทำให้พระองค์สมบูรณ์ขึ้น และผู้ที่ทำให้พระองค์สมบูรณ์ขึ้นก็ต้องการผู้ที่ทำให้เขาสมบูรณ์ขึ้น ซึ่งสิ่งดังกล่าวเป็นวัฏจักรที่ไม่มีที่สิ้นสุด (Qaḥṭan, 1996 : 132-133) ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องให้คุณลักษณะพระองค์ว่าเป็นผู้ทรงเดชานุภาพ ผู้ทรงสามารถ พระองค์ทรงยืนยั้นในความเดชานุภาพของพระองค์ด้วยคำรัสว่า

﴿وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا﴾

“และอัลลอฮ์นั้น ไม่มีสิ่งใดในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินจะทำให้พระองค์หมดความสามารถไปได้ แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงอานุภาพเสมอ”

(สุเราะฮฺฟาฏีร ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 44)

2. الرَّحْمَانُ (ทรงปรารณา)

คือคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิม ด้วยความปรารณาของอัลลอฮ์ ﷻ ที่สอดคล้องกับความรอบรู้ จึงเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ที่จะให้สิ่งหนึ่งปรากฏขึ้นหรือมิให้ปรากฏขึ้น (Sa'id, 2004 : 45) และคุณลักษณะที่จะต้องปฏิเสธเพื่อให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งให้ความหมายตรงข้ามกับความปรารณา คือ การถูกบังคับ

อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นผู้สร้างโลกด้วยความปรารณาของพระองค์โดยไม่มีผู้ใดหรือสิ่งใดบังคับพระองค์ ผู้ใดก็ตามที่กระทำการหนึ่งด้วยความสมัครใจย่อมแสดงว่าเขามีความปรารณา มีความประสงค์ หากอัลลอฮ์ ﷻ ไม่ทรงปรารณาต่อสิ่งที่ปรากฏขึ้น ย่อมหมายถึงสิ่งที่ปรากฏขึ้นนั้นเกิดจากการที่พระองค์ถูกบังคับให้สร้างขึ้น หากพระองค์ถูกบังคับก็แสดงว่าพระองค์ไร้ซึ่งความสามารถ และหากพระองค์ทรงไร้ซึ่งความสามารถก็จะไม่ปรากฏสิ่งถูกสร้างมากมายที่ประจักษ์ด้วยสายตา (Qaḥṭan, 1996 : 135-136) ดังนั้นจึงยืนยันได้ว่าอัลลอฮ์ ﷻ เป็นพระเจ้าที่ทรงมีความปรารณา อัลลอฮ์ ﷻ คำรัสไว้ว่า

﴿إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ﴾

“แท้จริงพระบัญชาของอัลลอฮ์เมื่อทรงประสงค์สิ่งใด พระองค์จะตรัสแก่มันว่า จงเป็น แล้วมันก็จะเป็นอย่างนั้นมา”

(สุเราะฮฺยาศีน อายะฮฺที่ 82)

3. السَّمْعُ (ทรงได้ยิน)

คือคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิม การได้ยินของพระองค์นั้นจะเข้าใจทุกสิ่งที่ถูกได้ยินแม้ว่าจะเป็นความลับก็ตาม เป็นคุณลักษณะของสิ่งที่ถูกได้ยินได้รับการเปิดเผยโดยปราศจากอวัยวะเครื่องมือ หรืออุปกรณ์ช่วยให้ได้ยิน และไม่มีสิ่งใดที่จะเล็ดลอดไปจากการได้ยินของพระองค์ได้ ความใกล้เคียงไม่เป็นอุปสรรคต่อการได้ยินของพระองค์ ดังคำรัสที่ว่า

﴿رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

“ข้าแต่พระผู้เป็นเจ้าของข้าพระองค์ พระองค์โปรดรับ (งาน)

จากข้าพระองค์ด้วยเถิด แท้จริงพระองค์นั้นทรงได้ยินและทรงรอบรู้”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 127)

จากความหมายอายะฮ์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงยืนยันว่าพระองค์นั้น เป็นทรงได้ยินและพระองค์ทรงรอบรู้ยิ่ง

4. البَصَرُ (ทรงเห็น)

คือคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิม การเห็นของพระองค์นั้นคือการเห็นทุก ๆ สิ่งแม้ว่าจะเป็นสิ่งที่เล็ก ๆ หรือบางเบาก็ตาม เป็นคุณลักษณะที่จะเปิดเผยและเข้าใจสิ่งที่ถูกเห็นโดยไม่ต้องใช้อวัยวะ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ช่วยในการเห็น และจะไม่มีสิ่งใดที่เล็ดลอดการเห็นของพระองค์ได้แม้ว่าจะเป็นสิ่งที่ปนละเอียดเป็นผุยผงก็ตาม อีกทั้งความมืดมิดก็ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเห็นของพระองค์ (Qaḥṭan, 1996 : 139-140) ดังนั้นจึงยืนยันได้ว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ เป็นพระเจ้าที่ทรงได้ยินและทรงเห็น หากแต่ว่าการได้ยินและการเห็นของพระองค์นั้นแตกต่างจากมนุษย์และสิ่งที่ถูกสร้างทั้งปวง พระองค์ดำรัสไว้ว่า

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

“ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น”

(สุเราะฮ์อัซซุรอ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 11)

จากความหมายอายะฮ์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงยืนยันว่าพระองค์ทรงสร้างทุกสรรพสิ่ง ดังนั้นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นจะไม่เสมอเหมือนหรือเท่าเทียมกับพระผู้สร้างในทุก ๆ มิติอย่างแน่นอน และพระองค์นั้นทรงได้ยินและพระองค์ทรงเห็นการกระทำและการเคลื่อนไหวของทุกสรรพสิ่ง ซึ่งการได้ยินและการเห็นของพระองค์นั้นแตกต่างจากการได้ยินและการเห็นของสิ่งถูกสร้างทั่ว ๆ ไป

5. الْعِلْمُ (ทรงรอบรู้)

คือคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิมพร้อมกับชาติของอัลลอฮฺ ﷻ และด้วยกับคุณลักษณะที่ทรงรอบรู้ของพระองค์นั้น จะเปิดเผยให้ได้รับรู้ถึงความรู้และข้อมูลต่าง ๆ อย่างครอบคลุมและรอบด้าน ในขณะที่เดียวกันก็ต้องปฏิเสธคุณลักษณะที่บกพร่องที่ตรงข้ามกับความรอบรู้ เช่น ความโง่เขลา การคาดคะเน การเดา ความสงสัย ความหลงลืม ความเปลอเรือ (Qaḥṭan, 1996 : 141-142 , Sa'id, 2004 : 50) คุณลักษณะเหล่านี้บ่งบอกถึงความไม่รอบรู้ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่บกพร่อง เป็นข้อตำหนิไม่เหมาะสมที่จะเป็นคุณลักษณะของพระเจ้า เป็นที่ตามความรอบรู้ของพระองค์นั้นมิได้เกิดขึ้นหลังจากความไม่รู้ซึ่งแตกต่างจากมนุษย์และสิ่งถูกสร้างทั่ว ๆ ไป

สิ่งที่สามารถยืนยันได้ว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรอบรู้ คือ การที่พระองค์ทรงสร้างพิภพ จักรวาลด้วยความปราณีต และให้แต่ละสิ่งทำหน้าที่อย่างเป็นระบบ ดาวแต่ละดวงในระบบสุริยจักรวาลต่างโคจรในอวกาศโดยที่ไม่มีกรชนหรือปะทะกันแต่อย่างใด เช่นเดียวกันพระองค์ทรงสร้างชีวิตและร่างกายของมนุษย์ด้วยความปราณีต อวัยวะทุกส่วนในร่างกายต่างมีหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่อย่างสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้ประจักษ์ต่อสายตาของมนุษย์ ดังนั้นผู้ใดก็ตามที่สามารถสร้างและบริหารจัดการให้สิ่งที่ถูกสร้างได้ทำหน้าที่ของตนอย่างเป็นระบบและปราณีต ย่อมยืนยันได้ว่าผู้นั้นมีความรอบรู้อย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม ความรอบรู้ของพระองค์นั้นทรงรอบรู้ในสิ่งที่ผ่านมาในอดีต สิ่งที่เกิดขึ้นที่เป็นปัจจุบัน รอบรู้ในสิ่งที่เกิดขึ้นและเป็นไปในอนาคตข้างหน้า พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ได้ดำรงยืนยันในความรอบรู้ของพระองค์ไว้ว่า

﴿وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ

إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٌ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ﴾

“และที่พระองค์นั้นมีกุญแจแห่งความเร้นลับ โดยที่ไม่มีผู้ใดรู้กุญแจเหล่านั้น นอกจากพระองค์เท่านั้น และพระองค์ทรงรู้สิ่งที่อยู่ในแผ่นดินและในทะเล ไม่มีใบไม้ใดล่วงหล่นลง นอกจากพระองค์จะทรงรู้มัน และไม่มีเมล็ดพืชใด ซึ่งอยู่ในบรรดาความมืดของแผ่นดิน และไม่มีสิ่งให้อ่อนนุ่มใด และสิ่งที่แห้งใด นอกจากจะอยู่ในบันทึกอันชัดแจ้ง”

(สุเราะฮ์อัลอันอาม อายะฮ์ที่ 59)

6. الْحَيَاةُ (ทรงมีชีวิต)

คือคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิมและดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ เป็นคุณลักษณะที่มีความจำเป็นที่ยืนยันถึงคุณลักษณะความรอบรู้ ความปรารถนา และคุณลักษณะอื่น ๆ ของ

صِفَاتِ الْمَعَالِيِّ และ صِفَاتِ الْمَعْنَوِيَّةِ ซึ่งการมีชีวิตของพระองค์นั้นแตกต่างจากชีวิตของสิ่งที่มีชีวิตทั่วไปคือการมีชีวิตที่ปราศจากพลังของประสาทสัมผัส การมีชีวิตที่มีได้มีผลมาจากพลังงานอาหารและโภชนาการ และเช่นเดียวกันการมีชีวิตของพระองค์นั้นปราศจากวิญญาณซึ่งต่างจากสิ่งมีชีวิตทั่ว ๆ ไป นอกจากจะยืนยันว่าพระองค์ทรงมีชีวิตแล้วจะต้องปฏิเสธการตายและสูญสลายของพระองค์ (Qaḥṭan, 1996 : 149 , Sa'id, 2004 : 51) อย่างไรก็ตาม หากไม่ยืนยันว่าพระองค์ทรงมีชีวิตก็จะไม่สามารถยืนยันว่าพระองค์ทรงรอบรู้ ทรงปรารถนา ทรงเดชะนุภาพ เนื่องจากไม่สามารถที่จะจินตนาการได้ว่าคุณลักษณะเหล่านี้ดำรงอยู่ได้โดยปราศจากการมีชีวิต ดังนั้นจึงต้องยืนยันว่าพระองค์ทรงมีชีวิต ซึ่งพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ยืนยันไว้ว่า

﴿هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ﴾

“พระองค์คือผู้ทรงมีชีวิต ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากพระองค์”

(สุเราะฮซอฟิร ส่วนหนึ่งของอายะฮที่ 65)

7. كَلَامُكَ (ทรงดำรัส)

คือคุณลักษณะที่มีมาแต่ดั้งเดิมและดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ พระดำรัสของพระองค์ปราศจากพยัญชนะและเสียง ซึ่งทั้งพยัญชนะและเสียงนั้นมีตำแหน่งของคำที่อยู่ก่อนและหลังสำหรับพระดำรัสของพระองค์ต้องปราศจากสิ่งดังกล่าว เนื่องจากทั้งพยัญชนะและเสียงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ และดำรัสของพระองค์ไม่ค่อมและไม่ดั่ง เนื่องจากทั้งสองลักษณะเป็นลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งสิ้นเช่นกัน (Sa'id, 2004 : 54)

อัลอะซาวอิเราะฮฺ ได้แบ่งดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ก. كَلَامُ نَفْسِيَّ คือ พระดำรัสที่เป็นถ้อยคำ โดยปราศจากเสียงและพยัญชนะเป็นคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิม และดำรงอยู่กับชาติของพระองค์

ข. كَلَامُ لَفْظِيَّ คือ พระดำรัสที่เป็นพยัญชนะและเสียง เป็นสิ่งใหม่และมิได้ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ หมายถึงคัมภีร์อัลกุรอานและบรรดาคัมภีร์ที่ประทานลงมาก่อนคัมภีร์อัลกุรอาน

คุณลักษณะทรงดำรัสที่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์อัลกุรอานจึงกล่าวได้ว่า คัมภีร์อัลกุรอานที่หมายถึง كَلَامُ نَفْسِيَّ มิใช่สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ และคัมภีร์อัลกุรอานที่หมายถึง كَلَامُ لَفْظِيَّ ซึ่งถูกบันทึกเป็นรูปเล่มและใช้อ่านกันอยู่นั้นถือว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ แต่ห้ามมิให้กล่าวว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ยกเว้นในกรณีเพื่อการศึกษา เนื่องจากเกรงว่าจะเข้าใจผิดไปว่าคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ (Qaḥṭan, 1996 : 143-145)

4. صِفَاتُ الْمَعْنَوِيَّةِ

คือ คุณลักษณะที่มีความผูกพันที่จำเป็นกับ صِفَاتُ الْمَعْنَوِيَّةِ ทั้ง 7 คุณลักษณะ ซึ่งมีรายละเอียด (Sa'id, 2004 : 58 , 'Umar, 1994 : 83) ดังนี้

1. كَوْنُهُ فَادِرًا (พระองค์ผู้ทรงเดชานุภาพ)

คือ สภาพที่จำเป็นสำหรับชาติ “ الْكَوْنُ ” คือการยืนยัน และ “ الْفَادِرُ ” คือผู้ที่มีความเดชานุภาพในการจะกระทำหรือไม่กระทำ ดังนั้นจึงหมายถึงการยืนยันในความเดชานุภาพของพระองค์ในการจะกระทำหรือไม่กระทำ

2. كَوْنُهُ مُرِيدًا (พระองค์ผู้ทรงปรารถนา)

คือ สภาพที่จำเป็นสำหรับชาติ เมื่อความปรารถนาดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ จึงจำเป็นที่จะต้องให้คุณลักษณะพระองค์ว่าเป็นผู้ที่ทรงปรารถนา ตามความเป็นจริงผู้ที่ปรารถนานั้นคือ ผู้ที่จะให้น้ำหนักไปในด้านใดด้านหนึ่ง ในการที่จะให้สิ่งหนึ่งเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้น

3. كَوْنُهُ عَالِمًا (พระองค์ผู้ทรงรอบรู้)

คือ สภาพที่จำเป็นสำหรับชาติ เมื่อความรอบรู้ดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ จึงจำเป็นที่จะต้องให้คุณลักษณะพระองค์ว่าเป็นผู้ทรงรอบรู้

4. كَوْنُهُ حَيًّا (พระองค์ผู้ทรงมีชีวิต)

คือ สภาพที่จำเป็นสำหรับชาติ เมื่อการมีชีวิตดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ จึงจำเป็นที่จะต้องให้คุณลักษณะพระองค์ว่าเป็นผู้ทรงมีชีวิต

5. كَوْنُهُ سَمِيْعًا (พระองค์ผู้ทรงได้ยิน)

คือ สภาพที่จำเป็นสำหรับชาติ เมื่อการได้ยินดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ จึงจำเป็นที่จะต้องให้คุณลักษณะพระองค์ว่าเป็นผู้ทรงได้ยิน

6. كَوْنُهُ بَصِيْرًا (พระองค์ผู้ทรงเห็น)

คือ สภาพที่จำเป็นสำหรับชาติ เมื่อการเห็นดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ จึงจำเป็นที่จะต้องให้คุณลักษณะพระองค์ว่าเป็นผู้ทรงเห็น

7. كَوْنُهُ مُتَكَلِّمًا (พระองค์ผู้ทรงดำรัส)

คือ สภาพที่จำเป็นสำหรับชาติ เมื่อพระดำรัสได้ดำรงอยู่กับชาติของอัลลอฮ์ ﷻ จึงจำเป็นที่จะต้องให้คุณลักษณะพระองค์ว่าเป็นผู้ทรงดำรัส

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงหลักฐานที่นำมาใช้ในการยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สามารถแบ่งคุณลักษณะออกได้เป็น 3 ประเภท (al-Bayjuriy, 2002 : 72) คือ

1. **عَلِيٌّ** หมายถึงบรรดาคุณลักษณะที่ไม่สามารถนำหลักฐานจากตัวบทอัลกุรอาน และสุนนะฮ์มายืนยันได้ แต่ต้องใช้หลักฐานทางสติปัญญาเท่านั้น เนื่องจากในการสนทนากับผู้ที่ยังมีได้ ศรัทธาต่ออิสลาม จะไม่ยอมรับหลักฐานจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์ ดังนั้นจึงต้องยืนยันถึงความจำเป็นในการมีอยู่จริงของอัลลอฮ์ **ﷻ** และยอมรับในคุณลักษณะต่าง ๆ ของพระองค์ด้วยสติปัญญา เมื่อ สติปัญญายอมรับแล้วจึงสามารถใช้หลักฐานจากตัวบทได้ เช่น คุณลักษณะ **أَلُوْجُوْدِيٌّ** ، **رُّوْحِيٌّ** ، **اَلْاِرَادِيٌّ** ، **اَلْعِلْمِيٌّ** ، **اَلْحَيَاةِيٌّ** ، **اَللِّحْوَادِثِيٌّ** **اَلْمُخَالَفِيٌّ** และ **اَلْبِقَاةِيٌّ** เป็นต้น

2. **سَمْعِيٌّ** หมายถึงบรรดาคุณลักษณะที่ใช้หลักฐานจากตัวบทอัลกุรอานและสุนนะฮ์ มายืนยัน เช่น คุณลักษณะ **اَلسَّمْعِيٌّ** ، **اَلْبَصَرِيٌّ** และ **اَلكَلَامِيٌّ** เป็นต้น

3. คุณลักษณะที่มีความเห็นแตกต่างกันในการนำหลักฐานที่เหมาะสมมาใช้ในการ ยืนยันว่าควรใช้หลักฐานจากตัวบทอัลกุรอานและสุนนะฮ์หรือใช้สติปัญญา ซึ่งสรุปเห็นว่าควรใช้ หลักฐานจากสติปัญญาในการให้เหตุและผล เช่น คุณลักษณะ **اَلْوَحْدَانِيٌّ**

4.2.6 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ **ﷻ**

หลักความเชื่อ ความศรัทธาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ **ﷻ** ถือว่าเป็นประเด็นที่มีความเห็นต่างกันอย่างมากที่สุดระหว่างแนวคิดของสะลัฟกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ ดังจะ เห็นได้จากความแตกต่างในการแบ่งคุณลักษณะของอัลลอฮ์ **ﷻ** ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ข้างต้น นอกจากนี้สะลัฟและอัลอะชาอีเราะฮ์ยังมีแนวคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ **ﷻ** ใน หลายๆ ประเด็น

4.2.6.1 แนวคิดของสะลัฟกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ **ﷻ**

สำหรับแนวคิดของสะลัฟเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ **ﷻ** มีดังนี้

1. แนวคิดการยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ **ﷻ**

สะลัฟใช้แนวคิดในการยอมรับและยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ **ﷻ** โดยการยอมรับในทุก ๆ คุณลักษณะที่อัลลอฮ์ **ﷻ** ทรงยืนยันไว้ด้วยพระองค์เอง หรือคุณลักษณะที่นบีมุฮัมมัด **ﷺ** ได้กล่าวยืนยันไว้ โดยไม่บิดเบือนหรือปฏิเสธความหมาย และไม่สืบค้นแสวงหาในรายละเอียดเกี่ยวกับ คุณลักษณะของพระองค์ว่าเป็นอย่างไร (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/28, 515 และ 5/26) เนื่องจาก พระองค์ทรงรู้ดียิ่งเกี่ยวกับชาติของพระองค์และนบีมุฮัมมัด **ﷺ** ก็รู้ดียิ่งกว่ามนุษย์ทั่วไปเกี่ยวกับ ชาติของพระองค์

2. แนวคิดการให้ความบริสุทธิ์ในคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

สะลัฟใช้แนวคิดในการให้ความบริสุทธิ์ต่อคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยการปฏิเสธคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสม และไม่คู่ควรกับพระองค์ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พระองค์ทรงปฏิเสธ โดยพระองค์ดำรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน หรือคุณลักษณะที่นบีฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวปฏิเสธไว้ในสุนนะฮ์ นอกจากจำเป็นจะต้องปฏิเสธคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสมไม่คู่ควรแล้ว จำเป็นต้องเชื่อมั่นและยืนยันในคุณลักษณะที่ตรงข้ามกับคุณลักษณะที่ถูกปฏิเสธ (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/28, 515) เช่น เมื่อปฏิเสธความตายหรือการสิ้นสลายของอัลลอฮ์ ﷻ ก็จะต้องยืนยันในคุณลักษณะที่ตรงข้ามกันว่า พระองค์นั้นทรงมีชีวิตอย่างนิรันดร์ไม่มีจุดสิ้นสุดหรือสูญสลาย เมื่อปฏิเสธคุณลักษณะความอธรรมจากพระองค์ก็จะต้องยืนยันในคุณลักษณะที่ตรงข้ามว่าพระองค์นั้นทรงยุติธรรม เป็นต้น

3. แนวคิดการไม่ยืนยัน แต่ก็ได้ปฏิเสธในบางคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

สะลัฟจะไม่อธิบายหรือแสดงความคิดเห็นในถ้อยคำที่เป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีความหมายคลุมเครือ ไม่สามารถให้ความชัดเจนได้ อีกทั้งไม่มีการยืนยันและไม่พบการปฏิเสธจากตัวบทหลักฐาน แต่จะขอให้ผู้ที่กล่าวถึงได้ให้รายละเอียดถึงความหมายที่ต้องการ เช่น คำว่า "هُوَ" ที่หมายถึงทิต เมื่อถ้อยคำดังกล่าวมาเกี่ยวข้องกับษัตของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งไม่มีการยืนยันหรือการปฏิเสธเกี่ยวกับทิตที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทับ ดังนั้นจึงจะต้องสอบถามผู้ที่กล่าวถึงทิตของอัลลอฮ์ ﷻ ว่าผู้พูดหมายถึงสิ่งใด หากผู้พูดหมายถึงทิตที่เป็นสถานที่ของอัลลอฮ์ ﷻ ความหมายดังกล่าวถือว่าเป็นเรื่องที่ไร้สาระไม่มีแก่นสารแต่อย่างไรที่จะพูดถึง แต่หากผู้พูดหมายถึงทิตเบื้องบน ความหมายดังกล่าวถือว่ายอมรับได้ เนื่องจากเป็นทิตที่เหมาะสมและคู่ควรกับพระองค์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 6/299) อย่างไรก็ตาม คำว่าทิตที่บอกความหมายถึงสถานที่นั้นเป็นถ้อยคำที่คลุมเครือเป็นถ้อยคำที่เกิดขึ้นใหม่ สามารถให้ความหมายได้หลายนัย ดังนั้น สิ่งที่ดีที่สุดคือการละไว้ที่จะนำมากล่าวถึงและวิพากษ์วิจารณ์

4. การกล่าวถึงคุณลักษณะบางประการของอัลลอฮ์ ﷻ คือการกล่าวถึงคุณลักษณะทั้งหมดของพระองค์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 5/212) โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกัน คือหลักเกณฑ์การอิชบาด เป็นการยืนยัน การยอมรับ และต้นซัย การให้ความบริสุทธิ์จากความเหมือนกับสิ่งถูกสร้าง หมายถึงการศรัทธาในทุก ๆ คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ถูกกล่าวไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ โดยที่ไม่เลือกศรัทธาในบางคุณลักษณะและปฏิเสธบางคุณลักษณะ เช่น เมื่อกล่าวถึงคุณลักษณะ (سَمِعَ) คือพระองค์ทรงได้ยิน หมายถึงพระองค์ทรงได้ยินจริง การได้ยินของพระองค์นั้นไม่เหมือนสิ่งใด ก็จะต้องกล่าวเหมือนกันในกรณีคุณลักษณะอื่นๆ เช่น ความรัก (أَحَبَّ) ความโกรธกริ้ว (أَضْرَبَ) การอิสติวอา (أَسْتَوَاءَ) ตลอดจนพระหัตถ์ (أَيْدٍ) และพระพักตร์ (أَلْوَجْهٍ) แต่ในกรณีของการปฏิเสธนั้น สะลัฟจะปฏิเสธอย่างสิ้นเชิงในความเหมือนและความคล้ายคลึง โดยปฏิเสธว่าไม่มีใครและ

สิ่งใดที่มีคุณลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกับคุณลักษณะของพระองค์ (Ibn Taymiyah, n.d : 3) ¹
เช่น การยืนยันว่าพระองค์ทรงมีพระหัตถ์ ในขณะที่เดียวกันก็ต้องปฏิเสธอย่างสิ้นเชิงว่าพระหัตถ์ของ
พระองค์นั้นไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดทั้งสิ้น ดังที่พระองค์ดำรัสว่า

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾

“ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์”

(สุเราะฮ์อซซุรอ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 11)

จากความหมายอายะฮ์ปฏิเสธว่าไม่มีสิ่งใดที่จะมีคุณลักษณะที่เหมือนหรือเพียง
คล้ายคลึงกับคุณลักษณะของพระองค์ แม้ว่ามนุษย์มีคุณลักษณะการได้ยิน แต่การได้ยินของมนุษย์
แตกต่างกับการได้ยินของอัลลอฮ์ ﷻ ได้ยินในทุก ๆ สถานที่ บนฟากฟ้า ใต้พิภพ หรือในจักรวาล การ
ได้ยินของพระองค์ไม่ต้องพึ่งพาอุปกรณ์หรือเครื่องช่วยในการได้ยิน ซึ่งแตกต่างจากการได้ยินของ
มนุษย์

5. สามารถขอความคุ้มครองและสาบานด้วยกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ (Ibn
Taymiyah, 1991 : 6/229) เช่นดุอาอ์ที่ท่านนบีเคยกล่าวว่

((اللَّهُمَّ أَعُوذُ بِرِضَاكَ مِنْ سَخَطِكَ وَبِمُعَافَاتِكَ مِنْ عُقُوبَتِكَ))

(أخرجه مسلم، 1024 : 1999)

“ข้าแต่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองด้วยความพอ
พระทัยของพระองค์ให้พ้นจากความโกรธกริ้วของพระองค์ และข้าพระองค์
ขอความคุ้มครองด้วยการช่วยเหลือของพระองค์ให้พ้นจากการลงโทษของ
พระองค์”

(บันทึกโดย Muslim, 1999 : 1024)

นอกจากนี้อัลบุคอรีได้จัดเรียงบทที่ว่าด้วย “การสาบานด้วยเกียรติของอัลลอฮ์ ﷻ
และบรรดาคุณลักษณะของพระองค์และพระดำรัสของพระองค์” ไว้ในภาคการสาบานและการบน
บาน (al-Bukhariy, n.d. : 1410) ซึ่งเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าการสาบานด้วยกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์
ﷻ เป็นสิ่งที่อนุญาตให้ปฏิบัติได้

6. การกล่าวถึงบรรดาคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ คือการกล่าวถึงชาติของพระองค์
ด้วยเช่นกัน ซึ่งไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เสมอเหมือนพระองค์ทั้งด้านชาติ ด้านคุณลักษณะ และด้านการ
กระทำของพระองค์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 5/330)

7. สิ่งที่พาดพิงถึงอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่แยกออกจากพระองค์ ถือว่าสิ่งนั้นมีใช้
สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ เช่น การได้ยินของอัลลอฮ์ ﷻ การเห็นของพระองค์ และความพอพระทัยของ

¹ ดู Ibn Taymiyah, 1991 : 6/515.

พระองค์ สำหรับสิ่งที่พาดพิงถึงพระองค์แต่เป็นสิ่งที่สามารถแยกออกจากพระองค์ได้ สิ่งนั้นถือว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น **بيت الله** (บ้านของอัลลอฮ์) **الله** **آية** (อูฐของอัลลอฮ์) ดังนั้นทุกสิ่งที่พาดพิงถึงพระองค์จึงไม่จำเป็นว่าจะจะเป็นคุณลักษณะของพระองค์เสมอไป (Ibn Taymiyah, 1991 : 9/290-291 , al-'Uthaymin , 1992 : 1/166)

8. คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้รับการยืนยันจากคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ สามารถเข้าใจได้โดยความหมาย และจะอธิบายในความหมายที่เป็นจริง โดยไม่ใช้การเปรียบเปรย อุปมาอุปไมยอย่างเด็ดขาด สำหรับรายละเอียดและวิธีการเป็นอย่างไรนั้น เป็นสิ่งที่เกินจากญาณวิสัยของมนุษย์ที่จะรับรู้ได้ (Ibn Taymiyah, 1991 : 5/36)

9. ถ้อยคำที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ หรือถ้อยคำที่อุลละมาอ์ให้ความเห็นตรงกัน เป็นหน้าที่ของผู้ศรัทธาที่จะต้องศรัทธา ไม่ว่าจะมีความเข้าใจหรือไม่เข้าใจในถ้อยคำนั้นก็ตาม เนื่องจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ จะพูดในสิ่งที่เป็นสัจธรรมและความจริงเท่านั้น และบรรดาอุลละมาอ์ก็จะมีมติบนความหลงผิด (Ibn Taymiyah, 1991 : 5/298) อย่างแน่นอน

10. คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไม่มีจำนวนที่จำกัด หรือมิได้ถูกจำกัดจำนวนไว้ เนื่องจากทุก ๆ พระนามจะให้ความหมายและบ่งบอกถึงคุณลักษณะของพระองค์ ('Alawiy, 2004 : 30) เมื่อพระนามของพระองค์มิได้ถูกจำกัดจำนวนว่ามีเท่าใด ดังนั้นคุณลักษณะของพระองค์จึงมิได้ถูกจำกัดจำนวนไว้ด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตามจากแนวคิดของสลัฟกับการศรัทธาต่อคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งมีหลักเกณฑ์สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การยืนยันในคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามที่ได้รับบัพไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์โดยไม่ใช้การตีความ การให้ความหมายเทียบเคียงหรือเปลี่ยนแปลงความหมายใด ๆ ทั้งสิ้น 2) การให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ โดยไม่นำคุณลักษณะของพระองค์ไปเปรียบเทียบกับลักษณะของสิ่งถูกสร้าง หรือนำลักษณะของสิ่งถูกสร้างมาเสมอเหมือนคุณลักษณะของพระองค์ ทรงบริสุทธิ์และปราศจากคุณลักษณะที่บกพร่องและข้อตำหนิต่าง ๆ 3) การละความพยายามที่จะแสวงหาในรายละเอียดที่แท้จริงของชาติและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เพราะเป็นสิ่งที่เกินจากสติปัญญาของมนุษย์ที่จะรับรู้ได้

คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นเรื่องเร้นลับ เป็นหน้าที่สำหรับศรัทธาชนที่จะต้องศรัทธาและแนวทางที่สามารถนำไปสู่การรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ คือจากตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ ซึ่งทั้งคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ได้กล่าวถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของอัลลอฮ์ ﷻ ไว้อย่างมากมาย ถือว่าเป็นแนวทางที่ดีที่สุดและถูกต้องที่สุดสำหรับความเข้าใจคุณลักษณะของพระองค์

นอกจากนี้อัลลอฮ์ ﷻ ยังได้ทรงสำทับแก่ผู้ที่ทำให้คุณลักษณะพระองค์ด้วยคุณลักษณะที่นอกเหนือจากที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานหรือจากคำบอกเล่าของนบีมุฮัมมัด ﷺ ไว้ว่า

﴿وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾

“และการที่พวกเจ้ากล่าวให้ร้ายแก่อัลลอฮ์ในสิ่งที่พวกเจ้าไม่รู้”

(สุเราะฮ์อัลอะฮรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 33)

จากความหมายของอายะฮ์ อัลลอฮ์ ﷻ ได้ทรงห้ามมิให้กล่าวถึงพระองค์ในสิ่งที่ตน
ไม่มีความรู้ และเช่นเดียวกันอัลลอฮ์ ﷻ ยังได้ทรงห้ามมิให้เชื่อและปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองไม่มีความรู้ ไม่
เห็นและไม่ได้ยิน ดังดำรัสที่ว่า

﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا﴾

“และอย่าติดตามสิ่งที่เจ้าไม่มีความรู้ในเรื่องนั้น แท้จริงหู ตา และหัวใจ
สิ่งเหล่านั้นจะถูกสอบสวน”

(สุเราะฮ์อัลอิสรอ์ อายะฮ์ที่ 36)

การให้คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นอกเหนือจากคุณลักษณะที่พระองค์ทรงระบุไว้
ถือเป็นสิ่งที่ต้องห้าม บางคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งที่พ้นญาณวิสัยที่มนุษย์จะเข้าใจ
ความหมายที่เป็นจริงได้ และเป็นการไม่ถูกต้องอย่างยิ่งที่จะค้นหาในรายละเอียดของแต่ละ
คุณลักษณะของพระองค์ เพราะเป็นสิ่งเกินจากความสามารถของมนุษย์ที่จะค้นหาได้

ตัวอย่าง ที่จะทำให้เข้าใจได้ง่ายขึ้นคือการเปรียบเทียบกับร่างกายของมนุษย์ ในร่าง
กายของมนุษย์ทุกคนนั้นมีวิญญาณ ทำให้มีความคิด ความเข้าใจและมีความรู้สึก แต่ถ้าหากไม่มี
วิญญาณอยู่ในร่างกาย คน ๆ นั้นก็จะไม่มีชีวิต เมื่อใดที่วิญญาณออกจากร่างมนุษย์ก็จะกลายเป็นศพ
ทั้ง ๆ ที่วิญญาณอยู่ในร่างกายอยู่ใกล้กับตัวมนุษย์มากที่สุด แต่มนุษย์ก็ไม่สามารถที่จะบอกถึงลักษณะ
ของวิญญาณได้ว่าเป็นอย่างไร มนุษย์ไม่สามารถเข้าใจในเรื่องวิญญาณได้เลยทั้ง ๆ ที่วิญญาณมีอยู่จริง
แล้วทำไมมนุษย์จึงพยายามให้คุณลักษณะกับอัลลอฮ์ ﷻ ในสิ่งที่มนุษย์ไม่มีความสามารถ อีกทั้งยัง
ปฏิเสธในบางคุณลักษณะของพระองค์ด้วยเหตุผลที่ขัดแย้งกับสติปัญญา ดังนั้นจึงเป็นการเพียงพอ
สำหรับการยืนยันและยอมรับในคุณลักษณะที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงระบุไว้

4.2.6.2 แนวคิดของเคาะลัฟกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าหลักศรัทธาเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ถือว่า
เป็นประเด็นที่มีความเห็นต่างกันมากที่สุดระหว่างแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์กับแนวคิดของ
สะลัฟ ซึ่งแนวคิดของอัลอะชาอีเราะฮ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ มีดังนี้

1. อัลอะชาอีเราะฮ์ ยอมรับและยืนยันว่าคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับอัลลอฮ์ ﷻ มี
20 คุณลักษณะ โดยแบ่งคุณลักษณะทั้ง 20 ออกเป็น 4 ประเภท คือ **مَعَابِي سَلْبِيَّة نَفْسِيَّة** และ **مَعْنَوِيَّة**
(al-Sanusiy, n.d : 1)

2. อัลอะซาอีเราะฮฺส่วนใหญ่ยืนยันทันและยอมรับในคุณลักษณะ **صِفَاتُ الْمَعَالِي** ซึ่งมีอยู่ 7

คุณลักษณะ เรียกว่า **صِفَاتُ الْمَعَالِي** คือบรรดาคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติ ในทางบทยุติคือว่าเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับอัลลอฮฺ **ﷻ** เป็นคุณลักษณะที่สมบูรณ์เหมาะสมกับอัลลอฮฺ **ﷻ** และ **صِفَاتُ الْمَعَالِي** นั้นมิใช่ตัวตนของชาติและมีตัวตนอื่นจากชาติ (Khalid, 1995 : 502)

3. แนวคิดการให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮฺ **ﷻ** สำหรับอัลอะซาอีเราะฮฺมี 2 แนวทางคือ

3.1 การให้ความบริสุทธิ์ด้วยการยืนยันว่าอัลลอฮฺ **ﷻ** ทรงแตกต่างจากสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่อย่างสิ้นเชิงในทุก ๆ มิติ ดังจะเห็นได้จากการที่อัลอะซาอีเราะฮฺได้จัดคุณลักษณะ **اَلْمُخَالَفَةُ لِلْحَوَادِثِ** อยู่ในประเภทที่ต้องปฏิเสธคุณลักษณะตรงข้ามคือ ปฏิเสธว่าพระองค์เหมือนกับสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ ทั้งนี้เพื่อต้องการอธิบายว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้สำหรับอัลลอฮฺ **ﷻ** ที่จะมีคุณลักษณะที่เหมือนหรือแม้แต่คล้ายคลึงกับสิ่งที่บังเกิดขึ้นใหม่ โดยปฏิเสธว่าพระองค์นั้นมิใช่วัตถุ ไม่มีร่างกาย เรือนร่าง ไม่เป็นรูปร่าง รูปทรง ไม่ต้องการสถานที่ พื้นที่ ทิศที่อยู่ไม่ว่าด้านบน ด้านล่าง ซ้าย ขวา ด้านหน้า ด้านหลัง ไม่ทรงสถิตอยู่เหนือหรือในสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่ผูกพันกับกาลเวลา และปฏิเสธขนาดของอัลลอฮฺ **ﷻ** ไม่ว่าเล็กหรือใหญ่ (Sa'id, 2004 : 61-64)

3.2 ปฏิเสธคุณลักษณะที่เป็นรายละเอียดในแต่ละคุณลักษณะของชาติ เช่น ปฏิเสธว่าพระองค์อัลลอฮฺ **ﷻ** ทรงมีพระหัตถ์ พระเนตร พระพักตร์และยืนยันทันในบางคุณลักษณะอื่นๆ

4. อัลอะซาอีเราะฮฺปฏิเสธบรรดาคุณลักษณะ **صِفَاتُ الْمَعَالِي** เนื่องจากเห็นว่าคุณลักษณะเหล่านี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงอวัยวะและส่วนประกอบของร่างกาย ซึ่งพระองค์อัลลอฮฺ **ﷻ** ต้องบริสุทธิ์ปราศจากอวัยวะและส่วนประกอบของชาติ ดังนั้นอัลอะซาอีเราะฮฺจึงอธิบายและให้ความหมายคุณลักษณะเหล่านี้โดยใช้การตีความหรือการให้ความหมายเทียบเคียง เช่น พระหัตถ์ พระเนตร พระพักตร์ นิ้วพระหัตถ์ พระบาท และพระชงฆ์ เป็นต้น (Khalid al-Ghamidiy, 2009 : 218)

5. อัลอะซาอีเราะฮฺปฏิเสธบรรดาคุณลักษณะ **صِفَاتُ الْمَعَالِي** หรือคุณลักษณะที่ระบุในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺที่เกี่ยวข้องกับการกระทำและเป็นพระประสงค์ของอัลลอฮฺ **ﷻ** เช่น การเสด็จลง การเสด็จมาของอัลลอฮฺ **ﷻ** ความพอพระทัย ความโกรธกริ้ว ความชอบ ความรัก และความรังเกียจของอัลลอฮฺ **ﷻ** เป็นต้น ด้วยเหตุผลที่ว่า คุณลักษณะเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นมีร่างกาย ซึ่งสิ่งที่มีร่างกายถือว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ทั้งนี้เพื่อไม่ต้องการให้อัลลอฮฺ **ﷻ** เหมือนกับสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ จึงต้องปฏิเสธคุณลักษณะเหล่านี้ (Khalid al-Ghamidiy, 2009 : 282)

6. อัลอะชาอีเราะฮฺจะให้ความเชื่อมั่นกับหลักฐานที่เป็นเหตุผลทางสติปัญญา มากกว่าหลักฐานตัวบทจากคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าอัลอะชาอีเราะฮฺจะยืนยันและยอมรับคุณลักษณะที่สติปัญญาเห็นว่าเหมาะสมกับอัลลอฮฺ ﷻ แม้ว่าไม่มีตัวบทหลักฐานจากคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺรับรองก็ตาม ในทางตรงกันข้ามบางคุณลักษณะถูกระบุในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺแต่อัลอะชาอีเราะฮฺปฏิเสธที่จะยอมรับ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่เหมือนกับสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น ซึ่งสติปัญญาเห็นว่าไม่เหมาะสมกับอัลลอฮฺ ﷻ

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ พบว่า แนวคิดของสะลัฟเป็นแนวคิดความเชื่อที่ปราศจากความคลุมเครือและปลอดภัยจากความสับสน ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1. สะลัฟใช้หลักเกณฑ์สำคัญ 3 ประการ ในการยืนยันและการให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮฺ ﷻ คือ

1.1 การยืนยันและการยอมรับคุณลักษณะที่มีปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและจากคำบอกเล่าของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เท่านั้น โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือบิดเบือนความหมายไปจากถ้อยคำที่ปรากฏ ซึ่งหลักการที่นำมาใช้ในการยืนยัน คือ

1.1.1 การกล่าวถึงคุณลักษณะบางส่วนจะหมายความรวมถึงการกล่าวถึงคุณลักษณะในอีกบางส่วนด้วย หมายถึงสะลัฟจะไม่แบ่งแยกศรัทธาเพียงบางคุณลักษณะและไม่ศรัทธาในบางคุณลักษณะ ซึ่งแตกต่างจากแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺที่เลือกศรัทธาในบางคุณลักษณะที่เห็นว่าสอดคล้องกับสติปัญญาและแนวคิดของตน และใช้แนวทางการตีความ การนำเสนอความหมายเทียบเคียงในบางคุณลักษณะ ด้วยเหตุผลที่ไม่ต้องการให้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เหมือนหรือคล้ายคลึงกับคุณลักษณะของสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่โดยเฉพาะมนุษย์

1.1.2 การกล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ก็เหมือนกับการกล่าวถึงชาติของพระองค์ หมายถึง เมื่อกล่าวถึงชาติของอัลลอฮฺ ﷻ ก็จะกล่าวถึงในมิติของการมี คือการยืนยันว่าพระองค์ทรงมีอยู่จริง โดยจะไม่กล่าวถึงมิติของความเหมือน เนื่องจากการมีอยู่ของอัลลอฮฺ ﷻ ย่อมแตกต่างกับการมีอยู่ของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างทั้งปวง ดังนั้นชาติของอัลลอฮฺ ﷻ จึงไม่เหมือนกับร่างกาย รูปร่างของมนุษย์และสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ เช่นเดียวกัน การกล่าวถึงคุณลักษณะของ อัลลอฮฺ ﷻ คือการกล่าวถึงในมิติของการมีบรรดาคุณลักษณะตามที่ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและจากคำบอกเล่าของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ซึ่งมีใช้การกล่าวถึงในมิติของความเหมือน เนื่องจากการคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ก็เหมือนกับชาติของพระองค์ซึ่งไม่เหมือนกับสิ่งที่ถูกบังเกิดทั้งปวง

1.2 การให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮฺ ﷻ ให้ห่างไกลจากความเสมอเหมือนกับสิ่งที่ถูกบังเกิดและบริสุทธิ์ปราศจากข้อบกพร่อง ข้อตำหนิทั้งปวง

1.3 การระดมความพยายามที่จะค้นหาสิ่งที่แท้จริงของคุณลักษณะ เนื่องจากสติปัญญาของมนุษย์นั้นมีข้อจำกัด

2. การยืนยันบรรดาคุณลักษณะที่ปราศจากความสับสน โดยสะลัฟเชื่อมั่นและยืนยันคุณลักษณะทุก ๆ คุณลักษณะว่าเป็นคุณลักษณะที่สมบูรณ์ เหมาะสมกับอัลลอฮฺ ﷻ ทั้งคุณลักษณะด้านชาติ และคุณลักษณะด้านการกระทำของพระองค์ ซึ่งเป็นการศรัทธาและยอมรับโดยปราศจากความสงสัยและความคลุมเครือใด ๆ แตกต่างจากกลุ่มที่ปฏิเสธคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ หรือกลุ่มที่ยอมรับเพียงบางคุณลักษณะล้วนตกอยู่ในพะวงของความสับสนทั้งสิ้น

3. สะลัฟมีแนวทางในการนำเสนอหลักฐานที่ถูกต้อง มั่นคงและปลอดภัยจากความสับสน เนื่องจากเหตุผลต่อไปนี้

3.1 สะลัฟให้ความเชื่อมั่นและยึดมั่นต่อหลักฐานจากคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺ ซึ่งถือว่าทั้งสองสิ่งเป็นหลักฐานที่ให้ความเชื่อมั่นได้มากกว่าสติปัญญา ดังนั้น สะลัฟจึงนำทั้งสองสิ่งมาใช้ในการยืนยันคุณลักษณะและให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮฺ ﷻ

3.2 สะลัฟมิได้ปฏิเสธหลักฐานหรือเหตุผลทางสติปัญญาอย่างสิ้นเชิง แต่จะนำสติปัญญามาใช้เป็นหลักฐานอย่างรอบครอบในขอบเขตที่เหมาะสม และเป็นการใช้เพื่อสนับสนุนหลักฐานจากตัวบท เมื่อใดก็ตามที่หลักฐานและเหตุผลทางปัญญาคำนกับตัวบทอัลกุรอานหรือสุนนะฮฺ สะลัฟเลือกที่จะใช้ตัวบทหลักฐานและปล่อยวางเหตุผลทางสติปัญญา และสะลัฟจะไม่นำสติปัญญามาใช้กับทุก ๆ สิ่ง ทุก ๆ เรื่อง เนื่องจากสติปัญญาสามารถตัดสินในบางสิ่งบางอย่างได้ว่าสิ่งนั้นดีหรือไม่ดี แต่ไม่สามารถตัดสินได้กับทุก ๆ เรื่อง

นอกจากนี้ ยังพบสิ่งที่ขัดแย้งกันในตัวเองและความสับสนในแนวทางการนำเสนอเหตุผลของเคาะลัฟ ซึ่งสามารถกล่าวถึงความสับสนและสิ่งที่ขัดแย้งกันได้ใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. การยืนยันคุณลักษณะ

1.1 อัลอะชาอีเราะฮฺยอมรับและยืนยันคุณลักษณะ **وَجُودِيَّةٌ بُبُوَّةٌ** ซึ่งมีอยู่ 7 คุณลักษณะที่เรียกว่า **صِفَاتٌ مَعَالِيَّةٌ** แต่ปฏิเสธคุณลักษณะ **وَفِعْلِيَّةٌ دَائِيَّةٌ وَبَرِيَّةٌ** หมายถึง การศรัทธาเพียงบางคุณลักษณะและไม่ศรัทธาในบางคุณลักษณะ เลือกศรัทธาในคุณลักษณะที่เห็นว่าสอดคล้องกับสติปัญญาและแนวคิดของตน และใช้แนวทางการตีความ การนำเสนอความหมายเทียบเคียงในบางคุณลักษณะด้วยเหตุผลที่ไม่ต้องการให้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เหมือนกับสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ เช่น ศรัทธาว่าอัลลอฮฺ ﷻ นั้นทรงมีชีวิต ทรงพระประสงค์ ทรงได้ยิน ทรงเห็น ทรงดำรัส แต่ปฏิเสธศรัทธาในบางคุณลักษณะ เช่น การประทับ พระหัตถ์ พระเนตร เนื่องจากคุณลักษณะเหล่านี้มีความคล้ายคลึงกับลักษณะของสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่โดยเฉพาะมนุษย์ อัลอะชาอีเราะฮฺจึงเลือกที่จะใช้แนวทางการตีความและการให้ความหมายเทียบเคียงเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้คุณลักษณะอัลลอฮฺ ﷻ เหมือน

หรือคล้ายคลึงกับคุณลักษณะของมนุษย์ ดังนั้นจึงเกิดความสับสนในการกำหนดคุณลักษณะที่จะใช้การตีความ

1.2 แนวทางการยืนยัน **صِفَاتٍ مَعَانِي** ของอัลอะฮาอีเราะฮฺเป็นแนวทางที่สับสนกำกวมและขัดแย้งกันเอง เช่น อัลอะฮาอีเราะฮฺยืนยันว่าคุณลักษณะ **كَلَامِي** มี 2 ประเภท คือ **كَلَامٌ نَفْسِي** เป็นคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิม และ **كَلَامٌ لَفْظِي** เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ แต่อัลอะฮาอีเราะฮฺยืนยันว่าพระนามอันวิจิตร (**الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى**) คือพระดาร์สของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ดังนั้นจึงพบความขัดแย้งกันเองระหว่างการยอมรับว่า **كَلَامٌ لَفْظِي** เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่กับการยืนยันว่าพระนามอันวิจิตรเป็นพระดาร์สของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ทั้ง ๆ ที่พระนามอันวิจิตรเป็นพระดาร์สของอัลลอฮฺ ﷻ

2. การให้ความบริสุทธิ์

อัลอะฮาอีเราะฮฺให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้แนวทางการตีความและให้ความหมายเทียบเคียง ซึ่งไม่สามารถตอบโจทย์ในการให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮฺ ﷻ ได้เลย เนื่องจากบรรดาคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺมิได้มีความแตกต่างกันเลยในมิติของถ้อยคำ แต่ในส่วนของความหมายและรายละเอียดที่แท้จริงนั้นย่อมมีความแตกต่างกันอย่างแน่นอน เช่น พระองค์ทรงได้ยินกับการได้ยินของมนุษย์ ซึ่งมีกระบวนการและวิธีการได้ยินที่ต่างกัน นอกเหนือจากขอบเขตและข้อจำกัดของการได้ยินซึ่งไม่สามารถที่จะนำมาเปรียบเทียบกันได้ ดังนั้นหากอัลอะฮาอีเราะฮฺตีความและให้ความหมายเทียบเคียงคุณลักษณะพระหัตถ์หรือพระพักตร์ ด้วยเหตุผลที่ไม่ต้องการให้อัลลอฮฺ ﷻ ทรงเหมือนกับมนุษย์ แน่نونก็จะต้องตีความคุณลักษณะทรงได้ยิน ทรงเห็น ทรงรอบรู้และทุก ๆ คุณลักษณะด้วยเหตุผลเดียวกัน ซึ่งทำให้เกิดความสับสน และขัดแย้งกัน ดังนั้น จึงไม่มีความจำเป็นและไม่มีเหตุผลเพียงพอที่จะนำการตีความหรือการให้ความหมายเทียบเคียงมาใช้กับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ แต่ควรให้ความหมายไปตามถ้อยคำที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺซึ่งมีความถูกต้องและปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

4.2.7 ทักษะของอุละมาอ์ในอดีตเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

หลักศรัทธาและความเชื่อของอุละมาอ์ในอดีตเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

4.2.7.1 หลักศรัทธาและแนวคิดของออบูฮะนีฟะฮฺเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

ออบู ฮะนีฟะฮฺได้กล่าวถึงแนวคิด ความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ทั้งด้านคุณลักษณะซาต และคุณลักษณะด้านการกระทำซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

1. อบู ฮะนีฟะฮฺ แบ่งคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ออกเป็น 2 ประเภทคือ

1) *صِفَةٌ دَائِيَّةٌ* (คุณลักษณะด้านชาติ) เช่น การมีชีวิต ความเดชาภาพ ความรอบรู้ การดำรัส การได้ยิน การเห็น ความปรารถนา และ 2) *صِفَةٌ فَعْلِيَّةٌ* (คุณลักษณะด้านการกระทำ) เช่น การสร้าง การประทานปัจจัยยังชีพ การสร้างสรรค์ การประดิษฐ์ การเนรมิต ตลอดจนคุณลักษณะด้านการกระทำอื่น ๆ และพระองค์ยังคงดำรงไว้ด้วยบรรดาพระนามและบรรดาคุณลักษณะตลอดไป (al-Qariy, 1998 : 66-84)

2. พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ จะไม่ถูกให้คุณลักษณะเช่นเดียวกับลักษณะของสิ่งถูกสร้าง ความกริ้วโกรธและความพอพระทัย เป็นสองคุณลักษณะจากบรรดาคุณลักษณะของพระองค์ เชื่อและศรัทธาโดยที่ไม่มีการอธิบายในรายละเอียดว่าการกริ้วโกรธและการพอพระทัยของพระองค์นั้นมีลักษณะอย่างไร เป็นการไม่ถูกต้องที่จะให้ความหมายเทียบเคียงกับทั้งสองคุณลักษณะว่า การกริ้วโกรธของพระองค์หมายถึงการลงทัณฑ์ และการพอพระทัยของพระองค์หมายถึงการตอบแทน ดังนั้นจึงต้องอธิบายคุณลักษณะของพระองค์เช่นเดียวกับที่พระองค์ได้ดำรัสถึงชาติของพระองค์ว่า พระองค์เป็นพระเจ้าผู้ทรงเอกะ ทรงเป็นที่พึงเสมอ พระองค์ไม่ทรงให้กำเนิดผู้ใดและไม่ถูกกำเนิดจากสิ่งใด ไม่มีผู้ใดและสิ่งใดที่เสมอเหมือนพระองค์ ผู้ทรงมีชีวิต ผู้ทรงเดชาภาพ ผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น และผู้ทรงรอบรู้ (Muhammad al-Khames, n.d. : 11)

3. พระองค์ทรงมีพระหัตถ์ พระพักตร์ และทรงมีจิตใจ ดังที่พระองค์ดำรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นสิ่งใดก็ตามที่อัลลอฮฺ ﷻ ดำรัสไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานไม่ว่าจะเป็นพระพักตร์ พระหัตถ์ และองค์ สิ่งเหล่านี้คือคุณลักษณะ โดยที่ไม่ต้องอธิบายในรายละเอียดว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร และจะไม่อธิบายความหมายพระหัตถ์ว่าหมายถึงเดชาภาพหรือความโปรดปรานของพระองค์ เนื่องจากการอธิบายความดังกล่าวนั้น เป็นการบิดเบือนและทำลายคุณลักษณะที่เป็นจริงของพระองค์ (al-Qariy, 1998 : 121-123) พระหัตถ์ของพระองค์อยู่เหนือบรรดามือของมนุษย์ทั้งปวง พระหัตถ์ของพระองค์นั้นไม่เหมือนกับมือของมนุษย์และสิ่งถูกสร้าง และพระพักตร์ของพระองค์ก็ไม่เหมือนกับใบหน้าของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างเช่นเดียวกัน (Muhammad al-Khames, n.d. : 11)

4. พระองค์ไม่ทรงคล้ายคลึงกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่พระองค์ได้ทรงสร้างขึ้น และไม่มียิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เป็นสิ่งถูกสร้างจากพระองค์ที่คล้ายคลึงกับพระองค์เช่นเดียวกัน (al-Qariy, 1998 : 63-66) บรรดาพระนามและบรรดาคุณลักษณะของพระองค์นั้นจะยังคงดำรงอยู่กับพระองค์ตลอดไป ทั้งคุณลักษณะด้านชาติและคุณลักษณะด้านการกระทำ (al-Qariy, 1998 : 87) บรรดาคุณลักษณะของพระองค์นั้นจะแตกต่างกับคุณลักษณะของสิ่งที่ถูกสร้างทั้งปวง พระองค์ทรงรอบรู้แต่การรอบรู้ของพระองค์นั้นไม่เหมือนกับการรู้ของมนุษย์ พระองค์ทรงเดชาภาพแต่ไม่เหมือนกับความสามารถของมนุษย์และสิ่งถูกสร้าง พระองค์ทรงได้ยินแต่การได้ยินของพระองค์ไม่เหมือนกับการได้ยินของ

มนุษย์ และพระองค์ดำรัส แต่การดำรัสของพระองค์ไม่เหมือนกับการพูดของมนุษย์ (al-Qariy, 1998 : 107-109)

5. ออบุ ฮะนีฟะฮฺ กล่าวว่า ไม่เป็นการบังควรอย่างยิ่งที่ผู้ใดจะนำบางสิ่งบางอย่างมา อรรถาธิบายชาตของอัลลอฮฺ ﷻ แต่ทว่าจำเป็นที่จะต้องอรรถาธิบายคุณลักษณะของพระองค์ตามที่ พระองค์ได้ดำรัสไว้เกี่ยวกับชาตของพระองค์ (‘Aliy al-Dimishqi , n.d : 427) ดังนั้นจึงไม่อนุญาตให้ ใช้สติปัญญามาอรรถาธิบายคุณลักษณะของพระองค์

6. เมื่ออบุ ฮะนีฟะฮฺ ถูกถามถึงกรณีการเสด็จลงมา (النزول) ของอัลลอฮฺ ﷻ เขาตอบ ว่า “พระองค์ทรงเสด็จลงมาโดยไม่สามารถอรรถาธิบายได้ว่าเป็นการลงมาด้วยลักษณะใด (al-Sabuniy, 1994 : 80)

7. อัลลอฮฺ ﷻ เป็นผู้ที่ถูกร้องขอจากเบื้องบนมิใช่จากเบื้องล่าง เนื่องจากเบื้องล่าง นั้นมิใช่สถานที่ ที่เหมาะสมกับความเป็นพระผู้อภิบาลและความเป็นพระเจ้าแต่อย่างใด (Muhammad al-Khames, n.d. : 12)

8. พระองค์ยังคงเป็นผู้กระทำด้วยการกระทำของพระองค์และการกระทำเป็น คุณลักษณะที่มีมาแต่เดิม ซึ่งผู้กระทำคืออัลลอฮฺ ﷻ และการกระทำเป็นคุณลักษณะที่มีมาแต่เดิม สิ่ง ที่ถูกกระทำคือสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้น แต่การกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่สิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้น (al-Qariy, 1998 : 89)

9. หญิงคนหนึ่งถามอบุ ฮะนีฟะฮฺว่า พระเจ้าของท่านที่ท่านสักการะอยู่ที่ใด ? อบุ ฮะนีฟะฮฺ ตอบว่า “อัลลอฮฺ ﷻ ทรงอยู่เหนือชั้นฟ้า มิใช่บนพื้นดิน” ได้มีชายคนหนึ่งพูดขึ้นว่า “ท่าน ไม่เห็นดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ตรัสว่า

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ﴾

“และพระองค์ทรงอยู่กับพวกเจ้า ไม่ว่าพวกเจ้าจะอยู่ที่ใดก็ตาม”

(สุเราะฮฺอัลฮะดีด ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 4)

ดอกหรือ ? อบุ ฮะนีฟะฮฺ จึงตอบไปว่า “มันก็เหมือนเช่นเดียวกันกับที่ท่านเขียนข้อความถึงคน ๆ หนึ่งว่า แน่นนอนผมอยู่กับคุณ ซึ่งจริง ๆ แล้วคุณก็ได้อยู่กับคน ๆ นั้น” (al-Bayhaqiy, n.d. : 397)

10. คัมภีร์อัลกุรอานคือพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ทั้งที่ถูกบันทึกอยู่ในคัมภีร์และสิ่ง ที่จดจำไว้ในจิตใจ ตลอดจนสิ่งที่ถูกอ่านด้วยลิ้น และที่ถูกประทานแก่นบี ﷺ แต่คัมภีร์อัลกุรอานนั้น มิใช่สิ่งถูกสร้างขึ้นใหม่ (al-Qariy, 1998 : 91-93)

4.2.7.2 หลักศรัทธาและแนวคิดของมาลิกเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

หลักศรัทธาและแนวคิดของมาลิก บิน อนัส เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ จากรายงานที่เล่าว่า มีชายคนหนึ่งถามมาลิก ถึงการประทับของอัลลอฮฺ ﷻ เหนือบัลลังก์ว่า

﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾

“ผู้ทรงกรุณาปราณี ทรงประทับอยู่เหนือบัลลังก์”

(สุเราะฮฺฏอฮา อายะฮฺที่ 5)

แล้วพระองค์ทรงประทับอยู่อย่างไร ? มาลิกตอบว่า วิธีการประทับของพระองค์เป็นอย่างไรไม่สามารถที่จะจินตนาการได้ แต่ลักษณะการประทับโดยทั่ว ๆ ไปนั้นเป็นลักษณะที่ทราบกันดี การศรัทธาต่อเรื่องดังกล่าวเป็นสิ่งจำเป็น และการถามถึงรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องอุตริทางความคิด และฉันก็คิดว่าท่านเป็นพวกที่อุตริด้วย” และมาลิกก็ได้สั่งให้ชายคนนั้นออกไป (al-Sabuniy, 1994 : 73 , al-Bayhaqiy, n.d. : 379)

และมาลิกเคยกล่าวถึงคัมภีร์อัลกุรอานไว้ว่า “ผู้ใดพูดว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ จำเป็นจะต้องถูกลงโทษด้วยการเขียนและจงจำไว้ จนกว่าจะกลับเนื้อกลับตัว” และอัลลอฮฺ ﷻ นั้น พระองค์ทรงอยู่เหนือฟากฟ้าและความรู้ของพระองค์อยู่ทุกหนแห่ง (Ibn Taymiyah, 1991 : 4/181)

4.2.7.3 หลักศรัทธาและแนวคิดของอัสซาฟีอีย์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

หลักศรัทธาและแนวคิดของอัสซาฟีอีย์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ในด้านชาติและด้านการกระทำ สรุปได้ดังนี้

1. อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประทับอยู่เหนือบัลลังก์บนฟากฟ้า พระองค์ทรงใกล้ชิดสิ่งถูกสร้างของพระองค์ด้วยวิธีการที่พระองค์ทรงประสงค์ และพระองค์จะทรงเสด็จลงสู่ฟากฟ้าในโลก ดุนยาด้วยวิธีที่พระองค์ทรงประสงค์” (Ibn Taymiyah, 1991 : 4/181)

2. การสรรเสริญเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้ทรงมีคุณลักษณะตามที่พระองค์ได้ทรงระบุไว้ให้กับชาติของพระองค์เอง ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เหนือกว่าคำอธิบายของมนุษย์ (al-Shafi‘iy, 1938 : 7-8)

3. ยืนยันและยอมรับบรรดาคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ที่มีปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺ และปฏิเสธการเปรียบเทียบพระองค์กับสิ่งใด ๆ ทั้งสิ้น เสมือนที่พระองค์ได้ทรงปฏิเสธไว้ด้วยพระองค์เอง (Ibn Taymiyah, 1991 : 10/80, al-Dhahabiy, 1985 : 20/341) ดังที่พระองค์ดำรัสว่า

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ﴾

“ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์”

(สุเราะฮฺอัสซุรอ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 11)

4. อัสซาฟีอีย์เคยถูกถามถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ และสิ่งที่เหมาะสมจะต้องศรัทธา ? อัสซาฟีอีย์ตอบว่า “สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ ผู้ทรงสูงส่ง มีบรรดาพระนามและบรรดาคุณลักษณะ

ตามที่ถูกระบุไว้ในคัมภีร์และจากคำบอกเล่าของท่านนบี ﷺ แก่ประชาคมของท่าน แท้จริงคัมภีร์อัลกุรอานประทานลงมาให้แก่ท่านนบี ﷺ สำหรับคำพูดของท่านนบีที่ถูกต้องจากการรายงานของผู้ที่มีคุณธรรม ไม่อนุญาตให้ขัดแย้งกับคำพูดดังกล่าว หากว่าเขาขัดแย้งกับคำพูดดังกล่าวหลังจากที่จำนนต่อหลักฐานแล้วเขาจะกลายเป็นผู้ปฏิเสธต่ออัลลอฮ์ ﷻ แต่หากว่าเขาขัดแย้งกับคำพูดดังกล่าวก่อนที่จำนนต่อหลักฐาน เขาจะได้รับการผ่อนปรนให้ เนื่องจากความไม่รู้ เพราะความรู้ดังกล่าวไม่สามารถเข้าใจได้ด้วยสติปัญญา (al-Dhahabi, 1985 : 10/79-80) สิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ระบุไว้คือ พระองค์ผู้ทรงได้ยิน พระองค์ทรงมีสองพระหัตถ์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 4/183) จากคำรัสของพระองค์ว่า

﴿بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ﴾

“เรามีได้ พระหัตถ์ทั้งสองของพระองค์นั้นทรงแผ่กว้างเสมอ”

(สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 64)

และพระองค์ทรงมีพระหัตถ์ขวา จากคำรัส

﴿وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ﴾

“และชั้นฟ้าทั้งหลายจะม้วนกลิ้งด้วยพระหัตถ์ขวาของพระองค์”

(สุเราะฮ์อัลซุหมัร ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 67)

และพระองค์ทรงมีพระพักตร์จากคำรัสที่ว่า

﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾

“ทุก ๆ สิ่งย่อมพินาศนอกจากพระพักตร์ของพระองค์”

(สุเราะฮ์อัลเกาะศอศ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 88)

และจากคำรัส

﴿وَيَبْقَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ﴾

“และพระพักตร์ของพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงโปรดปรานเท่านั้นที่จะยังคงเหลืออยู่”

(สุเราะฮ์ฮัจญะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 27)

และพระองค์ทรงมีพระบาท จากวจนะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ที่ว่า

"يُلْقَى فِي النَّارِ، وَتَقُولُ : هَلْ مِنْ مَزِيدٍ، حَتَّى يَضَعَ قَدَمَهُ"

(أخرجه البخاري ، د.ت : 4848)

“จะถูกโยนลงในไฟนรก และมัน(นรก) จะกล่าวว่า มีเพิ่มอีกไหม จนกระทั่งพระองค์จะทรงวางพระบาทของพระองค์เหยียบลงไปบนมัน” หมายถึงนรกจะอันนัม

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 4848)

และจากวณะของนบีมุฮัมมัด ﷺ แก่ผู้ที่เสียชีวิตในหนทางของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ว่า

"يُضْحِكُ اللَّهُ إِلَى رَجُلَيْنِ يُقْتَلُ أَحَدُهُمَا الْآخَرَ يَدْخُلَانِ الْجَنَّةَ"

(أخرجه البخاري ، د.ت : 2826 ، ومسلم ، 1999 : 1890)

“พระองค์อัลลอฮ์ﷻ หัวเราะชายสองคน ชายคนหนึ่งได้สังหารชายอีกคนหนึ่ง โดยที่คนทั้งสองได้เข้าสวนสวรรค์”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 2826 และ Muslim, 1999 : 1890)

พระองค์ทรงเสด็จลงสู่ฟากฟ้าดูนยาในทุกคำศินตามที่ปรากฏในชะดีษของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และพระเนตรของพระองค์มิได้บอดข้างหนึ่ง (Ibn Taymiyah, 1991 : 4/183) ดังวณะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เมื่อมีการกล่าวถึงตัญญีลว่า

((إِنَّهُ أَعْوَرٌ ، وَإِنَّ رَبَّكُمْ لَيْسَ بِأَعْوَرٍ))

(أخرجه البخاري ، د.ت : 7131 ، ومسلم ، 1999 : 2933)

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 7131 และ Muslim, 1999 : 2933)

“แท้จริงตาของตัญญีลจะบอดข้างหนึ่ง และพระเจ้าของพวกเขาเจ้าตามิได้บอด”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 7131 และ Muslim, 1999 : 2933)

และบรรดาผู้ศรัทธาจะได้มองเห็นพระเจ้าของพวกเขาในวันโลกหน้าด้วยกับสองตาของพวกเขา เหมือนกับที่พวกเขาได้เห็นพระจันทร์ในคืนจันทร์เพ็ญ และพระองค์ทรงมีนิ้วพระหัตถ์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 4/183) ดังเช่นที่ระบุในวณะของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า

((مَا مِنْ قَلْبٍ إِلَّا بَيْنَ أَصْبَعَيْنِ مِنْ أَصَابِعِ الرَّحْمَنِ))

(أخرجه ابن ماجه ، د.ت : 199)

“ไม่มีหัวใจดวงใด นอกจากจะอยู่ระหว่างสองนิ้วพระหัตถ์จากบรรดานิ้วของพระเจ้าทรงเมตตา”

(บันทึกโดย Ibn Majah, n.d. : 199)¹

ความหมายของบรรดาคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่พระองค์ทรงให้ลักษณะไว้กับซาตของพระองค์เอง และที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ให้ลักษณะไว้นั้น เป็นสิ่งที่ไม่สามารถรับรู้ เข้าใจในความเป็นจริงได้ด้วยสติปัญญาและการรู้จัก ผู้ใดก็ตามจะยังไม่เป็นผู้ปฏิเสธอันเนื่องมาจากความไม่รู้ในเรื่องดังกล่าว นอกจากหลังจากที่ได้มีตัวบทหลักฐานมายังเขาแล้ว แม้ว่าสิ่งที่ถูกระบุไว้ดังกล่าวเป็นเพียงคำบอกเล่าแทนการมองเห็นด้วยการฟังก็ตาม ผู้รับฟังก็จำเป็นต้องน้อมรับข้อเท็จจริงดังกล่าว และเป็นพยานต่อเรื่องดังกล่าวด้วย เสมือนว่าเขาได้เห็นและได้ยินจากท่านเราะฮ์สุล ﷺ ด้วยตนเอง

¹ อัลอัลบานีย์ระบุว่า เป็นชะดีษเศาะหี้หฺ (al-'Albaniy, 1988 : 1/86)

หากแต่ที่เราจะต้องยืนยันบรรดาคุณลักษณะ พร้อมทั้งปฏิเสธการเปรียบเทียบคุณลักษณะของพระองค์กับสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย ดังที่พระองค์ได้ทรงปฏิเสธการเปรียบเทียบจากชาติของพระองค์เอง

4.2.7.4 หลักศรัทธาและแนวคิดของอะหมัด บิน ฮันบัล เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

หลักศรัทธาและแนวคิดของอะหมัด บิน ฮันบัล เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ สรุปได้ดังนี้

1. อย่าให้คุณลักษณะใดกับอัลลอฮฺ ﷻ นอกจากคุณลักษณะที่พระองค์ได้ทรงให้ไว้กับชาติของพระองค์ หรือคุณลักษณะที่เราะซูลุลลอฮฺ ﷺ ได้ระบุไว้ และอย่าได้ให้คุณลักษณะต่อพระองค์นอกเหนือไปจากที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษที่ได้ให้รายละเอียดไว้ (Ibn Taymiyah, 1991 : 5/26)

อะหมัด ได้ปฏิเสธคำพูดของญะฮ์ม บิน ศอฟวาน ที่ได้อ้างว่า “ผู้ใดให้คุณลักษณะกับอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยคุณลักษณะที่พระองค์ได้ทรงให้ไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานเกี่ยวกับชาติของพระองค์ หรือคุณลักษณะที่ได้รับการบอกเล่าจากเราะซูล ﷺ เขากลายเป็นผู้ปฏิเสธและเป็นพวกมุซับีฮะฮฺ เปรียบเทียบคุณลักษณะพระผู้เป็นเจ้าของสิ่งถูกสร้าง (’Aḥmad bin Ḥanbal, 2003 : 97)

2. คัมภีร์อัลกุรอานคือ ตำราของอัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้นคัมภีร์อัลกุรอานจึงมิใช่สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ผู้ใดเชื่อว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เขาคือพวกญะฮีมียะฮฺผู้ปฏิเสธ และผู้ใดกล่าวว่าคัมภีร์อัลกุรอานคือตำราของอัลลอฮฺ ﷻ แต่ไม่ยืนยันต่อไปว่ามีสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เขาเลวร้ายกว่าบุคคลที่กล่าวว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เสียอีก (Abiy Ya’la, 1998 : 1/62)

3. บัลลังก์ของพระผู้ทรงเมตตาอยู่เหนือน้ำ พระองค์ทรงประทับอยู่เหนือบัลลังก์เก้าอี้คือที่วางพระบาททั้งสองของพระองค์ พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งที่อยู่ในบรรดาชั้นฟ้าทั้งเจ็ด และพื้นพิภพ ทรงรอบรู้ถึงสิ่งที่อยู่ระหว่างชั้นฟ้าและพื้นพิภพ รวมถึงสิ่งที่อยู่ใต้พื้นพิภพ ผู้ทรงรอบรู้ในทุก ๆ สถานที่ และพระองค์จะทรงเสด็จสู่ฟากฟ้าดุนยาในทุก ๆ คำคืนด้วยวิธีที่พระองค์ทรงพระประสงค์ และพระองค์จะมาในวันกิยามะฮฺด้วยวิธีที่พระองค์ทรงพระประสงค์ (Abiy Ya’la, 1998 : 1/60 , Ibn Taymiyah, 1991 : 4/183)

4. “พระองค์ทรงอยู่พร้อมกับพวกเขาไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ที่แห่งใด” หมายถึงความรู้ของพระองค์ เพราะพระองค์ทรงอยู่เหนือบัลลังก์บนฟากฟ้าชั้นเจ็ด พระองค์จึงทรงรอบรู้ในทุกสรรพสิ่ง พระองค์ทรงแยกจากบรรดาสิ่งถูกสร้างของพระองค์ ไม่มีสถานที่แห่งใดที่รอดพ้นไปจากความรอบรู้ของพระองค์ได้ (Abiy Ya’la, 1998 : 1/61)

5. หัวใจของบ่าวนั้นอยู่ระหว่างสองนิ้วพระหัตถ์ของผู้ทรงเมตตาพระองค์ทรงเปลี่ยนแปลงจิตใจของบ่าวตามพระประสงค์ของพระองค์ (Abiy Ya'la, 1998 : 1/62)

4.2.7.5 หลักศรัทธาและแนวคิดของอบู อัลฮะสัน อัลอัซฮะรียฺเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

อบู อัลฮะสัน อัลอัซฮะรียฺ¹ (Abu al-Hasan, n.d : 11-39) เชื่อและศรัทธาในทุกๆ รายงานที่ได้รับการยืนยันจากอูลมะมาอะฮ์ดีษ ไม่ว่าจะการเสด็จลงมาจากฟากฟ้าสู่โลกดุนยา และเชื่อว่าพระองค์จะทรงเสด็จมาในวันกียามะฮฺ พระองค์ทรงอยู่ใกล้ชิดกับบ่าวของพระองค์ที่พระองค์ทรงประสงค์ อัลกุรอานคือพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ มีใช้สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ พระองค์ทรงอิสติวาอ์อยู่สูงเหนือบัลลังก์ตามสภาพที่เหมาะสมและคู่ควรกับพระองค์

พระองค์ทรงมีพระพักตร์และพระเนตร ทุก ๆ สรรพสิ่งล้วนพินาศและสูญสลาย นอกจากพระพักตร์ของพระองค์เท่านั้น ดังนั้นพระองค์ทรงมีพระพักตร์และพระเนตรโดยที่เราไม่จินตนาการ แสวงหาหรือกำหนดว่าพระพักตร์และพระเนตรของพระองค์นั้นเป็นอย่างไร อบู อัลฮะสันยืนยันว่าพระองค์ทรงมีสองพระหัตถ์ขณะเดียวกันก็ปฏิเสธการให้ความหมายเทียบเคียงสองพระหัตถ์ของพระองค์ว่าหมายถึง สองความโปรดปราน สองความเดชาานุภาพ และปฏิเสธว่าสองพระหัตถ์นั้นหมายถึงสองอวัยวะที่เหมือนกับสิ่งถูกสร้าง หากแต่หมายถึงสองพระหัตถ์ที่เหมาะสมและคู่ควรกับพระองค์ เนื่องจากพระองค์ได้ทรงยืนยันดังที่ระบุไว้ในอัลกุรอาน

4.2.7.6 หลักศรัทธาของอัลบัยฮะกีเย่เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลบัยฮะกีเย่² (al-Bayhaqiy, n.d. : 112) ได้กล่าวยืนยันถึงการศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะไว้ว่า การยืนยันและการยอมรับบรรดาพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ คือการยืนยันและยอมรับต่อบรรดาคุณลักษณะของพระองค์ด้วยเช่นกัน เพราะว่าการยืนยันและยอมรับว่าพระองค์ทรงมีอยู่จริงคือการยืนยันว่าพระองค์ทรงมีชีวิต การให้คุณลักษณะว่าพระองค์ทรงมีชีวิตซึ่งเป็นคุณลักษณะที่นอกเหนือจากชาติ คือการมีชีวิต เช่นเดียวกันเมื่อให้คุณลักษณะพระองค์ว่าทรง

¹ อะลีเย่ บิน อิสมาอีล บิน अबดุลลอฮฺ บิน อบี มุซา อัลอัซฮะรียฺ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 260 ณ เมืองบัศเราะฮฺ เดิบโตและใช้ชีวิตที่เมืองแบกแดด เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 324 ที่เมืองแบกแดด อบู อัลฮะสันได้รับการอุปการะเลี้ยงดูจากพ่อเลี้ยงชื่อ อบูอะลีเย่ อัลญุบบาอียฺ ซึ่งเป็นผู้นำแนวคิดอัลมูตะฮิละฮฺ ดังนั้น อบู อัลฮะสันจึงได้รับแนวคิดของมูตะฮิละฮฺจากพ่อเลี้ยง จนเป็นผู้หนึ่งที่เชี่ยวชาญและเป็นอูลมะมาอะฮ์ระดับแนวหน้าของมูตะฮิละฮฺ (al-Dhahabiy, 1985 : 15/86)

² ดูประวัติหน้า 259

เดชาภาพคือการให้คุณลักษณะพระองค์ว่ามีความเดชาภาพ หากว่าพระองค์มิได้ถูกให้คุณลักษณะดังกล่าว บรรดาพระนามของพระองค์จึงเป็นเพียงการยืนยันในการมีชาติของพระองค์เพียงอย่างเดียว

อัลบัยฮะกี๊ ได้แบ่งคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องผูกพันกับชาติ ซึ่งมีความเหมาะสมคู่ควรกับชาติของพระองค์ เป็นคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ตลอดไป และ 2) คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องผูกพันกับการกระทำ ซึ่งมีความเหมาะสมคู่ควรกับชาติของพระองค์เช่นกัน เป็นคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับพระองค์ แต่จะไม่ดำรงอยู่กับพระองค์ตลอดไป และไม่อนุญาตให้คุณลักษณะกับพระองค์อื่นจากคุณลักษณะที่ได้ถูกระบุไว้ในคัมภีร์หรือสุนนะฮฺของเราะฮฺสุลลอลฮฺ ﷺ หรือคุณลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ของสะลัฟ ซึ่งบางคุณลักษณะจะใช้หลักฐานด้านสติปัญญาในการยืนยัน อาทิ คุณลักษณะด้านชาติ เช่น คุณลักษณะ الكلام، البصر، السمع، العلم الارادة، القدرة، الحياة และคุณลักษณะด้านการกระทำเช่น العقوبة، الامانة العفو، الاحياء، الرزق، الخلق และบางคุณลักษณะใช้หลักฐานจากตัวบทอัลกุรอานและสุนนะฮฺเท่านั้นในการยืนยัน อาทิ คุณลักษณะด้านชาติ เช่น العين اليمين الوجه และคุณลักษณะด้านการกระทำ เช่น المجيء الاتيان، الاستواء على العرش، النزول สำหรับการยืนยันต่อบรรดาคุณลักษณะดังกล่าว ก็เนื่องจากมีตัวบทระบุไว้ โดยไม่มีการเปรียบเทียบคุณลักษณะเหล่านั้น และเราเชื่อมั่นว่าบรรดาคุณลักษณะเหล่านี้ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์อย่างนิรันดร์ตลอดไป และสำหรับอัลลอฮฺ ﷻ นั้นมีบรรดาพระนามและบรรดาคุณลักษณะที่เหมาะสมกับชาติของพระองค์ แต่ทว่ามันเป็นสิ่งทีนอกเหนือจากชาติ

นอกจากนี้ นุอัยม บิน ฮัมมาด อัลคุซาอีย์¹ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ไว้ว่า “ผู้ใดเปรียบเทียบอัลลอฮฺ ﷻ เหมือนสิ่งถูกสร้างใด ๆ ก็ตาม เขาได้ปฏิเสธคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้ใดปฏิเสธคุณลักษณะที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงระบุไว้กับชาติของพระองค์ เขาเป็นผู้ปฏิเสธคุณลักษณะที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงให้ลักษณะไว้แก่ชาติของพระองค์และคุณลักษณะที่เราะฮฺสุลของพระองค์ได้กล่าวไว้มิใช่เป็นการเปรียบเทียบพระองค์เหมือนสิ่งถูกสร้าง ดังนั้นผู้ใดยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ตามที่ระบุไว้ในอัลกุรอานหรือฮะดีษที่เศาะหีห ด้วยความเหมาะสมและคู่ควรกับความยิ่งใหญ่และความสูงส่งของพระองค์ พร้อมทั้งปฏิเสธคุณลักษณะที่บกพร่องไม่เหมาะสมคู่ควรกับพระองค์ แน่نونเขาได้ดำเนินอยู่ในแนวทางที่ถูกต้องแล้ว” (al-Dhahabiy, 1982 : 10/610)

¹ นุอัยม บิน ฮัมมาด บิน มุอาวียะฮฺ อัลคุซาอีย์ อัลมัรวะซีฮฺ ออบุ อับดุลลอฮฺ อาจารย์ของอัลบุคอรีฮฺ เสียชีวิตในอิรัก ปีฮิจญ์เราะฮฺศักราชที่ 224 ขณะถูกคุมขังในเรือนจำ สมัยการปกครองของอัลมูอตะฮิม กรณีความเห็นต่างเรื่องคัมภีร์อัลกุรอานว่าเป็นสิ่งที่มีมาแต่ดั้งเดิม หรือเป็นสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ (al-Dhahabiy, 1985 : 10/595)

4.2.7.7 หลักศรัทธาของอัศศอบูนีย์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

อัศศอบูนีย์¹ (al-Ṣabuniy, 1999 : 1/63) ได้กล่าวถึงหลักศรัทธาของอะลอะฮ์มะฮ์ สะลัฟกับการยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ว่าอะลอะฮ์มะฮ์สะลัฟจะไม่ยืนยันและรับรองคุณลักษณะของพระองค์นอกจากคุณลักษณะที่ได้ถูกยืนยันด้วยพระองค์เอง ซึ่งปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานหรือที่ระบุไว้ในชะดิษของนบีมุฮัมมัด ﷺ ที่เศาะหิหฺเหล่านั้น และจะยืนยันบรรดาคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยไม่มีการบิดเบือน หรือปฏิเสธความหมาย และไม่แสวงหาในรายละเอียดของแต่ละคุณลักษณะว่าเป็นอย่างไร และไม่เปรียบเทียบคุณลักษณะของพระองค์กับลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย

อัศศอบูนีย์ได้กล่าวถึงหลักศรัทธาของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์ว่า กลุ่มอะฮ์ลุลสุนนะฮ์ยืนยันว่าพระองค์ทรงมีพระหัตถ์โดยไม่บิดเบือนความหมายของถ้อยคำไปจากถ้อยคำที่ปรากฏ เหมือนการปฏิบัติของกลุ่มมูตะซึละฮ์ กลุ่มญะฮ์มิยะฮ์ และกลุ่มอื่น ๆ ที่บิดเบือนความหมายโดยการเทียบเคียงคุณลักษณะพระหัตถ์ทั้งสองว่าหมายถึง สองความโปรดปรานหรือสองพลังอำนาจ และจะไม่ค้นหาในรายละเอียดว่าพระหัตถ์นั้นเป็นอย่างไร ลักษณะอย่างไร และจะไม่เปรียบเทียบพระหัตถ์ของพระองค์กับสองมือของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างอื่น ๆ เหมือนกับกลุ่มมุซัฮ์บิยะฮ์ ที่มีแนวคิดเปรียบเทียบคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ กับลักษณะของมนุษย์ (al-Ṣabuniy, 1999 : 1/65)

นอกจากนี้ อัศศอบูนีย์ได้กล่าวถึงหลักศรัทธาของอะฮ์ลุลชะดิษว่าพวกอะฮ์ลุลชะดิษยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเอกะและเราะฮ์ลุลลอฮ์ ﷻ เป็นผู้ได้รับการเป็นนบีและเผยแพร่อิสลาม พวกเขารู้จักอัลลอฮ์ ﷻ จากคุณลักษณะของพระองค์ซึ่งอธิบายผ่านวะฮีย์คืออัลกุรอานและคุณลักษณะที่เราะฮ์ลุสได้ยืนยันตามที่ปรากฏในชะดิษเศาะหิหฺ ซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรดาผู้ที่ได้รับความเชื่อถือ ด้วยคุณลักษณะที่พระองค์ได้ดำรงยืนยันไว้ในคัมภีร์ เป็นสิ่งที่ยืนยันจากวจาณะของเราะฮ์ลุลลอฮ์ ﷻ ไม่มีคุณลักษณะใดที่จะนำมาเปรียบเทียบกับคุณลักษณะของพระองค์ได้ (al-Ṣabuniy, 1999 : 1/65)

4.2.8 แนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟกับศิฟาต ษะดียะฮ์

หลักศรัทธาด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ถือว่าเป็นประเด็นที่มีความเห็นต่างกันมากที่สุดระหว่างแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟ อัลอะฮ์มาดีเราะฮ์ โดยเฉพาอย่างยิ่งคุณลักษณะด้านษะตของอัลลอฮ์ ﷻ โดยสะลัฟยอมรับและยืนยันคุณลักษณะษะตของพระองค์ตามที่ถูกระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮ์ ในขณะที่เคาะลัฟ อัลอะฮ์มาดีเราะฮ์ปฏิเสธคุณลักษณะษะตของพระองค์ในบางคุณลักษณะ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟ อัลอะฮ์มาดีเราะฮ์ในแต่ละคุณลักษณะษะตของพระองค์ ดังนี้

¹ อิสมาอิล บิน อับดุลเราะฮ์มาน บิน อะหมัด อัลนัยซาบูรีย อัศศอบูนีย์ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 373 เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 449 (al-Dhahabiy, 1985 : 18/40)

4.2.8.1 ศิพะฮฺ อันนัฟส

ก. ความหมาย

อันนัฟส (النَّفْسُ) เป็นถ้อยคำอาหรับมีความหมายหลายนัย ดังนี้ 1) สิ่งที่มีตัวตนที่เกิดขึ้นมาโดยมีร่างกายและวิญญาณ เช่น มนุษย์ สัตว์ 2) สิ่งที่มีตัวตนแต่ไม่มีวิญญาณ เช่น วัตถุและสิ่งของต่าง ๆ 3) หมายถึงการยืนยันการมีชาติของอัลลอฮฺ ﷻ แต่ความหมายที่กล่าวว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีนัฟสนั้นมิได้หมายความว่าพระองค์ทรงมีตัวตนที่ถูกบังเกิดขึ้นโดยมีร่างกายและวิญญาณ (al-Bayhaqi, n.d. : 274 , Mar'iy, 1985 : 186-187) อย่างเช่นมนุษย์ สัตว์ หรือสรรพสิ่งต่าง ๆ เนื่องจากพระองค์นั้นไม่ทรงเหมือนกับสิ่งถูกสร้างใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะพระองค์เป็นพระผู้ทรงสร้างผู้ทรงบังเกิด

ในขณะที่อรรอฆิบ¹ (al-Raghib, 2009 : 818) กล่าวถึงความหมายของอันนัฟสว่า หมายถึง วิญญาณ เช่นในอายะฮฺ ﴿أَخْرِجُوا أَنْفُسَكُمْ﴾² “จงให้วิญญาณของพวกท่านออกมา” อันนัฟสที่หมายถึง ชาติ เช่นในอายะฮฺ ﴿وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ﴾³ “และอัลลอฮฺ ﷻ ทรงเตือนพวกเจ้าให้ยำเกรงพระองค์”

แต่อย่างไรก็ตามสำหรับความหมายของอันนัฟสที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับอัลลอฮฺ ﷻ นั้นอุละมาอ์ได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน เช่น ให้ความหมายว่า ชาติของพระองค์ผู้ทรงมหาบริสุทธิ์ (ذاته المقدسة) การลงโทษของพระองค์ (بالعقاب) ข้อมูลความรู้ (معلومي) เป็นต้น ซึ่งผู้วิจัยจะกล่าวถึงในลำดับต่อไป

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและหะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

อันนัฟส ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับอัลลอฮฺ ﷻ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 4 อายะฮฺ ซึ่งมีความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

﴿وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ﴾

“และอัลลอฮฺทรงเตือนพวกเจ้าให้ยำเกรงพระองค์”

(สุเราะฮฺอาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 28 และอายะฮฺที่ 30)

﴿إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ وَلَا تَعْلَمُوا مَا فِي نَفْسِكُمْ﴾

¹ อบู อัลกอเศ็ม อัลสุลัยน บิน มุฮัมมัด บิน อัลมุฟฏฏออล อัลอัศพะฮานีย์ รู้จักกันในนามอรรอฆิบ เป็นอุละมาอ์ของกลุ่มนักวิชาการวิทยา เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 502 (al-Dhahabiy, 1985 : 18/120)

² สุเราะฮฺอัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 92

³ สุเราะฮฺอาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 28 และอายะฮฺที่ 30

“หากข้าพระองค์เคยกล่าวสิ่งนั้นแน่นอนพระองค์ย่อมรู้ดี โดยที่พระองค์ทรงรู้ในสิ่งที่อยู่ในใจของข้าพระองค์ และข้าพระองค์ไม่รู้สิ่งที่อยู่ในใจของพระองค์”

(สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 116)

﴿كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ﴾

“พระเจ้าของพวกเขาได้กำหนดการเอ็นดูเมตตาไว้บนตัวของพระองค์แล้ว”

(สุเราะฮ์อัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 54)

﴿وَاصْطَنَعْنَاكَ لِنَفْسِي﴾

“และข้าได้คัดเลือกเจ้าไว้ (เป็นศาสนทูต) สำหรับตัวข้า”

(สุเราะฮ์ฮุอฮา อายะฮ์ที่ 41)

หลักฐานจากฮะดีษ

يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: ((أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا ذَكَرَنِي، فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي))

أخرجه البخاري، د.ت: 7405 ، مسلم، 1999 : 2675

“ข้าอยู่กับความนึกคิดของบ่าวที่มีต่อข้า และข้าอยู่กับเขาเมื่อเขารำลึกถึงข้า เมื่อใดที่เขารำลึกถึงข้าในจิตใจของเขา ข้าก็จะรำลึกถึงเขาในตัวของข้า”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 7405 , Muslim, 1999 : 2675)

((إِنَّ اللَّهَ حِينَ خَلَقَ الْخَلْقَ كَتَبَ بِيَدِهِ عَلَىٰ نَفْسِهِ إِنَّ رَحْمَتِي تَغْلِبُ غَضَبِي))

أخرجه الترمذي، د.ت : 3543 ، ابن ماجه، د.ت : 189

“แท้จริง ขณะที่อัลลอฮ์ ได้ทรงสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้ว พระองค์ได้ทรงบันทึกด้วยพระหัตถ์ของพระองค์บนตัวของพระองค์เองว่าแน่นอนความเมตตาของข้าอยู่เหนือความกริ้วโกรธของข้า”

(บันทึกโดย al-Thirmidhiy, n.d. : 3543 ,Ibn Majah, n.d. : 189)¹

จากอายะฮ์คุณลักษณะอันนัฟสและทั้งสองฮะดีษเป็นต้นบทหลักฐานที่ยืนยันว่าอันนัฟสคือคุณลักษณะชาติของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งทั้งนัฟสและชาตินั้นต่างก็มีความหมายเดียวกัน คือหมายถึงตัวตนของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ

¹ อัลอัลบานีระบุว่า เป็นฮะดีษสะสัน เศาะหี้หฺ (al-Thirmidhiy, n.d. : 557)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอันวัฟของอัลลอฮฺ ﷺ

อุละมาอ์สะลัฟได้ยืนยันอันวัฟของอัลลอฮฺ ﷺ ตามถ้อยคำที่ปรากฏโดยไม่ใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียง แต่มีการอธิบายความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

อิบนุ คุซัยมะฮฺ¹ (Ibn Khuzimah, 1988:13) ได้เริ่มประพันธ์บทแรกของหนังสืออัตเตาฮีด วะอิษบาต ศิฟาต อัรรอบ ด้วยบทที่ว่าด้วยการยืนยันถึงคุณลักษณะอันวัฟหรือการมีตัวตนของอัลลอฮฺ ﷻ โดยการนำเสนอหลักฐานจากอัลกุรอานและฮะดีษ ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าอิบนุ คุซัยมะฮฺนั้นยืนยันและยอมรับว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีอันวัฟหรือตัวตนของพระองค์ และอิบนุ คุซัยมะฮฺ ได้ยืนยันว่าอันวัฟคือคุณลักษณะสำหรับชาติ (Ibn Khuzimah , 1988 : 13) และอันวัฟของพระองค์นั้นแตกต่างจากนัฟสของบ่าวที่นัฟสของบาวนั้นจะมีการเคลื่อนไหวของร่างกาย (Abd al-Wahid al-Tamimiy, 2001 : 44-45)

ในขณะที่อิบนุ ตัยมียะฮฺได้ให้น้ำหนักกับความหมายอันวัฟว่าหมายถึงชาติโดยกล่าวว่าอันวัฟเป็นตัวตนของสิ่งหนึ่ง มันคือชาติของสิ่งนั้นและเป็นตัวตนของสิ่งนั้น (Ibn Taymiyah, 1991 : 9/292) และอิบนุ ตัยมียะฮฺยังได้กล่าวถึงอันวัฟว่าอุละมาอ์ส่วนใหญ่ให้ความหมายคำว่า “نفسه” หมายถึงชาติของพระองค์ที่ถูกให้คุณลักษณะต่าง ๆ ซึ่งอันวัฟนั้นมีได้หมายถึงชาติที่สามารถแยกออกจากคุณลักษณะต่าง ๆ ได้ และอันวัฟนั้นก็มิได้หมายถึงคุณลักษณะสำหรับชาติ แต่อย่างไรก็ตาม มีบางกลุ่มให้อันวัฟว่าหมายถึงคุณลักษณะ เช่นเดียวกับที่มีบางกลุ่มคิดว่าอันวัฟคือชาติที่ปราศจากบรรดาคุณลักษณะ ซึ่งทั้งสองความหมายนั้นเป็นความหมายที่ไม่ถูกต้อง (Ibn Taymiyah, 1991 : 9/293)

ศิดดีก ฮะสัน คาน² (Siddiq Hasan Kan, 1992 : 2/216) เป็นอุละมาอ์อีกคนหนึ่งที่ยืนยันว่าอันวัฟของอัลลอฮฺ ﷻ คือชาติของพระองค์ผู้ทรงมหาบริสุทธิ เช่นเดียวกับฮัรรอซ³ ที่กล่าวถึงอันวัฟว่า เป็นสิ่งที่ยืนยันหยัดมันคงกับอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยหลักฐานยืนยันจากอายะฮฺต่าง ๆ และฮะดีษที่สอดคล้องกัน เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นอะฮฺลุลฮักจึงยืนยันต่อความเชื่อดังกล่าว และ

¹ อิบู บักร มุฮัมมัด บิน อิสฮาก บิน คุซัยมะฮฺ บิน ศอและห์ อัซสุละมีย์ อัลนัยسابูรีย์ อัชชาฟีอีย์ เป็นลูกศิษย์ของอิสฮาก บินรอฮะวีย์ เป็นอาจารย์ของอัลบุคอรี และมุสลิม เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 223 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 311 (al-Dhahabiy, 1985 : 14/365)

² ศิดดีก ฮะสัน คาน อัลกอนนุญีย์ อัลญูฮูรีย์ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1248 และเติบโตในประเทศอินเดียมีผลงานด้านการประพันธ์หนังสือและตำรามากกว่า 60 ผลงาน ซึ่งมากกว่า 45 ผลงานได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ และอีกบางส่วนยังเป็นลายมือเขียน เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 1357 (Siddiq Kan, 1992 : 1/3-6)

³ มุฮัมมัด เคาะลีล ฮะสัน ฮัรรอซ นักเผยแพร่อิสลามชาวอียิปต์ อุละมาอ์อัสฮัรและสมาคมอันศอริสสุนนะฮ์ อัลมุฮัมมะดียะฮฺ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1334 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1393 (al-Harras, n.d. : 41-42)

จะไม่เข้าไปแสวงหาความจริงว่าเป็นอย่างไร พร้อมกับให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ จากการให้อันนัฟสของพระองค์นั้นเหมือนหรือคล้ายคลึงกับนัฟสของบรรดาสิ่งที่ถูกสร้าง ซึ่งการยืนยันนั้นมีใช้อยืนยันว่าอันนัฟสเป็นส่วนประกอบหนึ่งของอัลลอฮ์ ﷻ (Muhammad al-Maghrawiy, 1985 : 1/393)

ดังนั้น อุละมาอ์สะลัฟยืนยันว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีอันนัฟส แต่ให้ความหมายอันนัฟสที่แตกต่างกันออกเป็นสองความหมายคือ 1) หมายถึงคุณลักษณะชาติของพระองค์คุณลักษณะหนึ่งเป็นชาติของพระองค์ที่ถูกให้คุณลักษณะด้วยหลาย ๆ คุณลักษณะ และ 2) อันนัฟสที่หมายถึงตัวตนของพระองค์ซึ่งก็คือชาติของพระองค์ และเป็นความหมายของอุละมาอ์สะลัฟส่วนใหญ่ที่กล่าวไว้¹

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอันนัฟสของอัลลอฮ์ ﷻ

อิบนุ ฮัซม² ยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีอันนัฟส เนื่องจากปรากฏหลักฐานจากอัลกุรอาน และยืนยันว่าชาติก็คืออันนัฟส ดังนั้นแนวคิดของอิบนุ ฮัซมจึงยืนยันในอันนัฟสและชาติของอัลลอฮ์ ﷻ ('Aḥmad, 1984 : 284-285)

อรรอซีย³ (al-Razi, 1990 : 12/112) ก็ได้ให้ความหมายอันนัฟสว่าหมายถึงชาติซึ่งอันนัฟสของสิ่งหนึ่งและชาติของมันนั้นมีความหมายเดียวกัน และอรรอซียยังได้กล่าวถึงอันนัฟสในอายะฮ์ ﴿وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ﴾ ว่าบ่งบอกถึงการมีชาติของอัลลอฮ์ ﷻ และยังบ่งบอกความหมายว่าหมายถึงชาติ ส่วนนัฟสที่มีความหมายบ่งบอกถึงร่างกายและเลือดเนื้อนั้น พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงบริสุทธิ์จากลักษณะดังกล่าว (al-Razi, 1990 : 13/4) เช่นเดียวกับอิบนุ อะฎเฎียฮ์⁴ ที่ให้ความหมายอันนัฟสว่าหมายถึงชาติ (Ibn 'Atiyah, n.d : 289-290)

นอกจากนี้อันนะสะฟี⁵ (al-Nasafi, n.d : 155) ก็ได้ให้ความหมายของอันนัฟสในอายะฮ์ ﴿وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ﴾ และในอายะฮ์ ﴿وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ﴾ หมายถึงชาติของพระองค์ซึ่ง

¹ ดูใน al-Tabbariy, 1992 : 3/229 และ 8/418.

² อะลีย บิน อะหมัด บิน สะอีด บิน ฮัซม อูมู มุฮัมมัด อัลอันตะลุสีย เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 384 และเสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช (al-Dhahabiy, 1985 : 18/184)

³ ฟัครุดดีน มุฮัมมัด บิน อุมัร บิน อัลฮุสัยน อัลกูเราะฮีย อัลบักรีย อัลญาอะบะรอฮ์ศานีย เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 544 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 606 (al-Dhahabiy, 1985 : 20/501)

⁴ อูมู มุฮัมมัด อับดุลฮัก บิน มอลิบ บิน อะฎเฎียฮ์ อัลอันตะลุสีย เกิดปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 480 ในศตวรรษที่ 6 มีนักรรณานิบายที่มีชื่อเสียงสี่คน คือ อัลอะมะอะรีย เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 516 , อัลอะมะอะรีย เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 538 , อัลอะมะอะรีย เสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 543 และอิบนุ อะฎเฎียฮ์ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 541 (Ibn 'Atiyah, n.d. : 1-2)

⁵ อูมู อัลอะมะอะรีย อับดุลลอฮ์ บิน อะหมัด บิน มะห์มูด อันนะสะฟี เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 710 (Muhammad Husen, n.d : 1/216)

อन्नัฟสของสิ่งหนึ่งก็คือชาติของสิ่งนั้น (al-Nasafiy, n.d : 304) เช่นเดียวกับอัชเชากานีย์ (al-Shawkaniy, 1993 : 1/494) ที่ได้ให้ความหมายอन्नัฟสว่าหมายถึงชาติของพระองค์อันมหาบริสุทธิ์จากแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟอัลอะชาอีเราะฮ์กับคุณลักษณะอन्नัฟสผู้วิจัยพบว่าอุละมาอ์ส่วนใหญ่ทั้งสะลัฟและเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ต่างเห็นตรงกันว่าอन्नัฟสหมายถึงชาติของอัลลอฮ์ ﷻ แต่ก็พบว่าอุละมาอ์สะลัฟบางคนเห็นว่าอन्नัฟสคือคุณลักษณะชาติของพระองค์ ในขณะที่อุละมาอ์บางคนให้ความหมายเทียบเคียงอन्नัฟสด้วยการลงโทษ (عقاب) และข้อมูลความรู้ (معلومي) ¹

4.2.8.2 ศิพะฮฺ อัลวัจญ์ฮฺ

อัลวัจญ์ฮฺ (الْوَجْه) คือคุณลักษณะชาติอีกคุณลักษณะหนึ่งที่อุละมาอ์ต่างให้ความหมายที่แตกต่างกันระหว่างแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟ

ก. ความหมาย

อัลวัจญ์ฮฺหรือใบหน้า โดยทั่วไปหมายถึงอวัยวะที่เป็นที่รู้จักกันดี ใบหน้านั้นเป็นสิ่งแรกที่จะมองเห็นเมื่อมีการพบกัน และถือว่าเป็นอวัยวะที่มีเกียรติที่สุดในร่างกาย มักนำมาใช้กับสิ่งใดเป็นการเริ่มต้น เช่น “وَجْهَ النَّهَارِ” ช่วงแรกของกลางวันคือช่วงเช้า แต่สำหรับอัลวัจญ์ฮฺที่ถูกกล่าวในอัลกุรอาน อุละมาอ์ได้ให้ความหมายที่หลากหลายแตกต่างกันดังนี้ (al-Qurtubiy, 1988 : 2/58 , al-Raghib, 2009 : 855-856)

1. อัลวัจญ์ฮฺหมายถึง ชาติ เช่นในอายะฮ์ ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾
2. อัลวัจญ์ฮฺ หมายถึง การผินไปสู่อัลลอฮ์ ﷻ ในการประกอบอิบาตะฮ์ต่อพระองค์ เช่นในอายะฮ์ ﴿فَأَيُّنَمَا تَوَلَّوْا فَتَمَّ وَجْهَهُ اللَّهُ﴾
3. อัลวัจญ์ฮฺในอายะฮ์เป็นถ้อยคำที่เพิ่มขึ้นมาในประโยค “رَبِّكَ : صَلَّ : ” ซึ่งในอายะฮ์ หมายถึง “كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا هُوَ” ทุกสิ่งย่อมผินาศนออกจากพระองค์
4. อัลวัจญ์ฮฺ หมายถึง ทุก ๆ การกระทำของบ่าวนั้นจะสูญสลายและเป็นโมฆะนอกจากสิ่งที่กระทำเพื่อพระพักตร์ของอัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้น เช่น ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾
5. อัลวัจญ์ฮฺ หมายถึง การตั้งเจตนา การมุ่งหมาย
6. อัลวัจญ์ฮฺ หมายถึง กิบละฮฺ ชุมทิศที่ผินไปขณะทำอิบาตะฮ์ “فَتَمَّ وَجْهَهُ اللَّهُ” หมายถึง “قِبْلَةَ اللَّهِ” ชุมทิศของอัลลอฮ์ ﷻ

¹ ดูใน al-Baghawiy, 1989 : 2/26 , Ibn ‘Atiyah, n.d : 289-290 , al-Qurtubiy, 1988 : 4/38 , 6/242 , และ Abu Sa‘ud, n.d : 2/23.

7. อัลวัลญูฮ์ใน “فَتَمَّ وَجْهَ اللَّهِ” หมายถึง “رَضَا اللَّهُ وَتَوَابَهُ” ความพอพระทัยของอัลลอฮ์ ﷻ และการตอบแทนของพระองค์ เช่นในอายะฮ์ ﴿يُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ﴾

อัลกุรมานีย์¹ ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า ความหมายของอัลวัลญูฮ์ในหลาย ๆ อายะฮ์และในหลาย ๆ อะตีซหมายถึงษะต หรือการมีอยู่ของอัลลอฮ์ ﷻ หรือเป็นถ้อยคำที่เพิ่มขึ้น หรือหมายถึงพระพักตร์ที่แตกต่างจากใบหน้าทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่จะจินตนาการพระพักตร์ของพระองค์เหมือนกับใบหน้าที่เป็นอวัยวะทั่วไป (Ibn Hajar, 1989 : 13/479)

อัลบุคอรีย์ (al-Bukhariy, n.d : 1026, Ibn Hajar, 1989 : 8/648) ให้ความหมายอัลวัลญูฮ์ในสุเราะฮ์อัลเกาะศอศ หมายถึง อำนาจของอัลลอฮ์ ﷻ “إِلَّا وَجْهَهُ أَيُّ إِلَّا مُلْكُهُ”

จากความหมายของอัลวัลญูฮ์ข้างต้นเป็นความหมายเพียงบางส่วนเท่านั้น จะเห็นได้ว่าอุละมาอ์ได้ให้ความหมายที่หลากหลาย ซึ่งสรุปได้เป็นสองแนวคิดคือ 1) ให้ความหมายไปตามถ้อยคำที่ปรากฏ ดังนั้นอัลวัลญูฮ์จึงหมายถึงพระพักตร์ และ 2) ให้ความหมายแตกต่างไปจากถ้อยคำที่ปรากฏโดยใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียง ซึ่งอุละมาอ์ได้ให้ความหมายที่ต่างกันอย่างออกไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแนวคิดของอุละมาอ์แต่ละคน และขึ้นอยู่กับบริบทแวดล้อมของในแต่ละอายะฮ์และแต่ละอะตีซ

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและอะตีซ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

อัลวัลญูฮ์ ที่มีความหมายเกี่ยวข้องกับอัลลอฮ์ ﷻ ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอาน 11 ครั้ง ใน 9 สุเราะฮ์

กล่าวพร้อมกับลัฟซุลญะลาละฮ์ “وجه الله” 5 ครั้ง ในสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ 2 ครั้ง อีรุม 2 ครั้ง และสุเราะฮ์อัลอินซาน 1 ครั้ง

กล่าวพร้อมกับคำว่า “رب” 3 ครั้ง คือ “وجه ربك” “وجه ربه” “وجه رهم” ในสุเราะฮ์ฮัจเราะฮ์ 1 ครั้ง สุเราะฮ์ฮัจเราะฮ์ฮุมาน 1 ครั้ง และสุเราะฮ์ฮัจเราะฮ์อัลลิล 1 ครั้ง ตามลำดับ

กล่าวพร้อมกับสรรพนาม “وجهه” 3 ครั้ง ในสุเราะฮ์อัลอันอาม อัลกะฮ์ฟี และสุเราะฮ์อัลเกาะศอศ ตามลำดับ

อัลวัลญูฮ์ ถูกกล่าวยืนยันในคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนี้

﴿فَأَيْنَمَا تُولُوا فَتَمَّ وَجْهَ اللَّهِ﴾

¹ มุฮัมมัด บิน ยูสุฟ บิน อะลี ชัมสูดดีน อัลกุรมานีย์ ผู้ประพันธ์หนังสือ “الكوكب الدراري في شرح البخاري” เป็นหนังสือที่อธิบายเศาะฮ์ีฮ์อัลบุคอรีย์ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 717 และเสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 786 (Siddiq, n.d. : 3/59)

“ดังนั้นพวกเจ้าจะผินไปทางไหน ที่นั่นแหละคือพระพักตร์ของอัลลอฮ์”
(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 115)

﴿وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ﴾

“และบรรดาผู้อดทนโดยหวังพระพักตร์ (ความโปรดปราน) ของพระเจ้า
ของพวกเขา”

(สุเราะฮ์ฮัรเราะฮุด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 22)

﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾

“ทุกสิ่งย่อมพินาศนอกจากพระพักตร์ของพระองค์”

(สุเราะฮ์อัลเกาะศอศ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 88)

﴿وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ﴾

“และพระพักตร์ของพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงโปรดปรานเท่านั้น
ที่จะยังคงเหลืออยู่”

(สุเราะฮ์ฮัรเราะฮ์มาน อายะฮ์ที่ 27)

﴿إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى﴾

“นอกจากว่าเพื่อแสวงพระพักตร์ความโปรดปรานจากของพระเจ้าของเขา
ผู้ทรงสูงส่งเท่านั้น”

(สุเราะฮ์อัลลัลล อายะฮ์ที่ 20)

บรรดาอายะฮ์ข้างต้นเป็นเพียงบางอายะฮ์ที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงกล่าวยืนยันด้วย
พระองค์เองว่าพระองค์นั้นทรงมีพระพักตร์

หลักฐานจากอะดิษ

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ ، قَالَ : لَمَّا نَزَلَتْ هَذِهِ الْآيَةُ ﴿قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَى أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ﴾ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ : ((أَعُوذُ بِوَجْهِهِ)) ،
﴿أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ﴾ فَقَالَ : ((أَعُوذُ بِوَجْهِهِ)) ، ﴿أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقُ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ﴾¹ قَالَ : ((هَذَا أَهْوَى ، وَهَذَا أَيْسَرُ))

(أخرجه البخاري ، د.ت : 4628 ، 7313 ، 7406)

ญาบิร บิน อับดุลลอฮ์ ﷺ เล่าว่า เมื่ออายะฮ์นี้ได้ถูกประทานลงมา “จงกล่าวเถิด
มุฮัมมัด พระองค์คือผู้ทรงสามารถที่จะส่งการลงโทษมายังพวกท่านจากเบื้องบนของพวกท่าน” ท่าน

¹ สุเราะฮ์อัลอันอาม บางส่วนของอายะฮ์ที่ 65

เราะสูลุลลอฮ์จึงขอคู่อารีว่า “ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองด้วยกับพระพักตร์ของพระองค์ท่าน” “หรือจากใต้เท้าของพวกท่าน” ท่านเราะสูลุลลอฮ์ได้ขอคู่อารีอีกว่า “ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองด้วยกับพระพักตร์ของพระองค์ หรือให้พวกท่านปนเปกันโดยมีหลายพวก และให้บางส่วนของพวกท่านลิ้มรสซึ่งการรุกรานของอีกบางส่วน” ท่านเราะสูลุลลอฮ์จึงกล่าวว่า สิ่งนี้เป็นสิ่งที่สะดวก และเป็นสิ่งที่ง่ายตายยิ่ง

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 4628 , 7313 , 7406)

และอะดีษที่บันทึกโดยอัลบุคอรียในหนังสือเศาะหีหฺ บหฺที่ว่าด้วย “ผู้ที่ว่าจ้างลูกจ้าง และลูกจ้างได้ห้ค่าจ้างของเขาไว้และผู้ว่าจ้างได้นำค่าจ้างนั้นไปลงทุนจนเพิ่มพูนขึ้น” จากการขอคู่อารีของชายสามคนที่เข้าไปพักค้างคืนในถ้ำและมีหินก้อนใหญ่หล่นมาปิดหน้าถ้ำจนไม่สามารถออกไปได้ จากนั้นชายทั้งสามคนได้กล่าวถึงคุณความดีที่เคยกระทำมาในอดีตซึ่งถือว่าเป็นชีวิตของพวกเขา เพื่อนำมาวิงวอนขอความช่วยเหลือจากอัลลอฮ์ ﷻ โดยขอพรจากพระองค์ว่า

((اللَّهُمَّ إِن كُنْتَ فَعَلْتَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ فَأَفْرِجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ))

(أخرجه البخاري، د.ت : 2272 ، مسلم، 1999 : 2743)

“ข้าแต่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ถ้าหากสิ่งที่ข้าพระองค์ได้ทำไว้นั้น เป็นการกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจเพื่อแสวงหาพระพักตร์ของพระองค์ ขอพระองค์ทรงโปรดให้เราพ้นจากวิกฤติที่เราประสบนี้ด้วยเทอด”

(บันทึกโดย al- Bukhariy, n.d. : 2272 , Muslim, 1999 : 2743)

ค. อุละมาฮ์สะลัฟกับอัลวัลญัยฮ์ของอัลลอฮ์ ﷻ

พื้นฐานแนวคิดของสะลัฟคือยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามถ้อยคำที่พระองค์ได้ทรงยืนยันด้วยพระองค์เองตามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและอะดีษเศาะหีหฺ ดังนั้นสะลัฟจึงยืนยันว่า “อัลวัลญัยฮ์” หรือพระพักตร์คือคุณลักษณะษะษะตของอัลลอฮ์ ﷻ จริง ๆ มิใช่ถ้อยคำที่หมายถึงการอุปมา อุปมัยแต่อย่างใด

อะหมัด บิน หันบัล ยืนยันว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีพระพักตร์ แต่มิใช่พระพักตร์ที่มีรูปลักษณะที่สามารถจินตนาการได้ และมีใช้รูปร่างที่สามารถนึกคิดหรือมโนภาพขึ้นได้ หากแต่เป็นพระพักตร์ที่เป็นคุณลักษณะของพระองค์ ดังที่พระองค์ตรัสว่า

﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾

“ทุกสิ่งย่อมพินาศนอกจากพระพักตร์ของพระองค์”

(สุเราะฮ์อัลเกาะศอศ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 88)

ผู้ใดเปลี่ยนแปลงความหมายพระพักตร์ไปเป็นสิ่งอื่น ผู้นั้นได้ออกจากศาสนาของพระองค์ไปแล้ว และอะหมัดยังยืนยันอีกว่า พระพักตร์ที่ถูกกล่าวในอายะฮ์นั้นคือพระพักตร์จริง ๆ

ของพระองค์ มิได้มีความหมายในเชิงอุปมา อุปมัยแต่อย่างใด และพระพักตร์ของพระองค์นั้นจะคงอยู่ตลอดกาลไม่สูญสลาย เป็นคุณลักษณะที่ไม่ดับสลาย ผู้ใดให้ความหมายพระพักตร์ว่าหมายถึงชาติและตัวตนของพระองค์ แน่แน่นอนเขาได้ออกจากแนวทางที่ถูกต้องแล้ว และผู้ใดเปลี่ยนแปลงความหมายพระพักตร์ไปเป็นอย่างหนึ่งอย่างใด เขากลายเป็นผู้ปฏิเสธไปแล้วเช่นกัน สำหรับความหมายของพระพักตร์นั้น มิได้หมายถึงร่างกาย รูปร่าง และมีใช้รูปที่ถูกต้องขึ้น ผู้ใดมีแนวคิดเช่นนั้น แน่แน่นอนเขาเป็นผู้อุทริทางความคิด (Abd al-Wahid al-Tamimi, 2001 : 17)

อิบนุ บัฏฏอล¹ ได้ยืนยันพระพักตร์ของอัลลอฮฺ ﷻ ว่า ในอายะฮฺและอะดีษที่กล่าวถึงพระพักตร์เป็นหลักฐานยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ นั้นทรงมีพระพักตร์ซึ่งมันคือคุณลักษณะชาติของพระองค์ แต่มิใช่ใบหน้าที่เป็นอวัยวะที่เราได้พบเห็นจากบรรดาสีงถูกสร้างทั่วไป (Ibn Hajar, 1989 : 13/479)

อิบนุ คุซัยมะฮฺ(Ibn Khuzaymah, 1988 : 25) และอิบนุ ตัยมียะฮฺ(Ibn Taymiyah, 1991 : 5/74) ได้กล่าวถึงพระพักตร์ว่า พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงยืนยันด้วยพระองค์เองว่าพระองค์นั้นทรงมีพระพักตร์ และให้คุณลักษณะว่าเป็นพระพักตร์ของผู้ทรงยิ่งใหญ่และทรงโปรดปรานยิ่ง และยืนยันว่าพระพักตร์ของพระองค์นั้นจะคงอยู่เป็นนิรันดร์ปราศจากการสูญสลาย

เช่นเดียวกับที่อัลบุคอรีได้บันทึกอายะฮฺ ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾ ไว้ในบทหนึ่งของหนังสือเศาะฮีหฺ บ่งบอกได้ว่าอัลบุคอรีต้องการยืนยันว่าอัลลัจญ์นั้นเป็นคุณลักษณะหนึ่งของอัลลอฮฺ ﷻ (al-Bukhari, n.d : 1555)

สำหรับอิบนุ กะซีร (Ibn Kathir, 1999 : 6/261-262) ได้ให้ความหมายของอัลลัจญ์ในอายะฮฺ ﴿وَيَبْقَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ﴾ เป็นการนำอัลลัจญ์มากล่าวแทนชาติ ซึ่งความหมายที่ต้องการคือชาติของอัลลอฮฺ ﷻ แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าแม้ว่าอิบนุ กะซีรจะให้ความหมายอัลลัจญ์ว่าหมายถึงชาติ แต่ก็มิได้หมายความว่าอิบนุ กะซีร ปฏิเสธว่าอัลลัจญ์มิใช่คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ แต่อย่างใด

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลลัจญ์ฮฺของอัลลอฮฺ ﷻ

พื้นฐานแนวคิดของเคาะลัฟคือปฏิเสธคุณลักษณะชาติในบางคุณลักษณะ เนื่องจากไม่ต้องการที่จะให้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เหมือนหรือคล้ายคลึงกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ดังนั้นเคาะลัฟจึงอธิบายอายะฮฺคุณลักษณะชาติโดยการใช้ความหมายเทียบเคียง สำหรับอุละมาอ์ที่ถือว่าเป็นอุละมาอ์ที่มีแนวคิดสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอิเราะฮฺ ดังนี้

¹ ออบุ อัลฮะสัน อะลี บิน เคาะลัฟ บิน บัฏฏอล อัลบักรีย อัลกุรฎูบีย แนวทางด้านนิติศาสตร์จัดอยู่ในกลุ่มของอัลมาลิกียะฮฺ เป็นผู้บรรยายเศาะฮีหฺอัลบุคอรี เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 449 (al-Dhahabi, 1985 : 18/47)

อัลบัยฮะกี๊ยได้กล่าวถึงความหมายของอัลวัลญ์ฮ์ที่ถูกกล่าวซ้ำในอายะฮ์และฮะดีษเศาะฮี้หฺว่าหมายถึงคุณลักษณะซาต แต่ในบางอายะฮ์ให้ความหมายว่าเพื่อ สำหรับ เช่นในอายะฮ์ ﴿إِنَّمَا نَطْعُمُكُمْ لَوَجْهِ اللَّهِ﴾ และในบางอายะฮ์หมายถึง ความปิติ ความพอพระทัย เช่นในอายะฮ์ ﴿تُرِيدُونَ وَجْهَ اللَّهِ﴾ แต่อย่างไรก็ตาม อัลวัลญ์ฮ์ในอายะฮ์และฮะดีษนั้นมิได้หมายถึงอวัยวะของร่างกาย (Ibn Hajar, 1989 : 13/479) อัลบัยฮะกี๊ยแม้ว่าจะมีแนวคิดและความเชื่อไปในแนวทางเดียวกับอัลอะซาอีเราะฮ์ แต่อัลบัยฮะกี๊ยก็มีแนวทางที่ชัดเจนในด้านหลักศรัทธา โดยจะให้น้ำหนักกับตัวบทหลักฐานที่มาจากอัลกุรอานและฮะดีษ แต่ก็มิได้ละทิ้งหลักฐานทางสติปัญญา โดยจะใช้หลักฐานเหตุผลทางสติปัญญาเพื่อสนับสนุนหลักฐานตัวบท ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าอัลบัยฮะกี๊ยยืนยันในอัลวัลญ์ฮ์ว่าเป็นคุณลักษณะซาต แต่อัลวัลญ์ฮ์นั้นมิได้หมายถึงอวัยวะของร่างกาย

อิบนุ อะฏียะฮ์ (Ibn 'Atiyah, n.d. : 126) ได้กล่าวถึงความหมายของอัลวัลญ์ฮ์ใน “فَمَّا وَجْهَ اللَّهِ” ว่าผู้คนมีความเห็นที่แตกต่างกันในการให้ความหมายเทียบเคียงซึ่งถือว่าเป็นสำนวนอุปมา อุปมัยของถ้อยคำอาหรับ สำหรับความหมายของอัลวัลญ์ฮ์นั้น คือทิศที่เราเดินไปยังมันในขณะที่ทำอิบาดะฮ์ซึ่งก็คือซุมทิศ และเป็นไปได้ว่าความหมายของอัลวัลญ์ฮ์หมายถึงเกียรติยศ ความสูงส่ง ดังนั้นจึงหมายถึง “فَمَّا جَلَالُ اللَّهِ” ที่นั่นคือความสูงส่งของอัลลอฮ์ ﷻ

สำหรับอิบนุ ญะอ์ลีฮ์¹ (Ibn al-Jawziy, 2002 : 84) เป็นอุละมาอ์อีกคนหนึ่งที่มีแนวทางการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะอัลวัลญ์ฮ์ด้วยการให้ความหมายเทียบเคียง โดยอิบนุ ญะอ์ลีฮ์ได้พูดถึงความหมายอัลวัลญ์ฮ์ใน “فَمَّا وَجْهَ اللَّهِ” ว่ามีสองทัศนะ คือ

ทัศนะแรก ให้ความหมายว่า ที่นั่นคืออัลลอฮ์ ﷻ หมายถึงความรู้ของพระองค์นั้นอยู่พร้อมกับพวกท่าน ไม่ว่าพวกท่านจะอยู่ ณ ที่ใด

ทัศนะที่สอง ให้ความหมายว่า ที่นั่นคือซุมทิศของอัลลอฮ์ ﷻ

และอิบนุ ญะอ์ลีฮ์ ได้อธิบายอัลวัลญ์ฮ์ในอายะฮ์ ﴿كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ﴾ ว่ามีสองทัศนะเช่นกันคือ (Ibn al-Jawziy, 2002 : 1075)

ทัศนะแรก หมายถึง ทุกสิ่งย่อมสูญสลายนอกจากสิ่งที่กระทำเพื่อพระพักตร์ของพระองค์

ทัศนะที่สอง หมายถึง ทุกสิ่งย่อมสูญสลายนอกจากพระองค์

¹ อิบู อัลฟรญ์ อับดุลเราะฮ์มาน บิน อปี อัลฮะสัน บิน อะลีฮ์ อัลญะอ์ลีฮ์ อัตตัยมีย อัลบะฆดาดี นักนิติศาสตร์อิสลามแนวทางอัลฮันบะลีฮ์ นักอธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน นักวรรณคดี มีผลงานด้านการประพันธ์ศาสตร์ด้านคัมภีร์อัลกุรอาน ความรู้เกี่ยวกับอัลกุรอาน ฮะดีษ วรรณคดีและศาสตร์อื่น ๆ ทั้งที่เป็นหนังสือและตำรามากถึง 194 ผลงาน เกิดที่นครแบกแดดประมาณปีอิญญ์เราะฮ์ศักราชที่ 512 และเสียชีวิตในปีอิญญ์เราะฮ์ศักราชที่ 597 (Ibn Jawziy, 2002 : 19)

สำหรับอชเชากานี้นั้น ปฏิเสธความหมายคุณลักษณะอัลวัลญูฮตามถ้อยคำที่ปรากฏและได้เลือกแนวทางในการให้ความหมายเทียบเคียง โดยให้ความหมาย “أَوْجُهُ” ว่าหมายถึงนอกจากชาติของพระองค์ (al-Shawkaniy, 1993 : 4/264) และ“فَتَمَّ وَجُهُ اللَّهِ” หมายถึงชุมতিศของอัลลอฮ ﷻ ไม่ว่าจะสถานที่ใดซึ่งผินหน้าไปทั้งทิศตะวันออกและตะวันตก (al-Shawkaniy, 1993 : 1/196)¹

4.2.8.3 ศิพะฮ อัลยัด

ก. ความหมาย

อัลยัด (يَدٌ) คือพระหัตถ์เป็นคุณลักษณะชาติของอัลลอฮ ﷻ (al-Baghawiy, 1989 : 3/76) ความหมายของอัลยัดในทางภาษามีมากกว่า 25 ความหมายทั้งความหมายที่เป็นจริงและความหมายเชิงเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย (al-Raghib, 2009 : 889-890, Ibn Hajar, 1989 : 13/485) ผู้วิจัยได้นำความหมายมากแล้วเพียงสังเขป² ดังนี้

1. อวัยวะ “أَجْرَحُهُ”
2. พลัง “أَقْوُهُ”
3. อำนาจ “أَمْلِكُهُ”
4. สัญญา “أَعْهَدُهُ”
5. การยอมจำนนและการปฏิบัติตาม “الْإِسْتِسْلَامُ وَالْإِنْقِيَادُ”
6. ความโปรดปราน “الْبِعْمَةُ”
7. ความต่ำต้อย “الذُّلُّ”
8. ผู้ปกครอง อานูภาพ “السُّلْطَانُ”
9. การรักดี การเชื่อฟัง “الطَّاعَةُ”
10. เส้นทาง “الطَّرِيقُ”
11. การกระจาย การแยก “التَّفْرِيقُ”
12. การรักษาคุ้มครอง “الْحِفْظُ”
13. ระยะเวลา ช่วงขณะ “الْمُدَّةُ”
14. การเริ่มต้น “الْإِتِّبَادُ”

¹ ดูใน al-Tha‘labiy, 2002 : 1/263.

² ดูใน al-Bayhaqiy, n.d : 302 , al-Qurtubiy, 1988 : 15/148.

15. การวิจารณ์ “الْفُؤَادُ”

16. กรรมสิทธิ์ “الْمَلِكُ”

จากความหมายของอัลยัดที่ผู้วิจัยได้นำมากล่าวไว้เป็นเพียงบางความหมาย โดยส่วนใหญ่เป็นความหมายในเชิงเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย และหลาย ๆ คำมีความหมายใกล้เคียงกัน

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

หลักฐานยืนยันคุณลักษณะพระหัตถ์ของอัลลอฮ์ ﷻ จากอัลกุรอานซึ่งปรากฏในรูปแบบคำบ่งบอกด้วยพระหัตถ์เดียว สองพระหัตถ์ หลายพระหัตถ์ และพระหัตถ์ขวา ดังนี้

﴿قُلْ إِنَّ الْفُضْلَ بِيَدِ اللَّهِ﴾

“จงกล่าวเถิดว่า แท้จริงความโปรดปรานนั้นอยู่ใน พระหัตถ์ของอัลลอฮ์”

(สุเราะฮ์อาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 73)

﴿يُدُّ اللَّهُ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ﴾

“พระหัตถ์ของอัลลอฮ์ทรงอยู่เหนือมือของพวกเขา”

(สุเราะฮ์อัลฟัทห ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 10)

﴿بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ﴾

“หาญได้ พระหัตถ์ทั้งสองของพระองค์ถูกแบออก”

(สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 64)

﴿مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتَ بِيَدَيَّ﴾

“อะไรเล่าที่ขัดขวางเจ้ามิให้เจ้าสujudต่อสิ่งที่ข้าได้สร้างด้วยมือทั้งสองของข้า”

(สุเราะฮ์ศอด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 75)

﴿أَنَّا خَلَقْنَا هُمْ مِمَّا عَمَلَتْ أَيْدِينَا﴾

“เราได้สร้างปศุสัตว์ขึ้นมาเพื่อพวกเขาจากสิ่งที่มือของเราได้ทำขึ้น”

(สุเราะฮ์ฮะซัน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 71)

﴿وَالْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَالسَّمَاوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ بِيَمِينِهِ﴾

“และแผ่นดินนี้ทั้งหมดเป็นเพียงกำพระหัตถ์หนึ่งของพระองค์ในวันกิยามะฮ์ และชั้นฟ้าทั้งหลายจะม้วนกลิ้งด้วยพระหัตถ์ขวาของพระองค์”

(สุเราะฮ์ฮัจญ์มัร ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 67)

หลักฐานจากอะดีษ

((يَقْبِضُ اللَّهُ الْأَرْضَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَيَطْوِي السَّمَاءَ بِيَمِينِهِ،
ثُمَّ يَقُولُ : أَنَا الْمَلِكُ أَيُّنَ مُلُوكِ الْأَرْضِ))

(أخرجه البخاري، د.ت : 7483 , 4812 , ومسلم، 1999 : 2787)

“ในวันกิยามะฮฺ อัลลอฮฺ ﷻ จะทรงกำแผ่นดินไว้ในพระหัตถ์ของพระองค์ และจะทรงพับชั้นฟ้าด้วยพระหัตถ์ขวาของพระองค์ จากนั้นพระองค์จะดำรัสว่าเราคือกษัตริย์ผู้ทรงอำนาจ แล้วกษัตริย์ทั้งหลายในโลกอยู่ที่ไหน” (บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 7483 , 4812 , Muslim, 1999 : 2787)

((يَدُ اللَّهِ مَلَأَى لَا يَغِيضُهَا نَفَقَةٌ ، سَحَاءُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ ، وَقَالَ : أَرَأَيْتُمْ

مَا أَنْفَقَ مِنْذُ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ، فَإِنَّهُ لَمْ يَغِيضْ مَا بِي يَدِهِ))

(أخرجه البخاري، د.ت : 7411)

“พระหัตถ์ของอัลลอฮฺ ﷻ นั้นเต็มเปี่ยม การแจกจ่ายออกไปไม่ได้ทำให้เหือดแห้งมันไหลรินทั้งกลางคืนและกลางวันอย่างต่อเนื่อง และท่านนบี ก็กล่าวว่า พวกท่านเห็นหรือไม่ว่าสิ่งที่พระองค์ได้ทรงแจกจ่ายออกไป ตั้งแต่ที่พระองค์ทรงสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน แน่นอนสิ่งที่อยู่ในพระหัตถ์ของพระองค์นั้นมันมิได้เหือดแห้ง”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 7411 , 4684)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลยัดของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลยัด คือพระหัตถ์ เป็นคุณลักษณะชาติของอัลลอฮฺ ﷻ (al-Baghawiy, 1989 : 3/76) ที่อุละมาอ์ต่างให้ความสนใจในการศึกษาค้นคว้าซึ่งอุละมาอ์สะลัฟได้กล่าวถึงพระหัตถ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ถูกระบุในคัมภีร์อัลกุรอานไว้ดังนี้

อิบนุ คุซัยมะฮฺ (Ibn Khuzaymah, 1988 : 118) ยืนยันว่าอัลยัดเป็นคุณลักษณะหนึ่งของอัลลอฮฺ ﷻ และยืนยันว่าพระองค์ทรงมีสองพระหัตถ์

เช่นเดียวกับที่อัลลาละกาอียฺ (al-Lalaka'iy, n.d : 3/340) ได้ประพันธ์หนังสือ ชัรหุซุล อิติกอตอะฮฺลุลสุนนะฮฺ วัลญะมาอะฮฺ ในหนังสือดังกล่าวได้กล่าวถึงบทที่ว่าด้วย สิ่งที่ยืนยัน อัลกุรอานและสุนนะฮฺของเราะสูลุลลอฮฺ ﷺ ได้บ่งบอกไว้ว่าพระองค์ทรงมีพระพักตร์ ทรงมีสองพระเนตร และทรงมีสองพระหัตถ์ ดังนั้นจึงเป็นการยืนยันได้ว่าอัลลาละกาอียฺนั้นยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีสองพระหัตถ์ ทรงมีสองพระเนตร และทรงมีพระพักตร์

สำหรับแนวคิดของสะลัฟและกลุ่มอัลฮะนาบียะฮฺ ยืนยันในคุณลักษณะทั้งสองว่าเป็นคุณลักษณะด้านชาติที่ถูกเรียกว่า “أَيْدِي” จากอายะฮฺ ﴿لَمَّا خَلَفْتُ بِيَدَيَّ﴾ ซึ่งให้ความหมายมากกว่าความโปรดปรานและอำนาจ โดยให้เหตุผลว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงยืนยันในคุณความดีของนบีอาดัม ؑ และเป็นการให้เกียรติต่อนบีอาดัมซึ่งเป็นเรื่องเฉพาะสำหรับอัลลอฮฺ ﷻ ที่ดำรงถึงนบีอาดัม ؑ แต่อิบลีสไม่ได้รับการยืนยันและยกย่องจากอัลลอฮฺ ﷻ เหมือนกับนบีอาดัม ؑ โดยที่พระองค์ได้ทรงยืนยันว่าพระองค์ทรงสร้างนบีอาดัม ؑ ด้วยสองพระหัตถ์ของพระองค์ ดังนั้นจึงสมควรและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องยืนยันว่าพระองค์ทรงมีสองพระหัตถ์ที่มีคุณลักษณะและคุณสมบัติที่เหมาะสมคู่ควรกับความบริสุทธิ์และความยิ่งใหญ่ของพระองค์ และสองพระหัตถ์ของพระองค์นั้นมิได้หมายความว่า เป็นอวัยวะหรือส่วนประกอบของร่างกายที่มีลักษณะ ขนาดและรายละเอียดของลักษณะแต่อย่างใด (Mar'iy, 1985 : 150) เนื่องจากคุณลักษณะของพระองค์นั้นสูงส่งยิ่งกว่าที่จะจินตนาการได้

อิบนุ บัฏฏอล กล่าวถึงอายะฮฺ ﴿لَمَّا خَلَفْتُ بِيَدَيَّ﴾ คืออายะฮฺที่ยืนยันถึงสองพระหัตถ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งทั้งสองพระหัตถ์นั้นคือสองคุณลักษณะจากบรรดาคุณลักษณะชาติของพระองค์ แต่มิใช่สองพระหัตถ์ที่เป็นอวัยวะ (Ibn Hajar, 1989 : 13/485)

เช่นเดียวกับที่อัลบะฆะฮะวี (al-Baghawiy, 1989 : 3/76-77) ได้กล่าวถึงอัลยัตว่า หมายถึงพระหัตถ์ของอัลลอฮฺ ﷻ คือคุณลักษณะหนึ่งของพระองค์ เช่นเดียวกับอัลสัหม์ อัลบะศอร และอัลวัจญ์ อัลลอฮฺ ﷻ นั้นทรงรู้ดีถึงบรรดาคุณลักษณะของพระองค์

การที่อัลลอฮฺ ﷻ ดำรงถึงพระหัตถ์ในรูปของทวิพจน์ “أَيْدِي” และ “بِيَدَيَّ” หากหมายถึงความเดชาภาพ ก็จะหมายถึงว่าพระองค์ทรงมีสองความเดชาภาพ สองอำนาจ สองความโปรดปราน จึงเป็นการเทียบเคียงหรือการตีความในความหมายที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากพระองค์ทรงมีคุณลักษณะ “أَيْدِي” เพียงคุณลักษณะเดียว (Mar'iy, 1985 : 150) ดังนั้นการที่พระองค์ดำรงด้วยถ้อยคำในรูปของทวิพจน์ “بِيَدَيَّ” ย่อมเป็นเหตุผลที่ยืนยันและเป็นหลักฐานได้ว่ามิได้หมายความว่าความเดชาภาพ อำนาจหรือความโปรดปรานแต่อย่างใด แต่เป็นการยืนยันในสองคุณลักษณะด้านชาติของพระองค์ (Mar'iy, 1985 : 151) ¹

ง. อุลมะฮ์เคาะลัฟกับอัลยัตของอัลลอฮฺ ﷻ

แนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะฮ์ฮาอีเราะฮฺ จะปฏิเสธคุณลักษณะชาติของอัลลอฮฺ ﷻ บางคุณลักษณะ โดยเฉพาะอัลยัตซึ่งเป็นคุณลักษณะด้านชาติคุณลักษณะหนึ่ง เนื่องจากการยอมรับและยืนยันว่าพระองค์ทรงมีพระหัตถ์นั้น เป็นการยืนยันและยอมรับว่าชาติของพระองค์มีองค์ประกอบ

¹ ดูใน Abd al-Wahid al-Tamimiyy, 2001 : 23 , al-'Uthaymin,1992 : 3/234 , al-'Uthaymin, n.d : 247.

ซึ่งประกอบขึ้นจากอวัยวะ ดังนั้นจึงเป็นการยอมรับว่าพระองค์เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ อัลอะซาอีเราะฮฺจึงใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงหรือการตีความในความหมายถ้อยคำที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะ ษาศา อัลอะซาอีเราะฮฺจึงกล่าวถึงอัลยัดหรือพระหัตถ์ว่าเป็นคุณลักษณะที่มีมาในบทบัญญัติ คุณลักษณะดังกล่าวมีความหมายที่ใกล้เคียงกับคำว่าอัลกุดเราะฮฺ (القدر) หมายถึงอำนาจ เดชานุภาพ สำหรับทัศนะของอัลอะซาอีเราะฮฺเองก็ยังมีความเห็นที่แตกต่างกัน กลุ่มหนึ่งได้อรรถาธิบายจุดประสงค์ของ“أَيْدِي” ในอายะฮฺ ﴿لَمَّا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ﴾ ว่าหมายถึงสองความโปรดปราน ในขณะที่อัลอะซาอีเราะฮฺอีกกลุ่มหนึ่งให้ความหมาย“أَيْدِي”ว่าหมายถึงอำนาจ เดชานุภาพ เนื่องจากว่าอัลยัดมีความหมายในทางภาษาที่แสดงถึงอำนาจและเดชานุภาพ ซึ่งการสร้างและการทำให้เกิดขึ้นนั้นมาจากอัลลอฮฺ ﷻ โดยที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับอำนาจและเดชานุภาพของพระองค์ มิได้เกี่ยวข้องกับพระหัตถ์ของพระองค์แต่อย่างใด ดังนั้นสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นนั้นจึงปรากฏขึ้นด้วยกับอำนาจและเดชานุภาพของพระองค์ โดยที่ไม่จำเป็นจะต้องมีพระหัตถ์ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ใด ๆ ร่วมกับอำนาจและเดชานุภาพของพระองค์ที่ช่วยทำให้สรรพสิ่งต่าง ๆ ปรากฏขึ้น (Mar'iy, 1985 : 149) นอกจากนี้อุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺยังได้ให้ความหมายอัลยัดในอายะฮฺข้างต้นที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจากความหมายที่อรรถาธิบายนั้นเป็นไปในเชิงอุปมา อุปไมย โดยมีเป้าหมายเดียวกันคือต้องการให้อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีคุณลักษณะที่บริสุทธิ์แตกต่างจากคุณลักษณะของบรรดาสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ทั้งปวง¹

อัลบัยฮะกี (al-Bayhaqiy, n.d : 298) ได้กล่าวไว้ในหนังสืออัลอัสมَاء วัตศิฟَات ในบทที่ว่าด้วยสิ่งที่ยืนยันสองพระหัตถ์ว่าเป็นสองคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ มิใช่อวัยวะ โดยอัลบัยฮะกีได้นำเสนอตัวบทหลักฐานจากอัลกุรอานและฮะดีษ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า อัลยัดที่อุละมาอ์ได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน บ้างว่าหมายถึงอำนาจ กรรมสิทธิ์ เดชานุภาพ ความโปรดปราน และหมายถึงอวัยวะ แต่สำหรับอายะฮฺ ﴿لَمَّا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ﴾ ไม่สามารถที่จะให้ความหมายว่าหมายถึงอวัยวะได้ เนื่องจากพระองค์นั้นทรงมีษะตที่มีได้ประกอบขึ้นมาจากอวัยวะหรือส่วนประกอบต่าง ๆ และไม่สามารถให้ความหมายได้ว่าหมายถึงอำนาจ เดชานุภาพ หรือความโปรดปราน (al-Bayhaqiy, n.d : 302)

จากการที่อัลบัยฮะกีได้นำเสนอหลักฐานจากอัลกุรอานและฮะดีษเพื่อยืนยันว่าพระหัตถ์เป็นคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ และหากกำหนดให้พระหัตถ์มีความหมายอื่นไปจากคุณลักษณะถือว่าไม่ชอบด้วยบทบัญญัติ เพราะเท่ากับว่าปฏิเสธถ้อยคำที่ถูกระบุไว้ในอายะฮฺ โดยที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงต้องการชี้ให้เห็นถึงสิ่งที่เป็นเรื่องเฉพาะสำหรับนบีนอาดัม ﷺ ว่าพระองค์ทรงสร้างเขามาด้วยสองพระหัตถ์ของพระองค์ ทั้งนี้เพื่อต้องการให้เกียรติต่อนบีนอาดัม ﷺ เช่นเดียวกับ

¹ ดูใน al-Raziyy, 1990 : 26/201-202, al-Qurtūbiyy, 1988 : 15/148.

คัมภีร์อัลเตวารอดที่พระองค์ทรงยืนยันว่าพระองค์ทรงบันทึกมันด้วยพระหัตถ์และทรงสร้างสวนสวรรค์
 ฟ้าเรศด้วยพระหัตถ์ของพระองค์ (’Ahmad, 1985 : 247) ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าอุละมาอ์
 อัลอะชาอีเราะฮฺบางคนก็ได้ให้ความหมายเทียบเคียงกับอัลยัดในทุกๆ อายะฮฺ เช่น ในอายะฮฺข้างต้น
 ﴿لَمَّا خَلَفْتُ يَدَيَّ﴾ ที่ไม่สามารถให้ความหมายเป็นอย่างอื่นได้นอกจากต้องยืนยันและยอมรับว่า
 อัลยัดในอายะฮฺคือคุณลักษณะหนึ่งของอัลลอฮฺ ﷻ

แต่อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะด้านชาติทุก ๆ คุณลักษณะของพระองค์จะต้องยืนยัน
 ด้วยคุณลักษณะที่เหมาะสมคู่ควรกับความยิ่งใหญ่และความเกรียงไกรของพระองค์ อีกทั้งต้องศรัทธา
 และเชื่อว่าไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดเสมอเหมือนหรือคล้ายคลึงกับคุณลักษณะของพระองค์ในทุก ๆ มิติ

4.2.8.4 ศิพะฮฺ อัลอัยน

อัลอัยน (الْأَيْن) คือคุณลักษณะชาติที่อุละมาอ์ต่างให้ความหมายที่แตกต่างกัน
 ระหว่างแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟในการอธิบายอายะฮฺคุณลักษณะอัลอัยน ดังนี้

ก. ความหมาย

อัลอัยน คืออวัยวะของร่างกาย ﴿وَالْأَيْنَ بِالْأَيْنِ﴾¹ “และตาด้วยตา” (al-Raghib,
 2009 : 598) อัลอัยนถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานมากถึง 19 ครั้ง ด้วยถ้อยคำในรูปเอกพจน์และ
 พหูพจน์ สำหรับอัลอัยนที่หมายถึงคุณลักษณะ “بِأَعْيُنِنَا” อุละมาอ์ได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน (al-
 Raghib, 2009 : 598-599, al-Qurtubiy, 1988 : 9/21)² ดังนี้

1. ด้วยการมองดูจากเรา “مِمَّا نَرَى مِنْ”
2. ด้วยการปกป้องรักษาของเรา “بِحِفْظِنَا”
3. ด้วยความรู้ของเรา “بِعِلْمِنَا”
4. ด้วยการปกป้องรักษาของเรา ซึ่งเป็นผู้ที่มองเห็นเจ้าและมีอำนาจที่จะปกป้องสิ่ง
 เลวร้ายให้ห่างไกลจากเจ้า “بِحِفْظِنَا يَاكَ حِفْظَ مَنْ يَرَاكَ وَيَمْلِكُ دَفْعَ السُّوءِ عَنْكَ”
5. ด้วยการปกป้องรักษาของเรา และการดูแลของเรา “بِحِفْظِنَا وَكَلَاءَتِنَا”
6. ด้วยสายตาของบรรดามะลาอิกะฮฺของเราซึ่งเราได้ให้พวกเขาปกป้องดูแลและให้
 การช่วยเหลือเจ้า “بِأَعْيُنِ مَلَائِكَتِنَا الَّذِينَ جَعَلْنَاهُمْ عُيُونًا عَلَيَّ حِفْظِكَ وَمَعُونَتِكَ”
7. ด้วยสายตาของเราที่กำลังมองดูเจ้าอยู่ “مِمَّا نَرَى مِنْ وَحَيْثُ نَرَاكَ”
8. ด้วยการเฝ้าระวังของเรา “بِحِرَاسَتِنَا”

¹ สุเราะฮฺอัลมาอิดะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 45

² ดูใน Ibn al-Jawziy, 1984 : 4/101, 8/60,93 , al-Raziyy, 1990 : 17/178 , al-Shawkaniy, 1983 : 2/694.

9. ด้วยกรมองดูจากเราและในการปกป้องรักษาของเรา “مَرَأَى مِنَّا وَفِي حِفْظِنَا”

10. ด้วยสายตาและความเข้าใจ “بِالْبَصَرِ وَالْإِدْرَاكِ”

จากความหมายที่ได้กล่าวมาข้างต้นคือความหมายอัลอัยนที่อุละมาอ์ได้ให้ไว้โดยที่ความหมายเหล่านี้ต่างมีความหมายเดียวกัน โดยเฉพาะเมื่อถูกถ่ายทอดเป็นภาษาไทยแล้ว ซึ่งความหมายที่ต้องการจริง ๆ คือการมองเห็นแต่นำถ้อยคำอัลอัยนหรือตามาใช้แทนเนื่องจากตาเป็นอวัยวะที่ทำให้มองเห็นหรือเป็นเครื่องมือสำหรับการมองเห็น และการนำถ้อยคำพหูพจน์มาใช้นั้นมีได้ต้องการบ่งบอกถึงความมากมายของตาแต่เพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่ ซึ่งในแต่ละอายะฮ์เป็นส่วนหนึ่งที่หมายถึงความรอบรู้ ความเข้าใจอย่างรอบด้าน โดยที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงบริสุทธิ์ห่างไกลจากประสาทสัมผัสเพื่อการรับรู้ และทรงบริสุทธิ์จากการนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งใด และไม่ต้องการอธิบายในรายละเอียดว่าเป็นอย่างไร (al-Qurtubiy, 1988 : 9/22)

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

อัลอัยนได้ถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานมากถึง 19 ครั้ง ด้วยถ้อยคำเอกพจน์และพหูพจน์ แต่มีเพียง 4 อายะฮ์ ที่หมายถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนี้

﴿وَأَصْنَعُ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا﴾

“และเจ้าจงสร้างเรือภายใต้สายตาของเราตามคำบัญชาของเรา”

(สุเราะฮ์ฮูด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 37)

﴿وَأَلْقَيْتُ عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِّنِّي وَلِتُصْنَعَ عَلَىٰ عَيْنِي﴾

“และข้าก็ได้ให้ความรักจากข้าแก่เจ้า เพื่อเจ้าจะได้รับการเลี้ยงดูภายใต้สายตาของข้า”

(สุเราะฮ์ฮุอฮา ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 39)

﴿وَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا﴾

“ดังนั้น จงอดทนต่อพระบัญชาของพระเจ้าของเจ้า เพราะแท้จริงเจ้านั้นอยู่ในเบื้องสายตาของเรา”

(สุเราะฮ์ฮัจญ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 48)

﴿تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِّمَن كَانَ كُفْرًا﴾

“มัน (เรือ) ได้แล่นไปด้วยดวงเนตรของเรา เป็นการตอบแทนแก่ผู้ที่ถูกปฏิเสธ”

(สุเราะฮ์อัลเกาะมัร ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 14)

หลักฐานจากอะดีษ

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : ((إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَى عَلَيْكُمْ ، إِنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِأَعْوَرَ - وَأَشَارَ بِيَدِهِ إِلَى عَيْنِهِ -
 إِنَّ الْمَسِيحَ الدَّجَالَ أَعْوَرُ عَيْنِ الْيَمْنَى كَأَنَّ عَيْنَهُ عِنَبَةٌ طَافِيَةٌ))
 (أخرجه البخاري، د.ت : 3439 ، 4402 ، 7407)

เราะสุลุลลอฮ์ ﷺ เคยกล่าวไว้ว่า“แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้น พวกท่านไม่สามารถปกปิดซ่อนเร้นพระองค์ได้ แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ มิใช่มองไม่เห็น-แล้วท่านเราะสุลก็เอามือชี้ไปที่ตาของเขา-แท้จริงอัลมะซีหฺ อัลดัจญาลตาต่านขวานั้นมองไม่เห็น ตาของมันนั้นเหมือนกับผลองุ่นที่ลอยอยู่เหนือ น้ำ (ตาลน)”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 3439, 4402, 7407)

จากอะดีษดัจญ์ญาล“إِنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِأَعْوَرَ” ถือว่าเป็นหลักฐานยืนยันได้ว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีพระเนตร การนำถ้อยคำอัลอัยนมาใช้เพื่อเป็นตัวอย่างและเป็นการให้ความหมายที่ใกล้เคียงเพื่อความเข้าใจ มิได้หมายความว่าอัลอัยนนั้นเป็นการยืนยันว่าอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงมีพระเนตรที่หมายถึงอวัยวะแต่อย่างใด (Ibn al-Hajar, 1989 : 13/481)

และจากอะดีษ อับดุลลอฮ์ อัลฆะมานิมาน (Abdullah al-Ghaniman, 1983 : 1/285) กล่าวว่าประโยค “إِنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِأَعْوَرَ” คือจุดประสงค์หลักของอะดีษ ซึ่งบ่งบอกว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงมีสองพระเนตรจริง ๆ เพราะคำว่า “أَعْوَرُ” นั้นหมายถึงตาบอดข้างเดียว และอัลอุษัยมิน (al-'Uthaymin, 1992 : 3/235) กล่าวยืนยันว่าอะลุสสุนนะฮฺต่างมีทัศนะที่ตรงกันว่าพระองค์ทรงมีสองพระเนตร ซึ่งหลักฐานสนับสนุนที่ศนะดังกล่าวจากอะดีษของท่านเราะสุลุลลอฮ์ ﷻ เกี่ยวกับดัจญ์ญาลว่า “แท้จริงดัจญ์ญาลนั้นตาบอดข้างหนึ่งและแท้จริงพระเนตรของพระองค์เป็นเจ้าของพวกท่านนั้นมิได้บอด” นั่นก็คืออะดีษข้างต้น

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลอัยนของอัลลอฮ์ ﷻ

แนวคิดของสะลัฟยืนยันอัลอัยนหรือพระเนตรว่าเป็นคุณลักษณะษาคคุณลักษณะหนึ่งของอัลลอฮ์ ﷻ จากหลักฐานอายะฮฺคุณลักษณะอัลอัยนและอะดีษของอัลบุคอรียฺที่ได้กล่าวมาข้างต้น อิบน์ คุซัยมะฮฺ (Ibn al-Khuzaymah, 1988 : 97) ได้กล่าวยืนยันหลังจากที่ได้นำเสนออายะฮฺต่าง ๆ ที่ระบุถึงพระเนตรว่า “เป็นหน้าที่ของผู้ศรัทธาทุกคนที่จะต้องยืนยันในสิ่งที่พระเจ้าผู้สร้างผู้ทรงประดิษฐ์ยืนยันด้วยพระองค์เองว่าพระองค์ทรงมีพระเนตร ในทางตรงกันข้ามผู้ที่ปฏิเสธคุณลักษณะที่พระองค์ได้ยืนยันไว้ในอัลกุรอานเขามีใช้ผู้ศรัทธา

เช่นเดียวกับอัลลาละกาอียี (al-Lalaka'iy, n.d : 3/340) ที่ได้ประพันธ์หนังสือซัรหฺ อูซูล อิติกอต อะฮฺลุสสุนนะฮฺ วัลญะมาอะฮฺ ในหนังสือดังกล่าวได้กล่าวถึงบทที่ว่าด้วย สิ่งที่คัมภีร์ อัลกุรอานและสุนนะฮฺของเราะฮฺลุลลอฮฺ ﷺ ได้บ่งบอกไว้ว่าพระองค์ทรงมีพระพักตร์ ทรงมีสองพระเนตร และทรงมีสองพระหัตถ์ ดังนั้นจึงเป็นการยืนยันได้ว่าอัลลาละกาอียีนั้นยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีสองพระเนตร ทรงมีพระพักตร์ ทรงมีสองพระหัตถ์ ซึ่งอัลอัยนุนั้นคือคุณลักษณะที่ได้มีการยืนยันเช่นเดียวกับคุณลักษณะอัสมอและอัลบะศอร แต่มิใช่เป็นการยืนยันถึงพระเนตรที่ประกอบด้วยดวงตา ลูกตาดำ เพราะอัลอัยนุนั้นในลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นสิ่งใหม่ แต่สำหรับอัลอัยนุนของอัลลอฮฺ ﷻ นั้นเป็นคุณลักษณะที่เหมาะสมกับชาติของพระองค์ (Mar'iy, 1985 : 148)¹

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลอัยนุนของอัลลอฮฺ ﷻ

สำหรับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ ปฏิเสธคุณลักษณะชาติ และอัลอัยนุนก็เป็นอีกคุณลักษณะหนึ่งที่ถูกปฏิเสธ ทั้งนี้เพราะไม่ต้องการให้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เหมือนกับลักษณะของสิ่งถูกสร้าง

อรรรอซียี (al-Raziyy, 1990 : 17/178) ได้ให้เหตุผลที่ไม่สามารถให้ความหมาย “بُاعِيْنَا” ตามถ้อยคำที่ปรากฏได้เนื่องจาก

ประการแรก เป็นถ้อยคำพหูพจน์ ให้ความหมายบ่งบอกว่าพระองค์ทรงมีหลายพระเนตรซึ่งขัดแย้งกับอายะฮฺ ﴿وَلْتَصْنَعْ عَلَيَّ عَيْنِي﴾

ประการที่สอง เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่านป็นุหสร้างเรือด้วยตา

ประการที่สาม ได้ยืนยันด้วยหลักฐานสติปัญญาแล้วว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงบริสุทธิ์ปราศจากอวัยวะและส่วนประกอบของร่างกาย หากยืนยันว่าพระองค์ทรงมีพระเนตรก็เท่ากับยืนยันว่าพระองค์ทรงมีอวัยวะ

ดังนั้น เคาะลัฟจึงให้ความหมายเทียบเคียงในอายะฮฺที่กล่าวถึงคุณลักษณะอัลอัยนุน โดยให้ความหมาย “بُاعِيْنَا” ว่าหมายถึง “ด้วยการมองดูจากเรา” “ด้วยการปกปักรักษาของเรา” “ด้วยความรอบรู้ของเรา” “ด้วยการดูแลของเรา” “ด้วยสายตาของบรรดามะลาอิกะฮฺของเราซึ่งเราได้อำนาจปกป้องดูแลเจ้า” “ด้วยการเฝ้าระวังของเรา” “ด้วยสายตาของเราที่เรากำลังมองดูเจ้าอยู่” และบางกลุ่มให้ความหมายเทียบเคียงอัลอัยนุนว่าหมายถึง สายตา และความเข้าใจ (Mar'iy, 1985 : 148)

¹ ดูเพิ่มใน al-'Uthaymin, 2000 : 14.

4.2.8.5 ศิพะฮฺ อัสสาค

ก. ความหมาย

อัสสาค (السَّاقُ) หมายถึง อวัยวะที่อยู่ระหว่างข้อเท้ากับหัวเข่า สำหรับ “السَّاقُ” ในอายะฮฺ ﴿يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ﴾¹ หมายถึงความรุนแรง และในอายะฮฺ ﴿وَالْتَفَّتِ السَّاقُ بِالسَّاقِ﴾² หมายถึงวันสุดท้ายแห่งความรุนแรงในโลกคุณยาและเป็นวันแรกแห่งความรุนแรงของโลก อาคิเราะฮฺ พวกเขาจะกล่าวถึงอัสสาคเมื่อพวกเขาต้องการกล่าวถึงเหตุการณ์รุนแรงและข่าวคราวความน่าสะพรึงกลัว (al-Fayruz Abadiy, 1998 : 895)

สำหรับอัลญะฮะรียฺ(al-Jawhariy, 1979 : 4/1499) ได้ให้ความหมายอัสสาคว่า หมายถึงความรุนแรง เช่นเดียวกับคำว่า “فَآمَتِ الْحَرْبُ بِنَا عَلَى سَاقٍ” สงครามได้เกิดขึ้นกับเราอย่างรุนแรง

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

อัสสาค (السَّاقُ) ได้ถูกกล่าวไว้ในอัลกุรอานและฮะดีษด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน ดังนี้ หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ﴾

“วันที่หน้าแข้งจะถูกเลิกขึ้น และพวกเขาจะถูกเรียกให้มาสญูด แต่พวกเขาไม่สามารถจะสญูดได้”

(สุเราะฮฺอัลเกาะลัม ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 42)

หลักฐานจากฮะดีษ

((يُكْشَفُ رِئَابًا عَن سَاقِهِ، فَيَسْجُدُ لَهُ كُلُّ مُؤْمِنٍ وَمُؤْمِنَةٍ وَيَبْقَى مَنْ كَانَ يَسْجُدُ

فِي الدُّنْيَا رِيَاءً وَسُمْعَةً، فَيَذْهَبُ لِيَسْجُدَ فَيَعُودُ ظَهْرُهُ طَبَقًا وَاحِدًا))

(أخرجه البخاري، د.ت : 4919 , 7439)

“องค์อภิบาลของพวกเราจะเลิกหน้าแข้งของพระองค์ ผู้ศรัทธาทั้งชายและหญิง ต่างก็ก้มลงสญูดต่อพระองค์ จะเหลืออยู่แต่คนที่เคยสญูดในโลกคุณยาด้วยความโอ้อวดและหวังได้รับคำชมเชย เขาจะไปเพื่อสญูดแต่หลังของเขาแข็งกลายเป็น

¹ สุเราะฮฺอัลเกาะลัม ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 42

² สุเราะฮฺอัลกียามะฮฺ อายะฮฺที่ 29

แผ่นดินเดียวกัน”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. :4919, 7439)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัสซาก

อุละมาอ์สะลัฟเชื่อและศรัทธาว่าอัสซากเป็นคุณลักษณะชาติของอัลลอฮ์ ﷻ ที่พระองค์ตรัสไว้ในอัลกุรอานและเราะฮ์สุลุลลอฮ์ ﷺ ได้กล่าวไว้ในฮะดีษ การยืนยันคุณลักษณะอัสซากของอัลลอฮ์ ﷻ โดยไม่จินตนาการเปรียบเทียบกับสิ่งถูกสร้าง ไม่พรรณนาถึงรายละเอียดของอัสซากว่าเป็นอย่างไร ไม่บิดเบือนหรือเปลี่ยนแปลงความหมายไปจากถ้อยคำที่ปรากฏ และปฏิเสธว่าคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นไม่ทรงเหมือนกับลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย และไม่มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะเสมอเหมือนหรือคล้ายกับอัลลอฮ์ ﷻ อัสซากเป็นคุณลักษณะที่เหมาะสมและคู่ควรกับความยิ่งใหญ่ของพระองค์¹

อิบนุ อัลกอยยิม (Ibn al-Qayyim, 2001 : 1/64-65) ยืนยันว่าอัสซากเป็นคุณลักษณะหนึ่งของอัลลอฮ์ ﷻ เช่นเดียวกับพระพักตร์และพระหัตถ์ โดยอิบนุ อัลกอยยิมได้กล่าวถึงอัสซากของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า บรรดาเศาะฮาบะฮ์และบรรดาตาบิอันมิได้เห็นขัดแย้งกันในกรณีที่ว่าอัสซากเป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ หรือไม่ เนื่องจากในอัลกุรอานนั้นอัลลอฮ์ ﷻ มิได้พาดพิงอัสซากว่าเป็นคุณลักษณะของพระองค์อย่างชัดเจน เพราะถ้อยคำดังกล่าวถูกกล่าวด้วยถ้อยคำ “นะกิเราะฮ์ฮ์” มิได้ชี้เฉพาะเจาะจงหรือแสดงความเป็นเจ้าของ ซึ่งจริง ๆ แล้วผู้ที่ยืนยันคุณลักษณะอัสซากนั้นมิได้ยึดถือจากตัวบทอัลกุรอานเพียงอย่างเดียว หากแต่ยึดถือจากตัวบทฮะดีษที่ระบุว่า “فِي كُشْفِ عَنْ رَبِّهِ” สอดคล้องและสนับสนุนอายะฮ์ ﴿مَنْ كُشِفَ عَنْ سَاقِهِ﴾ ซึ่งเป็นถ้อยคำนะกิเราะฮ์ฮ์ที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่ และอิบนุ อัลกอยยิมยังปฏิเสธอัสซากในความหมายที่หมายถึงความรุนแรงอีกด้วย

เช่นเดียวกับอบู บักร อัลญะซาอิรีย² (Abu Bakr, 1995 : 5/414) ได้ให้ความหมายอายะฮ์ข้างต้นว่า หมายถึงวันแห่งความน่าสะพรึงกลัว วันแห่งความโศกเศร้า ทุกข์เข็ญ พระผู้อภิบาลจะทรงเปิดอัสซากของพระองค์ซึ่งไม่มีสิ่งใดที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับอัสซากของพระองค์ ขณะที่พระองค์ทรงมาเพื่อการตัดสิน

อย่างไรก็ตามอุละมาอ์แนวความคิดสะลัฟมีความเห็นที่แตกต่างกันในการยืนยันคุณลักษณะอัสซากของอัลลอฮ์ ﷻ โดยอุละมาอ์สะลัฟบางส่วนให้ความหมายเทียบเคียงกับอายะฮ์ข้างต้นเช่นเดียวกับอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอิเราะฮ์ เช่นอัลกุฎฎีบีย (al-Qurtūbiy, 1992 :

¹ ดูใน Mar'iy, 1985 : 173 , Ibn Baz, 1999 : 4/130-131.

² ญาบิร บิน มุซา อัลญะซาอิรีย เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1342 ที่ประเทศแอลจีเรีย เคยเป็นอาจารย์อยู่ในมหาวิทยาลัยอัลอิสลามียะฮ์ นครมะดีนะฮ์ ปฏิบัติหน้าที่อิหม่ามและผู้สอนที่มีสยิดอัลนะบะวี

12/197-198) และอิบนุ กะษีร์ (Ibn Kathir, 1998 : 4/448-449) เป็นต้น ที่นำเสนอความหมาย อัสสากที่อ้างอิงมาจากคำพูดของอิบนุ อับบาส และมุญาฮิด ซึ่งอธิบายไว้หลายความหมาย ดังนี้

1. วันแห่งสงครามและความรุนแรง
2. ขณะที่เหตุการณ์ต่าง ๆ ได้ถูกให้เกิดขึ้น อะมาลต่าง ๆ ก็ถูกให้ปรากฏขึ้นเช่นกัน และเป็นการเปิดเข้าสู่โลกอาคีเราะฮ์ และเหตุการณ์ต่าง ๆ ของโลกอาคีเราะฮ์ก็เกิดขึ้น
3. เหตุการณ์รุนแรงและน่าสะพรึงกลัวของวันกิยามะฮ์
4. ช่วงเวลาที่รุนแรงที่สุดของวันกิยามะฮ์

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัสสาก

อุละมาอ์สะลัฟเชื่อและยืนยันคุณลักษณะอัสสาก ในขณะที่อุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ปฏิบัติคุณลักษณะอัสสากของอัลลอฮ์ ﷻ แม้ว่าจะมีถ้อยคำปรากฏในอัลกุรอานและฮะดีษก็ตาม เนื่องจากอัสสากเป็นลักษณะของสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ซึ่งเป็นไปไม่ได้ที่อัลลอฮ์ ﷻ จะทรงมีคุณลักษณะเช่นสิ่งที่ถูกบังเกิดด้วยพระองค์เอง ดังนั้นเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์จึงใช้แนวทางการตีความ การให้ความหมายเทียบเคียงกับคำว่าอัสสาก โดยใช้ความหมายทางภาษามาอธิบายคำว่าอัสสาก ซึ่งหมายถึง ความรุนแรงและน่าสะพรึงกลัว

อัลฮากิม¹ (al-Hakim, 2002 : 2/542)² ได้บันทึกไว้ในหนังสืออัลมุสตัดรอกว่า อิบนุ อับบาสได้ถูกถามถึงความหมายของอายะฮ์ ﴿يَوْمٌ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ﴾ อิบนุ อับบาส ตอบว่า เมื่อใดก็ตามที่ท่านพบว่าในอัลกุรอานมีบางสิ่งที่ทำให้ท่านไม่มีความเข้าใจ ท่านจงไปทบทวนดูในบทวิอาหรับ เพราะบทวิกคือคลังแห่งความรู้ของอาหรับ ในบทวิกกล่าวไว้ว่า “وَقَامَتِ الْحَرْبُ بِنَا عَنْ سَاقٍ” อิบนุ อับบาสให้ความหมายว่า เป็นวันแห่งความเศร้าโศกเสียใจ วันแห่งความรุนแรง ดังนั้นในอายะฮ์จึงหมายถึงวันแห่งความรุนแรงจะถูกเปิดเผย เช่นเดียวกับอัลบัยฎอวีย์ (al-Baydawi, n.d : 5/237) ที่อธิบายอายะฮ์ข้างต้นว่าหมายถึง วันเหตุการณ์ความรุนแรง วันแห่งความยากลำบาก และการเปิดเผยหน้าแข้งก็มีความหมายเช่นเดียวกันนี้³

¹ อับดุลลอฮ์ มุฮัมมัด บิน อับดุลลอฮ์ อัลนัยสาบูรีย อัจชาฟีอีย์ รู้จักกันในนามอัลฮากิม เป็นอุละมาอ์ฮะดีษ เคยดำรงตำแหน่งกอฎีที่เมืองนัยสาบур สาเหตุที่ได้รับสมญานามว่าอัลฮากิมเนื่องจากเคยดำรงตำแหน่งกอฎีหลายครั้ง เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 321 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 405 (al-Dhahabi, 1985 : 17/163)

² อัลฮากิมระบุว่า เป็นฮะดีษที่สายรายงานเศาะหีห นอกจากนี้ฮะดีษดังกล่าวยังถูกบันทึกโดย al-Bayhaqi, n.d. : 325

³ ดูใน al-Razi, 1990 : 30/82-83 , al-Shawkaniy, 1993 : 5/390-391.

อบู สุลัยมาน อัลคอฎฎอบี ¹ อรรถาธิบายว่าหมายถึงความรุนแรง แต่ก็มีบางคนที่ไม่ให้ความหมายเทียบเคียงว่า เราไม่ปฏิเสธว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงเปิดอัสซากของพระองค์ให้สิ่งถูกสร้างบางส่วนเช่นมะลาอิกะฮ์ และสิ่งถูกสร้างอื่น ๆ ได้เห็น ซึ่งพระองค์ได้ทรงใช้สิ่งดังกล่าวเป็นเหตุเพื่อให้ความชัดเจนในการตัดสินระหว่างผู้ศรัทธากับผู้กลับกลอก นอกจากนี้อัลคอฎฎอบียังได้กล่าวอีกว่าหรืออาจเป็นไปได้ว่าอัสซากในทางภาษาหมายถึงอันนัฟส (النَّفْس) โดยอ้างอิงคำพูดของอะลี บิน อบีฏอลิบ ที่ได้กล่าวกับสหายของเขาเมื่อครั้งเดินทางกลับสู่มาตุภูมิหลังจากการต่อสู้กับกลุ่มเคาะวาริจญ์ว่า “ وَاللَّهِ لَأُقَاتِلَنَّهُمْ وَلَوْ تَلَفْتُ سَاقِي ” หมายถึง ฉันขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ﷻ ว่าฉันจะต่อสู้กับพวกเขาแม้ว่าชีวิตของฉันจะสูญสลาย อะลีใช้คำว่าอัสซากแทนคำว่าอันนัฟส และอาจเป็นไปได้ว่าอัสซากในอายะฮ์นั้นหมายถึงอัตตะฮ์ลลา (التَّحَلَّى) ดังนั้นจึงหมายถึง อัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงปรากฏโดยเปิดม่านแห่งความเร้นลับเพื่อให้พวกเขาได้เห็นพระองค์และเพื่อให้พวกเขาสุญุดต่อพระองค์ (al-Bayhaqiy, n.d : 326-327)

4.2.8.6 ศิพะฮ์ อัลกะลาม

อัลกะลาม (كَلِمَاتٌ) คือคุณลักษณะชาติของอัลลอฮ์ ﷻ อีกคุณลักษณะหนึ่งที่พระองค์ทรงยืนยันอย่างชัดเจนในคัมภีร์อัลกุรอาน และสุนนะฮ์ แต่ก็ยังพบว่ามีความเห็นที่แตกต่างกันในรายละเอียดระหว่างแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ ดังนี้

ก. ความหมาย

อัลกะลาม (كَلِمَاتٌ) เป็นคำนาม คือถ้อยคำที่บ่งบอกถึงความหมาย หรือความหมายที่ถูกบ่งบอกด้วยถ้อยคำ

อัลกะลาม คือสิ่งที่เข้าใจได้ด้วยประสาทสัมผัสการได้ยิน

อัลกะลาม เกิดจากถ้อยคำที่นำมาเรียบเรียง และความหมายจะเกิดขึ้นจากถ้อยคำทั้งหมดที่ถูกนำมาเรียบเรียง (al-Raghib, 2009 : 722)

อัลกะลาม คือคำนามที่เป็นทั้งถ้อยคำและมีความหมาย เช่นเดียวกับมนุษย์ที่เป็นผู้พูดหมายถึงคำนามที่บ่งบอกถึงวิญญาณและร่างกายในเวลาเดียวกัน (Ibn Taymiyah, 1991 : 12/35)

จากความหมายของอัลกะลามข้างต้นสรุปได้ว่า อัลกะลามหมายถึง ถ้อยคำที่ถูกนำมาเรียบเรียงและเกิดเป็นความหมายขึ้นจากถ้อยคำเหล่านั้น อัลกะลามจะประกอบด้วยถ้อยคำและความหมาย ซึ่งสามารถเข้าใจได้ด้วยประสาทสัมผัสการได้ยิน

¹ Һหมด บิน มุฮัมมัด บิน อิบรอฮีม บิน อัลคอฎฎอบ อัลบิสตี อัลคอฎฎอบี เจ้าของงานประพันธ์หลายผลงาน เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 319 และเสียชีวิตปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 388 (al-Dhahabiy, 1985 : 17/23)

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและหะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

คุณลักษณะ “كَلامُ اللَّهِ” ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานหลาย ๆ आयะฮ์ ด้วยสำนวนที่
แตกต่างกัน บางอายะฮ์ถูกกล่าวด้วยถ้อยคำที่ชัดเจนว่า “كَلامُ اللَّهِ” ดังนี้

﴿وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَامَ اللَّهِ ثُمَّ يُحْرَفُونَ﴾

“ทั้ง ๆ ที่กลุ่มหนึ่งในพวกเขา เคยสดับฟังคำรัสของอัลลอฮ์แล้วพวกเขาก็
บิดเบือนมันเสีย”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 75)

﴿وَإِنْ أَحَدٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ﴾

“และหากว่ามีคนใดในหมู่มุชริกได้ขอให้เจ้าคุ้มครอง ก็จงคุ้มครองเขาเถิด
จนกว่าเขาจะได้ยินคำรัสของอัลลอฮ์”

(สุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 6)

﴿يُرِيدُونَ أَنْ يُبَدِّلُوا كَلَامَ اللَّهِ﴾

“พวกเขาประสงค์ที่จะเปลี่ยนคำกล่าวของอัลลอฮ์”

(สุเราะฮ์อัลฟัทห ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 15)

ในบางอายะฮ์ถูกกล่าวในรูปของคำกริยาอดีตกาล “كَلِمَ اللَّهِ” ดังนี้

﴿تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ﴾

“บรรดาเราะสุลเหล่านั้น เราได้ให้บางคนในหมู่พวกเขาดีเด่นกว่าอีกบางคน
ในหมู่พวกเขาอันมีผู้ที่อัลลอฮ์ตรัสด้วย”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 253)

﴿وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا﴾

“และอัลลอฮ์ได้ตรัสแก่โมเสสจริงๆ”

(สุเราะฮ์อันนิสาอ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 164)

ในบางอายะฮ์ถูกกล่าวในรูปของคำกริยาปัจจุบันและอนาคต “يَكَلِّمُ اللَّهُ” ดังนี้

﴿وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَنْزِلُنَا آيَةً﴾

“และบรรดาผู้ที่ไม่รู้กล่าวว่า ไฉนอัลลอฮ์จึงไม่ตรัสแก่พวกเราหรือไม่มี
สัญญาณหนึ่งมายังพวกเรา”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 118)

﴿وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾

“และอัลลอฮ์จะไม่ทรงพูดแก่พวกเขา ในวันกิยามะฮ์”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 174)

﴿وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ﴾

“และอัลลอฮ์จะไม่ทรงพูดแก่พวกเขา และจะไม่ทรงมองดูพวกเขาในวันกิยามะฮ์”

(สุเราะฮ์อาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 77)

﴿وَمَا كَانَ لِيَشْرَ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا﴾

“และไม่เป็นการบังควรแก่มนุษย์คนใดที่จะให้อัลลอฮ์ตรัสแก่เขาเว้นแต่โดยทางวะฮีย์”

(สุเราะฮ์อัซซุรอ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 51)

และถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานด้วยถ้อยคำอ้างอิงถึงคำพูด (الْقَوْلُ) ยังอัลลอฮ์ ﷻ

ในหลาย ๆ อายะฮ์ เช่น

﴿قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ فَأَلَوْا الْحَقَّ﴾

“พวกเขากล่าวว่า พระเจ้าของพวกเขาท่านได้ตรัสอะไรหรือ พวกเขากล่าวว่า สัจธรรม”

(สุเราะฮ์สะบะอ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 23)

﴿سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ﴾

“ความศานติ พระดำรัสหนึ่งจากพระเจ้าผู้ทรงเมตตาเสมอ”

(สุเราะฮ์ฮะซัน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 58)

จากอายะฮ์ที่กล่าวมาข้างต้นล้วนเป็นหลักฐานอันชัดเจนที่ยืนยันในคุณลักษณะ

อัลกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งในบางอายะฮ์ระบุด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน “كلام الله” ในบางอายะฮ์ถูกกล่าวในรูปของคำกริยาอดีตกาล และในบางอายะฮ์ถูกกล่าวในรูปของคำกริยาปัจจุบัน และในขณะที่บางอายะฮ์ถูกกล่าวด้วยถ้อยคำอ้างอิงถึงพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ

หลักฐานจากฮะดีษ

كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُعَوِّدُ الْحَسَنَ وَالْحُسَيْنَ وَيَقُولُ : ((إِنَّ أَبَاكُمْ كَانَ يُعَوِّدُ بِهَا إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ : أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللَّهِ التَّامَّةِ ، مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ وَهَامَّةٍ ، وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامِئَةٍ))

(أخرجه البخاري، د.ت : 3371)

“ท่านนบี ﷺ เคยขอความคุ้มครองให้กับอัลหะสันและอัลหุสัยน ท่านนบีได้กล่าว ว่า แท้จริงบิดาของเจ้าทั้งสอง (นบีอิบรอฮีม) เคยขอความคุ้มครองให้กับอิสมาอิล

และอิสหาคด้วยถ้อยคำเหล่านี้ว่า “ข้าพระองค์ขอความคุ้มครองด้วยพระดำรัสที่สมบูรณ์ของอัลลอฮ์ให้พ้นจากบรรดาชัยตอนมารร้าย และสัตว์ที่มีพิษ และจากดวงตาที่ชั่วร้าย (ดวงตาแห่งความอิจฉาริษยา)”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. :3371)

และคราใดที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงดำรัสวะหฺยู ชาวฟ้าทั้งหลายสามารถได้ยินเสียงสะท้อนอันกึกก้องกังวาลคล้ายเสียงไซ้เหล็กที่ถูกลากไปบนหินเรียบ ดังที่ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เคยกล่าวไว้ว่า

((إِذَا تَكَلَّمَ اللَّهُ بِالْوَحْيِ سَمِعَ أَهْلُ السَّمَاءِ صَلَٰةً كَجَرِّ السِّلْسِلَةِ عَلَى الصَّفَاةِ))

(أخرجه البخاري، د.ت : 3371)

“เมื่ออัลลอฮ์ ﷻ ทรงดำรัสด้วยวะหฺยู ชาวฟ้าทั้งหลายได้ยินเสียงสะท้อนกึกก้องกังวาลคล้ายเสียงไซ้เหล็กที่ถูกลากไปบนหินเรียบ”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. :3371)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับะกลามของอัลลอฮ์ ﷻ

สะลัฟเชื่อและศรัทธาว่าคัมภีร์อัลกุรอานคือดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ และดำรัสของพระองค์เป็นคุณลักษณะหนึ่งของพระองค์ สะลัฟศรัทธาว่าอัลลอฮ์ ﷻ ยังคงเป็นผู้ตรัสเมื่อพระองค์ทรงประสงค์ อัลกะลามคือคุณลักษณะที่สมบูรณ์ ผู้ที่สามารถพูดได้ย่อมมีความสมบูรณ์มากกว่าผู้ที่ไม่สามารถพูด เช่นเดียวกับผู้ที่รอบรู้ และมีความสามารถย่อมมีความสมบูรณ์มากกว่าคนที่ไม่มีความรอบรู้และไร้ความสามารถ ผู้ที่พูดด้วยความประสงค์และพูดด้วยความสามารถของตนเองย่อมมีความสมบูรณ์มากกว่าผู้ที่ไร้ความสามารถและผู้ที่ไม่ต้องการจะพูด ดังนั้นความสมบูรณ์จึงเกิดขึ้นจากบรรดาคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับผู้ที่ถูกให้ลักษณะ ซึ่งมันมิใช่สิ่งที่จะแยกออกจากผู้ถูกให้ลักษณะได้ อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสเมื่อพระองค์ทรงประสงค์ด้วยภาษาอาหรับ ดังที่พระองค์ตรัสด้วยอัลกุรอานที่เป็นภาษาอาหรับและสิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสคือสิ่งที่ดำรงอยู่กับพระองค์ มิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่และมีใช่สิ่งที่แยกออกจากชาติของพระองค์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 12/52)

อัลบุคอรีได้บันทึกชะติษที่ยืนยันดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ โดยได้บันทึกไว้ในภาคเตาฮีดในหลาย ๆ บท เช่น 1) บทที่ว่าด้วยดำรัสขององค์อภิบาลกับญิบรีลและการเรียกของอัลลอฮ์ ﷻ ต่อมะลาอิกะฮ์ 2) ดำรัสขององค์อภิบาลผู้ทรงยิ่งใหญ่และเกรียงไกรในวันกิยามะฮ์กับบรรดานบีและบุคคลอื่น ๆ 3) ดำรัสขององค์อภิบาลกับชาวสวรรค์ เป็นต้น (Ibn Hajar, 1989 : 13/564, 578, 596) ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าอัลบุคอรียืนยันในคุณลักษณะอัลกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ

เช่นเดียวกับอิบน์ คุซัยมะฮ์ (Ibn Khuzaymah, 1988 : 328) ที่ได้บรรจุบทที่ว่าด้วยการยืนยันคุณลักษณะอัลกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ ไว้ในหนังสือเตาฮีด ซึ่งในบทดังกล่าวอิบน์ คุซัยมะฮ์ ได้นำเสนอตัวบทหลักฐานจากคัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมทั้งอธิบายความหมายในแต่ละอายะฮ์

จากนั้นได้นำเสนอสุนนะฮ์ที่ได้คัดเลือกมาจากผู้รายงานที่เชื่อถือได้ด้วยสายรายงานที่ติดต่อกัน และมติเอกฉันท์ของอุละมาฮ์สะลัฟ เพื่อยืนยันคุณลักษณะอัลกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงคัดเลือกนบีมุฮาหมัด ﷺ เป็นพิเศษเหนือกว่าบรรดาเราะฮ์ลุลคนอื่น ๆ ด้วยการที่พระองค์ทรงสนทนากับนบีมุฮาหมัด ﷺ จริง ๆ โดยไม่ผ่านสื่อกลางหรือญิบรีล และอิบนุ คุซัยมะฮฺ (Ibn Khuzaymah, 1988 : 349) ได้ยืนยันอีกว่าอัลกะลามของพระองค์นั้นไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับคำพูดของบรรดาสีญ่ถูกสร้าง เนื่องจากพระดำรัสของ อัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นคำรัสที่ต่อเนื่องไม่ขาดช่วงหรือขาดตอนแตกต่างจากคำพูดของมนุษย์ เนื่องจากการพูดของมนุษย์นั้นต้องมีการหยุดพักเพื่อการหายใจ เพื่อนึกคิดสิ่งที่จะพูดต่อไปหรือบางครั้งหยุดพักด้วยความเหน็ดเหนื่อย อ่อนล้าจากการพูด สำหรับพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้น พระองค์ทรงบริสุทธิ์ปราศจากลักษณะดังกล่าวซึ่งแสดงถึงความอ่อนแอ

อัลอัซหะรอนีย์¹ กล่าวถึงคัมภีร์อัลกุรอานว่า มันคือกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ มิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ใครก็ตามที่กล่าวว่าคัมภีร์อัลกุรอานคือสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ เขาเป็นผู้ปฏิเสธ ญิบรีลได้นำคัมภีร์อัลกุรอานมาจากการได้ยินจากอัลลอฮ์ ﷻ ท่านนบีได้ยินคัมภีร์อัลกุรอานจากญิบรีล และบรรดาเศาะหาบะฮ์ได้ยินคัมภีร์อัลกุรอานจากท่านนบี ﷺ คือสิ่งที่เราอ่านด้วยลิ้นของพวกเรา คือสิ่งที่เราได้ท่องจำ สิ่งที่ได้ถูกได้ยิน สิ่งที่ได้ถูกบันทึกไว้และถูกเก็บรักษาไว้ สิ่งที่ถูกอ่าน ทุก ๆ พยัญชนะในคัมภีร์อัลกุรอานคือกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ มิใช่สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ผู้ใดกล่าวว่าคัมภีร์อัลกุรอานถูกสร้างขึ้นใหม่เขาอยู่ในสภาพผู้ปฏิเสธ (Ibn Taymiyah, 1991 : 12/161)

นอกจากนี้คัมภีร์อัลกุรอานทั้งหมดคือกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ ทั้งพยัญชนะและความหมาย ซึ่งพระองค์ทรงประทานให้กับเราะฮ์ลุลของพระองค์ ความหมายเพียงสิ่งเดียวไม่ถือว่าเป็นอัลกุรอาน และพยัญชนะเพียงสิ่งเดียวก็ไม่ถือว่าเป็นอัลกุรอานเช่นกัน หากแต่ทั้งพยัญชนะและความหมายรวมกันคือคัมภีร์อัลกุรอาน อัลลอฮ์ ﷻ พระองค์ตรัสด้วยเสียง ดังที่มีการยืนยันจากฮะดีษเศาะหีหฺ แต่เสียงของพระองค์ไม่ทรงเหมือนกับเสียงของมนุษย์ มิใช่เสียงของผู้อ่านอัลกุรอาน แท้จริงพระองค์นั้นไม่มีสิ่งใดที่เหมือนกับพระองค์ไม่ว่าจะเป็นชาติ คุณลักษณะหรือการกระทำของพระองค์ คำรัสของพระองค์ไม่เหมือนกับคำพูดของมนุษย์หรือสิ่งถูกสร้าง ไม่ว่าจะเป็นความหมาย พยัญชนะหรือเสียงของพระองค์ (al-Bukhariy, 2005 : 1/195-196 , Ibn Taymiyah, 1991 : 12/244)²

จากแนวคิดของสะลัฟสรุปได้ว่า อัลกะลามคือคำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ และอัลกุรอานคือกะลามุลลอฮ์ หรือคำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ คือคุณลักษณะชาติ และคุณลักษณะด้านการกระทำ เนื่องจากพระองค์ถูกให้ลักษณะว่าเป็นผู้ตรัสและพระองค์จะยังคงตรัสเมื่อใดที่พระองค์ทรงประสงค์

¹ อัลอัลลามะฮฺ ชัยคุลอิสลาม อับดุลฮามิด บิน อับดุลฮะกิม มุฮัมมัด บิน อะหมัด อัลอิสฟะรอนีย์ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ที่ 344 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 407 (al-Dhahabi, 1985 : 17/194)

² ดูใน al-'Uthaymin, n.d : 1/452-457 , al-Harras, n.d. : 148-154.

และอัลกุรอานมีความหมายรวมถึงพยัญชนะทุก ๆ พยัญชนะและทุก ๆ ความหมายของอัลกุรอาน พระองค์ตรัสด้วยเสียงแต่เสียงของพระองค์นั้นทรงแตกต่างจากเสียงของสิ่งถูกสร้างทั้งปวง

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ

อัลอะซาอีเราะฮฺมีแนวคิดที่ว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงเป็นผู้ตรัสด้วยพระดำรัสที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ที่มีมาแต่ดั้งเดิมและคงอยู่ตลอดไป โดยที่ไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับพระประสงค์และความสามารถของพระองค์ และศรัทธาว่าอัลกะลามคือคุณลักษณะหนึ่งของอัลลอฮ์ ﷻ คัมภีร์อัลกุรอานคือดำรัสของพระองค์ที่มีนัยของอัลกะลาม อัลนัฟส์ีย์ หรืออัลกะลาม อัษษะดียฺ หมายถึงกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นเพียงความหมายที่อยู่ ณ ชาติของพระองค์เป็นเพียงหนึ่งเดียว คือคุณลักษณะการตรัสของพระองค์ ณ ชาติของพระองค์ซึ่งมีมาตั้งแต่ดั้งเดิมโดยไม่มีจุดเริ่มต้น เหมือนกับคุณลักษณะอัลอิลมุของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีมาตั้งแต่ดั้งเดิมโดยไม่มีจุดเริ่มต้น แต่กะลามของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นปราศจากเสียงและพยัญชนะ เพราะว่าเสียงและพยัญชนะเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่และถูกจำกัด เมื่อมีการพูดแล้วจะมีการหยุดของเสียงและการหยุดของพยัญชนะ ซึ่งกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นบริสุทธิ์จากลักษณะดังกล่าว (Ibn 'Atīyah, n.d. : 500) โดยที่พระองค์ทรงสร้างดำรัสของพระองค์จากพระองค์เองและให้ดำรัสนั้นเกิดขึ้นจากสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นอากาศหรือต้นไม้ นบีมุซาได้ยินดำรัสของพระองค์จากทุกทิศทุกทางซึ่งแตกต่างจากคำพูดของมนุษย์ที่จะได้ยินจากทิศใดทิศหนึ่ง

สำหรับอัลกุฎุบียฺนั้น (al-Qurtūbiy, 1988 : 2/4) ได้นำเสนอความเห็นที่แตกต่างในกรณีที่นบีมุซาได้ยินเสียงดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ ว่านบีมุซา ﷺ ไม่ได้ยินเสียงดำรัสจากอัลลอฮ์ ﷻ แต่นบีมุซา ﷺ ได้ยินดำรัสของพระองค์ที่ปราศจากพยัญชนะและเสียง ซึ่งนบีมุซาก็รู้ว่ามันมิใช่คำพูดของมนุษย์ หรือนบีมุซาได้ยินเสียงมาจากทุกทิศทุกทาง ซึ่งแตกต่างจากเสียงของมนุษย์ที่สามารถได้ยินจากทิศทางใดทิศทางหนึ่งและนบีมุซาก็รู้ว่าเสียงนั้นมิใช่คำพูดของมนุษย์ หรือร่างกายของนบีมุซา ﷺ ทั้งร่างกายได้ยินเสียงที่เป็นคำดำรัสของพระองค์และนบีมุซาก็รู้ว่ามันคือดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ หรือเป็นความมหัศจรรย์ที่ทำให้นบีมุซา รู้ได้ว่าสิ่งที่เขาได้ยินนั้นคือดำรัสของพระองค์ อย่างไรก็ตาม อัลกุฎุบียฺ (al-Qurtūbiy, 1988 : 8/50) ได้กล่าวสนับสนุนว่าดำรัสหรือกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นปราศจากพยัญชนะและเสียง

จากแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺต่างยืนยันนัยกะลามของอัลลอฮ์ ﷻ ว่าเป็นคุณลักษณะหนึ่งของพระองค์และกะลามของพระองค์นั้นเป็นอัลกะลาม อันนัฟส์ีย์ เป็นคุณลักษณะที่มีแต่เดิม ไม่เหมือนกับการพูดและคำพูดของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย แต่เคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺก็มีความเห็นที่แตกต่างกันในกรณีที่พระองค์ตรัสด้วยเสียงและพยัญชนะจริง ๆ หรือไม่ หรือพระองค์ทรงสร้างคำดำรัสด้วยพระองค์เองและให้เสียงเกิดขึ้นจากต้นไม้ในขณะที่สนทนา

กับนบีมุซา หรือพระองค์ตรัสด้วยเสียงและพยัญชนะจริง ๆ กับนบีมุซาﷺ และกับผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์

4.2.9 แนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟกับศิฟาต เพ็ยะลียะฮฺ

ศิฟาต เพ็ยะลียะฮฺ หรือคุณลักษณะด้านการกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ เป็นคุณลักษณะอีกประเภทหนึ่งที่สะลัฟและเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺมีแนวคิด ความศรัทธาที่แตกต่างกันระหว่างความเชื่อของสะลัฟที่ยืนยันในคุณลักษณะด้านการกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ ตามที่มีระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน และจากการยืนยันของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ในขณะที่อัลอะชาอีเราะฮฺปฏิเสธคุณลักษณะด้านการกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้น ผู้วิจัยจะได้นำเสนอแนวคิดและความเชื่อของสะลัฟและเคาะลัฟ ดังนี้

4.2.9.1 ศิพะฮฺ อัลอิสติวาว์

อัลอิสติวาว์ “إِسْتَوَاؤُا” คือคุณลักษณะซึ่งจัดอยู่ในประเภทที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการกระทำ การอิสติวาว์เหนือบัลลังก์ คือคุณลักษณะหนึ่งของอัลลอฮฺ ﷻ (al-Baghawiy, 1988 : 3/235-236) ถือเป็นคุณลักษณะที่อุละมาอ์ให้ความสนใจในการนำเสนอ ศีกษาวิจัยมากที่สุด คุณลักษณะหนึ่ง ดังจะเห็นได้จากการให้ความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

ก. ความหมาย

อิสตะวาว์ “إِسْتَوَى” เป็นคำกริยาถูกกล่าวในคัมภีร์อัลกุรอานมากถึง 12 ครั้ง ใน 12 आयะฮฺ 12 سُورะฮฺ และใน 12 आयะฮฺ พบว่ามี 7 आयะฮฺ ที่ระบุถึงการอิสติวาว์ของอัลลอฮฺ ﷻ เหนือบัลลังก์ อีกสองอายะฮฺระบุถึงการมุ่งสู่ฟากฟ้าของอัลลอฮฺ ﷻ และอีก 3 आयะฮฺ มีความหมายที่แตกต่างกันออกไป

อย่างไรก็ตามอุละมาอ์ได้กล่าวถึงความหมายของ “إِسْتَوَى” ทางด้านภาษาไว้หลายความหมาย (al-Tabariy, 1992 : 1/228 , al-Qurtubiy, 1988 : 7/140-141)¹ ดังนี้

1. “إِسْتَقَامَةً” ทำให้ตรง “إِسْتَوَى مِنْ أَعْوَجٍ” ทำสิ่งที่คดงอให้ตรง
2. “إِسْتِقْرَارًا” ขึ้นขึ้น “إِسْتَوَى عَلَى ظَهْرٍ دَابَّةٍ” เขาขึ้นขึ้นบนหลังสัตว์พาหนะของเขา
3. “الْقَصْدُ” มุ่งสู่ “إِسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ” เขามุ่งสู่ฟากฟ้า
4. “إِلَّا سَيْلًا” ครอบครอง ยึดครอง “إِسْتَوَى فُلَانٌ عَلَى الْمَمْلَكَةِ” ชายคนหนึ่งได้

ยึดครองอาณาจักร

¹ ดูใน al-Baghawiy, 1989 : 3/235-236 , Sıddiq kan, 1992 : 3/374.

5. “الْإِنْتِهَاءُ” “اِسْتَوَى الرَّجُلُ” ้วยหนุ่มและกำลังของชายคนนั้นสิ้นสุดลง
6. “الْإِقْبَالُ” เข้ามาหา
7. “الْإِرْتِفَاعُ” ยกขึ้น สูงขึ้น
8. “الْعُلُو” สูงส่ง
9. “الْمَلِكُ” กรรมสิทธิ์ ครอบครอง
10. “صَعَدَ” ขึ้นสูง
11. “عَمِدَ” มุ่งสู่

สำหรับความหมายที่เป็นประเด็นเห็นต่างกันระหว่างแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ คือสะลัฟจะอธิบายความหมายตามถ้อยคำที่ปรากฏ โดยให้ความหมาย “اِسْتَوَى” คือ “الْاِسْتَوَاءُ” หมายถึงการสถิตหรือการประทับ ในขณะที่แนวคิดเคาะลัฟใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงหรือการตีความจากถ้อยคำที่ปรากฏว่า “اِسْتَوَى” คือ “الْاِسْتِئْلَاءُ” หมายถึงการครอบครอง

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและหะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

อัลอิสติวาอ์ คือคุณลักษณะด้านการกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ อิบน์ ตัยมียะฮฺได้ยืนยันถึงการอิสติวาอ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งถูกกล่าวยืนยันในคัมภีร์อัลกุรอาน 7 ครั้ง (al-'Uthaymin, n.d. : 306) ดังนี้

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ﴾

“แท้จริงพระเจ้าของพวกเขาเจ้านั้น คืออัลลอฮฺผู้ทรงสร้างบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดินภายในหกวัน แล้วสถิตอยู่บนบัลลังก์”

(สุเราะฮฺอัลอะฮรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 54

และสุเราะฮฺฮุญส ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 3)

﴿اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاوَاتِ بِعَبْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ﴾

“อัลลอฮฺ คือผู้ทรงยกชั้นฟ้าทั้งหลายไว้โดยปราศจากเสาค้ำจุนซึ่งพวกเขาจ้่ามองเห็นมัน แล้วทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์”

(สุเราะฮฺฮัรเราะด ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 2)

﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾

“ผู้ทรงกรุณาปรานี ทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์”

(สุเราะฮ์ฏอฮา อายะฮ์ที่ 5)

﴿الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمٰنُ﴾

“พระผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินและสิ่งที่มีอยู่ในระหว่างสองนั้น
ในระยะเวลาหกวัน แล้วพระองค์ทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์ พระผู้ทรงกรุณาปรานี”

(สุเราะฮ์อัลฟุรกอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 59)

﴿اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ﴾

“อัลลอฮ์ คือผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดิน และสิ่งที่มีอยู่ในระหว่าง
ทั้งสองในเวลาหกวัน แล้วพระองค์ทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์”

(สุเราะฮ์อัลสัจญ์ตะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 4)

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ﴾

“พระองค์คือ พระผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลาย และแผ่นดินในระยะเวลาหกวัน
แล้วพระองค์ทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์”

(สุเราะฮ์อัลอะดีด อายะฮ์ที่ 4)

หลักฐานจากอะดีด

((لَمَّا قَضَىٰ اللَّهُ الْخَلْقَ كَتَبَ فِي كِتَابِهِ ، هُوَ عِنْدَهُ فَوْقَ الْعَرْشِ : إِنَّ رَحْمَتِي سَبَّغَتْ غَضْبِي))

(أخرجه البخاري، د.ت : 3194)

“เมื่ออัลลอฮ์ ﷻ ทรงสร้างสรรพสิ่งต่าง ๆ แล้วเสร็จ พระองค์ได้ทรง
บันทึกไว้ในแผ่นบันทึกของพระองค์ ซึ่งอยู่ ณ ที่พระองค์เหนือบัลลังก์ว่า
แท้จริงความเมตตาของข้าอยู่เหนือความกริ้วโกรธของข้า”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 3194)

จากอะดีดยืนยันว่าสิ่งที่พระองค์ทรงใช้บันทึกนั้นอยู่กับพระองค์เหนือบัลลังก์ของ

พระองค์

ค. อุละมาฮ์สะลัฟกับอัลอิสติวาอ์

อัลอิสติวาอ์ “الإِسْتِوَاءُ” คือคุณลักษณะด้านการกระทำ เป็นอีกคุณลักษณะหนึ่งที่ได้
ได้ว่าอุละมาฮ์มีทัศนะที่เห็นต่างกันอย่างมากระหว่างแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟ ในอดีตไม่มี
เคาะฮาบะฮ์คนใดที่มีความสงสัยความหมายอัลอิสติวาอ์ของอัลลอฮ์ ﷻ เหนือบัลลังก์ เนื่องจากเหล่า
เคาะฮาบะฮ์ต่างทราบดีในการที่จะต้องให้ความบริสุทธิ์ต่อคุณลักษณะของพระองค์จากบรรดา
ลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งปวง พระองค์ทรงกระทำในสิ่งที่พระองค์ทรงประสงค์เหนือบัลลังก์ของพระองค์
ซึ่งอยู่เหนือทุกสรรพสิ่ง อิบน์ คุซัยมะฮ์ (Ibn Khuzaymah , 1988 : 231) ยืนยันว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรง

อิสติวอาห์เหนือบัลลังก์ของพระองค์ เราจะไม่เปลี่ยนแปลงคำรัสของพระองค์และเราจะไม่พูดในสิ่งที่พระองค์มิได้ดำรัสไว้ จะเห็นได้ว่าอิบนุ คุซัยมะฮฺยีนันและศรัทธาต่อคุณลักษณะการอิสติวอาห์ของอัลลอฮฺ ﷻ ตามที่พระองค์ทรงระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและจากคำบอกเล่าของท่านนบี โดยไม่บิดเบือนถ้อยคำและความหมายไปเป็นอื่นจากที่ถูกระบุไว้

ลักษณะการอิสติวอาห์ของอัลลอฮฺ ﷻ นั้นเป็นการอิสติวอาห์ที่เหมาะสม คู่ควรกับความสูงส่ง ความยิ่งใหญ่และความเกรียงไกรของพระองค์ อุละมาอ์มีทัศนะที่เห็นต่างกันในความหมายอัลอิสติวอาห์ แต่แนวทางของสะลัฟ ศอและห์ให้ความหมายไว้ว่า มหาบริสุทธิ์แห่งพระองค์ผู้ทรงอิสติวอาห์เหนือบัลลังก์โดยไม่ต้องแสวงหาว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร หากแต่ว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมและคู่ควรกับพระองค์ พร้อมทั้งให้ความบริสุทธิ์ห่างไกลจากสิ่งที่ไม่เหมาะสมสำหรับพระองค์ (Siddiq Kan, 1992 : 3/374) ดังที่มาลิกกล่าวไว้ว่าลักษณะของการประทับโดยทั่ว ๆ ไปเป็นลักษณะที่รู้และเข้าใจได้ แต่ลักษณะการอัลอิสติวอาห์ของอัลลอฮฺ ﷻ เป็นอย่างไรนั้นเราไม่สามารถที่จะจินตนาการได้ แต่การศรัทธาต่อการอิสติวอาห์ของพระองค์เป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็น การถามถึงรายละเอียดในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องอุตริทางความคิด (al- Sabuniy, 1998 : 72-73) ¹

อิบนุ กะษีร (Ibn Kathir, 1998 : 2/251) กล่าวถึงการอิสติวอาห์ว่า เราดำเนินตามแนวทางของสะลัฟศอและห์ เช่น มาลิก อัซซาฟิอีย อะหมัด อิสราก บิน รอฮะวีฮฺ และอุละมาอ์คนอื่น ๆ ที่ให้แนวทางไว้ว่า จงผ่านมันไปตามที่มันมีมา หมายถึงให้เชื่อและศรัทธาตามถ้อยคำที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะฮฺ โดยไม่แสวงหารายละเอียดว่าเป็นอย่างไร และไม่ต้องอรรถาธิบายในรายละเอียดถึงวิธีการว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากสติปัญญาของมนุษย์มีข้อจำกัดในการที่จะจินตนาการได้ว่าการอิสติวอาห์นั้นเป็นอย่างไร และอย่าได้เปรียบเทียบคุณลักษณะของพระองค์เหมือนสิ่งถูกสร้างใด ๆ และอย่าได้ปฏิเสธว่ามีใช้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ²

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลอิสติวอาห์

อุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺเชื่อว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงอยู่ทุกหนแห่ง ดังนั้นอัลอะซาอีเราะฮฺจึงปฏิเสธการอิสติวอาห์เหนือบัลลังก์ของอัลลอฮฺ ﷻ สำหรับการอิสติวอาห์เหนือบัลลังก์นั้นเป็นการอุปมาอุปมัยถึงความมุ่งหมายของอำนาจและการครอบครอง ดังนั้นอัลอะซาอีเราะฮฺจึงปฏิเสธว่า“อิสตะวา”มิได้หมายถึง“อิสติวอาห์” การสถิตหรือการประทับแต่หมายถึง“อิสเตลา”และ“อิสตีลาอ์”คือการครอบครอง ซึ่งเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอัลกุฎเราะฮฺ (al-Dhahabiy, 1981 : 26) ดังบทกวีที่ว่า

قَدْ اسْتَوَى بِشَرِّ عَلَى الْعِرَاقِ   مِنْ غَيْرِ سَيْفٍ وَدَمٍ مُهْرَاقِ

¹ ดูใน al-Bayhaqiy, n.d. : 379 , Muhammad al-Sabuniy, 2000 : 1/418.

² ดูใน al-Baghawiy, 1988 : 3/235-236 , Ibn Kathir, 1998 : 3/159 , Ibn Taymiyah, 1991 : 4/181.

“แท้จริงบิซรูนได้เข้าครอบครองแผ่นดินอิรัก โดยปราศจากการสู้รบ และการนองเลือด”

อัลบัยฮะกียกกล่าวถึง“العرش”ว่าหมายถึงบัลลังก์ เติง เป็นสิ่งของที่มีรูปร่าง อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสร้างมันขึ้นมาและบัญชาให้บรรดามะลาอิกะฮฺแบกมันเวียนรอบ เสมือนกับที่พระองค์ทรงสร้างบ้านไว้บนพื้นพิภพและบัญชาให้มนุษย์เดินเวียนรอบและผินหน้าไปสู่อันหลังนั้นในขณะปฏิบัติละหมาด (al-Bayhaqiy, n.d : 365) และสำหรับความหมายที่แท้จริงของอิสติวอา อัลบัยฮะกียกใช้แนวทางการมอบหมายต่ออัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งเป็นแนวทางที่ปลอดภัยกว่าการตีความหรือการให้ความหมายเทียบเคียง อัลบัยฮะกียกได้ให้ความเห็นหลังจากที่นำเสนอหลักฐานจากอัลกุรอานในอายะฮฺที่กล่าวถึงการอิสติวอา และกล่าวยืนยันว่าอุละมาอ์ในยุคแรกจากบรรดาสหายของพวกเราจะไม่อรรถาธิบายและไม่พูดถึงการอิสติวอา แต่กล่าวกันว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงระบุว่าพระองค์นั้นทรงอิสติวอาเหนือบัลลังก์ (‘Ahmad, 1982 : 273) ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าอัลบัยฮะกียกเชื่อว่าแนวทางที่ดีและถูกต้องที่สุดคือแนวทางการมอบหมายต่ออัลลอฮฺ ﷻ เกี่ยวกับความหมายที่แท้จริง เชื่อตามที่มีตัวบทระบุไว้โดยไม่แสวงหาหรือค้นหาในรายละเอียดว่าการอิสติวอาอันนั้นเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นแนวทางของอุละมาอ์ในยุคแรกและอุละมาอ์ในยุคหลังที่ดำเนินตามแนวทางของอุละมาอ์ในยุคแรก ซึ่งพวกเขาให้ความเห็นว่า การอิสติวอาเหนือบัลลังก์เป็นสิ่งที่อัลกุรอานระบุไว้ในหลาย ๆ อายะฮฺพร้อมทั้งมีอะดิษที่เศาะหีหฺระบุไว้ด้วยเช่นกัน การยอมรับสิ่งที่มีระบุไว้ในตัวบทหลักฐานถือเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญ การแสวงหาหรือค้นหาในรายละเอียดถือเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาตให้กระทำ (‘Ahmad, 1982 : 274)

แต่อย่างไรก็ตามอัลบัยฮะกียกก็ได้ยืนยันว่าเป็นคุณลักษณะการอิสติวอาจริง ๆ เนื่องจากอัลบัยฮะกียกยืนยันเฉพาะถ้อยคำที่ถูกระบุไว้และมอบหมายความหมายที่แท้จริงต่ออัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้น อัลบัยฮะกียกจึงระบุว่าสิ่งที่อนุญาตให้เชื่อและศรัทธาว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงอยู่บนฟากฟ้าเหนือบัลลังก์ (‘Ahmad, 1982 : 275) เนื่องจากพระองค์ทรงยืนยันสิ่งดังกล่าวไว้ แต่หมายถึงอย่างไรนั้นเป็นสิ่งที่อัลบัยฮะกียกไม่เข้าไปกล่าวถึงในรายละเอียด โดยให้เหตุผลว่าเป็นแนวทางของสะลัฟ¹

¹ อัลบัยฮะกียกได้ยืนยันคุณลักษณะการอิสติวอาจริง ๆ แต่ยืนยันเฉพาะถ้อยคำที่ถูกระบุไว้ในอัลกุรอานและสุนนะฮฺ และมอบหมายความหมายที่แท้จริงต่ออัลลอฮฺ ﷻ โดยให้เหตุผลว่าเป็นแนวทางที่ปลอดภัยที่สุดและเป็นแนวทางของสะลัฟ ซึ่งแนวคิดของอัลบัยฮะกียกนั้น คือแนวคิดของกลุ่มอัลมุฟาวีฎะฮฺ (المفوضة) เป็นที่ทราบกันว่าอัลบัยฮะกียกนั้นมีแนวคิดความเชื่อด้านคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ที่สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮฺ ดังนั้นการมอบหมายหรือการตีพิฏ์ของอัลบัยฮะกียกนั้นจึงแตกต่างจากการมอบหมายของสะลัฟอย่างสิ้นเชิง เนื่องจากแนวทางของสะลัฟนั้นเชื่อมั่น ยืนยันและยอมรับต่อคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ปรากฏหลักฐาน โดยไม่แสวงหาในรายละเอียด และให้ความบริสุทธิ์กับคุณลักษณะนั้น ๆ โดยปฏิเสธความเหมือนและความคล้ายคลึงกับคุณลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งปวง จากนั้นจึงมอบหมายในความหมายที่แท้จริงต่ออัลลอฮฺ ﷻ เพราะพระองค์เท่านั้นที่ทรงรอบรู้

ในขณะที่อิบนุ อะฏีเยฮฺ (Ibn ‘Atiyah, n.d. : 275) ปฏิเสธการเคลื่อนไหวของ อัลลอฮฺ ﷻ ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงและปฏิเสธการอิสติวาร์อยู่กับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ดังนั้นอัลอิสติวาร์ของอิบนุ อะฏีเยฮฺ จึงหมายถึงเดชานูภาพ และอำนาจ

ออบู อัซซะอูด ¹ (Abu al-Sa‘ud, n.d. : 3/232) เลือกใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงเพื่อเป็นการให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากเกรงว่าจะเป็นการให้คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เหมือนสิ่งถูกสร้าง เพราะว่าคุณคิดของมนุษย์มักผูกติดอยู่กับการเปรียบเทียบ คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ให้เหมือนสิ่งถูกสร้าง ดังนั้นออบู อัซซะอูด จึงให้ความหมาย“อิสตะวา” ในอายะฮฺ ﴿الرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى﴾ ว่าเป็นการเปรียบเปรย อุปมาอุปมัย หมายถึงการครอบครองและอำนาจ

สำหรับอ็ชเชากานีย์ ² (al-Shawkaniy, 1993 : 2/298) เป็นอุละมาอ์ที่ใช้แนวทางการอธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยไม่ยึดติดกับแนวทางของสะลัฟนอกจากในบางคุณลักษณะเท่านั้นที่อ็ชเชากานีย์พยายามนำแนวทางและการอธิบายของสะลัฟมาใช้ และหนึ่งในคุณลักษณะเหล่านั้นคืออัลอิสติวาร์ โดยอธิบายอายะฮฺ ﴿الرَّحْمٰنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوٰى﴾ ไว้ว่าอุละมาอ์ให้ทัศนะในการอธิบายอายะฮฺดังกล่าวแตกต่างกันออกไปมากกว่า 14 ทัศนะ ซึ่งทัศนะที่เหมาะสมและถูกต้องที่สุดคือแนวทางการอธิบายของสะลัฟที่อธิบายว่า พระองค์ทรงอิสติวาร์เหนือบัลลังก์โดยไม่ต้องอธิบายถึงวิธีการของการอิสติวาร์ หากแต่เป็นวิธีการที่เหมาะสมและคู่ควรกับพระองค์ พร้อมทั้งให้ความบริสุทธิ์ต่อพระองค์จากวิธีการและลักษณะการอิสติวาร์ที่ไม่เหมาะสมกับพระองค์

¹ มุฮัมมัด บิน มุฮัมมัด บิน มุศฏอฟา อัลฮะนะฟี หนังสือนอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานของเขารู้อัจกกันในเรื่องตีฟสิโรอปี อัซซะอูด เนื้อหาที่นำมาอธิบายได้มาจากบรรดานักอธิบายเช่น อรรอซีย์ อัชชะมัดชะรีย เป็นต้น นับได้ว่าออบู อัซซะอูด คืออุละมาอ์ระดับแนวหน้าของนักอิลมุละลาม เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 982 สำหรับหลักศรัทธาด้านพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ นั้นออบู อัซซะอูดใช้แนวการตีความและให้ความหมายเทียบเคียง โดยปฏิบัติตามและถ่ายทอดมาจากอรรอซีย์ นอกจากนี้ยังยึดและยืนยันในทัศนะของอรรอซีย์ (Muhammad bin Abd al-Rahman, 1985 : 2/209)

² มุฮัมมัด บิน อะลี อ็ชเชากานีย์ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 1173 และเติบโตในเยเมน เคยผูกพันอยู่กับมัซฮับอ็ชชีตีเยฮฺ แต่ก็ได้ละทิ้งแนวทางอ็ชชีตีเยฮฺ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 1250 (Muhammad bin Abd al-Rahman, 1985 : 2/223)

ในขณะที่স্যยิด กุฎุบ¹ (Sayyid Qutub, 1994 : 3/1762) เห็นว่าการอิสติวาอ์เหนือบัลลังก์เป็นการอุปมาอุปมัยที่หมายถึง ความมุ่งหมายของอำนาจและการครอบครอง เนื่องจากสิ่งที่ได้รับรู้จากอัลกุรอานและฮะดีษว่าอัลลอฮ์ ﷻ นั้นไม่ทรงเปลี่ยนแปลงสภาพ ดังนั้นจึงไม่มีสภาพที่พระองค์มิได้อิสติวาอ์เหนือบัลลังก์และหลังจากนั้นจึงได้อิสติวาอ์เหนือบัลลังก์ ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่ง เราศรัทธาเรื่องอิสติวาอ์แต่เราไม่เข้าใจถึงวิธีการจึงไม่สามารถอธิบายความหมายอัลอิสติวาอ์ได้ ดังนั้นแนวทางที่ดีที่สุด เราจึงเห็นว่ามันเป็นการอุปมาอุปมัยถึงการปกป้อง ดูแล เป็นการให้ความหมายเทียบเคียงที่มีได้ออกไปจากแนวทางที่เราได้กล่าวมาแล้ว

4.2.9.2 ศิพะฮฺ อัลอิตยาน และอัลมะญีอ์

ก. ความหมาย

อัลอิตยาน (أَلْيَانًا) หมายถึงการมาถึงด้วยความสะดวกง่ายดาย

อัลอิตยาน คือ การมาด้วยชาติ ด้วยพระบัญชาและด้วยการพิเนิจพิเคราะห์ มีการใช้คำว่าอัลอิตยานเช่นเดียวกับอัลมะญีอ์

อัลมะญีอ์ (أَلْمَجِيءُ) มีความหมายเช่นเดียวกับอัลอิตยาน แต่อัลมะญีอ์มีความหมายที่กว้างกว่าอัลอิตยาน เมื่อพิจารณาจากจุดประสงค์ อัลอิตยานใช้ในกรณีที่ไม่มีเกิดขึ้นและอัลมะญีอ์ใช้ในกรณีที่เกิดขึ้น (al-Raghib, 2009 : 60-61)

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ وَقُضِيَ الْأَمْرُ﴾

“และพวกเขามีได้คอยอะไร นอกจากการที่อัลลอฮ์และมะลาอิกะฮ์ของพระองค์จะมายังพวกเขา ในร่มเงาจากเมฆและเรื่องนั้นได้ถูกชี้ขาดไว้แล้ว”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 210)

﴿هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ﴾

“พวกเขามีได้รอคอยอะไร นอกจากการที่มะลาอิกะฮ์จะมายังพวกเขา หรือการที่พระเจ้าของเจ้าจะมาหรือการที่สัญญาณบางอย่างแห่งพระเจ้า

¹ สัยยิด กุฎุบ อิบรอฮีม ฮุสซัยน อัซซาซลิยฺ เกิดที่เมืองอูซญู ประเทศอียิปต์ในปีคริสต์ศักราช 1906 และเสียชีวิตด้วยการถูกประหารชีวิตปีคริสต์ศักราช 1966 ตรงกับปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 1386 หลักศรัทธาด้านคุณลักษณะนั้น สัยยิด กุฎุบ ใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงกับบางคุณลักษณะ สำหรับคุณลักษณะที่ปรากฏในอัลกุรอานและฮะดีษ สัยยิด กุฎุบเห็นว่าเป็นเรื่องของกรรมโนภาพและจินตนาการมิใช่คุณลักษณะที่แท้จริงที่เป็นรูปธรรม (Muhammad bin Abd al-Rahman, 1985 : 2/320-321)

ของเจ้าจะมา”

(สุเราะฮ์อัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 158)

﴿وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا﴾

“และพระเจ้าของเจ้าเสด็จมาพร้อมทั้งมะลาอิกะฮ์ด้วยเป็นแถว ๆ”

(สุเราะฮ์อัลฟัจญ์ร อายะฮ์ที่ 22)

หลักฐานจากอะดีษ

((وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ بِشَيْءٍ تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا، وَإِنْ تَقَرَّبَ إِلَيَّ ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ بَاعًا،

وَإِنْ أَتَانِي يَمْسِيهِ أَتَيْتُهُ هَرَوَلَةً))

(أخرجه البخاري، د.ت : 7405 , ومسلم، 1999 : 2675)

“หากว่าเขาเข้าใกล้ข้ามาคืบหนึ่ง แน่นอนข้าจะเข้าใกล้เขาศอกหนึ่ง และหากเขาเข้าใกล้ข้ามาศอกหนึ่ง ข้าก็จะเข้าใกล้เขาวาหนึ่ง และถ้าเขาเข้ามาหาข้าด้วยการเดิน ข้าจะเข้าใกล้เขาด้วยการวิ่ง

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 7405 , Muslim, 1999 : 2675)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลอิตยาน และอัลมะญูอ์

แนวคิดของสะลัฟกับอัลอิตยานและอัลมะญูอ์ของอัลลอฮ์ ﷺ นั้น สะลัฟยืนยันคุณลักษณะอัลอิตยานและอัลมะญูอ์ โดยที่จะไม่เข้าไปให้รายละเอียดเกี่ยวกับอัลอิตยานของพระองค์ และไม่อธิบายถึงลักษณะและวิธีการอัลอิตยานว่าเป็นอย่างไร แต่จะมอบหมายความหมายที่แท้จริงของอัลอิตยานและวิธีการอัลอิตยานต่ออัลลอฮ์ ﷻ¹

อิบนุ ตัยมียะฮ์ (Ibn Taymiyah, 2011 : 98) ยืนยันคุณลักษณะอัลอิตยานและอัลมะญูอ์ของอัลลอฮ์ ﷻ โดยอ้างอิงหลักฐานจากอัลกุรอานทั้งสามอายะฮ์ข้างต้น

แนวคิดของอะฮ์ลุลสุนนะฮ์ วะลญะมาอะฮ์ ยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ เสด็จมาด้วยพระองค์เอง เนื่องจากพระองค์ได้ดำรัสยืนยันไว้เช่นนั้น แต่ไม่ทราบถึงวิธีการเสด็จมาของพระองค์ว่าพระองค์เสด็จมาในลักษณะใดเพราะพระองค์มิได้ระบุไว้ (al-'Uthaymin, n.d : 224)

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลอิตยาน และอัลมะญูอ์

สำหรับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์นั้นปฏิเสธคุณลักษณะการมาของอัลลอฮ์ ﷻ ในลักษณะที่พระองค์ทรงมาด้วยชาติของพระองค์จริง ๆ เนื่องจากการมาในลักษณะ

¹ ดูใน al-Ṣabuniy, 1998 : 75.

ดังกล่าวนั้นคือลักษณะของการโยกย้ายจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง และการยืนยันการเสด็จมาของอัลลอฮ์ ﷻ ในลักษณะดังกล่าวเป็นการยืนยันว่าพระองค์ทรงมีร่างกายและการยืนยันว่าพระองค์ทรงมีร่างกายก็เท่ากับว่าพระองค์นั้นทรงเหมือนและคล้ายคลึงกับสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ (al-Uthaymin, n.d : 224) ซึ่งเป็นแนวคิดความเชื่อที่เป็นไปไม่ได้สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ อรรอฆิบ (al-Raghib, 2009 : 61) ให้ความหมาย ﴿وَجَاءَ كُرُوكُ﴾ สิ่งที่มาคือพระบัญชาของพระองค์มิใช่ชาติของพระองค์

ดังนั้น อัลอะชาอีเราะฮฺจึงได้อรรถาธิบายอายะฮ์ ﴿إِلَّا أَنْ يُبَيِّنَهُمُ اللَّهُ﴾ ว่าสิ่งที่มาคือพระบัญชาของพระองค์ การลงทัณฑ์ของพระองค์ และเดชะานุภาพของพระองค์ การใช้สำนวนว่าเป็นการมาของพระองค์นั้นก็เพื่อแสดงถึงความยิ่งใหญ่และความน่ากลัวเท่านั้น เพราะการมาที่แท้จริงคือลักษณะของการโยกย้ายจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งเป็นทัศนะของอุละมาอ์ส่วนใหญ่ สำหรับความหมายของอายะฮ์นั้นมิได้กล่าวถึงสิ่งที่ถูกนำมา ดังนั้นความหมายของอายะฮ์ที่สมบูรณ์คือ นอกจากการที่อัลลอฮ์ ﷻ จะนำพระบัญชาของพระองค์และการลงทัณฑ์ของพระองค์มายังพวกเขา (Mar'iy, 1985 : 198)

จากอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ ที่ปฏิเสธการเสด็จมาด้วยชาติของอัลลอฮ์ ﷻ แต่เลือกใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงกับคุณลักษณะอัลอิตยาน และอัลมะญีฮ์ เช่น อิบน์ อะฎีเยฮฺ อิบน์ ญะฮ์ชีย์ อรรอซีย์ อัลกุฎฎีย์ และอัชเชอานีย์¹ เป็นต้น

4.2.9.3 ศิพะฮฺ อันนุซูล

อันนุซูล (النُّزُولُ) คือคุณลักษณะด้านการกระทำคุณลักษณะหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวข้องกับพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีการยืนยันจากตัวบทสะดีซ

ก. ความหมาย

อันนุซูล (النُّزُولُ) ความหมายเดิมหมายถึงการตก การลงจากที่สูง เช่นเขาลงจากสัตว์พาหนะของเขา (al-Raghib, 2009 : 799)

อุละมาอ์มีทัศนะที่แตกต่างกันในความหมายของอันนุซูลในสะดีซ “نَزِيلٌ رَبَّنَا” ดังนี้ (Ibn Hajar, 1989 : 3/37-38)

1. กลุ่มมุซับบิฮะฮฺให้ความหมายตามถ้อยคำที่ปรากฏ
2. กลุ่มสะลัฟยืนยันความหมายตามถ้อยคำที่ปรากฏโดยไม่แสวงหาว่าลักษณะของการนุซูลนั้นมีลักษณะอย่างไร มีวิธีการนุซูลอย่างไร

¹ ดูใน Ibn 'Atiyah, n.d. : 185 , Ibn al-Jawziy, 2002 : 1/225-226 , al-Razi, 1990 : 5/180-181 , al-Qurtubiy, 1988 : 3/19-20 , al-Shawkaniy, 1933 : 1/312-313 , al-Suyuti, 1998 : 3/19.

3. ให้ความหมายเทียบเคียงในลักษณะที่เหมาะสมกับพระองค์โดยยืนยันตามถ้อยคำภาษาอาหรับ
4. ให้ความหมายเทียบเคียงจนเกินเลยขอบเขตและความเหมาะสมจนอยู่ในข่ายการบิดเบือนไปจากความเป็นจริง
5. มุอตะซีละฮฺและเคาะวาริจญ์ ปฏิเสธอะดีษนุซูล โดยให้เหตุผลว่าเป็นอะดีษที่เถาะฮ์ฟ ซึ่งอิบนุ ฮะญัรได้แสดงความแปลกใจกับการปฏิเสธอะดีษนุซูลของทั้งสองกลุ่ม ทั้ง ๆ ที่ทั้งสองกลุ่มนิยมการให้ความหมายเทียบเคียงกับอะดีษคุณลักษณะแต่เหตุใดจึงปฏิเสธอะดีษนุซูล

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและอะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿وَجَاءَ رُبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا﴾

“และพระเจ้าของเจ้าเสด็จมาพร้อมทั้งมะลาอิกะฮ์ด้วยเป็นแถว ๆ”

(สุเราะฮ์อัลฟัจญัรฺ อายะฮ์ที่ 22)

จากความหมายของอายะฮ์ยืนยันว่าในวันกิยามะฮ์นั้น อัลลอฮ์ ﷻ จะเสด็จลงมาเพื่อพิพากษาตัดสินระหว่างปวงบ่าว และบรรดามะลาอิกะฮ์ก็จะมาเข้าแถวเรียงรายหลายแถว

หลักฐานจากอะดีษ

((ينزل ربنا تبارك وتعالى كل ليلة إلى السماء الدنيا حين يبقى ثلث الليل الآخر))

(يَقُولُ : مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِبْ لَهُ مَنْ يَسْأَلُنِي فَأَعْطِيهِ مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ))

(أخرجه البخاري، د.ت : 1145 , 7494 , ومسلم، 1999 : 758)

“องค์อภิบาลของเราผู้ทรงจำเริญและสูงส่งยิ่ง จะลงมายังฟากฟ้าดูนยาทุกค่ำคืนช่วงเศษหนึ่งส่วนสามสุดท้ายของกลางคืน พระองค์จะตรัสว่า ผู้ใดวิงวอนขอต่อข้า ข้าจะตอบสนองคำวิงวอนของเขา ผู้ใดขอข้า ข้าจะให้แก่เขา ผู้ใดขออภัยโทษต่อข้า ข้าจะอภัยโทษให้แก่เขา”

(บันทึกโดย al-Bukhari, n.d. : 1145 , 7494 , Muslim, 1999 : 758)

ค. อุละมาฮ์สะลัฟกับอันนุซูล

สะลัฟยืนยันในคุณลักษณะอันนุซูลของอัลลอฮ์ ﷻ โดยเชื่อว่าอัลลอฮ์ ﷻ จะเสด็จลงสู่ฟากฟ้าดูนยาจริง ๆ ตามที่ระบุไว้ในหลาย ๆ อะดีษ พระองค์ทรงเสด็จลงมาในลักษณะที่เหมาะสมและคู่ควรกับความสูงส่งและความยิ่งใหญ่ของพระองค์ และพระองค์จะเสด็จลงมาเมื่อใดก็ได้ตามที่พระองค์ทรงประสงค์ อัดดารีมีย์ (al-Darimi, 1985 : 63) กล่าวยืนยันการนุซูลของอัลลอฮ์ ﷻ ว่า

“พระเจ้าของเจ้าเสด็จมาในวันกียามะฮฺและบรรดามะลาอิกะฮฺจะยืนเรียงรายเป็นหลาย ๆ แถว”
 ดังนั้นผู้ที่สามารถนุชูลจากเบื้องบนฟากฟ้าในวันกียามะฮฺได้ก็ย่อมที่จะสามารถนุชูลในทุก ๆ คืบได้ด้วย
 เช่นกัน นอกจากนี้ฮัฎดาริมีย (al-Darimiy, 1985 : 79) ยังได้กล่าวหลังจากที่ได้นำเสนอบรรดาอะดีษ
 ที่ระบุยืนยันถึงการนุชูลของอัลลอฮฺ ﷻ ว่าบรรดาอะดีษเหล่านี้ได้มายืนยันการนุชูลขององค์อภิบาลผู้
 ทรงจำเริญและผู้ทรงสูงส่งยิ่ง ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องเชื่อ ยอมรับและศรัทธากับการนุชูลของอัลลอฮฺ
 ﷻ บรรดานักนิติศาสตร์อิสลามและนักวินิจัยจากคณาจารย์ของเราไม่มีผู้ใดที่ปฏิเสธการนุชูลของ
 พระองค์ ไม่มีผู้ใดที่ห้ามมิให้รายงานอะดีษที่ยืนยันการนุชูลของพระองค์ ซึ่งมีเศาะฮาบะฮฺที่ได้รายงาน
 อะดีษการนุชูลของอัลลอฮฺ ﷻ มาจากท่านนบีมากถึง 20 คน เช่น อับู บักร อะลี บิน อับดุลลิล อับ
 อูรอยเราะฮฺ อับดุลเราะฮ์ อับดุลมุซา อัลอัซฮารี พระนางอาอิชะฮฺ อิบน์ มัสอูด และอิบนุอับบาส เป็นต้น
 (al-Lalaka'iy, n.d : 3/365-372)

เช่นเดียวกับอิบนุ ตัยมียะฮฺ (Ibn Taymiyah, 1991 : 5/321-322) ที่ยืนยันการ
 นุชูลของอัลลอฮฺ ﷻ ด้วยอะดีษข้างต้นว่าเป็นการนุชูลสู่ฟากฟ้าคุณยาจริง โดยไม่ต้องอรรถาธิบายว่ามี
 ลักษณะการนุชูลอย่างไร¹

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอันนุชูล

แนวคิดและหลักศรัทธาของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺเห็นว่า การเสด็จลงสู่ฟากฟ้า
 คุณยาที่แท้จริงคือลักษณะของการโยกย้ายจากสถานที่แห่งหนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปได้
 ไม่ได้สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้นอัลอะชาอีเราะฮฺจึงปฏิเสธคุณลักษณะอันนุชูลของอัลลอฮฺ ﷻ

อัลอัซฮารี (al-'Ashariy, 1980 : 295) ยืนยันการเสด็จลงสู่ฟากฟ้าของอัลลอฮฺ ﷻ
 ด้วยอะดีษข้างต้นที่ระบุว่า อัลลอฮฺ ﷻ จะเสด็จลงสู่ฟากฟ้าคุณยาและพระองค์จะตรัสว่า มีผู้ใดขอภัย
 โทษบ้างไหม

สำหรับทัศนะของอัลอะชาอีเราะฮฺที่ปฏิเสธการเสด็จลงมานั้น ได้อรรถาธิบายว่าสิ่งที่
 ลงมานั้นคือพระบัญชาของพระองค์ที่ลงมา หรือความเมตตาของพระองค์ หรือเป็นมะลาอิกะฮฺของ
 พระองค์ที่ลงมาสู่ฟากฟ้าคุณยา

อย่างไรก็ตาม แนวคิดที่ปฏิเสธการเสด็จลงมาจริง ๆ ของอัลลอฮฺ ﷻ ได้ให้
 ความหมายเทียบเคียงในหลายความหมาย (Ibn Hajar, 1989 : 3/38) ดังนี้

- 1) สิ่งที่ลงมาคือพระบัญชาของอัลลอฮฺ ﷻ
- 2) มะลาอิกะฮฺของพระองค์ลงมาพร้อมกับพระบัญชาของพระองค์
- 3) เป็นการอุปมาอุปไมยในความหมายที่แสดงถึงความเมตตาของอัลลอฮฺ ﷻ แก่

¹ ดูใน al-Sabuniy, 1998 : 191-192 , al-'Uthaymin, n.d. : 388.

บรรดาผู้ที่วิงวอนขอจากพระองค์และเป็นการแสดงถึงการตอบรับต่อการวิงวอนของบรรดาผู้วิงวอน นอกจากนี้อิบนุ ฮะญัร (Ibn Hajar, 1989 : 3/38) ยังได้อ้างอิงทัศนะของอัลบัยฎอวีย์ที่เห็นว่า เมื่อยืนยันแน่นอนแล้วว่าอัลลอฮ์ ﷻ ทรงบริสุทธิ์ พระองค์ปราศจากเรือนร่างที่มีองค์ประกอบของร่างกาย อวัยวะ และพระองค์ไม่ต้องการพื้นที่สำหรับชาติของพระองค์ จึงเป็นการปฏิเสธการเสด็จลงของพระองค์ในลักษณะที่เป็นการเคลื่อนย้ายชาติจากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่ง ดังนั้นสิ่งที่ลงมาจึงหมายถึงรัศมีและความเมตตาปราณีของพระองค์

4.2.9.4 ศิพะฮฺ อัลอินดียะฮฺ

ก. ความหมาย

อัลอินดียะฮฺ (الْإِنْدِييَا) มาจากคำว่า “عِنْدَ” เป็นคำนามและคำวิเศษณ์ที่ระบุสถานที่ เช่น (عِنْدَ الْبَابِ) “ฉันยืนอยู่ที่ประตู” และเป็นคำวิเศษณ์ระบุเวลาเช่น (سَافَرْتُ عِنْدَ مُغِيْبِ الشَّمْسِ) “ฉันเดินทางขณะที่ดวงอาทิตย์ลับขอบฟ้า” (Luyis Ma‘ruf, 1986 : 533)

“عِنْدَ” เป็นคำที่ใช้ระบุถึงความใกล้ชิด บางครั้งระบุสถานที่ บางครั้งใช้กับเรื่องความศรัทธา ความเชื่อมั่น และบางครั้งก็ใช้กับการระบุตำแหน่งและสถานะ¹

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿لِّلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾

“คือบรรดาผู้ที่ยำเกรงนั้น ณ พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา พวกเขาจะได้รับบรรดาสวนสวรรค์ ซึ่งมีแม่น้ำหลายสายไหลผ่านอยู่เบื้องล่าง”

(สุเราะฮฺอาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 15)

﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزُقُونَ﴾

“และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในทางของอัลลอฮ์นั้นตาย มิได้พวกเขายังมีชีวิตอยู่ ณ พระเจ้าของพวกเขาในสภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ”

(สุเราะฮฺอาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 169)

﴿إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ﴾

“แท้จริงบรรดาผู้ที่อยู่ที่พระเจ้าของเจ้านั้น พวกเขาจะไม่หยิ่งต่อการเคารพสักการะพระองค์”

¹ ดูใน al-Raghib, 2009 : 590.

(สุเราะฮ์อัลอะอฺรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 206)

หลักฐานจากอะดีษ

((مَا مِنْ عَبْدٍ يَمُوتُ لَهُ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ ، يَسْرُهُ أَنْ يَرْجَعَ إِلَى الدُّنْيَا ، وَأَنَّ لَهُ الدُّنْيَا وَمَا فِيهَا ،
إِلَّا الشَّهِيدَ ، لِمَا يَرَى مِنْ فَضْلِ الشَّهَادَةِ ، فَإِنَّهُ يَسْرُهُ أَنْ يَرْجَعَ إِلَى الدُّنْيَا ، فَيُقْتَلَ مَرَّةً أُخْرَى))
(أخرجه البخاري، د.ت : 2759)

“ไม่มีบ่าวคนใดที่เสียชีวิตลง สำหรับเขาจะได้สิ่งที่ดี ณ ที่อัลลอฮ์ ﷻ
เขาดีใจที่จะกลับไปยังโลกดุนยาอีกครั้ง เขามีได้ต้องการดุนยาและสิ่ง
ที่มีอยู่ในโลกดุนยา นอกจากการตายชะฮีด เพราะเขาเห็นถึงความ
ประเสริฐของการเสียชีวิตในหนทางของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้นเขาจึงดีใจ
ที่จะกลับไปโลกดุนยาและถูกสังหารอีกครั้ง”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 2795)

ค. อุละมาฮ์สะลัฟกับอัลอินดียะฮ์

อุละมาฮ์สะลัฟยืนยันคุณลักษณะอินดียะฮ์สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ เนื่องจากถ้อยคำ
ดังกล่าวได้ถูกระบุไว้ในอัลกุรอาน ซึ่งหมายถึงอินดียะฮ์ เฟากียะฮ์ คือ ณ สถานที่ที่อยู่เหนือ มิได้
หมายถึงอินดียะฮ์ มะกานียะฮ์ และกูรบะฮ์ หรือมิได้หมายถึงอินดียะฮ์ในความหมายที่หมายถึง
ตำแหน่ง หรือความใกล้ชิด (al-Makrawiy, 2000 : 547) อย่างไรก็ตามแม้ว่าอุละมาฮ์สะลัฟจะมีได้ให้
ความหมายที่ชัดเจนในความหมายอัลอินดียะฮ์ แต่ก็มิได้ให้ความหมายในเชิงตีความหรือให้
ความหมายเทียบเคียง เช่น อัลฎะบะรียะฮ์ที่ได้อรรถาธิบายอายะฮ์ ﴿بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْفُؤُونَ﴾ ว่า
“แท้จริงแล้วพวกเขามีชีวิตอยู่ ณ ที่ข้า เป็นผู้ได้รับปัจจัยยังชีพจากข้า พวกเขาดีใจด้วยสิ่งที่ข้าม
อุปให้กับพวกเขา จากการให้เกียรติของข้า จากความโปรดปรานของข้าที่เป็นรางวัลสำหรับพวกเขา
เป็นการตอบแทนและการให้ของข้าอย่างมากมาย” (al-Tabariy, 1992 : 3/515)

ง. อุละมาฮ์เคาะลัฟกับอัลอินดียะฮ์

เคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ปฏิบัติคุณลักษณะอัลอินดียะฮ์สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ เนื่องจาก
การยืนยันคุณลักษณะอัลอินดียะฮ์ คือการยืนยันสถานที่อยู่ของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งเคาะลัฟมีแนวคิดและ
ความเชื่อว่าอัลลอฮ์ ﷻ นั้นมิได้ถูกกำหนดทิศทางที่พำนักในทิศใดทิศหนึ่ง แต่พระองค์ทรงอยู่ในทุก ๆ
สถานที่ ดังนั้นอัลอินดียะฮ์ในอายะฮ์ ﴿عِنْدَ رَبِّهِمْ﴾ คือการเพิ่มพูนความใกล้ชิดด้วยตำแหน่งและความมี

เกียรติ (al-Suyuti, 1998 : 3/20) ¹ เป็นการแสดงถึงการให้เกียรติ หมายถึง ความมีเกียรติ ณ ที่พระผู้เป็นเจ้าของพวกเขา เป็นการให้เกียรติถึงความใกล้ชิดทางสถานะ ตำแหน่ง มิใช่ใกล้ชิดที่หมายถึงพื้นที่ใกล้ชิดกัน อยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกัน (Mar'iy, 1985 : 80) ²

อัลกุฎฎีบีย์ (al-Qurtubiy, 1988 : 4/175) ให้ความหมาย ﴿عِنْدَ رَبِّهِمْ﴾ หมายถึง ณ ที่เกียรติยศของพระเจ้าของพวกเขา จุดประสงค์ของความหมายคือ อยู่ร่วม ณ เกียรติยศ มิได้หมายถึงความใกล้ชิดด้านพื้นที่ที่อยู่ร่วมกันแต่อย่างใด และในอายะฮ์ ﴿إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ﴾ หมายถึงบรรดามะลาอิกะฮ์ อัลลอฮ์ ﷻ พระองค์ทรงอยู่ในทุก ๆ สถานที่ ดังนั้นพวกเขาจึงอยู่ใกล้ชิดกับพระเมตตาของพระองค์ ทุก ๆ ความใกล้ชิดกับพระเมตตาของอัลลอฮ์ ﷻ คือการได้อยู่ ณ ที่พระองค์ (al-Qurtubiy, 1988 : 7/226) ³

4.2.9.5 ศิพะฮ์ อัลมะอียะฮ์

ก. ความหมาย

อัลมะอียะฮ์ (الْمَعِيَّةُ) มาจากคำว่า “مع” หมายถึงการอยู่ร่วมกัน การอยู่พร้อมกัน (Luyis Ma'ruf, 1986 : 767)

อัลมะอียะฮ์ แบ่งออกเป็นสองประเภท (al-'Uthiymīn, n.d : 330-331) ⁴ คือ
1) มะอียะฮ์อามมะฮ์ (การอยู่ร่วมกันในลักษณะทั่ว ๆ ไป) ซึ่งจะครอบคลุมการอยู่ร่วมกันโดยมิได้แบ่งแยกระหว่างผู้ศรัทธากับผู้ปฏิเสธ คนดีกับคนชั่ว ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ดำรัสว่า

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ﴾

“และพระองค์ทรงอยู่กับพวกเจ้าไม่ว่าพวกเจ้าจะอยู่ ณ แห่งไหนใด”

(สุเราะฮ์อัลฮะดีด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 4)

และ2) มะอียะฮ์คอคเศาะฮ์ (การอยู่ร่วมกันในลักษณะเฉพาะ) แบ่งออกเป็นสองประเภทคือ

2.1) มุกอัยยะตะฮ์ บิซัคศุ (สัมพันธ์กับบุคคล) เช่น คำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ

﴿قَالَ لَا تَخَافَا مِنِّي مَعَكُمْ أَسْمِعُوا أَرْأَى﴾

“พระองค์ตรัสว่า เจ้าทั้งสองอย่างกลัว แท้จริงข้าอยู่กับเจ้าทั้งสอง ข้าได้ยินและได้เห็น”

¹ ดูใน Ibn 'Atiyah, n.d : 381, al-Shawkanīy, 1993 : 1/594.

² ดูใน Ibn 'Atiyah, n.d : 774.

³ ดูใน al-Razi, 1990 : 9/77.

⁴ ดูใน Ibn Taymiyah, 1991 : 5/227.

(สุเราะฮฺฏอฮา อายะฮฺที่ 46)

2.2) มุกอัยยะตะฮฺ บิวัศฟฺ (สัมพันธ์กับลักษณะ) เช่น คำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ

﴿إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ﴾

“แท้จริง อัลลอฮฺทรงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ยำเกรง และบรรดาผู้กระทำความดี”

(สุเราะฮฺอันนะหฺล อายะฮฺที่ 128)

มะอียะฮฺ อามมะฮฺ คือคุณลักษณะด้านชาติ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับพระองค์ตลอดไป ซึ่งพระองค์ทรงรอบรู้สิ่งที่ได้เกิดขึ้นแล้วและสิ่งที่จะเกิดขึ้นของปวงบ่าวและสรรพสิ่งต่าง ๆ

มะอียะฮฺ คอศเศาะฮฺ คือคุณลักษณะด้านการกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับพระประสงค์ของพระองค์ ซึ่งทุก ๆ คุณลักษณะที่สัมพันธ์กับสาเหตุถูกจัดอยู่ในประเภทคุณลักษณะด้านการกระทำ เช่นความพอพระทัยเป็นคุณลักษณะด้านการกระทำ เนื่องจากเมื่อใดก็ตามที่มนุษย์กระทำในสิ่งที่เป็นเหตุทำให้พระองค์ทรงพอพระทัย พระองค์ก็จะทรงพอพระทัยเนื่องจากการกระทำสิ่งนั้น เช่นเดียวกับมะอียะฮฺ คอศเศาะฮฺ เมื่อใดก็ตามที่พบการยำเกรงต่อพระองค์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใดก็ตาม พระองค์ก็จะทรงอยู่ร่วมกับเขา (al-‘Uthaymin, n.d : 332-333)¹

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿وَلَا يَسْتَحْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ﴾

“แต่พวกเขาจะปกปิดให้พ้นจากอัลลอฮฺนั้นไม่ได้ โดยที่พระองค์ทรงร่วมอยู่ด้วยกับพวกเขา”

(สุเราะฮฺอันนิสาอ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 108)

﴿لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾

“ท่านอย่าเสียใจ แท้จริงอัลลอฮฺทรงอยู่กับเรา”

(สุเราะฮฺอัตเตาบะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 40)

﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ﴾

“และพระองค์ทรงอยู่กับพวกเจ้า ไม่ว่าพวกเจ้าจะอยู่ ณ แห่งไหนใด และอัลลอฮฺทรงเห็นสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ”

(สุเราะฮฺอัลฮะดีด ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 4)

¹ ดูใน al-Ghaneman, 1983 : 1/265-266 , Abd al-Hadiy, 2007 : 81-82.

หลักฐานจากอะดีษ

يُؤَلِّهُ اللَّهُ تَعَالَى: ((أَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِي بِي، وَأَنَا مَعَهُ إِذَا دَكَّرَنِي، فَإِنْ دَكَّرَنِي فِي نَفْسِهِ
دَكَّرْتُهُ فِي نَفْسِي))

أخرجه البخاري، د.ت: 7405 ، مسلم، 1999 : 2675

“ข้าอยู่กับความนึกคิดของบ่าวที่มีต่อข้า และข้าอยู่กับเขาเมื่อเขารำลึกถึงข้า
เมื่อใดที่เขารำลึกถึงข้าในจิตใจของเขา ข้าก็จะรำลึกถึงเขาในตัวของข้า”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 7405 , Muslim, 1999 : 2675)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลมะอียะฮฺ

จากคุณลักษณะอัลมะอียะฮฺของอัลลอฮฺ ﷻ อุละมาอ์สะลัฟส่วนใหญ่อธิบายว่า
เป็นการอุปมา อุปไมยถึงความรู้ การได้ยิน การเห็น ความสามารถและคุณลักษณะที่คล้ายกับ
คุณลักษณะดังกล่าวมานี้ ดังนั้นจากความหมายของอายะฮฺข้างต้นจึงหมายถึง พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ
ทรงรอบรู้การกระทำของพวกท่าน ทรงได้ยินและทรงเห็นการกระทำของพวกท่าน พระองค์ทรง
สามารถในการที่จะตัดสินในระหว่างพวกท่าน อัญญาอะบะรียฺ (al-Tabariy, 1992 : 11/670) ได้ให้
ความหมายอายะฮฺ ﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ﴾¹ หมายถึง พระองค์ทรงเห็นพวกท่าน ไม่ว่าพวกท่านจะ
อยู่ ณ แห่งไหนใด ทรงเห็นการกระทำ การหยุดนิ่งและการเคลื่อนไหวของพวกท่าน โดยที่พระองค์ทรง
อยู่เหนือบัลลังก์ของพระองค์เหนือฟากฟ้าชั้นที่เจ็ด²

สุฟยาน อัชเชารีย์³ ให้ความหมายอายะฮฺ ﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ﴾ ว่าหมายถึง
ความรู้ของพระองค์ (al-Dhahabi, 1981 : 64) คือพระองค์ทรงรอบรู้ในสิ่งที่อยู่ในจิตใจและการ
กระทำของพวกท่านไม่ว่าพวกท่านจะอยู่ ณ สถานที่ใดก็ตาม

มาลิก อัชชาฟิอีย์และอะหมัดกล่าวว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงอยู่บนฟากฟ้าและความรู้ของ
พระองค์อยู่ในทุก ๆ สถานที่ ไม่มีสิ่งใดที่จะซ่อนเร้นหรือรอดพ้นจากความรอบรู้ของพระองค์ไปได้
(Ibn Taymiyah, 1991 : 4/181)⁴ เมื่อมีผู้ถามอะหมัดว่า อัลลอฮฺ ﷻ ทรงอยู่บนฟากฟ้าชั้นเจ็ด
เหนือบัลลังก์ของพระองค์ ซึ่งแยกจากบรรดาสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงบังเกิดขึ้นมา เดชานูภาพและ
ความรอบรู้ของพระองค์อยู่ในทุก ๆ สถานที่ใช่หรือไม่ อะหมัดตอบว่า ใช่ พระองค์ทรงอยู่เหนือ

¹ สุเราะฮฺอัลอะฮฺดีด ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 4

² ดูใน Siddiq kan, 1992 : 13/398.

³ อิบน์ สะอีด บิน มัสรูก บิน สะบิ๊บ ออบุ อับดุลลอฮฺ อัชเชารีย์ อัลกุฟัย อุละมาอ์ด้านอธิบายอัลกุรอาน อะดีษ
และนิติศาสตร์ เกิดในปีอิญญะเราะฮฺ 97 และเสียชีวิตปีอิญญะเราะฮฺศักราชที่ 161 (al-Dhahabi, 1985 : 7/230)

⁴ ดูใน al-Dhahabi, 1991 : 42-43.

บัลลังก์ของพระองค์ ไม่มีสิ่งใดจะรอดพ้นจากความรอบรู้ของพระองค์ไปได้ (al-Dhahabi, 1981 : 189)

แต่สำหรับอิบน์ ตัยมียะฮฺ (Ibn Taymiyah, 2011 : 113) เชื่อว่าการอยู่ร่วมของ อัลลอฮฺ ﷻ กับสิ่งถูกสร้างนั้นเป็นการอยู่ร่วมจริง ๆ ตามถ้อยคำที่ปรากฏ แต่การอยู่ร่วมของพระองค์ นั้นมิใช่มีลักษณะของการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ในสถานที่เดียวกัน เนื่องจากการอยู่ ร่วมกันของอัลลอฮฺ ﷻ โดยที่พระองค์ทรงอยู่ในสถานที่ ที่สูงขึ้นไปและพระองค์ทรงอยู่ร่วมกับพวกเรา โดยที่พระองค์ทรงอิสติวาอ์เหนือบัลลังก์ของพระองค์ที่อยู่เหนือทุกสรรพสิ่ง และอิบน์ ตัยมียะฮฺ (Ibn Taymiyah, 2011 : 114) เห็นว่าลักษณะที่พระองค์ทรงอยู่สูงกับการอยู่ร่วมกันกับสิ่งถูกสร้างนั้นมิได้ ขัดแย้งกันแต่อย่างใด โดยได้ยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้เข้าใจเช่นกับดวงจันทร์ที่จะเห็นได้ว่าไม่ว่าเรา จะเดินทางไปยังสถานที่แห่งใดในยามค่ำคืนจะเห็นว่าดวงจันทร์จะอยู่ร่วมกับเราตลอดเวลาทั้งที่ดวง จันทร์อยู่บนฟากฟ้า¹

อีกหนึ่งคุณลักษณะอัลกุรบ (الْقُرْبُ) เป็นอีกคุณลักษณะหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียง และสอดคล้องกับคุณลักษณะอัลมะฮิยะฮฺที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงให้คุณลักษณะดังกล่าวด้วย พระองค์เอง โดยระบุยืนยันไว้ในอัลกุรอาน และท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวไว้เช่นกัน ดังนี้

﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ﴾

“และเมื่อบ่าวของข้าถามเจ้าถึงข้า ก็จงตอบเถิดว่า แท้จริงข้านั้นอยู่ใกล้”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 168)

จากอะดิษของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ระบุว่า

((إِذَا تَقَرَّبَ الْعَبْدُ إِلَيَّ شَبْرًا تَقَرَّبْتُ إِلَيْهِ ذِرَاعًا ، وَإِذَا تَقَرَّبَ مِنِّي ذِرَاعًا تَقَرَّبْتُ مِنْهُ بَاعًا))

(أخرجه البخاري، د.ت : 7536, 7537)

“เมื่อบ่าวเข้าใกล้ชิดข้าเพียงศืบหนึ่ง ข้าจะใกล้ชิดเขาหนึ่งศอก

และเมื่อเขาใกล้ชิดข้าศอกหนึ่ง ข้าจะใกล้ชิดเขาวาหนึ่ง”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 7536, 7537)

อุละมาอ์สะลัฟ ศรัทธา เชื่อมั่นและยืนยันตามที่ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน โดยไม่ จินตนาการหรือพรรณนาในรายละเอียดว่าอัลกุรบนั้นเป็นอย่างไรและลักษณะใด²

¹ ดูใน al-‘Uthaymin, n.d : 330-332.

² ดูใน Ibn Taymiyah, 1991 : 5/240.

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลมะอียะฮฺ

อุละมาอ์เคาะลัฟปฏิเสธคุณลักษณะอัลมะอียะฮฺที่หมายถึงการอยู่ร่วมของอัลลอฮฺ ﷻ กับบรรดาสีงถูกสร้าง เนื่องจากการอยู่ร่วมกันเป็นลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ซึ่งเคาะลัฟปฏิเสธสถานที่ ทิศและพื้นที่สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้นเคาะลัฟจึงใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงกับคุณลักษณะอัลมะอียะฮฺ โดยจุดประสงค์ของอัลมะอียะฮฺนั้นหมายถึง ด้วยความโปรดปรานและพระเมตตา มิได้หมายความว่าอยู่ในสถานที่หรือทิศเดียวกัน (al-Razi, 1990 : 29/187)

อัลกูฎุบีย (al-Qurtubiy, 1988 : 17/154) ได้ให้ความหมายอัลมะอียะฮฺ ในอายะฮฺ ﴿وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ﴾ หมายถึง เดชานุภาพ อำนาจและความรอบรู้ของพระองค์อยู่กับพวกเจ้า ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ตาม โดยอัลกูฎุบียได้ให้เหตุผลว่า เมื่อนำความหมายอายะฮฺ พระองค์ทรงอิสติวะ มารวมกับความหมาย พระองค์ทรงอยู่ร่วมกับพวกท่าน ซึ่งอยู่ในอายะฮฺเดียวกัน พบว่ามีความขัดแย้งกันเองในความหมาย ดังนั้นการตีความและการให้ความหมายเทียบเคียงจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการให้ความหมาย หากปฏิเสธการให้ความหมายเทียบเคียงเท่ากับเป็นการยอมรับในความขัดแย้งกันของความหมาย และในอายะฮฺ ﴿لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا﴾¹ หมายถึงการช่วยเหลือ การดูแลรักษา และการเฝ้าระวัง (al-Qurtubiy, 1988 : 8/93)²

4.2.9.6 ศิพะฮฺ อัลเฟากียะฮฺ

ก. ความหมาย

อัลเฟากียะฮฺ (الفَوْقِيَّةُ) คำว่า “فَوْق” เป็นคำตรงข้ามกับคำว่า “تَحْتَ” ข้างใต้ ด้านล่าง เป็นคำนามและคำวิเศษณ์ (Luyis Ma’ruf, 1986 : 919)

อรรอฆิบ(al-Raghib, 2009 : 648-649)กล่าวว่า “فَوْق” เป็นคำวิเศษณ์ที่ระบุสถานที่ ระบุเวลา ชนิดและประเภท จำนวน ตำแหน่งและสถานะ สำหรับความหมายของ “فَوْق” ที่กล่าวไว้ในอัลกุรอานนั้นนำมาอธิบายในหลายความหมาย ดังนี้

1. ความสูง ﴿وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمْ الطُّورَ﴾³
2. การขึ้น การลง ﴿إِذْ جَاءُوكُم مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ﴾⁴
3. จำนวน ﴿فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ﴾⁵

¹ สุเราะฮฺอัตเตาบะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 40

² ดูใน al-Razi, 1990 : 29/187 , al-Bayḍawiy, n.d. 5/185 , al-Shawkaniy, 1993 : 5/237.

³ สุเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 63

⁴ สุเราะฮฺ อัลอะหซาบ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 10

⁵ สุเราะฮฺ อันนิสาอ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 11

4. ขนาดใหญ่ เล็ก ﴿مَا بَعُوضَةٌ فَمَا فَوْقَهَا﴾¹
 5. ความประเสริฐในโลกดุนยา ﴿وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ﴾²
 6. อำนาจและชัยชนะ ﴿وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ﴾³

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ
 หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ﴾

“พวกเขาจะกลัวพระเจ้าของพวกเขา ผู้ทรงอำนาจเหนือพวกเขา”
 (สุเราะฮ์อันนะหฺล ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 50)

﴿وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ﴾

“และพระองค์คือผู้ทรงชนะเหนือปวงบ่าวของพระองค์”
 (สุเราะฮ์อัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 18 และ 61)

หลักฐานจากฮะดีษ

((لَمَّا قَضَى اللَّهُ الْخَلْقَ كَتَبَ فِي كِتَابِهِ ، هُوَ عِنْدَهُ فَوْقَ الْعَرْشِ : إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي))
 (أخرجه البخاري، د.ت : 3194)

“เมื่ออัลลอฮ์ ﷻ ทรงสร้างสรรพสิ่งต่าง ๆ แล้วเสร็จ พระองค์ได้ทรง
 บันทึกไว้ในแผ่นบันทึกของพระองค์ ซึ่งอยู่ ณ ที่พระองค์เหนือบัลลังก์ว่า
 แท้จริงความเมตตาของข้าอยู่เหนือความกริ้วโกรธของข้า”
 (บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 3194)

จากฮะดีษยืนยันว่าสิ่งที่พระองค์ทรงใช้บันทึกนั้นอยู่กับพระองค์เหนือบัลลังก์ของ

พระองค์

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลฟาเกียฮฺ

อัลลอฮ์ ﷻ ทรงให้คุณลักษณะของพระองค์ไว้ในอัลกุรอานและจากคำยืนยันของ
 เราะฮ์ลุลลอฮ์ ﷺ ว่าพระองค์นั้นทรงอยู่สูงและอิสติวอาเหนือบัลลังก์ ทรงอยู่เหนือสรรพสิ่งต่าง ๆ ไว้
 ในหลาย ๆ อายะฮ์ จนกล่าวได้ว่า หลักฐานที่ปรากฏในอัลกุรอานมากถึงหนึ่งพันหลักฐานยืนยันว่า

¹ สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 26

² สุเราะฮ์อัซซุครุฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 32

³ สุเราะฮ์อัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 18

พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงอยู่สูงเหนือบรรดาสิ่งถูกสร้าง และพระองค์ทรงอยู่เหนือบรรดาปวงบ่าวของพระองค์ (Ibn Taymiyah, 1991 : 5/226)

อัลลอฮ์ ﷻ ทรงอิสติวอาห์เหนือบัลลังก์ของพระองค์ และความรู้ของพระองค์นั้นทรงรอบรู้ในทุก ๆ สถานที่ ไม่มีสิ่งใดที่จะรอดพ้นจากความรอบรู้ของพระองค์ไปได้ ทรงรอบรู้ในทุกสรรพสิ่ง ทรงบริหารจัดการสรรพสิ่งทั้งหลายโดยไม่มีผู้ใดยุ่งเกี่ยวกับพระองค์ พระองค์ทรงอยู่เหนือสรรพสิ่ง โดยแยกจากสิ่งถูกสร้างทั้งปวง (Abd al-Wahid al-Tamimiy, 2001 : 39)

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลเฟากียะฮ์

อุละมาอ์เคาะลัฟ ปฏิเสธอัลเฟากียะฮ์ของอัลลอฮ์ ﷻ ที่หมายถึงสถานที่ หรือให้ความหมายว่าอยู่สูง เนื่องจากเคาะลัฟปฏิเสธการมีทิศที่อยู่สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ พระองค์นั้นมิได้อยู่ในทิศใดทิศหนึ่งจากทั้งหกทิศ การมีทิศที่อยู่อาศัยเป็นลักษณะของสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ที่ต้องการสถานที่อยู่ ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ วัตถุ สิ่งของ ดังนั้น หากว่าพระองค์ต้องการพื้นที่สำหรับชาติของพระองค์ในทิศใดทิศหนึ่งก็จะมีลักษณะเหมือนกับสรรพสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ที่ต้องการพึ่งพาสถานที่ที่อยู่ ซึ่งเป็นไปไม่ได้สำหรับพระองค์ ดังนั้นเคาะลัฟ อัลอะชาอิเราะฮ์จึงใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงกับคุณลักษณะอัลเฟากียะฮ์ของอัลลอฮ์ ﷻ

อัลกรุฎิบีย (al-Qurtubiy, 1988 : 6/257) ได้รรถธิบายความหมายเฟากียะฮ์ในอายะฮ์ข้างต้นว่า การอยู่สูงด้วยกับอำนาจและการพิชิตเหนือบรรดาบ่าว หมายถึงบรรดาบาวนั้นอยู่ภายใต้การบริหาร การดูแล และการจัดการของพระองค์ มิได้หมายความว่าอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงอยู่ในสถานที่สูงหรือเหนือบรรดาบ่าวแต่อย่างใด เช่นเดียวกับคำพูดที่ว่า ผู้ปกครองนั้นอยู่เหนือผู้ที่อยู่ภายใต้การดูแล ซึ่งหมายถึงตำแหน่ง เกียรติยศและอำนาจ¹ หากในอายะฮ์ยืนยันว่าพระองค์ทรงอยู่เหนือโลกก็เป็นการกำหนดทิศให้กับพระองค์และเป็นการบ่งบอกถึงขนาดของพระองค์เหมือนกับสิ่งถูกสร้างที่เป็นวัตถุ สิ่งของ ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้สำหรับพระองค์ (al-Raziy, 1990 : 12/144)

อัศสุฎฎิยีย² (al-Suyuti, 1998 : 3/19) ได้ให้ความหมายอายะฮ์ข้างต้นว่าหมายถึงสูงส่งโดยไม่ระบุงถึงทิศทาง ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสถึงคำพูดของฟิรเอาน์ที่เคຍพูดไว้ว่า ﴿وَإِنَّا فَوْقَهُمْ فَاهِرُونَ﴾³ “และแท้จริงเราเป็นผู้มีอำนาจเหนือพวกเขา” ไม่ต้องสงสัยเลยว่าใน ความหมายของอายะฮ์นั้นมิได้หมายความว่าฟิรเอาน์นั้นอยู่ในสถานที่ที่สูงกว่านบีมูซาﷺ และไพร่พลของมูซา

¹ ดูใน Ibn ‘Atiyah, n.d. : 608 , Ibn al-Jawziy, 2002 : 3/13 , al-Shawkaniy, 1993 : 2/150.

² ญะลาละุดดีน อัศสุเราะฮ์มาน บิน กะมาลุดดีน ออบูบักรฺ บิน มุฮัมมัด อัศสุฎฎิยีย รู้จักกันในนามอัศสุฎฎิยีย เกิดในกรุงไคโร ปีอิญญะเราะฮ์ศักราช 849 และเสียชีวิตในปีอิญญะเราะฮ์ศักราชที่ 911 (al-Suyuti, 2004 : 5)

³ ความหมายอัลกุรอานสุเราะฮ์อัลอะฮฺรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 127

4.2.9.7 ศิพะฮฺ อัลอุลูว

ก. ความหมาย

อัลอุลูว(الْعُلُو) มาจากคำว่า “عَلَا” หมายถึง “عَلِي” มีความหมายว่า “ارْتَفَعَ” หมายถึงสูงขึ้น¹

อุละมาอ์แนวคิดสะลัฟได้กล่าวถึงอัลอุลูว (الْعُلُو) ไว้ใน 3 ความหมาย (Abd al-Hadiy, 2007 : 130-132) คือ

1. ชาติสูงส่ง (عُلُو الدَّات) หมายถึง พระองค์ทรงอิสติวาอ์เหนือบัลลังก์ของพระองค์ที่อยู่เหนือบรรดาสรรพสิ่งถูกสร้างทั้งปวง ซึ่งเป็นส่วนเฉพาะของพระองค์แยกจากบรรดาสรรพสิ่งทั้งหลาย โดยพระองค์เป็นผู้ทรงสอดส่อง ดูแลและมองดู ผู้ทรงเห็นบรรดาสิ่งถูกสร้างทั้งปวง พระองค์ผู้ทรงบริหารกิจการของสรรพสิ่งและพิภพจักรวาล ผู้ทรงดำรัสพบบัญญัติของพระองค์

2. เดชานุภาพสูงส่ง (عُلُو القَهْرِ) หมายถึง พระองค์ผู้ทรงอำนาจ ทรงเดชานุภาพเหนือบรรดาสรรพสิ่งถูกสร้างทั้งปวง และสากลโลกทั้งหลายล้วนสยบและสวามิภักดิ์ต่อความยิ่งใหญ่ของพระองค์ ทุกสรรพสิ่งต่างมีความต้องการพระองค์ ทุกสรรพสิ่งดำเนินอยู่ภายใต้อำนาจของพระองค์ สิ่งใดที่พระองค์ทรงปรารถนาสิ่งนั้นก็จะอุบัติขึ้น และสิ่งใดที่พระองค์ไม่ทรงประสงค์สิ่งนั้นก็จะไม่ปรากฏขึ้น

3. คุณลักษณะสูงส่ง (عُلُو القَدْرِ) หมายถึง ผู้ทรงสูงส่งด้านคุณลักษณะและความยิ่งใหญ่ของพระองค์ ดังคำรัสของพระองค์ ﴿وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَى﴾ หมายถึงคุณลักษณะของพระองค์ทุก ๆ คุณลักษณะล้วนเป็นคุณลักษณะอันสูงส่ง ปราศจากข้อบกพร่องและข้อตำหนิใด ๆ ทั้งสิ้นในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ มิติ พระองค์ผู้ทรงสูงส่งยิ่ง พระพักตร์ของพระองค์สูงส่ง พระดำรัสของพระองค์สูงส่ง และเช่นเดียวกับคุณลักษณะอื่น ๆ ไม่มีสิ่งใดที่จะมีคุณลักษณะเสมอเหมือนหรือเทียบเท่าพระองค์ได้

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾

“ผู้ทรงกรุณาปรานี ทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์”

(สุเราะฮฺฏอฮา อายะฮฺที่ 5)

อัลกุรอานยืนยันว่าชาติของพระองค์นั้นทรงอิสติวาอ์เหนือบัลลังก์ของพระองค์ ซึ่งอยู่เหนือสรรพสิ่งทั้งหลาย

﴿وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ﴾

¹ ดูใน Luyis Ma'ruf, 1995 : 526 , Fayruz, 1998 : 1314.

“และพระองค์คือผู้ทรงชนะเหนือปวงบ่าวของพระองค์ และพระองค์คือผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียด”

(สุเราะฮ์อัลอันอาม อายะฮ์ที่ 18)

อัลกุรอานยืนยันว่าพระองค์นั้นทรงมีอำนาจและเดชานุภาพเหนือบรรดาบ่าวและสิ่ง
ที่พระองค์ได้ทรงบังเกิดขึ้นมา

﴿وَلِلَّهِ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ ۖ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

“และสำหรับอัลลอฮ์นั้นทรงมีคุณลักษณะอันสูงส่ง และพระองค์คือผู้ทรง
เดชานุภาพ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(สุเราะฮ์อันนะหฺล ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 60)

อัลกุรอานยืนยันว่าพระองค์นั้นทรงมีคุณลักษณะอันสูงส่ง ปราศจากข้อบกพร่องทั้ง
ปวง และไม่มีสิ่งใดที่มีคุณลักษณะอันสมบูรณ์เทียบเท่าพระองค์

﴿تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَاؤُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ﴾

“มะลาอิกะฮ์และอรรุหฺ (ญิบรีล) จะขึ้นไปหาพระองค์ในวันหนึ่งซึ่ง
กำหนดของมันเท่ากับห้าหมื่นปี (ของโลกดุนยา)”

(สุเราะฮ์อัลมะอาริจ อายะฮ์ที่ 4)

จากความหมายอายะฮ์ มะลาอิกะฮ์และญิบรีลจะขึ้นไปหาพระองค์เป็นสิ่งที่บ่งบอก
และยืนยันได้ว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงอยู่ในสถานที่สูง

หลักฐานจากอะดีษ

((أَلَا تَأْمُنُونِي وَأَنَا أَمِينٌ مَنْ فِي السَّمَاءِ))

أخرجه البخاري، د.ت: 4351

“พวกท่านไม่ไว้วางใจต่อฉันอย่างนั้นหรือ ฉันเป็นผู้ได้รับความไว้วางใจจาก
ผู้ที่อยู่ในชั้นฟ้า” หมายถึงอัลลอฮ์ ﷻ

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 4351)

((اتَّبِعُوا دَعْوَةَ الْمَظْلُومِ ، فَإِنَّهَا تَصْعَدُ إِلَى اللَّهِ كَأَنَّهَا شَرَارَةٌ))

أخرجه الألباني، 118 : 1998

“ท่านทั้งหลาย จงเกรงกลัวดุอาอ์ของผู้ถูกอธรรม เพราะดุอาอ์จะขึ้นไปสู่
อัลลอฮ์ ﷻ เหมือนกับลูกไฟ” ดุอาอ์จะไปถึงอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยความรวดเร็ว

(บันทึกโดย al-'Albaniy, 1998 : 118)¹

¹ และบันทึกโดย al-'Albaniy, 2000 : 2228.

จากอะดิษ ให้ความหมายยืนยันถึงคูอาร์์ที่ขึ้นไปสู่อัลลอฮฺ ﷻ จึงเป็นสิ่งที่ยืนยันได้ว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงอยู่ ณ ที่สูง เนื่องจากต้องมีการขึ้นไปยังพระองค์

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลอูลูว

อุละมาอ์สะลัฟเชื่อว่า พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ผู้ทรงสูงส่งยิ่ง ผู้ทรงสูงส่งในทุก ๆ ด้าน ทุก ๆ มิติ และทุก ๆ การพรรณนา พระองค์ทรงสูงส่งทั้งในด้านขนาด อำนาจ เดชานุภาพ และด้านคุณลักษณะ อนุ สนะนิพะฮุกกล่าวว่า ผู้ใดไม่เชื่อหรือปฏิเสธว่าอัลลอฮฺ ﷻ อยู่บนฟากฟ้า แน่นอนเขาเป็นผู้ปฏิเสธ และมาลิกได้กล่าวไว้ทำนองเดียวกันว่าอัลลอฮฺ ﷻ นั้นทรงอยู่บนฟากฟ้าและความรู้ของพระองค์นั้นอยู่ทุกหนทุกแห่ง (al-Dhahabiy, 1981 : 26) ¹

อย่างไรก็ตาม ทั้งคุณลักษณะอัลมะอียะฮฺและอัลอูลูวมิได้ขัดแย้งกันในความหมายแต่อย่างใด เนื่องจากพระองค์ได้ทรงระบุทั้งสองคุณลักษณะไว้ในอายะฮฺเดียวกันว่า

﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ۗ يُعَلِّمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۗ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ﴾

“พระองค์คือพระเจ้าผู้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดินในระยะเวลาหกวัน แล้วพระองค์ทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์พระองค์ทรงรอบรู้สิ่งที่เข้าไปในแผ่นดิน และสิ่งที่ออกมาจากแผ่นดินและสิ่งที่ลงมาจากฟากฟ้าและสิ่งที่ขึ้นไปสู่ฟากฟ้า และพระองค์ทรงอยู่กับพวกเจ้า ไม่ว่าพวกเจ้าจะอยู่ ณ แห่งหนใด”

(สูเราะฮฺอัลฮะดีด ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 4)

มุกอติล บิน ฮัยยาน ² กล่าวถึงอายะฮฺ ﴿رَابِعُهُمْ﴾ ³ ว่า หมายถึง พระองค์ทรงอยู่เหนือบัลลังก์ของพระองค์ และความรู้ของพระองค์นั้นอยู่ร่วมกับพวกเขา (al-Dhahabiy, 1981 : 64)

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลอูลูว

อุละมาอ์เคาะลัฟปฏิเสธคุณลักษณะอัลอูลูวของอัลลอฮฺ ﷻ เช่นเดียวกับคุณลักษณะอัลเฟากียะฮฺที่หมายถึงสถานที่ หรือให้ความหมายว่าอยู่ในสถานที่สูง เนื่องจากเคาะลัฟปฏิเสธการมี

¹ ดูใน al-Darimiy, 1985 : 35-36 , Ibn Taymiyah, 1991 : 5/135.

² อิบน์ คะวาล อัลนิบฎีย อิบน์ บัฏฏอม อัลบัลคีย อัลคุซซาฮฺ เสียชีวัตในอินเดียก่อนอิญญะฮ์ศักราชที่ 150 (al-Dhahabiy, 1985 : 6/340)

³ สูเราะฮฺอัลมูญาตะละฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 7

จากความหมายอายะฮ์ การสู้รบถือว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์รังเกียจเมื่อพิจารณาในด้าน
สัตยชาติญาณ แต่เมื่อนำเอาสติปัญญาและบทบัญญัติมาพิจารณา ถือว่าการสู้รบในอายะฮ์เป็นสิ่งที่ดี ที่
สนับสนุนให้สู้รบ¹

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ﴾

“จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด)ว่า หากพวกท่านรักอัลลอฮ์ก็จงปฏิบัติตามฉัน
อัลลอฮ์ ﷻ ก็จะทรงรักพวกท่าน”

(สุเราะฮ์อาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 31)

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ﴾

“แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงชอบผู้ที่ยำเกรงทั้งหลาย”

(สุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 7)

﴿إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ﴾

“แท้จริง อัลลอฮ์ทรงรักบรรดาผู้ที่ต่อสู้ในทางของพระองค์”

(สุเราะฮ์อัศศอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 4)

﴿فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ﴾

“แต่ถ้าพวกเขาผินหลังให้ แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นไม่ทรงชอบผู้ปฏิเสธ
ศรัทธาทั้งหลาย”

(สุเราะฮ์อาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 32)

﴿وَلَكِنَّ كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاتَهُمْ فَتَبَطَّحَهُمْ﴾

“แต่ทว่าอัลลอฮ์ทรงเกลียดการออกไปของพวกเขา พระองค์จึงได้
ทรงกีดขวางพวกเขาไว้”

(สุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 46)

หลักฐานจากฮะดีษ

أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ يَوْمَ حَيْبَرَ: ((لَأُعْطِينَ هَذِهِ الرَّايَةَ عَدَا رَجُلًا ، يَفْتَحُ اللَّهُ

عَلَى يَدَيْهِ ، يُحِبُّ اللَّهُ وَرَسُولَهُ ، وَيُحِبُّهُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ))

(أخرجه البخاري، د.ت : 4210)

¹ ดูใน al-Raghib, 2009 : 707.

ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เคยกล่าวในสงครามคอยบ์ว่า “แน่นอน ในวันพรุ่งนี้ฉันจะมอบธงรบนี้ให้ชายที่อัลลลอฮ์ ﷻ ทรงมอบพลังให้กับเขา เขาเป็นผู้ที่รักอัลลลอฮ์ ﷻ และรักเราะสูลของพระองค์ และอัลลลอฮ์ ﷻ และเราะสูลของพระองค์ก็รักเขา”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 4210)

((إِنَّ اللَّهَ يَرْضَى لَكُمْ ثَلَاثًا وَيَكْرَهُ لَكُمْ ثَلَاثًا : فَيَرْضَى لَكُمْ أَنْ تَعْبُدُوهُ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ، وَأَنْ تَعَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفْرُقُوا ، وَيَكْرَهُ لَكُمْ قِيلَ وَقَالَ ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ وَإِضَاعَةَ الْمَالِ))
(أخرجه مسلم، 1999 : 1715)

“แท้จริงอัลลลอฮ์ ﷻ ทรงพอพระทัยต่อการปฏิบัติของพวกท่านสามประการ และทรงรังเกียจในสามประการที่พวกท่านปฏิบัติ คือ พระองค์ทรงพอพระทัยการที่พวกท่านอิบาดะฮ์ต่อพระองค์และไม่ให้สิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์และการที่พวกท่านทั้งหมดยึดมั่นต่อสายเชือกของอัลลลอฮ์ ﷻ โดยที่ไม่แตกแยกกัน และพระองค์ทรงรังเกียจคำพูดที่ว่า มีคนพูดว่าและเขาพูดว่า และการตั้งคำถามมาก ๆ และการทำให้ทรัพย์สินสูญไปโดยไม่เกิดประโยชน์”

(บันทึกโดย Muslim, 1999 : 1715)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลมะฮับบะฮฺ และอัลกะรอฮียะฮฺ

อัลมะฮับบะฮฺ และอัลกะรอฮียะฮฺ เป็นอีกสองคุณลักษณะด้านการกระทำของพระองค์อัลลลอฮ์ ﷻ ที่สัมพันธ์กับพระประสงค์ของพระองค์ อุละมาอ์แนวคิดสะลัฟเชื่อและศรัทธาต่อทั้งสองคุณลักษณะและยืนยันว่าทั้งอัลมะฮับบะฮฺและอัลกะรอฮียะฮฺ เป็นคุณลักษณะที่แท้จริงของพระองค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่เหมาะสมคู่ควรกับความสูงส่งของพระองค์ ทั้งอัลมะฮับบะฮฺและอัลกะรอฮียะฮฺได้ถูกกล่าวยืนยันจากอัลลลอฮ์ ﷻ ในอัลกุรอานโดยอ้างอิงคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮฺยังพระองค์เอง และจากการระบุถึงของท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ อัลมะฮับบะฮฺของอัลลลอฮ์ ﷻ นั้นมิใช่สิ่งที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ แต่เป็นคุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์และอัลมะฮับบะฮฺของพระองค์นั้นแตกต่างจากความรัก ความชอบของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างทั่วไป และอัลมะฮับบะฮฺของพระองค์นั้นมิได้หมายถึงความต้องการของจิตใจ

อัญญาอะบะรีย์(al-Tabariy, 1992: 4/626)ได้บรรยายอธิบายอัลมะฮับบะฮฺของอัลลลอฮ์ ﷻ ในอายะฮ์ ﴿فَسَوْفَ يَأْتِي اللَّهُ بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ﴾¹ ว่า พระองค์อัลลลอฮ์ ﷻ จะทรงนำพวกหนึ่งมา

¹ สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮฺ ส่วนหนึ่งจากอายะฮ์ที่ 54

แทนพวกปฏิเสธออกนอกศาสนา เป็นพวกที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงรักพวกเขาและพวกเขาก็รักอัลลอฮ์ ﷻ เช่นกัน ถือว่าอัลกุฎาอะบะรียฺได้ถ่ายทอดความหมายอัลมะฮับบะฮฺตามถ้อยคำที่ปรากฏ และยืนยันคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮฺที่เหมาะสมและคู่ควรกับอัลลอฮ์ ﷻ (al-Maghrawiy, 2000 : 546) เช่นเดียวกับอิบนุ กะษีร์(Ibn Kathir, 1998 : 1/405) ที่ยืนยันคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮฺโดยอธิบายความหมายของอัลมะฮับบะฮฺตามถ้อยคำที่ปรากฏ

สำหรับอัลกะรอฮียะฮฺของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นการรังเกียจต่อการกระทำ ดังที่พระองค์ดำรัสว่า ﴿كُلُّ ذُلِّكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا﴾¹ “ทั้งหมดนั้น ความเลวของมันเป็นที่รังเกียจยิ่ง ณ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า” และเป็นการรังเกียจต่อผู้กระทำ ดังที่ท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ เคยกล่าวไว้ว่า ((وَأِذَا أَبْعَضَ عَبْدًا دَعَا حَبْرِيْلَ فَيَقُولُ: إِيَّيْ أَبْعَضُ فَلَانَا فَأَبْعَضُهُ ، قَالَ : فَيَبْغِضُهُ حَبْرِيْلُ))² “เมื่อพระองค์ทรงรังเกียจบ่าวคนหนึ่ง พระองค์ก็ทรงเรียกญิบรีล และตรัสกับญิบรีลว่า แท้จริงข้ารังเกียจคนนั้น ดังนั้นเจ้าก็จงรังเกียจเขาด้วย ท่านนบีมุฮัมมัดกล่าวว่า ดังนั้นญิบรีลจึงรังเกียจเขา”³

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลมะฮับบะฮฺ และอัลกะรอฮียะฮฺ

อัลมะฮับบะฮฺ หมายถึงการโน้มเอียงของจิตใจสู่สิ่งที่สอดคล้องกับอารมณ์ อัลลอฮ์ ﷻ ทรงบริสุทธิ์ห่างไกลจากคุณลักษณะดังกล่าว ดังนั้นมะฮับบะฮฺของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ทรงมีต่อบ่าวคือความปรารถนาที่จะให้ความเมตตากรุณาและการปฏิบัติดีต่อบ่าว และมะฮับบะฮฺของบ่าวที่มีต่ออัลลอฮ์ ﷻ คือความปรารถนาการเชื่อฟังต่อพระองค์ด้วยการปฏิบัติสิ่งที่เป็นคำสั่งของพระองค์และยับยั้งจากสิ่งที่พระองค์ทรงห้ามไว้ และการให้ความสนใจเพื่อได้รับความพอพระทัยของพระองค์ ดังนั้นอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ จึงปฏิเสธคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮฺและอัลกะรอฮียะฮฺ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะของสิ่งถูกสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัลกะรอฮียะฮฺเป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงความบกพร่อง มีข้อตำหนิ ดังนั้นอุละมาอ์เคาะลัฟจึงให้ความหมายเทียบเคียงในการอธิบายอัลมะฮับบะฮฺว่าหมายถึงอัลอิรอตะฮฺ (Mar'iy, 1985 : 77) แต่อย่างไรก็ตามอัลมะฮับบะฮฺหรือความรักนั้นมีความหมายที่ลึกซึ้งกว่าอัลอิรอตะฮฺหรือความปรารถนา ทุก ๆ ความรักคือความปรารถนา แต่มิใช่ว่าทุกความปรารถนาคือความรัก (al-Raghib, 2009 : 214)

อัลอะชาอีเราะฮฺเชื่อว่าคุณลักษณะอัลอิรอตะฮฺและอัลมะฮับบะฮฺของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นมิได้มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด บุคคลแรกที่ให้แนวคิดดังกล่าวคือ อิบู อัลอะฮ์มัด อัลอัซฮารี

¹ สุเราะฮฺอัลอิสรอฮ์ อายะฮฺที่ 38

² บันทึกโดย Muslim, 1999 : 2637.

³ ดูใน al-'Uthaymin, n.d. : 217-218.

หลังจากนั้นมีผู้ที่มีแนวคิดเดียวกับอบู อัลฮะสันคือ อบูบักรฺ อัลบากิลานีย์¹ อัลกอฎีย์ อปี ยะลา² อบู อัลมะอาลีญ์ อัลญุwaynีย์³ อุละมาอ์เหล่านี้เชื่อว่าอัลมะฮับบะฮฺของอัลลอฮฺ ﷻ ตลอดจน อรริฎอ อัลกะรอฮียะฮฺ และอัลฆะฎอบของพระองค์นั้นล้วนกลับไปสู่คุณลักษณะอัลอิรอตะฮฺของพระองค์ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าคุณลักษณะเหล่านี้ก็คือคุณลักษณะอัลอิรอตะฮฺของพระองค์นั่นเอง⁴

อัญญูฟี⁵ กล่าวถึงกลุ่มมุตะกัลลิมีนกับอัลมะฮับบะฮฺไว้ว่า แท้จริงอัลลอฮฺ ﷻ ไม่ทรงรักชอบจริง ๆ แต่ทว่ามะฮับบะฮฺของอัลลอฮฺ ﷻ คือ มะฮับบะฮฺต่อการเชื่อฟังพระองค์และการอิบาดะฮฺ สักการะต่อพระองค์ เช่นเดียวกันพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ นั้นมิได้รักชอบบรรดาบ่าวของพระองค์ แต่ทว่าความรักความชอบของพระองค์คือความปรารถนาของพระองค์ในการปฏิบัติดีแก่บรรดาบ่าว (Mar'iy, 1985 : 77) และให้ความโปรดปรานด้วยการให้อภัยแก่บ่าว อัลลอฮฺ ﷻ ดำรัสว่า ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ﴾⁶ “แท้จริงอัลลอฮฺ ﷻ ไม่ทรงรักบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธา” หมายถึงไม่ให้ภัยกับพวกเขา (al-Qurtubiy, 1988 : 4/40)⁷

4.2.9.9 ศิพะฮฺ อัลฮะยาอ์

ก. ความหมาย

อัลฮะยาอ์ (أَلْحَيَاءُ) หมายถึง ความผันแปร เปลี่ยนแปลง และไร้ความสามารถ (Ibn Hajar, 1989 : 1/521)

¹ กล่าวถึงแล้ว ดูหน้า 232

² มุฮัมมัด บิน อัลฮุสซัยน บิน มุฮัมมัด บิน เคาะลัฟ อัลบัฆดาดี อัลฮะนาฟีลีย์ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 381 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 458 เจ้าของผลงานเขียนหลายผลงาน เช่น “أحكام القرآن , الرد على الكرامة” (al-Dhahabi, 1985 : 18/89)

³ อิหม่ามอัลฮะเราะมะฆัน อบู อัลมะอาลีญ์ อับดุลมาลิก บิน อปี มุฮัมมัด อัลญุwaynีย์ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 419 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 479 เป็นอุละมาอ์อาวุโสของมัซฮับฮันฟีลีย์ เจ้าของผลงานประพันธ์หลายผลงาน เช่น “الشامل في أصول الدين, العقيدة النظامية في الأركان الإسلامية, تحاية المطلب في دراية المذهب” (al-Dhahabi, 1985 : 18/468)

⁴ ดูใน al-Juwayniy, 1985 : 211 , al-Baqillaniy, 1986 : 38.

⁵ นัจญ์มุดดีน อบู เราะเซเบียะ สุลัยมาน บิน อับดุลการีม บิน สะอีด เป็นอุละมาอ์อาวุโสของอัลฮะนาฟีลียะฮ์ในเมืองแบกแดด เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 657 ที่แบกแดด เคยเดินทางไปเมืองตามัสกัสเพื่อพบอบิบนุ ตัยมียะฮฺ และท่านอัลมิซซีย์ เสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราช 716 ที่เมืองอัลเคาะลีล ปาเลสไตน์ (Abd al-Rahman, n.d : 4/404)

⁶ สูเราะฮ์อาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 32

⁷ ดูใน Ibn 'Atiyah, n.d : 291 , al-Bayḍawiy, n.d : 2/13 , al-Raghib, 2009 : 214 , al-Shawkaniy, 1993 : 1/497.

อัลฮะยาอ์และอิสติหยาอ์ (اِسْتِحْيَاءُ) หมายถึงคอยชะงัด (حَشِيئَةٌ) ความเกรงกลัว (al-Tabariy, 1992 : 1/251)

อัลฮะยาอ์ หมายถึง การระงับยับยั้งจิตใจจากสิ่งที่น่ารังเกียจโดยการละทิ้งการกระทำในสิ่งนั้น (al-Raghib, 2009 : 270)

อัลกูรฎูบีย (al-Qurṭubiy, 1988 : 1/168) ให้ความหมายอัลอิสติหยาอ์ว่า ความหมายเดิมหมายถึงการระงับยับยั้งจากการกระทำสิ่งหนึ่ง เพราะกลัวว่าจะเกิดความน่าเกลียด

คีตติก ฮะสัน คาน (Siddiq Hasan Kan, 1992 : 1/113) ได้ให้ความหมายอัลฮะยาอ์ไว้เช่นเดียวกับอรรอฮิบและอัลกูรฎูบียว่าหมายถึง การผันแปรของจิตใจที่มีผลทำให้ไม่สามารถกระทำสิ่งหนึ่งได้ เมื่อเกิดความกลัวที่จะถูกตำหนิ ตีเตียน

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกูรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกูรอาน

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةٌ فَمَا فَوْقَهَا﴾

“แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงละอาย ในการที่พระองค์จะทรงยกอุทาหรณ์ใดๆ ขึ้นเปรียบเทียบไม่ว่าจะเป็นรึนสักตัวหนึ่ง แล้วก็สิ่งที่ยิ่งไปกว่านั้นก็ตาม”

(สูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 26)

﴿وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ﴾

“และอัลลอฮ์นั้นไม่ทรงกระดากอายต่อความจริง”

(สูเราะฮ์อัลอะหฺซาบ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 53)

หลักฐานจากฮะดีษ

((إِنَّ رَبَّكُمْ حَيِّيٌّ كَرِيمٌ ، يَسْتَحْيِي مِنْ عَبْدِهِ إِذَا رَفَعَ إِلَيْهِ يَدَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا صِفْرًا خَائِبَتَيْنِ))

(أخرجه أبو داود، د.ت : 1488 , والترمذي، د.ت : 3556)

“แท้จริงพระผู้อภิบาลของพวกท่านเป็นผู้ทรงละอาย ผู้ทรงใจบุญยิ่ง พระองค์ทรงละอายต่อป่าวของพระองค์ เมื่อเขาได้ยกมือทั้งสองของเขาขึ้นเพื่อขออูอาอ์ และพระองค์ไม่ทรงตอบรับอูอาอ์และปล่อยให้สองมือนั้นต้องกลับไปอย่างสูญเปล่า พร้อมกับความผิดหวัง”

(บันทึกโดย Abu Dawud, n.d. : 1488 , al-Thirmidhiy, n.d. : 3556)¹

¹ และบันทึกโดย al-Thirmidhiy n.d. : 3556 โดยระบุว่าป่าวฮะดีษฮะสัน เฆาะรีบ และ Ibn Majah n.d. : 3865 อัลอัลบานีย์ระบุว่าป่าวฮะดีษเศาะหี้หฺ (Abu Dawud n.d. : 178 , al-Thirmidhiy, n.d. : 559)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลฮะยาอ์

คุณลักษณะอัลฮะยาอ์หรืออัลอิสติหยาอ์ คือคุณลักษณะที่แท้จริงของอัลลอฮฺ ﷻ พระองค์ทรงระบุยืนยันไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่สมบูรณ์ เหมาะสม คู่ควรกับความยิ่งใหญ่ของพระองค์ โดยไม่ต้องกล่าวถึงในรายละเอียดว่าเป็นอย่างไร คุณลักษณะอัลฮะยาอ์ของพระองค์แตกต่างจากอัลฮะยาอ์ของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างทั้งปวง สำหรับอัลฮะยาอ์ของมนุษย์นั้นหมายถึงพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ไม่สามารถที่จะปฏิบัติสิ่งหนึ่งสิ่งใดได้ เมื่อมีบางสิ่งที่ทำให้เกิดความกลัวที่จะถูกตำหนิ

อย่างไรก็ตาม อุละมาอ์แนวคิดสะลัฟได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันกับคุณลักษณะอัลฮะยาอ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ในอายะฮฺ ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي﴾ ออกเป็นสองแนวทางคือ อรรถาธิบายความหมายไปตามถ้อยคำที่ปรากฏ และอรรถาธิบายความหมายด้วยการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย

อิบนุ กะษีร (Ibn Kathir, 1998 : 1/83) ยืนยันว่าอัลฮะยาอ์เป็นคุณลักษณะด้านการกระทำอีกคุณลักษณะหนึ่งของอัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากปรากฏถ้อยคำในอัลกุรอานและพระองค์ได้ทรงยืนยันไว้ในอายะฮฺข้างต้นว่าพระองค์นั้นไม่ทรงละอาย หมายถึงพระองค์ไม่ทรงละเว้น “لا يستكف” ในขณะที่อิब्ฎาญะบะรีย (al-Tabariy, 1992 : 1/251) ได้กล่าวถึงการให้ความหมายเทียบเคียงในอายะฮฺข้างต้นโดยอ้างอิงความหมายด้านภาษาว่าหมายถึง “إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْشَى” แท้จริงอัลลอฮฺ ﷻ นั้นไม่ทรงเกรงกลัวโดยอ้างอิงดำรัสของพระองค์เพื่อการอรรถาธิบายความหมายที่พระองค์ดำรัสว่า

﴿وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ﴾

“และเจ้ากลัวเกรงมนุษย์ แต่อัลลอฮฺทรงสมควรยิ่งกว่าที่เจ้าจะกลัวเกรงพระองค์”

(สุเราะฮ์อัลอะหฺซาบ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 37)

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าอิบนุ กะษีร ยืนยันคุณลักษณะอัลฮะยาอ์ที่เหมาะสมและคู่ควรกับอัลลอฮฺ ﷻ และยังได้ให้ความหมายที่เป็นนัยที่หมายถึงการละทิ้ง การยับยั้ง (al-Maghrawiy, 2000 : 608) และอิब्ฎาญะบะรีย ให้ความหมายอิสติหยาอ์ว่าหมายถึงคอยชะฮฺ (خَشْيَةٌ) ความเกรงกลัวและคอยชะฮฺก็หมายถึงอิสติหยาอ์

อัลบะฆะเวีย ได้ให้ความหมายอายะฮฺข้างต้นว่า ความอายมิได้ห้ามพระองค์และมิได้ทำให้พระองค์ละเว้นการยกอุทาหรณ์ (al-Baghawiy, 1987 : 1/76) ซึ่งสอดคล้องกับความหมายที่อัลกุฎฎีบียได้กล่าวไว้

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลฮะยาอ์

อุละมาอ์เคาะลัฟปฏิเสธคุณลักษณะอัลฮะยาอ์แม้ว่าถูกระบุในอัลกุรอานเนื่องจากเป็นลักษณะของสิ่งถูกสร้าง และเป็นลักษณะที่บ่งบอกถึงความบกพร่อง ดังนั้นอุละมาอ์เคาะลัฟอัลอะชาอีเราะฮ์จึงใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงแทนความหมายที่ปรากฏ ดังที่อัลกุฎฎีย์ (al-Qurtubiy, 1988 : 1/168) ได้ให้ความหมายอัลอิสติหยาอ์ว่าหมายถึง การระงับยับยั้งจากการกระทำสิ่งหนึ่ง เพราะกลัวว่าจะเกิดความน่าเกลียด จากความหมายดังกล่าวถือว่าเป็นไปไม่ได้ที่อัลฮะยาอ์จะเป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ¹ อัลกุฎฎีย์ได้อ้างอิงฮะดีษของอุมมุ สุลัยม² ที่ได้มาหาท่านนบี ﷺ และนางได้พูดกับท่านนบี ﷺ ว่า

((يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي مِنْ الْحَقِّ))

(أخرجه البخاري، د.ت : 282)

“ท่านเราะฮ์สุลุลอะฮะย แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นไม่ทรงอายในสิ่งที่ถูกต้อง”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 282)

อัลกุฎฎีย์ได้ให้ความหมายฮะดีษข้างต้นว่า อัลลอฮ์ ﷻ มิได้ทรงใช้ให้มีความอายในสิ่งที่เป็นการดี ความถูกต้อง และพระองค์ก็ได้ห้ามที่จะกล่าวถึงสิ่งที่ถูกต้อง

4.2.9.10 ศิฟะฮ์ อรริฎอ์ และอัลฆะฆูบ

ก. ความหมาย

อรริฎอ์ (الرِّضَا) ความพึงพอใจ มาจากคำว่า “رَضِيَ يَرْضَى رِضًا” มีความหมายตรงข้ามกับคำว่า “سَخَطٌ” ความไม่พอใจ ความโกรธ (al-Fayruz Abadiy, 1998 : 1128) และอัลฆะฆูบ (الغُبُّ) ความโกรธมีความหมายตรงข้ามกับกับคำว่า “رِضًا” (al-Fayruz Abadiy, 1998 : 120)

ความพอใจ ความปิติยินดีของบ่าวต่ออัลลอฮ์ ﷻ คือการไม่รังเกียจหรือการแสดง ความไม่พอใจต่อสิ่งที่พระองค์ทรงกำหนดให้แก่เขา และความพึงพอใจของอัลลอฮ์ ﷻ ที่มีต่อบ่าวคือการที่พระองค์ทรงทอดพระเนตรบ่าวที่ปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ และผู้ที่ยับยั้งสิ่งที่พระองค์ทรงห้าม (al-Raghib, 2009 : 356) อัลฆะฆูบหมายถึงการที่จิตใจมีอาการรุนแรงหรือ

¹ ดูใน Ibn al-Jawziy, n.d. : 1/54 , al-Raziy, 1990 : 2/122 , Ibn Hajar, 1989 : 1/521, al-Suyutiyy, 1998 : 3/20.

² อุมมุ สุลัยม อัลฆะฆะมิศอ์ ศะอะฮาบียะฮ์ บุตรสาวของมิลทาน หลังจากที่มีสามคนแรกของนางชื่อมาลิก บิน อัลนะฎอรได้เสียชีวิตลง จึงได้แต่งงานกับอบู ฏอลหะฮ์ เซด บิน สะฮัล อัลอันศอริย์ เสียชีวิตประมาณปีฮิจญ์เราะฮ์ ศักราชที่ 40 ในช่วงการปกครองของราชวงศ์อุมัยยะฮ์ (al-Dhahabiyy, 1985 : 2/305)

อาการของเลือดที่สูบฉีดแรงขึ้น และมีความต้องการแก้แค้น การลงโทษ ท่านเราะสุลุลลอฮฺ ﷺ เคยกล่าวไว้ว่า ((اتَّقُوا الْعَصَبَ فَإِنَّهَا جَمْرَةٌ تُوَقَّدُ فِي قَلْبِ ابْنِ آدَمَ)) “ท่านทั้งหลาย จงเกรงกลัวความโกรธเถิด เพราะมันเป็นก้อนไฟที่ยังคุกรุ่นอยู่ในจิตใจของมนุษย์” (al-Raghib, 2009 : 608) ¹

ข. หลักฐานจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ﴾

“บรรดาบรรพชนรุ่นแรกในหมู่ผู้อพยพ (ชาวมุฮายิรีนจากมักกะฮฺ) และในหมู่ผู้ให้ความช่วยเหลือ (ชาวอันศอรมะดีนะฮฺ) และบรรดาผู้ดำเนินตามพวกเขาด้วยการทำดีนั้น อัลลอฮฺทรงพอพระทัยในพวกเขา และพวกเขาก็พอใจในพระองค์ด้วย”

(สุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 100)

﴿لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ﴾

“โดยแน่นอนอัลลอฮฺทรงโปรดปรานต่อบรรดาผู้ศรัทธาขณะที่พวกเขาให้สัตยาบันแก่เจ้าใต้ต้นไม้ (ที่ฮุดัยบียะฮ์)”

(สุเราะฮ์อัลฟัตหฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 18)

﴿وَلَا تَطْعَمُوا فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ۖ وَمَنْ يَخْلُلْ عَلَيْهِ غَضَبِي فَقَدْ هَوَىٰ﴾

“และพวกเจ้าอย่าได้ฝ่าฝืน มิฉะนั้น ความกริ้วของข้าจะเกิดขึ้นแก่พวกเจ้า และผู้ใดที่ความกริ้วของข้าจะเกิดขึ้นแก่เขาแน่นอนเขาจะประสบความพินาศ”

(สุเราะฮ์ฮุกกอฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 81)

﴿فَلَمَّا آسَفُونَا انتقمنا منهم فأغرقناهم أجمعين﴾

“เมื่อพวกเขาได้ทำให้เรากริ้ว เราได้ตอบแทนพวกเขาอย่างสาสม แล้วเราได้ให้พวกเขาจมน้ำทั้งหมด”

(สุเราะฮ์ฮัจจุศรฺฟ อายะฮ์ที่ 50)

﴿فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعْنَةُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا﴾

“การตอบแทนแก่เขาก็คือ นรกญะฮันนัม โดยที่เขาจะอยู่ในนั่นตลอดกาล และอัลลอฮ์ก็ทรงกริ้วโกรธเขา และทรงลงนัตเขา และได้ทรงเตรียมไว้สำหรับเขาซึ่งการลงโทษอันใหญ่หลวง”

¹ ดูใน Mar'iy, 1985 : 71.

(สุเราะฮ์อันนิสาอ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 93)

หลักฐานจากอะดีษ

((إِنَّ اللَّهَ يَرْضَى لَكُمْ تَلَاتًا وَيَكْرَهُ لَكُمْ تَلَاتًا : فَيَرْضَى لَكُمْ أَنْ تَعْبُدُوهُ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ، وَأَنْ تَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ، وَيَكْرَهُ لَكُمْ قِيلَ وَقَالَ ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ وَإِضَاعَةَ الْمَالِ))

(أخرجه مسلم، 1999 : 1715)

“แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ ทรงพอพระทัยต่อการปฏิบัติของพวกท่านสามประการ และทรงรังเกียจในสามประการที่พวกท่านปฏิบัติ คือ พระองค์ทรงพอพระทัยการที่พวกท่านอิบาดะฮ์ต่อพระองค์และไม่ให้สิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และการที่พวกท่านยึดมั่นต่อสายเชือกของอัลลอฮ์ ﷻ กันทั้งหมด โดยที่ไม่แตกแยกกัน และพระองค์ทรงรังเกียจคำพูดที่ว่า มีคนพูดว่าและเขาพูดว่า และการตั้งคำถามมาก ๆ และการทำให้ทรัพย์สินสูญไปโดยไม่เกิดประโยชน์”

(บันทึกโดย Muslim, 1999 : 1715)

((إِنَّ رَحْمَتِي غَلَبَتْ غَضَبِي))

(أخرجه البخاري، د.ت : 3194)

“แท้จริงความเมตตาของข้า อยู่เหนือความกริ้วโกรธของข้า”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 3194)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอรริฎอ และอัลฆะฆออบ

อรริฎอ คือคุณลักษณะที่แท้จริงเกี่ยวข้องกับพระประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นคุณลักษณะด้านการกระทำ เนื่องจากเกิดขึ้นด้วยพระประสงค์ของพระองค์ (Abd al-Hadiy, 2007 : 227) ทั้งอรริฎอและอัลฆะฆออบ เป็นอีกสองคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่พระองค์ทรงอ้างถึงพระองค์ ซึ่งพระองค์ยังคงเป็นผู้ทรงพอพระทัยเมื่อมีสาเหตุที่ทำให้พระองค์ทรงพอพระทัย และเช่นเดียวกันพระองค์ยังคงเป็นผู้ทรงโกรธกริ้วเมื่อมีสาเหตุที่ทำให้พระองค์ทรงโกรธกริ้ว (Abd al-Wahid al-Tamimiyy, 2001 : 410)

พระองค์ทรงพอพระทัยต่อการปฏิบัติดี ﴿وَأِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ لَكُمْ﴾¹ “และหากพวกเจ้ากตัญญู พระองค์ก็จะทรงปิติยินดีกับพวกเจ้า”

¹ สุเราะฮ์อัซซุมัร ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 7

และพระองค์ทรงพอพระทัยต่อผู้ปฏิบัติดี ﴿رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ﴾¹ “อัลลอฮ์
 ﷻ ทรงปิติยินดีต่อพวกเขา และพวกเขาก็ยินดีปรีดาต่อพระองค์”²

อะหมัด บิน ฮันบัล ยืนยันว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงโกรธกริ้วและทรงพอพระทัย
 ดังที่ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอาน (Abd al-Wahid al-Tamimiy, 2001 : 410)

ทั้งอรริฎอและอัลฆะฎอบเป็นสองคุณลักษณะที่เหมาะสมและคู่ควรกับความ
 ยิ่งใหญ่และความเป็นพระเจ้าของพระองค์ โดยไม่จินตนาการว่าการโกรธของพระองค์นั้นมีลักษณะ
 ใดๆ ไม่นำคุณลักษณะทั้งสองไปเปรียบเทียบกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด และไม่ให้ความหมายเทียบเคียงกับ
 คุณลักษณะทั้งสองของพระองค์ เนื่องจากคุณลักษณะของพระองค์นั้นไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับสิ่ง
 ใดทั้งปวง

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอรริฎอ และอัลฆะฎอบ

อุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาอิเราะฮฺปฏิเสธคุณลักษณะอรริฎอ ความพึงพอพระทัย
 และอัลฆะฎอบ ความโกรธกริ้วสำหรับอัลลอฮ์ ﷻ โดยให้ความหมายคุณลักษณะทั้งสองว่า
 หมายถึงอัลอิรอตะฮฺ คือความปรารถนาความดีให้เกิดแก่ผู้ปฏิบัติดีและความปรารถนาการลงโทษแก่ผู้
 ปฏิบัติไม่ดี ซึ่งอัลอิรอตะฮฺของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นคุณลักษณะชาติของพระองค์ เนื่องจากอัลฆะฎอบ
 เป็นอาการของเลือดในหัวใจที่สูบฉีดรุนแรง และมีความต้องการแก้แค้น (al-Baydawiy, n.d : 1/31)
 ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็นไปไม่ได้ที่จะเป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ แต่ทว่าอัลฆะฎอบ
 สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ นั้นมีการอธิบายความหมายเทียบเคียงและมีจุดประสงค์ของถ้อยคำ ดังนั้น
 อัลฆะฎอบจึงอธิบายความหมายเทียบเคียงได้ว่า คือการเดือดดาลของเลือดในหัวใจและ
 จุดประสงค์ของอัลฆะฎอบคือความต้องการที่จะให้ผู้ที่ถูกโกรธนั้นได้รับอันตราย สำหรับ
 อัลฆะฎอบของอัลลอฮ์ ﷻ มิได้หมายถึงการสูบฉีดเลือดอย่างแรงในหัวใจ แต่หมายถึงความ
 ปรารถนาที่จะให้อันตรายหรือการลงโทษเกิดขึ้นกับผู้ที่ถูกโกรธ (al-Raziy, 1990 : 1/211)³

อัชชะละบีย (al-Thalabiy, n.d : 1/50) ได้กล่าวถึงความหมายของอัลฆะฎอบ
 สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ ว่ามีการให้ความหมายที่แตกต่างกัน บ้างก็ให้ความหมายว่าหมายถึง ความต้องการ
 การแก้แค้นผู้ที่ฝ่าฝืน บ้างก็ว่ามันคือการลงโทษซึ่งมีความหมายตรงข้ามกับอรริฎอ และบ้างก็ว่ามันคือ
 การตำหนิผู้ฝ่าฝืนต่อการกระทำที่น่ารังเกียจของพวกเขา แต่อย่างไรก็ตามอัลฆะฎอบของอัลลอฮ์ ﷻ
 นั้นจะใช้กับเฉพาะผู้ฝ่าฝืนที่เป็นผู้ปฏิเสธเท่านั้น⁴

¹ สุเราะฮฺอัตเตาบะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 100

² ดูใน al-'Uthaymin.

³ ดูใน al-Suyuti, 1998 : 3/20.

⁴ ดูใน al-Nasafiy, n.d : 1/7.

สำหรับอัลกุฎฎีย์ (al-Qurtūbiy, 1988 : 1/105) กล่าวถึงอัลฆะฎอบที่เป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ว่าหมายถึงอัลอิรอดะฮฺ คือความปรารถนาการลงโทษ เป็นคุณลักษณะชาติ ซึ่งอัลอิรอดะฮฺของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นคุณลักษณะชาติของพระองค์¹

ดังนั้นทั้งคุณลักษณะอรรีฎอและอัลฆะฎอบ เป็นสองคุณลักษณะที่มีความหมายตรงข้ามกันซึ่งหมายถึงอัลอิรอดะฮฺ เป็นคุณลักษณะชาติของอัลลอฮ์ ﷻ คือความปรารถนาให้ความดีเกิดกับผู้ที่ปฏิบัติดีและความปรารถนาการลงโทษบรรดาผู้ฝ่าฝืน

4.2.9.11 ศิพะฮฺ อัลอิสติฮฺซาล์

ก. ความหมาย

อัลอิสติฮฺซาล์ (الِاسْتِهِزَاءُ) มาจากคำว่า “هَزَأَ هُزْأً هُزْأً مَهْزُوءًا” หมายถึง “سَخَرَ السُّخْرِيَّ” การเยาะเย้ย (Ibn Faris, 1986 : 904 , al-Fayruz Abadiy, 1998 : 57)

อรรรอฆิบ (al-Raghib, 2009 : 841) กล่าวถึงอัลอิสติฮฺซาล์ว่ามาจากคำว่า “الهْزَاءُ” หมายถึงการเยาะเย้ย การถากถาง คือการพูดล้อเล่น พูดตลกอย่างลับ ๆ

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ﴾

“อัลลอฮ์ ﷻ จะทรงเย้ยหยันพวกเขา และจะทรงยืดเวลาให้พวกเขา रहे เร่ร้อนอยู่ในการละเมิดของพวกเขาต่อไป”

(สุเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 15)

หลักฐานจากฮะดีษ

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : ((فَيَقُولُ اللَّهُ : يَا ابْنَ آدَمَ ، أَيُّضِيكَ أَنْ أُعْطِيكَ الدُّنْيَا وَمِثْلَهَا مَعَهَا ؟ فَيَقُولُ : أَيُّ رَبِّ ، أَتَسْتَهْزِئُ بِي وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ؟ " قَالَ : فَضَحِكَ ابْنُ مَسْعُودٍ ، وَقَالَ : أَلَا تَسْأَلُونِي مِمَّ ضَحِكْتُ ؟ قَالُوا : وَمِمَّ تَضْحَكُ ؟ ، قَالَ : هَكَذَا فَعَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ ، فَقَالَ : "أَلَا تَسْأَلُونِي مِمَّ ضَحِكْتُ ؟ " قَالُوا : وَمِمَّ تَضْحَكُ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟ قَالَ : " مِنْ ضَحِكِ رَبِّ الْعَالَمِينَ مِنْهُ حِينَ يَقُولُ : أَتَسْتَهْزِئُ وَأَنْتَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ، قَالَ : إِيَّيَّيْ لَا أَسْتَهْزِئُ

¹ ดูใน al-Shawkaniy, 1993 : 1/28.

بِكَ ، وَلِكَيْ عَلَى مَا أَشَاءُ قَادِرٌ))

¹(أخرجه ابن أبي عاصم ، 1980 : 557)

“อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า โอ้อิบน์ อาดัมเอ๋ย เจ้าจะพอใจไหมที่ข้าจะให้โลกคุณยา และเช่นเดียวกับโลกคุณยากับเจ้า ดังนั้นเขาจึงตอบไปว่า โอ้พระผู้อภิบาล ของข้าพระองค์ พระองค์ทรงล้อเล่นกับข้าพระองค์อย่างนั้นหรือ พระองค์ ทรงเป็นพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก ดังนั้นอิบน์ มัสอูดจึงได้หัวเราะและกล่าว ขึ้นว่า พวกท่านไม่ถามฉันดอกหรือว่า จากสิ่งใดที่ฉันหัวเราะ บรรดาผู้ที่กำลัง ฟังอิบน์ มัสอูดเล่าจึงถามว่า จากสิ่งใดเล่าที่ท่านหัวเราะ อิบน์ มัสอูดจึงกล่าว กับผู้ที่กำลังฟังว่า ท่านเราะสุลุลลอฮฺ ﷺ ก็เคยปฏิบัติเช่นนี้แหละ โดยที่ท่าน เราะสุลถามเศาะฮาบะฮฺเช่นเดียวกันนี้ว่า พวกท่านไม่ถามฉันดอกหรือว่าฉัน หัวเราะสิ่งใด แล้วเศาะฮาบะฮฺก็ถามท่านเราะสุลว่า จากสิ่งใดเล่าที่ท่านหัวเราะ ท่านเราะสุล ﷺ จึงตอบว่า จากการหัวเราะของพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก ขณะที่อิบน์ อาดัมกล่าวว่า พระองค์จะทรงเยาะเย้ยหรือล้อเล่นกับข้าพระองค์ หรือ พระองค์ทรงเป็นพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก แล้วพระองค์ก็ตรัสว่า แท้จริง ข้ามิได้เยาะเย้ยหรือล้อเล่นกับเจ้าดอก แต่ทว่าข้าประสงค์และทรงเดชานุภาพ” (บันทึกโดย Ibn Abiy ‘Asim, 1980 : 557)

ค. อุละมาอ์สะลัฟกับอัลอิสติซฮาอ์

อัญญาอะบะรียฺ ได้กล่าวถึงอิสติซฮาอ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ว่า อุละมาอ์มีความเห็นที่ แตกต่างกันเกี่ยวกับการอิสติซฮาอ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งพระองค์ได้ทรงดำรัสไว้ว่า พระองค์นั้นทรง ปฏิบัติต่อมุนาฟิกีนด้วยการอิสติซฮาอ์ต่อพวกเขา ดังที่พระองค์ได้ทรงกล่าวถึงการปฏิบัติของพระองค์ ต่อพวกมุนาฟิกีนในวันกียามะฮฺว่า

﴿يَوْمَ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ لِلَّذِينَ آمَنُوا انظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ﴾

“วันที่มุนาฟิกีนชายและมุนาฟิกีนหญิงจะกล่าวแก่บรรดาผู้ศรัทธาว่า จงมองมายังเราเถิด เพื่อเราจะได้รับแสงสว่างจากพวกท่านด้วย จะมี เสียงกล่าวขึ้นว่า จงหันกลับไปทางข้างหลังของพวกเจ้า”

(สุเราะฮ์อัลฮะดีด ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 13)

¹ อัลอัลบานียฺ ระบุว่าสายรายงานของอะดีษเศาะหะหฺที่หุตามหลักเกณฑ์ของมุสลิม (al-'Albaniy, 1980 : 245) นอกจากนี้บางส่วนของตัวบทอะดีษยังได้ถูกบันทึกโดยมุสลิมอะดีษเลขที่ 187

เช่นเดียวกับที่พระองค์ทรงปฏิบัติต่อบรรดาพวกปฏิเสธ ดังดำรัสที่ว่า
 ﴿وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا نُمَلِّي لَهُمْ خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ ؕ إِنَّمَا نُمَلِّي لَهُمْ لِيَزْدَادُوا إِثْمًا﴾
 “และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธานั้น จงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่า ที่เราประวิง
 ให้แก่พวกเขานั้น เป็นการดีต่อตัวของพวกเขา แท้จริงที่เราประวิงให้แก่
 พวกเขานั้น เพื่อพวกเขาจะได้เพิ่มพูนซึ่งบาปกรรม”
 (สุเราะฮฺอาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 178)

จากการกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ ต่อพวกมุนาฟิกินและบรรดาพวกปฏิเสธคือส่วนหนึ่ง
 ของการอิสติฮซาอ์ของพระองค์ เป็นการเย้ยหยัน เป็นความรังเกียจ เป็นอุบายหลอกลวงของพระองค์
 ต่อมุนาฟิกินและพวกตั้งภาคี นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายการอิสติฮซาอ์ของพระองค์ต่อพวก
 มุนาฟิกกว่าเป็นการกล่าวสาป การตำหนิของพระองค์ต่อพวกมุนาฟิกในการปฏิบัติสิ่งที่เป็นการฝ่าฝืน
 และการปฏิเสธต่อพระองค์

หลังจากที่อัญญาอะบะรียได้กล่าวถึงทัศนะที่เห็นแตกต่างกันในการให้ความหมาย
 อิสติฮซาอ์ในเชิงความหมายเทียบเคียง และกล่าวถึงทัศนะที่ถูกต้องว่า อิสติฮซาอ์ในความหมายภาษา
 อหรับคือการที่ผู้เย้ยหยันแสดงออกอาจด้วยคำพูดหรือการกระทำต่อผู้ที่ถูกเย้ยหยันด้วยสิ่งที่เขา
 พอใจเปิดเผยให้เห็น ในขณะที่เดียวกันเขาก็ปกปิดสิ่งที่ไม่ดีไว้ภายในจิตใจของเขา ดังนั้นอิสติฮซาอ์จึงมี
 ความหมายเดียวกับอัลคิตาอ (การหลอกลวง) อัซสุครียะฮฺ (การเยาะเย้ย เย้ยหยัน) และอัลมัจร
 (กลอุบาย เล่ห์เหลี่ยม) และอัญญาอะบะรียได้อ้างอิงคำพูดของอิบนุ อับบาสที่ได้บรรยายอิสติฮซาอ์
 ของอัลลอฮฺ ﷻ ต่อบรรดามุนาฟิกกว่า คือการเย้ยหยันพวกเขาและการลงโทษพวกเขา นอกจากนี้
 อัญญาอะบะรียยังได้ตอบโต้ผู้ที่เห็นว่าอิสติฮซาอ์นั้นมิใช่การเย้ยหยันของอัลลอฮฺ ﷻ ต่อบรรดามุนาฟิก
 จริง ๆ ว่าพวกเขาปฏิเสธสิ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงยืนยันไว้ด้วยตัวของพระองค์เองได้อย่างไร (al-Tabariy,
 1992 : 1/165-167)¹

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลอิสติฮซาอ์

อรรรอซีย์ (al-Tabariy, 1990 : 2/63-64) ปฏิเสธที่จะให้อิสติฮซาอ์เป็นคุณลักษณะ
 ของอัลลอฮฺ ﷻ โดยให้เหตุผลว่า จะให้คุณลักษณะต่ออัลลอฮฺ ﷻ ว่าพระองค์ทรงอิสติฮซาอ์ ทรงเยาะ
 เย้ยได้อย่างไรในเมื่อการอิสติฮซาอ์เป็นลักษณะของการพูดเท็จ การหลอกลวง ซึ่งเป็นไปไม่ได้
 สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ เพราะอิสติฮซาอ์คือลักษณะของความเขลาและความเขลาก็เป็นไปไม่ได้

¹ ดูใน Ibn Kathir, 1998 : 1/69-70 , Ibn al-Qayyim, 2004 : 4/745.

สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ เช่นกัน ดังนั้นจึงต้องให้ความหมายอิสติซฮาอ์สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการให้ความหมายเทียบเคียง¹ ดังนี้

1. การปฏิบัติของอัลลอฮ์ ﷻ ในการอิสติซฮาอ์ต่อพวกมุนาฟิกที่เย้ยหยัน หมายถึง การตอบแทน และเหตุผลที่พระองค์ทรงตอบแทนด้วยการอิสติซฮาอ์ ถือเป็น การตอบแทนในสิ่งเดียวกันกับการกระทำของมุนาฟิก เช่นที่พระองค์ดำรัสว่า ﴿وَجَزَاءٌ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةً مِّمَّا﴾² “และการตอบแทนความชั่วคือความชั่วเยี่ยงมัน”

2. อันตรายจากการอิสติซฮาอ์ของพวกเยาะเย้ยที่กระทำต่อบรรดาผู้ศรัทธาที่นั้น กลับไปยังพวกเย้ยหยัน โดยที่มิได้ทำอันตรายต่อผู้ศรัทธาแต่อย่างใด ดังนั้นจึงเปรียบเสมือนว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้อิสติซฮาอ์ต่อพวกเขา

3. ผลของการอิสติซฮาอ์คือการดูถูก เหยียดหยาม ความต่ำต้อย ดังนั้นการกล่าวถึงอิสติซฮาอ์ก็เพื่อให้พวกมุนาฟิกที่เย้ยหยันนั้นได้รับการเหยียดหยาม และความต่ำต้อย

4. การอิสติซฮาอ์ของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการปฏิบัติต่อพวกมุนาฟิกในดุญาเสมือนพวกเขาศรัทธาต่ออิสลามเช่นมุสลิมคนอื่น ๆ หากแต่พระองค์จะปฏิบัติต่อพวกเขาในอาคีเราะฮ์แตกต่างจากผู้ศรัทธาทั่วไป เช่นเดียวกับที่พวกมุนาฟิกแสดงตนต่อเราะสุลุลลอฮ์ ﷺ และบรรดาผู้ศรัทธาเห็นแตกต่างจากสิ่งที่อยู่ในจิตใจของพวกเขา

5. อัลลอฮ์ ﷻ ทรงปฏิบัติต่อพวกมุนาฟิกเสมือนพระองค์ทรงเป็นผู้เย้ยหยันในดุญา และในอาคีเราะฮ์ สำหรับในดุญาคือการที่พระองค์ทรงเปิดเผยสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตใจของพวกเขา ให้ท่านเราะสุลุลลอฮ์ ﷺ ได้รับรู้โดยที่พวกเขาคิดว่าพวกเขาปกปิดไว้อย่างดีแล้วก็ตาม และสำหรับในอาคีเราะฮ์นั้น อิบู อับบาส เล่าว่า เมื่อผู้ศรัทธาได้เข้าสู่สวนสวรรค์และพวกปฏิเสธได้เข้าสู่นรกแล้ว อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเปิดประตูสวรรค์ไว้บานหนึ่ง ซึ่งประตูสวรรค์บานนี้ติดกับนรกที่เป็นที่พำนักของพวกมุนาฟิก เมื่อพวกมุนาฟิกเห็นประตูสวรรค์ถูกเปิดจึงพยายามรีบออกจากนรกมุ่งสู่ประตูสวรรค์ที่ถูกเปิดทันใดนั้นประตูสวรรค์บานนั้นก็ถูกปิดลง เหตุการณ์ดังกล่าวนี้แหละคือ การอิสติซฮาอ์ของอัลลอฮ์ ﷻ ต่อพวกมุนาฟิกในอาคีเราะฮ์

4.2.9.12 ศิพะฮฺ อัลมักรฺ และอัลกัยด

ก. ความหมาย

อัลมักรฺ (مَكْرًا) คือการหลอกลวง เล่ห์เหลี่ยม (al-Firuz, 1998 : 477) และอัลกัยด (مَكِيدًا) คืออัลมักรฺ และอัลคُبْح (كِبْرًا) การหลอกลวง (al-Firuz, 1998 : 316)

¹ ดูใน Ibn al-Jawziy, n.d : 1/35-36 , al-Bayḍawiy, n.d : 1/48 , al-Shawkaniy, 1993 : 1/62.

² สุเราะฮฺอัซซุรอ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 40

อ็ชเชากานี (al-Shawkaniy, 1993 : 2/426) กล่าวว่า อัลมักรหมายถึงการวางแผนการลับ

อรรอฆิบ (al-Raghib, 2009 : 728) ให้ความหมายอัลกัยดว่ามันคือชนิดของเล่ห์เหลี่ยม เป็นได้ทั้งสิ่งที่นายกององ สรรเสริญ และสิ่งที่น่าตำหนิ แต่ใช้ในเรื่องที่น่าตำหนิมากกว่า มีความหมายเช่นเดียวกับอัลมักร บางครั้งอัลกัยดเป็นสิ่งที่นายกององ เช่น คำรัสที่ว่า ﴿بِذِكْرِكَ لِيُؤْسَفَ﴾¹ “เช่นนั้นแหละเราได้ให้ยูสุฟใช้กลอุบาย” และมีผู้ให้ความหมายว่าอัลกัยดคือการลงโทษ การทรมาน แต่อย่างไรก็ตามอรรอฆิบได้สรุปในท้ายที่สุดว่าความหมายที่ถูกต้องแล้วอัลกัยดคือ การปล่อยเวลาหรือเลื่อนเวลาการลงทัณฑ์ออกไป (al-Raghib, 2009 : 728) และอัลมักรคือ การเปลี่ยนแปลงการกระทำที่เขาตั้งใจไว้ด้วยเล่ห์กลหรืออุบาย อัลมักรนั้นมีสองประเภทคือ อัลมักรที่ได้รับการยินยอมเกี่ยวกับการกระทำที่ดี และอัลมักรที่น่าเกลียด ถูกตำหนิ เป็นการกระทำเกี่ยวกับสิ่งที่น่าตำหนิ น่ารังเกียจ และอัลมักรสำหรับอัลลอฮฺ ﷻ นั้นหมายถึง การเลื่อนเวลาการลงทัณฑ์ของบ่าวออกไปและทำให้เขามีความสามารถสนุกเพลิดเพลินกับโลกดุนยา (al-Raghib, 2009 : 772)

ดังนั้น อัลกัยดจึงหมายถึงกลอุบายหรือวิธีการอันแยบยล นักอรรถาธิบายอัลกุรอาน ให้ความหมายว่า หมายถึงการกระทำสิ่งที่เป็นความลับและเป็นเหตุให้เกิดขึ้นกับฝ่ายตรงข้ามหรือ คู่ปรปักษ์ โดยที่ฝ่ายตรงข้ามไม่รู้ตัว (al-'Uthaymin, n.d.: 271) สรุปได้ว่าทั้งอัลมักรและอัลกัยด หมายถึงวิธีการที่ทำให้เกิดขึ้นกับคู่ขัดแย้งหรือฝ่ายปรปักษ์ ด้วยวิธีการลับ ๆ โดยที่คู่ปรปักษ์ไม่รู้ตัว ซึ่งหากนำมาใช้กับสิ่งที่ดีเช่นในการต่อสู้ การรบ เรียกว่ากลยุทธ์ กลอุบาย การหลอกล่อ หลุมพราง แต่หากนำไปใช้กับสิ่งที่ไม่ดี ในทางมิถนาซีฟ เรียกว่า เล่ห์เหลี่ยม การหลอกลวง

ข. หลักฐานยืนยันจากอัลกุรอานและฮะดีษ

หลักฐานจากอัลกุรอาน

﴿وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ﴾

“โดยพวกเขาโต้เถียงกันในเรื่องของอัลลอฮฺ และพระองค์คือผู้ทรงอำนาจยิ่ง”

(สุเราะฮ์ฮัรเราะด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 13)

﴿وَمَكْرُوا مَكْرًا وَمَكْرًا مَكْرًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ﴾

“และพวกเขาได้วางแผน และเราก็ได้วางแผนโดยที่พวกเขาไม่รู้สึกรู้ตัว”

(สุเราะฮ์อันนัมล อายะฮ์ที่ 50)

﴿وَمَكْرُونَ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ﴾

“และพวกเขาวางอุบายกันและอัลลอฮ์ก็ทรงวางอุบายและอัลลอฮ์นั้น

¹ สุเราะฮ์ยูสุฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 76

ทรงเป็นผู้เยี่ยมกว่าในหมู่ผู้วางอุบาย”

(สุเราะฮ์อัลอันฟาล ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 30)

﴿وَأَكِيدُ كَيْدًا﴾

“และข้าก็วางแผนการอยู่”

(สุเราะฮ์อัลญูออริก อายะฮ์ที่ 16)

หลักฐานจากฮะดีษ

((رَبِّ أَعْيِي وَلَا تُعِنِّ عَلَيَّ ، وَأَنْصُرْنِي وَلَا تَنْصُرْ عَلَيَّ ، وَأَمْكُرْ لِي وَلَا تَمْكُرْ عَلَيَّ))

¹(أخرجه أبو داود، د.ت : 1510)

“โอ้ พระผู้อภิบาลของข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงสนับสนุนข้าพระองค์ และอย่าได้สนับสนุน (ศัตรูให้มิชัย) เหนือตัวข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงประทานความช่วยเหลือแก่ข้าพระองค์ และอย่าได้ช่วยเหลือ (ศัตรูให้มิชัย) เหนือข้าพระองค์ ขอพระองค์ทรงวางแผนเพื่อข้าพระองค์และอย่าได้ทรงวางแผน (ให้ศัตรูมิชัย) เหนือข้าพระองค์”

(บันทึกโดย Abu Dawud, n.d. : 1510)²

ค. อุละมาฮ์สะลัฟกับอัลมักร์ และอัลกัยด

อัลมักร์ และอัลกัยดเป็นคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ที่จัดอยู่ในประเภทคุณลักษณะด้านการกระทำ ซึ่งจะไม่ถูกให้ลักษณะกับพระองค์นอกจากกรณีที่มีการกล่าวถึงฝ่ายตรงข้ามที่เป็นปรปักษ์ เนื่องจากคุณลักษณะดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่น่าชมเชย น่ายกย่อง และในบางสภาพเป็นสิ่งที่น่าตำหนิ ดังนั้นจึงมิให้คุณลักษณะดังกล่าวกับพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นอกจากในกรณีที่เป็นสิ่งที่น่าสรรเสริญ น่ายกย่องเท่านั้น (al-‘Uthaymin, n.d. : 273)

อบู อิสะฮาก³ (Abu ‘Ishaq, 1998 : 1/94) และอิบนุ ตัยมียะฮฺ (Ibn Taymiyah, n.d : 9) ยืนยันคุณลักษณะอัลมักร์และอัลกัยดของอัลลอฮ์ ﷻ แต่อัลมักร์และอัลกัยดของอัลลอฮ์ ﷻ นั้นไม่เหมือนหรือคล้ายคลึงกับอุบายและเล่ห์กลของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างทั้งปวง

¹ และบันทึกโดย al-Tirmidhiy, n.d : 3551 , Ibn Majah, n.d : 3830.

² อัลดิมิชิยัรรับรองว่าเป็นฮะดีษฮะสัน เศาะหี้หฺ และอัลอัลบานีรับรองว่าเป็นฮะดีษเศาะหี้หฺ (Abu Dawud, n.d. : 180 , al-Tirmidhiy, n.d : 558)

³ อิบรอฮีม บิน อิสฮาก บิน อิบรอฮีม อัลบะฆดาดี อัลฮัรบี ผู้ประพันธ์หนังสือเมาะรียุลฮะดีษ เกิดในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 198 และเสียชีวิตในปีฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 285 ที่เมืองแบกแดด (al-Dhahabi, 1985 : 13/356)

นอกจากนี้อิบนุ ตัยมียะฮฺ (Ibn Taymiyah, 2011 : 100) ยังยืนยันคุณลักษณะ อัลมิทาล อัลมักร์ และอัลกัยด โดยนำเสนอหลักฐานจากอัลกุรอานสามอายะฮฺในสุเราะฮฺฮุรเราะฮฺ อายะฮฺที่ 13 สุเราะฮฺอัลนัมล อายะฮฺที่ 50 และสุเราะฮฺอัลอันฟาล อายะฮฺที่ 30 ซึ่งทั้งสามคุณลักษณะ นั้นมีความหมายใกล้เคียงกัน สำหรับอัลมักร์นั้นบางครั้งเป็นสิ่งที่น่าชมเชย น่าสรรเสริญ แต่บางครั้ง เป็นสิ่งที่น่าตำหนิ ซึ่งหมายถึงการหลอกลวง เล่ห์เหลี่ยม ดังนั้นอัลลอฮฺ ﷻ จึงมิได้ให้คุณลักษณะของ พระองค์ว่าอัลมากริ (الْمَاكِرِ) นอกจากในกรณีที่มีการกล่าวถึงฝ่ายตรงข้ามพร้อม ๆ กันทั้งสองฝ่าย (al-'Uthaymin, n.d. : 271) เช่นในอายะฮฺ ﴿وَمَنْ كَفَرَ﴾ อัลลอฮฺ ﷻ มิได้ให้คุณลักษณะ พระองค์ว่า “بِئْسَ اللَّهُ مَا كَرِهَ” หรือ “بِئْسَ اللَّهُ كَرِهَ” ไม่ว่าจะในตัวบทหรือการขนานนามของพระองค์ก็ ตาม (Abd al-Wahid al-Tamimiy, 2001 : 410) ¹

สำหรับคำรัสของพระองค์ในอายะฮฺ ﴿وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ﴾ ² หมายถึงกลอุบาย ของอัลลอฮฺ ﷻ ที่จะไม่ปรากฏขึ้นนอกจากเป็นสิ่งที่ดี ซึ่งพระองค์ทรงเป็นผู้วางอุบายกับบรรดาผู้ที่มี กลอุบายด้วยคำรัสว่า ﴿وَمَنْ كَفَرَ﴾ (al-'Uthaymin, n.d. : 272)

อนึ่ง อัลคิตาอ์เป็นคุณลักษณะด้านการกระทำอีกคุณลักษณะหนึ่งที่สัมพันธ์กับพระ ประสงค์ของอัลลอฮฺ ﷻ เป็นอีกคุณลักษณะหนึ่งที่มีความหมายใกล้เคียงกับอัลมักร์และอัลกัยด ซึ่งอัลคิตาอ์เป็นอีกคุณลักษณะหนึ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงระบุยืนยันด้วยพระองค์เองไว้ในอัลกุรอาน และท่านเราะฮ์สุลุลลอฮฺ ﷺ ก็ได้กล่าวยืนยันไว้เช่นกัน

สำหรับอูละมาอ์สะลัฟศรีธาและยืนยันต่อคุณลักษณะอัลคิตาอ์ที่เหมาะสมคู่ควรกับ ความสูงส่ง ความยิ่งใหญ่และความเป็นพระเจ้าของพระองค์ โดยไม่นำคุณลักษณะอัลคิตาอ์ของ พระองค์ไปเปรียบเทียบกับเล่ห์เหลี่ยมและการหลอกลวงของมนุษย์และสิ่งถูกสร้างทั้งปวง เพราะ พระองค์นั้นทรงสูงส่งและทรงมหาบริสุทธ์จากลักษณะที่บกพร่องและน่าตำหนิของสิ่งถูกสร้าง

จากหลักฐานยืนยันอัลคิตาอ์สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ พระองค์คำรัสว่า

﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ﴾

“แท้จริงบรรดามุนาฟิคนั้นกำลังหลอกลวงอัลลอฮฺอยู่ ขณะเดียวกัน พระองค์ก็ทรงหลอกลวงพวกเขา”

(สุเราะฮฺอันนิสาอ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 142)

¹ ดูใน al-'Uthaymin, n.d. : 272.

² สุเราะฮฺออะอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 54

ง. อุละมาอ์เคาะลัฟกับอัลมักร์ และอัลกัยด

อุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอิเราะฮฺปฏิเสธคุณลักษณะอัลมักร์และอัลกัยดของ อัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากเห็นว่าคุณลักษณะดังกล่าวมิใช่คุณลักษณะที่ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์และ คุณลักษณะดังกล่าวมิใช่ด้วยกับพระประสงค์และความต้องการของพระองค์ นอกจากนี้ยังเป็น คุณลักษณะที่บ่งบอกถึงข้อตำหนิ ข้อบกพร่องซึ่งไม่เหมาะสมไม่คู่ควรกับพระองค์ ซึ่งพื้นฐานเดิมของ ความหมายอัลมักร์คือ เล่ห์กล เล่ห์เหลี่ยม ที่สามารถทำให้อันตรายเกิดขึ้นกับผู้อื่นได้ เป็นคุณลักษณะ ที่ต้องปฏิเสธและให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮฺ ﷻ และไม่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะอ้างอิงคุณลักษณะ ดังกล่าวไปยังอัลลอฮฺ ﷻ นอกจากนี้ในกรณีที่มีการกล่าวถึงลักษณะดังกล่าวในเชิงของการกล่าวร่วมกัน (Mar'iy, 1985 : 72) ¹ ดังนั้นอัลอะชาอิเราะฮฺจึงให้ความหมายอัลมักร์และอัลกัยดโดยการตีความและ ให้ความหมายเทียบเคียงกับไปสู่คุณลักษณะอัลอิรอะดะฮฺของอัลลอฮฺ ﷻ เพราะฉะนั้นความหมาย ของอัลมักร์และอัลกัยดของอัลลอฮฺ ﷻ จึงหมายถึง ความปรารถนาการลงโทษต่อบรรดาบ่าวที่ฝ่าฝืน (Ibn 'Atiyah, n.d : 792)

¹ ดูใน al-Bayḍawiy, n.d. : 3/57.

บทที่ 5

ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

5.1 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปล

การศึกษาเปรียบเทียบพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน โดย ฮะดีษที่ระบุพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ อย่างชัดเจนทั้งสามสายรายงานรวม 143 พระนาม โดยมี พระนามที่รายงานมาตรงกันจำนวน 53 พระนาม และพระนามที่แตกต่างกันมากถึง 90 พระนาม สำหรับพระนามที่รายงานมาตรงกันส่วนใหญ่เป็นพระนามที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานจำนวน 47 พระนาม และที่ถูกระบุไว้ในฮะดีษจำนวน 6 พระนาม ดังนั้น ผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบการให้ความหมายพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลเฉพาะพระนามที่มีปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน และเป็นพระนามที่ทั้งสามสายรายงานได้รายงานมาตรงกันเท่านั้น ผู้วิจัยได้ใช้การเปรียบเทียบในรูปของตาราง เพื่อให้เห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะความคล้ายคลึงหรือความแตกต่างที่เกิดขึ้นระหว่างผลงานแปลทั้งสี่ผลงานหรืออาจจะเป็นความคล้ายคลึงหรือความแตกต่างในผลงานเดียวกันก็ตาม โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงพระนามที่ต้องการศึกษาตามลำดับพยัญชนะอาหรับดังนี้

ตารางที่ 15 ตารางแสดงความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ

ลำดับ	พระนาม	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮุน	สมาคมา
1	الله	อัลเลาะห์	อัลลอฮ์	อัลเลาะห์	อัลลอฮ์
2	الْوَالِدُ	- องค์ปฐมกาล	- ทรงเป็นองค์ แรก	- ทรงเป็นองค์ แรก	- ทรงเป็นองค์ แรก
3	الْآخِرُ	- ทรงเป็นองค์ นิรันดร์กาล	- ทรงเป็นองค์ สุดท้าย	- ทรงเป็นองค์ สุดท้าย	- ทรงเป็นองค์ สุดท้าย
4	الْبَارِئُ	- ผู้ทรงบังเกิด	- ผู้ทรงให้บังเกิด โดยครบถ้วน	- ผู้สร้าง - ทรงประดิษฐ์	- ผู้ทรงให้บังเกิด
5	الْبَاطِنُ	- ทรงเป็นผู้เร้น ลับ	- ทรงเป็นองค์เร้น ลับ (อยู่พ้นญาณ วิสัยแห่งสภาพอัน แท้จริง)	- ทรงเป็น ภายใน	- ทรงเร้นลับ

ลำดับ	พระนาม	ถ้วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮะฮุน	สมาคมา
6	البصير	- ทรงเป็นองค์ แลเห็นยิ่ง - ทรงรู้เห็น - ทรงเล็งเห็น - ทรงประจักษ์ ยิ่ง	- ผู้ทรงเห็น - ผู้ทรงประจักษ์	- ทรงมองเห็น	- ผู้ทรงรู้เห็น - ผู้ทรงสอดส่อง
7	التَّوَّابُ	- พระผู้รับความ สำนึกผิด - พระองค์ทรง รับคำสารภาพ ผิด - ผู้รับซึ่งการ กลับใจ - ผู้ทรงยิ่งใน การสนองซึ่งคำ รับสารภาพ	- ผู้ทรงนโรโทษ โดยปราณี	- ผู้ทรงรับการ สารภาพผิด	- ผู้ทรงให้อภัย
8	الجَبَّارُ	- ผู้ทรงอำนาจ ยิ่ง	- ผู้ทรงบารบ และจัดให้ เรียบร้อย	- ทรงมหิทธิพล	- ผู้ทรงปราบให้ เรียบร้อย
9	الْحَقُّ	- พระองค์ทรง สัจจะ - องค์สัจจะอัน ชัดแจ้ง	- ผู้ทรงสัจจะ	- ผู้ทรงสัจจะ	- ผู้ทรงสัจจะ
10	الْحَنِيمُ	- ทรงสุขุมยิ่ง - ทรงปราณียิ่ง - ทรงเอ็นดูยิ่ง	- ผู้ทรงขันติ	- ทรงสุขุมยิ่ง	- ผู้ทรงหนักแน่น - ผู้ทรงขันติธรรม - ทรงอ่อนผันการ ลงโทษ

ลำดับ	พระนาม	ถ้วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮุน	สมาคมฯ
11	الحَيُّ	- ผู้เป็นองค์ นิรันดร - ทรงพระชนม์	- ผู้ทรงมีชีวิตอยู่ เสมอ - ผู้ทรงมีชีวิต - ผู้ทรงดำรงชีวิต อยู่เสมอ	- ทรงเป็นเสมอ - พระผู้ทรง ดำรงอยู่เป็นนิ - ทรงดำรงพระ ชนม์(ตลอดกาล)	- ผู้ทรงมีชีวิต - ผู้ทรงเป็นอยู่ เสมอ - ผู้ทรงดำรงชีวิต ตลอดกาล
12	الخَالِقُ	- ผู้ทรงสร้าง - ทรงบันดาล - ผู้ทรงบังเกิด	- ผู้ทรงสร้าง	- ผู้ทรงบันดาล	- ผู้ทรงบังเกิด - ผู้ทรงสร้าง
13	الحَيُّ	- ผู้ทรงรู้เท่าทัน ยิ่ง - ผู้ทรงตระหนัก - ทรงเป็นองค์ รอบรู้อย่าง ยิ่ง	- ผู้ทรงตระหนัก	- ทรงรอบรู้อย่าง ยิ่ง - ทรงตระหนัก ยิ่ง	- ผู้ทรงรอบรู้ อย่างละเอียดถี่ ถ้วน - ผู้ทรงรอบรู้ เชี่ยวชาญ - ผู้ทรงตระหนัก ยิ่ง
14	الرَّؤُوفُ	- ทรงเอ็นดู - ทรงเป็นองค์ อำนวยการ ไพศาล - ทรงเอื้ออารียิ่ง - ทรงกรุณา ยิ่ง - ทรงปราณี ยิ่ง	- ผู้ทรงเอ็นดู - ผู้ทรงปราณี เอ็นดู - ผู้ทรงอ่อนโยน	- ทรงปราณี - ทรงเมตตา ปราณี	- ผู้ทรงกรุณา ปราณี - ผู้ทรงเมตตา - ผู้ทรงเอ็นดู - ผู้ทรงอ่อนโยน
15	الرَّحْمَنُ	- ผู้ทรงเมตตา ยิ่งทั่วไป - ทรงยิ่งใน ความปราณี - ทรงไว้ซึ่งความ เมตตาสูงสุด	- ผู้ทรงกรุณา ปราณี	- ทรงเมตตา	- ผู้ทรงกรุณา ปราณี

ลำดับ	พระนาม	ถ้วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮะฮุน	สมาคมา
16	الرَّحِيمِ	- ทรงเมตตา เฉพาะ (แก่พวก มุอ์มินในโลก หน้า) - ทรงโปรด ปรานอย่างมาก - ทรงยิ่งใน ความปรานี - ทรงเป็นองค์ เมตตายิ่ง	- ผู้ทรงเมตตา เสมอ	- ทรงเมตตายิ่ง	- ผู้ทรงเมตตา เสมอ - ผู้ทรงเอ็นดู เมตตา
17	الرَّزَّاقُ	ผู้ประทานโชค ลาภอย่างยิ่ง	- ผู้ประทาน เครื่องยังชีพอย่าง เหลือหลาย	- ทรงประทาน โชคลาภ	- ผู้ประทาน ปัจจัยยังชีพอัน มากมาย
18	السَّلَامُ	- พระองค์ทรง พิสุทธิ์	- ผู้ทรงความสงบ สุข	- ทรงเป็น สันติภาพ	- ผู้ทรงความ ศานติสุข
19	السَّمِيعُ	- ผู้ทรงได้ยิน - พระองค์นั้น ทรงรับซึ่งคำขอ เสมอ	- ผู้ทรงได้ยิน	- ผู้ทรงได้ยิน	- ผู้ทรงได้ยิน
20	الشُّكُورُ	- ทรงขอบคุณ ยิ่ง	- ผู้ทรงประทาน รางวัลตอบแทน	- ทรงตอบแทน ผู้ที่กตัญญู	- ผู้ทรงชื่นชม(ต่อ ผู้จงรักภักดี)
21	الشَّهِيدُ	- ทรงเป็นองค์ พยาน - ทรงเห็น ประจักษ์ - ทรงเป็นสักขี พยาน - ทรงเป็นพยาน รู้เห็น	- ทรงเป็นพยาน	- ทรงเป็นสักขี พยาน	- ทรงเป็นสักขี พยาน - ทรงเป็นพยาน

ลำดับ	พระนาม	ถ้วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะอุณ	สมาคมา
22	الصَّمَدُ	- ทรงเป็นที่พึ่ง	- ทรงเป็นที่พึ่ง	- ทรงเป็นที่พึ่ง	- ทรงเป็นที่พึ่ง
23	الظَّاهِرُ	- ทรงเป็นผู้ เปิดเผย	- ทรงเป็นองค์ เปิดเผย (เรารู้ได้) จากคุณลักษณะ ของพระองค์)	- ทรงเป็น ภายนอก	- ทรงเปิดเผย
24	العَزِيزُ	- ทรงพละ ภาพ - ทรงเดชา ภาพ - ทรงเป็นองค์ อิทธิฤทธิ์ - ผู้ทรงอำนาจ ยิ่ง - ทรงอิทธิพล เด็ดขาด	- ผู้ทรงอำนาจ	- ผู้ทรงอำนาจ ยิ่ง	- ผู้ทรงเดชา ภาพ - ผู้ทรงอำนาจ
25	العَظِيمُ	- ทรง (ไว้ซึ่ง) เกียรติอัน) ใหญ่ หลวงยิ่ง - ผู้ทรงยิ่งใหญ่	- ผู้ทรงยิ่งใหญ่	- ผู้ทรงยิ่งใหญ่	- ผู้ทรงยิ่งใหญ่
26	العَلِيمُ	- ทรงรอบรู้ - ทรงรอบรู้ (อย่าง กว้างขวาง)	- ผู้ทรงรอบรู้	- ทรงรอบรู้ ยิ่ง - ทรงความรู้ เป็นที่สุด	- ผู้ทรงรอบรู้ - ผู้ทรงไว้ซึ่ง ความรู้
27	الْعَلِيُّ	- ทรง (มีอำนาจ บังคับ) สูงสุด - (ทรง เกียรติยศ) สูงส่ง - (ผู้ทรง อำนาจ) สูงส่งยิ่ง	- ทรงสูงสุด - ผู้ทรงสูงส่ง	- ผู้ทรงสูงส่ง ยิ่ง	- ผู้ทรงสูงส่ง - ทรงสูงสุด

ลำดับ	พระนาม	ตำแหน่ง สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮะฮุน	สมาคมา
28	العُفُورُ	- ทรงยิงด้วย การอภัย - ทรงเป็นองค์ อภัยยิ่ง	- ผู้ทรงอภัย	- ทรงให้อภัยยิ่ง	- ผู้ทรงอภัยโทษ - ผู้ทรงอภัย
29	العَيْيُ	- ทรงเป็นองค์ รวยล้น - พระเจ้าผู้ ร่ำรวยยิ่ง - องค์บริบูรณ์ ยิ่ง - เป็นองค์ยิ่ง ด้วยความ บริบูรณ์	- ผู้ทรงมีอย่าง เหลือหลาย - ทรงเหนือความ ต้องการ ใด ๆ - ผู้ทรงมั่งคั่งอย่าง เหลือหลาย - ผู้ไม่พึงสากล โลก - ทรงเหนือพัน ประชาชาติ ทั้งหลาย	- ผู้ทรงร่ำรวย - ทรงรวยยิ่ง	- ผู้ทรงมั่งมีอย่าง ล้นเหลือ - ทรงพอเพียง จากสิ่งใด ๆ - ไม่ทรงพึง ประชาชาติ ทั้งหลาย
30	الْمَادِرُ	- พระองค์นั้น ทรงพลัง - องค์มีพลัง ภาพ - ทรงอำนาจ	- ทรงอำนาจ	- ทรงเดชานุภาพ ภาพ - ทรงมหิทธานุภาพ ภาพ - ทรงอำนาจ	- ผู้ทรงสามารถ - ผู้ทรงอำนาจ
31	الْمِيُومُ	- ทรงเป็นองค์ ดำรงเอง(ในการ บริหารโลกอย่าง เข้มแข็ง)	- ผู้ทรงดำรง (พระองค์เองและ สรรพสิ่งอื่น)อยู่ นิกาล	- พระผู้ทรง ดำรงอยู่ด้วย พระองค์เอง	- ผู้ทรงบริหาร กิจการทั้งหลาย - พระผู้ทรงอมตะ
32	الْكِرِيمُ	- ทรงเผื่อแผ่ยิ่ง - ผู้ยิ่งใหญ่ ความกรุณา	- ผู้ทรง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ยิ่ง - ผู้ทรงเอื้อเอ็นดู	- ทรงเผื่อแผ่ยิ่ง นัก - ผู้ทรงเกียรติยิ่ง	- ผู้ทรงเอื้อกุล - ผู้ทรง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ยิ่ง

ลำดับ	พระนาม	ถ้วน สุพรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮุน	สมาคมา
33	اللَطِيفُ	- ทรงเป็นองค์ ยิ่งในความมี เวทนา - พระองค์ ปราณีต - ทรงเป็นองค์รู้ ซึ่ง (ในบรรดา กิจอันลับ) - ผู้ทรงห่วงใย ยิ่ง - ทรงอาทรยิ่ง	- ผู้ทรงแผ่ ละเอียด (เราหยัง ไม่ถึงด้วยอาการ สัมผัสทั้งห้า) - ทรงรอบรู้สิ่ง ละเอียดอ่อน ทั้งหมด - ผู้ทรงละมุน (รอบรู้ในการ บริหารทุกสิ่ง) - ผู้ทรงปราณี - ผู้ทรงเอ็นดู	- ทรงอ่อนโยน ยิ่ง - ทรงอาทรยิ่ง	- ผู้ทรงปราณี - ผู้ทรงรอบรู้ อย่างถึถ้วน - ทรงโปรดปราน - ผู้ทรงเอ็นดู
34	الْمُؤْمِنُ	- พระองค์ทรง ให้ความ ปลอดภัย	- ผู้ทรงประทาน ความปลอดภัย	- ทรงประสาท สันติภาพ	- ผู้ทรงคุ้มครอง การศรัทธา
35	الْمُتَعَالِ	- ทรงเป็นองค์ เลอเลิศยิ่ง	- ผู้ทรงสูงสุดยิ่ง	- ทรงสูงส่ง	- ผู้ทรงสูงส่งยิ่ง
36	الْمُتَكَبِّرِ	- พระองค์ทรง ยิ่งใหญ่	- ผู้ทรงความ ยิ่งใหญ่เกรียงไกร ยิ่ง	- ทรงยิ่งใหญ่	- ผู้ทรงความ ยิ่งใหญ่
37	الْمُجِيبُ	- พระองค์ทรง เป็นองค์ยิ่งใน การตอบสนอง	- ทรงตอบสนอง เสมอ	- ทรงสนองตอบ (คำขอทุกอย่าง)	- ผู้ทรงตอบรับ
38	الْمَجِيدُ	- พระองค์ทรง ศักดิ์านภาพยิ่ง - ทรงยิ่งใน เกียรติคุณ	- ผู้ทรงไพโรจน์	- ทรงเกียรติคุณ ยิ่ง - ผู้ทรงมีเกียรติ ศักดิ์อันสูงส่งยิ่ง	- ผู้ทรงประเสริฐ ยิ่ง
39	الْمُحْيِي	- พระผู้ทรงชุบ ชีวิต	- ผู้ทรงให้ชีวิต	- พระผู้ทรงชุบ ชีวิต	- ผู้ทรงให้มีชีวิต

ลำดับ	พระนาม	ถ้วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮะฮุน	สมาคมา
40	المُصَوِّرُ	- ผู้ทรงกำหนด รูปร่าง	- ผู้ทรงทำให้เป็น รูปร่าง	- ทรงกำหนดรูป สัณฐาน	- ผู้ทรงทำให้เป็น รูปร่าง
41	المُهَيِّمُ	- พระองค์ทรง สังเกต	- ผู้ทรงปกป้อง จากภัยอันตราย	- ทรงควบคุม	- ผู้ทรงปกป้อง รักษาความ ปลอดภัย
42	النُّورُ	- ทรงเป็นรัศมี	- ทรงเป็นแสง สว่าง	- ทรงเป็นรัศมี	- ทรงเป็นดวง ประทีป
43	الهَادِي	- ทรงเป็นผู้ชี้แนะ	- ผู้นำทาง	- ทรงเป็นผู้ชี้แนะ	- ผู้แนะทาง ฮิदाเยฮฺ
44	الْوَّاحِدُ	- ทรงเอกะ - องค์เดียว	- ผู้ทรงเอกะ	- ผู้ทรงเอกะ - ผู้ทรงหนึ่งเดียว - ผู้ทรง เอกานุภาพ	- ผู้ทรงเอกะ - เอกองค์
45	الْوَدُودُ	- ทรงรักและ สงสารยิ่ง - ทรงเป็นองค์ รักใคร่ยิ่ง	- ผู้ทรงรักโดย ปราณี - ผู้ทรงรักปราณี เสมอ	- ทรงอาลัยยิ่ง - ทรงอาลัยรัก ยิ่ง	- ผู้ทรงรักใคร่ - ผู้ทรงรักใคร่ ปราณี
46	الْوَكِيلُ	- ทรงเป็นที่ฝาก ฝังอันเยี่ยมยิ่ง นัก - พระผู้พิทักษ์ ยิ่ง - ทรงเป็นองค์ อารักข์ยิ่ง - เป็นองค์รับ มอบหมาย - เป็นองค์พยาน	- ผู้ทรงพิทักษ์	- ผู้รับ มอบหมาย - ผู้ถูก มอบหมาย	- ผู้รับมอบหมาย - ผู้ทรงคุ้มครอง รักษา - เป็นผู้ได้รับ มอบหมายให้ คุ้มครองรักษา
47	الْوَهَّابُ	- องค์พระผู้ ประทานเสมอ	- ผู้ทรงประทาน อย่างกว้างขวาง	- ทรงยิ่งในการ ประทาน	- ผู้ทรงประทาน ให้อย่างมากมาย

จากการศึกษาเปรียบเทียบความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ ทั้ง 4 ผลงาน สรุปได้ว่า

1. พระนาม “الله” หรือลัฟฎุลญะลาละฮ์ ให้ความหมายโดยการทับศัพท์ แต่ใช้การปริวรรตอักษรแตกต่างกัน เนื่องด้วยในขณะนั้นยังมิได้มีหน่วยงานและองค์กรใดกำหนดหลักเกณฑ์การปริวรรตอักษรอาหรับไทย แต่อย่างไรก็ตามก็พบว่าผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับปริวรรตอักษรลัฟฎุลญะลาละฮ์ตรงกับการปริวรรตอักษรของดิเรก

2. “الْوَالِدُ” ส่วนให้ความหมายว่า “องค์ปฐมกาล” ในขณะที่ผู้แปลอีก 3 ผลงาน ให้ความหมายตรงกันว่า “ทรงเป็นองค์แรก”

3. “الْآخِرُ” ส่วนให้ความหมายว่า “ทรงเป็นองค์นิรันดรกาล” ในขณะที่ผู้แปลอีก 3 ผลงาน ให้ความหมายตรงกันว่า “ทรงเป็นองค์สุดท้าย”

4. “الْبَارِئُ” ผู้แปลให้ความหมายตรงกันว่า “ผู้ทรงบังเกิด” นอกจากวินัยที่ให้ความหมายว่า “ทรงประดิษฐ์” และในบางครั้งให้ความหมายว่า “ผู้สร้าง”

5. “الْبَاطِنُ” ผู้แปลให้ความหมายว่า “ทรงเป็นผู้เร้นลับ” นอกจากวินัยที่ให้ความหมายว่า “ทรงเป็นภายใน”

6. “الْبَصِيرُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ให้ความหมายที่ตรงกันแม้ว่าจะใช้คำที่แตกต่างกันก็ตาม

7. “التَّوَّابُ” วินัยให้ความหมายว่า “ผู้รับความสำนึกผิด” และ “ทรงรับคำสารภาพผิด” ในขณะที่สมาคมนักให้ความหมายที่ใกล้เคียงกับดิเรก แม้ว่าจะใช้คำที่แตกต่างกันก็ตาม เมื่อพิจารณาจากความหมายพบว่า ส่วนและวินัยให้ความหมายว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงรับการสำนึกผิดและสารภาพผิด ในขณะที่ดิเรกและสมาคมนักให้ความหมายในเชิงการให้อภัย

8. “الْجَبَّارُ” สมาคมนักให้ความหมายตรงกับดิเรก แม้ว่าจะใช้คำที่แตกต่างกัน คำว่า บำราบหมายถึง ปราบ ทำให้ราบ ทำให้กลัว (ราชบัณฑิตยสถาน , 2542 : 626) ซึ่งตรงกับสมาคมนัก ให้ความหมายว่า ผู้ทรงปราบให้เรียบร้อย

9. “الْحَقُّ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ใช้คำในการให้ความหมายที่ตรงกัน

10. “الْحَلِيمُ” วินัยให้ความหมายว่า “ทรงสุ่มเยิง” เพียงความหมายเดียวซึ่งตรงกับ ความหมายหนึ่งของส่วน ส่วนสมาคมนัก ให้ความหมายว่า “ผู้ทรงขันติธรรม” ซึ่งสอดคล้องกับดิเรกที่ ให้ความหมายว่า “ผู้ทรงขันติ”

11. “الْحَيُّ” วินัยให้ความหมายว่า “พระผู้ทรงดำรงอยู่เป็นนิจ” และ “ทรงดำรงพระชนม์” ซึ่งตรงกับความหมายที่ส่วนได้ให้ไว้ว่า “ผู้เป็นองค์นิรันดร” และ “ทรงพระชนม์” ในขณะที่สมาคมนัก ให้ความหมายสอดคล้องกับดิเรกว่า “ผู้ทรงมีชีวิต” และ “ผู้ทรงดำรงชีวิตตลอดกาล”

12. “الْحَالِقُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงานได้ให้ความหมายสอดคล้องกันแม้ว่าจะใช้คำที่ต่างกันเช่น ผู้ทรงสร้าง ผู้ทรงบังเกิด ผู้ทรงบันดาล
13. “الْحَبِيرُ” ผู้แปลใช้คำในการให้ความหมายตรงกันว่า “ผู้ทรงตระหนักรู้” ซึ่งหมายถึง รู้ประจักษ์ชัด รู้ชัดแจ้ง (ราชบัณฑิตยสถาน , 2542 : 428) แต่ก็ยังพบว่าวินัยได้ให้ความหมายหนึ่งตรงกับตัวน คือ “ทรงรอบรู้ยิ่ง”
14. “الرَّؤُوفُ” ผู้แปลเลือกใช้ความหมายที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทของคำที่อยู่ก่อนและหลังพระนามดังกล่าว และความหมายที่ผู้แปลทั้ง 4 ผลงานเลือกใช้ตรงกันคือ “ผู้ทรงกรุณา ปราณี”
15. “الرَّحْمَنُ” วินัยเลือกใช้คำในการให้ความหมายที่ตรงกับตัวนว่า “ทรงเมตตา” ในขณะที่สมาคมฯ เลือกใช้คำที่สอดคล้องดีเร็กว่า “ผู้ทรงกรุณาปราณี”
16. “الرَّحِيمُ” เป็นอีกพระนามหนึ่งที่ตัวนเลือกใช้คำที่หลากหลายในการให้ความหมาย โดยที่ผู้แปลอีก 3 ผลงานเลือกคำที่มีความหมายสอดคล้องกับตัวน แต่อย่างไรก็ตามสมาคมฯ ก็ยังให้ความหมายที่ตรงกับดีเร็กว่าโดยให้ความหมายว่า “ผู้ทรงเมตตาเสมอ”
17. “الرَّزَّاقُ” วินัยให้ความหมายว่า “ทรงประทานโชคลาภ” ซึ่งสอดคล้องกับตัวน ในขณะที่สมาคมฯ ให้ความหมายว่า “ผู้ประทานปัจจัยยังชีพอันมากมาย” ซึ่งสอดคล้องกับดีเร็กว่าที่ให้ความหมายว่า “ผู้ประทานเครื่องยังชีพอย่างเหลือหลาย”
18. “السَّلَامُ” ผู้แปลเลือกใช้คำในการให้ความหมายที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายที่สอดคล้องกัน นอกจากตัวนที่ให้ความหมายว่า “ทรงพิสุทธิ์” ซึ่งหมายถึง บริสุทธิ์ สะอาด สุกใส (ราชบัณฑิตยสถาน , 2542 : 792) ซึ่งแตกต่างจากผู้แปลคนอื่น ๆ
19. “السَّمِيعُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงานเลือกใช้คำในการให้ความหมายที่ตรงกันว่า “ผู้ทรงได้ยิน”
20. “الشَّكُورُ” ผู้แปลเลือกใช้คำในการให้ความหมายที่แตกต่างกัน แต่ให้ความหมายที่สอดคล้องกัน
21. “الشَّهِيدُ” ตัวนใช้คำที่หลากหลายในการให้ความหมายซึ่งสามารถสรุปได้ในสองความหมายคือ พระองค์ทรงเป็นพยาน และพระองค์ทรงเห็นประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผู้แปลอีก 3 ผลงาน คือ “พระองค์ทรงเป็นสักขีพยาน”
22. “الصَّمَدُ” ผู้แปลให้ความหมายที่ตรงกันทั้ง 4 ผลงาน “พระองค์ทรงเป็นที่พึ่ง”

23. “الظَّاهِرُ” ผู้แปลเลือกใช้คำมาให้ความหมายที่สอดคล้องกันว่า “พระองค์ทรงเป็นผู้ที่เปิดเผย” ซึ่งสามารถรู้ได้จากคุณลักษณะของพระองค์ ส่วนวินัยให้ความหมายว่า “ผู้ทรงเป็นภายนอก” จึงไม่สามารถให้ความเข้าใจกับผู้อ่านได้ว่าพระองค์ทรงเป็นอย่างไร

24. “الْعَزِيزُ” ส่วนใช้คำที่หลากหลายในการให้ความหมายซึ่งปรากฏบางคำที่ตรงกับความหมายของผู้แปลคนอื่น ๆ คือ “ผู้ทรงอำนาจยิ่ง”

25. “الْعَظِيمُ” ผู้แปลให้ความหมายที่ตรงกันทั้ง 4 ผลงาน “ผู้ทรงยิ่งใหญ่”

26. “الْعَلِيمُ” ผู้แปลให้ความหมายที่ตรงกันทั้ง 4 ผลงาน “ผู้ทรงรอบรู้”

27. “الْعَلِيُّ” ผู้แปลให้ความหมายที่ตรงกันทั้ง 4 ผลงาน โดยที่สมาคมาเลือกใช้คำเพื่อให้ความหมายที่ตรงกับดิเรกถึงสองคำคือ “ทรงสูงสุด” และ “ทรงสูงส่ง”

28. “الْعَفُورُ” วินัยเลือกใช้คำที่สอดคล้องกับตัวนแม้ว่าจะมีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งคำจาก “ทรงยิ่งด้วยการอภัย” เป็น “ทรงให้อภัยยิ่ง”

29. “الْعَبِيُّ” วินัยเลือกใช้คำที่สอดคล้องกับตัวนว่า “ผู้ทรงร่ำรวย” ในขณะที่สมาคมาเลือกใช้คำที่ว่า “ผู้ทรงมั่งมีอย่างสิ้นเหลือ” ซึ่งสอดคล้องและใกล้เคียงกับดิเรกซึ่งใช้คำว่า “ผู้ทรงมีอย่างเหลือหลาย” และ “ทรงพอเพียงจากสิ่งใด ๆ” กับ “ทรงเหนือความต้องการใด ๆ” และ “ไม่ทรงพึงประชาชาติทั้งหลาย” กับ “ทรงเหนือพันประชาชาติทั้งหลาย”

30. “الْمَأْدِرُ” ผู้แปลเลือกใช้คำในการให้ความหมายที่แตกต่างกัน นอกจากสมาคมาที่เลือกใช้คำว่า “ทรงอนุภาพ” ซึ่งตรงกับคำที่ดิเรกนำมาใช้ให้ความหมาย

31. “الْمَقِيُومُ” วินัยเลือกใช้คำมาให้ความหมายว่า “พระผู้ทรงดำรงด้วยพระองค์เอง” ซึ่งสอดคล้องกับตัวนว่า “ทรงเป็นองค์ดำรงเอง” เช่นเดียวกับที่สมาคมา เลือกใช้คำว่า “พระผู้ทรงอมตะ” ซึ่งสอดคล้องกับดิเรกว่า “ผู้ทรงดำรงอยู่นิจกาล”

32. “الْمَكْرِيمُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน เลือกใช้คำที่ให้ความหมายที่ตรงกันด้วยคำว่า “ผู้ทรงเอื้อเพื่อเอื้อแผ่”

33. “الْمَلِيطُ” วินัยเลือกใช้คำที่สอดคล้องกับตัวนว่า “ทรงอาทรยิ่ง” ในขณะที่สมาคมา เลือกใช้คำที่หลากหลายที่สอดคล้องกับดิเรกเช่น ผู้ทรงปรานี ผู้ทรงเอ็นดู ผู้ทรงรอบรู้อย่างถี่ถ้วน

34. “الْمُؤْمِنُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน เลือกใช้คำในการให้ความหมายที่แตกต่างกัน นอกจากตัวนกับดิเรกที่ให้ความหมายตรงกันว่า “ผู้ทรงประทานความปลอดภัย”

35. “الْمُتَعَالِي” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ได้ให้ความหมายตรงกันหรือใกล้เคียงกัน โดยให้ความหมายว่า “ทรงสูงส่งยิ่ง” “ทรงสูงสุดยิ่ง” และ “ทรงเลอเลิศยิ่ง”

36. “الْمَنَّكِرُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ได้ให้ความหมายตรงกันว่า “ผู้ทรงยิ่งใหญ่”
37. “الْمُجِيبُ” ผู้แปลเลือกใช้คำมาให้ความหมายที่สอดคล้องกัน แม้ว่าจะใช้คำที่ต่างกันก็ตาม
38. “الْمَجِيدُ” วินัยให้ความหมายว่า “ทรงเกียรติคุณยิ่ง” ซึ่งสอดคล้องกับตอนที่ให้ความหมายว่า “ทรงยิ่งในเกียรติคุณ” แม้ว่าจะปรับเปลี่ยนตำแหน่งคำก็ตาม แต่โดยความหมายแล้วสอดคล้องกันอย่างยิ่ง
39. “الْمُخِي” วินัยได้ให้ความหมายที่ตรงกับตอนที่ “พระเจ้าทรงชุบชีวิต” ในขณะที่สมาคมา ให้ความหมายว่า “ผู้ทรงให้ชีวิต” ซึ่งตรงกับความหมายที่ดิเรกกล่าวไว้
40. “الْمُصَوِّرُ” วินัยให้ความหมายว่า “ทรงกำหนดรูปร่าง” ซึ่งสอดคล้องกับตอนที่ให้ความหมายว่า “ทรงกำหนดรูปร่าง” ในขณะที่สมาคมา และดิเรกให้ความหมายตรงกันว่า “ผู้ทรงทำให้เป็นรูปร่าง”
41. “الْمُهَيِّمُ” ผู้แปลให้ความหมายที่แตกต่างกันมาก นอกจากสมาคมา กับดิเรกที่ให้ความหมายไว้ใกล้เคียงกันมากเช่นกัน คือ “ผู้ทรงปกป้องรักษาความปลอดภัย” กับ “ผู้ทรงปกป้องภัยอันตราย”
42. “النُّورُ” วินัยให้ความหมายว่า “ทรงเป็นรัศมี” ซึ่งสอดคล้องกับตอนที่ให้ความหมายว่า “ทรงเปรมรัศมี”
43. “الْهَادِي” ผู้แปลเลือกใช้คำในการให้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน โดยวินัยได้ให้ความหมายที่เป็นคำเดียวกับตอนที่ “ทรงเป็นผู้ชี้แนะ” ในขณะที่สมาคมา ให้ความหมายว่า “ผู้แนะทางฮิยาฮะฮะ” ซึ่งใกล้เคียงกับที่ดิเรกให้ไว้ว่า “ผู้นำทาง”
44. “الْوَاحِدُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน เลือกใช้คำที่ตรงกันในการให้ความหมายว่า “ผู้ทรงเออะ”
45. “الْوَدُودُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน เลือกใช้คำเพื่อให้ความหมายที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายที่สอดคล้องกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรัก
46. “الْوَكِيلُ” ตอนที่และดิเรกให้ความหมายที่ใกล้เคียงกันว่า “ผู้ทรงพิทักษ์” และสมาคมา กับวินัยให้ความหมายตรงกันว่า “ผู้รับมอบหมาย”
47. “الْوَهَّابُ” ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน เลือกใช้คำเพื่อให้ความหมายที่ตรงกันว่า “ผู้ทรงประทาน” ให้อย่างมากมาย อย่างกว้างขวาง และสม่ำเสมอ

เมื่อพิจารณาความหมายพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งผู้บันทึกฮะดีษได้รายงานมาตรงกันทั้ง 47 พระนาม สรุปได้ว่า ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ให้ความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้คำที่ตรงกันจำนวน 12 พระนาม และให้ความหมายด้วยคำที่มีความหมายสอดคล้องกันจำนวน 8 พระนาม และปรากฏพระนามที่ผู้แปลให้ความหมายตรงกันใน 3 ผลงาน จำนวน 6 พระนาม อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงความเหมือนและความสอดคล้องกัน พบว่า วินัยเลือกใช้คำในการให้ความหมายพระนามที่ตรงหรือสอดคล้องกับความหมายที่ตนได้ไว้จำนวน 15 พระนาม ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นสิ่งที่ปกติเนื่องจากวินัยเป็นลูกศิษย์ของต่วนและเคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานย่อมที่จะได้รับความรู้และได้ซึมซับงานด้านการแปลและทำให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากต่วน แต่เมื่อพิจารณาถึงความเหมือนหรือความสอดคล้องของความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ สำหรับสมาคมฯ กับดิเรก พบว่ามีพระนามที่สมาคมฯ ให้ความหมายตรงกับดิเรกจำนวน 14 พระนาม และความหมายที่สอดคล้องกันจำนวน 6 พระนาม ผู้วิจัยเห็นว่าสาเหตุที่ทำให้สมาคมฯ ให้ความหมายพระนามที่ตรงและสอดคล้องกับดิเรกทั้ง ๆ ที่เป็นคู่อริกันเนื่องจากว่าในอดีตดิเรกและกลุ่มผู้แปลของสมาคมฯ เคยเป็นมิตรสหายกัน ได้รับวิชาความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับจากนักวิชาการกลุ่มเดียวกัน จึงย่อมที่จะได้รับอิทธิพลและความรู้มาใกล้เคียงกันโดยเฉพาะเรื่องการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังจะสังเกตได้จากการปริวรรตอักษรลัฟซุลญะลาละฮ์

5.2 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปล

การศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 4 ผลงาน โดยศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบในด้านแนวคิด ความเชื่อของแต่ละผลงานว่า สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟหรือเคาะลัฟอย่างไร แต่ละผลงานแปลนั้นมีแนวคิดความเชื่อที่สอดคล้องเหมือนกันและแตกต่างกันอย่างไร ตลอดจนศึกษาเปรียบเทียบถึงการนำถ้อยคำภาษาไทยมาใช้ในการถ่ายทอดความหมายและการอธิบาย โดยผู้วิจัยได้นำเสนอการศึกษาเปรียบเทียบด้วยตาราง เพื่อให้ประจักษ์ถึงความเหมือนและความแตกต่างของผลงานแปลที่ต้องการศึกษา ดังนี้

5.2.1 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอันนัฟส (النفس)

ตารางที่ 16 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอันนัฟส

ลำดับ	อายาต ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮะฮุน	สมาคมา
1	وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ ¹	และอัลเลาะห์ จะทรงเตือน พวกเจ้าให้ เกรงการ <u>ลงโทษของ</u> <u>พระองค์</u>	และอัลลอฮ์ ทรงเตือน สำทับสูเจ้า (ให้ยำเกรง) ต่อพระองค์ (<u>ถึง</u> <u>ถึงการตัดสิน</u> <u>ในปรโลก</u>)	และอัลเลาะห์ ทรงกำชับพวก เจ้าให้เกรง <u>กลัวพระองค์</u> เพียงอย่าง เดียว	และอัลลอฮ์ ทรงเตือนพวก เจ้าให้ยำเกรง <u>พระองค์</u>
2	وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ ²	แต่ข้าพระองค์ ไม่รู้สิ่งที่ พระองค์ทรง รู้ <u>อยู่ในส่วน</u> พระองค์	และฉันไม่ ทราบที่อยู่ใน จิต(หรือความ รอบรู้)ของ พระองค์	แต่ข้าพเจ้าไม่ รู้สิ่งที่อยู่ใน เจตนาของ พระองค์	และข้า พระองค์ไม่รู้ สิ่งที่อยู่ในใจ ของพระองค์
3	كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ ³	องค์พระผู้ อภิบาลแห่ง พวกท่านได้ ทรงจารึกเรื่อง ความเมตตา ปรานีเป็น เกณฑ์ <u>สำหรับ</u> <u>พระองค์ไว้</u> แล้ว	พระผู้อภิบาล ของพวกท่าน ได้ทรงกำหนด ความเมตตา (เป็น คุณลักษณะ) <u>แก่พระองค์</u>	องค์อภิบาล ของพวกท่าน ได้ทรงลิขิต เมตตาธิคุณไว้ <u>เฉพาะที่</u> <u>พระองค์</u>	พระเจ้าของ พวกเจ้าได้ กำหนดการ เอ็นดูเมตตาไว้ <u>บนตัวของ</u> <u>พระองค์</u>

¹ สุเราะฮ์อาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 28 และอายะฮ์ที่ 30² สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 116³ สุเราะฮ์อัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 54

ลำดับ	อายาท ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ติเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮุน	สมาคมา
4	¹ <u>وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي</u>	และข้าได้ เลือกเจ้า <u>เพื่อ</u> <u>ข้า</u>	และ(เมื่อได้ มาถึงที่นี่)ฉัน ได้เลือกเจ้า เพื่อ(กิจการ) ของฉัน	และข้าได้ คัดเลือกเจ้าไว้ เป็น (ศาสน ทูต) <u>สำหรับ</u> ข้าเอง	และข้าได้ เลือกเจ้าไว้ (เป็นศาสน ทูต) <u>สำหรับตัว</u> ข้า

จากตารางที่ 16 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายของคำว่าอันนัฟสจากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน ผู้วิจัยพบว่าส่วน สุวรรณศาสตร์ ได้ให้ความหมายคำว่าอันนัฟสในสุเราะฮออะอิมรอนอายะฮที่ 28 และอายะฮที่ 30 เหมือนกันโดยให้ความหมายว่า คือการลงโทษของพระองค์ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฮ และในสุเราะฮฮอัลมาอิดะฮฮส่วนให้ความหมายคำว่าอันนัฟสหมายถึงความรู้ของพระองค์ซึ่งก็สอดคล้องกับความหมายที่อุละมาอ์อัลอะชาอีเราะฮฮได้อรรถาธิบายไว้เช่นกัน

ในขณะที่ติเรก กุลสิริสวัสดิ์ ให้ความหมายคำว่าอันนัฟสในสุเราะฮฮออะอิมรอนหมายถึงชาติของพระองค์ แต่ก็ได้อรรถาธิบายว่าให้ยำเกรงต่อพระองค์ไว้ในวงเล็บว่า “ยำเกรงการตัดสินในโลกอาคีเราะฮฮ” เช่นเดียวกับในสุเราะฮฮอัลมาอิดะฮฮแม้ว่าติเรกจะให้ความหมายคำว่าอันนัฟสหมายถึงจิตใจ แต่ก็ได้อรรถาธิบายไว้ในวงเล็บว่าหมายถึงความรอบรู้ ซึ่งสอดคล้องกับการอรรถาธิบายของอัลอะชาอีเราะฮฮ

สำหรับวินัย สมะฮุนและสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ได้อรรถาธิบายคำว่าอันนัฟสเหมือนกันว่าหมายถึงชาติของพระองค์

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบการให้ความหมายและการอรรถาธิบายคำว่าอันนัฟสของอัลลอฮฮ ﷻ สรุปได้ว่า ส่วนและติเรกได้ให้ความหมายคำว่าอันนัฟสที่สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฮที่อรรถาธิบายไว้ว่าหมายถึง การลงโทษและความรอบรู้ของพระองค์ ในขณะที่วินัยและสมาคมาให้ความหมายคำว่าอันนัฟสตามถ้อยคำที่ปรากฏสอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ

¹ สุเราะฮฮออะอิมรอน อายะฮที่ 41

5.2.2 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลวัจญ์ฮฺ (الوجه)

ตารางที่ 17 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลวัจญ์ฮฺ

ลำดับ	อายต ศีพาท	ตัวน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะมะฮุน	สมาคมา
1	فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا فَثَمَّ وَجْهُ اللَّهِ ¹	ไม่ว่าหันแห่งใด ที่พวกเจ้าหันไป ในเวลาละหมาด ตามคำสั่งของ พระองค์ ที่นั่น แหละเป็นทิศ ที่อัลเลาะห์ ทรง ยินดีที่จะให้เป็น กิบลัต(ชุมทิศ)	ไม่ว่าสุเจ้าจะ หันหน้าไปทาง ใด ดั่งนั้นที่นั่น จะมีการสถิต ของอัลลอฮฺ (คือมีพระองค์ อยู่)	ดั่งนั้นไม่ว่า พวกเจ้าจะหัน ไปทางใดก็ ตาม ณ ที่นั่น ย่อมเป็นที่ สถิตแห่ง อัลเลาะห์	ดั่งนั้นพวกเจ้า จะผินไปทาง ไหน ที่นั่น แหละคือพระ พักตร์ ของอัลลอฮฺ
2	وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ ²	ผู้ซึ่งมีความ อดทน ที่จะ ปฏิบัติภารกิจดี อดทนต่อปวง ภัยและอดทน ต่อการงดเว้น กรรมชั่วเพราะ หวังจะได้กุศล และ ความ ปราโมทย์ จาก องค์พระผู้ อภิบาลของพวกเขา	และบรรดาผู้ อดทน แสวงหาความ โปรดปราน ของพระผู้ อภิบาลของ เขาทั้งหลาย	และบรรดาผู้ ที่อดทนเพื่อ แสวงหา (ความโปรด ปรานจาก) องค์อภิบาล ของพวกเขา	และบรรดาผู้ อดทนโดยหวัง พระพักตร์(ความโปรด ปรานจาก) ของพระ เจ้าของพวกเขา

¹ สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 115² สุเราะฮ์อัลเราะฮุด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 22

ลำดับ	อายาท ศีฟาต	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮุน	สมาคมฯ
3	كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ ¹	ทุก ๆ สิ่งย่อม พินาศสิ้น ยกเว้น <u>พระองค์</u> เท่านั้น	ทุกสิ่งจะ พินาศสิ้น เว้น แต่ <u>พระองค์</u> (ตามศัพท์ แปลว่า พระ พักตร์ของ พระองค์)	ทุก ๆ สิ่งย่อม หายนะสิ้น นอกจาก <u>พระองค์</u> เท่านั้น	ทุกสิ่งย่อม พินาศ นอกจาก <u>พระ</u> <u>พักตร์</u> ของ พระองค์
4	وَيَبْقَى وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَإِكْرَامِ ²	จะมีก็ <u>เพียงพระ</u> <u>ผู้ทรงอภิบาล</u> <u>ของพวกเจ้าผู้</u> ทรงสูงส่ง ผู้ทรง เกียรติและทรง โปรดปรานแก่ ศรัทธาเท่านั้นที่ ทรงความเป็น อมตะอยู่	และจะยังคง เหลืออยู่ เฉพาะ <u>พระ</u> พักตร์แห่ง พระ <u>ผู้อภิบาล</u> ของเจ้า ผู้ทรง เกริกก้อง และ ทรงกิตติคุณ	และคงเหลือ เป็นอมตะ อยู่ <u>เพียงองค์</u> <u>อภิบาลของ</u> <u>เจ้า ผู้ทรง</u> เกรียงไกรและ ทรงเกียรติ	และ <u>พระ</u> <u>พักตร์</u> ของ <u>พระ</u> <u>เจ้าของเจ้าผู้</u> ทรงยิ่งใหญ่ ผู้ทรงโปรด ปรานเท่านั้นที่ จะยังคง เหลืออยู่ ³
5	إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّي الْأَعْلَى ⁴	นอกจากเขาจะ กระทำเพื่อ แสวงหาความ โปรดปรานของ องค์อภิบาลผู้ สูงส่งที่สุด	นอกจากว่า เพื่อแสวง ความโปรด ปรานจากพระ ผู้อภิบาลของ เขา ผู้ทรง สูงส่งยิ่ง	นอกจาก(เขา กระทำไปนั้น) เพื่อแสวงหา <u>พระผู้ทรง</u> <u>อภิบาลอัน</u> <u>สูงส่ง</u> ของเขา ด้วยความ บริสุทธิ์ใจ	นอกจากว่า เพื่อแสวง ความโปรด ปรานจากพระ เจ้าของเขาผู้ ทรงสูงส่ง เท่านั้น

¹ สุเราะฮ์อัลเกาะศอศ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 88

² สุเราะฮ์อิรเราะฮมาน อายะฮ์ที่ 27

³ อรรถาธิบายไว้ในเชิงอรรถว่า “พระพักตร์ของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นคุณลักษณะที่มีอุมินทุกคนต้องศรัทธาตามความเป็นจริงที่เหมาะสมกับพระองค์ ไม่อนุญาตให้นำไปเปรียบเทียบหรือตีความเป็นอื่นตามแนวทางของสะลัฟ”

⁴ สุเราะฮ์อัลลัลล อายะฮ์ที่ 20

จากตารางที่ 17 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า ส่วน สุวรรณศาสตร์ ให้ความหมายเทียบเคียงกับคำว่าอัลวัลญูฮ์ที่แตกต่างกันในแต่ละอายะฮ์ โดยในสูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ “فَسَمَّ وَجْهَ اللَّهِ” หมายถึงซุมทิส ในสูเราะฮ์ อีร์เราะด หมายถึงกุศล ผลบุญ ในสูเราะฮ์อัลเกาะศอศและสูเราะฮ์อีร์เราะห์มานหมายถึงชาติของพระองค์ และในสูเราะฮ์อัลลัฮ์ล หมายถึงความโปรดปราน ซึ่งตัวนี้ได้ให้ความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์ทั้ง 5 อายะฮ์ สอดคล้องกับการอธิบายความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์ของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์

สำหรับติเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้ให้ความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์ในสูเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ “فَسَمَّ وَجْهَ اللَّهِ” หมายถึงมีการสถิตของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ และอธิบายว่ามีพระองค์อยู่ส่วนในสูเราะฮ์อีร์เราะดและในสูเราะฮ์อัลลัฮ์ล “إِنِّيغَاءَ وَجْهِهِ” หมายถึงการแสวงหาความโปรดปราน และในสูเราะฮ์อัลเกาะศอศ “لَا وَجْهَ” หมายถึงชาติของพระองค์และอธิบายในวงเล็บว่าพระพักตร์ ในขณะที่สูเราะฮ์อีร์เราะห์มาน ติเรกให้ความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์ตามถ้อยคำที่ปรากฏว่าหมายถึงพระพักตร์ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าติเรกได้ให้ความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์ในบางอายะฮ์สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ และเลือกใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงกับอายะฮ์อื่นๆ

ในขณะที่วินัย สมะฮอน ให้ความหมาย “فَسَمَّ وَجْهَ اللَّهِ” หมายถึงที่สถิตแห่งอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งสอดคล้องกับติเรก และในสูเราะฮ์อีร์เราะดให้ความหมายว่าความโปรดปราน สำหรับคำว่าอัลวัลญูฮ์ในสูเราะฮ์อัลเกาะศอศ อีร์เราะฮ์มานและอัลลัฮ์ล วินัยให้ความหมายว่าหมายถึงชาติของอัลลอฮ์ ﷻ

สำหรับสมาคมฯ ได้ให้ความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์ในทุกสูเราะฮ์ตามถ้อยคำที่ปรากฏซึ่งหมายถึงพระพักตร์ และในสูเราะฮ์อีร์เราะดได้ให้ความหมายอัลวัลญูฮ์ว่าหมายถึงความโปรดปราน

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายของคำว่าอัลวัลญูฮ์จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงานสรุปได้ว่า ตัวนี้ได้ให้ความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์โดยใช้แนวทางของเคาะลัฟในทุก ๆ อายะฮ์ ในขณะที่ติเรกให้ความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์ในบางอายะฮ์สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟและในบางอายะฮ์เลือกใช้ความหมายเทียบเคียง สำหรับสมาคมฯ นั้นได้ถ่ายทอดความหมายคำว่าอัลวัลญูฮ์ตามถ้อยคำที่ปรากฏโดยไม่บิดเบือนหรือให้ความหมายที่ผิดไปจากถ้อยคำที่ปรากฏ นอกจากสูเราะฮ์อัลลัฮ์ลที่ให้ความหมายว่า ความโปรดปราน

5.2.3 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลยัด (يد)

ตารางที่ 18 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลยัด

ลำดับ	อายาต ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะมะฮุน	สมาคมา
1	¹ إِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ	จงกล่าวเถิดว่า แท้จริงการ อำนวยให้ พิเศษนั้นอยู่ที่ อำนาจของ อัลเลาะห์	แท้จริง ความ โปรดปรานนั้น อยู่ในพระหัตถ์ ของอัลลอฮ์	แท้จริงความ โปรดปรานอยู่ ในอำนาจ ของอัลเลาะห์	แท้จริงความ โปรดปรานนั้น อยู่ ณ พระ หัตถ์ ของอัลลอฮ์
2	² يَدُ اللَّهِ فَرْقٌ أَيْدِيهِمْ	อันพระหัตถ์ แห่งอัลเลาะห์ หมายถึงความ ช่วยเหลือ พลาญภาพ และความ โปรดปราน ของพระองค์ ย่อมอยู่เหนือ มือของพวกเขา เขา	พระหัตถ์ (หมายถึง อำนาจ) ของอัลลอฮ์ ทรงอยู่เหนือ มือของพวกเขา เขา	อันอำนาจ แห่งอัลเลาะห์ ย่อมอยู่เหนือ มือของพวกเขา เขา	พระหัตถ์ ของอัลลอฮ์ ทรงอยู่เหนือ มือของพวกเขา เขา
3	³ بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ	แต่ทว่ามือทั้ง สองของ พระองค์นั้น แผ่กว้างอยู่ แล้วคือ พระองค์ทรงมี การอำนวย	แต่ว่า พระ หัตถ์ทั้งสอง ของพระองค์ ทรงแบ่กว้าง	แต่ความจริง (ความเมตตา อันเปรียบดัง) พระหัตถ์ทั้ง สองของ อัลเลาะห์ ได้ แบ่อยู่เสมอ	หามิได้ พระ หัตถ์ทั้งสอง ของพระองค์ ถูกแบ่ออก

¹ สุเราะฮ์อะละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 73² สุเราะฮ์อัลฟัตหฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 10³ สุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 64

ลำดับ	อายาท ศิฟาต	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮุน	สมาคมา
		ลามให้อย่าง กว้างขวาง			
4	مِمَّا عَمِلْتُمْ أَيْدِينَا ¹	จากสิ่งที่เราได้ กระทำโดย อำนาจของเรา เอง	จากที่มือของ เราได้ทำขึ้น (เป็นอุปมาให้ เข้าใจง่าย)	จากสิ่งที่เราได้ ได้สร้างมัน ด้วยอำนาจ ของเราเอง	จากสิ่งที่มือ ของเราได้ทำ ขึ้น
5	لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَيَّ ²	สิ่งที่ข้าได้สร้าง ขึ้นมาด้วย อำนาจของข้า เอง	ที่ฉันได้สร้าง ด้วยมือ (อำนาจ) ทั้ง สองของฉัน	สิ่งที่ข้าบันดาล เขามาด้วย อำนาจของข้า เอง	สิ่งที่ข้าได้สร้าง ด้วยมือทั้งสอง ของข้า
6	وَالسَّمَاوَاتِ مَطْوِيَّاتٍ بِيَمِينِهِ ³	และชั้นฟ้าถูก พับรวมเข้าไว้ โดย พระมหิตธานุ ภาพของ พระองค์	และชั้นฟ้า ทั้งหลายจะ ม้วนกลิ้งมาใน พระหัตถ์ขวา ของพระองค์	และฟากฟ้าทั้ง มวลข้าก็จัก พับม้วนไว้โดย อำนาจของข้า	และชั้นฟ้า ทั้งหลายจะ ม้วนกลิ้งด้วย พระหัตถ์ขวา ของพระองค์

จากตารางที่ 18 เป็นการศึกษเปรียบเทียบความหมายคำว่าอัลยัตจากผลงานแปล ทั้ง 4 ผลงาน พบว่า ส่วน สุวรรณศาสตร์ ใช้แนวทางการให้ความหมายเทียบเคียงกับคำว่าอัลยัตใน ทุกๆอายะฮ์ที่เป็นอายะฮ์คุณลักษณะ โดยให้ความหมายว่าหมายถึง อำนาจ ความโปรดปราน พระ มหิตธานุภาพ แม้ว่าในสุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์ และสุเราะฮ์อัลฟิถหะจะให้ความหมายว่าหมายถึงพระหัตถ์ แต่ก็อธิบายว่าพระหัตถ์นั้นหมายถึง ความช่วยเหลือ พยานภาพและความโปรดปราน ซึ่งการให้ ความหมายและการอธิบายในลักษณะดังกล่าวนี้สอดคล้องกับการอธิบายอัลยัตของ เคาะลีฟ อัสซะฮาบิเราะฮ์

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ให้ความหมายคำว่าอัลยัตตามถ้อยคำที่ปรากฏว่า หมายถึงพระหัตถ์ แต่ก็อธิบายไว้ในวงเล็บในบางอายะฮ์ว่าหมายถึงอำนาจ เช่นในสุเราะฮ์ฮอด

¹ สุเราะฮ์ฮายาฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 71

² สุเราะฮ์ฮอด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 75

³ สุเราะฮ์ฮัจญ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 67

และสุเราะฮ์อัลฟัตหุ นอกจากนี้ในสุเราะฮ์ยาซีนแม้ว่าให้ความหมายว่าหมายถึงพระหัตถ์แต่ก็ อรรถาธิบายไว้ในวงเล็บว่าเป็นการอุปมาเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เหมือนกับว่าแนวคิดของดิเรกก็ยัง ปฏิเสธที่จะให้ความหมายของคำว่าอัลยัดไปตามถ้อยคำที่ปรากฏ

สำหรับวินัย สะมะอุน ได้ให้ความหมายคำว่าอัลยัดในอายะฮ์คุณลักษณะทุก ๆ อายะฮ์ว่าหมายถึงอำนาจ มีเพียงอายะฮ์คุณลักษณะในสุเราะฮ์อัลมาอิดะฮ์เท่านั้นที่วินัยให้ความหมาย ไปตามถ้อยคำที่ปรากฏว่าหมายถึงพระหัตถ์ แต่ก็อรรถาธิบายว่าความเมตตาอันเปรียบดังพระหัตถ์ ของอัลลอฮ์ ﷻ หรือพระหัตถ์เปรียบดังความเมตตาของพระองค์

ในส่วนของสมาคมา นั้น ได้ให้ความหมายคำว่าอัลยัดในอายะฮ์คุณลักษณะไปตาม ถ้อยคำที่ปรากฏว่าหมายถึงพระหัตถ์ของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งเป็นการให้ความหมายและการอรรถาธิบายไป ตามถ้อยคำที่ปรากฏนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟในการอรรถาธิบายความหมายคุณลักษณะ ษาศาตของอัลลอฮ์ ﷻ

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายคำว่าอัลยัดจาก 4 ผลงานแปล สรุปได้ว่า ส่วนและวินัยให้ความหมายคำว่าอัลยัดไปในทิศทางเดียวกันสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอิเราะฮ์ ในขณะที่สมาคมาให้ความหมายคำว่าอัลยัดในทุก ๆ อายะฮ์ตามถ้อยคำที่ปรากฏ ซึ่ง แตกต่างจากผลงานแปลของส่วนและวินัยอย่างสิ้นเชิง แต่สำหรับดิเรกนั้นให้ความหมายคำว่า อัลยัดในบางอายะฮ์ว่าหมายถึงพระหัตถ์และในบางอายะฮ์หมายถึงอำนาจหรืออย่างน้อยที่สุดก็ อรรถาธิบายไว้ในวงเล็บว่าหมายถึงอำนาจ

5.2.4 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอัยน (العين)

ตารางที่ 19 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอัยน

ลำดับ	อายาต ศิฟาต	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะอุน	สมาคมา
1	وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا ¹	และเจ้าจง สร้างสำเนาขึ้น ภายใต้ ความคุ้มครอง จาก มะลาอิกะฮ์ ของเรา	และจงสร้าง เรือต่อตา (โดยพลันตาม บัญชา)ของเรา	และเจ้าจงทำ เรือขึ้นเถิด ด้วยการ ส่งเคราะห์ของ เรา	และเจ้าจง สร้างเรือ ภายใต้สายตา ของเรา

¹ สุเราะฮ์ฮุุด ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 37

ลำดับ	อายาท ศิฟาต	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮุน	สมาคมฯ
2	¹ وَلِتُصْنَعَ عَلَيَّ عَيْنِي	และเพื่อให้เจ้า (มุซา)จะได้รับ การเอาใจใส่ ตรงตาม <u>ข้าที่</u> <u>มุ่งไว้</u>	และเพื่อให้เจ้า จะได้รับการ เลี้ยงดูอบรม ต่อ <u>สายตาของ</u> ฉัน(หมายถึง ตามความ ประสงค์และ การคุ้มครอง ของอัลลอฮ)	และเพื่อให้เจ้า จะได้ถูก ปรนนิบัติ(จาก ภรรยาของฟิร เอาน์)บน <u>การ</u> <u>ดูแล</u> ของเรา	เพื่อให้เจ้าจะ ได้รับการเลี้ยง ดูภายใต้ <u>สายตาของข้า</u>
3	² فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا	เพราะแท้จริง เจ้านั้นอยู่ใน <u>สายตาของเรา</u> เสมอ	เพราะแท้จริง เจ้าอยู่เบื้อง <u>สายตาของเรา</u> (คืออยู่ใน ความ <u>ความรัก</u> และ <u>เอ็นดู</u> ของอัลลอฮ)	เพราะแท้จริง เจ้านั้นอยู่ใน <u>ความรัก</u> ของ เรา	เพราะแท้จริง เจ้านั้นอยู่ใน <u>เบื้องสายตา</u> ของเรา
4	³ بَحْرِي بِأَعْيُنِنَا	มันวิ่งไปในน้ำ ที่ <u>ท่วมนั้น</u> โดย <u>การ</u> <u>ช่วยเหลือ</u> ของ เรา	มัน <u>ล่องต่อตา</u> <u>ของเรา</u> (คือเป็นการ เมตตา ของอัลลอฮ)	มันวิ่งไปโดย <u>การพิทักษ์</u> ของเรา	มัน (เรือ) ได้ แล่นไปด้วย <u>ดวงเนตร</u> ของ เรา

จากตารางที่ 19 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคำว่าอัลอัยนจากผลงานแปล
ทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

ส่วน สุวรรณศาสน์ ให้ความหมายคำว่าอัลอัยนด้วยความหมายเทียบเคียงในหลาย
ความหมายแตกต่างกันขึ้นอยู่กับบริบทของความหมายแต่ละอายะฮ์เช่น คำว่าอัลอัยนหมายถึง ความ

¹ สุเราะฮ์ฮุฎอฮา ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 39

² สุเราะฮ์ฮัจญ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 48

³ สุเราะฮ์อัลเกาะมัร ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 14

คุ้มครองจากมะลาอิกะฮ์ การช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับการอธิบายความหมายของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ นอกจากสุเราะฮ์อัลเกาะมัรที่ต่วนได้ให้ความหมายตามถ้อยคำที่ปรากฏว่าหมายถึง สายตา

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ให้ความหมายคำว่าอัลอัยนตามถ้อยคำที่ปรากฏว่า หมายถึงสายตา แต่ก็อธิบายความหมายของสายตาไว้ในวงเล็บด้วยความหมายที่แตกต่างกันใน แต่ละอายะฮ์ว่าหมายถึง ความประสงค์ ความคุ้มครองและในความอารักขา ความเอ็นดูและความ เมตตา

เช่นเดียวกับวินัย สะมะฮุน ที่ได้ให้ความหมายคำว่าอัลอัยนต่างไปจากความหมายที่ ปรากฏ โดยสอดคล้องกับความหมายที่ต่วนได้ให้ไว้ว่า หมายถึง การสงเคราะห์ การดูแล การอารักขา และการพิทักษ์

สำหรับสมาคมฯ ได้ให้ความหมายคำว่าอัลอัยนตามถ้อยคำที่ปรากฏโดยไม่มีการ เปลี่ยนแปลงหรือให้ความหมายเทียบเคียง ซึ่งให้ความหมายคำว่าอัลอัยนหมายถึง พระเนตร สายตา ซึ่งเป็นความหมายที่สอดคล้องกับความหมายที่สะลัฟได้อธิบายไว้

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายคำว่าอัลอัยนจากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน สรุปได้ว่า ต่วนและวินัยให้ความหมายคำว่าอัลอัยนสอดคล้องตรงกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ แม้ว่าในบางอายะฮ์ต่วนจะให้ความหมายตามถ้อยคำที่ปรากฏแต่ก็ใช้การ อธิบาย ขยายความตามแนวคิดของอัลอะชาอีเราะฮ์ ในขณะที่สมาคมฯ ยึดมั่นกับแนวคิดของ สะลัฟที่ให้ความหมายคุณลักษณะของอัลอัยน ตามถ้อยคำที่ปรากฏซึ่งแตกต่างจากการให้ ความหมายของต่วนและวินัยอย่างสิ้นเชิงเช่นกัน สำหรับดิเรกนั้นแม้ว่าถ่ายทอดความหมายของคำ ว่าอัลอัยนไปตามถ้อยคำ แต่ก็อธิบาย ขยายความความหมายของคำว่าอัลอัยนที่สอดคล้อง กับอัลอะชาอีเราะฮ์ด้วยเช่นกัน

5.2.5 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัศสาก (الساق)

ตารางที่ 20 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัศสาก

ลำดับ	อายาท ศิฟาท	ต่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะมะฮุน	สมาคมา
	يَوْمَ يُكْشَفُ عَنْ سَاقٍ ¹	วันซึ่งถูกเปิด จากความ อูตสาหะของ ทุกคนด้วย ความทุกข์	วันซึ่งหน้าแข็ง จะถูกเลิก (หมายถึง ความวิบัติจะ ปรากฏหรือ ความจริงจะ ถูกตีแผ่)	วันที่มีแต่ ความวิฤติ	วันที่หน้าแข็ง จะถูกเลิกขึ้น

จากตารางที่ 20 เป็นการศึกษเปรียบเทียบความหมายคำว่าอัศสากที่เป็น
คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานเพียงอายะฮ์เดียวในสุเราะฮ์อัลเกาะลัมจาก
ทั้ง 4 ผลงานแปล พบว่า

ผู้แปลทั้ง 4 ผลงานได้ให้ความหมายคำว่าอัศสากที่แตกต่างกัน ต่วน สุวรรณศาสน์
ให้ความหมายว่าหมายถึง ความอูตสาหะ และวินัย สมะมะฮุนให้ความหมายว่าหมายถึง ความวิฤติ ซึ่ง
ผู้แปลทั้งสองเลือกให้ความหมายคำว่าอัศสากโดยใช้ความหมายเทียบเคียง ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์
และสมาคมา ให้ความหมายคำว่าอัศสากตามถ้อยคำที่ปรากฏว่าหมายถึง หน้าแข็ง สอดคล้องกับการ
อธิบายของสะลัฟ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าดิเรกจะให้ความหมายอัศสากตามถ้อยคำที่ปรากฏ แต่ก็
อธิบายคุณลักษณะอัศสากไว้ในวงเล็บว่าหมายถึง ความวิบัติจะปรากฏหรือความจริงจะถูกตีแผ่
ซึ่งก็ถือว่าการอธิบายด้วยความหมายเทียบเคียงที่สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ
อัลอะชาอีเราะฮ์เช่นกัน ซึ่งแตกต่างจากสมาคมา ที่ให้ความหมายอัศสากตามถ้อยคำที่ปรากฏ โดย
มิได้อธิบายและขยายความแต่อย่างใด

¹ สุเราะฮ์อัลเกาะลัม ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 42

5.2.6 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลกะลาม (الكلام)

ตารางที่ 21 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลกะลาม

ลำดับ	อายาท ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮุน	สมาคมา
1	وَلَا يَكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ¹	และอัลเลาะห์ จะไม่ตรัสแก่ พวกนั้นด้วยดี ในวันกิยามะฮฺ	และอัลลอฮฺจะ ไม่ตรัส (โดย อ่อนโยน) แก่ พวกเขาในวัน ฟื้นคืนชีพ	และอัลเลาะห์ ไม่ ทรงเจรจา กับพวกเขาใน วันชาติหน้า	และอัลลอฮฺจะ ไม่ทรงพูดแก่ พวกเขา ในวัน กิยามะฮฺ
2	وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ²	และอัลเลาะห์ ยังได้เปิดกำบัง กั้นให้มุซา สดับฟัง ความหมาย แห่งพระวาจา ที่มีอยู่แล้วใน พระองค์	และอัลลอฮฺได้ ตรัสแก่มุซา ด้วยการตรัส จริงๆ	และอัลเลาะห์ ได้ทรงตรัสกับ มุซาโดยตรง (ไม่ผ่านญิบรีล เป็นสื่อ)	และอัลลอฮฺได้ ตรัสแก่มุซา จริงๆ
3	حَتَّى يَسْمَعَ كَلَامَ اللَّهِ ³	จนกระทั่งเขา ได้สดับฟังพระ คำดำรัส แห่งอัลเลาะห์ คือคัมภีร์ อัลกุรอาน	เพื่อเขาจะได้ ยินพจนาน ของอัลลอฮฺ	จนกว่าเขาจะ ได้ยินพระคำ แห่งอัลเลาะห์	จนกว่าเขาจะ ได้ยินดำรัส ของอัลลอฮฺ
4	قَالُوا مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ⁴	พระเจ้าผู้ทรง อภิบาลพวก ท่านได้ไองการ อะไรบ้าง	อะไรนะ ที่ พระเจ้าผู้อภิบาล ของพวกท่าน ได้ตรัส	อะไรบ้างที่ องค์อภิบาล ของพวกท่าน ได้รับสั่ง	พระเจ้าของ พวกท่านได้ ตรัสอะไรหรือ

¹ สูเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 174² สูเราะฮฺอันนิสาฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 164³ สูเราะฮฺอัตเตาบะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 6⁴ สูเราะฮฺสะบะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 23

จากตารางที่ 21 เป็นการศึกษเปรียบเทียบความหมายอัลกะลามที่เป็นคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ จากทั้ง 4 ผลงานแปล พบว่า

ผู้แปลได้ให้ความหมายอัลกะลามไปตามถ้อยคำที่ปรากฏ เนื่องจากแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ ต่างก็ยอมรับและยืนยันว่าอัลกะลามเป็นคุณลักษณะชาติของอัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้นผู้แปลทั้ง 4 ผลงานจึงให้ความหมายที่ตรงกันแต่ใช้ถ้อยคำที่แตกต่างกันด้วยคำที่เป็นคำสามัญชนและคำราชาศัพท์

แต่อย่างไรก็ตาม ในสุเราะฮฺอันนิสาอ์ ดิเรกและสมาคมาฯ ให้ความหมายยืนยันว่าอัลลอฮฺ ﷻ นั้นตรัสกับนบีมุซาจริง ๆ เป็นการยืนยันว่าเสียงที่นบีมุซาได้ยินได้ฟังนั้นเป็นเสียงจากพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับมุซาโดยตรง นอกจากนี้วินัย สะมะฮฺอน ก็ยังได้ยืนยันเช่นกันว่าอัลลอฮฺ ﷻ ตรัสกับนบีมุซาโดยตรงโดยไม่ผ่านญิบรีล ในขณะที่ตัวน สุวรรณศาสน์ นั้นพยายามอธิบายว่าเสียงที่นบีมุซาได้ยินได้ฟังนั้นเป็นเพียงความหมายของพระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ เท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ ที่มีแนวคิดว่า คำรัสของพระองค์นั้นปราศจากพยัญชนะและเสียง ซึ่งทั้งพยัญชนะและเสียงนั้นมีตำแหน่งของคำที่อยู่ก่อนและหลัง สำหรับคำรัสของพระองค์ต้องปราศจากสิ่งดังกล่าว เนื่องจากทั้งพยัญชนะและเสียงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่

5.2.7 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติวาอ์ “الاستواء”

ตารางที่ 22 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติวาอ์

ลำดับ	อายาต ศิฟาต	ตัวน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮฺอน	สมาคมา
1	ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ ¹	- ต่อแต่นั้น พระองค์ได้ ทรงอำนาจ ปกครองอยู่ เหนืออัลอ์รซ คือฟ้าชั้นที่เก้า พระองค์ได้ ทรง ดำเนินกร	- แล้วพระองค์ ทรงมั่นอยู่บน บัลลังก์	- จากนั้น พระองค์ทรง ใช้อำนาจการ ปกครอง(สรรพสิ่ง) เหนือบัลลังก์ - หลังจากนั้น พระองค์ทรง ใช้อำนาจ	แล้วทรงสถิต อยู่บนบัลลังก์

¹ สุเราะฮฺอัลอะอรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 54 , สุเราะฮฺยูนุส ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 3 , สุเราะฮฺฮ์เราะด ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 2 , สุเราะฮฺฮัจญ์ญะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 4 และสุเราะฮฺอัลอะฮ์ดีด อายะฮฺที่ 4

ลำดับ	อายาต ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสนา	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮะฮุน	สมาคมา
		<p>บริหารเป็นไป ตามที่ทรงมุ่ง ประสงค์ - ครั้นแล้ว พระองค์ก็ทรง <u>เถลิงอำนาจ</u> <u>ปกครอง</u> ณ ฮัรซ คือฟ้าชั้น เก้า) - ทั้งพระองค์ ยังทรง<u>อำนาจ</u> <u>ปกครองอยู่</u> ณ ฮัรซ คือฟ้าชั้น เก้า) - หลังจากนั้น พระองค์ทรง <u>มุ่งเหนือ</u> บัลลังก์ - หลังจากนั้น พระองค์ทรง <u>มุ่งปกครอง</u> สรรพสิ่งทั้ง ปวงเหนือ บัลลังก์</p>		<p>เหนือบัลลังก์ - หลังจากนั้น พระองค์ทรง <u>อำนาจเหนือ</u> บัลลังก์ (ทรง บริหารโลก ทั้งมวล) - หลังจากนั้น พระองค์ทรง <u>สถิตบน</u> บัลลังก์ (หมายถึงทรง อำนาจ ปกครอง) - หลังจากนั้น <u>ทรงสถิตเหนือ</u> บัลลังก์</p>	
2	الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ¹	<p>องค์ทรงยัง ด้วยความ ปราณีซึ่ง</p>	<p>พระผู้ทรง กรุณาปราณี <u>ทรงอยู่บน</u></p>	<p>องค์พระผู้ทรง เมตตา <u>ทรงอำนาจ</u></p>	<p>ผู้ทรงกรุณา ปราณี ทรง <u>สถิตอยู่บน</u></p>

¹ สุเราะฮฺฏอฮา อายะฮฺที่ 5

ลำดับ	อายาท ศิฟาต	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะมะอุน	สมาคมา
		ปกครอง อัลฮ์รซ	บัลลังก์อัน มั่นคง	ปกครองเหนือ บัลลังก์	บัลลังก์
3	ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمٰنِ ¹	หลังจากนั้น พระองค์ทรง มั่งสร้างและ ปกครองฟ้า ชั้นที่เก้าซึ่งมี นามว่าอะร้อซ	แล้วพระองค์ ทรงมันอยู่บน บัลลังก์(พระ อำนาจ)พระผู้ ทรงกรุณา ปราณี	หลังจากนั้น ทรงสถิตบน บัลลังก์(แห่ง อำนาจ) ทรงเมตตาอย่างยิ่ง	แล้วพระองค์ ทรงสถิตอยู่ บนบัลลังก์ พระผู้ทรง กรุณาปราณี

จากตารางที่ 22 เป็นการศึกษเปรียบเทียบความหมายคำว่าอิสตะวาสำหรับ
อัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

ส่วน สุวรรณศาสตร์ ให้ความหมายคำว่าอิสตะวาหรืออัลอิสติวาคืออิสเตลาหรือ
อัลอิสตีลาห์ หมายถึงอำนาจครอบครอง ปกครอง และในบางอายะฮ์หมายถึงการมั่งสู่ ซึ่งสอดคล้อง
กับการอธิบายของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮฺ เช่นเดียวกับวินัย สมะมะอุน ที่ให้ความหมาย คำว่า
อิสตะวาหมายถึงอัลอิสตีลาห์โดยให้ความหมายว่า ใช้อำนาจปกครอง ใช้อำนาจเหนือบัลลังก์ ใช้
อำนาจปกครองเหนือบัลลังก์ ซึ่งล้วนเป็นความหมายเทียบเคียง มีเพียงอายะฮ์เดียวที่วินัยให้
ความหมายคำว่าอิสตะวาหมายถึงการสถิตบนบัลลังก์ซึ่งเป็นความหมายตามถ้อยคำที่ปรากฏ แต่วินัย
ก็ยังคงใช้แนวทางการอธิบายความหมายของการสถิตไว้ในวงเล็บว่าหมายถึง ทรงอำนาจปกครอง
ซึ่งเป็นการอธิบายอิสตะวาที่สอดคล้องกับความหมายของอายะฮ์อื่นๆ ที่วินัยได้ให้ไว้ก่อนหน้านี้
นอกจากในสุเราะฮ์อัลฮะดีด อายะฮ์ที่ 4 เท่านั้นที่วินัยให้ความหมายอิสตะวาตามถ้อยคำที่ปรากฏโดย
ไม่มีการอธิบายแต่อย่างใด

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ให้ความหมายอายะฮ์อิสตะวาในทุก ๆ อายะฮ์ว่า
หมายถึง พระองค์ทรงมันอยู่บนบัลลังก์ นอกจากสุเราะฮ์อัลฟุรกอน อายะฮ์ที่ 59 ที่ดิเรกให้
ความหมายเทียบเคียง เช่นเดียวกับสมาคมา ที่ให้ความหมายคำว่าอิสตะวาตามถ้อยคำที่ปรากฏในทุก
ๆ อายะฮ์ว่าหมายถึงพระองค์ทรงสถิตอยู่บนบัลลังก์

ดังนั้น จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายคำว่าอิสตะวาจากผลงานแปลทั้ง 4
ผลงาน สรุปได้ว่า ส่วนและวินัย ให้ความหมายเทียบเคียงกับคุณลักษณะอิสตะวาสอดคล้องกับแนวคิด
ของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮฺ ซึ่งหมายความว่าทั้งส่วนและวินัยนั้นหลีกเลี่ยงที่จะให้ความหมายคำว่า

¹ สุเราะฮ์อัลฟุรกอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 59

อิสตะวาตามถ้อยคำที่ปรากฏ อีกทั้งเป็นการปฏิเสธที่จะยืนยันว่าการอิสตะวานั้นเป็นการอิสตะวาจริง ๆ หากแต่เป็นเพียงการอุปมา อุปมัยว่าการอิสตะวา คืออำนาจการปกครองและการครอบครอง ในขณะที่ดิเรกและสมาคมฯ ยืนยันคุณลักษณะอัลอิสติวาอ์ว่าเป็นการอิสติวาอ์จริง ๆ มิใช่การอุปมา อุปมัยแต่อย่างใด หากแต่เป็นการอิสติวาอ์ที่เหมาะสมและคู่ควรกับความยิ่งใหญ่ของ อัลลอฮฺ ﷻ ซึ่งเป็นแนวคิดความเชื่อที่สอดคล้องกับแนวคิดของเศาะลัฟ

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าดิเรกจะให้ความหมายคำว่าอิสตะวาหมายถึง พระองค์ทรง มั่นบนบัลลังก์ในทุก ๆ आयะฮฺ แต่ในสุเราะฮฺอัลฟุรกอนดิเรกใช้แนวทางการอธิบายการมั่นอยู่บน บัลลังก์ของพระองค์ไว้ในวนงเล็บว่าหมายถึง พระอำนาจ ซึ่งเป็นการอธิบายความหมายที่ สอดคล้องกับเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ

5.2.8 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิตยาน(الأيان)

และอัลมะญีอ์ (المجيب)

ตารางที่ 23 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิตยานและอัลมะญีอ์

ลำดับ	อายาต ศิฟาต	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮุน	สมาคมฯ
1	هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ مِنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَائِكَةُ ¹	พวกนั้นหาได้ อยู่รอคอยอัน ใดไม่นอกจาก จะคอยการ ลงโทษของ อัลเลาะห์ มา ในร่มเงาเมฆ และคอย มลาอิกะห์	พวกเขา(ผู้ ปฏิเสธ หลักธรรม) ไม่ได้คอย (สิ่งใด)เว้นแต่ ว่าอัลลอฮฺ และมลาอิกะฮ์ ทรงมายังพวก เขาในเงาของ เมฆ	พวกเขาไม่รอ คอย(สิ่งใด ทั้งสิ้น) นอกจาก(รอ คอยการ ลงโทษซึ่ง) อัลเลาะห์ทรง ประทานแก่ พวกเขาในร่ม เงาของเมฆ และ(รอคอย การลงโทษที่ นำมาโดย) มลาอิกะฮ์	และพวกเขา มิได้คอยอะไร นอกจากการ ที่อัลลอฮฺและ มลาอิกะฮ์ของ พระองค์จะ มายังพวกเขา ในร่มเงาจาก เมฆ

¹ สุเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 210

ลำดับ	อายาท ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะมะอุณ	สมาคมา
2	<p>هل يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِي رَبُّكَ¹</p>	<p>พวกเหล่านั้น ที่หาว่าบรรดา โองการของ เราเป็นถ้อยคำ เท็จหาได้ร้อ คอยอันใดไม่ นอกจากจะมี เหล่า มลาอิกะห์ มายังพวก เหล่านั้นเพื่อ ปิดซีฟไป หรือ จะมีการลง ทัณฑ์จากองค์ พระผู้อภิบาล ของเจ้ามาถึง</p>	<p>พวกเขาไม่ได้ คอยอันใด นอกจาก มลาอิกะฮ มายังพวกเขา หรือพระผู้ อภิบาลของ สู่เจ้ามา</p>	<p>พวกเขาหาได้ รอคอยสิ่งใด ไม่นอกจาก (รอคอย) มลาอิกะฮซึ่ง จะมาหาพวก เขา (เพื่อปลิด ชีวิตพวกเขา) หรือ(รอคอย การลงโทษ แห่ง) องค์ อภิบาลของ เจ้าจะมาหา</p>	<p>พวกเขามีได้ รอคอยอะไร นอกจากการ ที่มลาอิกะฮจะ มายังพวกเขา² หรือการที่พระ เจ้าของเจ้าจะ มา³</p>
3	<p>وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًا صَفًا⁴</p>	<p>และการงาน ของพระผู้ทรง อภิบาลของ เจ้าก็โดย มลาอิกะห์มา เป็นแถวๆ</p>	<p>และพระผู้ อภิบาลของ เจ้าเสด็จมา ทั้งมลาอิกะฮ ด้วยเป็นแถวๆ</p>	<p>และองค์ อภิบาลของ เจ้าก็มาพร้อม ด้วย มลาอิกะฮ เป็นแถวๆ</p>	<p>และพระ เจ้าของเจ้า เสด็จมาพร้อม ทั้งมลาอิกะฮ ด้วยเป็นแถวๆ</p>

จากตารางที่ 23 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิตยาน และอัลมะญี้อ์สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

¹ สุเราะฮ์อัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 158

² คือมาลงโทษพวกเขาโดยเอาวิญญาณของพวกเขา ทั้งนี้ด้วยบัญชาของอัลลอฮ์

³ หมายถึงการมาของพระองค์เพื่อตัดสินมนุษย์ในวันกิยามะฮ์ ดังที่พระองค์ตรัสไว้ในสุเราะฮ์อัลฟัจญ์ร อายะฮ์ที่ 22

⁴ สุเราะฮ์อัลฟัจญ์ร อายะฮ์ที่ 22

ต่วน สุวรรณศาสน์ และวินัย สมะมะอุณ ปฏิเสธคุณลักษณะอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์ สำหรับอัลลอส ﷺ จึงปฏิเสธที่จะให้ความหมายคำว่าอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์ตามถ้อยคำที่ปรากฏว่า หมายถึงการเสด็จมาของอัลลอส ﷺ ดังนั้นจึงอาศัยความหมายเทียบเคียงกับคำว่าอัลอิตยาน โดยให้ความหมายคำว่าอิตยานคือการลงโทษ การลงทัณฑ์ของอัลลอส ﷺ ซึ่งสอดคล้องกับการอธิบายความหมายอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์ของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ เนื่องจากเคาะลัฟปฏิเสธการมีอยู่ของอัลลอส ﷺ โดยกำหนดทิศทาง และสถานที่ ซึ่งเมื่อยอมรับว่าพระองค์ทรงมีทิศทางที่อยู่ก็ย่อมเป็นการยอมรับว่าพระองค์ต้องการสถานที่อยู่ ซึ่งก็เท่ากับว่าพระองค์ต้องอาศัยสถานที่อยู่ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ แต่อย่างไรก็ตามในสุเราะฮฺอัลฟัจญ์รุ วินัยได้ให้ความหมายว่าองค์ภบาลมาพร้อมกับมะลาอิกะฮฺ ซึ่งเป็นความหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ และสมาคมาฯ ถ่ายทอดความหมายอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์ตามถ้อยคำที่ปรากฏว่า หมายถึงการเสด็จมาของอัลลอส ﷺ

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน สรุปได้ว่า ต่วนและวินัย ให้ความหมายคำว่าอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์คือการลงโทษ การลงทัณฑ์ของอัลลอส ﷺ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ เนื่องจากอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์นั้นเป็นการเคลื่อนไหวและการเคลื่อนย้ายจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นลักษณะของสิ่งที่ถูกบังเกิดขึ้นใหม่ ในขณะที่ดิเรกและสมาคมาฯ ให้การอัลอิตยานและอัลมะญีฮ์สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ เนื่องจากเป็นความหมายที่ตรงกับถ้อยคำที่ถูกระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและปรากฏในคำสอนของนบีมุฮัมมัด ﷺ

5.2.9 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอินดียะฮฺ (العندية)

ตารางที่ 24 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอินดียะฮฺ

ลำดับ	อายาท ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮฺฮุน	สมาคมา
1	لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ ¹	สำหรับบรรดา มุอฺมินผู้มี ความสัจ จากการกุฟร์ นั้นยอมได้รับ จากองค์พระผู้ อภิบาลแห่ง พวกเขาเป็น สรองสวรรค์	สำหรับบรรดา ผู้สำรวมตน จากความชั่ว นั้น ณ พระผู้ อภิบาลของ เขาทั้งหลาย	สำหรับบรรดา ผู้ยำเกรงนั้น ณ องค์ อภิบาลของ พวกเขาจะมี สวรรค์ต่างๆ	คือบรรดาผู้ที่ ยำเกรงนั้น ณ พระผู้เป็น เจ้าของพวก เขา พวกเขา จะได้รับ บรรดาสวน สวรรค์
2	بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ ²	แต่ที่จริงพวก นั้นยังมีชีวิต อยู่ด้วยการ ตัดสินขององค์ พระผู้อภิบาล แห่งพวกนั้น	มิได้ เขา ทั้งหลายยัง เป็น(มีชีวิตที่ สูงส่ง)อยู่ ณ พระผู้อภิบาล ของพวกเขา (อย่างใกล้ชิด)	ความจริงพวก เขายังมีชีวิต อยู่ ณ องค์ อภิบาลของ พวกเขา	มิได้พวกเขา ยังมีชีวิตอยู่ ณ พระเจ้าของ พวกเขา
3	إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ ³	แท้จริงบรรดา มลาอิกะห์ผู้ซึ่ง อยู่ใกล้อัลฮ์รอซ แห่งอัล เลาะห์ องค์ พระผู้อภิบาล ของเจ้านั้น	แท้จริงบรรดา ผู้สนิทต่อพระ ผู้อภิบาลของ เจ้า(เช่น บรรดามลาอ ิกะฮ์)นั้น	แท้จริงบรรดา (มลาอิกะฮ์)ที่ อยู่กับองค์ อภิบาลของ เจ้านั้น	แท้จริงบรรดา ผู้ที่อยู่ที่พระ เจ้าของเจ้านั้น

¹ สุเราะฮฺอะลอะอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 15² สุเราะฮฺอะลอะอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 169³ สุเราะฮฺอัลอะอฺรอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 206

จากตารางที่ 24 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายอัลอินดียะฮฺของอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

ส่วน สุวรรณศาสตร์ พยายามที่จะไม่ใช้ความหมายโดยตรงกับอัลอินดียะฮฺ แต่เลือกที่จะให้ความหมายโดยนัยหรือความหมายเทียบเคียงว่า “พวกนั้นยังมีชีวิตอยู่ด้วยองค์พระผู้อภิบาลแห่งพวกนั้น” และอธิบายว่า “อยู่ด้วยการตัดสิน” ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮฺ ที่ปฏิเสธคุณลักษณะอัลอินดียะฮฺสำหรับอัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากการยืนยันคุณลักษณะอัลอินดียะฮฺคือการยืนยันสถานที่ที่อยู่ของอัลลอฮฺ ﷻ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากความหมายและข้อความที่อธิบายแล้วยังขาดความเข้าใจที่ชัดเจนว่า อยู่ด้วยการตัดสินขององค์อภิบาลนั้นหมายถึงอะไร

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ วินัย สมะอะฮฺ และสมาคมฯ ให้ความหมายอินดียะฮฺด้วยความหมายโดยตรงตามถ้อยคำที่ปรากฏว่า “พวกเขามีชีวิตอยู่ ณ องค์อภิบาล” สำหรับพยัญชนะ “ณ” เป็นคำที่บ่งบอกถึงเวลาหรือสถานที่ว่าตรงนั้น ตรงนี้ ดังนั้นจากความหมายที่ผู้แปลทั้ง 3 ผลงาน ได้ให้ไว้บ่งบอกถึงการยอมรับว่าอัลอินดียะฮฺนั้นเป็นคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากถ้อยคำดังกล่าวได้ถูกระบุไว้ในอัลกุรอาน หากแต่หมายถึงอินดียะฮฺ เฟากียะฮฺ คือ ณ สถานที่ที่อยู่เหนือ และมีได้หมายถึงอินดียะฮฺในความหมายที่หมายถึงตำแหน่งหรือความใกล้ชิด

5.2.10 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมะอียะฮฺ (المعية)

ตารางที่ 25 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมะอียะฮฺ

ลำดับ	อายต ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะอะฮฺ	สมาคมฯ
1	إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا ¹	แท้จริง อัลเลาะห์นั้น ทรงให้ความ ช่วยเหลือและ ความปรานีอยู่ ฝ่ายบรรดาชน ผู้เกรงกลัว	แท้จริงอัลลอฮฺ ทรงอยู่กับผู้ สำรวมตนจาก ความชั่ว	แท้จริง อัลเลาะห์ ทรง อยู่กับฝ่ายที่มี ความยำเกรง	แท้จริงอัลลอฮฺ ทรงอยู่ร่วมกับ บรรดาผู้ยำ เกรง
2	لَا تَخَافَا عِائِنِي مَعَكُمْ ² أَسْمِعْ وَأَرَى	เจ้าทั้งสองอย่า กลัวแท้จริง ความรู้ของข้า	เจ้าทั้งสองจง อย่ากลัว แท้จริงฉันอยู่	เจ้าทั้งสองอย่า กลัวไปเลย เพราะอันที่	เจ้าทั้งสองอย่า กลัวแท้จริงข้า อยู่กับเจ้าทั้ง

¹ สุเราะฮฺอันนะหฺล อายะฮฺที่ 128

² สุเราะฮฺฏอฮา อายะฮฺที่ 46

ลำดับ	อายาท ศิฟาท	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ติเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะมะอุน	สมาคมา
		<u>อยู่ร่วมกับเจ้า ทั้งสอง</u>	<u>กับเจ้าทั้งสอง</u>	จริงซ้ำพร้อม(ที่จะ ช่วยเหลือ)เจ้า ทั้งสองอยู่แล้ว	<u>สอง</u>
3	وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ¹	และพระองค์ <u>ทรงรอบรู้และ</u> <u>พร้อมที่จะให้</u> <u>การสงเคราะห์</u> กับพวกเจ้า ไม่ ว่าเจ้าจะอยู่ ณ หนใดก็ตาม	<u>พระองค์ทรง</u> <u>อยู่กับเจ้าไม่</u> <u>ว่าสูเจ้าอยู่หน</u> ใด	และพระองค์ <u>ทรงพร้อมกับ</u> <u>พวกเจ้าไม่ว่า</u> พวกเจ้าจะอยู่ ที่ไหนก็ตาม	และพระองค์ <u>ทรงอยู่กับ</u> <u>พวกเจ้าไม่ว่า</u> พวกเจ้าจะอยู่ ณ หนแห่งใด

จากตารางที่ 25 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมะอียะฮฺของอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

ส่วน สุวรรณศาสตร์ ให้ความหมายอัลมะอียะฮฺสำหรับอัลลอฮฺ ﷻ ด้ด้วยความหมายเทียบเคียงว่าหมายถึง ความช่วยเหลือ การสงเคราะห์ ความปรานีของพระองค์อยู่กับชนผู้เกรงกลัว และความรอบรู้ของพระองค์นั้นจะอยู่กับบ่าวของพระองค์ไม่ว่าพวกเขาจะอยู่ ณ แห่งใดก็ตาม ในขณะที่ติเรก กุลสิริสวัสดิ์ วินัย สมะมะอุน และสมาคมา ให้ความหมายอัลมะอียะฮฺตามถ้อยคำที่ปรากฏ โดยที่ผู้แปลทั้ง 3 คน ใช้ถ้อยคำที่ใกล้เคียงกัน แต่มีความหมายเดียวกันเช่น อยู่กับ พร้อมกับ อยู่ร่วมกับ แต่อย่างไรก็ตามในสุเราะฮฺอัลนะหฺล อายะฮฺที่ 128 วินัยให้ความหมายเทียบเคียงกับอัลมะอียะฮฺโดยการอธิบายไว้ในวงเล็บว่า ซ้ำพร้อมกับเจ้าทั้งสองนั้น คือพร้อมที่จะช่วยเหลือ

จากการวิเคราะห์ความหมายอัลมะอียะฮฺจากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน สรุปได้ว่า ส่วนและวินัยให้ความหมายอัลมะอียะฮฺที่สอดคล้องกับการอธิบายของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺว่าสิ่งที่อยู่ร่วมหรืออยู่กับบ่าวของพระองค์นั้นหมายถึงความรอบรู้ของอัลลอฮฺ ﷻ ความช่วยเหลือ และการสงเคราะห์ของพระองค์ต่อบ่าวของพระองค์ ซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟบางส่วนที่อธิบายอัลมะอียะฮฺว่าเป็นการอุปมา อุปไมยถึงความรอบรู้ การได้ยิน การมองเห็น และความสามารถ ในขณะที่ติเรกและสมาคมา ให้ความหมายคำว่าอัลมะอียะฮฺตามถ้อยคำที่ปรากฏโดย

¹ สุเราะฮฺอัลอะฮฺดีด ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 4

ไม่ธรรมดาธิบาย ขยายความว่าการอยู่ร่วมกันนั้นหมายถึงสิ่งใด ซึ่งเป็นความหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟอีกบางส่วน โดยเฉพาะอิบนุ ตัยมียะฮฺที่ยืนยันว่าการอยู่ร่วมของอัลลอฮฺﷻ นั้นเป็นการอยู่ร่วมจริงๆ แต่การอยู่ร่วมของพระองค์มิใช่ลักษณะของการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์กับมนุษย์หรือกับสิ่งถูกสร้างอื่นๆ ในสถานที่เดียวกัน เนื่องจากพระองค์ทรงอิสรตัวเหนือบัลลังก์ของพระองค์ที่อยู่เหนือทุกสรรพสิ่ง อิบนุ ตัยมียะฮฺได้ยกตัวอย่างเปรียบเทียบให้เข้าใจว่า เช่นเดียวกับดวงจันทร์ที่อยู่บนฟากฟ้า เราสามารถมองเห็นได้ไม่ว่าเราจะเดินทางไปยังสถานที่ใดในยามค่ำคืน¹

5.2.11 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลฟาเกียะฮฺ (الفوقية)

ตารางที่ 26 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลฟาเกียะฮฺ

ลำดับ	อายัต ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสน์	ติเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮฺ	สมาคมา
1	وَهُوَ الظَّاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ ²	ແທລະວ່າ พระองค์นั้น คือองค์ทรง มหิทธิพลอยู่ เหนือเหล่าข้า พระองค์	ແລະพระองค์ เป็นผู้ทรงพิชิต เหนือปวงบ่าว ของพระองค์	ແລະพระองค์ ทรงเป็นผู้ทรง มหิทธานุภาพ อยู่เหนือข้า ทาสของ พระองค์	ແລະพระองค์ คือผู้ทรงชนะ เหนือปวงบ่าว ของพระองค์
2	يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ³	ໂດຍຍໍາເກຣງ ອັລລອຮ ອົງ ຮັກຮູ້ອົງ ຮັກຮູ້ອົງ ສູງສຸດຢູ່ເທິງ ພວກເຂົາ	ພວກເຂົາກັບ ຮັກຮູ້ອົງ ຂອງພວກເຂົາ ຮັກຮູ້ສູງສຸດ(ກົງ ກັບອົງ ເທິງພວກເຂົາ	ພວກເຂົາເກຣງ ກັບອົງ ອົງຂອງ ພວກເຂົາ ຮັກຮູ້ຢູ່ເທິງ ພວກເຂົາ	ພວກເຂົາຈະ ກັບຮັກຮູ້ ເຈົ້າຂອງພວກ ເຂົາຮັກຮູ້ ອົງເທິງ ພວກເຈົ້າ

จากตารางที่ 26 เป็นการศึกษาค้นคว้าเปรียบเทียบความหมายของอัลฟาเกียะฮฺจากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

ผู้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 4 ผลงานให้ความหมายอัลฟาเกียะฮฺว่า หมายถึง “อยู่เหนือ” ซึ่งเป็นการให้ความหมายโดยตรงตามถ้อยคำที่ปรากฏและมีได้บรรดาธิบายคำว่า

¹ ดูหน้า 343-344

² สุเราะฮฺอัลอันอาม ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 18 และ 61

³ สุเราะฮฺอันนะหฺล ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 50

อยู่เหนือนั้นหมายถึงลักษณะใด หากอธิบายว่าพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงอยู่สูงเหนือบัลลังก์และสรรพสิ่งต่าง ๆ ก็จะสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ อย่างไรก็ตามสำหรับความหมายที่ผู้ถ่ายทอดทั้ง 4 ผลงาน ได้ให้ไว้ที่พบ ว่า ส่วนและวินัยจะเลือกนำถ้อยคำภาษาไทยมาใช้ที่เหมือนและตรงกัน เช่นเดียวกับดิเรกและสมาคมาก็เลือกนำถ้อยคำที่ให้ความหมายที่คล้ายคลึงกันเช่นกัน

5.2.12 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอูลูว (الولو)

ตารางที่ 27 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอูลูว

ลำดับ	อายาต ศิฟาต	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮุน	สมาคมา
	تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ¹	มลาอิกะฮ์และ ญิบรีล <u>ขึ้นทาง</u> <u>นั้นเพื่อรอรับ</u> <u>พระบัญชา</u> <u>จากเบื้องฟ้า</u> ในวันหนึ่งแห่ง การลงโทษซึ่ง ระยะทางของ มันห้าหมื่นปี	มลาอิกะฮ์ และอรรูห ^{ขึ้น} <u>สูงไปสู่</u> <u>พระองค์ในวัน</u> <u>หนึ่งซึ่ง</u> กำหนดของ มันได้ห้าหมื่น ปี	ซึ่งมลาอิกะฮ์ และญาณ บริสุทธิ์(ญิบ รีล) <u>จะขึ้นไปสู่</u> <u>พระองค์ในวัน</u> หนึ่ง(คือวัน กียามะฮ์)ซึ่ง ระยะทางของ มันใน ความรู้สึกรู้สึกของ พวกเนรคุณมี ถึงห้าหมื่นปี	มลาอิกะฮ์ และอรรูห(ญิบ รีล) <u>จะขึ้นไป</u> <u>หาพระองค์ใน</u> วันหนึ่งซึ่ง กำหนดของ มันเท่ากับห้า หมื่นปี

จากตารางที่ 27 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายอัลอูลูวสำหรับอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน ผู้วิจัยพบว่า ส่วน สุวรรณศาสน์ ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ วินัย สะมะฮุน และสมาคมา ต่างให้ความหมายอัลอูลูวของอัลลอฮ์ ﷻ ว่าหมายถึง พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงอยู่เบื้องสูง เนื่องจากผู้แปลของทุก ๆ ผลงานต่างให้ความหมายว่า ญิบรีลนั้นจะขึ้นไปสู่พระองค์ซึ่งมีระยะทางถึงห้าหมื่นปี จากความหมายที่ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ได้ให้ไว้เท่ากับว่ายืนยันว่าพระองค์ทรงอยู่บนฟากฟ้าเบื้องสูง ซึ่งเป็นความหมายที่เป็นความเชื่อที่สอดคล้องกับแนวคิดของอูละมาอ์สะลัฟ โดยเฉพาะอับดุลอะซฮะบะฮ์ และมาลิกที่กล่าวถึงอัลอูลูวของอัลลอฮ์ ﷻ ไว้ว่า อัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงอยู่บน

¹ สุเราะฮ์อัลมะอาริจญ์ อายะฮ์ที่ 4

พากฟ้าและความรู้ของพระองค์นั้นอยู่ทุกหนทุกแห่ง ผู้ใดไม่เชื่อหรือปฏิเสธว่าอัลลอฮ์ ﷻ อยู่บนพากฟ้า แน่نونเขาเป็นผู้ปฏิเสธ

อย่างไรก็ตาม ความหมายที่ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ได้ให้ไว้เป็นความเชื่อที่แตกต่างจากแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์อย่างสิ้นเชิงที่เชื่อว่าอัลลอฮ์ ﷻ นั้นมิได้อยู่ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง หรือทิศใดทิศหนึ่ง แต่พระองค์จะอยู่ในทุก ๆ สถานที่ ทั้งนี้หากพระองค์อยู่ในสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง เท่ากับเป็นการยอมรับว่าพระองค์ทรงอยู่ในทิศใดทิศหนึ่งจาก 6 ทิศ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ดังนั้นเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์จึงปฏิเสธว่าอัลลอฮ์มิใช่คุณลักษณะของอัลลอฮ์

5.2.13 ศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮ์ (المحبة) และอัลกะรอฮียะฮ์

(الكراهية)

ตารางที่ 28 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮ์และอัลกะรอฮียะฮ์

ลำดับ	อายต ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮุน	สมาคมฯ
1	فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ¹	แน่อนอน พระองค์จะ ทรงลงโทษ พวกกาฟิรนั้น	แท้จริงอัลลอฮ์ มิทรงรักผู้ ปฏิเสธ (เพราะมันคือ ด้านและ สับปรับ)	แท้จริง อัลละฮ์ <u>ไม่</u> <u>ทรงรักบรรดา</u> ผู้เนรคุณ	แท้จริงอัลลอฮ์ นั้น <u>ไม่ทรงชอบ</u> ผู้ปฏิเสธ ศรัทธา ทั้งหลาย
2	إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ²	แท้จริง อัลละฮ์นั้น ทรงโปรดต่อผู้ ยำเกรง	แท้จริงอัลลอฮ์ ทรงรัก(เมตตา)ผู้ สำรวมตนจาก ความชั่ว	เพราะแท้จริง อัลละฮ์ <u>ทรง</u> <u>รักบรรดาผู้</u> ยำเกรง	แท้จริงอัลลอฮ์ นั้น <u>ทรงชอบผู้</u> ที่ยำเกรง ทั้งหลาย
3	إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِهِ ³	แท้จริง อัลละฮ์ <u>ทรง</u> <u>รักทรงให้</u>	แท้จริงอัลลอฮ์ ทรงรักบรรดา ผู้ต่อสู้ในทาง	แท้จริง อัลละฮ์ <u>ทรง</u> <u>รักบรรดาผู้</u>	แท้จริงอัลลอฮ์ ทรงรักบรรดา ผู้ต่อสู้ในทาง

¹ สุเราะฮ์อาละอิมรอน ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 32

² สุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 7

³ สุเราะฮ์อัคศอฟ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 4

ลำดับ	อายัต ศิฟาต	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะมะอุน	สมาคมา
		เกียรติบรรดา ผู้ที่ทำการรบ ในทางของ พระองค์	ของพระองค์	ศึกในแนวทาง ของพระองค์	ของพระองค์
4	كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَتَبَّطُّهُمْ ¹	แต่อัลเลาะห์ มิได้พึง ปรารถนาจะ ให้พวก เหล่านั้นออก ศึก	แต่อัลลอฮฺทรง ขังการลุกขึ้น (ออกทัพ)ของ พวกเขา	และแต่ อัลเลาะห์ทรง รังเกียจที่จะ ให้พวกเขา ติดตาม	อัลลอฮฺทรง เกลียดการ ออกไปของ พวกเขา พระองค์จึงได้ ทรงกีดขวาง พวกเขาไว้

จากตารางที่ 28 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายอัลมะฮับบะฮฺและอัลกะรอฮียะฮฺ สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า ส่วน สุวรรณศาสตร์ ให้ความหมายอัลมะฮับบะฮฺสำหรับอัลลอฮฺ ﷻ ตรงตามถ้อยคำที่ปรากฏในบางอายะฮฺว่าหมายถึง อัลลอฮฺ ﷻ ทรงรัก ทรงโปรด ซึ่งหมายถึงถูกใจและพอใจมาก และในเวลาเดียวกันส่วนก็ได้ให้ความหมายอัลมะฮับบะฮฺด้วยความหมายโดยนัยหรือการให้ความหมายเทียบเคียง สำหรับในอายะฮฺ “فَلَوْلَا اللَّهُ لَا يُجِبُ الْكَافِرِينَ” หมายถึง “แน่นอนพระองค์จะทรงลงโทษพวกกาฟิรนั้น” เป็นการให้ความหมายอัลมะฮับบะฮฺที่ต่างไปจากถ้อยคำที่ปรากฏ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ ที่เชื่อว่ามะฮับบะฮฺของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ทรงมีต่อบ่าวคือความปรารถนาที่จะให้ความเมตตากรุณาต่อบ่าว ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ วินัย สมะมะอุน และสมาคมา ต่างให้ความหมายอัลมะฮับบะฮฺไปในแนวทางเดียวกันและตรงกันว่าอัลลอฮฺ ﷻ มิทรงรัก มิทรงชอบ เป็นการให้ความหมายโดยตรงตามถ้อยคำที่ปรากฏ

สำหรับความหมายของอัลกะรอฮียะฮฺนั้น ส่วนให้ความหมายเทียบเคียงว่าหมายถึง ความปรารถนา ซึ่งเป็นความหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดและการอธิบายของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ ที่ปฏิเสธคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮฺและอัลกะรอฮียะฮฺ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะของสิ่งถูกสร้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัลกะรอฮียะฮฺเป็นคุณลักษณะที่แสดงถึงความบกพร่อง มีข้อตำหนิตรงกันข้ามดิเรก วินัยและสมาคมา ได้ให้ความหมายอัลกะรอฮียะฮฺตามถ้อยคำที่ปรากฏว่า อัลลอฮฺ

¹ สุเราะฮฺอัตเตาบะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 46

ทรงเกลียด ทรงรังเกียจ ทรงชัง ความหมายเหล่านี้เป็นความหมายที่ถูกถ่ายทอดมาตามถ้อยคำที่ปรากฏซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟที่ยืนยันว่าคุณลักษณะอัลมะฮับบะฮฺ และอัลกะรอฮียะฮฺเป็นคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ที่เหมาะสม และคู่ควรกับพระองค์

5.2.14 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลฮะยาอ์ (ءلحء)

ตารางที่ 29 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลฮะยาอ์

ลำดับ	อายาท ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮุน	สมาคมา
1	إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنَّ يَضْرِبَ مَثَلًا ¹	แท้จริง อัลเลาะห์ <u>ไม่</u> <u>ทรงละที่จะยก</u> เอาสัตว์ซึ่งเล็ก ที่สุดเช่น ริน และสัตว์ที่โต กว่านั้นให้เป็น ข้อ เปรียบเทียบ	แท้จริงอัลลอฮ์ <u>มิทรงละอายุที่</u> จะเปรียบเทียบ อุทาหรณ์ใดๆ	แท้จริง อัลเลาะห์ <u>ไม่</u> <u>ละอายุต่อการ</u> ที่จะยก อุทาหรณ์ใดๆ	แท้จริงอัลลอฮ์ <u>ไม่ทรงละอายุ</u> ในการที่ พระองค์จะ ทรงยก อุทาหรณ์ใดๆ ขึ้น เปรียบเทียบ
2	وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنْ الْحَقِّ ²	และอัล เลาะห์ <u>ไม่</u> <u>ละอายุต่อ</u> ความจริง	แต่อัลลอฮ์ <u>ไม่</u> <u>ทรงกระดาก</u> ต่อความจริง	และอัลเลาะห์ <u>ไม่ละอายุต่อ</u> (การแถลงใน สิ่งที่เป็น) ความจริง	และอัลลอฮ์ <u>นั้นไม่ทรง</u> <u>กระดากอายุ</u> ต่อความจริง

จากตารางที่ 29 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลฮะยาอ์ของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

ผู้แปลของทั้ง 4 ผลงานให้ความหมายคำว่าอัลฮะยาอ์สอดคล้องตรงกัน แต่นำถ้อยคำภาษาไทยที่แตกต่างกันมาให้ความหมายระหว่างคำว่าละอายุ กับคำว่ากระดาก ซึ่งทั้งสองคำให้ความหมายเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตามในสุเราะฮฺ อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 26 นั้น ส่วน

¹ สุเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 26

² สุเราะฮฺอัลอะหซาบ ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 53

สุพรรณศาสน์ ให้ความหมายคำว่าอัลหะยาอูไว้ว่า “อัลลอฮฺ ¹ นั้นไม่ทรงละที่จะยกกรั้นและสัตว์ที่โตกว่านั้นให้เป็นข้อเปรียบเทียบ” ซึ่งในคำว่า “ละ” นั้นในความหมายอาจเป็นไปได้ทั้ง ละอายและละทิ้งแน่นอนทั้ง 2 คำนั้นให้ความหมายที่แตกต่างกัน

อนึ่ง ในการนำถ้อยคำภาษาไทยมาใช้ถ่ายทอดความหมายนั้น เห็นได้ว่าถ้วนและวินัยใช้คำภาษาไทยคำเดียวกัน ในขณะที่ติเรกกับสมาคมฯ ก็ใช้คำภาษาไทยคำเดียวกันเช่นกัน คือคำว่า กระดากและละอาย

5.2.15 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอรรีฎอ (الرضا) และอัลฆะฆูบ

(الغضب)

ตารางที่ 30 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอรรีฎอและอัลฆะฆูบ

ลำดับ	อายต ศิฟาต	ถ้วน สุพรรณศาสน์	ติเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮูน	สมาคมฯ
1	رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ ¹	อัลเลาะห์ทรง ยินดีต่อพวก เหล่านั้น	อัลลอฮฺทรงพึง พระทัยเขา ทั้งหลาย	แน่นอน อัลเลาะห์ย่อม พอพระทัยต่อ พวกเขา	อัลลอฮฺทรง พอพระทัยใน พวกเขา
2	لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ ²	แท้จริง อัลเลาะห์ทรง พอพระทัยต่อ บรรดาผู้ ศรัทธา ทั้งหลาย	โดยแน่นอนยิ่ง อัลลอฮฺทรง ปิติต่อปวงผู้ ศรัทธา	แท้จริง อัลเลาะห์ ทรง พอพระทัยต่อ บรรดาผู้ ศรัทธา	โดยแน่นอน อัลลอฮฺทรง โปรดปรานต่อ บรรดาผู้ ศรัทธา
3	وَوَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ ³	ข้าอัลเลาะห์ ยังกริ้วเขาและ ให้เขาห่างไกล เสียจากพระ กรุณา	และอัลลอฮฺ ทรงพิโรธเขา และทรงงด ความเมตตา แก่เขา	และอัลเลาะห์ ทรงพิโรธ ทรง สาปแช่งเขา	ความกริ้วของ ข้าจะเกิดขึ้น แก่พวกเจ้า

¹ สุเราะฮ์ฮัดเตาบะฮฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 100

² สุเราะฮ์อัลฟัตหฺ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 18

³ สุเราะฮ์อันนิสาอ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 93

ลำดับ	อายาท ศีฟาต	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะอะอุน	สมาคมฯ
4	فِيحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي ¹	จะเป็นเหตุให้ ข้าเกิดความ กริ้วโกรธต่อ บรรพบุรุษ ของพวกเขา	และผู้ใดที่ดีที่ ได้มีความกริ้ว ของอันเกิดขึ้น แก่เขา	ทำให้ความ กริ้วของข้า ประสพแก่ พวกเขา	และอัลลอฮ์ก็ ทรงกริ้วโกรธ เขา และทรง ลงโทษเขา

จากตารางที่ 30 เป็นการศึกษเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอรรีฎอ และอัลอะฆะฎออบ สำหรับอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

ผู้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยทั้ง 4 ผลงาน ได้ให้ความหมาย คำว่าอรรีฎอของอัลลอฮ์ ﷻ ที่ตรงกันและสอดคล้องกัน หากแต่ใช้คำภาษาไทยที่แตกต่างกันแต่ให้ความหมายเดียวกันด้วยคำว่า ยินดี ฟังพอพระทัย ทรงพอพระทัย และทรงปิติ ซึ่งเป็นการให้ความหมายไปตามถ้อยคำที่ประจักษ์โดยไม่ใช้ความหมายเทียบเคียงซึ่งเป็นแนวทางของสะลัฟ อีกทั้งการให้ความหมายไปตามถ้อยคำที่ประจักษ์นั้นแตกต่างจากการอธิบายคำว่าอรรีฎอของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ ซึ่งอธิบายอรรีฎอว่าหมายถึงอัลอิรอะดะฮฺ คือความปรารถนาความดีให้เกิดแก่ผู้ปฏิบัติดีและความปรารถนาการลงโทษแก่ผู้ปฏิบัติไม่ดี

สำหรับความหมายคำว่าอัลอะฆะฎออบก็เช่นเดียวกัน ผู้ถ่ายทอดความหมายทั้ง 4 ผลงาน ได้ให้ความหมายคำว่าอัลอะฆะฎออบโดยนำถ้อยคำภาษาไทยมาใช้ตรงกัน หากแต่ส่วนและสมาคมนำมาใช้คำภาษาไทยสามัญกับทุก ๆ อายะฮฺ ในขณะที่ดิเรกและวินัยใช้คำสามัญในบางอายะฮฺและใช้คำราชาศัพท์ในบางอายะฮฺ ซึ่งแตกต่างจากการอธิบายคำว่าอัลอะฆะฎออบของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ ซึ่งอธิบายอัลอะฆะฎออบว่าหมายถึงอัลอิรอะดะฮฺ คือความปรารถนาการลงโทษแก่ผู้ปฏิบัติไม่ดี

¹ สุเราะฮฺฏอฮา ส่วนหนึ่งของอายะฮฺที่ 81

5.2.16 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติซฮาอ์ (الاستهزاء)

ตารางที่ 31 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติซฮาอ์

ลำดับ	อายาต ศิพาท	ต่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮุน	สมาคมฯ
1	¹ اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِكُمْ	อัลเลาะห์จะ ทรงสนองการ ดูถูกของพวก มุนาฟิกันนั้น ในวันอาคี เราะฮฺ	(ตรงกันข้าม) อัลลอฮฺทรง ตอบการเยาะ เย้ยของพวก เขา	อัลเลาะห์ (จะ ตอบสนอง) เย้ยหยัน(ของ) พวกเขา	อัลลอฮฺจะทรง เย้ยหยันพวก เขา

จากตารางที่ 31 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลอิสติซฮาอ์ สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า ผู้แปลให้ความหมายอย่างมีนัยที่แตกต่างกัน แม้ว่าจะใช้คำภาษาไทยที่ใกล้เคียงกัน แต่อรรถาธิบายความหมายไว้แตกต่างกัน ดังนี้

ต่วน สุวรรณศาสน์ ให้ความหมายคำว่าอัลอิสติซฮาอ์สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ ว่าพระองค์ ทรงสนองการดูถูกของมุนาฟิกันในวันอาคีเราะฮฺ โดยที่มิได้อรรถาธิบายว่าพระองค์นั้นจะสนองการดูถูกของมุนาฟิกันด้วยการเย้ยหยันหรือเยาะเย้ยหรือไม่ ผู้วิจัยเห็นว่าต่วนพยายามเลี่ยงที่จะให้ความหมายคำว่าอัลอิสติซฮาอ์สำหรับอัลลอฮฺ ﷻ ว่าหมายถึง การเยาะเย้ย ซึ่งเป็นการปฏิเสธว่า อัลอิสติซฮาอ์มิใช่คุณลักษณะด้านการกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากเชื่อว่าอัลอิสติซฮาอ์เป็นคุณลักษณะที่ไม่เหมาะสมไม่คู่ควรกับพระองค์

เช่นเดียวกับดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ที่ให้ความหมายว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงตอบแทนการเยาะเย้ยของพวกเรา โดยที่มิได้อรรถาธิบายว่า ตอบแทนการเยาะเย้ยของพวกเราคือมุนาฟิกันนั้นพระองค์ ทรงตอบแทนอย่างไร เหมือนกับว่าดิเรกนั้นไม่ยืนยันว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงเย้ยหยันมุนาฟิกัน เป็นการตอบสนองที่มุนาฟิกันเย้ยหยันอัลลอฮฺ ﷻ ในขณะที่วินัย สะมะฮุน อรรถาธิบายคำว่าอัลอิสติซฮาอ์ของอัลลอฮฺ ﷻ ว่าหมายถึง พระองค์จะตอบสนองเย้ยหยันของพวกเรา โดยที่ไม่ชัดเจนว่าอัลลอฮฺ ﷻ นั้นจะทรงตอบสนองมุนาฟิกันด้วยการเย้ยหยันพวกเราหรือหมายถึงอัลลอฮฺ ﷻ จะตอบสนองการเย้ยหยันของมุนาฟิกันโดยไม่ชัดเจนว่าจะตอบสนองอย่างไร ในขณะที่สมาคมฯ ให้ความหมายคำว่าอัลอิสติซฮาอ์ตามถ้อยคำที่ปรากฏว่าหมายถึง การเยาะเย้ย การเย้ยหยัน ดังนั้นจากความหมายของคำว่าอัลอิสติซฮาอ์ที่ผู้แปลทั้ง 4 ผลงานได้ให้ไว้ สรุปได้ว่า

¹ สุเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮฺที่ 15

ส่วนปฏิเสธที่จะให้อัลฮิสตีซฮาอ์เป็นคุณลักษณะด้านการกระทำของอัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ไม่คู่ควร ไม่เหมาะสมสำหรับพระองค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาอียะฮฺที่ปฏิเสธคุณลักษณะอัลฮิสตีซฮาอ์ด้วยเหตุผลเดียวกัน เช่นเดียวกับดิเรกและวินัยที่ไม่ชัดเจนกับการยอมรับว่าอัลฮิสตีซฮาอ์คือคุณลักษณะหนึ่งของการกระทำ ซึ่งตรงข้ามกับผู้แปลของสมาคมที่ยืนยันว่าอัลฮิสตีซฮาอ์คือคุณลักษณะหนึ่งด้านการกระทำ เนื่องจากผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายไปตามถ้อยคำที่ประจักษ์ หลีกเลี่ยงการให้ความหมายเทียบเคียงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ

5.2.17 ศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมักร (المكر)

และอัลกัยด (الكيد)

ตารางที่ 32 ตารางเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมักรและอัลกัยด

ลำดับ	อายต ศีฟาท	ส่วน สุวรรณศาสน์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สะมะฮุน	สมาคมฯ
1	وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللَّهُ ¹	พวกนั้นต่างก็ ออกอุบายกัน แต่อัลเลาะห์ ทรงซ่อนอุบาย ขึ้นตอบสนอง พวกเขา	และพวกเขา วางแผน แต่อัลลอฮ์ก็ ทรงวางแผน(ให้อุบายของ พวกเขาไร้ผล)	และพวกเขา วางแผน แต่อัลเลาะห์ ก็ทรงวางแผน	และพวกเขา วางอุบายกัน และอัลลอฮ์ก็ ทรงวางอุบาย
2	وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا ²	และพวกเขา วางอุบาย อย่างแยบยล แต่เรา (อัลลอฮ์) ก็มี อุบายที่แยบ ยลเหมือนกัน	และพวกเขา ได้วางแผน แต่ เรา(อัลลอฮ์) ก็ ได้วางแผน	และเรา (อัลเลาะห์) ก็ ได้กำหนดแผน ไว้อย่างแยบ ยล(เหมือนกัน)	และพวกเขา ได้วางแผน และเราก็ได้ วางแผน

¹ สุเราะฮ์อัลอันฟาล ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 30

² สุเราะฮ์อันนัมล อายะฮ์ที่ 50

ลำดับ	อายาต ศีพาท	ส่วน สุวรรณศาสนา	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะฮะฮุน	สมาคมา
3	وَأَكِيدُ كَيْدًا ¹	และ <u>ข้าก็</u> <u>วางแผนอย่าง</u> จริงจัง	และ <u>ฉันก็</u> <u>วางแผนการณ์</u>	และ <u>ข้าก็</u> <u>วางแผนอย่าง</u> จริงจัง (เหมือนกัน เพื่อตอบสนอง พวกเขา)	และ <u>ข้าก็วางแผน</u> <u>การอยู่</u>
4	يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ ²	พวกมุนาฟิก นั้นกำลัง หลอกล่อ มุฮัมมัดผู้ เป็นศาสนทูต ของอัลเลาะห์ อยู่ ด้วยแสดง ความศรัทธา ให้เห็นแต่ เปลือกนอก ส่วนที่ถูกซ่อน เร้นอยู่ภายใน จิตใจนั้นคือ ความไม่ ศรัทธา ทั้งนี้ เพื่อให้ได้มา เพื่อความ ปลอดภัย เป็น ต้นว่าในด้าน ชีวิตร่างกายที่ จะถูกฆ่าและ	พวกสับปลับ ใคร่ลวง อัลลอฮ์ แต่อัลลอฮ์ทรง สนองการลวง ของพวกเขา(<u>ด้วยการ</u> <u>ลงโทษ</u>)	แท้จริงบรรดา ผู้สับปลับ ทำ การล่อลวง อัลเลาะห์ (โดยเสแสร้ง แสดงที่ท่าว่ามี ศรัทธา) แต่ <u>อัลเลาะห์ได้</u> <u>ทรง(ตอบแทน</u> <u>การ) ล่อลวง</u> พวกเขา	บรรดามุนาฟิก นั้นกำลัง หลอกลวง อัลลอฮ์อยู่ ขณะเดียวกัน พระองค์ก็ <u>ทรง</u> <u>หลอกลวง</u> <u>พวกเขา</u>

¹ สุเราะฮ์ฮุฎุอ์ อายะฮ์ที่ 16

² สุเราะฮ์อันนิสาฮ์ ส่วนหนึ่งของอายะฮ์ที่ 142

ลำดับ	อายาต ศิพาท	ส่วน สุวรรณศาสตร์	ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์	วินัย สมะมะอุณ	สมาคมา
		ในด้าน ทรัพย์สินซึ่ง จะถูกริบ แต่ <u>พระองค์กลับ</u> <u>ส่งผลแห่งการ</u> <u>หลอกล่อของ</u> <u>พวกนั้นเข้า</u> <u>แล้ว</u> รอยต่าง พร้อยก็ดีซื่อ ตำหนักดีของ พวกเหล่านั้น จะถูกแฉให้ ประจักษ์ใน ภพนี้ด้วยการ ดลเห็นบิมุฮัม มัตรู้เท่าทันถึง ความไม่ ศรัทธาที่ถูก ซ่อนเร้นอยู่ใน จิตใจของพวกเขา			

จากตารางที่ 32 เป็นการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะอัลมักร์ และอัลกัยดสำหรับ อัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน ผู้วิจัยพบว่า

ส่วน สุวรรณศาสตร์ ให้ความหมายคำว่าอัลมักร์หมายถึงซ่อนอุปาย มีอุปาย เช่นเดียวกับดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ วินัย สมะมะอุณ และสมาคมา ที่ให้ความหมายคำว่าอัลมักร์ไว้ตรงกันว่า หมายถึงการวางแผน การวางอุปาย และสำหรับคำว่าอัลกัยดนั้นผู้แปลของทั้ง 4 ผลงาน ได้ให้ความหมายเป็นภาษาไทยด้วยถ้อยคำที่ตรงกันว่า การวางแผนการณ์

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความหมายคำว่าอัลมักรและอัลกัยดจากผลงานแปล ทั้ง 4 ผลงาน สรุปได้ว่า ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ยืนยันและยอมรับว่าอัลมักรและอัลกัยดนั้นเป็น คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ มิเช่นนั้นผู้แปลน่าที่จะใช้ความหมายเทียบเคียงหรือความหมายโดยนัยซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮฺที่ปฏิเสธว่าทั้งอัลมักรและอัลกัยดนั้นมิใช่ คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ เนื่องจากคุณลักษณะดังกล่าวมิได้ดำรงอยู่กับชาติของพระองค์ และเป็น คุณลักษณะที่บ่งบอกถึงข้อตำหนิ ข้อบกพร่องซึ่งไม่เหมาะสมไม่คู่ควรกับพระองค์ ไม่สมควรอย่างยิ่งที่ จะอ้างอิงคุณลักษณะดังกล่าวกับอัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้นอัลอะซาฮีเราะฮฺจึงให้ความหมายคำว่า อัลมักร และอัลกัยดโดยการตีความและให้ความหมายเทียบเคียงที่ย้อนกลับไปสู่คุณลักษณะ อัลอิรอะดะฮฺ ของอัลลอฮฺ ﷻ เพราะฉะนั้นความหมายของอัลมักรและอัลกัยดของอัลลอฮฺ ﷻ จึงหมายถึง ความ ปรรณนาการลงโทษต่อบรรดาบ่าวที่ฝ่าฝืน

สำหรับคำว่าอัลคิตาอ “الحكمة” นั้น ส่วน ดิเรก และวินัยต่างเลี้ยงที่จะให้ความหมาย โดยตรงซึ่งหมายถึงการหลอกลวง แต่พยายามที่จะให้ความหมายในเชิงว่าอัลลอฮฺ ﷻ ทรงสนองหรือ ทรงตอบแทนการลงของมุนาฟิกันด้วยการลงโทษ ซึ่งเห็นได้ว่าผู้แปลทั้ง 3 ผลงานนั้นพยายามให้ ความหมายโดยนัย ซึ่งแตกต่างจากความหมายที่สมาคมฯ ได้ให้ไว้ว่าพระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรง หลอกลวงพวกมุนาฟิกันซึ่งเป็นการให้ความหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ

จากการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ถึงความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 4 ผลงาน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ส่วน สุวรรณศาสตร์ ถ่ายทอดความหมายและอรรถาธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอะลมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮฺ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้น ที่ให้ความหมายและอรรถาธิบายสอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ เช่น อัลมักร อัลกัยด อรัฎุอ และอัลฆะฎูบ

การที่ส่วนให้ความหมายของอัลมักรและอัลกัยดตามถ้อยคำที่ปรากฏ ซึ่ง ตัฟสีร์อัลญะลาละนอรรถาธิบายไว้ว่า “เราตอบแทนพวกเขาด้วยการริบเร่งลงโทษพวกเขา” และ “ค่อยๆ ลงโทษพวกเขาโดยที่พวกเขาไม่รู้ตัว” จากคำอรรถาธิบายของตัฟสีร์อัลญะลาละนมิใช่การ อรรถาธิบายความหมาย แต่เป็นการอรรถาธิบายถึงวิธีการว่าอัลมักรและอัลกัยดของอัลลอฮฺ ﷻ เป็น อย่างไร ดังนั้นจึงสันนิษฐานได้ว่า ส่วนนี้อาจเห็นว่า การให้ความหมายโดยตรงซึ่งมีความหมายว่า “อุบายหรือการวางแผน” เป็นถ้อยคำภาษาไทยที่ให้ความหมายชัดเจน สามารถเข้าใจได้ทันทีโดยไม่ จำเป็นต้องอรรถาธิบายเพิ่มเติม นอกจากนี้อัลมักรและอัลกัยดนั้น หมายถึงวิธีการที่ทำให้เกิดขึ้นกับคู่

ขัดแย้งและฝ่ายตรงข้ามด้วยวิธีการลับ ๆ การกระทำดังกล่าวหากนำมาใช้กับสิ่งที่ดี เช่นการสู้รบ เรียกว่ากลยุทธ์ หรือยุทธวิธี ก็ถือว่ามีใช้สิ่งที่น่าตำหนิแต่อย่างใด¹

เช่นเดียวกับอรรวิฏอ และอัลฆะฆอบ ซึ่งในตัฟสีร์อัลญะลาลัยนและตัฟสีร์ อัลฟุตุฮาด มิได้อรรถาธิบายไว้ ดังนั้นส่วนจึงได้ถ่ายทอดความหมายไปตามถ้อยคำที่ปรากฏว่าหมายถึง “ทรงพอพระทัย ทรงยินดี ทรงกริ้วโกรธ” ซึ่งเป็นความหมายภาษาไทยที่ชัดเจนและเข้าใจได้โดยไม่ต้องอรรถาธิบาย

2. ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ถ่ายทอดความหมายและอรรถาธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์สะลัฟ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่อรรถาธิบาย ความหมายคุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ เช่น อัลยัด อัลอัยน เป็นต้น

ดิเรกพยายามอรรถาธิบายคุณลักษณะอัลยัดและอัลอัยนของอัลลอฮ์ ﷻ ในบางอายะฮฺให้สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ ซึ่งทั้งสองคุณลักษณะนั้นเป็นคุณลักษณะชาติที่อุละมาอ์ให้ความสำคัญและให้คำอรรถาธิบายที่แตกต่างกัน ผู้วิจัยเชื่อว่าดิเรก พยายามอรรถาธิบายในสิ่งที่สอดคล้องกับสติปัญญาและหลักการทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้นจึง อรรถาธิบายคุณลักษณะชาติของพระเจ้าให้แตกต่างไปจากสิ่งถูกสร้างทั้งปวง หรืออาจสันนิษฐานได้ว่าดิเรกถ่ายทอดความหมายมาจากต้นฉบับภาษาอังกฤษที่ได้มีการอรรถาธิบายไว้ หากเป็นเช่นนั้นก็ แสดงว่าชาฮฺ อัซรอฟ อะลีญ์ ทานะวีญ์ ก็มีแนวคิดในการอรรถาธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ในบางคุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺเช่นกัน

3. วินัย สะมะฮฺน ถ่ายทอดความหมายและอรรถาธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของ อัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ มีเพียงบางคุณลักษณะ เท่านั้นที่ให้ความหมายสอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ เช่น อัลอูลูว อัลมักร อัลกัยด อรรวิฏอ อัลฆะฆอบ อัลมะฮับบะฮฺและอัลกะรอฮะฮฺ เป็นต้น

วินัยให้ความหมายอัลมักรและอัลกัยด ตามถ้อยคำที่ปรากฏที่มีความหมายชัดเจน มากกว่าความหมายที่ซ่อนไว้ได้ไว้ โดยวินัยให้ความหมายว่า “การวางแผน” ซึ่งวินัยอาจเห็นว่าการ วางแผนโดยความหมายภาษาไทย เป็นความหมายที่เป็นไปได้ทั้งในด้านดีและด้านร้าย ขึ้นอยู่กับผู้ ปฏิบัติและวิธีการที่วางแผน นอกจากนี้อัลมักรและอัลกัยดในอายะฮฺเป็นการกล่าวร่วมกันทั้งสองฝ่าย สำหรับคุณลักษณะอรรวิฏอและอัลฆะฆอบในตัฟสีร์อัลญะลาลัยนและอัลฟุตุฮาดมิได้อรรถาธิบาย ความหมายไว้ ดังนั้นวินัยจึงได้ให้ความหมายว่า “ความพึงพอพระทัย” และ “ความกริ้วโกรธ” ซึ่งเป็น ความหมายที่ชัดเจนและสามารถเข้าใจได้ทันที เช่นเดียวกับอัลมะฮับบะฮฺและอัลกะรอฮะฮฺ ที่วินัยให้

¹ ดูความหมายหน้า 366-367

ความหมายว่า “ความรัก” และ “ความรังเกียจ” ซึ่งสามารถเข้าใจในความหมายได้ทันทีโดยไม่ต้อง อรรถาธิบายเช่นกัน

นอกจากนี้คุณลักษณะอัลลอฮ์ เป็นอีกคุณลักษณะหนึ่งที่วินัยให้ความหมาย สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาฮ์สะลัฟ ดังนั้นจึงสันนิษฐานได้ว่า ในหลายๆ คุณลักษณะที่วินัยให้ ความหมายสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาฮ์สะลัฟนั้น เกิดจากแนวทางการแปลของวินัยที่นำผลงาน แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่มีอยู่ในขณะนั้นมาศึกษาประกอบการแปล รวมทั้ง บันทึกรายการของนักวิชาการที่ได้แปลความหมายอัลกุรอานไว้ และข้อมูลที่วินัยเคยร่วมเสวนากับ นักวิชาการมาปรับใช้ในการให้ความหมาย ดังนั้นความหมายจึงมีความหลากหลาย และสันนิษฐานได้ อีกว่า วินัยอาจมิได้ยึดติดอยู่กับความหมายคุณลักษณะที่ได้ถูกอรรถาธิบายไว้ในตำราที่นำมา ประกอบการแปล โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านการกระทำ ซึ่งโดยความหมายของถ้อยคำนั้นๆ ก็ชัดเจน โดยที่มีต้องอรรถาธิบายแต่อย่างใด

4. สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ถ่ายทอดความหมายและอรรถาธิบายคุณลักษณะ ของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาฮ์สะลัฟในทุก ๆ คุณลักษณะ ซึ่งเกิดจากอุดมการณ์ และแนวคิดของผู้แปลและสมาคมฯ ที่มีร่วมกัน

และจากการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือน ความสอดคล้องและความแตกต่างด้าน แนวคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าผู้ถ่ายทอด ความหมายมีแนวคิดที่สอดคล้องเหมือนกันและแตกต่างกันสรุปได้ว่า

แนวคิด ความเชื่อของวินัย สะมะฮุน ในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น โดย ส่วนใหญ่แล้วมีความเหมือนและสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับแนวคิดของต่วน สุวรรณศาสน์ เนื่องจาก วินัยเป็นลูกศิษย์ของต่วน และเคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นจึงได้รับ ความรู้และได้สัมผัสงานด้านการแปลให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากต่วน ในขณะที่แนวคิด ความ เชื่อของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ มีส่วนคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของ ต่วน แม้ว่าผลงานแปลของสมาคมฯ เกิดขึ้นจากผู้แปลหลายคนก็ตาม ผู้วิจัยมิได้หมายความว่าผู้แปล ของสมาคมฯ จะคัดลอกแนวคิดของต่วนแต่อย่างใด หากแต่เกิดจากแนวคิดและความเชื่อที่สอดคล้อง กัน เนื่องจากในอดีตทั้งต่วนและผู้แปลของสมาคมฯ ถือเป็นนักวิชาการที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีแนวคิด เดียวกัน แม้ว่าจะมีบางความเห็น บางทัศนะที่ต่างก็ตาม

เมื่อพิจารณาถึงถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้ถ่ายทอดความหมายจากผลงานของ ต่วนและวินัย ก็พบว่าถ้อยคำที่ใช้ถ่ายทอดความหมายคุณลักษณะของทั้ง 2 ผลงานมีความ สอดคล้อง เช่นคำว่า มหิธานุภาพ ทรงอำนาจปกครอง การรอคอยการลงโทษ เช่นเดียวกับผลงาน ของสมาคมฯ ที่มีถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้คล้ายคลึงกัน เช่นคำว่า พระพักตร์ พระหัตถ์ขวา สายตา อรรูหฺ เป็นต้น

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บรรณานุกรม

หนังสือ

- ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์. (มปป). ประวัติย่อโดยสังเขปคุณดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ (อับรอฮีม กุเรชี). มปท. เซวง จันทรเขตต์. (2528). การแปลเพื่อการสื่อสาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ชำชุดติน อุมาร์, อับดุลเราะหมาน หะซัน กริมี่และมุฮัมมัด ซอลิฮี. (2494). ความหมายอัล-กุรอาน. กรุงเทพฯ : จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์วิทยาการอิสลาม, พิมพ์ที่สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช
- ชัยนูล อาบิตีน ชูมนุมพันธ์. (2552). อัลกุรอานญุซอ์มมา. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลาม
- ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. (2496). บยานุลกุรอาน (คำอธิบายอัลกุรอานภาษาไทย). เล่ม 1 กรุงเทพฯ : บริษัทอักษรโสภณ จำกัด
- _____, (2497). บยานุลกุรอาน (คำอธิบายอัลกุรอานภาษาไทย). เล่ม 2 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิบูลกิจ
- _____, (2500). บยานุลกุรอาน (คำอธิบายอัลกุรอานภาษาไทย). เล่ม 3 กรุงเทพฯ : รัชดารมภ์
- _____, (2512). กุรอานมะฮฺญิด ความหมายของอัล-กุรอาน. เล่มที่ 1 กรุงเทพฯ : วุฒิกิจการพิมพ์
- _____, (2513). กุรอานมะฮฺญิด ความหมายของอัล-กุรอาน. เล่มที่ 2-3 กรุงเทพฯ : ห.จ.ก.กรุงศิลป์ พรินท์เพส
- _____, (2544). กุรอานมะฮฺญิด ความหมายของอัล-กุรอาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- _____, (2549) กอดิยานีย์ ลัทธินอกรอบอิสลาม. มปท.
- ดารี บินอะหมัด และคณะ. (2512). ตัฟซีร์ อัลฟุรกออัน. กรุงเทพฯ : วุฒิกิจการพิมพ์
- ดวงตา สุลท. (2541). ทฤษฎีและกลวิธีการแปล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
- ต่วน สุวรรณศาสน์. (2511). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- _____, (2547). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความฉบับพระราชทาน. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท
- ทวี นภากร. (2544). กุรอานกับความหมายญุซอ์มมา. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลาม
- _____, (ม.ป.ป). อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- นิพนธ์ จุฑามาต. (2505). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ตัฟซีร์คอยริชซารีฟ. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- บรักัต สยามวาลา. (ม.ป.ป). ใจความแห่งพระคัมภีร์กุรอาน. กรุงเทพฯ : วงศ์เสงี่ยมการพิมพ์

- บิน อับดุลเลาะห์. (ม.ป.ป). คำอธิบายอัลกุรอาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ส.วงศ์เสงี่ยม _____, (ม.ป.ป). ซูเราะฮ์อัลกะฮ์ฟี ผู้อ่านได้รับอภัยโทษ 2 วันศุกร์. ม.ป.ท.
- เบนฮาลาบีเพรส. (2553). คัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมความหมายภาษาไทยและภาษามลายู 30 ยุซ.
 ปัตตานี : โรงพิมพ์เบนฮาลาบีเพรส ปัตตานี
- ปัญญา บริสุทธิ์. (2542). ทฤษฎีและวิธีปฏิบัติในการแปล. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 อรุณการพิมพ์
- ปราณี บานชื่น. (2523). การแปลขั้นสูง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปริญญา ฟินดี. (2542). อัลกุรอานแปลไทย. กรุงเทพฯ : บริษัททอพอเซ็ท ครีเอชั่น เล่ม 1
 _____, (2543). อัลกุรอานแปลไทย. กรุงเทพฯ : บริษัททอพอเซ็ท ครีเอชั่น เล่ม 2
- ประสานมิตรการพิมพ์. (ม.ป.ป). อัลกุรอานุลหะกีม. กรุงเทพฯ : ประสานมิตรการพิมพ์
- มูลนิธิอิสลามเพื่อการพัฒนา. (2537). อัลกุรอานุลหะกีม. กรุงเทพฯ : ประสานมิตรการพิมพ์
- มูนิร มุหะหมัดและนาอีม บุกมาเลศ. (2530). อิสลามกับแนวความคิดบิดเบือน. กรุงเทพฯ :
 วิกตอรีเพาเวอร์พอยท์ จำกัด
- มูนิร มุหะหมัด. (2548) อาจารย์อิมรอน มะกุดี กับหลักความเชื่อมั่นในแนวสลัฟ. มปท.
 วิชาการ, กรม. (2540). คู่มือการแปล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา
- วินัย สมะฮอน. (2524 ม.ป.ป.). อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม
 _____, (ม.ป.ป). 99 พระนามของอัลลอฮ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม
- วรนาถ วิมลเฉลา. (2537). คู่มือสอนแปล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ศุนย์กษัตริย์พะฮัด บินอับดุลอะซีซ เพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน. (2542). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน
 พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย. มะดีนะฮ์ : ศุนย์กษัตริย์พะฮัดฯ.
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ. (2522). คำอธิบายความหมายอัลกุรอาน ญุซอ์อัมมะ กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
 _____, (2524). คำอธิบายอัล-กุรอานุลกะรีม (ญุซที่ 1) กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
 _____, (2526). คำอธิบายอัล-กุรอานุลกะรีม (ญุซที่ 1) กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
 _____, (2540). สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
 _____, (2541). หนังสืออนุสรณ์ครบรอบ 20 ปี กรุงเทพฯ : บริษัทนัชชา พับลิชชิ่ง จำกัด
 _____, (2542). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมภาษาไทย. ซาอุดีอาระเบีย : ศุนย์กษัตริย์พะฮัด
 เพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน
 _____, (2550). หนังสืออนุสรณ์ครบรอบ 30 ปี ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- สมาน โยธาสมุทร. (2500). คำแปลและคำอธิบายอัลกุรอาน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม

- สามารถ วงศ์เสงี่ยม และคณะ. (2516). ความหมายพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ยุซอัมมะ กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม
- ม.ป.ช. (ม.ป.ป.). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย-มลายู : ม.ป.ท.
- สง่า วิไลวรรณ อำนวย สุวรรณกิจบริหาร จางวางหาวา. (ม.ป.ป.) จุฬาราชมนตรีถ้วน สุวรรณศาสน์ และความเป็นมาของตำแหน่งจุฬาราชมนตรี กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เรือนอักษร
- หุมนอน บิน-หัมซะฮฺ. (2552). คัมภีร์อัล-กุรอาน ทั่วบทภาษาอาหรับ คำอ่าน คำแปลภาษาไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลาม
- อาลี อีซา. (2532). คำอธิบาย อัลกุรอานซูเราะฮฺฮุนร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สายสัมพันธ์ _____, (2542. คำอธิบาย อัลกุรอานซูเราะฮฺฮัดเตาเบฮฺ. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก.จิรัชการพิมพ์
- อับดุลเลาะ หนุ่มสุข. (ม.ป.ป.). การศรัทธาต่ออัลลอฮตามแนวของสะลัฟ. ปัตตานี : วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อิสมาอีล อะหมัด. (2527). ทางนำแห่งอัลลอฮ. กรุงเทพฯ : อัลญิฮาด
- ม.ป.ช. (2525) ชีวิตและผลงานของท่าน สุวรรณศาสน์ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรเจริญการพิมพ์
- Abdullah 'Abbas al-Nadwiy.(1996). Tarjamah ma'aniy al-Our'an al-Karim wa taṭawwiru fahmuhu 'Inda al-Gharb. (الترجمات معاني القرآن الكريم وتطور فهمه عند الغرب) al-Madinah al-Munawwarah : Mujamma al-malik Fahd.
- Abdullah bin Muḥammad al-Ghaniman. (1983). Sharh kitab al-Tawhid min Sahih al-Bukhariy (شرح كتاب التوحيد من صحيح البخاري). al-Madinah : Maktab al-Dar.
- Abdullah Ibn 'Umar al-Dumiyiy. (1998) 'Ism allah al-'Adham. (اسم الله الأعظم) al-Riyad : Dar al-Watan lil Nashr.
- Abd al-Baqiy Muḥammad Fu'ad. (1994) al-Mu'jam al-Mufahras li 'Alfad al-Our'an (المعجم المفهرس لألفاظ القرآن) Bayrut : Dar al-Ma'rifah.
- Abd al-Ḥadiy Ḥasan Wahbiy, (2007) al-'Asma' al-Husna was Sifat al-'Ulaa (الأسماء الحسنى والصفات العلى). al-Saudeyah : Dar al-Dalel al-'Asareyah.
- Abd al-Raḥman Badwiy. (1993) Mawsu'ah al-Mustashriqin. (موسوعة المستشرقين) Bayrut : Dar al-'Ilm lilmalayin.
- Abd al-Raḥman bin 'Aḥmad. (n.d.) al-Dhaylu Ala Tabaqat al-Hanabilah. (الذيل على طبقات الحنابلة). Makkah : Maktabah al-Aubaykan.
- Abd al-Raḥman Ḥasan. (2002) al-'Aqidah al-'Islamiyah wa 'ususuha. (العقيدة الإسلامية وأسسها) Dimishq : Dar al-Qalam.

- Abd al-Razzaq Ibn Abd al-Muhsin. (2008). fiqh al-'Asma' al-Husna. (فقه الأسماء الحسنى)
Riyad : Dar al-Tawhid lil nashr.
- Abd al- Wahid bin Abd al-'Aziz al-Tamimiy. (2001) 'Iatiqad al-'Imam al-Munbal 'Abiy
Abd Allah 'Ahmad bin Hanbal (اعتقاد الإمام المنبل أبي عبد الله أحمد بن حنبل) Bayrut :
Dar al-Kutub al-'Ilmiah.
- Abe Saud Muhammad bin Muhammad al-'Ammadiy. (n.d). Tafser Abe al-Saud
(تفسير أبي السعود) Bayrut : Dar Aihya al-Turath al-Arabeiy.
- Abu al-Hasan bin 'Aliy al-Ashariy (n.d) al-'Ibanah 'An 'Usul al-Diyanah
(الإبانه عن أصول الديانة). Bayrut : Dar Ibn Zaydan.
- Abu Bakr Jabir al-Jaza'iriy. (1995) 'Iysar al-Tafasir li Kalam al-'Aliy al-Kabir
(أيسر التفاسير لكلام العلي الكبير). Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiah.
- Abu Dawud Sulaiman bin al-'Ash'As. (n.d.) Sunan Abe Dawud (سنن أبي داود). al-Riyad :
Bayt 'Afkar al-Dawleyah.
- Abu 'Ishaq 'Ibrahem bin Ishaq al-Harbiy. (1985) Ghareb al-Hadis (غريب الحديث). Jiddah :
Dar al-Madaniy.
- Adil Ibn Sa'd Mahrusiy. (1971) Mawsu'ah al-'Asma' wa al-sifat (موسوعة الأسماء والصفات)
Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiah.
- 'Ahmad bin Abd al-Razzak. (1998) Fatawa lil Luqnah Buhuth al-Dar'imah
al-'ilmeyah wa al-'ifta' (فتاوى اللجعة البحوث الدائمة العلمية والإفتاء) al-Riyad :
Dar al-'Asimah.
- 'Ahmad bin 'Aṭiyah al-Ghamidiy. (1982) al-Bayhaqiy wa Mawqifuhu min al-'Ilahiyat
(البيهقي وموقفه من الإلهيات). al-Madenah al-Munawwarah.
- 'Ahmad bin Hanbal. (1998) Musnad 'Ahmad bin Hanbal (مسند أحمد بن حنبل) al-Riyad :
Bayt 'Afkar al-Dawleyah.
- _____ (2003) al-Rad 'Ala al-Jahmeyah wa al-Zanadighah (الرد على الجهمية والزندقة)
Dar al-Thibat lilnash wa al-Tawze'.
- 'Ahmad bin al-Husayn al-Bayhaqiy. (1988). Dala'il al-Nubuwah. (دلائل النبوة). Bayrut :
Dar al-Kutub al-'Ilmiah.

- 'Aḥmad Ibn Muḥammad al-'Adnawiy. (1997) Tabaqat al-Mufassirin. (طبقات المفسرين)
al-Madinah al-Munawwarah : Maktabah al-'Ulum wa al-Hikam.
- 'Aḥmad bin Nasir al-Ḥamd. (1984). Ibn Hazmi wa Mawqiffuhu fi al-'Ilaheyat.
(ابن حزم وموقفه في الإلهيات). Makkah : Umm al-Qura University.
- 'Aḥmad Mukhtar 'Umar. (2008). Mu'yam al-Lughah al-'Arabiyah al-Mu'asarah
(معجم اللغة العربية المعاصرة) al-Qahirah : 'Alam al-Kutub.
- 'Aḥmad bin al-Qasem Abu al-'Abbas (1883). 'Uyun al-'Anba' fi Tabaqat al-'Atibba'
(عيون الأنباء في طبقات الأطباء) s.l : al-Matba'ah al-Wahabiyah.
- 'Alawiy Abd al-Qadir al-Saqqaf. (2001). Sifat Allah 'Azza wa jalla al-Waridah fi al-kitab
al-Sunnah (صفات الله عز وجل الواردة في الكتاب والسنة) s.l : s.n.
- 'Aliy bin 'Aliy bin Muḥammad al-Dimishkiy. (n.d.) Shar al-'Aqidah al-Tahawiyah
(شرح العقيدة الطحاوية، حققه عبد الله بن عبد المحسن التركي) Bayrut : Mu'assasah
al-Risalah.
- al-'Albaniy Muḥammad Nasir al-Din. (1998). Sahih Sunan Abe Dawud. 1.
(صحيح سنن أبي داود) al-Riyad : Maktabah al-Ma'arif.
- _____, (1997). Sahih Sunan Ibn Majah.1. (صحيح سنن ابن ماجه) al-Riyad : Maktabah
al-Ma'arif.
- _____, (2000). Sahih Sunan al-Tirmiziy. 1. (صحيح سنن الترمذي) al-Riyad : Maktabah
al-Ma'arif.
- _____, (1991). Da'if Sunan al-Tirmidhiy (ضعيف سنن الترمذي). Amman : Maktabah
al-Islam.
- _____, (1988). Da'if Sunan Ibn Majah (ضعيف سنن ابن ماجه) Amman : Maktabah
al-Islam.
- _____, (1988). Sahih al-Jami' al-Saghir wa Ziyadatuhu (صحيح الجامع الصغير وزيادته).
Bayrut : al-Maktab al-Islam.
- _____, (2000). Sahih al-Targheb wa al-Tarheeb (صحيح الترغيب والترهيب) al-Riyad :
Maktabah al-Ma'arif lil Nashr wa al-Tawzigh.
- _____, (1997) Sahih Sunan Ibn Majah. (صحيح سنن ابن ماجه) Al-Riyad : Maktabah
al-Ma'arif.

- al-'Ashariy 'Aliy bin 'Isma'il. (1980) Maqalat al-'Islameyen wa 'Iktilaf al-Muṣalleyen.
(مقالات الإسلاميين واختلاف المصلين). Geramanniy : Dar Faraniz Shatayiz.
- al-Baqillaniy al-Qadiy Abu Muḥammad (1986) al-'Insaf Fima Yajib 'Itiqad wa la yajuz
al-Jahl bihiy (الإنصاف فيما يجب إعتقاد ولا يجوز الجهل به). Bayrut : Alam al-Kutub.
- al-Baydawiy Abdullah bin 'Umar al-Sherazy. (n.d.) Anwar al-Tanzel wa Asrar al-Tawel
(أنوار التنزيل وأسرار التأويل). Bayrut : Dar Aihya al-Turath al-'Arabeyah.
- al-Baghawiy al-Ḥasan bin Mas'ud. (1983) Sharḥ al-Sunnah (شرح السنة). Bayrut :
al-Maktab al-Islammiy.
- al-Bayhaqiy 'Aḥmad bin al-Ḥusay. (n.d) al-'Asma' was Ṣifat (الأسماء والصفات) al-Qahirah:
al-Maktabah al-'Azhareyah.
- _____, (2003) al-Sunan al-Kubra (السنن الكبرى). Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmeyah.
- al-Bayjuriy Burhanuddin 'Ibrahim al-Bayuriy. (2002) Tuhfah al-Mured 'Ala Jawharah
al-Tawḥed (تحفة المرید علی جوهرة التوحيد) al-Qahirah : Dar al-Slam.
- al-Bukhariy Maḥmud bin 'Isma'il. (n.d.). Sahih al-Bukhariy. (صحيح البخاري). Bayrut : Dar
al-'Arqam.
- _____, (2005). Khalqu Af'al al-'Ibad (خلق أفعال العباد) al-Riyad : Dar 'Atlas
al-Khadra'.
- al-Bundaq Muḥammad Salih. (1983) al-Mustashriqun wa Tarjamat al-Qur'an al-Karim.
(المستشرقون وترجمة القرآن الكريم) Bayrut : Dar al-'Afaq al-Jadidah.
- al-Dhahabiy Shamshudden 'Aḥmad bin Muḥammad. (1981) Muktasar al-'Ulu lil 'Aliy
al-Ghaffar (مختصر العلو للعلي الغفار) Bayrut : al-Maktab al-Islamiy.
- _____, (n.d) Tabaqat al-Huffat (طبقات الحفاظ). Bayrut : Dar al-Kutub al-Ailmiyah.
- _____, (1991) al-Arba'en fe Ṣifat rab al-'Alamen (الأربعين في صفات رب العالمين).
Madenah al-Munawwarah : Maktab al-Aulum wa al-Ḥikam.
- _____, (1985) Siyar al-'A'lam al-Nubala' (سير الأعلام النبلاء) Bayrut : Mu'assasah
al-Risalah.
- _____, (1994) al-Muqizah fi Mustalah al-Hadith (الموقظة في مصطلح الحديث) Dar Ahad
lil Nashr wa al-Tawze.

- al-Darimiy 'Usman bin Sa'ed. (1985) al-Radu Ala al-Jahmiyah (الرد على الجهمية). al-Dar al-Salafiyah.
- al-Fayruz Abadiy. (1998) al-Qamus al-Muḥet (القاموس المحيط). Bayrut : Muassasah al-Risalah.
- al-Ghaneman Abdullah bin Muḥammad, (1983) Sharh Kitab al-Tawhed min Sheh al-Bukhariy (شرح كتاب التوحيد من صحيح البخاري) Maktabah al-Dar : al-Madenah.
- al-Hakim Muḥammad bin Abdullah (2002). al-Mustadrak 'Ala al-Ṣahihayn. (المستدرک على الصحيحين). Bayrut : Dar al-kutub al-'Ilmiyah.
- _____ (n.d.) 'Asma' al-Allah wa Ṣifatuḥu wa Mawqif 'Ahl al-Sunnah minha. (أسماء الله وصفاته وموقف أهل السنة منها) Dar al-Thuraiya lil nashr.
- al-Harras Muḥammad Khalel (n.d) Sharḥ al-Aqedah al-Wasiteyah (شرح العقيدة الواسطية) al-Aurdun : Dar al-Hijrah lil Nashr wa Tawze'.
- al-Ḥusayn bin Mas'ud al-Baghawiy. (1990) Tafsir al-Baghawiy "Ma'alim al-Tanzil". (تفسير البغوي "معالم التنزيل") al-Riyad : Dar Tayyibah.
- al-Jawhariy 'Isma'el bin Ḥammad. (1979) al-Sahḥah Taj al-Lughawiy wa Sahḥah al-'Arabiyyah (الصحاح تاج اللغة و صحاح العربية) Bayrut : Dar al-'Ilm al-Malayen.
- al-Juwiniy Abu al-Ma'aliy Abd al-Malik. (1985) al-'Irshad Ila Qawaṭi' al-Adillah fi 'usul al-'Itiqad (الإرشاد إلى قواطع الأدلة في الأصول الإعتقاد) Bayrut : Mu'assasah al-Kutub al-Thaqafiyah.
- al-Lalaka'iy Hibatullah bin Ḥusayn al-Ṭabariy. (n.d). Sharḥ 'Usul 'Itiqad 'Ahlissunnah wa'l Jama'ah. (شرح أصول اعتقاد أهل السنة والجماعة) al-Askandareyah : Maktabah Dar al-Baserah.
- al-Maghrawiy Muḥammad Abd al-Raḥman. (1985) al-Mufasssirun bayna al-Ta'awil wa al-'Ithbat fi 'Ayat al-Sifat. (المفسرون بين التأويل والإثبات في آيات الصفات) al-Riyad : Dar Tayyibah.
- al-Mu'allim Butrus al-Bustaniy. (1987) Muḥit al- Muḥit (محيط المحيط) Bayrut : Maktabah Lubnan.
- al-Nasa'iy 'Aḥmad bin Shu'ab. (n.d.) Sunan al-Nasa'iy (سنن النسائي) al-Riyad : Bayt 'Afkar al-Dawleyah.

- al-Nawawiy Mahyu al-Din bin Sharaf. (n.d.) kitab al-Majmu' (كتاب المجموع) Jiddah : maktabah al-'Irshad.
- _____, (1994) Sahih Muslim bishar vl-Nawawiy (صحيح مسلم بشرح النووي) al-Qahirah : Dar al-Hadith.
- al-Qariy 'Aliy bin Sultan. (1998) Manh al-Rawd al-'Azharh fi Shar al-Fiqh al-'Akbar. (منح الروض الأزهر في شرح الفقه الأكبر) Bayrut : Dar al-Bashshar al-'Ilmiyah.
- al-Qattan Manna'. (1995) Mabahith fi 'Ulum al-Qur'an. (مباحث في علوم القرآن) al-Qahirah : Maktabah Wahbah.
- al-Quddamat Abdullah bin Quddamat. (1997) al-Mughniy. (المغني) al-Riyad : Dar 'Alam al-Kutub.
- al-Qurtubiy Muhammad bin 'Ahmad. (1988) al-Jami' li 'Ahkam al-Qur'an (الجامع لأحكام القرآن) Bayrut : Mu'assasah al-Risalah.
- al-Raghib al-'Asbahaniy al-Husayn bin Muhammad. (2009) al-Mufradat fi Gharib al-Qur'an al-Karim (المفردات في غريب القرآن الكريم) : Maktabah Nizar Mustafa al-Baz.
- al-Raziy Fakrudden Muhammad Ibn 'Umar. (1990) al-Tafser al-Kaber Mafatih al-Gheb (تفسير الكبير أو مفاتيح الغيب) Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmehyah.
- _____, (1902) Lawami' al-Bayyinah Sharh al-'Asma' Allah was Sifat (لوامع البينات شرح أسماء الله والصفات) Egypt : Matba'at al-Sharqeyah.
- al-Rida Muhammad Rashid. (1946) Tafsir al-Manar. 9. (تفسير المنار). Egypt : Dar al-Manar.
- al-Sabuniy 'Isma'el bin abd al-Rahman. (1998) 'Agedah al-Slaf wa 'Ashab al-Hadith (عقيدة السلف وأصحاب الحديث أو الرسالة في اعتقاد أهل السنة وأصحاب الحديث والأئمة) al-Riyad : Dar al-'Asimah.
- al-Sarakhsiy Shamsu al-Din. (1989) al-Mabsut (المبسوط) Bayrut : Dar al-Ma'rifah.
- al-Sanusiy Muhammad bin Yusuf. (n.d) 'Umu al-Barahen (أم البراهين) .s.l : s.n.
- al-Shafi'iy Muhammad Ibn 'Idres. (2001). al-'Um. 1. (الأم) Dar al-Wafar' : Mansurah.
- _____, (1938) al-Risalah (الرسالة) Misri : Matba'ah Mustafa al-Bani al-Halabe.
- al-Sharif 'Aliy al-Jarjaniy. (1997). al-Ta'rifat. (التعريفات). Bayrut : dar al-kutub al-ilmiyah.

- al-Shawkaniy Muḥammad bin 'Aliy bin Muḥammad, (1993). Fath al-Qader (فتح القدير) al-Qahirah : Dar al-Ḥadeth.
- al-Suhayliy Abd al-Raḥman bin Abdullah. (1992) Nata'ij al-Fikr fi al-Nahw (نتائج الفكر في النحو) Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- al-Suyutiyy Jalaluddin Abd al-Raḥman bin al-Kamal. (1972) Tadrib al-Rawiy fi Sharḥ Taqrib al-Nawawiy (تدريب الراوي في شرح تقريب النواوي) Maktabah al-Ilmiyah bilMadinah al-Munawwarah.
- _____, (2004) Tarik al-Khulafar (تاريخ الخلفاء). Maktabah Nizar Mustafa.
- _____, (1998) al-'Itqan fe -'Ulum al-Qur'an (الإتقان في علوم القرآن). Bayrut : al-Maktabah al-Asreyah.
- al-Ṭabariy Muḥammad bin Jarir. (1992) Jami' al-Bayan fi Ta'wel al-Qur'an (جامع البيان في تأويل القرآن) Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- al-Ṭabariy Sulaiman bin 'Aḥmad. (n.d). al-Mu'jam al-Kaber (المعجم الكبير) al-Qahirah : Maktabah Ibn Taymiyah.
- al-Tha'labiy 'Aḥmad bin Muḥammad. (n.d.) al-Kashfu wa al-Bayan fi Tafser al-qur'an (الكشف والبيان في تفسير القرآن). Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- al-Tha'labiy Abu 'Ishaq 'Aḥmad. (2002) al-Kashf wal Byan (الكشف والبيان في تفسير القرآن) Bayrut : Dar 'Ihya' al-Thurath al-'Arabiyy.
- al-Tirmidhiy Abu 'Esa Muḥammad bin 'Esa. (n.d.) Yame'al-Tirmidhiy (جامع الترمذي) al-Riyad : Bayt 'Afkar al-Dawleyah.
- al-'Uqayliy Muḥammad bin 'Amr bin Musa. (n.d.) Kitab al-Du'afa' al-Kabir (كتاب الضعفاء الكبير) Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- al-'Uthaymin Muḥammad Ibn Ṣalih. (n.d.) Sharḥ al-'Aqedah al-Wasiṭiyah (شرح العقيدة الواسطية) al-Qahirah : al-Maktabah al-Tawfiqiyah.
- _____, (n.d.) 'Asma' Allah wa Ṣifatuḥu wa mawqif 'Ahl al-Sunnah minha (أسماء الله وصفاته وموقف أهل السنة منها) Dar al-Thuraiya lil Nashr.
- _____, (1994) al-Qawa'id al-Muthla fe Ṣifat Allah wa 'Asma'ih (القواعد المثلى في صفات الله وأسمائه الحسنى) Dar al-Taythir lilnashri wattawze'.

- _____, (1992) Majmu' Fatawa wa Rasa'il (مجموع فتاوى ورسائل). al-Riyad : Dar al-Waton lilNashi.
- _____, (2000) 'Aqedah 'Ahlissunnah wal Jama'ah (عقيدة أهل السنة والجماعة). al-Riyad : Maktabah al-Ta'awun lid Dahwah wal 'Irchad.
- al-Wahidiy 'Aliy bin 'Aḥmad. (1991). 'Asbab Nuzul al-Qur'an. (أسباب نزول القرآن). Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- al-Zarkashiy Muḥammad bin Abdullah. (2006). al-Burhan fi 'ulum al-qur'an. (البرهان في علوم القرآن). al-Qahirah : Dar al-Hadith.
- al-Zurqaniy Muḥammad Abd al-'Azim. (1996). Manahil al-'Irfan. fi 'Ulum al-Qur'an. (مناهل العرفان في علوم القرآن) Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- al-Zirafiy al-Ḥazan bin Abdullah. (1955) 'Akbar al-Nahwiyyen al-Basareyen (أخبار النحويين البصريين) al-Qahirah : Multazam al-Taba'ah wa al-Nashr.
- Catford. J.C. (1965). A Linguistic Theory of Translation. London : Oxford University Press.
- Fahd bin Abd al-Raḥman al-Rumiy. (2003). Naql ma'ani al-Qur'an al-Karim 'ila lughah 'Ukhra 'Atarjamah 'am tafsir (نقل معاني القرآن الكريم إلى لغة أخرى أترجمة أم تفسير) (نقل معاني القرآن الكريم إلى لغة أخرى أترجمة أم تفسير). s.l : s.n.
- _____, (2005). Dirasat fi 'Ulum al-Qur'an al-Karim. (دراسات في علوم القرآن الكريم). al-Riyad : s.n.
- _____, (1983). Manhaj al-Madrasah al-'Aqliyah al-Ḥadisah fi al-Tafsir. (منهج المدرسة العقلية الحديثة في التفسير). Riyad : s.n.
- Ḥasanay Muḥammad Makluf (1995), Kalimat al-Qur'an Tafsir wa Bayan (كلمات القرآن تفسير وبيان) Bayrut : Mu'assasah al-Rayyan liṭṭiba'ah wal Nashir watTawzi'.
- Ḥusayn Muḥammad Fahmiy. (1998) al-Dalil al-Mufahras li 'Alfad al-Qur'an al-Karim (الدليل المفهرس لألفاظ القرآن) al-Qahirah : Dar al-Salam.
- Ibn 'Abiy 'Asim al-Dihak bin Mukhallad (1980) Kitab al-Sunnah (كتاب السنة). Bayrut : al-Maktabah al-Islamiy.

- Ibn 'Abiy Ḥatim Abd al-Raḥman bin Abu Ḥatim. (1953) kitab al-Jarḥ wa al-Ta'dil (كتاب الجرح والتعديل). Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- Ibn 'Abiy 'Izzah al-Ḥanafiy. (1988) Shar al-'Aqedah al-Tahawiyah (شرح العقيدة الطحاوية) Bayrut : al-Maktabah al-'Islammiy.
- Ibn al-Jawziy Abul Farj Jamaludden Abd al-Raḥman bin Abe Ḥasan, (2002). Zad al-Maser fi 'Ilmil al-Tafser. (زاد المسير في علم التفسير). Bayrut : Dar Ibn Ḥazmi.
- Ibn al-'Ajmiy 'Ibrahim bin Muḥammad. (1986) al-Tabyin li 'Asma' al-Mudallisin (التبيين لأسماء المدلسين). Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- Ibn al-'Anbariy 'Abu Barakat. (n.d.) al-'Inṣaf fi Masa'il al-Khilaf bayna al-Baṣariyen wal Kufiyen (الإنصاف في مسائل الخلاف بين البصريين والكوفيين) al-Qahirah : Maktabah al-khaniyyi.
- Ibn 'Aṭiyah Abd al-Ḥaq bin 'Aṭiyah. (n.d.) al-Muharriru al-Wajez Fe Tafser al-Kitab al-'Azez (المحرر الوجيز في تفسير الكتاب العزيز). Dar Ibn Hazmi.
- Ibn Balban 'Aliy bin Balban al-Farisiy. (1993). Saheh Ibn Hibban biTarteb Ibn Balban. (صحيح ابن حبان بترتيب ابن بلبان). Bayrut : Mu'assasah al-Risalah.
- Ibn Faris 'Aḥmad bin Faris bin Zakariyar. (1986) Mujmal al-Lughah (مجمّل اللغة). Bayrut : Muassasah al-Risalah.
- Ibn Hajar 'Aḥmad bin 'Aliy al-'Asqalaniy. (1989) Fathul al-Bariy (فتح الباري). Barut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- _____, (n.d.) Taqreb wa al-Tahzeb (تقريب والتهديب). Dar al-'Asimah.
- _____, (n.d.) al-Tahzeb wa al-Tahzeb. (تهديب والتهديب). Barut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- _____, (2002) Lisan al-Muzan. (لسان الميزان) Maktab al-Matbu'ah al-Islameyah.
- Ibn Ḥazmi 'Aliy bin 'Aḥmad. (n.d.) al-Mahalliy. (المحلي). Bayrut : al-Maktab al-Tiyariy.
- Ibn Khathir 'Isma'il al-Dimishqiyy. (1981). Mukhtaṣar tafsir Ibn Kathir. (مختصر تفسير ابن كثير) Bayrut : Dar al-Qur'an al-Karim.
- Ibn Khather 'Isma'el bin 'Umar. (1999). Tafser al-Qur'an al-Atem (تفسير القرآن العظيم) al-Riyad : Dar Tayyibah lil Nashr wa al-Tawze'.

- Ibn Khuzaymah Muḥammad bin 'Ishaq. (1988). Kitab al-Tawhid wa 'Ithbat Sifat al-Rab 'Azza wa Jalla (كتاب التوحيد واثبات صفات الرب عز وجل). al-Riyad : Dar al-Rush lilnashr wattawzi'.
- Ibn Najim Zayn al-Din. (n.d.) al-Bahr al-Ra'iq Sharḥ Kanz al-Daqa'iq. (البحر الرائق شرح كنز الدقائق) s.l : s.n.
- Ibn al-Qayyim al-Jawziy. (2004) Muktasar al-Sawa'iq al-Mursalah 'Ala al-Jahmeyah wal Mu'uttalah (مختصر الصواعق المرسله على الجهمه والمعطله). Al-Riyad : 'Adwa' al-salaf.
- Ibn Quddamah al-Maqdesiy. (1994) Zamu al-Ta'wel (ذم التأويل). Al-Sharriqah : Dar al-Fath.
- Ibn Hisham Abd al-Malik. (1995) Sirah li Ibn Hisham (سيرة لابن هشام) Tanta : Dar al-Saḥabah lil Turath.
- Ibn Majah Muḥammad bin Yazid. (n.d.) Sunan Ibn Majah (سنن ابن ماجه). al-Riyad : Bayt 'Afkar al-Dawleyah.
- Ibn Taymiyah 'Aḥmad bin Taymiyah. (1991) Majmu' Fatawa (مجموع فتاوى). al-Riyad : Dar 'Alam al-Kutub.
- _____, (2011) al-'Aqedah al-Wasiṭiyah (العقيدة الواسطية). al-Thahran : Muassasah al-Darra al-Sunnah lil Nashr.
- _____, (n.d.) al-Risalah al-Tadmiriyyah (الرسالة التدمرية). Maktabah al-Sunnah al-Muḥammadiyah.
- Ibn Ya'ish Ya'ish bin 'Aliy bin al-Musiliy. (2001) Sharḥ al-Mufassal lil Zamakhshariy (شرح المفصل للزمخشري). Barut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- 'Iḥsan 'Ilahiy al-Dhahiriyy. (2006) al-Qadyaniyah Dirasat wa Tahlil (القاديانية دراسات وتحليل). Qahirah : Dar 'Imam al-Mugaddid.
- Jalal al-Din Ibn al-Tahir al-'Alush (2008). 'Ahkam Tarjamah al-Qur'an al-Karim. (أحكام ترجمة القرآن الكريم). Bayrut : Dar Ibn Hazm.
- Jarjaniy 'Ale bin Muḥammad. (1985) al-Ta'refat. (التعريفات). Bayrut : Maktabah Lubnan.
- Johan Falk. (2001). Tarikh Harakah al-'Istishraq (تاريخ حركة الإستشراق). Umar Lutriyy al-'Alim Transalator. Bayrut : Dar al-madar al-'Islam.

- Jubran Mas'ud. (1992). al-Ra'id (الرائد). Bayrut : Dar al-'Alam lil Malayin.
- Khalid bin Abd al-Latif. (1995) Manhaj 'Ahlu al-Sunnah wa al-Jama'ah wa Manhaj al-'Asha 'Irah fi Tawhid Allah Hi Ta'ala.
(منهج أهل السنة والجماعة ومنهج الأشاعرة في توحيد الله تعالى). al-Madenah : Maktabah al-Ghuraba' al-'Athari.
- Khalid bin 'Aliy al-Murtadar. al-Ghamidiy. (2009) Naqd 'Aqa'id al-'Asha 'Irah wal Maturidiyah (نقض عقائد الأشاعرة والماتريدية). Al-Riyad : Dar 'Atlas al-Khadra'.
- Khayruddin bin Maḥmud al-Zirikila. (2002) al-'Ilam Oamus Tarajum (الأعلام قاموس تراجم لأشهر الرجال والنساء من العرب والمستعربين والمستشرقين)
Bayrut : Dar al-'Ilm lil Malayen.
- Luyis Ma'ruf. (1986) al-Munjid fi al-Lughah wal al-'Ialam (المنجد في اللغة والإعلام). Bayrut : Dar al-Mashriq.
- Maḥmud Ibn Abd al-Razzaq bin 'Aliy (1995). Tawhid al-Sifat bayna 'I'tiqad al-Salaf wa Ta'wilat al-khalaf (توحيد الصفات بين اعتقاد السلف وتأويلات الخلف)
al-mansurat : Dar nur al-'Islam.
- Maḥmud Ṣalah Baghdadiy. (1996). 'Aqedah al-Salaf wa al-khalaf fi al-Muhkam wa al-Mutashaabih. (عقيدة السلف والخلف في المحكم والمتشابه). Dimishqiy : Dar al-Shamiyah.
- Manṣur Jamal al-Din ibn. (1990). lizan al-'Arab. (لسان العرب). Bayrut : Dar sadir.
- Mar'iy bin Yusuf al- Ḥanabiliy. (1985). 'Aqawil al-Thiqat fi Ta'wil al-'Amar' was Sifat wal 'Ayat al-Muhkamat wal Mutashabihat
(أقاويل الثقات في تأويل الأسماء والصفات والآيات المحكمات والمتشابهات). Bayrut : Mu'assasah al-Risalah.
- Muḥammad 'Amin Ḥasan. (2004) al-Mustashriqun wa al-Qur'an al-Karim.
(المستشرقون والقرآن الكريم). 'Irbid : Dar al-'Amal lil nash wat tawzi'.
- Muḥammad Abd al-Raḥman.(1985). al-Mufassirin bayna al-Ta'wil wa al-'Ithbat fi 'ayat al-Sifat (المفسرون بين التأويل والإثبات في آيات الصفات). Riyad : Dar Tibah.
- Muḥammad 'Aḥmad and Muḥammad 'Iwad. (1996). Dirasat fi al-'Aqidah al-'Islamiyah. (دراسات في العقيدة الإسلامية). Amman : Dar 'Ammar.

- Muhammad Ajjaj al-Khatib. (1999). Ausul al-Hadith Aulamuhu wa Mustalahahu (أصول الحديث علومه ومصطلحه). Bayrut : Dar al-Fikr.
- Muhammad 'Aliy al-Sabuniy. (2000) Safwah al-Tafaser (صفوة التفاسير). Bayrut : Dar al-Fikr.
- Muhammad 'Amin (Ibn 'Abidin). (1994) Radu al-Muhtar. (رد المحتار) Bayrut: Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- Muhammad al-Ḥamud al-Najdiy. (1992) al-Qawl al-Mukhtaṣar al-Mubin fi Manahij al-Mufassirin. (القول المختصر المبين في مناهج المفسرين) Maktabah al-'Imam al-Dhahabiy.
- Muhammad al-Khames. (n.d.) 'Itiqad al-'A'imah al-'Arba'a 'Abiy Bak wa Malik wa al-Shafi'iy wa 'Aḥmad (اعتقاد الأئمة الأربعة أبي حنيفة ومالك والشافعي وأحمد) : Dar al-Arabeyah.
- Muhammad al-Khadar Ḥusin. (1971). Balaghah al-Qur'an. (بلاغة القرآن) Dimishqiy : al-Matba'at al-Ta'awuniyah.
- Muhammad bin Abd al-Wahhab. (1997). Mukhtaṣar Sirah al-Rasul (مختصر سيرة الرسول) Wizarah al-Shu'un al-'Islam lil 'Awqaf wad Da'wah wal 'Irshad : al-Saudiyah.
- Muhammad bin Abd al-Wahid. (Ibn al-Hammam). (2003) Sharḥ Fath al-Qadir. (شرح فتح القدير على الهداية شرح بداية المبتدي) Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyah.
- Muhammad Abdullah Diraz. (2005). Al-Naba' al-'Azim Nazarat Jadidah fi al-Qur'an (النبأ العظيم نظرات جديدة في القرآن الكريم). Dar al-Qalam lil Nashr wa al-Tawzi'.
- Muhammad Farid al-Wajdiy.(1936).al-'Adillah al-'Ilmiyah 'Ala jawaz Tarjamah ma'ani al-qur'an 'ila al-Lughat al-'Ajnabiyah. (الأدلة العلمية على جواز ترجمة معاني القرآن إلى اللغات الأجنبية) al-Qahirah : al-'Azhar.
- Muhammad Ḥusayn al-Dhahabiy. (n.d) al-Tafsir wa al-Mufassirun. (التفسير والمفسرون). al-Qahirah : Maktabah Wahbah.
- Muhammad Ibn Sa'd al-Zuhriy. (2001) al-Ṭabaqat al-Kubra. (الطبقات الكبرى) al-Qahirah: al-Maktabat al-Khanaji.
- Muhammad Maḥmud al-Hijaziy. (1956) al-Tafsir al-Wadiḥ (التفسير الواضح) Bayrut : Dar al-Jil al-Jadid.

- Muhammad Raḥmatullah al-Nadwiyy. (2006) 'Ashraf 'Aliy al-Tahanawiy Hakem al-'Ummah wa Shek Mashayik al-'Asr fi al-Hind (أشرف علي التهانوي حكيم الأمة وشيخ مشايخ العصر في الهند), Dimishki: Dar al-Qalam.
- Muné' Abd al-Ḥalim Maḥmud. (n.d) Manahij al-Mufassirin (مناهج المفسرين) Bayrut : Dar al-Kitab al-Misriyy.
- Muslim bin Ḥajjaj. (1999). Saḥiḥ Muslim. (صحيح مسلم). Bayrut : Dar al-'Arqam.
- Nur al-Din 'Atr. (1993). 'Ulum al-Qur'an al-Karim (علوم القرآن الكريم). Dimishqi: Matba'ah al-Sabah.
- _____, (1997). Manhaj al-Naqd fi 'Ulum al-Hadith (منهج النقد في علوم القرآن الحديث) Dimishqi : Dar al-Fiqr.
- Qahtan Abd al-Raḥman al-Dawriyy.(1996)'Uṣul al-Din al-'Islamiyy. (أصول الدين الإسلامي) Dar al-Fiqr littiba'ah Walnashr Wattawzi' : Amman.
- Rafi' Awwanila busayriyy (1992). al-'Asma' al-Ḥusna Ma'aniha wa 'Atharuha wa al-Rad 'Ala al-Mubtadi'ah fiha. (الأسماء الحسنى معانيها وآثارها والرد على المبتدعة فيها) s.l : s.n.
- Sa'id Abd al-Latif. (2004) Taḥthib Sharḥ al-Sanusiy 'Umu al-Baraḥen (تهديب شرح السنوسية أم البراهين) Amman : Dar Raziyy.
- Şiddiq bin Ḥasan bin al-Ḥusen Kan. (1992) Fathu al-Bayan fi Mqasid al-Qur'an (فتح البيان في مقاصد القرآن) Bayrut : al-Maktabah al-Asriyyah.
- Şiddiq bin Ḥasan al-Qunnujiyy. (n.d) Abjad al-Aulum (أبجد العلوم) Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyyah.
- Sham al-Din Muhammad Ibn 'Aliy al-Dawudiy. (1983) Tabaqat al-Mufassirin. (طبقات المفسرين) Bayrut : Dar al-Kutub al-'Ilmiyyah.
- Şubhiy al-Şalih (1977) Mabahith fi 'Ulum al-Qur'an. (مباحث في علوم القرآن) Bayrut : Dar al-'Il lil Malayin.
- 'Umar Sulayman al-'Ashqar. (1994). 'Asma' Allah wa Şifatuhu fi Mutaqad 'Ahli al-Sunnah wa al-Jama'ah (أسماء الله وصفاته في معتقد أهل السنة والجماعة) Amman : Dar Nafaais.
- Walid bin Balihish al-'Umariyy. (2005). Tarjamah ma'ani al-Qur'an al-Karim bayna al-Waqi' wa al-Ma'mul (ترجمة معاني القرآن الكريم بين الواقع والمأمول) s.l : s.n

หนังสือแปล

มุฮัมมัด คอและฮุ อัลอุซัยมีน. (2552). อธิบายพื้นฐานการศรัทธา. แปลจาก Sharh Iusul al-Ieman โดยอับดุลฮุรอ อิสมาอีล อะหมัด. กรุงเทพฯ : หจก.นิตชาพรินต์ติ้ง

สัยยิด กุฎบ. (2548-2550). ได้รุมเงอัล-กุรอาน. แปลโดยสุนทร มาลาตี, ปัตตานี : สำนักพิมพ์ เบนฮาลาบีเพรส

สุลัยมาน อัลอัชกอ. (2542). อธิบายความหมายอัลกุรอานโดยย่อ. แปลโดยมุฮัมมัด เหมอนุกุล กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.

อัลเมาตุดีย ซัยยิด อับดุลอะลา. (2539). ตัฟฮีมุลกุรอาน ความหมายคัมภีร์อัล-กุรอาน แปลโดย บรรจง บินกาซัน. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสืออิสลาม

_____, (2529). ความหมายอัลกุรอาน. แปลโดยอุมร์ อับดุลอะซีซ รัตนวิทย์ กรุงเทพฯ : สมาคมนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม

อิสมาอีล ลุฎฟี. (2534) ตัฟซีร์อัชชีกริลหะกีม. แปลโดยอัลดุลลอฮ์ อับรู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ เอติสัน เพรส โพรดักส์

Theodore Noldkh. (2000). Tarikh al-Qur'an. (تاریخ القرآن). แปลโดย George Tamir. Bayrut

วิทยานิพนธ์

สมศักดิ์ สุขเกษม. (2548). ประวัติการแปลความหมายอัลกุรอานฉบับภาษาไทย : ศึกษางานแปลฉบับภาษาไทยของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา).

อาแว แมะอูมา. (2552). อิหม่ามชาฟีอิกกับการอธิบายเตาฮีด : ศึกษากรณีหลักการศรัทธาในอิสลาม.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อับดุลสุโก ดินอะ. (2544). ทัศนคติอุลามาอ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อแนวคิดสะลัฟและคอลัฟ
เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อิสมาแอ กาเต๊ะ. (2547). อะฮาอิเราะฮ์ : ประวัติ แนวคิดและอิทธิพลต่อหลักศรัทธาของมุสลิมจังหวัด
ชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (สำเนา).

Niran Pantharakit. (2006). Scientific Justification in Direk Kulsiriswasd's Thai Qur'anic

Hermeneutics : A Critical Study. Graduate school of philosophy and religion Assumption University of Thailand.

รายงานการวิจัย

Abdullah bin 'Ibrahim al-Luhayda. (2002). Dawr Tarjamah ma'ani al-Qur'an al-Karim fi Da'wahghayr al-Muslimin 'ila al-'Islam,

(دور ترجمة معاني القرآن الكريم في دعوة غير المسلمين إلى الإسلام). Nadwah Tarjamah ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 38-39. al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

Abdullah Mustafa Numsuk.(2002).al-'Akhta' al-'Aqadiyah fi al-Tarjamat al-Taylandiyah lima'ani al-Qur'an al-Karem.(الأخطاء العقديّة في الترجمات التايلندية لمعاني القرآن الكريم). al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

'Aliy bin Sulayman al-'Ubayd. (2002). Tarjamah al-Qur'an al-Karim : Haqiqatuha wa Hukmuha. (ترجمة القرآن الكريم : حقيقتها وحكمها). Nadwah Tarjamah ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 43. al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

Fahd bin Muḥammad al-Malik. (2002). al-Nashr al-'Iktaruniy li Tarjamat ma'ani al-Qur'an al-Karim fi Kidmah al-Dawah, (النشر الإلكتروني لترجمات معاني القرآن الكريم في خدمة الدعوة). Nadwah Tarjamah ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 129. al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

'Ibrahim bin Ṣaliḥ al-Ḥumaydan. (2002). Muwaṣafat Tarjamah al-Mu'iddah al-'Isti'mal fi Majal al-Da'wah. (مواصفات ترجمة المعدة الاستعمال في مجال الدعوة). Nadwah Tarjamah ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 127. al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

Ilmir Rafa'il Kuliev. (2002). al-'Akhta' al-'Aqadiyah fi Ba'd al-Tarjamat Lima'aniy al-Qur'an Ila al-Lughat al-Rusiyah (الأخطاء العقديّة في الترجمات لمعاني القرآن الكريم إلى اللغة الروسية) Nadwah Tarjamah

ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 72-73.
al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

Maḥmud bin Abd al-Salam 'Azab. (2002). 'Ishkaliyat Tarjamah Ma'aniy al-Qur'an al-Karim Madha yura'iy fi Lughah al-Tarjamah.

(إشكاليات ترجمة القرآن الكريم ماذا يراعي في لغة الترجمة). Nadwah Tarjamah ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 83. al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

Markaz al-Tarjamat bil Mujamma'. (2002). Juhud al-Mamlakah al-Arabiyah al-Sa'udiyah Fi Majal Tarjamah Ma'aniy al-Qur'an al-Karim.

(جهود المملكة العربية السعودية في مجال ترجمة معاني القرآن الكريم). Nadwah Tarjamah ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 5. al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

Muḥammad bin Abd al-Raḥman al-Sharyi'. (2002). 'Iyuhuma 'Ula : al-Tafsir 'Ibtida' bi ghayri al-'Arabiyah 'aw Tarjamah Ma'aniy al-Qur'an al-Karim.

(أيهما أولى : التفسير ابتداءً بغير العربية أو ترجمة معاني القرآن الكريم). Nadwah Tarjamah ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 27. al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

Muḥammad bin Ṣaliḥ al-Fawzan. (2002). 'Iyuhuma 'Ula bil Tarjamah : Tarjamah Ma'aniy al-Qur'an al-Karim 'am Tafsir al-'Ulama'

(أيهما أولى بالترجمة : أترجمة معاني القرآن الكريم أم تفسير العلماء). Nadwah Tarjamah ma'aniy al-Qur'an al-Karim Taqwim lilmadiy wa Takhtit lilmustaqbal. 47-48. al-Madinah : Majma' al-Malik Fahad li Tiba'ah al-Mushaf al-Sharif.

วารสาร

มุณีร มุหะหมัด. (2552) จากวันนั้นถึงวันนี้. หนังสืออนุสรณ์ “ร้อยใจให้ศาสนาวิทยา” มปท.

_____, (2554) จากวันนั้นถึงวันนี้. หนังสืออนุสรณ์ “46 ปี กับความภาคภูมิใจในการบ่มเพาะต้นกล้าแห่งอิสลาม” มปท.

สายสัมพันธ์. (2552). ความจริงที่ไม่อาจซ่อนเร้น พระนครศรีอยุธยา : สำนักพิมพ์สายสัมพันธ์

_____, (ม.ป.ป.). คุณครูดารี บินอะหมัด อันดับที่ 179 พระนครศรีอยุธยา : สำนักพิมพ์สายสัมพันธ์

เว็บไซต์

- <http://albayan.co.uk/MGZarticle.aspx?ID=609> สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2556
- <http://www.alkawthar.or.th/main/content.php?page=content&category=13&id=27>: สืบค้นวันที่ 7 ก.พ 57
- <http://www.islamicbangkok.or.th> สืบค้นวันที่ 7 พ.ค 57
- <http://www.library.bu.ac.th> สืบค้นวันที่ 1 มี.ค 57
- <http://www.nadawat.qurancomplex.gov.sa/./a5783dbd3> สืบค้นวันที่ 1 ธ.ค 56
- <http://www.nadawat.qurancomplex.gov.sa/.../2643f07b42b127254d9ew> สืบค้นวันที่ 25 ธ.ค 56
- http://www.qurancomplex.org/Display.asp?section=5&l=arb&f=faqs_arb007 สืบค้นวันที่ 20 ธ.ค 56
- <http://topicstock.pantip.com/religious/topicstock/2012/10/Y12842070/Y12842070.html> สืบค้นวันที่ 1 พฤษภาคม 2560

นามานุกรม

- ชาคริต กริมี ผู้ให้สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2558
 กรรมการอัลอิศลาหฺ สมาคม และกรรมการมัสยิดอันซอริชซุนะฮ์
- ทวี นภากร ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 พฤษภาคม 2556
 กล่าวถึงแล้วในหน้า 125
- นิรุต มะกุดี ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2555
 บุตรชายอิมรอน มะกุดี
- บรรจง บินกาซัน ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2556
 กล่าวถึงแล้วในหน้า 131
- ปริญญา ฟินดี (ซัยนุลอาบิตีน) อิหม่ามมูรูนนะชีฮะฮ์ 15 มกราคม 2556
 กล่าวถึงแล้วในหน้า 126
- บันทิต สะมะฮูน ผู้ให้สัมภาษณ์, 1 พฤศจิกายน 2557
 บุตรชาย วินัย สะมะฮูน
- มานิตย์ กริมี ผู้ให้สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2558
 กรรมการมัสยิดอันซอริชซุนะฮ์ และอดีตกรรมการอัลอิศลาหฺ สมาคม

มุหะมัด คอยา ผู้ให้สัมภาษณ์, 7 สิงหาคม 2557

อาจารย์ประจำภาควิชาอิสลามศึกษา คณะอิสลามศึกษาและนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

วินัย สมะฮะฮุน ผู้ให้สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2557

กล่าวถึงแล้วในประวัติผู้แปล หน้า 162

สง่า วิไลวรรณ ผู้ให้สัมภาษณ์, 5 เมษายน 2556 และ 20 เมษายน 2557

กล่าวถึงแล้วในหน้า 125

สุชาดา พิมานแมน ผู้ให้สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2556

บุตรสาว ชำชุตติ์ อุมาร์

สนั่น เพชรทองคำ ผู้ให้สัมภาษณ์, 10 ธันวาคม 2555

ปริญญาตรี สาขาประวัติศาสตร์ คณะวรรณคดี มหาวิทยาลัยโคโร ผู้ก่อตั้งสมาคมนักเรียน
ไทยในโคโร และผู้ก่อตั้งสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ นายกสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับคนแรก
อดีตรองกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร อดีตอิมามมัสยิดดารุลอิหซาน บางอ้อ

สุดา มิตรานันท์ ผู้ให้สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2555

ภรรยาตารี บินอะหมัด

สุธี คล้ายชาติ ผู้ให้สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2557

เจ้าหน้าที่ประจำสถานทูตราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย ประจำประเทศไทย

สุพล บุญมาเลิศ ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2555

กล่าวถึงแล้วในหน้า 124

สมชาย เพชรทองคำ ผู้ให้สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2557

เพื่อนบ้านใกล้ชิดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ขณะอยู่ที่บ้านครัว

สมัย เจริญช่าง ผู้ให้สัมภาษณ์, 27 กรกฎาคม 2557

อดีตรองประธานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย อดีตประธานคณะกรรมการ
อิสลามประจำกรุงเทพมหานคร อดีตสมาชิกวุฒิสภา อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ปัจจุบันกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร ที่ปรึกษาภาควิชาอิสลามศึกษาและภาษา
อาหรับ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

สมร ภูมิณรงค์ ผู้ให้สัมภาษณ์, 1 มิถุนายน 2555

ท่านผู้หญิงสมร ภูมิณรงค์ บุตรสาวอดีตจุฬาราชมนตรีถ้วน สุวรรณศาสน์

สมศักดิ์ (มุนีร์) มุหะหมัด. ผู้ให้สัมภาษณ์, 8 มกราคม 2556

ผู้อำนวยการฝ่ายอิสลามศึกษา วิทยาลัยอาชีวศึกษาศาสนบริหารธุรกิจ

สมศักดิ์ อับดุลเลาะห์ ผู้ให้สัมภาษณ์, 15 สิงหาคม 2557

กรรมการอิสลามประจำจังหวัดฉะเชิงเทรา และผู้อำนวยการโรงเรียนมุสลิมวิทยาการ

อับดุลลอฮ์ กริมี่ ผู้ให้สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2555

ปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยดามัสกัส ประเทศซีเรีย อดีตกรรมการอิสลาห์ สมาคม
อดีตอิมามมัสยิดหลวงอันซอริซซุนนะฮ์ บางกอกน้อย

อนันต์ มะกุดี ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2555

บุตรชายอิมรอน มะกุดี ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนศาสนวิทยา

อรุณ บุญชม ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2557

ปริญญาตรีสาขาอัลฮะดีษและอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยอัลมะดีนะฮ์ ราชอาณาจักร
ซาอุดีอาระเบีย ปริญญาตรี รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประธานกรรมการ
อิสลามประจำกรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักจุฬาราชมนตรี

อันวีอาด เจริญวงศ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 พฤษภาคม 2557

เป็นผู้ใกล้ชิดและปฏิบัติหน้าที่ซบถยนต์ให้ท่าน สุวรรณศาสน์ มากกว่า 20 ปี

อัสมา กุลสิริสวัสดิ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2555

บุตรสาวดิเรก กุลสิริสวัสดิ์

อิสมาแอล บิน อุมร์ อาดาล๊ะ ผู้ให้สัมภาษณ์, 23 ตุลาคม 2557

บาบอ ปอเนาะดาร์ลุมาญีรีน อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ^{๕๕} สรุปได้เป็น 4 ด้าน ดังนี้

6.1.1 ผลการวิจัยด้านประวัติการแปล

1. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฮินดีหรือภาษาอินเดียสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ เป็นภาษาแรกในปีคริสตศักราช 848 ตรงกับฮิจญ์เราะฮ์ศักราชที่ 270 แต่ไม่ปรากฏนามของผู้แปล

2. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาต่าง ๆ ครบสมบูรณ์ ทั้ง 30 ญุซอ์ มากถึง 95 ภาษา โดยแบ่งเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปเอเชีย 47 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปยุโรป 31 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปแอฟริกา 15 ภาษา และภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตอเมริกาใต้ อีก 2 ภาษา สำหรับภาษาที่ได้รับการถ่ายทอดความหมายมากที่สุดคือภาษาอังกฤษ และถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในประเทศอินเดียมากถึง 22 ภาษา

3. ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครั้งแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2494 ในนามของอัลอิสลาหฺสมาคม แต่เป็นการแปลเพียงบางส่วนเท่านั้น โดยเริ่มแปลจากสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 141

4. ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ ผลงานแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2507 โดยต่วน สุวรรณศาสน์ และได้เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2511 โดยทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ญุซอ์ และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องจนครบ 30 ญุซอ์ ในปีพุทธศักราช 2524 จึงได้จัดพิมพ์ญุซอ์สุดท้าย

5. การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ เกิดขึ้นในระหว่างปีพุทธศักราช 2512-2513 โดยดิเรก กุลสิริสวัสดิ์

6. ปัจจุบันพบว่า มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย เพียงบางส่วน บางถุซอ์ และบางสุเราะฮ์โดยไม่นับรวมสุเราะฮ์ยาซีนจำนวนมากกว่า 27 ผลงาน และพบว่า มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ถุซอ์ จำนวน 7 ผลงาน เป็นผลงานแปลในนามขององค์กร 1 ผลงาน และในนามบุคคล 6 ผลงาน

6.1.2 ผลการวิจัยด้านชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล

จากการศึกษาชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน จำนวน 6 คน สรุปได้ ดังนี้

6.1.2.1 ต่วน สุวรรณศาสน์ หรืออิสมาแอล ยะหยาวิยีเจ้าของผลงานแปล

“พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ” เกิดในกรุงเทพมหานคร เติบโตอยู่ในท่ามกลางกลิ่นอายของอิสลาม เป็นคนที่สุภาพอ่อนโยนเป็นคนน่ารักน่าเคารพนับถือ ต่วนศึกษาด้านสามัญเพียงอ่านออกเขียนได้ เนื่องจากในอดีตไม่มีการเรียนเป็นระดับชั้นอย่างเช่นปัจจุบัน จากนั้นได้ศึกษาต่อด้านวิชาการศาสนาอิสลาม ภาษาอาหรับ และภาษามลายูจนเชี่ยวชาญ เมื่ออายุ 18 ปี ได้เดินทางไปประกอบพิธีฮัจย์และศึกษาอยู่ที่มัสยิดอัลฮารอม นครมักกะฮ์กับครูชาวอาหรับชื่อซัยคอะลี อัลมาลิกีย เป็นเวลา 8 ปี จากนั้นได้เดินทางกลับประเทศไทยเพื่อทำหน้าที่ครูผู้สอน มีลูกศิษย์มากมายโดยส่วนใหญ่เป็นชาวกรุงเทพมหานครและปริมณฑล สำหรับลูกศิษย์ที่เป็นที่รู้จักและมีบทบาทในสังคม อาทิ ประเสริฐ มะหะหมัด และสวาสดี สุมาลัยศักดิ์ เป็นต้น แม้ว่าต่วนจะมีผลงานทางวิชาการด้านการเขียนตำราไม่มากนักแต่ผลงานที่เป็นเกียรติประวัติอย่างยิ่งของต่วนคือหนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ ซึ่งถือว่าเป็นผลงานทางวิชาการที่มีคุณค่ายิ่ง

นอกจากผลงานด้านการประพันธ์หนังสือแล้ว ถือได้ว่าต่วนเป็นผู้ที่มีบทบาทอย่างยิ่งในด้านการศึกษา เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาขั้นแห่งแรกที่มีสภามหาภาค ชื่อโรงเรียนบำรุงอิสลาม เมื่อปีพุทธศักราช 2453 โดยขออนุญาตเป็นโรงเรียนราษฎร์แบบพิเศษ เพื่อสอนวิชาการศาสนา สอนอ่านคัมภีร์อัลกุรอาน ภาษาอาหรับและภาษามลายู และเป็นผู้จัดก่อโรงเรียนเอกชนสามัญชื่ออานมุอันอิสลาม ต่วนได้จัดทำหลักสูตรทางวิชาการศาสนา โดยทำการสอนวิชาสามัญในช่วงเช้าและสอนวิชาการศาสนาในช่วงบ่าย นอกจากบทบาทด้านการศึกษาแล้วต่วนยังได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าแต่งตั้งให้เป็นจุฬาราชมนตรี คนที่ 11 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ถือได้ว่าต่วน เป็นจุฬาราชมนตรีคนแรกตามพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พุทธศักราช 2540 ที่กำหนดให้จุฬาราชมนตรีต้องมาจากการคัดเลือกของกรรมการอิสลามประจำจังหวัดทั่วประเทศ และเป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 2 ที่เป็นมุสลิมนิกายสุนนีย์เชื้อสายมลายู นอกจากนี้ยังเป็นจุฬาราชมนตรีคนที่ 3 ที่อยู่ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข

ส่วนได้สร้างคุณงามความดีต่อประเทศชาติเสริมสร้างสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่าง อิสลามิกชนกับพุทธศาสนิกชนและศาสนิกอื่น ๆ ตลอดจนถึงทางรัฐบาลไว้อย่างมากมาย ท่านได้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งจุฬาราชมนตรีเป็นเวลา 33 ปี ด้วยความอุตสาหะวิริยะแม้ว่าจะอยู่ในวัยชราก็ตาม

6.1.2.2 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ หรืออิบรอฮีม กุเรซี เจ้าของผลงานแปล “กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน” บิดาเป็นชาวปากีสถานเดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยเมื่อปีพุทธศักราช 2460 ดิเรกมาจากครอบครัวที่ยากจน บิดาเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านวิชาการศาสนา ดิเรกจบการศึกษาระดับมัธยมจากโรงเรียนอัสสัมชัญ บางรัก และศึกษาหาความรู้ด้านศาสนาอิสลามด้วยตัวเอง จากนักวิชาการ จากหนังสือและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สำหรับผู้ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาแก่ดิเรกคืออะหมัด วะฮาบซึ่งดิเรกกล่าวยกย่องว่าเป็นครูคนแรกที่ทำให้ความกระจำงในการศึกษาศาสนาอิสลามแก่เขา และศึกษาจากอิสมาอีล อะหมัด นอกจากนี้ยังได้ศึกษาภาษาอาหรับจากเชคอาลี อีซา เมื่อดิเรกอายุได้ 25 ปี ก็เริ่มเขียนบทความด้านศาสนาอย่างต่อเนื่องในวารสาร “อัล-ฮุดา” โดยใช้นามปากกาว่า “บ้านคร้ว” และ “อิบรอฮีม กุเรซี” นอกจากนี้ยังได้ทุ่มเทกับการเขียนตำรา งานแปลทางศาสนาและวิชาการในศาสตร์ต่าง ๆ ใช้นามปากกาว่า “ดิเรก กุเรซี” ดิเรกเป็นนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถ มีความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาอังกฤษ ภาษาฮิบรู และภาษาไทยเป็นอย่างดี มีความรู้อย่างลึกซึ้งด้านวรรณกรรมต่างประเทศในกลุ่มประเทศตะวันออกกลางและชมพูทวีป เนื่องจากดิเรกเป็นทั้งนักวิชาการและนักเขียน ดังนั้นเขาจึงมีผลงานทั้งด้านงานเขียน ผลงานแปล หนังสือทางวิชาการศาสนา ผลงานการเขียนและผลงานแปลหนังสือวิชาการทั่วไป สำหรับงานเขียนและผลงานแปลด้านวิชาการศาสนานั้นพบว่ามีมากถึง 34 ผลงาน และผลงานด้านการเขียนและผลงานแปลหนังสือวิชาการทั่วไปอีก 6 ผลงาน แต่ผลงานที่เป็นความภาคภูมิใจของครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์ คือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน “กุรอานมะญีต ความหมายของอัล-กุรอาน” ได้นำทูลเกล้าถวายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ซึ่งนับเป็นเกียรติประวัติอย่างสูงของตระกูลกุลสิริสวัสดิ์เป็นอย่างที่สุด สำหรับสานุศิษย์ที่ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้โดยเฉพาะวิชาการพูดจากดิเรกที่เป็นที่รู้จักกันในสังคมมุสลิม อาทิ ราชนันย์ ฮูเซ็น สมชาย นีละไพจิตร และสง่า วิไลวรรณ เป็นต้น

ดิเรก เป็นนักบริหารธุรกิจที่ประสบความสำเร็จควบคู่กับการดำเนินงานทางสังคมสำหรับประสพการณ์การทำงาน ดิเรกเคยดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหารกลุ่มบริษัทชัยบูรณ์ บราเดอร์ส จำกัด ซึ่งประกอบด้วยบริษัทที่อยู่ในเครือมากถึง 13 บริษัท และได้รับความไว้วางใจให้ได้รับตำแหน่งทางสังคมอีกหลายตำแหน่ง อาทิ นายกสมาคมอียะตุลอิสลาม นายกสมาคมโรตารีธนบุรี และคณะกรรมการราชบัณฑิตยสภา เป็นต้น

ไม่พบหลักฐานว่าดารศึกษาศาสนาจากโรงเรียนใดและระดับชั้นใด แต่เริ่มศึกษาคัมภีร์อัลกุรอานและวิชาการอิสลามกับบิดาที่บ้าน จากนั้นจึงได้เดินทางไปศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากอับดุลเราะหมาน หะซัน กริมี่ มุฮัมมัด ซอลิฮี และอะหมัด วะฮาบ ที่สถาบันนคริซซุนนะห์ หลังจากนั้นจึงได้เดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮ์ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย เป็นสถาบันที่มีการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ และไปศึกษาต่อที่อัลมะฮ์ดอัลอิลมีย์ อัลสะฮูดียะ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย จนสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมปลายเมื่อปีพุทธศักราช 2497 และเดินทางกลับประเทศไทย มาทำหน้าที่เป็นครูสอนศาสนาและภาษาอาหรับที่โรงเรียนมุสลิมวิทยาคาร คลอง 19 อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ดารีเป็นผู้ที่มีอุปนิสัยสุขุม อารมณ์ดี พุ่มเพชวีตและจิตใจไปในแนวทางของอัลลอฮ์ ﷻ ด้วยการเป็นผู้สอนบรรยายศาสนธรรม เขียนตำราทางวิชาการอิสลาม และงานแปลทั้งในนามองค์กรและในนามบุคคลมากถึง 13 ผลงาน และหนังสือทางวิชาการที่แปลร่วมกับบุคคลอื่น เช่น ตัฟซีร์อัลฟุรกอน และอัซซุนนะฮ์ วัลมะซาฮิบ อัลอัรอะฮ์

ดารี เป็นบุคคลแรกที่เคลื่อนไหวต่อต้านและเปิดโปงแนวคิดการบิดเบือนคัมภีร์อัลกุรอานและการนำลัทธิก้อดยานีย์มาเผยแพร่ในประเทศไทยตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2500 ถือได้ว่าสถาบันนคริซซุนนะห์ในอดีตคือแหล่งวิชาความรู้ศาสนาและภาษาอาหรับ ซึ่งถือเป็นสถานที่บ่มเพาะและหล่อหลอมแนวคิดสะลัฟให้แก่ดารี สำหรับแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจดารีจะยึดมั่นในแนวทางของคัมภีร์อัลกุรอานและแบบฉบับของท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยไม่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่ง

6.1.2.5 อิมรอน มะกุดี รู้จักกันในนามครุอรอน เกิดที่หมู่บ้านกระทุ่มราย เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2472 เป็นคนใจเย็น รู้ภัย ไม่เคยแสดงอาการโกรธให้ผู้ใดเห็น เป็นคนมักน้อย เสียชีวิตวันเสาร์ที่ 17 กันยายน พุทธศักราช 2537

อิมรอน เรียนประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนนุรุลอิสลามและมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ จากนั้นจึงเริ่มศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับที่โรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ คลองสิบ อำเภอหนองจอก กรุงเทพมหานคร เป็นนักเรียนรุ่นแรกของครูชำซุดดีน อุมาร์ จบการศึกษาชั้นสูงสุดของโรงเรียนในปีพุทธศักราช 2495 และในปีต่อมาได้รับการบรรจุเป็นครูที่โรงเรียนหนองจอกพิทยานุสรณ์ ปฏิบัติหน้าที่ผู้สอนเป็นเวลา 2 ปี จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาต่อที่โรงเรียนอัลมะฮ์ด อัลอิลมีย์ อัลสะฮูดียะ นครมักกะฮ์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียเป็นเวลา 1 ปี และเดินทางไปศึกษาต่อในคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร กรุงไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์เป็นเวลา 8 ปี จนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และเดินทางกลับประเทศไทยในปีพุทธศักราช 2508 สำหรับผลงานทางวิชาการที่เป็นงานเขียนและงานแปล คืออิสลามกับระบบ

ดอกเปีย และหลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้องและที่ตรงกันข้าม นอกจากนี้ยังได้เขียนบทความตีพิมพ์ในวารสารสายสัมพันธ์ อัลอิศลาหฺสมาคม และสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ อิมรอนดำเนินชีวิตที่เป็นต้นแบบของการไม่ใช้ความรุนแรงในการตอบโต้เกี่ยวกับปัญหาศาสนาที่มีความเห็นต่าง และออกห่างจากความขัดแย้ง สิ่งที่บ่งบอกถึงแนวคิด ความเชื่อ ความศรัทธาของอิมรอนได้เป็นอย่างดีคือบทความต่าง ๆ ที่เขียนขึ้นซึ่งแสดงออกถึงการยึดมั่นในแนวทางของชะลัฟและความพยายามเปิดเผยข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวคิดที่ไม่ถูกต้อง รวมทั้งผลงานแปลชื่อ “หลักการเชื่อมั่นที่ถูกต้องและที่ตรงกันข้าม” เป็นภาษาไทย และแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจก็เป็นสิ่งที่แสดงออกชัดเจนเช่นกันว่าอิมรอนได้ยึดมั่นในแนวทางของอัลกุรอานและแบบฉบับของนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยจะไม่ยึดติดกับมัซฮับใดมัซฮับหนึ่ง สำหรับการมีส่วนร่วมในการแปลนั้นคาริภอิมรอนได้ร่วมกันแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ 20 ญุซอ์แรก

6.1.2.6 วิรัช สมะดี รู้จักกันในนามอะหมัด สมะดี เกิดที่บ้านริมคลอง

บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2476 วิรัชศึกษาด้านสามัญระดับชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดอัมรินทราราม มัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนราชการุณมูลนิธิ และมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนอำนวยศิลป์ พระนคร จากนั้นจึงได้ศึกษาต่อด้านศาสนาและภาษาอาหรับที่สถาบันนคริซซุนนะห์กับอับดุลเราะหฺมาน หะซัน กริมิ ซาซุดดีน อุมาร์ และมุฮัมมัด ซอลิฮี ซึ่งถือได้ว่าครูทั้งสามคนมีบทบาทอย่างยิ่งในการวางรากฐานและปลูกฝังแนวคิดของชะลัฟให้แก่วิรัช จากนั้นจึงเดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และเดินทางไปศึกษาต่อที่มะฮัดอัลฮิลมีฮฺ อัลสอูดียฺ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียเป็นเวลา 1 ปี จากนั้นได้เข้าศึกษาในคณะดาร์ุลอุลุม มหาวิทยาลัยไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ วิรัชมีผลงานทางวิชาการที่เป็นผลงานเขียนคือหนังสือการทำฮัจญ์และอุมเราะฮฺตามบัญญัติอิสลาม และผลงานแปลรวม คือ หนังสือฟิกฮฺซุซซุนนะฮฺ ฉบับภาษาไทย และผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยญุซอ์ที่ 21 ถึงญุซอ์ที่ 30 หรือ 10 ญุซอ์สุดท้าย

6.1.3 ผลการวิจัยด้านแหล่งข้อมูลของผู้แปล

จากการศึกษาแหล่งข้อมูลที่ผู้แปลนำมาใช้อ้างอิงและใช้ประกอบในการแปลทั้ง 4 ผลงาน สรุปได้ดังนี้

6.1.3.1 หนังสือและตำราที่นำมาใช้ประกอบในการแปลนั้น ส่วนเลือกใช้หนังสือตีพิมพ์อัลญะลาลัยน เป็นบรรทัดฐานในการแปล และหนังสืออัลฟุตุฮฺฮฺ อัลอิลาฮียะฮฺ ซึ่งเป็นหนังสืออธิบายตีพิมพ์อัลญะลาลัยน เป็นหนังสือประกอบในการแปล จากหนังสือทั้งสองเล่มเป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้อธิบายได้อธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้แนวทางการตีความหรือการให้ความหมายเทียบเคียงมาใช้ในการอธิบาย นอกจากหนังสือทั้งสอง

เล่ม ส่วนยังได้ใช้ศาสตร์ในสาขาต่าง ๆ ประกอบเพื่อให้เข้าใจความหมายโดยมีศาสตร์ด้านภาษา ได้แก่ อัลนะหฺว อัลศอรฺฟ อัลมะอานีย์ อัลบะยาน อัลบะดีอฺ ด้านตรรกศาสตร์ หลักศรัทธา และหลักพื้นฐานด้านนิติศาสตร์อิสลาม

6.1.3.2 ดิเรกมีแนวทางในการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

โดยใช้วิธีการค้นคว้ามาจากตำราและนำความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตำราภาษาอาหรับ ภาษาอังกฤษและภาษาอูรดูมาเปรียบเทียบ และนำรากศัพท์ของคำ ที่มาของคำศัพท์มาพิจารณา และใช้วิธีการสอบถามจากผู้ทรงคุณวุฒิ แต่อย่างไรก็ตามตำราที่ใช้เป็นบรรทัดฐานในการแปล คือผลงาน อรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษของชาฮฺ อัซรอฟ อะลีเย์ ทานะวีเย์ ซึ่งเป็นอุละมาอ์ที่ดำเนินตามแนวทางของสะลัฟ นอกจากนี้ยังพบหนังสือที่ใช้ประกอบในการแปล อาทิ เฆาะรีบอัลกุรอาน เคะาะหฺที่ฮัลบุคอรีเย์ เคะาะหฺที่มุสลิม มาลิกุลกุรอาน และ The Holy Quran อย่างไรก็ตามจากหนังสือและตำราที่ได้กล่าวมาข้างต้น มีเพียงตำราอรรถาธิบายของชาฮฺ อัซรอฟ อะลีเย์ ทานะวีเย์เพียงเล่มเดียวเท่านั้นที่ดิเรกระบุไว้ในบทนำของผลงานแปลว่าใช้เป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ส่วนตำราเล่มอื่น ๆ นั้นดิเรกมิได้กล่าวถึง แต่เป็นการอ้างอิงที่ถูغبันทักไว้ในหนังสือกอดิยานีเย์เท่านั้น

6.1.3.3 วินัย ได้กล่าวถึงการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานว่าได้

นำหนังสือปิมปินัน อรรถะฮฺมาน ซึ่งเป็นผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษามลายูมาเป็นบรรทัดฐานในการแปล และใช้หนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับเป็นส่วนประกอบในการแปล ดังนี้ หนังสือตัฟสีร์อัลญะลาละยฺนุ ตัฟสีร์อัลฟุตุฮฺอาด อัลอิลาฮียะฮฺ ตัฟสีร์คอซิบิน ตัฟสีร์อิบนุกะซีร์ ตัฟสีร์ฟัตฮุลกอดีร์ ตัฟสีร์อัลมะรอซีเย์ หนังสือมุฟเราะดาตอัลกุรอาน หนังสือกะลิมะฮฺอัลกุรอาน และหนังสือนูรุลเอียะหฺซาน สำหรับหนังสือปิมปินัน อรรถะฮฺมาน เป็นหนังสือแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในลักษณะแปลและอรรถาธิบาย สำหรับการอรรถาธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้แปลจะนำการตรึงมะฮฺ ตะวีลียะฮฺมาใช้เป็นแนวทางในการแปล อย่างไรก็ตามหนังสือปิมปินันอรรถะฮฺมานเป็นหนังสือที่เป็นที่ยอมรับและเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายของคนมาเลเซียและคนไทยในชายแดนภาคใต้รวมถึงผู้ที่เข้าใจภาษามลายู

จากหนังสือและตำราอ้างอิงที่วินัยใช้ประกอบการแปลและอรรถาธิบาย

ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน 10 รายการ พบว่ามี 8 รายการเป็นหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษาอาหรับ และอีก 2 รายการเป็นหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษามลายู และหนังสือหนึ่งในสองที่เป็นภาษามลายูวินัยใช้เป็นหนังสืออ้างอิงหลักหรือเป็นบรรทัดฐานในการแปล คือหนังสือปิมปินันอรรถะฮฺมาน นอกจากนี้หากจำแนกหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 8 รายการ โดยพิจารณาจากแนวคิดของผู้ประพันธ์จะพบว่ามีเพียงตัฟสีร์อิบนุกะซีร์เพียงเล่มเดียวที่อรรถาธิบาย

คัมภีร์อัลกุรอานตามแนวทางของสะลัฟ สำหรับตัฟสีรฟัตฮุล กะษีรของอัชเชากานีย์ แม้ว่าเขาจะ ประพันธ์หนังสือที่สนับสนุนและยกย่องแนวคิดของสะลัฟในการยืนยันคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามที่พระองค์ทรงระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและหะดีษของเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ แต่อัชเชากานีย์มิได้ใช้ แนวทางของสะลัฟในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ในทุก ๆ คุณลักษณะ หมายความว่า มีหลายคุณลักษณะที่อัชเชากานีย์ใช้แนวทางของเคาะลัฟในการตีความคุณลักษณะ ของอัลลอฮ์ ﷻ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนหนังสืออีก 6 รายการ ล้วนเป็นหนังสืออธิบาย คัมภีร์อัลกุรอานที่ใช้แนวทางของเคาะลัฟในการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะด้วยการตีความ นอกเหนือจากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานภาษามลายู 2 รายการ ที่ใช้แนวทางการตีความใน การอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าหนังสือและตำราทั้งหมดที่วินัยใช้อ้างอิง ประกอบการแปลทั้ง 10 รายการ เป็นหนังสือที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวทาง ของเคาะลัฟ มีหนังสือเพียงเล่มเดียวคือตัฟสีรอิบนุ กะษีร ที่เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน ตามแนวทางของสะลัฟ

6.1.3.4 จากตำราและหนังสืออ้างอิงที่ใช้ประกอบการแปลความหมายคัมภีร์ อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับทั้งสิ้น 17 รายการ คือ 1) ตัฟสีร อัญญาอะบะรียะ 2) ตัฟสีร อัลมะรอะฮียะ 3) ตัฟสีร ศอวีรียะ อัลญะลาละียะ 4) ตัฟสีร อิบนุ กะษีร 5) อัตตัฟสีร อัลวาญีเยฮ์ 6) ฟิซึลาล อัลกุรอาน 7) อัญญาวะฮ์ อัลบะยาน 8) กะลิมะฮ์ อัลกุรอาน 9) ฆอริบ อัลกุรอาน 10) อัลอิต กอน ฟิอูลุม อัลกุรอาน 11) ลีเราะฮ์ อิบนุ ฮิซาม 12) มุคตะศอร ฮะยาตุรเราะสูล ﷺ 13) มะบาหิษ ฟิ อุลูมิลกุรอาน 14) อัสบาบ อันนุซูล ลิลวาหิดียะ 15) อันนะบะฮ์ อัลอะซีมี 16) หนังสือพจนานุกรม อาหรับซึ่งมีได้ระบุว่า เป็นหนังสือเล่มใด และ 17) หนังสือพจนานุกรมไทยซึ่งมีได้ระบุว่า เป็นหนังสือเล่มใด สามารถสรุปแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

1. หนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอาน 8 รายการ
2. หนังสือความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอาน 3 รายการ
3. หนังสือชีวประวัติบีมุฮัมมัด ﷺ 2 รายการ
4. หนังสือสาเหตุการประทานอัลกุรอาน 1 รายการ
5. หนังสืออธิบายคำศัพท์ยากในอัลกุรอาน 1 รายการ
6. พจนานุกรม 2 รายการ โดยแยกเป็นพจนานุกรมอาหรับ 1 รายการ และพจนานุกรมไทย 1 รายการ

เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 8 รายการ สามารถแยกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. หนังสือที่อธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามแนวทาง

ของสะลัฟ 3 รายการ คือ ตัฟสีร์อัฎฎะบะรียั้ ตัฟสีร์ อิบนุกะซีร์ และอัฎฎะวอ อัลบะยาน

2. หนังสืออรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามแนวทางของเคาะลัฟ 2 รายการ คือ ตัฟสีร์อัลมะรอซียั้ และศอวียั้ อัลญะลาลัยน

3. หนังสืออรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไปในแนวทางเดียวกับสะลัฟ แต่มีบางคุณลักษณะที่ผู้ประพันธ์ใช้แนวทางการตีความเช่นเดียวกับแนวทางของเคาะลัฟ 3 รายการ คือ อัตตัฟสีร์ อัลวาญียะหุ ฟิซึลาล อัลกุรอาน และกะลิมะฮุ อัลกุรอาน

จากหนังสือและตำราที่ผู้แปลของสมาคมฯ นำมาอ้างอิงในการแปลประกอบด้วยหนังสือที่หลากหลายแนวคิดทั้งแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟ แต่เมื่อพิจารณาจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสามารถสรุปได้ว่า ผู้แปลของสมาคมฯ คัดสรรและเลือกที่จะนำแนวคิดของสะลัฟมาถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในอายะฮ์คุณลักษณะ และนั่นก็คือจุดเด่นของผลงานแปลของสมาคมฯ

6.1.4. ผลการวิจัยด้านแนวคิดและความเชื่อ

6.1.4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิด ความเชื่อที่ทำให้ผู้แปลแต่ละคนถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายะฮ์คุณลักษณะให้ตรงและสอดคล้องกับแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยจากหนังสือตำราที่นำมาประกอบในการแปล

6.1.4.1.1 ปัจจัยด้านการศึกษา

การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่มีผลต่อแนวคิด ความเชื่อและความศรัทธาของมนุษย์ จากประวัติการศึกษาของตน สุวรรณศาสน์ ไม่พบว่าศึกษาจากสถานศึกษาใด รู้กันแต่เพียงว่าศึกษากับครูชาวอาหรับชื่อชัยคอะลี อัลมาลิกียั้ ในมัสยิดอัลฮารอม แต่ไม่ทราบแน่ชัดถึงแนวคิดความเชื่อของชัยคอะลี อัลมาลิกียั้ว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่า การศึกษามีผลต่อตนจนทำให้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮุ หรืออาจเป็นไปได้ว่าชัยคอะลี อัลมาลิกียั้เป็นผู้ให้แนวคิดเคาะลัฟแก่ตน หรืออาจเป็นไปได้เช่นกันว่าตนมีแนวคิดที่สอดคล้องกับเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮุ เนื่องจากพื้นฐานของครอบครัวที่ชื่นชอบแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮุ และตนก็ได้ถูกบ่มเพาะแนวคิดดังกล่าวมาจากครอบครัว

สำหรับดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ นั้นได้ศึกษาความรู้ด้านศาสนาอิสลามด้วยตัวเองจากหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และค้นคว้าจากตำราทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ และภาษาอูรดู นอกจากนี้ยังได้ศึกษาความรู้วิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากอะหมัด วะฮาบ อิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ซึ่งดิเรกกล่าวยกย่องอะหมัด วะฮาบว่าเป็นครูคนแรกที่ทำให้ความกระจ่างใน

การศึกษาศาสนาอิสลามแก่เขา ทั้งอะหมัด วะฮาบ อิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา เป็นนักวิชาการที่มีแนวคิดและหลักศรัทธาที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ ดังนั้นจึงเป็นคำตอบได้ส่วนหนึ่งว่าดิเรกนั้นได้รับแนวความคิดมาจากคณาจารย์ทั้ง 3 คน

ในขณะที่วินัย สมะฮอน ได้เริ่มศึกษาวิชาการอิสลาม คัมภีร์อัลกุรอานและภาษาอาหรับภายในหมู่บ้านทรายกองดิน และศึกษาต่อกับครูกอเดร ลูมิง และครูอัปดูรเราะฮมาน จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อกับครูแหวน บ่าวคำ ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และเดินทางไปศึกษาต่อที่ปอเนาะสะก่า และปอเนาะมะโจว อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี จากเส้นทางการศึกษาของวินัยเป็นการศึกษาในรูปแบบของปอเนาะ ซึ่งในอดีตสถาบันปอเนาะจะมีการเรียนการสอนหลักศรัทธาที่เป็นแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ กอปรกับในอดีตนั้นแนวคิดและความเชื่อแบบสะลัฟยังมีได้แพร่หลายในประเทศไทย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าวินัยได้รับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺมาจากการศึกษา และถ่ายทอดแนวคิดอัลอะซาอีเราะฮฺผ่านความหมายอายะฮฺคุณลักษณะดังที่ปรากฏในผลงานแปล

สำหรับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ แม้ว่าจะเป็น การถ่ายทอดความหมายจากผู้แปล 3 คน คือ 1) ดารี บินอะหมัด ที่ศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากตวนอัปดูรเราะฮฺมาน หะซัน กรีมี่ ตวนมุฮัมมัด ซอลิฮี และอะหมัด วะฮาบ ที่สถาบันนคริซซุนนะห์ บางกอกน้อย ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันที่ปูพื้นฐานแนวคิดสะลัฟให้กับดารี จากนั้นไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และไปศึกษาต่อที่อัลมะฮัด อัลอิหมีย อัลสะอูดียะ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย 2) อิมรอน มะกูดี ศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากโรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาต่อที่โรงเรียนอัลมะฮัด อัลอิหมีย อัลสะอูดียะ นครมักกะฮฺ และเดินทางไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่คณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ 3) วิรัช สมะดี ศึกษาด้านศาสนาและภาษาอาหรับที่สถาบันนคริซซุนนะห์ ซึ่งก็ถือว่าเป็นสถาบันที่ปูพื้นฐานแนวคิดสะลัฟให้กับวิรัช และเดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อที่มะฮัดอัลอิหมีย อัลสะอูดียะ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในคณะดารุสลูม มหาวิทยาลัยไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ จากประวัติการศึกษาของผู้แปลทั้ง 3 คน ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษาจากแนวคิดสะลัฟ ไม่ว่าจะเป็สถาบันนคริซซุนนะห์ สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ โรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ มะฮัดอัลอิหมีย อัลสะอูดียะ ล้วนแล้วแต่เป็นสถาบันที่บ่มเพาะแนวคิดสะลัฟทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ว่าผู้แปลทั้ง 3 คน นั้นได้รับอิทธิพลแนวคิดสะลัฟมาจากการศึกษา และได้ถ่ายทอดแนวคิดสะลัฟให้ปรากฏในผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮฺคุณลักษณะ

6.1.4.1.2 ปัจจัยจากหนังสือตำราที่นำมาประกอบในการแปล

หนังสือและตำราที่นำมาใช้เป็นบรรทัดฐานหรือใช้ประกอบและอ้างอิงในการแปล เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดความคัมภีร์อัลกุรอาน โดยผู้แปลแต่ละผลงานนั้นจะเลือกหนังสือและตำราอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวคิดของตน ดังจะเห็นได้จากการที่ส่วนเลือกหนังสือตีฟีรอัลญะลาละนเป็นบรรทัดฐานในการแปล ซึ่งตีฟีรอัลญะลาละน เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกจัดอยู่ในประเภทตีฟีรบิรเราะอ์ยฺ ทั้งอัลมะฮัลลียฺ และอัซซุญญัยน์นำการตะอ์วิลหรือการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย มาใช้ในการอธิบายความหมายอายะฮฺที่เป็นคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ และใช้หนังสืออัลฟุตุฮาด อัลอิลาฮียะฮฺ ซึ่งเป็นหนังสืออธิบายตีฟีรอัลญะลาละน เป็นหนังสือประกอบในการแปล

ในขณะที่ตีเรก กุลสิริสวส์ตินั้นเลือกหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานของชาย อัซรอฟ อะลียฺ ทานะวียฺ ซึ่งเป็นอุละมาอ์ที่ดำเนินตามแนวทางของสะลัฟ มาเป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ดังนั้นจึงเห็นได้จากผลงานแปลของตีเรกที่ถ่ายทอดความหมายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ได้สอดคล้องกับแนวคิดและความเข้าใจของสะลัฟ

สำหรับวินัย สะมะฮฺนฺ เลือกหนังสือปิมปินัน อ์เราะฮฺมาน เป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งหนังสือปิมปินัน อ์เราะฮฺมานเป็นหนังสือแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในลักษณะการอธิบาย สำหรับการอธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้แปลปิมปินัน อ์เราะฮฺมานจะนำการตรึงมะฮฺ ตะวีลียะฮฺมาใช้ นอกจากนี้ยังมีหนังสือประกอบการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอีกหลายเล่ม เช่น ตีฟีรอัลญะลาละน ตีฟีรอัลฟุตุฮาด อัลอิลาฮียะฮฺ ตีฟีรอัลคอซิน ตีฟีรฟิตฮุลเกาะดีร ตีฟีรอัลมะรอซียฺ และหนังสือนุรุลเอียะฮฺหาน หนังสือและตำราเหล่านี้ ล้วนอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยการอธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้การตีความหรือการให้ความหมายโดยนัยทั้งสิ้น

ในขณะที่สมาคมฯ มิได้ใช้ตำราเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นบรรทัดฐานหลักในการแปลแต่สมาคมฯ ใช้ตำราที่หลากหลายจากทั้ง 2 แนวคิด ทั้งสะลัฟและเคาะลัฟมาประกอบในการถ่ายทอดความหมาย หากแต่สมาคมฯ เลือกที่จะถ่ายทอดความหมายอายะฮฺคุณลักษณะตามแนวคิดของสะลัฟ ดังที่ปรากฏในผลงานแปล ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสิ่งที่บ่งบอกถึงแนวคิด ความเชื่อของผู้แปลในเชิงประจักษ์คือสิ่งที่ผู้แปลแต่ละคนได้ถ่ายทอดออกมาผ่านความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

6.1.4.2 พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งอัตติรมิซียฺ อิบน์ มาญะฮฺและอัลฮากิมได้รายงานมาตรงกันทั้ง 47 พระนาม พบว่าผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ให้ความหมายพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้ถ้อยคำที่ตรงกันจำนวน 12 พระนาม และให้ความหมาย

ด้วยถ้อยคำที่มีความหมายสอดคล้องกันจำนวน 8 พระนาม และปรากฏพระนามที่ผู้แปลให้ความหมายตรงกันใน 3 ผลงาน จำนวน 6 พระนาม

6.1.4.3 จากการพิจารณาถึงความเหมือน และความสอดคล้องกันในการให้ความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าวินัยเลือกใช้ถ้อยคำในการให้ความหมายพระนามที่ตรงหรือสอดคล้องกับความหมายที่ตนได้ให้ไว้จำนวน 15 พระนาม ทั้งนี้เนื่องจากวินัยเป็นลูกศิษย์ที่เคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ย่อมที่จะได้รับความรู้และได้สัมผัสงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตน แต่เมื่อพิจารณาถึงความเหมือนหรือความสอดคล้องของความหมายพระนามอัลลอฮ์ ﷻ สำหรับสมาคมฯกับดิเรก พบว่ามีพระนามที่สมาคมฯ ให้ความหมายตรงกับดิเรกจำนวน 14 พระนาม และความหมายที่สอดคล้องกันจำนวน 6 พระนาม สาเหตุที่ทำให้สมาคมฯ ให้ความหมายพระนามที่ตรงและสอดคล้องกับดิเรก ผู้วิจัยเข้าใจว่า ในอดีตดิเรกและผู้แปลของสมาคมฯ เคยเป็นมิตรสหายกันได้รับวิชาความรู้ด้านศาสนา และภาษาอาหรับจากนักวิชาการกลุ่มเดียวกัน จึงย่อมที่จะได้รับแนวคิดและความรู้มาใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะเรื่องการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังจะสังเกตได้จากการปริวรรตอักษร

6.1.4.4 จากการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ถึงความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

6.1.4.4.1 ต่วน สุวรรณศาสตร์ ถ่ายทอดความหมายและอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่ให้ความหมายและอธิบายสอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ เช่น อรรีฎอ อัลฆะฆูบ และอัลมักร

6.1.4.4.2 ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ถ่ายทอดความหมายและอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์สะลัฟ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่อธิบายความหมายในบางอายะฮ์สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ เช่น พระหัตถ์ที่ดิเรกอธิบายไว้ในวงเล็บว่าหมายถึงอำนาจ

6.1.4.4.3 วินัย สะมะฮุน ถ่ายทอดความหมายและอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่ให้ความหมายสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์สะลัฟ เช่น พระหัตถ์ทั้งสองของอัลลอฮ์ ﷻ ได้แบอยู่เสมอ

6.1.4.4.4 สมาคมฯ ถ่ายทอดความหมายและอธิบายอายะฮ์

คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาฮ์สะลัฟในทุก ๆ คุณลักษณะ

6.1.4.5 จากการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือน ความสอดคล้องและความแตกต่างด้านแนวคิด ความเชื่อ เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า ผู้ถ่ายทอดความหมายมีแนวคิดที่สอดคล้องเหมือนกันและแตกต่างกันสรุปได้ว่า

แนวคิด ความเชื่อของวินัย ในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วมีความเหมือนและสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับแนวคิดของต่วนเนื่องจากวินัยเป็นลูกศิษย์ที่เคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นจึงได้รับความรู้และได้สัมผัสงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากต่วน ในขณะที่แนวคิด ความเชื่อของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ มีส่วนคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรกแม้ว่าผลงานแปลของสมาคมฯ เกิดขึ้นจากผู้แปลหลายคนก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากในอดีตดิเรกและผู้แปลของสมาคมฯ ถือว่าเป็นนักวิชาการที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีแนวคิดเดียวกัน แม้ว่าต่อมาทั้งสองฝ่ายจะมีความขัดแย้งกันในหลายๆ ประเด็นที่เกี่ยวกับหลักศรัทธาก็ตาม อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้ถ่ายทอดความหมายจากผลงานของต่วนและวินัย ก็พบว่าถ้อยคำที่ใช้ถ่ายทอดความหมายคุณลักษณะของทั้ง 2 ผลงานมีความสอดคล้องกัน เช่นคำว่า มหิทธานูภาพ ทรงอำนาจปกครอง การรอคอยการลงโทษ เช่นเดียวกับผลงานของสมาคมฯ ที่มีถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้คล้ายคลึงกัน เช่นคำว่า พระพักตร์ พระหัตถ์ขวา สายตา อรรูหฺ เป็นต้น

6.2 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ครั้งนี้ ได้พบผลการวิจัยที่ควรนำมาอภิปรายได้ดังนี้

อุละมาฮ์ด้านความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์อัลกุรอานได้แบ่งการตีความอะฮ์ลุลกุรอานออกเป็น 2 ประเภท คือ ตัรฎูมะฮ์ ฮัรฟียะฮ์ (ترجمة حرفية) และ ตัรฎูมะฮ์ ตัฟสีรียะฮ์ (ترجمة تفسيرية) ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้พบการตีความอะฮ์ลุลกุรอานอีกประเภทหนึ่งคือ ตัรฎูมะฮ์ ตะอ์วีลียะฮ์ (ترجمة تأويلية) หมายถึงการตีความอะฮ์ลุลกุรอานโดยใช้การตีความหรือการให้ความหมายเทียบเคียง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการให้ความหมายโดยนัย คือการเปลี่ยนแปลงความหมายของถ้อยคำไปจากความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏ

เมื่อพิจารณาถึงแนวทางการแปลของผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าผู้แปลใช้แนวทางการแปลแบบอรรถาธิบายหรือตั้ระยยะย ตั้พีสี่รี่ยะย คือการแปลและการอรรถาธิบายไปพร้อมๆกัน ส่วนวิธีการนำเสนอความหมายและการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานของผู้แปลแต่ละผลงานพบว่า ส่วนสุวรรณศาสน์ นำเสนอข้อความที่เป็นความหมายและข้อความอรรถาธิบายไว้ในตำแหน่งเดียวกันโดยให้ความหมายเป็นพยัญชนะตัวหนาหรือตัวทึบ และคำอรรถาธิบายเป็นพยัญชนะตัวบาง จุดเด่นของผลงานนี้คือ ผู้แปลได้ให้ความหมายและอรรถาธิบายขยายความไว้อย่างกว้างขวาง เหมาะสมกับชื่อผลงานที่ว่า “พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความ” ในขณะที่ติเรกกุลสิริสวัสดิ์ นำเสนอข้อความที่เป็นความหมายและข้อความอรรถาธิบายไว้ในตำแหน่งเดียวกันเช่นกัน แต่จะให้ข้อความที่เป็นคำอรรถาธิบายวางไว้ในวงเล็บ จุดเด่นของผลงานแปลฉบับนี้คือ ผู้แปลจะอ้างอิงและระบุถึงที่มาของความหมายที่มีปรากฏอยู่ในสุเราะฮ์และอายะฮ์อื่น ๆ โดยระบุเป็นตัวเลขแทนชื่อสุเราะฮ์ และหากเป็นฮะดีษก็จะระบุถึงผู้บันทึก และระบุว่าอยู่ในภาคใด บทใด สำหรับการนำเสนอความหมายและการอรรถาธิบายของวินัย สมะฮุนั้น จะนำเสนอข้อความที่เป็นความหมายและข้อความอรรถาธิบายไว้ในตำแหน่งเดียวกันโดยนำข้อความอรรถาธิบายวางไว้ในวงเล็บ เช่นเดียวกับติเรก อย่างไรก็ตามผู้แปลมิได้อรรถาธิบายความหมายไว้มากนัก ซึ่งก็ถือว่าเป็นจุดเด่นของผลงานแปลฉบับนี้ ส่วนผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับนั้นมีแนวทางนำเสนอที่แตกต่างไปจากผลงานแปลทั้ง 3 ผลงาน ดังที่ได้กล่าวมา โดยสมาคมฯจะนำข้อความอรรถาธิบายไว้ในเชิงอรรถ ซึ่งถือว่าเป็นจุดเด่นของการนำเสนอคำอรรถาธิบายของสมาคมฯ ที่แตกต่างไปจากผลงานแปลอื่น ๆ

สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิด ความเชื่อของผู้แปลแต่ละคนที่ทำให้ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายะฮ์คุณลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟและเคาะลัฟหรือแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งนั้น คือปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยจากหนังสือตำราที่นำมาประกอบและอ้างอิงในการแปลซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหลัก จากประวัติด้านการศึกษาของตัวผู้วิจัยไม่พบว่าตัวนได้เข้าเรียนวิชาการศาสนาในสถานศึกษาหรือจากครูคนใด¹ พบแต่เพียงว่าตัวนได้ศึกษาวิชาการศาสนา ภาษาอาหรับและภาษามลายูจนมีความรู้แตกฉาน จากนั้นจึงเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และศึกษาอยู่กับครูชาวอาหรับชื่อชัยคอะลีย อัลมาลิกีย ในมัสยิดอัลฮารอมเป็นเวลาจนถึง 8 ปี

¹ ผู้วิจัยได้พบในเว็บไซต์ Pantip.com ที่ระบุว่า ในชุมชน “บ้านปากลัด” มีโต๊ะครูที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านศาสนา เช่น โต๊ะครูมุศฏอฟา หรือ โต๊ะครูจำปา และโต๊ะกิดำ การ์มี , ปอเนาะบ้านปากลัด จะเป็นที่รู้จักเป็นอย่างมากของผู้แสวงหาความรู้ เช่นครูต่วน สุวรรณศาสน์ ก็เคยมาเรียนหนังสืออยู่ในบ้านปากลัดเช่นกัน , จากข้อมูลข้างต้นเป็นข้อมูลที่ถูกโพสต์ไว้ในเว็บไซต์ Pantip.com ซึ่งไม่สามารถยืนยันในความถูกต้องของข้อมูลดังกล่าวได้ และในข้อความก็ได้ยืนยันว่าตัวนได้ศึกษากับครูมุศฏอฟา ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลที่ได้จากท่านผู้หญิงสมร บุตรสาว ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

ตามคำบอกเล่าของท่านผู้หญิงสมร ภูมินรงค์ บุตรสาว แต่ไม่ทราบแน่ชัดถึงแนวคิดความเชื่อของชัยค อะลีย์ อัลมาลิกีย์ว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากไม่พบว่ามีผู้ใดที่ได้บันทึกถึงประวัติของชัยค อะลีย์อัลมาลิกีย์ไว้ ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่าการศึกษามีผลต่อส่วนงานทำให้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ หากแต่เมื่อมาพิจารณาและวิเคราะห์หนังสือและตำราที่ส่วนนำมาใช้อ้างอิงประกอบในการแปล พบว่าเป็นหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้อรรถาธิบายได้อรรถาธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้แนวทางการตีความ (ตะอวีล) หรือการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย มาใช้ในการอรรถาธิบาย ดังนั้นจึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ส่วนได้แปลความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไปในแนวทางเดียวกับผู้อรรถาธิบาย นั่นคือการแปลความหมาย อัลกุรอานแบบตีความหรือตรึงมะฮ์ ตะอวีลียะฮ์ นอกจากนี้ยังพบปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่อาจเป็นปัจจัยเสริมทำให้ส่วนแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ เนื่องจากในขณะที่ส่วนแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานนั้น ส่วนอยู่ในตำแหน่งจุฬาราชมนตรี ซึ่งมีสถานะเป็นผู้นำสูงสุดของชาวไทยมุสลิมในเรื่องแนวคิด ความศรัทธาและการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในขณะนั้นมีแนวคิด ความศรัทธาตามแนวทางของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ ดังนั้น จึงอาจเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้ส่วนแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้สอดคล้องกับความเชื่อและความศรัทธาของชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลักในสังคมมุสลิมไทยในขณะนั้น หากไม่แล้วอาจถูกกระแสต่อต้านจากคนในสังคมไทยมุสลิมส่วนใหญ่ก็เป็นได้

เช่นเดียวกับวินัย สมะฮ์ฮุน ที่ได้แปลความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ เนื่องจากเส้นทางการศึกษาด้านศาสนาของวินัยนั้น ได้แนวคิดพื้นฐานการศึกษาจากสถานศึกษาปอเนาะซึ่งในอดีตมีการเรียนการสอนและปลูกฝังแนวคิดหลักศรัทธาของเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ อีกทั้งในอดีตแนวคิดสะลัฟไม่เป็นที่รู้จักและแพร่หลายในสถาบันปอเนาะ นอกจากนี้วินัยยังได้รับแนวคิดอัลอะซาฮีเราะฮ์จากส่วนอีกทางหนึ่งสำหรับการเลือกหนังสือและตำรามาเป็นบรรทัดฐานในการแปลก็ย่อมเป็นตัวชี้วัดถึงหลักศรัทธาและความเชื่อของวินัย ซึ่งถือว่าปัจจัยด้านการศึกษาและการเลือกหนังสือมาเป็นบรรทัดฐานในการแปลนั้นเป็นปัจจัยหลัก นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีปัจจัยเสริมอีกปัจจัยหนึ่งที่อาจทำให้วินัยแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาฮีเราะฮ์ เนื่องจากในขณะนั้นวินัยมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม และเป็นอิมามที่ต้องปกครองสัปบุรุษในชุมชนที่มีแนวคิดที่แตกต่างหลากหลายด้านความเชื่อ เช่น แนวคิดอัลอะซาฮีเราะฮ์ แนวคิดฎะฮ์รีเกาะฮ์ ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลัก และเป็นกระแสนิยม ดังนั้นหากวินัยแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไปในแนวทางสะลัฟ ก็จะถูกต่อต้านจากแนวคิดกระแสหลักของประชาชนทั่วไปและคนในชุมชน

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ศึกษาด้วยตัวเองจากตำรา หนังสือ สิ่งพิมพ์และศึกษาจากอะหมัด วะฮาบ ซึ่งเป็นบุคคลที่ลี้ภัยทางการเมืองมาจากอินโดนีเซียมาพำนักอยู่ในประเทศไทย ถือได้ว่าอะหมัด วะฮาบเป็นบุคคลลำดับแรก ๆ ที่นำแนวคิด หลักศรัทธาของสะลัฟมาเผยแพร่ในประเทศไทยจนเป็นที่แพร่หลายอยู่ในขณะนี้ นอกจากนี้ยังมีอิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับแก่ดิเรกซึ่งทั้ง 3 คนนั้นล้วนมีแนวคิดเดียวกัน นอกเหนือจากหนังสือที่ดิเรกใช้เป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้ประพันธ์หนังสือดังกล่าวมีแนวคิดที่สอดคล้องกับสะลัฟ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าดิเรกจะแปลความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามถ้อยคำที่ปรากฏ แต่ก็ยังพบว่ามีส่วนคุณลักษณะที่ดิเรกอธิบายไว้ในวงเล็บด้วยความหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์แตกต่างจากผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ ที่ได้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะตามถ้อยคำที่ปรากฏโดยไม่บิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมายหรือการให้ความหมายเทียบเคียงซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดความเชื่อของสะลัฟ แม้ว่าผู้แปลของสมาคมฯจะมีมากถึง 3 คน แต่ผลงานแปลที่ออกมาเกือบจะไม่รู้เลยว่าผู้แปลมากถึง 3 คน และแม้ว่าหนังสือ ตำราที่นำมาอ้างอิงในการแปลมาจากแหล่งอ้างอิงของทั้ง 2 แนวคิดคือสะลัฟและเคาะลัฟ แต่ผลงานที่ออกมาบ่งบอกว่าสมาคมฯ นั้นดำเนินตามแนวคิดของสะลัฟ เป็นไปได้ว่าเหตุผลที่ผู้แปลทั้ง 3 คนถ่ายทอดความหมายไปในแนวทางเดียวกันเกิดจากแนวคิดของผู้แปลเองและอุดมการณ์ของสมาคมฯ ที่มีร่วมกัน

อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในนามบุคคลกับในนามองค์กร พบว่า การแปลในนามองค์กรนั้นเกิดขึ้นจากการแปลของผู้แปลที่มากกว่าหนึ่งคนจึงมีความน่าเชื่อถือและมีความสมบูรณ์มากกว่าในนามบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวะลีด บิน บะลีซี อัลอุมะรีย ¹ เนื่องจากมีการตรวจสอบ ตรวจสอบความถูกต้องมากกว่า และในนามองค์กรนั้นมีความรับผิดชอบมากกว่า ตัวชี้วัดสำคัญที่บ่งบอกถึงความน่าเชื่อถือและการยอมรับ คือการนำความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมาเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการทั้งในงานวิจัย บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ตลอดจนรายงานของนักเรียน นักศึกษา ดังนั้นจึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถ่ายทอดโดยสมาคมฯ จึงได้รับการยอมรับมากกว่าผลงานแปลฉบับอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากการที่ผลงานแปลดังกล่าวถูกนำเสนอผ่านเว็บไซต์ <http://www.alquran-thai.com> โดยเฉพาะอย่างยิ่งฉบับที่ตีพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์พะอัดเพื่อการ

¹ ดูในบทที่ 1 หน้า 39

พิมพ์อัลกุรอาน¹ ถูกนำเสนอผ่านเว็บไซต์และสามารถดาวน์โหลดเป็นไฟล์ PDF ได้จากหลาย ๆ เว็บไซต์ เช่น

- <https://islamhouse.com/th/books/405/>

- http://voiceofquran.info/thailand_quran_translation.html

- http://en.islamway.net/foreign/th/book/81?entry_name_slug

นอกจากนี้ยังสามารถพบเห็นผลงานแปลของสมาคมฯ ที่ตีพิมพ์โดยสมาคมฯ และที่ตีพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานถูกวางอยู่ตามมัสยิด องค์กรศาสนา ชุมรมมุสลิม ในหน่วยงานต่าง ๆ โดยเฉพาะชมรมมุสลิมในมหาวิทยาลัยและในบ้านของมุสลิมไทยทั่วไป

จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย พบว่ามีการแปลและตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครั้งแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2494 ในนามของอัลอิศลาหฺสมาคม แต่เป็นการแปลเพียงบางส่วนเท่านั้น จากนั้นในปีพุทธศักราช 2507 ต่วน สุวรรณศาสน์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ เป็นผลงานแรก และเริ่มตีพิมพ์ในปีพุทธศักราช 2511 โดยการทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ญุซอ์ และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่อง จนในปีพุทธศักราช 2524 จึงได้จัดพิมพ์ญุซอ์ที่ 30 รวมระยะเวลาในการตีพิมพ์ 24 ปี ในเวลาเดียวกันนั้น ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ ขึ้นในระหว่างปีพุทธศักราช 2512-2513 ดังนั้นหากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้ที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ เป็นบุคคลแรก เราสามารถกล่าวได้ตามคำบอกเล่าและเอกสารที่ปรากฏว่าต่วน สุวรรณศาสน์ เป็นบุคคลแรก แต่หากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้ที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครบ 30 ญุซอ์ เราคงต้องยอมรับว่าดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เป็นบุคคลแรก เนื่องจากหลักฐานยืนยันจากเอกสารและรูปภาพที่ปรากฏเมื่อดิเรกพร้อมภรรยาได้นำผลงานแปลดังกล่าวทูลเกล้าถวายต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระราชินี ณ พระตำหนักสวนจิตรลดาเมื่อปีพุทธศักราช 2513

ในปัจจุบันมีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ญุซอ์ จำนวน 7 ผลงาน แปลในนามขององค์กร 1 ผลงาน และในนามบุคคล 6 ผลงาน นอกจากนี้ยังพบว่ามีหนังสือความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้นำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยและฉบับภาษามลายูมารวมไว้ในเล่มเดียวกันอีก 2 ผลงาน คือหนังสือคัมภีร์อัลกุรอานพร้อม

¹ ซึ่งเหตุผลสำคัญที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอานขอลิขสิทธิ์จากสมาคมฯ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ มิใช่เพราะเป็นการแปลในนามองค์กร แต่สาเหตุสำคัญเพราะแนวคิดของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและสมาคมฯ สอดคล้องกับแนวคิดและหลักศรัทธาของสะลัฟ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์

ความหมายภาษาไทยและภาษามลายู 30 ถูซอ์ ซึ่งตีพิมพ์โดยโรงพิมพ์เบนฮาลาบีเพรส ปัตตานี และพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย-มลายู

จากผลงานแปลทั้ง 7 ผลงานที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่พบว่ามียุทธศาสตร์ใดที่ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายมาจากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับโดยตรง แต่จะถ่ายทอดความหมายควบคู่กับการอธิบายที่นำมาจากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับ ภาษา มลายู ภาษาอังกฤษหรือภาษาอูรดู ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของผู้แปล

จากข้อมูลประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ถูซอ์ ข้างต้นพบว่า สาเหตุที่การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์ 30 ถูซอ์ ล่าช้ากว่าภาษาอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน เนื่องจาก

1. นักวิชาการในอดีตเข้าใจว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งสูงส่ง จึงไม่กล้าที่จะถ่ายทอดความหมายจากภาษาอาหรับเป็นภาษาไทยโดยทันที แต่ควรถ่ายทอดความหมายเป็นภาษามลายูและจากนั้นจึงถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพราะเกรงจะเกิดข้อผิดพลาด หรือให้ความหมายได้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของคัมภีร์อัลกุรอาน

2. นักวิชาการที่มีความรอบรู้ภาษาอาหรับเป็นอย่างดีในประเทศไทยมีมาก หากแต่พื้นฐานภาษาไทยไม่ดีพอ จึงเกรงว่าจะเกิดข้อผิดพลาดในการแปล และบางคนไม่รู้วิธีการถ่ายทอดจึงไม่สามารถแปลความหมายเป็นภาษาไทยได้

3. ในอดีตคนต่างมีความรอบรู้ สามารถอ่านและเข้าใจภาษามลายูได้เป็นอย่างดี จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากภาษาไทย ต่อมาชาวไทยมุสลิมในรุ่นหลังส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษามลายู จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเพื่อศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจ

อนึ่ง ในปัจจุบันพบว่ามีกรแปลและถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ถูซอ์ อีกผลงานหนึ่งโดยผู้แปลที่ใช้นามแฝงว่า “อะบู อิศรอฟีล อัลพะฎอนีย์” ซึ่งเป็นนักเขียน นักแปล เป็นผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยด้วยสำนวนที่แตกต่างจากผลงานแปลอื่น ๆ หากแต่ว่าผลงานแปลดังกล่าวนี้ยังไม่มีกรตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม แต่สามารถหาอ่านและศึกษาได้ทางเว็บไซต์ <http://sites.google.com/site/abuisrafil/> เท่านั้น

6.3 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมกรแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

6.3.1 การนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลของการวิจัยที่ได้มาจากการวิจัยในครั้งนี้ ควรนำไปดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ได้ดังต่อไปนี้

6.3.1.1 นำผลการวิจัยออกเผยแพร่ โดยนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอน ในรายวิชาเตาฮีดหรือหลักศรัทธาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ถึงความแตกต่างของทั้ง 2 แนวคิด ทั้งนี้เพื่อลดความขัดแย้งและเป็นการยอมรับซึ่งกันและกัน

6.3.1.2 นำผลการวิจัยออกเผยแพร่แก่ผู้ที่มีความสนใจทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้ที่มีความเห็นต่าง และเพื่อให้เห็นถึงทัศนะที่แตกต่าง เพื่อให้เกิดการยอมรับในความเห็นที่แตกต่าง ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดต่างมีจุดประสงค์เดียวกัน คือปรารถนาที่จะให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ และคุณลักษณะของพระองค์ให้ห่างไกลจากมลทิน ความบกพร่อง ปราศจากคุณลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งปวง

6.3.1.3 จากผลการวิจัยทำให้ทราบได้ว่าผู้แปลของแต่ละผลงานนั้นมีแนวคิดอย่างไรกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้นจึงเป็นแนวทางให้ผู้สนใจศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากผลงานที่มีแนวคิดสอดคล้องกับแนวคิดของตน ซึ่งสามารถลดความขัดแย้งและสร้างการยอมรับที่เห็นต่างได้วิธีหนึ่ง

6.3.2 การทำวิจัยครั้งต่อไป

คัมภีร์อัลกุรอานคือธรรมนูญและแนวทางในการดำเนินชีวิตของผู้ศรัทธา การศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่ง ปัจจุบันพบว่ามีนักวิชาการที่ได้ใช้ความรู้ความสามารถถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยหลายผลงาน ซึ่งแต่ละผลงาน ผู้แปลก็จะเลือกหนังสือและตำราที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวคิดของตนมาเป็นต้นแบบและเป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมาย ดังนั้นการศึกษาวินิจฉัยวรรณกรรมหรือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นเดียวกับการศึกษาในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคัมภีร์อัลกุรอาน จากความสำคัญดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้นักวิจัย นิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจศึกษาด้านอิสลามศึกษา โดยเฉพาะคัมภีร์อัลกุรอานได้ศึกษาวินิจฉัยเพื่อเป็นการต่อยอดและขยายผลของการวิจัยครั้งนี้ต่อไป ดังนี้

6.3.2.1 ศึกษาผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเชิงเปรียบเทียบในด้านความเชื่อ ความศรัทธาและสิ่งเร้นลับในโลกอาคีเราะฮฺ จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับงานวิจัยครั้งนี้

6.3.2.2 ในอดีตดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ถือว่าเป็นนักวิชาการที่มีบทบาทต่อสังคมมุสลิมและแนวคิดของมุสลิมอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการศึกษาวินิจฉัยถึงแนวคิดของดิเรก

ในด้านความเชื่อ ความศรัทธาต่อวันกยามะฮฺ หลักศรัทธาต่อบรรดานบีและความเชื่อในเรื่องปาฏิหาริย์หรือมี๊วญซาตจากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน บยานุลกุรอาน และกุรอานมะญีด ความหมายอัล-กุรอาน ตลอดจนผลงานประพันธ์อื่น ๆ ของดิเรก

6.3.2.3 ศึกษาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยที่ถ่ายทอดความหมายโดยผู้แปลที่มีแนวคิดฝักใฝ่แนวคิดชือะฮ์กับผู้แปลสุนีย์ โดยเฉพาะในด้านหลักศรัทธาเพื่อให้ประจักษ์ถึงความเห็นที่แตกต่างกันและการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานผ่านผลงานแปล

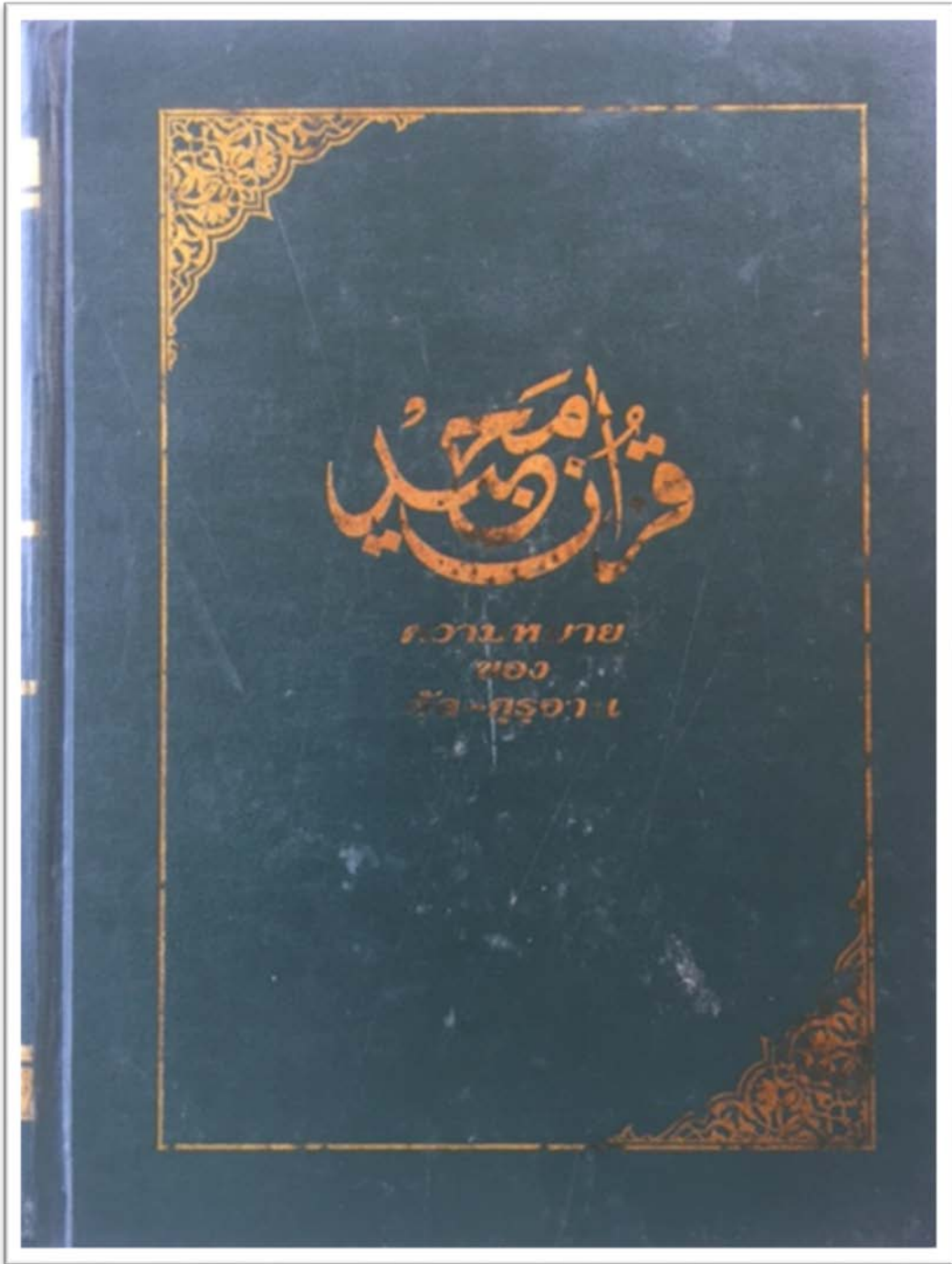
Prince of Songkla University
Pattani Campus

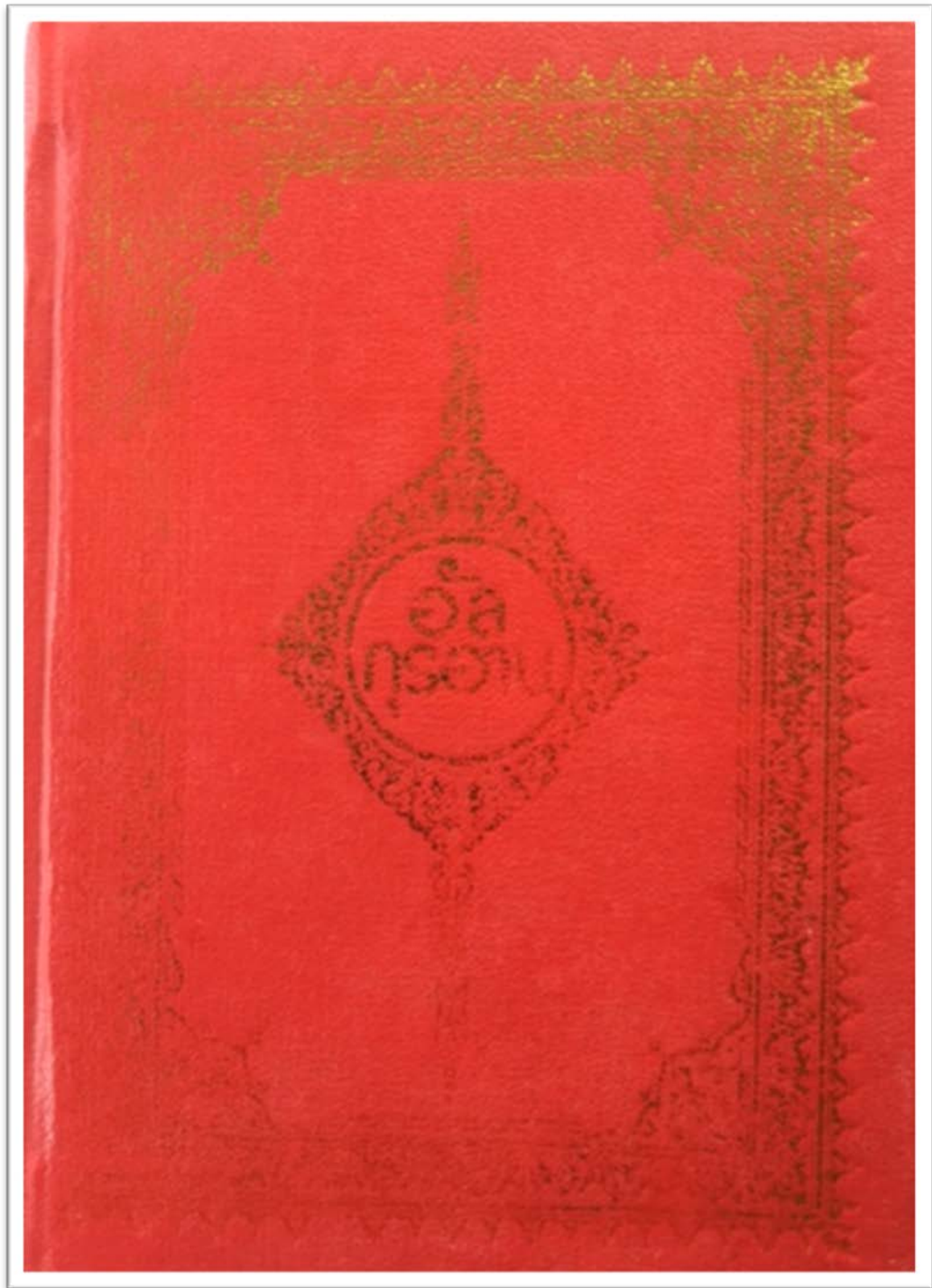
ภาคผนวก

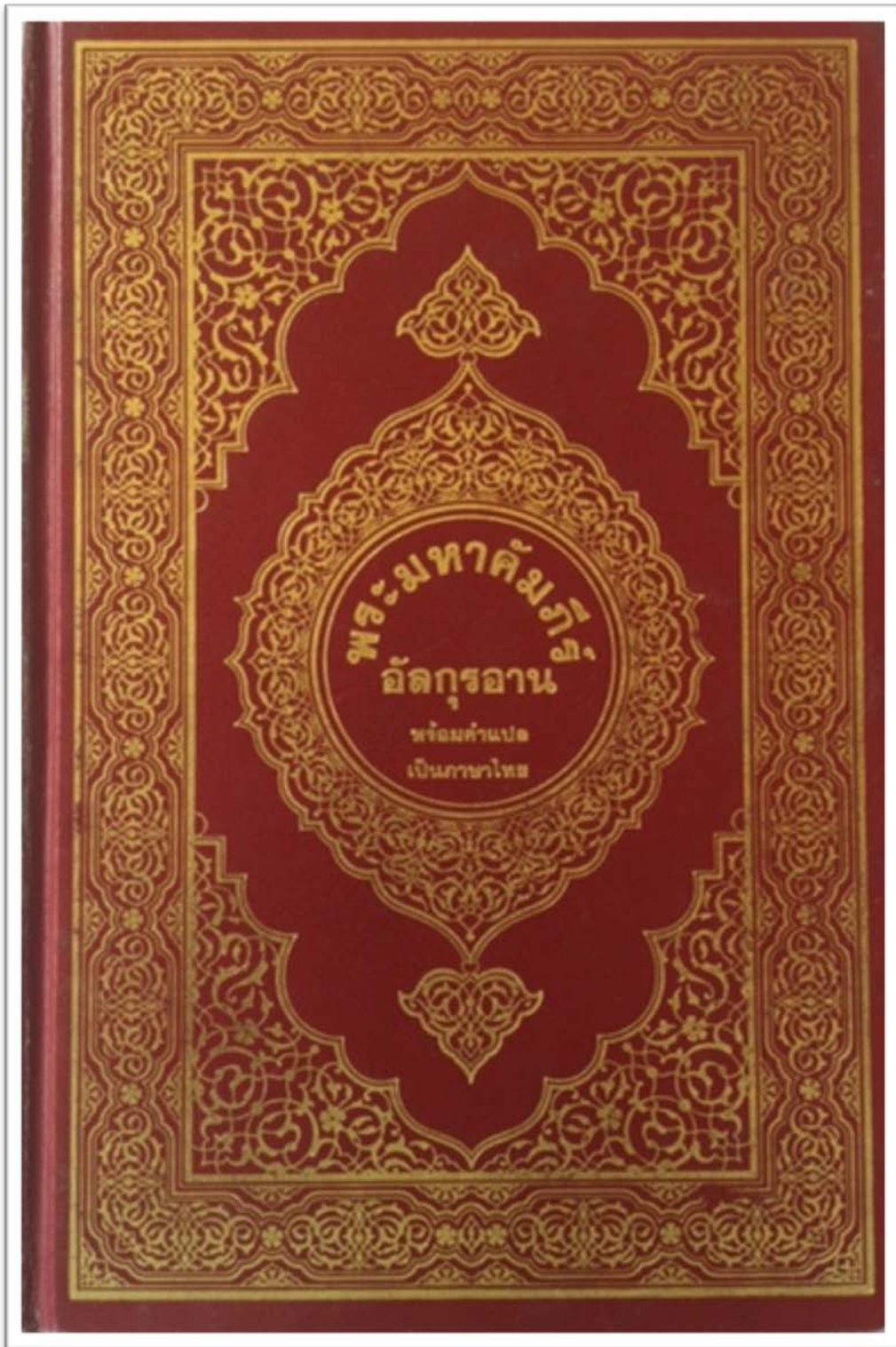
ภาคผนวก (ก)

ท่าน สุวรรณศาสน์

ติเรก กุศลศิริสวัสดิ์

วินัย สมะอุณ

ดาร์ ปินอะหมัด

อิมรอน มะกูดี

วีรช สมะดี

ภาคผนวก (ข)

การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อ
พระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

อดิศักดิ์ นุชมี¹ อับดุลเลาะ การินา²

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอิสลามศึกษา

E-mail : adinuchmee@gmail.com

²Ph.D (สาขาอิสลามศึกษา)

E-mail : kabdullah@bunga.pn.psu.ac.th

ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นภาษาต่างๆ และการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ศึกษาชีวประวัติของผู้แปลทั้ง สี่ผลงาน ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดและหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการให้เหตุผลแบบ นิรนัย แบบอุปนัย และหลักการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า

1. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาอินเดียสมบูรณครบ 30 ภาษา เป็นภาษาแรกในปีคริสต์ศักราช 848 ปัจจุบันคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายสมบูรณครบ 30 ภาษา มากถึง 95 ภาษา โดยแบ่งเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปเอเชีย 46 ภาษา ภาษาที่ใช้พูด สื่อสารในเขตทวีปยุโรป 32 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปแอฟริกา 15 ภาษา และภาษาที่ใช้ พูดสื่อสารในเขตอเมริกาใต้ 2 ภาษา สำหรับภาษาที่ได้รับการแปลความหมายมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ และถูกแปลความหมายเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในประเทศอินเดียมากถึง 22 ภาษา

2. คัมภีร์อัลกุรอานถูกแปลความหมายเป็นภาษาไทยสมบูรณครบ 30 ภาษา เป็น ผลงานแรกในปีพุทธศักราช 2507 โดยต่วน สุวรรณศาสน์ ซึ่งใช้ศัพท์อัลญะลาญเป็นบรรทัดฐานในการแปลและใช้หนังสืออัลฟุตุฮาดอัลอิลาฮียะฮ์ประกอบการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน นอกจากนี้ยังมีผลงานแปลของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ โดยเลือกหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับ ภาษาอังกฤษของเมอลานาซาฮ์ อัซรอฟ อะลี ยี ทานะวียี เป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอาน ผลงานแปลของวินัย สมะมะฮุน เลือกใช้หนังสือปิมปินัน อรรถะฮุมานฉบับภาษา มลายูเป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่า

อาหรับ ซึ่งมีได้ใช้หนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นบรรทัดฐานหลักในการแปล แต่ใช้หนังสือที่หลากหลายทั้งแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟมาประกอบในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ปัจจุบันพบว่า มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ 7 ผลงาน แปลและตีพิมพ์ในนามบุคคล 6 ผลงาน และในนามองค์กร 1 ผลงาน

3. จากการศึกษาชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลพบว่า ส่วน สุวรรณศาสน์ ศึกษาวิชาการอิสลามจากชัยคอะลีย์ อัลมาลิกีย์ ณ มัสยิดอัลฮารอม นครมักกะฮ์ ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ศึกษาด้วยตัวเองจากหนังสือ และสิ่งพิมพ์ภาษาต่างๆ และศึกษาจากอะหมัด วะฮาบ อิสมาอิล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ส่วนวินัย สะมะฮุนศึกษาวิชาการอิสลามจากสถาบันปอเนาะที่ปอเนาะสะก่า และปอเนาะมะโจว ปัตตานี

สำหรับผู้แปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับคือ 1) ดารี บินอะหมัด ศึกษาวิชาการอิสลามจากอัลมะฮัด อัลอิลมีย อัลสะฮูดีย ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย 2) อิมรอน มะกูดี จบการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ และ 3) วิรัช สมะดี จบการศึกษาจากคณะ دارุลอุลุม มหาวิทยาลัยโคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์

4. จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวคิด ความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ พบว่า แนวคิด ความเชื่อของวินัย สะมะฮุน มีความเหมือนและสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับแนวคิดและความเชื่อของต่วน สุวรรณศาสน์ ในขณะที่แนวคิด ความเชื่อของผู้แปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมีส่วนคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอาจจะคุณลักษณะให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟหรือเคาะลัฟอัลอะชาอีเราะฮ์นั้น เกิดจาก 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านการศึกษาซึ่งผู้แปลแต่ละคนมีภูมิหลังด้านการศึกษาที่ได้รับการปลูกฝังหล่อหลอมแนวคิดจากสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน 2) ปัจจัยด้านทรัพยากรทางวิชาการและแหล่งอ้างอิงที่ใช้ประกอบการแปล แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านการศึกษาของผู้แปลมีผลโดยตรงต่อการคัดสรรแหล่งอ้างอิงเพื่อนำมาใช้ประกอบการแปล

**An Analytical Study of Literary Translation of the Thai Version of the
Holy al-Qur'an Regarding Principle of Belief in the Names and
Attributes of Allah ﷻ**

Adisak Nuchmee¹ Abdullah Karena²

¹ Ph.D Candidate, Graduate, Department of Islamic Studies.

E-mail : adinuchmee@gmail.com

² Ph.D (Islamic Studies),

E-mail : kabdullah@bunga.pn.psu.ac.th

Department of Islamic Studies.

College of Islamic Studies.

Prince of Songkla University, Pattani Campus.

ABSTRACT

This thesis was aimed to investigate in details and history of the Holy Quran translation to other languages, including Thai. In terms of Thai version which was the main focus area, the study analyzed the works of four originated translators and discussed in details of their fundamental faith the Names and Attributes of Allah. The qualitative method was conducted based on historical papers, and interview then deductive and inductive reasoning together with comparative analysis were implemented. The finding of the thesis can be summarized as following:

1. The Holy Quran was first fully translated to Indian language in 848 C.E. At present, it has been fully translated to 95 languages including 46 Asian 32 European 15 African and 2 South American speaking languages. The most in number of translation is English while the most in number of translated language with in a country, 22, is India.

2. The Holy Quran was first fully translated to Thai in 2507 B.C. by Tuan Suvannasat. The translation was conducted base on Tafsir al-Jalalay and al-Futuh al-Ilahiyah as the main and supporting reference accordingly. Besides that, there was also the work of Direk Kulsirisawat which he picked the English translation

of Mawlana Shah Ashraf Ali Thanawiy as the main reference. Later, the Thai Holy Quran version translated by Winai Samaun was referred to a Malayu translated version, Pimpinnan al-Rahman. Lastly, the Thai translated version by the Arab Universities Alumni Association did not use any specific book as its main reference but collecting idea from various sources, both Kolafism and Salafism, to back up their work. At present, there are seven fully translated Thai version of the Holy Quran, six of them were published as individual work and the other was published in the name of organization.

3. In terms of background profile of the authors, Tuan Suvannasat studied Islamic knowledge from Shek Ali al-Malikiy at Masjid Haram in Makkah while Direk Kulsirisawat acquired his knowledge mainly from self-study. He also studied from some Islamic teacher such as Ahmad Wahab, Ismail Ahmad and Shek Ali Isa. Winai Samaun is the former student of Pondok Sakam and Pondok Ma-ngo in Pattani.

The co-authors in the Arab Universities Alumni Association version are including (1) Daree bin Ahmad former Islamic student from al-Mahad al-Ilmiy al-Saudiy Institution in Saudi Arabia. (2) Imran Makudee who received Bachelor of Laws from al-Azhar University, Egypt and (3) Wirat Samadee, the Bachelor degree in Darul Ulum, Cairo University, Egypt.

4. According to analytical research based on the faith in the names and attribution of Allah, it found that Winai Samaun's believe is indeed identical and according to Tuan Suvannasats' while the Arab Universities Alumni Association' is somehow according to Direk Kulsirisawats'. The determinants that create an impact to the different interpretation among authors regarding the characteristics of Allah can be determined into two factors. 1) The disparity in education since the authors had disparate study background and institution. 2) The disparity in the use of references. However, this factor is one of the impacts from the first determinant, the educational background.

บทนำ

คัมภีร์อัลกุรอาน คือ พระดำรัสของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ประทานให้แก่บิหมัมมัด ﷺ และมวลมนุษยชาติโดยผ่านเทวทูตญิบรีล ﷺ วัตถุประสงค์สำคัญของการประทานคัมภีร์อัลกุรอานเพื่อเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่รับรองและยืนยันการเป็นนบีของมุฮัมมัด ﷺ และเพื่อเป็นธรรมนูญในการดำเนินชีวิต เป็นทางนำสำหรับผู้ยำเกรง พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ดำรัสไว้ว่า

﴿ذِكْرُكَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ﴾

“คัมภีร์นี้ ไม่มีความสงสัยใด ๆ ในนั้น เป็นคำแนะนำสำหรับบรรดา

ผู้ยำเกรงเท่านั้น”

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 2)

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นคัมภีร์เดียวที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงสัญญาว่าจะทรงปกป้องรักษาให้คงความบริสุทธิ์และห่างไกลจากการเปลี่ยนแปลง ต่อเติม ตัดทอน แก้ไขและสังคายนาใด ๆ ทั้งสิ้น นับตั้งแต่ประทานลงมาจบจนกาลอวสาน จะเห็นได้ว่าคัมภีร์อัลกุรอานเมื่อครั้งที่ถูกประทานลงมาจบจนถึงปัจจุบันทุกอักขระ และตัวอักษรในแต่ละประโยคไม่เคยมีการเปลี่ยนแปลง พระดำรัสที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานล้วนเป็นข้อเท็จจริง เป็นถ้อยคำที่มุ่งหมายให้มนุษยชาติได้พินิจพิเคราะห์ถึงสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ทรงสร้างขึ้นทั้งในชั้นฟ้าและพื้นพิภพอันกว้างใหญ่ หรือแม้แต่เรื่องทีละเอียดย่อยอันเกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์ ถือเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์เพื่อยืนยันการมีอยู่จริงของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้ทรงสร้างและผู้ทรงบริหารจัดการทั้งปวง ดังนั้นการศึกษาข้อความที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานจึงเป็นเรื่องที่มนุษยชาติควรให้ความสนใจยิ่ง แต่เนื่องด้วยคัมภีร์อัลกุรอานถูกประทานลงมาเป็นภาษาอาหรับจึงเป็นข้อจำกัดในการทำความเข้าใจต่อเนื้อหาสาระที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานของมุสลิม ซึ่งมีความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติและภาษา ดังนั้นเพื่อให้เข้าถึงจุดประสงค์ที่แท้จริงจึงเป็นที่มาของการแปลและการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้อันทรงคุณค่าที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่บุคคลที่ไม่สามารถศึกษาได้จากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับได้เรียนรู้เพื่อเติมเต็มความรู้สึกรศรธาให้แก่ชาวมุสลิม อีกทั้งยังเป็นการสะกดกแก่คนต่างศาสนิกที่ต้องการแสวงหาสัจธรรมที่แท้จริง และเพื่อเป็นการปกป้องความคลุมเครือที่เกิดขึ้นจากการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของผู้แปลที่มีอคติต่ออิสลาม เช่น กลุ่มนักบูรพาคติ และกลุ่มที่อ้างตัวว่าเป็นมุสลิม ที่พยายามเผยแพร่แนวคิดของกลุ่มตนให้ชาวมุสลิมที่ไม่มีความรู้ในภาษาอาหรับหลงผิด เช่นกลุ่มก้อตยานีย์และกลุ่มชีอะฮฺ ดังนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเผยแพร่อิสลามที่ถูกต้อง

เมื่อการแปลหรือการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอื่น ๆ มีความสำคัญต่อการสร้างความเข้าใจและการเผยแพร่อิสลาม จึงก่อให้เกิดแนวคิดในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ขึ้น สำหรับในประเทศไทยการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็น

ภาษาไทยปรากฏเป็นรูปเล่มครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2494 แต่เป็นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์จำนวน 141 อายะฮ์เท่านั้น (ชาฮุดดีน อุมาร์และคณะ, 2494) ส่วนการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครบสมบูรณ์ทั้ง 30 ญุซอ์ เกิดขึ้นเป็นผลงานแรกในปีพุทธศักราช 2511 โดยต่วน สุวรรณศาสน์ (Abdullah Numsuk, 2002 : 7) หลังจากนั้นจึงได้มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเกิดขึ้นอีกมากมายทั้งในนามบุคคล และองค์กรทั้งที่เลือกแปลเพียงบางสุเราะฮ์ บางญุซอ์ และแปลอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์

สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานเกี่ยวกับหลักศรัทธา คือ หลักความเชื่อความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในการให้เอกภาพต่อพระองค์ในด้านพระนามและคุณลักษณะ เพราะการศรัทธาและความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จะนำไปสู่การรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ และการรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ จะนำไปสู่ความรัก ความยำเกรงต่อพระองค์

สำหรับการศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น ได้มีแนวคิดในการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่แตกต่างกันตั้งแต่ในอดีตจวบจนปัจจุบันระหว่างแนวคิดของสะลัฟที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานในอายะฮ์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ยืนยันตามที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและตามทีนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้อธิบายไว้ในอะฮ์ดิษ ในขณะที่แนวคิดของเคาะลีฟะฮ์ยามาที่จะอธิบายอายะฮ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้การตีความการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย เพื่อให้เหมาะสมกับคุณลักษณะอันบริสุทธิและสูงส่งของพระองค์เพื่อมิให้คุณลักษณะของพระองค์เหมือนกับลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย

อย่างไรก็ตาม งานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยแต่ละผลงานนั้นย่อมเป็นไปตามแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างในการให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและหลักศรัทธาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยของผู้แปลแต่ละคน โดยศึกษาจากชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล ตำราที่ผู้แปลนำมาใช้อ้างอิงประกอบการแปล เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลแต่ละคนตามที่ปรากฏในผลงานแปลแต่ละฉบับ

คัมภีร์อัลกุรอาน อัลอะดีษและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

ผู้วิจัยไม่พบว่ามีอายะฮฺใดที่กล่าวถึงการแปลความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานโดยตรง แต่พบอายะฮฺหนึ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ดำรัสถึงความแตกต่างทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและความแตกต่างของเผ่าพันธุ์แต่ละสปีชีส์ไว้ว่า

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ﴾

“และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือ การสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และการแตกต่างของภาษาของพวกเจ้าและผิวพรรณของพวกเจ้า แท้จริงในการนี้ แน่นนอนย่อมเป็นสัญญาณสำหรับบรรดาผู้มีความรู้”
(สุเราะฮฺอรรูม อายะฮฺที่ 22)

จากอายะฮฺข้างต้นได้กล่าวถึงความแตกต่างทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ในขณะที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประทานศาสนาอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่ชนบีมุฮัมมัด ﷺ เพื่อมวลมนุษยชาติโดยมิได้จำแนกว่าเป็นเผ่าพันธุ์ใดหรือใช้ภาษาที่ต่างกันอย่างใด ดังที่พระองค์ได้ดำรัสไว้แต่มีสิ่งหนึ่งที่จะทำให้มวลมนุษยชาติมีความเข้าใจในอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานได้ตรงกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด คือการใช้แนวทางการแปลหรือการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ

อะดีษที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

จากการศึกษาอัลอะดีษที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานพบว่า นบีมุฮัมมัด ﷺ เคยส่งสารไปยังบรรดากษัตริย์ ผู้นำอาณาจักรและผู้ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ รอบคาบสมุทรอาหรับ เพื่อเชิญชวนให้เข้ารับอิสลามดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งสารไปถึงเฮราคลิอัส จักรพรรดิแห่งโรมัน ซึ่งในสารฉบับหนึ่งที่บางส่วนของอายะฮฺอัลกุรอานไว้ด้วย โดยเนื้อหาของสารกล่าวว่า

((بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ، إِلَى هِرَقْلَ عَظِيمِ الرُّومِ ، سَلَامٌ عَلَيَّ مِنْ رَبِّي ، وَأَنَا بَعْدُ فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدَعَايَةِ الْإِسْلَامِ ، أَسْلِمْتَ تَسَلَّمْتَ ، وَأَسْلِمْتَ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ ، فَإِن تَوَلَّيْتَ فَعَلَيْكَ إِثْمُ الْأَرِبِيِّينَ ، وَيَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ

إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ ۚ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا
بِآبَائِ مُسْلِمُونَ)).

(أخرجه البخاري : 2941, ومسلم : 74)

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงยิ่งใหญ่ด้วยความกรุณาปรานี ผู้ทรงยิ่งใหญ่ด้วยความเมตตาเสมอ จากมุฮัมมัดบ่าวของอัลลอฮ์ ﷻ และเราะฮ์ฮะฮ์ของพระองค์ ถึงเฮราคลิอุสจักรพรรดิแห่งโรมัน ขอความสันติสุขได้ประสบแด่ผู้ดำเนินตามทางนำที่ถูกต้อง ข้าพเจ้าขอเชิญชวนท่านสู่อิสลาม หากท่านยอมรับอิสลามท่านจะปลอดภัย และอัลลอฮ์ ﷻ จะทรงตอบแทนรางวัลแก่ท่านเป็นสองเท่า แต่หากท่านปฏิเสธ ท่านจะต้องรับผิดชอบต่อความเป็นไปของราษฎรของท่าน “โอ้บรรดาผู้ได้รับคัมภีร์ จงมาয়งถ้อยคำหนึ่งซึ่งเท่าเทียมกัน ระหว่างเราและพวกท่าน คือเราจะไม่เคารพสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น และเราจะไม่ให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นภาคีกับพระองค์ และพวกเรบางคนก็จะไม่ยึดถืออีกบางคนเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮ์ ﷻ แล้วหากพวกเขาผินหลังให้ ก็จงกล่าวเถิดว่า พวกท่านจงเป็นพยานด้วยว่า แท้จริงพวกเราเป็นผู้น้อมตาม”

(บันทึกโดย al-Bukhariy, n.d. : 2941 และMuslim, n.d. : 74)

จากอะดิซข้างต้นท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งเศาะฮาบะฮ์นำสารภาษาอาหรับที่มีอัลกุรอานประกอบในเนื้อหาบางส่วนไปยังจักรพรรดิโรมัน ซึ่งเศาะฮาบะฮ์ที่ถูกส่งไปนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจภาษาถิ่นของชาวโรมัน และสามารถแปลความหมายเนื้อหาของสารและอายะฮ์อัลกุรอานเป็นภาษาถิ่นของชาวโรมันได้ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจให้กับจักรพรรดิโรมันและเหล่าบริวาร จากเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นหลักฐานที่สามารถนำมาอ้างอิงในเรื่องการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานได้เป็นอย่างดี

เอกสารและงานวิจัยด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

พะฮัด บิน อับดุลเราะฮ์ฮะฮ์มาน อัลรูมีย์ (Fahd bin Abd al-Rahman al-Rumiy, 1983 : 32-33) ได้ทำการศึกษาเรื่องการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ ควบเป็นการแปลหรือการอธิบาย สรุปลงได้ดังนี้

การเผยแพร่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นหน้าที่ของมุสลิม คัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาตให้เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ตัดทอนหรือแม้แต่ถ่ายทอดเป็นภาษาอื่น ดังนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแบบคำต่อคำหรือแบบตรงตัวอักษรเป็นสิ่งที่ไม่อนุญาต เพราะผู้แปลจะพบอุปสรรคและปัญหามากมายในการแปล ดังนั้นจึงควรเลือกการอธิบายเพื่อเผยแพร่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานแก่ผู้ที่มีใจชาวอาหรับด้วยภาษาที่สามารถเข้าใจได้ และไม่ควรเรียกหนังสือ สิ่งพิมพ์ที่ถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอื่นว่าเป็นคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปล

แต่ควรเรียกว่าตำราอรรถาธิบาย (ตัฟซีร์) คัมภีร์อัลกุรอาน สำหรับการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน นั้นไม่ควรเพิ่มเติมสาระที่เกินจากที่ตัวบทกล่าวไว้ และไม่ควรรำนำแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบทาง วิทยาศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานในการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะ แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตซึ่งตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ไม่ สามารถเปลี่ยนแปลงได้

นอกจากนี้การถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานควรทำอย่างละเอียด ประณีต และควรชี้แจงให้ผู้อ่านเข้าใจว่าผลงานฉบับที่อ่านอยู่นั้นมิใช่คัมภีร์อัลกุรอาน แต่เป็นเพียงความหมาย ที่ถูกถ่ายทอดออกมาตามความรู้ ความสามารถและความเข้าใจของผู้แปลซึ่งอาจพบข้อผิดพลาดได้

มุฮัมมัด บิน ซอลิหฺ อัลฟาซาน (Muhammad bin Salih al-Fawzan, 2001 : 47-48) ได้ศึกษาเรื่อง “การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานกับการแปลตำราอรรถาธิบายคัมภีร์ อัลกุรอาน ควรกระทำสิ่งใดเป็นลำดับแรก” สรุปได้ว่า

ควรแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้รับการอรรถาธิบายเป็นภาษาอาหรับเป็น อันดับแรกก่อนที่จะมีการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาที่ต้องการจะแปล ควรประพันธ์ตำรา อรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอาหรับเพื่อใช้เป็นต้นฉบับในการแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ ที่ ต้องการจะแปลดีกว่าที่จะแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตำราอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเล่ม ใดเล่มหนึ่งเฉพาะ และไม่มีความจำเป็นที่จะแปลทุกสิ่งที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะมีบางสิ่ง บางอย่างที่ไม่สามารถแปลได้

นอกจากนี้ มุฮัมมัด อัลฟาซาน ยังได้นำเสนอเพิ่มเติมอีกว่า การศึกษาเรียนรู้เพื่อ ความเข้าใจและรู้ซึ่งถึงอรรถรสในความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอานนั้นจำเป็นต้องศึกษาจากตัว บทภาษาอาหรับเท่านั้น การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไม่ใช่เครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ อิสลามแต่อย่างใด เนื่องจากถึงแม้ไม่มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานก็ได้เป็นอุปสรรคต่อการ เผยแพร่อิสลาม สำหรับยุคแรกของอิสลามนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานยังอยู่ในวงจำกัดยังไม่เป็นที่แพร่หลาย มุสลิมในยุคนั้นเรียนรู้และทำความเข้าใจอิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอานที่เป็นภาษา อาหรับ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานส่วนใหญ่เป็นผลงานแปลของ นักบูรพาคดีซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อเปิดเบื่อนความหมายของคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นการเปิดโอกาสให้มี การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างเสรีจึงมิใช่วิธีการที่จะสามารถแก้ไขปัญหาการบิดเบือน ความหมายของคัมภีร์อัลกุรอาน

อย่างไรก็ตาม การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยวิธีการแปลแบบคำต่อคำเป็น สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ และการแปลตรงตัวเป็นสิ่งที่บัพัญญติไม่อนุญาตให้กระทำ สำหรับการแปลผลงาน การอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้เพราะเป็นสิ่งที่ประโยชน์ต่อศาสนา อิสลาม แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการแปล

วะลีด บิน บะลีซี อัลอุมะรีย (Walid bin Balihish al-'Umary, 2005 : 41) ได้วิจัยเรื่อง “การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานระหว่างสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวัง ศึกษาเปรียบเทียบด้านปริมาณและคุณภาพระหว่างผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานกับคัมภีร์อัลอินญีล” ผลการวิจัยพบว่า จากการทบทวนด้านปริมาณของทั้ง 2 คัมภีร์เพื่อนำไปสู่ผลการเปรียบเทียบในทุก ๆ ด้าน จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 คัมภีร์มักได้รับการแปลที่เน้นถึงเรื่องราวและสภาพในอดีตที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ซึ่งบางอย่างก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการแปลตำราเกี่ยวกับอิสลาม และการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นอย่างมาก และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการศึกษา การวิจัยด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และการพัฒนาทฤษฎีการแปล ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพความเป็นจริงในด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และความสามารถทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์สำหรับนักแปล

เป้าหมายสูงสุดของการวิจัยเรื่องนี้เพื่อนำไปสู่การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้ผลงานที่ดีที่สุด ซึ่งการแปลความหมายโดยนักแปลเพียงคนเดียวนั้นไม่สามารถทำให้เป็นผลงานที่สมบูรณ์ได้ เนื่องจากการปฏิบัติที่ขาดทฤษฎีมักจะไม่สามารถนำไปสู่ผลงานที่ดีที่สุดได้

อีกด้านหนึ่ง ยังมีความจำเป็นเร่งด่วนเช่นเดียวกัน ที่ต้องสนับสนุนโครงการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีศูนย์กลางการจัดการกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเฉพาะแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถกล่าวได้ว่าจนถึงขณะนี้เราได้ประสบความสำเร็จในการทุ่มเทความพยายามไปในทิศทางเดียวกัน หรือแม้กระทั่งการตระหนักถึงความสำคัญของคุณค่าที่สามารถมีส่วนร่วมในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและตำราอื่น ๆ เกี่ยวกับอิสลาม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเสนอแนะให้วิทยาลัยหรือคณะอักษรศาสตร์และการแปลในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่ในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียหรือในโลกมุสลิมมุ่งเน้นที่จะศึกษาและวิจัยการแปลตำราเกี่ยวกับอิสลาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทย ด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ ﷻ ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ
2. ศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
3. ศึกษาชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล รวมถึงแหล่งข้อมูลที่ผู้แปลความหมาย

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยนำมาใช้อ้างอิงหรือใช้ประกอบในการแปล

4. ศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึง ความสอดคล้อง และความแตกต่างในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยด้านหลักศรัทธาในอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลแต่ละคน

5. เพื่อวิเคราะห์แนวคิด หลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ และศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ
2. ทราบประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
3. ทราบชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปลแต่ละคน และทราบถึงแหล่งข้อมูลของผู้แปลนำมาใช้อ้างอิงและประกอบในการแปล
4. ทราบถึงความแตกต่างในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ทราบถึงแนวคิด หลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน
5. ส่งเสริมวิทยาการและความรู้ในศาสตร์อิสลามศึกษาด้านหลักศรัทธาและการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานแก่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
6. เป็นการสร้างองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อการทำวิจัยต่อไป
7. เพื่อให้ชาวไทยมุสลิมได้เลือกผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยที่ตรงกับแนวคิดและหลักศรัทธาของตน ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและเพื่อลดความขัดแย้งทางด้านความเชื่อที่ปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากแหล่งข้อมูลผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 4 ผลงาน ดังต่อไปนี้

1. หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความของต่วน สุวรรณศาสน์
2. หนังสือกุรอานมะญีด ความหมายของอัล-กุรอาน ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์

3. หนังสืออัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย ฉบับปรับปรุงใหม่ ของวินัย สมะฮูน
4. หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ตีพิมพ์ที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัด บิน อับดุลอะซีซ เพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

ขอบเขตในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเฉพาะอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ และส่วนของสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ
2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยจะศึกษาถึงชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลจากตัวของผู้แปลหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้แปล ตลอดจนบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการแปล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ส่วน คือ 1) จากการศึกษาค้นคว้า การอ่านและการรวบรวมเอกสารซึ่งมีข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิ และ 2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นำไปสัมภาษณ์ผู้แปล ผู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับผู้แปลและการแปล

สำหรับการจัดกระทำข้อมูลจากเอกสารตำรา หนังสือ เอกสารงานวิจัยและบทความทางวิชาการนั้น ผู้วิจัยได้นำมารวบรวมและจำแนกประเภทเป็นหมวดหมู่ และข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์จะนำมาถอดความและทำการบันทึกเรียบเรียงตามลำดับความสำคัญทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติของผู้แปล และประวัติการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของแต่ละผลงาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านประวัติการแปล

1. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฮินดีหรือภาษาฮินดีย สมบูรณ์ครบ 30 ภาษา เป็นภาษาแรกในปีคริสต์ศักราช 848 แต่ไม่ปรากฏนามของผู้แปล (Jalal al-Din al-'Alush 2008) ปัจจุบันคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาต่าง ๆ สมบูรณ์ครบทั้ง 30 ภาษา มากถึง 95 ภาษา โดยแบ่งเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปเอเชีย 46 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปยุโรป 32 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปแอฟริกา 15 ภาษา (www.qurancomplex.org) และภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตอเมริกาใต้ อีก 2 ภาษา สำหรับภาษาที่ได้รับการถ่ายทอดความหมายมากที่สุดคือภาษาอังกฤษ และถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในประเทศอินเดียมากถึง 22 ภาษา

2. ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครั้งแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2494 ในนามของอัลอิสลาหุสมาคม แต่เป็นการแปลเพียงสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 141 เท่านั้น (สัมภาษณ์, อับดุลลอฮ์ กริมิ) และผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ภาษา ผลงานแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2507 โดยถ้วน สุวรรณศาสน์ และได้เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกในปีเดียวกัน โดยทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ภาษา และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องจนครบ 30 ภาษา ในปีพุทธศักราช 2524 (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์) ต่อมาดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ภาษา และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ทั้ง 30 ภาษา ในปีพุทธศักราช 2513 (ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์, ม.ป.ป. : 10-11) ปัจจุบันพบว่า มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ภาษา จำนวน 7 ผลงาน แปลและตีพิมพ์ในนามบุคคล 6 ผลงาน คือ ถ้วน สุวรรณศาสน์, ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, วินัย สมะมะฮุน, บรรจง บินกาซัน, สุพล บุญมาเลิศ และหุมนอน บิน หัมซะฮ์ หรือสง่า วิไลวรรณ และในนามองค์กร 1 ผลงาน คือ สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

นอกจากนี้ยังพบว่า มีหนังสือความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้นำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยและฉบับภาษามลายูมารวมไว้ในเล่มเดียวกันอีก 2 ผลงาน คือหนังสือคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทยและภาษามลายู 30 ภาษา ซึ่งตีพิมพ์โดยโรงพิมพ์เบนฮาลาปีเพรส ปัตตานี และพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย-มลายู

จากผลงานแปลทั้ง 7 ผลงานที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่พบว่ามึผลงานใดที่ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายมาจากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับโดยตรง แต่จะถ่ายทอดความหมายควบคู่กับการอธิบายที่นำมาจากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับ ภาษามลายู ภาษาอังกฤษหรือภาษาอูรดู ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของผู้แปล

ผลการวิจัยด้านแนวคิดและความเชื่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิด ความเชื่อที่ทำให้ผู้แปลแต่ละคนถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายุระยคุณลักษณะให้ตรงและสอดคล้องกับแนวคิดใด แนวคิดหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านการศึกษา

การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่มีอิทธิพลต่อแนวคิด ความเชื่อและการศรัทธาของมนุษย์ จากประวัติการศึกษาของท่าน สุวรรณศาสน์ ไม่ปรากฏว่าศึกษาจากสถานศึกษาใด รู้กันแต่เพียงว่าศึกษากับครูชาวอาหรับชื่อชัยคอะลี อัลมาลิกีย ในมัสยิดอัลฮารอม (สัมภาษณ์, สมรภูมิณรงค์) แต่ไม่ทราบแน่ชัดถึงแนวคิดความเชื่อของชัยคอะลี อัลมาลิกีย ว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อท่านจนทำให้ถ่ายทอดความหมายอายุระยคุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ หรืออาจเป็นไปได้ว่าชัยคอะลี อัลมาลิกียเป็นผู้ให้แนวคิดเคาะลัฟแก่ท่าน หรืออาจเป็นไปได้เช่นกันว่าท่านมีแนวคิดที่สอดคล้องกับเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ เนื่องจากพื้นฐานของครอบครัวที่ชื่นชอบแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ และท่านก็ได้ถูกบ่มเพาะแนวคิดดังกล่าวมาจากครอบครัว

สำหรับดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ นั้นได้ศึกษาความรู้ด้านศาสนาอิสลามด้วยตัวเองจากหนังสือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และค้นคว้าจากตำราทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ และภาษาอูรดู นอกจากนี้ยังได้ศึกษาความรู้วิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากอะหมัด วะฮาบ อิสมาอิล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ซึ่งดิเรกกล่าวยกย่องอะหมัด วะฮาบว่าเป็นครูคนแรกที่ทำให้ความกระจำงในการศึกษาศาสนาอิสลามแก่เขา (สัมภาษณ์, อัสม่า กุลสิริสวัสดิ์) ทั้งอะหมัด วะฮาบ, อิสมาอิล อะหมัด และเชคอาลี อีซา เป็นนักวิชาการที่มีแนวคิดและหลักศรัทธาที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ ดังนั้นจึงเป็นคำตอบได้ส่วนหนึ่งว่าดิเรกนั้นได้รับอิทธิพลทางความคิดมาจากคณาจารย์ทั้ง 3 คน

ในขณะที่วินัย สมะมะฮุน ได้เริ่มศึกษาวิชาการอิสลาม คัมภีร์อัลกุรอานและภาษาอาหรับภายในหมู่บ้านทรายกองดิน และศึกษาต่อกับครูก่อเดร ลูมิง และครูอับดุลเราะฮฺมาน จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อกับครูแหวน บ่าวคำ ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และเดินทางไปศึกษาต่อที่ปอเนาะสะก่า และปอเนาะมะโจว อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี (สัมภาษณ์, วินัย สมะมะฮุน) จากเส้นทางการศึกษาของวินัยเป็นการศึกษาในรูปแบบของปอเนาะ ซึ่งในอดีตสถาบันปอเนาะจะมีการเรียนการ

สอนหลักศรัทธาที่เป็นแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ กอปรกับในอดีตนั้นแนวคิดและความเชื่อแบบสะลัฟยังมีได้แพร่หลายในประเทศไทย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าวินัยได้รับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺมาจากการศึกษา และถ่ายทอดแนวคิดอัลอะชาอีเราะฮฺผ่านความหมายอายะฮฺคุณลักษณะดังที่ปรากฏในผลงานแปล

สำหรับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ แม้ว่าจะเป็นกรถ่ายทอดความหมายจากผู้แปล 3 คน คือ 1) ดารี บินอะหมัด ที่ศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากตวนอับดุลเราะหมาน หะซัน กรีมี่, ตวนมุฮัมมัด ซอลิฮีและอะหมัด วะฮาบ ที่สถาบันนคริซซุนนะห์ บางกอกน้อย ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันที่ปูพื้นฐานแนวคิดสะลัฟให้กับดารี จากนั้นไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และไปศึกษาต่อที่อัลมะฮัด อัลอิหมีย อัลสะอูดีย์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (สายสัมพันธ์, 2527 : 4) 2) อิมรอน มะกูดี ศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากโรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาต่อที่โรงเรียนอัลมะฮัด อัลอิหมีย อัลสะอูดีย์ นครมักกะฮฺ และเดินทางไปศึกษาต่อในคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ (สัมภาษณ์, อนันต์ มะกูดี และนิรุต มะกูดี) 3) วิรัช สมะดี ศึกษาด้านศาสนาและภาษาอาหรับที่สถาบันนคริซซุนนะห์ ซึ่งก็ถือว่าเป็นสถาบันที่ปูพื้นฐานแนวคิดสะลัฟให้กับวิรัช และเดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อที่มะฮัดอัลอิหมีย อัลสะอูดีย์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในคณะดาร์ลุุลุม มหาวิทยาลัยโคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ (สัมภาษณ์, มานิตย์ กรีมี่ และชาคริต กรีมี่) จากประวัติการศึกษาของผู้แปลทั้ง 3 คน ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษาจากแนวคิดสะลัฟ ไม่ว่าจะเป็สถาบันนคริซซุนนะห์ บางกอกน้อย โรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ มะฮัดอัลอิหมีย อัลสะอูดีย์ ล้วนแล้วแต่เป็นสถาบันที่มุ่งเพาะแนวคิดสะลัฟทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ว่าผู้แปลทั้ง 3 คน นั้น ได้รับแนวคิดสะลัฟมาจากการศึกษา และได้ถ่ายทอดแนวคิดสะลัฟให้ปรากฏในผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮฺคุณลักษณะ

2. ปัจจัยจากหนังสือและตำราที่นำมาประกอบในการแปล

หนังสือและตำราที่นำมาใช้เป็นบรรทัดฐานหรือใช้ประกอบและอ้างอิงในการแปลเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยผู้แปลของแต่ละผลงานนั้นจะเลือกหนังสือและตำราอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวคิดของตน ดังจะเห็นได้จากการที่ตวนเลือกหนังสือตีฟีรอัลญะลาลัยนุ เป็นบรรทัดฐานในการแปล (ตวนสุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 2-3) ซึ่งตีฟีรอัลญะลาลัยนุ เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกจัดอยู่ในประเภทตีฟีรบิรเราะฮ์ยฺ ทั้งอัลมะฮัลลีและอัลสุญญีย์นำการตะอวีลหรือการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย มาใช้ในการอธิบายความหมายอายะฮฺที่เป็นคุณลักษณะ

ของอัลลอฮฺ ﷻ (Muhammad al-Najdiy, 1992 : 1/219-220) และหนังสืออัลฟุตุฮาดอัลอิลาฮียะฮฺ ซึ่งเป็นหนังสืออธิบายศัพท์สรีอัลญะลาละฮฺ เป็นหนังสือประกอบในการแปล

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์นั้นเลือกหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษของเมอลานา ซาฮฺ อัซรอฟ อะลียฺ ทานะวียฺ (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544 : 1/๗) เป็นอุละมาฮฺชาวอินเดีย เป็นนักนิติศาสตร์อิสลามมัซฮับอัลฮะนะฟี (Muhammad al-Nadwiy, 2006 : 21) และเป็นอุละมาฮฺที่ดำเนินตามแนวทางของสะลัฟ (Muhammad al-Nadwiy, 2006 : 364) มาเป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ดังนั้นจึงเห็นได้จากผลงานแปลของดิเรกที่ถ่ายทอดความหมายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ได้สอดคล้องกับแนวคิดและความเข้าใจของสะลัฟ

สำหรับวินัย สะมะฮฺน เลือกหนังสืออิมปินันน์ อรรถาธิบาย เป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งหนังสืออิมปินันน์ อรรถาธิบายเป็นหนังสือแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษามลายูในลักษณะการอธิบาย ประพันธ์โดย อับดุลลอฮฺ บิน มุฮัมมัด อัลบัสเมียะฮฺ ชาวกลันตัน มาเลเซีย สำหรับการอธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้แปลอิมปินันน์ อรรถาธิบายจะนำการตีความมะฮฺ ตะวีลียะฮฺมาใช้ นอกจากนี้ยังมีหนังสือประกอบการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้งภาษามลายูและภาษาอาหรับอีกหลายเล่ม เช่น ตัฟซีร์อัลญะลาละฮฺ ตัฟซีร์อัลฟุตุฮาด อัลอิลาฮียะฮฺ ตัฟซีร์อัลค็อซิม ตัฟซีร์ฟิตฮุลเกาะดีร์ ตัฟซีร์อัลมะรอฮียฺ และหนังสือนูรุลเอียะฮฺซาน (วินัย สะมะฮฺน, ม.ป.ป. : 1) หนังสือและตำราเหล่านี้ ล้วนอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยการอธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้การตีความหรือการให้ความหมายโดยนัยทั้งสิ้น

ในขณะที่สมาคมา มิได้ใช้ตำราเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นบรรทัดฐานหลักในการแปลแต่สมาคมา ใช้ตำราที่หลากหลายจากทั้ง 2 แนวคิด ทั้งสะลัฟและเคาะลัฟมาประกอบในการถ่ายทอดความหมาย (สมาคมา นักเรียนเก่าอาหรับ, 2524) หากแต่สมาคมา เลือกที่จะถ่ายทอดความหมายอายะฮฺคุณลักษณะตามแนวคิดของสะลัฟ ดังที่ปรากฏในผลงานแปล ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสิ่งที่บ่งบอกถึงแนวคิด ความเชื่อของผู้แปลในเชิงประจักษ์คือสิ่งที่ผู้แปลแต่ละคนได้ถ่ายทอดออกมาผ่านความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความหมายพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความหมายพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

1. พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งบันทึกโดยอัครมีชัย

อะดีษเลขที่ 3507 อิบนุมาญะฮฺ อะดีษเลขที่ 3861 และอัลฮากิม อะดีษเลขที่ 42 ได้รายงานมาตรงกัน 47 พระนาม พบว่า ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ให้ความหมายพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้ถ้อยคำที่ตรงกันจำนวน 12 พระนาม และให้ความหมายด้วยถ้อยคำที่มีความหมายสอดคล้องกันจำนวน 8 พระนาม และปรากฏพระนามที่ผู้แปลให้ความหมายตรงกันใน 3 ผลงาน จำนวน 6 พระนาม

2. จากการพิจารณาถึงความเหมือน และความสอดคล้องกันในการให้ความหมายพระนามอัลลอฮฺ ﷻ ของผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าวินัย สะมะฮฺน เลือกใช้ถ้อยคำในการให้ความหมายพระนามที่ตรงหรือสอดคล้องกับความหมายที่ตัวน สุวรรณศาสน์ ได้ให้ไว้จำนวน 15 พระนาม ทั้งนี้เนื่องจากวินัย สะมะฮฺน เป็นลูกศิษย์ที่เคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ย่อมที่จะได้รับความรู้และได้สัมผัสงานด้านการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตัวน สุวรรณศาสน์ แต่เมื่อพิจารณาถึงความเหมือนหรือความสอดคล้องของความหมายพระนามอัลลอฮฺ ﷻ สำหรับสมาคมฯ กับดิเรก พบว่ามีพระนามที่สมาคมฯ ให้ความหมายตรงกับดิเรกจำนวน 14 พระนาม และความหมายที่สอดคล้องกันจำนวน 6 พระนาม สาเหตุที่ทำให้สมาคมฯ ให้ความหมายพระนามที่ตรงและสอดคล้องกับดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เนื่องจากในอดีตดิเรกและผู้แปลของสมาคมฯ เคยเป็นมิตรสหายกัน ได้รับวิชาความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับจากนักวิชาการกลุ่มเดียวกัน จึงย่อมที่จะได้รับความรู้มาใกล้เคียงกันโดยเฉพาะเรื่องการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังจะสังเกตได้จากกรปรีวรรตอักษรของทั้ง 2 ผลงาน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

1. ตัวน สุวรรณศาสน์ แปลความหมายและอธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่ให้ความหมายและอธิบายสอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ เช่น อรรีฎอ อัลฆะฎออบ อัลกัยดฺ และอัลมัมกรฺ เป็นต้น (ตัวน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 6/2321, 1/398, 6/2639, 2/795)

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ แปลความหมายและอธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์สะลัฟ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่อธิบายความหมายในบางอายะฮฺสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ เช่น พระหัตถ์ที่ดิเรกอธิบายไว้ในวงเล็บว่าหมายถึงอำนาจ (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544 : 3/1483)

สำหรับวินัย สะมะฮุน ถ่ายทอดความหมายและอรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของ อัลลอฮฺ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอะเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ นอกจากนี้เพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่ให้ความหมายสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอะสะลัฟ เช่น อัลอูลูว อัลมักร และอัลกัยด อัลริฎอ อัลฆะฆออบ และอัลมะฮับบะฮฺ เป็นต้น (วินัย สะมะฮุน, ม.ป.ป. : 2/1168, 1/340, 2/1237, 1/382, 1/171, 1/98)

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแปลความหมายและอรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอะสะลัฟในทุก ๆ คุณลักษณะ

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือน ความสอดคล้องและความแตกต่างด้านแนวคิด ความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าผู้ถ่ายทอดความหมายมีแนวคิดที่สอดคล้องเหมือนกันและแตกต่างกันสรุปได้ว่า

แนวคิด ความเชื่อของวินัย สะมะฮุน ในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วมีความเหมือนและสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับแนวคิดของต่วน สุวรรณศาสน์ เนื่องจากวินัย สะมะฮุนเป็นลูกศิษย์ที่เคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน (สัมภาษณ์, วินัย สะมะฮุน) ดังนั้นจึงได้รับความรู้และได้ซึมซับงานด้านการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากต่วน ในขณะที่แนวคิด ความเชื่อของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ มีส่วนคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ แม้ว่าผลงานแปลของสมาคมฯ เกิดขึ้นจากผู้แปลหลายคนก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากในอดีตดิเรกและผู้แปลของสมาคมฯ ถือว่าเป็นนักวิชาการที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีแนวคิดเดียวกัน เป็นที่รู้จักมักคุ้น สนับสนุนกัน แม้ว่าต่อมาทั้งสองฝ่ายจะมีความขัดแย้งกันในหลายประเด็นที่เกี่ยวกับหลักศรัทธาก็ตาม

เมื่อพิจารณาถึงถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้ถ่ายทอดความหมายจากผลงานของต่วน สุวรรณศาสน์ และวินัย สะมะฮุน ก็จะพบว่าถ้อยคำที่ใช้ถ่ายทอดความหมายคุณลักษณะของทั้ง 2 ผลงานมีความสอดคล้องกัน เช่นคำว่า มหิธานุภาพ ทรงอำนาจปกครอง การรอคอยการลงโทษ เช่นเดียวกับผลงานของสมาคมฯ ที่มีถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้คล้ายคลึงกัน เช่นคำว่า พระพักตร์ พระหัตถ์ขวา สายตา อรรูหฺ เป็นต้น

อภิปรายผล

1. นอกเหนือจากการตรึงมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ และตรึงมะฮฺ ตัฟสีรียะฮฺ ผู้วิจัยได้พบการตรึงมะฮฺอีกประเภทหนึ่งคือ ตรึงมะฮฺ ตะอ์วีลียะฮฺ หมายถึงการตรึงมะฮฺหรือการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยใช้การตีความ การให้ความหมายเทียบเคียง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการให้ความหมายโดยนัย คือการเปลี่ยนแปลงความหมายของถ้อยคำไปจากความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดความเชื่อของผู้แปลแต่ละคนที่ทำให้ถ่ายทอดความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายะฮ์คุณลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดของเศาะลัฟและเคาะลัฟ หรือแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งนั้น คือปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยจากหนังสือตำราที่นำมาประกอบ และอ้างอิงในการแปลซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหลัก จากประวัติด้านการศึกษาของตัวผู้วิจัยไม่พบว่าตัวผู้ ได้เข้าเรียนวิชาการศาสนาในสถานศึกษาหรือจากครูคนใด พบแต่เพียงว่าตัวผู้ได้ศึกษาวิชาการศาสนา ภาษาอาหรับและภาษามลายูจนมีความรู้แตกฉาน จากนั้นจึงเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และศึกษาอยู่กับครูชาวอาหรับชื่อชัยคอะลีย์ อัลมาลิกีย์ ในมัสยิดอัลฮารอมเป็นเวลานานถึง 8 ปี (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์) แต่ไม่ทราบแน่ชัดถึงแนวคิดความเชื่อของชัยค อะลีย์ อัลมาลิกีย์ว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากไม่พบว่ามีผู้ใดที่ได้บันทึกถึงประวัติของชัยค อะลีย์อัลมาลิกีย์ไว้ ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่าการศึกษามีผลต่อตัวผู้จนทำให้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ หากแต่เมื่อมาพิจารณาและวิเคราะห์หนังสือและตำราที่ตัวผู้นำมาใช้อ้างอิงประกอบ ในการแปล พบว่าเป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้อธิบายได้อธิบายคุณลักษณะ ของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้แนวทางการตีความ (ตะอวีล) หรือการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัยมาใช้ในการอธิบาย ดังนั้นจึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ตัวผู้ได้แปลความหมาย อายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไปในแนวทางเดียวกับผู้อธิบาย นั่นคือการแปลความหมาย อัลกุรอานแบบตีความหรือตัฎมะฮะฮ์ ตะอวีลียะฮ์ นอกจากนี้ยังพบปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่อาจ เป็นปัจจัยเสริมทำให้ตัวผู้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮ์คุณลักษณะ สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ เนื่องจากในขณะที่ตัวผู้แปลความหมายคัมภีร์ อัลกุรอานนั้น ตัวผู้อยู่ในตำแหน่งจุฬาราชมนตรี ซึ่งมีสถานะเป็นผู้นำสูงสุดของชาวไทยมุสลิมในเรื่อง แนวคิดความศรัทธาและการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในขณะนั้นมีแนวคิดความ ศรัทธาตามแนวทางของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ ดังนั้น จึงอาจเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้ตัวผู้แปลและ อธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้สอดคล้องกับความเชื่อและความศรัทธาของชาวไทยมุสลิม ส่วนใหญ่ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลักและกระแสนิยมในสังคมมุสลิมไทยในขณะนั้น หากไม่แล้วอาจถูก กระแสต่อต้านจากคนในสังคมมุสลิมไทยส่วนใหญ่ก็เป็นได้

เช่นเดียวกับวินัย สมะมะฮ์อน ที่ได้แปลความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ เนื่องจากเส้นทางการศึกษาด้านศาสนาของวินัย นั้น ได้แนวคิดพื้นฐานการศึกษาจากสถานศึกษาปอเนาะซึ่งในอดีตมีการเรียนการสอนและปลูกฝัง แนวคิดหลักศรัทธาของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ อีกทั้งในอดีตแนวคิดเศาะลัฟไม่เป็นที่รู้จักและ แพร่หลายในสถาบันปอเนาะ นอกจากนี้วินัยยังได้รับแนวคิดอัลอะชาอีเราะฮ์จากตัวผู้อีกทางหนึ่ง สำหรับการเลือกหนังสือและตำรามาเป็นบรรทัดฐานในการแปลก็ย่อมเป็นตัวชี้วัดถึงหลักศรัทธาและ ความเชื่อของวินัย ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยด้านการศึกษาและการเลือกหนังสือมาเป็นบรรทัดฐานในการแปล

นั่นเป็นปัจจัยหลัก นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีปัจจัยเสริมอีกปัจจัยหนึ่งที่สามารถทำให้วินัยแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ เนื่องจากในขณะนั้นวินัยมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม และเป็นอิมามที่ต้องปกครองสัปบุรุษในชุมชนที่มีแนวคิดที่แตกต่างหลากหลายด้านความเชื่อ เช่น แนวคิดอัลอะซาอีเราะฮฺ และแนวคิดฎะฮ์รีเกาะฮฺ ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลักและเป็นกระแสนิยม ดังนั้นหากวินัยแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไปในแนวทางสะลัฟ ก็จะถูกต่อต้านจากแนวคิดกระแสหลักของประชาชนทั่วไปและคนในชุมชน

ในขณะที่ยังคง กุลสิริสวัสดิ์ ศึกษาด้วยตัวเองจากตำรา หนังสือ สิ่งพิมพ์และศึกษาจากอะหมัด วะฮาบ ซึ่งเป็นบุคคลที่ลี้ภัยทางการเมืองมาจากอินโดนีเซียมาพำนักอยู่ในประเทศไทย ถือได้ว่าอะหมัด วะฮาบเป็นบุคคลลำดับแรก ๆ ที่นำแนวคิด หลักศรัทธาของสะลัฟมาเผยแพร่ในประเทศไทยจนเป็นที่แพร่หลายอยู่ในขณะนี้ นอกจากนี้ยังมีอิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับแก่ดิเรกซึ่งทั้ง 3 คนนั้นล้วนมีแนวคิดเดียวกัน นอกเหนือจากหนังสือที่ดิเรกใช้เป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้ประพันธ์หนังสือดังกล่าวมีแนวคิดที่สอดคล้องกับสะลัฟ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าดิเรกจะแปลความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามถ้อยคำที่ปรากฏ แต่ก็ยังพบว่ายังมีบางคุณลักษณะที่ดิเรกอรรถาธิบายไว้ในวงเล็บด้วยความหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺแตกต่างจากผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ ที่ได้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะตามถ้อยคำที่ปรากฏโดยไม่บิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมายหรือการให้ความหมายเทียบเคียงซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดความเชื่อของสะลัฟ แม้ว่าผู้แปลของสมาคมฯจะมีมากถึง 3 คน แต่ผลงานแปลที่ออกมาเกือบจะไม่มีใครเลยว่ามีผู้แปลมากถึง 3 คน และแม้ว่าหนังสือ ตำราที่นำมาอ้างอิงในการแปลมาจากแหล่งอ้างอิงของทั้ง 2 แนวคิดคือสะลัฟและเคาะลัฟ แต่ผลงานที่ออกมาบ่งบอกว่าสมาคมฯ นั้นดำเนินตามแนวคิดของสะลัฟ เป็นไปได้ว่าเหตุผลที่ผู้แปลทั้ง 3 คนถ่ายทอดความหมายไปในแนวทางเดียวกันเกิดจากแนวคิดของผู้แปลเองและอุดมการณ์ของสมาคมฯ ที่มีร่วมกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในนามบุคคลกับในนามองค์กร พบว่า การแปลในนามองค์กรนั้นเกิดขึ้นจากการแปลของผู้แปลที่มากกว่าหนึ่งคนจึงมีความน่าเชื่อถือมากกว่าในนามบุคคล เนื่องจากมีการตรวจสอบ ตรวจสอบความถูกต้องมากกว่า และในนามองค์กรนั้นมีความรับผิดชอบมากกว่า ดังนั้นจึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถ่ายทอดโดยสมาคมฯ จึงได้รับการยอมรับมากกว่าผลงานแปลฉบับอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากการที่ผลงานแปลดังกล่าวถูกนำไปเป็นข้อมูลอ้างอิงทางด้านวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานของนักเรียน นักศึกษาอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ ผลงานแปลของสมาคมฯ ยังถูกนำเสนอผ่านเว็บไซต์ <http://www.alquran-thai.com> โดยเฉพาะอย่างยิ่งฉบับที่ตีพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ถูกนำเสนอและสามารถดาวน์โหลดเป็นไฟล์ PDF ได้จากหลาย ๆ เว็บไซต์

4. จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยพบว่าในปีพุทธศักราช 2507 ต่วน สุวรรณศาสน์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ เป็นผลงานแรก และเริ่มตีพิมพ์ในปี 2511 โดยการทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ญุซอ และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องจนในปีพุทธศักราช 2524 จึงได้จัดพิมพ์ญุซอที่ 30 (สัมภาษณ์, สมรภูมิณรงค์) รวมระยะเวลาในการตีพิมพ์ 24 ปี ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ เช่นกันและมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ ขึ้นในปีพุทธศักราช 2513 (สัมภาษณ์, อัสมา กุลสิริสวัสดิ์) ดังนั้น หากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้ที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ เป็นบุคคลแรก เราสามารถกล่าวได้ตามคำบอกเล่าและเอกสารที่ปรากฏว่า ต่วน สุวรรณศาสน์ เป็นบุคคลแรก แต่หากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นคนที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครบ 30 ญุซอ คงต้องยอมรับว่าดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เป็นบุคคลแรก เนื่องจากหลักฐานยืนยันจากเอกสารและรูปภาพที่ปรากฏเมื่อตีพิมพ์พร้อมภรรยาได้นำผลงานแปลดังกล่าวทูลเกล้าถวายต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถเมื่อปีพุทธศักราช 2513 (สัมภาษณ์, อัสมา กุลสิริสวัสดิ์)

5. จากข้อมูลประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ ข้างต้นพบว่า สาเหตุที่การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ ล่าช้ากว่าภาษาอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน (สัมภาษณ์, วินัย สมะมะฮุน, ทวี นภาพกร, บรรจง บินกาชัน, สุพล บุญมาเลิศ, อรุณ บุญชม และอับดุลลอฮ์ กริมิ) เนื่องจาก

5.1 นักวิชาการในอดีตเข้าใจว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งสูงส่ง จึงไม่กล้าที่จะถ่ายทอดความหมายจากภาษาอาหรับเป็นภาษาไทยโดยทันที แต่ควรถ่ายทอดความหมายเป็นภาษามลายูและจากนั้นจึงถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพราะเกรงจะเกิดข้อผิดพลาด หรือให้ความหมายได้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของคัมภีร์อัลกุรอาน

5.2 นักวิชาการที่มีความรอบรู้ภาษาอาหรับเป็นอย่างดีในประเทศไทยมีมากหากแต่พื้นฐานภาษาไทยไม่ดีพอ จึงเกรงว่าจะเกิดข้อผิดพลาดในการแปล และในบางรายไม่รู้วิธีการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาไทย

5.3 ในอดีต คนต่างมีความสามารถอ่านและเข้าใจภาษามลายูได้เป็นอย่างดี จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากภาษาไทย ต่อมาชาวไทยมุสลิมในรุ่นหลังส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษามลายู จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น

2 ด้าน ดังนี้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลของการวิจัยที่ได้มาจากการวิจัยในครั้งนี้ ควรนำไปดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ได้ดังต่อไปนี้

1.1 นำผลการวิจัยออกเผยแพร่ โดยนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา เตาฮีดหรือหลักศรัทธาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ถึงความแตกต่างของ ทั้ง 2 แนวคิด ที่ยืนอยู่ตรงข้ามกัน ทั้งนี้เพื่อลดความขัดแย้งและเป็นการยอมรับซึ่งกันและกัน

1.2 นำผลการวิจัยออกเผยแพร่แก่ผู้ที่มีความสนใจทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้ที่มีความเห็นต่าง และเพื่อให้เห็นถึงทัศนคติที่แตกต่าง เพื่อให้เกิดการยอมรับในความเห็นที่แตกต่าง ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดต่างมีจุดประสงค์เดียวกัน คือปรารถนาที่จะให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ และคุณลักษณะของพระองค์ให้ห่างไกลจากมลทิน ความบกพร่อง ปราศจากคุณลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งปวง

2. การทำวิจัยครั้งต่อไป

ปัจจุบันพบว่า มีนักวิชาการที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถถ่ายทอดความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยหลายผลงาน ซึ่งแต่ละผลงาน ผู้แปลก็จะเลือกหนังสือและตำราที่ อรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวคิดของตนมาบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมาย ดังนั้นการศึกษาวิจัยวรรณกรรมหรือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นเดียวกับการศึกษาในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับคัมภีร์อัลกุรอาน จากความสำคัญดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้นักวิจัย นิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจศึกษาด้าน อิสลามศึกษา โดยเฉพาะคัมภีร์อัลกุรอานได้ศึกษาวิจัยเพื่อเป็นการต่อยอดและขยายผลของการวิจัย ครั้งนี้ต่อไป ดังนี้

2.1 ในอดีตดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ถือว่าเป็นนักวิชาการที่มีบทบาทต่อสังคมมุสลิมและแนวคิดของมุสลิมอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยถึงแนวคิดของดิเรกในด้านความเชื่อ ความศรัทธาต่อวันกิยามะฮ์ หลักศรัทธาต่อบรรดانبีและความเชื่อในเรื่องปาฏิหาริย์หรือมัจญี ซาต จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน บยานุสกุรอาน และกุรอานมะญี๊ด ความหมาย อัล-กุรอาน ตลอดจนผลงานประพันธ์อื่น ๆ ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์

2.2 ศึกษาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยที่ ถ่ายทอดความหมายโดยผู้แปลที่มีแนวคิดฝักใฝ่แนวคิดชีอะฮ์กับผู้แปลสุนีย์ โดยเฉพาะในด้านหลัก

ศรัทธาเพื่อให้ประจักษ์ถึงความเห็นที่แตกต่างกันและการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานผ่านผลงานแปล

บรรณานุกรม

- ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์. ม.ป.ป. ประวัติย่อโดยสังเขปคุณดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ (อิบรอฮีม กุเรซี). มปท. ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. (2544). กุรอานมะญีด ความหมายของอัล-กุรอาน. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก.กรุงศิลป์ พรินท์ติ้งเพรส
- ต่วน สุวรรณศาสน์. (ม.ป.ป.). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช _____, 2547. พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ ฉบับพระราชทานกรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- วินัย สมะอุณ, (ม.ป.ป.). อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย. ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, (2524). คำอธิบายอัล-กุรอานลกะรีม (ญุซที่ 1) กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. สายสัมพันธ์. (2527). คุณครูดารีย์ บินอะหมัด อันดับที่ 179 : สำนักพิมพ์สายสัมพันธ์
- al-Ḥakim Muḥammad bin Abdullah. (2002). al-Mustadrak ‘Ala al-Sahihayn. Bayrut : Dar al-kutub al-‘Ilmiyah.
- al-Tirmidhiy Abu ‘Esa Muḥammad bin ‘Esa. (n.d.) Yame‘al-Tirmidhiy. al-Riyad : Bayt ‘Afkar al-Dawleyah.
- Ibn Majah Muḥammad bin Yazid. (n.d.) Sunan Ibn Majah. al-Riyad : Bayt ‘Afkar al-Dawleyah.
- Ibn Taymiyah ‘Aḥmad bin Taymiyah. 1991 Majmu‘ Fatawa. al-Riyad : Dar ‘Alam al-Kutub.
- Jalal al-Din Ibn al-Ṭahir al-‘Alush (2008). ‘Ahkam Tarjamah al-Qur’an al-Karim. Bayrut : Dar Ibn Ḥazm.
- Khalid ibn ‘Aliy al-Murtadar. Al-Khamidiy. (2009) Naqd ‘Aqa ‘Aqa’id al-‘Asha ‘irah wal Maturidiyah. al-Riyad : Dar ‘Atlas al-Khadra’.
- Muḥammad al-Ḥamud al-Najdiy. (1992) al-Qawl al-Mukhtasar al-Mubin fi Manahij al-Mufassirin. Maktabah al-‘Imam al-Dhahabiy.

Muḥammad Ḥusayn al-Dahabiy. (n.d). al-Tafsir wa al-Mufasssirun. al-Qahirah :
Maktabah Wahbah.

Muḥammad Raḥmatullah al-Nadwiy (2006) 'Ashraf 'Aliy al-Tahanawiy Ḥakem
al-'Ummah wa Shek Mashayik al-'Asr fi al-Hind. Dimishki : Dar al-Qalam.

เว็บไซต์

<http://www.qurancomplex.org> สืบค้นวันที่ 20 ธ.ค 56

นามานุกรม

ชาคริต กริมี ผู้ให้สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2558
ทวี นภาพกร ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 พฤษภาคม 2556
นิรุต มะกุตี ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2555
บรรจง บินกาซัน ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2556
วินัย สมะอะฮุน ผู้ให้สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2557
มานิตย กริมี ผู้ให้สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2558
สุพล บุญมาเลิศ ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2555
สมร ภูมิณรงค์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 1 มิถุนายน 2555
อับดุลลอฮฺ กริมี ผู้ให้สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2555
อนันต์ มะกุตี ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2555
อรุณ บุญชม ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2557
อัสม่า กุลสิริสวัสดิ์, ผู้ให้สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2555

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายอดิศักดิ์ นุชมี

รหัสประจำตัวนักศึกษา 5520430002

วุฒิการศึกษา

1996 -1999 Bachelor's Degree in Fundamentals of Religion, The Prophet's Tradition and Prophet's Tradition Sciences.
Al-Azhar University , Egypt

1999-2003 Master Degree in Sciences of the Holy Hadith, Holy Tradition
AL al-Bayt University , Jordan

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

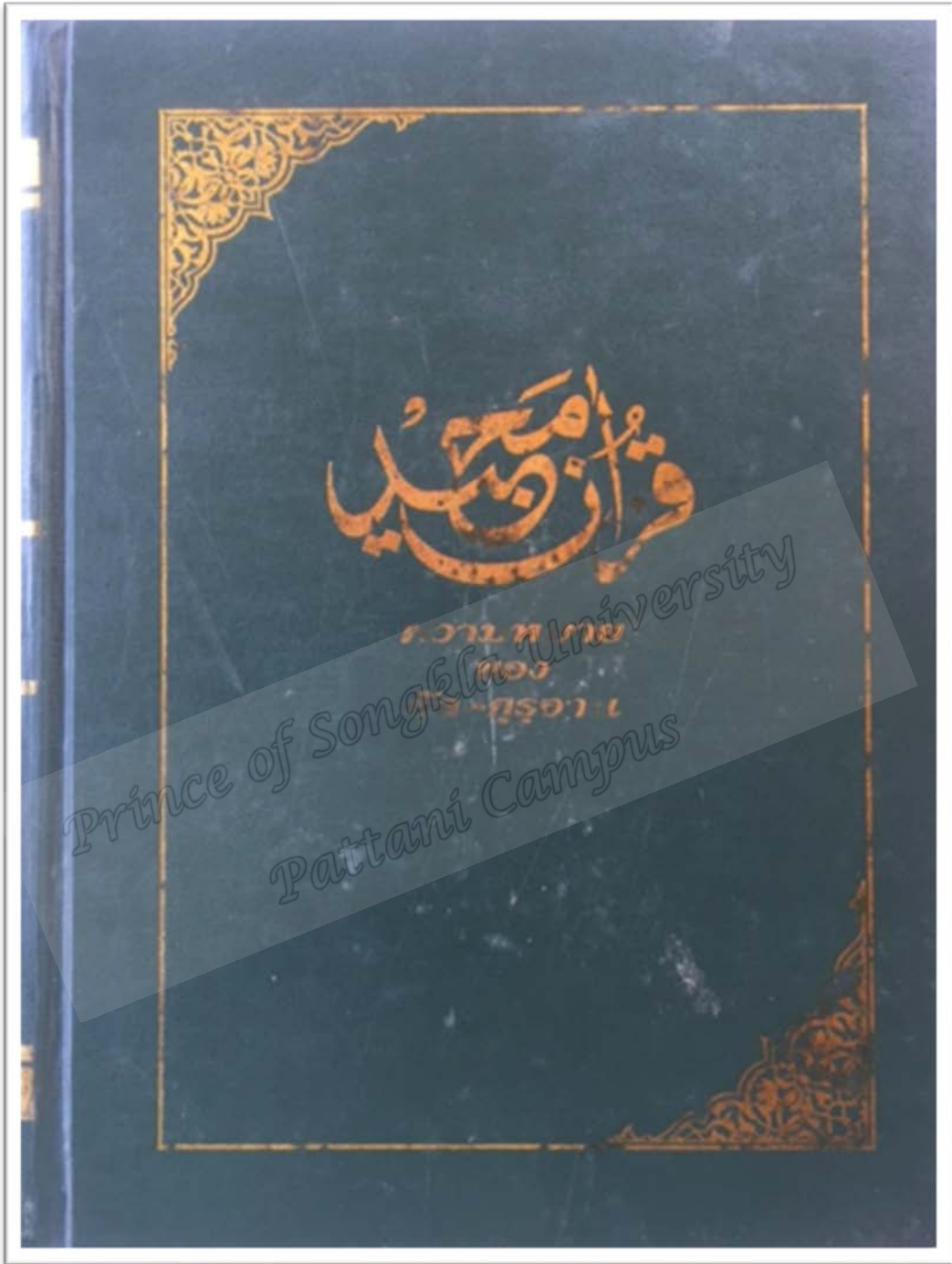
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

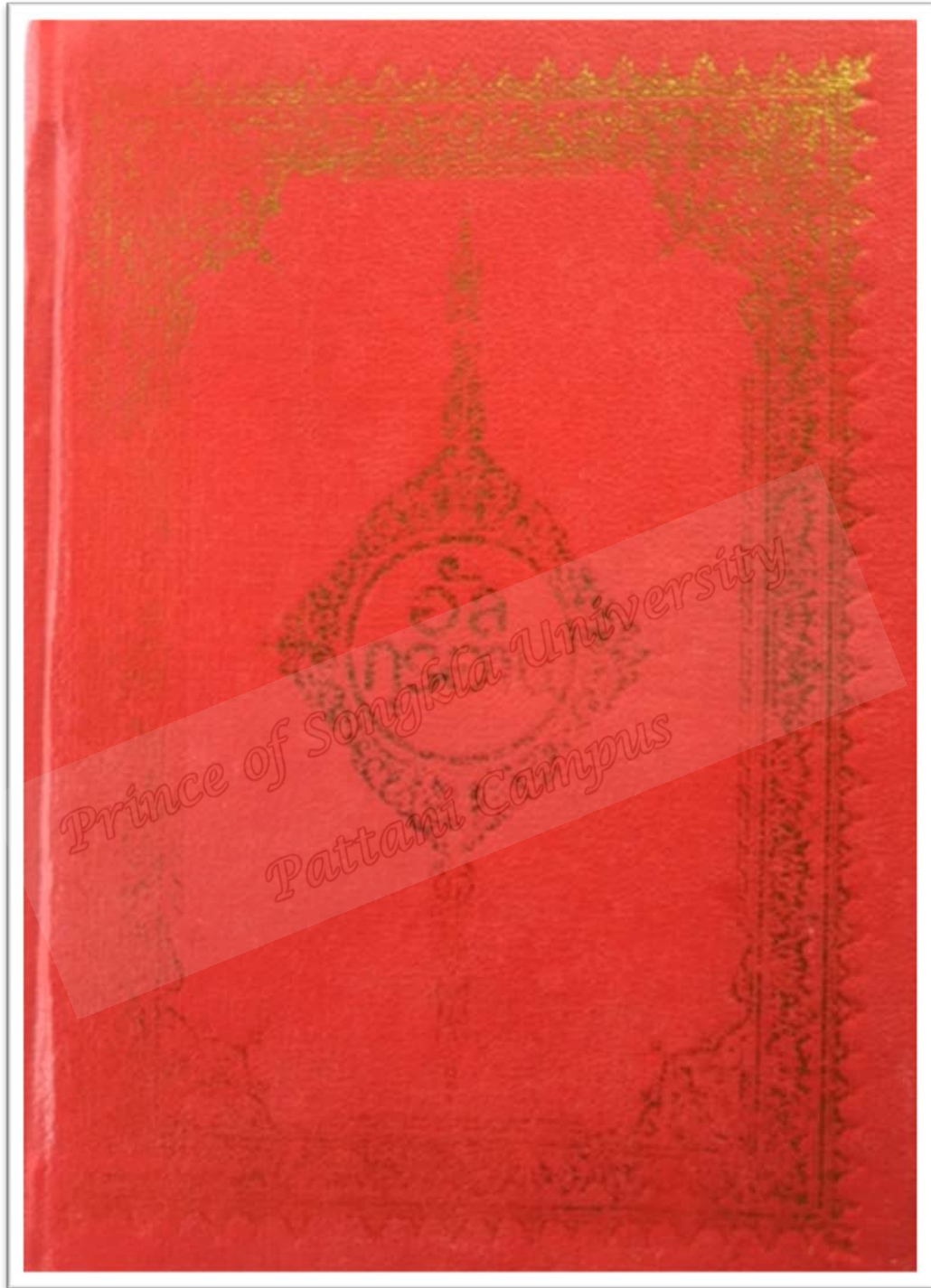
อาจารย์ประจำภาควิชาอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต

Prince of Songkla University
ภาคผนวก
Pattani Campus

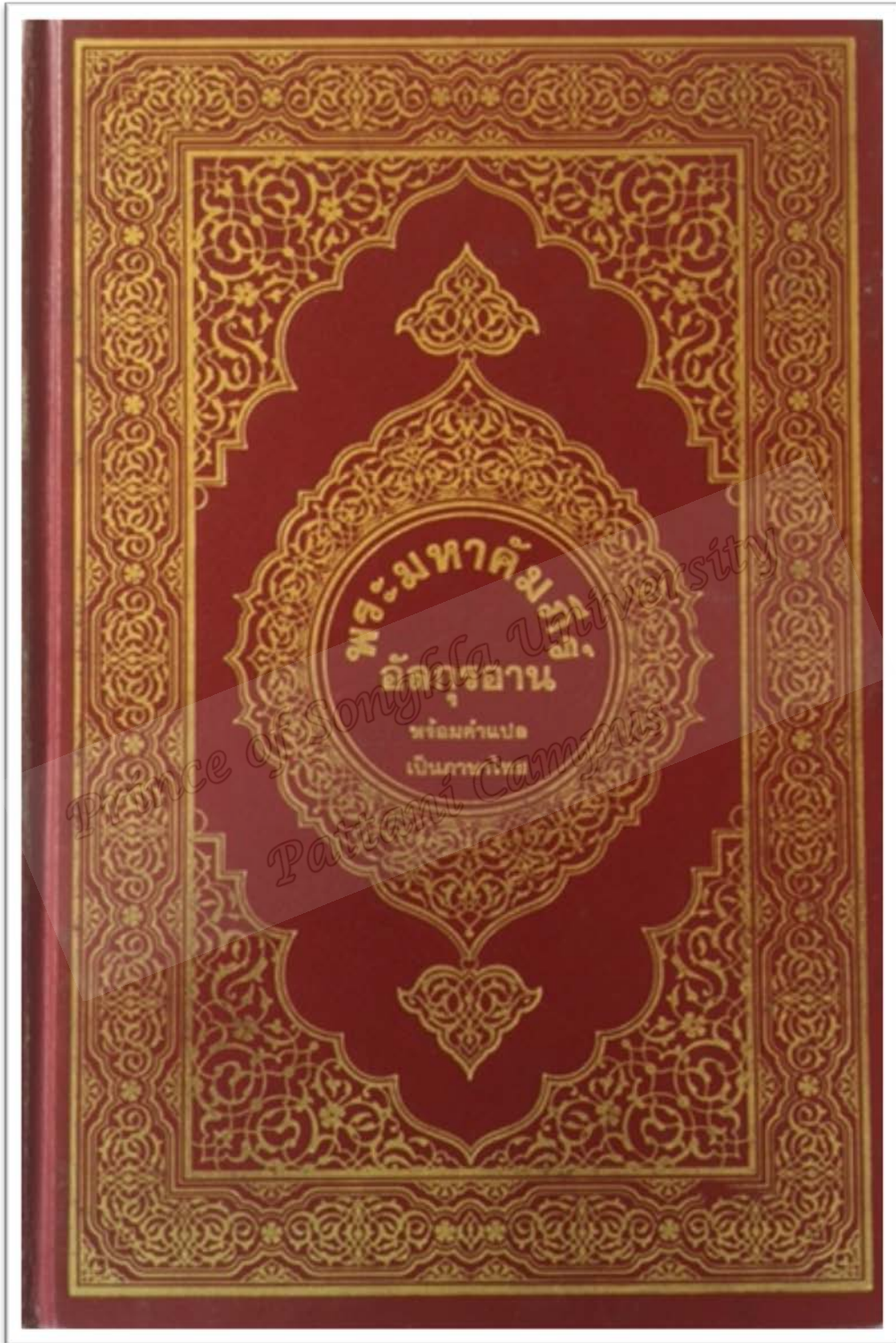
Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก (ก)

ต่วน สุวรรณศาสน์

ติเรก กุลศิริสวัสดิ์

วินัย สมะ عون

ดาร์ บินอะหมัด

อิมรอน มะกูดี

วีรช สมะดี

ภาคผนวก (ข)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อ
พระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

อดิศักดิ์ นุชมี¹ อับดุลเลาะ การินา²

¹นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาอิสลามศึกษา

E-mail : adinuchmee@gmail.com

²Ph.D (สาขาอิสลามศึกษา)

E-mail : kabdullah@bunga.pn.psu.ac.th

ภาควิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เป็นภาษาต่างๆ และการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ศึกษาชีวประวัติของผู้แปลทั้ง สี่ผลงาน ศึกษาเปรียบเทียบแนวคิดและหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ เก็บ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบบันทึกและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการให้เหตุผลแบบ นิรนัย แบบอุปนัย และหลักการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลการวิจัยพบว่า

1. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายเป็นภาษาอินเดียสมบูรณครบ 30 ภาษา เป็นภาษาแรกในปีคริสต์ศักราช 848 ปัจจุบันคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกแปลความหมายสมบูรณครบ 30 ภาษา มากถึง 95 ภาษา โดยแบ่งเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปเอเชีย 46 ภาษา ภาษาที่ใช้พูด สื่อสารในเขตทวีปยุโรป 32 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปแอฟริกา 15 ภาษา และภาษาที่ใช้ พูดสื่อสารในเขตอเมริกาใต้ 2 ภาษา สำหรับภาษาที่ได้รับการแปลความหมายมากที่สุดคือ ภาษาอังกฤษ และถูกแปลความหมายเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในประเทศอินเดียมากถึง 22 ภาษา

2. คัมภีร์อัลกุรอานถูกแปลความหมายเป็นภาษาไทยสมบูรณครบ 30 ภาษา เป็น ผลงานแรกในปีพุทธศักราช 2507 โดยต่วน สุวรรณศาสน์ ซึ่งใช้ศัพท์อัลญะลาละฮ์เป็นบรรทัดฐานในการแปลและใช้หนังสืออัลฟุตุฮาดอัลอิลาฮียะฮ์ประกอบการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน นอกจากนี้ยังมีผลงานแปลของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ โดยเลือกหนังสืออรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับ ภาษาอังกฤษของเมอลานาซาฮ์ อัซรอฟ อะลีเย์ ทานะวีเย์ เป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมาย คัมภีร์อัลกุรอาน ผลงานแปลของวินัย สมะมะฮุน เลือกใช้หนังสือปิมปินัน อรรถะฮุมาเนาะฉบับภาษา มลายูเป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และผลงานแปลของสมาคมนักเรียนเก่า

อาหรับ ซึ่งมีได้ใช้หนังสือเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นบรรทัดฐานหลักในการแปล แต่ใช้หนังสือที่หลากหลายทั้งแนวคิดสะลัฟและเคาะลัฟมาประกอบในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ปัจจุบันพบว่า มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ 7 ผลงาน แปลและตีพิมพ์ในนามบุคคล 6 ผลงาน และในนามองค์กร 1 ผลงาน

3. จากการศึกษาชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลพบว่า ส่วน สุวรรณศาสน์ ศึกษาวิชาการอิสลามจากชัยคอะลีย์ อัลมาลิกีย์ ณ มัสยิดอัลฮารอม นครมักกะฮ์ ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ศึกษาด้วยตัวเองจากหนังสือ และสิ่งพิมพ์ภาษาต่างๆ และศึกษาจากอะหมัด วะฮาบ อิสมาอิล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ส่วนวินัย สะมะฮูนศึกษาวิชาการอิสลามจากสถาบันปอเนาะที่ปอเนาะสะก่า และปอเนาะมะโจว ปัตตานี

สำหรับผู้แปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับคือ 1) ดารี บินอะหมัด ศึกษาวิชาการอิสลามจากอัลมะฮัด อัลอิลมีย์ อัสสะอูดีย์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย 2) อิมรอน มะกูดี จบการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัซฮัร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ และ 3) วิรัช สมะดี จบการศึกษาจากคณะ دارุลอุลุม มหาวิทยาลัยโคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์

4. จากการศึกษาเปรียบเทียบแนวคิด ความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ พบว่า แนวคิด ความเชื่อของวินัย สะมะฮูน มีความเหมือนและสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับแนวคิดและความเชื่อของส่วน สุวรรณศาสน์ ในขณะที่แนวคิด ความเชื่อของผู้แปลของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับมีส่วนคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายุอะฮ์คุณลักษณะให้มีความสอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟหรือเคาะลัฟอัลอะชาอีเราะฮ์นั้น เกิดจาก 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านการศึกษาซึ่งผู้แปลแต่ละคนมีภูมิหลังด้านการศึกษาที่ได้รับการปลูกฝังหล่อหลอมแนวคิดจากสถาบันการศึกษาที่แตกต่างกัน 2) ปัจจัยด้านทรัพยากรทางวิชาการและแหล่งอ้างอิงที่ใช้ประกอบการแปล แต่อย่างไรก็ตามปัจจัยด้านการศึกษาของผู้แปลมีผลโดยตรงต่อการคัดสรรแหล่งอ้างอิงเพื่อนำมาใช้ประกอบการแปล

**An Analytical Study of Literary Translation of the Thai Version of the
Holy al-Qur'an Regarding Principle of Belief in the Names and
Attributes of Allah ﷻ**

Adisak Nuchmee¹ Abdullah Karena²

¹ Ph.D Candidate, Graduate, Department of Islamic Studies.

E-mail : adinuchmee@gmail.com

² Ph.D (Islamic Studies),

E-mail : kabdullah@bunga.pn.psu.ac.th

Department of Islamic Studies.

College of Islamic Studies.

Prince of Songkla University, Pattani Campus.

ABSTRACT

This thesis was aimed to investigate in details and history of the Holy Quran translation to other languages, including Thai. In terms of Thai version which was the main focus area, the study analyzed the works of four originated translators and discussed in details of their fundamental faith the Names and Attributes of Allah. The qualitative method was conducted based on historical papers, and interview then deductive and inductive reasoning together with comparative analysis were implemented. The finding of the thesis can be summarized as following:

1. The Holy Quran was first fully translated to Indian language in 848 C.E. At present, it has been fully translated to 95 languages including 46 Asian 32 European 15 African and 2 South American speaking languages. The most in number of translation is English while the most in number of translated language with in a country, 22, is India.

2. The Holy Quran was first fully translated to Thai in 2507 B.C. by Tuan Suvannasat. The translation was conducted base on Tafsir al-Jalalay and al-Futuh al-Ilahiyah as the main and supporting reference accordingly. Besides that, there was also the work of Direk Kulsirisawat which he picked the English translation

of Mawlana Shah Ashraf Ali Thanawiy as the main reference. Later, the Thai Holy Quran version translated by Winai Samaun was referred to a Malayu translated version, Pimpinnan al-Rahman. Lastly, the Thai translated version by the Arab Universities Alumni Association did not use any specific book as its main reference but collecting idea from various sources, both Kolafism and Salafism, to back up their work. At present, there are seven fully translated Thai version of the Holy Quran, six of them were published as individual work and the other was published in the name of organization.

3. In terms of background profile of the authors, Tuan Suvannasat studied Islamic knowledge from Shek Ali al-Malikiy at Masjid Haram in Makkah while Direk Kulsirisawat acquired his knowledge mainly from self-study. He also studied from some Islamic teacher such as Ahmad Wahab, Ismail Ahmad and Shek Ali Isa. Winai Samaun is the former student of Pondok Sakam and Pondok Ma-ngo in Pattani.

The co-authors in the Arab Universities Alumni Association version are including (1) Daree bin Ahmad former Islamic student from al-Mahad al-Ilmiy al-Saudiy Institution in Saudi Arabia. (2) Imran Makudee who received Bachelor of Laws from al-Azhar University, Egypt and (3) Wirat Samadee, the Bachelor degree in Darul Ulum, Cairo University, Egypt.

4. According to analytical research based on the faith in the names and attribution of Allah, it found that Winai Samaun's believe is indeed identical and according to Tuan Suvannasats' while the Arab Universities Alumni Association' is somehow according to Direk Kulsirisawats'. The determinants that create an impact to the different interpretation among authors regarding the characteristics of Allah can be determined into two factors. 1) The disparity in education since the authors had disparate study background and institution. 2) The disparity in the use of references. However, this factor is one of the impacts from the first determinant, the educational background.

ภาษาไทยปรากฏเป็นรูปเล่มครั้งแรกในปีพุทธศักราช 2494 แต่เป็นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮ์และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์จำนวน 141 อายะฮ์เท่านั้น (ชาฮุดดีน อุมาร์และคณะ, 2494) ส่วนการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครบสมบูรณ์ทั้ง 30 ญุซอ์ เกิดขึ้นเป็นผลงานแรกในปีพุทธศักราช 2511 โดยตัวน สวรรณศาสน์ (Abdullah Numsuk, 2002 : 7) หลังจากนั้นจึงได้มีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเกิดขึ้นอีกมากมายทั้งในนามบุคคล และองค์กรทั้งที่เลือกแปลเพียงบางสุเราะฮ์ บางญุซอ์ และแปลอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์

สิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอานเกี่ยวกับหลักศรัทธา คือ หลักความเชื่อความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ ในการให้เอกภาพต่อพระองค์ในด้านพระนามและคุณลักษณะ เพราะการศรัทธาและความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จะนำไปสู่การรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ และการรู้จักอัลลอฮ์ ﷻ จะนำไปสู่ความรัก ความยำเกรงต่อพระองค์

สำหรับการศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น ได้มีแนวคิดในการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่แตกต่างกันตั้งแต่ในอดีตจวบจนปัจจุบันระหว่างแนวคิดของสะลัฟที่อธิบายคัมภีร์อัลกุรอานในอายะฮ์ที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ยืนยันตามที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ระบุไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและตามทีนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้อธิบายไว้ในอะดิษ ในขณะทีแนวคิดของเคาะลัฟพยายามที่จะอธิบายอายะฮ์เกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้การตีความการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย เพื่อให้เหมาะสมกับคุณลักษณะอันบริสุทธิและสูงส่งของพระองค์เพื่อมิให้คุณลักษณะของพระองค์เหมือนกับลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งหลาย

อย่างไรก็ตาม งานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยแต่ละผลงานนั้นย่อมเป็นไปตามแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างในการให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ

ด้วยเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์แนวคิดและหลักศรัทธาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยของผู้แปลแต่ละคน โดยศึกษาจากชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล ตำราที่ผู้แปลนำมาใช้อ้างอิงประกอบการแปล เพื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลแต่ละคนตามที่ปรากฏในผลงานแปลแต่ละฉบับ

คัมภีร์อัลกุรอาน อัลอะดีษและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

ผู้วิจัยไม่พบว่ามีอายะฮฺใดที่กล่าวถึงการแปลความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานโดยตรง แต่พบอายะฮฺหนึ่งที่อัลลอฮฺ ﷻ ได้ดำรัสถึงความแตกต่างทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสารและความแตกต่างของเผ่าพันธุ์แต่ละสปีชีส์ไว้ว่า

﴿وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّلْعَالَمِينَ﴾

“และหนึ่งจากสัญญาณทั้งหลายของพระองค์ คือ การสร้างชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และการแตกต่างของภาษาของพวกเจ้าและผิวพรรณของพวกเจ้า แท้จริงในการนี้ แน่นนอนย่อมเป็นสัญญาณสำหรับบรรดาผู้มีความรู้”
(สุเราะฮฺฮัจญ์ อายะฮฺที่ 22)

จากอายะฮฺข้างต้นได้กล่าวถึงความแตกต่างทางภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร ในขณะที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประทานศาสนาอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่ชนบีมุฮัมมัด ﷺ เพื่อมวลมนุษยชาติโดยมิได้จำแนกว่าเป็นเผ่าพันธุ์ใดหรือใช้ภาษาที่ต่างกันอย่างใด ดังที่พระองค์ได้ดำรัสไว้แต่มีสิ่งหนึ่งที่จะทำให้มวลมนุษยชาติมีความเข้าใจในอิสลามและคัมภีร์อัลกุรอานได้ตรงกันหรือใกล้เคียงกันมากที่สุด คือการใช้แนวทางการแปลหรือการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ

อะดีษที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

จากการศึกษาอัลอะดีษที่เกี่ยวข้องกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานพบว่า นบีมุฮัมมัด ﷺ เคยส่งสารไปยังบรรดากษัตริย์ ผู้นำอาณาจักรและผู้ปกครองหัวเมืองต่าง ๆ รอบคาบสมุทรอาหรับ เพื่อเชิญชวนให้เข้ารับอิสลามดังที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ส่งสารไปถึงเฮราคลิอัส จักรพรรดิแห่งโรมัน ซึ่งในสารฉบับหนึ่งที่บางส่วนของอายะฮฺอัลกุรอานไว้ด้วย โดยเนื้อหาของสารกล่าวว่า

((بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ، مِنْ مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ ، إِلَى هِرَقْلَ عَظِيمِ الرُّومِ ، سَلَامٌ عَلَيَّ مِنْ رَبِّي ، وَأَنَا بَعْدُ فَإِنِّي أَدْعُوكَ بِدَعَايَةِ الْإِسْلَامِ ، أَسْلِمْتَ تَسَلَّمَ ، وَأَسْلِمْتُ يُؤْتِكَ اللَّهُ أَجْرَكَ مَرَّتَيْنِ ، فَإِن تَوَلَّيْتَ فَعَلَيْكَ إِثْمُ الْأَرِبِيِّينَ ، وَإِن أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ

แต่ควรเรียกว่าตำราอรรถาธิบาย (ตัฟซีร์) คัมภีร์อัลกุรอาน สำหรับการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน นั้นไม่ควรเพิ่มเติมสาระที่เกินจากที่ตัวบทกล่าวไว้ และไม่ควรรำนำแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบทาง วิทยาศาสตร์ไปเชื่อมโยงกับตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานในการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะ แนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคตซึ่งตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่ไม่ สามารถเปลี่ยนแปลงได้

นอกจากนี้การถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานควรทำอย่างละเอียด ประณีต และควรชี้แจงให้ผู้อ่านเข้าใจว่าผลงานฉบับที่อ่านอยู่นั้นมิใช่คัมภีร์อัลกุรอาน แต่เป็นเพียงความหมาย ที่ถูกถ่ายทอดออกมาตามความรู้ ความสามารถและความเข้าใจของผู้แปลซึ่งอาจพบข้อผิดพลาดได้

มุฮัมมัด บิน ซอลิหุ อัลฟาซาน (Muhammad bin Salih al-Fawzan, 2001 : 47-48) ได้ศึกษาเรื่อง “การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานกับการแปลตำราอรรถาธิบายคัมภีร์ อัลกุรอาน ควรกระทำสิ่งใดเป็นลำดับแรก” สรุปได้ว่า

ควรแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้รับการอรรถาธิบายเป็นภาษาอาหรับเป็น อันดับแรกก่อนที่จะมีการอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาที่ต้องการจะแปล ควรประพันธ์ตำรา อรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาอาหรับเพื่อใช้เป็นต้นฉบับในการแปลออกเป็นภาษาต่าง ๆ ที่ ต้องการจะแปลดีกว่าที่จะแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตำราอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเล่ม ใดเล่มหนึ่งเฉพาะ และไม่มีความจำเป็นที่จะแปลทุกสิ่งที่มีอยู่ในคัมภีร์อัลกุรอาน เพราะมีบางสิ่ง บางอย่างที่ไม่สามารถแปลได้

นอกจากนี้ มุฮัมมัด อัลฟาซาน ยังได้นำเสนอเพิ่มเติมอีกว่า การศึกษาเรียนรู้เพื่อ ความเข้าใจและรู้ซึ่งถึงอรรถรสในความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอานนั้นจำเป็นจะต้องศึกษาจากตัว บทภาษาอาหรับเท่านั้น การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไม่ใช่เครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ อิสลามแต่อย่างใด เนื่องจากถึงแม้ไม่มีการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานก็ได้เป็นอุปสรรคต่อการ เผยแพร่อิสลาม สำหรับยุคแรกของอิสลามนั้นการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานยังอยู่ในวงจำกัดยังไม่เป็นที่แพร่หลาย มุสลิมในยุคนั้นเรียนรู้และทำความเข้าใจอิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอานที่เป็นภาษา อาหรับ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่าผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานส่วนใหญ่เป็นผลงานแปลของ นักบูรพาคดีซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อเปิดเบื่อนความหมายของคัมภีร์อัลกุรอาน ดังนั้นการเปิดโอกาสให้มี การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอย่างเสรีจึงมิใช่วิธีการที่จะสามารถแก้ไขปัญหาการบิดเบือน ความหมายของคัมภีร์อัลกุรอาน

อย่างไรก็ตาม การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยวิธีการแปลแบบคำต่อคำเป็น สิ่งที่เป็นไปไม่ได้ และการแปลตรงตัวเป็นสิ่งที่บทบัญญัติไม่อนุญาตให้กระทำ สำหรับการแปลผลงาน การอรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นสิ่งที่อนุญาตให้กระทำได้เพราะเป็นสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อศาสนา อิสลาม แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของการแปล

วะลีด บิน บะลีซี อัลอุมะรียี (Walid bin Balihish al-'Umaryi, 2005 : 41) ได้วิจัยเรื่อง “การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานระหว่างสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวัง ศึกษาเปรียบเทียบด้านปริมาณและคุณภาพระหว่างผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานกับคัมภีร์อัลอินญีล” ผลการวิจัยพบว่า จากการทบทวนด้านปริมาณของทั้ง 2 คัมภีร์เพื่อนำไปสู่ผลการเปรียบเทียบในทุก ๆ ด้าน จะเห็นได้ว่าทั้ง 2 คัมภีร์มักได้รับการแปลที่เน้นถึงเรื่องราวและสภาพในอดีตที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ซึ่งบางอย่างก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา จากปัญหาดังกล่าวจึงเป็นสิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญกับการแปลตำราเกี่ยวกับอิสลาม และการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นอย่างมาก และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการส่งเสริมการศึกษา การวิจัยด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และการพัฒนาทฤษฎีการแปล ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับสภาพความเป็นจริงในด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน และความสามารถทางวิทยาศาสตร์เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์สำหรับนักแปล

เป้าหมายสูงสุดของการวิจัยเรื่องนี้เพื่อนำไปสู่การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้ผลงานที่ดีที่สุด ซึ่งการแปลความหมายโดยนักแปลเพียงคนเดียวนั้นไม่สามารถทำให้เป็นผลงานที่สมบูรณ์ได้ เนื่องจากการปฏิบัติที่ขาดทฤษฎีมักจะไม่สามารถนำไปสู่ผลงานที่ดีที่สุดได้

อีกด้านหนึ่ง ยังมีความจำเป็นเร่งด่วนเช่นเดียวกัน ที่ต้องสนับสนุนโครงการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้มากขึ้น ถึงแม้ว่าจะมีศูนย์กลางการจัดการกับการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเฉพาะแล้วก็ตาม แต่ก็ไม่สามารถกล่าวได้ว่าจนถึงขณะนี้เราได้ประสบความสำเร็จในการทุ่มเทความพยายามไปในทิศทางเดียวกัน หรือแม้กระทั่งการตระหนักถึงความสำคัญของคุณค่าที่สามารถมีส่วนร่วมในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานและตำราอื่น ๆ เกี่ยวกับอิสลาม นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเสนอแนะให้วิทยาลัยหรือคณะอักษรศาสตร์และการแปลในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งที่มีอยู่ในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียหรือในโลกมุสลิมมุ่งเน้นที่จะศึกษาและวิจัยการแปลตำราเกี่ยวกับอิสลาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทย ด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ
2. ศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
3. ศึกษาชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปล รวมถึงแหล่งข้อมูลที่ผู้แปลความหมาย

คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยนำมาใช้อ้างอิงหรือใช้ประกอบในการแปล

4. ศึกษาเปรียบเทียบความคล้ายคลึง ความสอดคล้อง และความแตกต่างในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยด้านหลักศรัทธาในอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ของผู้แปลแต่ละคน

5. เพื่อวิเคราะห์แนวคิด หลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ และศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ทราบประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาต่าง ๆ
2. ทราบประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
3. ทราบชีวประวัติ ภูมิหลังของผู้แปลแต่ละคน และทราบถึงแหล่งข้อมูลของผู้แปลนำมาใช้อ้างอิงและประกอบในการแปล
4. ทราบถึงความแตกต่างในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ทราบถึงแนวคิด หลักศรัทธาด้านพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตลอดจนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวคิดและหลักศรัทธาของผู้แปลแต่ละคน
5. ส่งเสริมวิทยากรและความรู้ในศาสตร์อิสลามศึกษาด้านหลักศรัทธาและการอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานแก่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไป และเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย
6. เป็นการสร้างองค์ความรู้ ประสบการณ์ และนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนและเพื่อการทำวิจัยต่อไป
7. เพื่อให้ชาวไทยมุสลิมได้เลือกผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยที่ตรงกับแนวคิดและหลักศรัทธาของตน ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันและเพื่อลดความขัดแย้งทางด้านความเชื่อที่ปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาจากแหล่งข้อมูลผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 4 ผลงาน ดังต่อไปนี้

1. หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน ฉบับแปลความหมายและขยายความของต่วน สุวรรณศาสน์
2. หนังสือกุรอานมะญีด ความหมายของอัล-กุรอาน ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์

3. หนังสืออัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย ฉบับปรับปรุงใหม่ ของวินัย สมะฮะฮุน
4. หนังสือพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย ของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ตีพิมพ์ที่ศูนย์กษัตริย์พะฮัด บิน อับดุลอะซีซ เพื่อการพิมพ์คัมภีร์อัลกุรอาน ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย

ขอบเขตในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยเฉพาะอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนของสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ และส่วนของสุเราะฮ์และอายะฮ์ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ
2. ขอบเขตด้านประชากร ผู้วิจัยจะศึกษาถึงชีวประวัติและภูมิหลังของผู้แปลจากตัวของผู้แปลหรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับผู้แปล ตลอดจนบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการแปล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ซึ่งใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกรายบุคคล โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แบบบันทึกข้อมูลเอกสาร และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 ส่วน คือ 1) จากการศึกษาค้นคว้า การอ่านและการรวบรวมเอกสารซึ่งมีข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิ และ 2) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นำไปสัมภาษณ์ผู้แปล ผู้ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับผู้แปลและการแปล

สำหรับการจัดกระทำข้อมูลจากเอกสารตำรา หนังสือ เอกสารงานวิจัยและบทความทางวิชาการนั้น ผู้วิจัยได้นำมารวบรวมและจำแนกประเภทเป็นหมวดหมู่ และข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์จะนำมาถอดความและทำการบันทึกเรียบเรียงตามลำดับความสำคัญทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับชีวประวัติของผู้แปล และประวัติการดำเนินการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยของแต่ละผลงาน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านประวัติการแปล

1. คัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาฮินดีหรือภาษาอินเดียน สมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ เป็นภาษาแรกในปีคริสต์ศักราช 848 แต่ไม่ปรากฏนามของผู้แปล (Jalal al-Din al-'Alush 2008) ปัจจุบันคัมภีร์อัลกุรอานได้ถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาต่าง ๆ สมบูรณ์ครบทั้ง 30 ญุซอ์ มากถึง 95 ภาษา โดยแบ่งเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปเอเชีย 46 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปยุโรป 32 ภาษา ภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตทวีปแอฟริกา 15 ภาษา (www.qurancomplex.org) และภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในเขตอเมริกาใต้ อีก 2 ภาษา สำหรับภาษาที่ได้รับการถ่ายทอดความหมายมากที่สุดคือภาษาอังกฤษ และถูกถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาที่ใช้พูดสื่อสารในประเทศอินเดียมากถึง 22 ภาษา

2. ผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยที่มีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครั้งแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2494 ในนามของอัลอิสลาหฺสมาคม แต่เป็นการแปลเพียงสุเราะฮ์อัลฟาตีฮะฮฺ และสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮฺ อายะฮ์ที่ 1 ถึงอายะฮ์ที่ 141 เท่านั้น (สัมภาษณ์, อับดุลลอฮฺ กริมิ) และผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ ผลงานแรกเกิดขึ้นในปีพุทธศักราช 2507 โดยถ้วน สุวรรณศาสน์ และได้เริ่มตีพิมพ์ครั้งแรกในปีเดียวกัน โดยทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ญุซอ์ และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องจนครบ 30 ญุซอ์ ในปีพุทธศักราช 2524 (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์) ต่อมาดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ทั้ง 30 ญุซอ์ ในปีพุทธศักราช 2513 (ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์, ม.ป.ป. : 10-11) ปัจจุบันพบว่ามีผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ์ จำนวน 7 ผลงาน แปลและตีพิมพ์ในนามบุคคล 6 ผลงาน คือ ถ้วน สุวรรณศาสน์, ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, วินัย สมะมะฮุน, บรรจง บินกาซัน, สุกพล บุญมาเลิศ และหุมนอน บิน หัมซะฮฺ หรือสง่า วิไลวรรณ และในนามองค์กร 1 ผลงาน คือ สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ

นอกจากนี้ยังพบว่ายังมีหนังสือความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ได้นำผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยและฉบับภาษามลายูมารวมไว้ในเล่มเดียวกันอีก 2 ผลงาน คือหนังสือคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทยและภาษามลายู 30 ญุซอ์ ซึ่งตีพิมพ์โดยโรงพิมพ์เบนฮาลาปีเพรส ปัตตานี และพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมคำแปลเป็นภาษาไทย-มลายู

จากผลงานแปลทั้ง 7 ผลงานที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ไม่พบว่ามีความหมายใดที่ผู้แปลได้ถ่ายทอดความหมายมาจากคัมภีร์อัลกุรอานต้นฉบับภาษาอาหรับโดยตรง แต่จะถ่ายทอดความหมายควบคู่กับการอธิบายที่นำมาจากหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอาหรับ ภาษามลายู ภาษาอังกฤษหรือภาษาฮินดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชี่ยวชาญของผู้แปล

ผลการวิจัยด้านแนวคิดและความเชื่อ

ปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิด ความเชื่อที่ทำให้ผู้แปลแต่ละคนถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายุขณลักษณะให้ตรงและสอดคล้องกับแนวคิดใด แนวคิดหนึ่งนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยด้านการศึกษา

การศึกษาถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่มีอิทธิพลต่อแนวคิด ความเชื่อและการศรัทธาของมนุษย์ จากประวัติการศึกษาของตน สุวรรณศาสน์ ไม่ปรากฏว่าศึกษาจากสถานศึกษาใด รู้กันแต่เพียงว่าศึกษากับครูชาวอาหรับชื่อชัยคอะลี อัลมาลิกีย์ ในมัสยิดอัลฮารอม (สัมภาษณ์, สมรภูมิณรงค์) แต่ไม่ทราบแน่ชัดถึงแนวคิดความเชื่อของชัยคอะลี อัลมาลิกีย์ ว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่าการศึกษามีอิทธิพลต่อตนจนทำให้ถ่ายทอดความหมายอายุขณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ หรืออาจเป็นไปได้ว่าชัยคอะลี อัลมาลิกีย์เป็นผู้ให้แนวคิดเคาะลัฟแก่ตน หรืออาจเป็นไปได้เช่นกันว่าตนมีแนวคิดที่สอดคล้องกับเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ เนื่องจากพื้นฐานของครอบครัวที่ชื่นชอบแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ และตนก็ได้ถูกบ่มเพาะแนวคิดดังกล่าวมาจากครอบครัว

สำหรับดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ นั้นได้ศึกษาความรู้ด้านศาสนาอิสลามด้วยตัวเองจากหนังสือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และค้นคว้าจากตำราทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาอาหรับ และภาษาฮินดี นอกจากนี้ยังได้ศึกษาความรู้วิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากอะหมัด วะฮาบ อิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ซึ่งดิเรกกล่าวยกย่องอะหมัด วะฮาบว่าเป็นครูคนแรกที่ทำให้ความกระจำงในการศึกษาศาสนาอิสลามแก่เขา (สัมภาษณ์, อัสม่า กุลสิริสวัสดิ์) ทั้งอะหมัด วะฮาบ, อิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา เป็นนักวิชาการที่มีแนวคิดและหลักศรัทธาที่สอดคล้องกับแนวคิดของสะลัฟ ดังนั้นจึงเป็นคำตอบได้ส่วนหนึ่งว่าดิเรกนั้นได้รับอิทธิพลทางความคิดมาจากคณาจารย์ทั้ง 3 คน

ในขณะที่วินัย สมะฮะฮุน ได้เริ่มศึกษาวิชาการอิสลาม คัมภีร์อัลกุรอานและภาษาอาหรับภายในหมู่บ้านทรายกองดิน และศึกษาต่อกับครูเอดูร์ ลูมิง และครูอัตุรเราะฮฺมาน จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อกับครูแหวน บ่าวคำ ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และเดินทางไปศึกษาต่อที่ปอเนาะสะก่า และปอเนาะมะโจว อำเภอมายอ จังหวัดปัตตานี (สัมภาษณ์, วินัย สมะฮะฮุน) จากเส้นทางการศึกษาของวินัยเป็นการศึกษาในรูปแบบของปอเนาะ ซึ่งในอดีตสถาบันปอเนาะจะมีการเรียนการ

สอนหลักศรัทธาที่เป็นแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ กอปรกับในอดีตนั้นแนวคิดและความเชื่อแบบสะลัฟยังมีได้แพร่หลายในประเทศไทย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าวินัยได้รับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺมาจากการศึกษา และถ่ายทอดแนวคิดอัลอะชาอีเราะฮฺผ่านความหมายอายะฮฺคุณลักษณะดังที่ปรากฏในผลงานแปล

สำหรับผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ แม้ว่าจะเป็นการถ่ายทอดความหมายจากผู้แปล 3 คน คือ 1) ดารี บินอะหมัด ที่ศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากตวนอับดุลเราะหมาน หะซัน กริมิ, ตวนมุฮัมมัด ซอลิฮีและอะหมัด วะฮาบ ที่สถาบันนคริซซุนนะห์ บางกอกน้อย ซึ่งถือว่าเป็นสถาบันที่ปูพื้นฐานแนวคิดสะลัฟให้กับดารี จากนั้นไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย และไปศึกษาต่อที่อัลมะฮัด อัลอิหมีย อัลสะอูดีย์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย (สายสัมพันธ์, 2527 : 4) 2) อิมรอน มะกูดี ศึกษาวิชาการศาสนาและภาษาอาหรับจากโรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ จากนั้นได้เดินทางไปศึกษาต่อที่โรงเรียนอัลมะฮัด อัลอิหมีย อัลสะอูดีย์ นครมักกะฮฺ และเดินทางไปศึกษาต่อในคณะนิติศาสตร์อิสลาม มหาวิทยาลัยอัลอัฮ์ธร์ สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ (สัมพันธ์, อนันต์ มะกูดี และนิรุต มะกูดี) 3) วิรัช สมะดี ศึกษาด้านศาสนาและภาษาอาหรับที่สถาบันนคริซซุนนะห์ ซึ่งก็ถือว่าเป็นสถาบันที่ปูพื้นฐานแนวคิดสะลัฟให้กับวิรัช และเดินทางไปศึกษาต่อที่สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ รัฐปีนัง ประเทศมาเลเซีย จากนั้นเดินทางไปศึกษาต่อที่มะฮัดอัลอิหมีย อัลสะอูดีย์ ราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย และศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในคณะดาร์ลุุลุม มหาวิทยาลัยไคโร สาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ (สัมพันธ์, มานิตย์ กริมิ และชาคริต กริมิ) จากประวัติการศึกษาของผู้แปลทั้ง 3 คน ซึ่งมีพื้นฐานการศึกษาจากแนวคิดสะลัฟ ไม่ว่าจะเป็สถาบันนคริซซุนนะห์ บางกอกน้อย โรงเรียนอิสลามบูรณศาสตร์ สถาบันมัซฮูร อัลอิสลามียะฮฺ มะฮัดอัลอิหมีย อัลสะอูดีย์ ล้วนแล้วแต่เป็นสถาบันที่มุ่งเพาะแนวคิดสะลัฟทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่ประจักษ์ได้ว่าผู้แปลทั้ง 3 คน นั้น ได้รับแนวคิดสะลัฟมาจากการศึกษา และได้ถ่ายทอดแนวคิดสะลัฟให้ปรากฏในผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮฺคุณลักษณะ

2. ปัจจัยจากหนังสือและตำราที่นำมาประกอบในการแปล

หนังสือและตำราที่นำมาใช้เป็นบรรทัดฐานหรือใช้ประกอบและอ้างอิงในการแปล เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน โดยผู้แปลของแต่ละผลงานนั้นจะเลือกหนังสือและตำราอธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวคิดของตน ดังจะเห็นได้จากการที่ตวนเลือกหนังสือตีฟีร์อัลญะลาลัยนุ เป็นบรรทัดฐานในการแปล (ตวน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 2-3) ซึ่งตีฟีร์อัลญะลาลัยนุ เป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถูกจัดอยู่ในประเภทตีฟีร์บิรเราะฮ์ยฺ ทั้งอัลมะฮัลลีและอัลสุญญีย์นำการตะอ์วิลหรือการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัย มาใช้ในการอธิบายความหมายอายะฮฺที่เป็นคุณลักษณะ

ของอัลลอฮฺ ﷻ (Muhammad al-Najdiy, 1992 : 1/219-220) และหนังสืออัลฟุตุฮฺดออัลอิลลาฮียะฮฺ ซึ่งเป็นหนังสืออธิบายศัพท์สัฟฮ์อะลญะลาละยฺน เป็นหนังสือประกอบในการแปล

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์นั้นเลือกหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาอังกฤษของเมอลานา ซาฮฺ อัซรอฟ อะลียฺ ทานะวียฺ (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544 : 1/๗) เป็นอุละมาฮ์ชาวอินเดีย เป็นนักนิติศาสตร์อิสลามมัซฮับอัลฮะนะฟี (Muhammad al-Nadwiy, 2006 : 21) และเป็นอุละมาฮ์ที่ดำเนินตามแนวทางของสะลัฟ (Muhammad al-Nadwiy, 2006 : 364) มาเป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ดังนั้นจึงเห็นได้จากผลงานแปลของดิเรกที่ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ได้สอดคล้องกับแนวคิดและความเข้าใจของสะลัฟ

สำหรับวินัย สะมะฮฺน เลือกหนังสืออิมปินันน์ อรรถะฮฺมาน เป็นบรรทัดฐานในการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ซึ่งหนังสืออิมปินันน์ อรรถะฮฺมานเป็นหนังสือแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษามลายูในลักษณะการอธิบาย ประพันธ์โดย อับดุลลอฮฺ บิน มุฮัมมัด อัลบัสเมียะฮฺ ซาวกลันตัน มาเลเชีย สำหรับการอธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ ผู้แปลอิมปินันน์ อรรถะฮฺมานจะนำการตีความฮะซฺ ตะวีลียะฮฺมาใช้ นอกจากนี้ยังมีหนังสือประกอบการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานทั้งภาษามลายูและภาษาอาหรับอีกหลายเล่ม เช่น ตัฟฮ์ร้อลญะลาละยฺน ตัฟฮ์ร้อลฟุตุฮฺดอ อัลอิลลาฮียะฮฺ ตัฟฮ์ร้อลค้อชิน ตัฟฮ์ร้อลฟุตุฮฺดอเกาะดีร์ ตัฟฮ์ร้อลมะรอฮียฺ และหนังสือนูรุลเอียะฮฺซาน (วินัย สะมะฮฺน, ม.ป.ป. : 1) หนังสือและตำราเหล่านี้ ล้วนอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานด้วยการอธิบายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้การตีความหรือการให้ความหมายโดยนัยทั้งสิ้น

ในขณะที่สมาคมา มิได้ใช้ตำราเล่มใดเล่มหนึ่งเป็นบรรทัดฐานหลักในการแปลแต่สมาคมา ใช้ตำราที่หลากหลายจากทั้ง 2 แนวคิด ทั้งสะลัฟและเคาะลัฟมาประกอบในการถ่ายทอดความหมาย (สมาคมา นักเรียนเก่าอาหรับ, 2524) หากแต่สมาคมา เลือกที่จะถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะตามแนวคิดของสะลัฟ ดังที่ปรากฏในผลงานแปล ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าสิ่งที่บ่งบอกถึงแนวคิด ความเชื่อของผู้แปลในเชิงประจักษ์คือสิ่งที่ผู้แปลแต่ละคนได้ถ่ายทอดออกมาผ่านความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความหมายพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความหมายพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

1. พระนามของอัลลอฮฺ ﷻ ที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานซึ่งบันทึกโดยอัครมีชัย

อะดีษเลขที่ 3507 อิบนุมาญะฮฺ อะดีษเลขที่ 3861 และอัลฮากิม อะดีษเลขที่ 42 ได้รายงานมาตรงกัน 47 พระนาม พบว่า ผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน ให้ความหมายพระนามของอัลลอฮฺ ﷻ โดยใช้ถ้อยคำที่ตรงกันจำนวน 12 พระนาม และให้ความหมายด้วยถ้อยคำที่มีความหมายสอดคล้องกันจำนวน 8 พระนาม และปรากฏพระนามที่ผู้แปลให้ความหมายตรงกันใน 3 ผลงาน จำนวน 6 พระนาม

2. จากการพิจารณาถึงความเหมือน และความสอดคล้องกันในการให้ความหมายพระนามอัลลอฮฺ ﷻ ของผู้แปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าวินัย สะมะฮฺน เลือกใช้ถ้อยคำในการให้ความหมายพระนามที่ตรงหรือสอดคล้องกับความหมายที่ตัวน สุวรรณศาสน์ ได้ให้ไว้จำนวน 15 พระนาม ทั้งนี้เนื่องจากวินัย สะมะฮฺน เป็นลูกศิษย์ที่เคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ย่อมที่จะได้รับความรู้และได้สัมผัสงานด้านการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากตัวน สุวรรณศาสน์ แต่เมื่อพิจารณาถึงความเหมือนหรือความสอดคล้องของความหมายพระนามอัลลอฮฺ ﷻ สำหรับสมาคมฯ กับดิเรก พบว่ามีพระนามที่สมาคมฯ ให้ความหมายตรงกับดิเรกจำนวน 14 พระนาม และความหมายที่สอดคล้องกันจำนวน 6 พระนาม สาเหตุที่ทำให้สมาคมฯ ให้ความหมายพระนามที่ตรงและสอดคล้องกับดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เนื่องจากในอดีตดิเรกและผู้แปลของสมาคมฯ เคยเป็นมิตรสหายกันได้รับวิชาความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับจากนักวิชาการกลุ่มเดียวกัน จึงย่อมที่จะได้รับความรู้มาใกล้เคียงกันโดยเฉพาะเรื่องการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน ดังจะสังเกตได้จากกรปวิวรรตอักษรของทั้ง 2 ผลงาน

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่า

1. ตัวน สุวรรณศาสน์ แปลความหมายและอธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่ให้ความหมายและอธิบายสอดคล้องกับแนวคิดสะลัฟ เช่น อรรีฎอ อัลฆะฎออบ อัลกัยดฺ และอัลมัมกรฺ เป็นต้น (ตัวน สุวรรณศาสน์, ม.ป.ป. : 6/2321, 1/398, 6/2639, 2/795)

ในขณะที่ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ แปลความหมายและอธิบายอายะฮฺคุณลักษณะของอัลลอฮฺ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์สะลัฟ นอกจากเพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่อธิบายความหมายในบางอายะฮฺสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอ์เคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ เช่น พระหัตถ์ที่ดิเรกอธิบายไว้ในวงเล็บว่าหมายถึงอำนาจ (ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์, 2544 : 3/1483)

สำหรับวินัย สมะฮุน ถ่ายทอดความหมายและอรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของ อัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอะเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮฺ นอกจากนี้เพียงบางคุณลักษณะเท่านั้นที่ให้ความหมายสอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอะสะลัฟ เช่น อัลอูลูว อัลมักร และอัลกัยด อัลริฎอ อัลฆะฆออบ และอัลมะฮับบะฮฺ เป็นต้น (วินัย สมะฮุน, ม.ป.ป. : 2/1168, 1/340, 2/1237, 1/382, 1/171, 1/98)

สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับแปลความหมายและอรรถาธิบายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของอุละมาอะสะลัฟในทุก ๆ คุณลักษณะ

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือน ความสอดคล้องและความแตกต่างด้านแนวคิด ความเชื่อเกี่ยวกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ จากผลงานแปลทั้ง 4 ผลงาน พบว่าผู้ถ่ายทอดความหมายมีแนวคิดที่สอดคล้องเหมือนกันและแตกต่างกันสรุปได้ว่า

แนวคิด ความเชื่อของวินัย สมะฮุน ในด้านคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วมีความเหมือนและสอดคล้องกันอย่างยิ่งกับแนวคิดของต่วน สุวรรณศาสน์ เนื่องจากวินัย สมะฮุนเป็นลูกศิษย์ที่เคยช่วยงานด้านการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน (สัมภาษณ์, วินัย สมะฮุน) ดังนั้นจึงได้รับความรู้และได้ซึมซับงานด้านการให้ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากต่วน ในขณะที่แนวคิด ความเชื่อของผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ มีส่วนคล้ายคลึงและสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ แม้ว่าผลงานแปลของสมาคมฯ เกิดขึ้นจากผู้แปลหลายคนก็ตาม ทั้งนี้เนื่องจากในอดีตดิเรกและผู้แปลของสมาคมฯ ถือว่าเป็นนักวิชาการที่จัดอยู่ในกลุ่มที่มีแนวคิดเดียวกัน เป็นที่รู้จักมักคุ้น สนับสนุนกัน แม้ว่าต่อมาทั้งสองฝ่ายจะมีความขัดแย้งกันในหลายประเด็นที่เกี่ยวกับหลักศรัทธาก็ตาม

เมื่อพิจารณาถึงถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้ถ่ายทอดความหมายจากผลงานของต่วน สุวรรณศาสน์ และวินัย สมะฮุน ก็จะพบว่าถ้อยคำที่ใช้ถ่ายทอดความหมายคุณลักษณะของทั้ง 2 ผลงานมีความสอดคล้องกัน เช่นคำว่า มหิธานุภาพ ทรงอำนาจปกครอง การรอคอยการลงโทษ เช่นเดียวกับผลงานของสมาคมฯ ที่มีถ้อยคำภาษาไทยที่ถูกนำมาใช้คล้ายคลึงกัน เช่นคำว่า พระพักตร์ พระหัตถ์ขวา สายตา อรรูหฺ เป็นต้น

อภิปรายผล

1. นอกเหนือจากการตรึงมะฮฺ ฮัรฟียะฮฺ และตรึงมะฮฺ ตัฟสีรียะฮฺ ผู้วิจัยได้พบการตรึงมะฮฺอีกประเภทหนึ่งคือ ตรึงมะฮฺ ตะอ์วีลียะฮฺ หมายถึงการตรึงมะฮฺหรือการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานโดยใช้การตีความ การให้ความหมายเทียบเคียง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการให้ความหมายโดยนัย คือการเปลี่ยนแปลงความหมายของถ้อยคำไปจากความหมายของถ้อยคำที่ปรากฏ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อแนวคิดความเชื่อของผู้แปลแต่ละคนที่ทำให้ถ่ายทอดความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยในอายะฮ์คุณลักษณะที่สอดคล้องกับแนวคิดของเศาะลัฟและเคาะลัฟ หรือแนวคิดใดแนวคิดหนึ่งนั้น คือปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยจากหนังสือตำราที่นำมาประกอบ และอ้างอิงในการแปลซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยหลัก จากประวัติด้านการศึกษาของตัวผู้วิจัยไม่พบว่าตัวผู้ ได้เข้าเรียนวิชาการศาสนาในสถานศึกษาหรือจากครูคนใด พบแต่เพียงว่าตัวผู้ได้ศึกษาวิชาการศาสนา ภาษาอาหรับและภาษามลายูจนมีความรู้แตกฉาน จากนั้นจึงเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์และศึกษาอยู่กับครูชาวอาหรับชื่อซัยคอะลีย อัลมาลิกีย ในมัสยิดอัลฮารอมเป็นเวลานานถึง 8 ปี (สัมภาษณ์, สมร ภูมิณรงค์) แต่ไม่ทราบแน่ชัดถึงแนวคิดความเชื่อของซัยค อะลีย อัลมาลิกียว่าเป็นอย่างไร เนื่องจากไม่พบว่ามีผู้ใดที่ได้บันทึกถึงประวัติของซัยค อะลียอัลมาลิกียไว้ ดังนั้นจึงไม่สามารถที่จะยืนยันได้ว่าการศึกษามีผลต่อตัวผู้จนทำให้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ หากแต่เมื่อมาพิจารณาและวิเคราะห์หนังสือและตำราที่ตัวผู้นำมาใช้อ้างอิงประกอบ ในการแปล พบว่าเป็นหนังสืออธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้อธิบายได้บรรยายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ โดยใช้แนวทางการตีความ (ตะอวีล) หรือการให้ความหมายเทียบเคียงหรือให้ความหมายโดยนัยมาใช้ในการอธิบาย ดังนั้นจึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ตัวผู้ได้แปลความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ไปในแนวทางเดียวกับผู้อธิบาย นั่นคือการแปลความหมายอัลกุรอานแบบตีความหรือตัจญูมะฮ์ ตะอวีลียะฮ์ นอกจากนี้ยังพบปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่อาจเป็นปัจจัยเสริมทำให้ตัวผู้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานอายะฮ์คุณลักษณะสอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ เนื่องจากในขณะที่ตัวผู้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานนั้น ตัวผู้อยู่ในตำแหน่งจุฬาราชมนตรี ซึ่งมีสถานะเป็นผู้นำสูงสุดของชาวไทยมุสลิมในเรื่องแนวคิดความศรัทธาและการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ในขณะนั้นมีแนวคิดความศรัทธาตามแนวทางของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ ดังนั้น จึงอาจเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้ตัวผู้แปลและอธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานให้สอดคล้องกับความเชื่อและความศรัทธาของชาวไทยมุสลิมส่วนใหญ่ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลักและกระแสนิยมในสังคมมุสลิมไทยในขณะนั้น หากไม่แล้วอาจถูกกระแสต่อต้านจากคนในสังคมมุสลิมไทยส่วนใหญ่ก็เป็นได้

เช่นเดียวกับวินัย สมะมะฮุน ที่ได้แปลความหมายอายะฮ์คุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ เนื่องจากเส้นทางการศึกษาด้านศาสนาของวินัย นั้น ได้แนวคิดพื้นฐานการศึกษาจากสถานศึกษาปอเนาะซึ่งในอดีตมีการเรียนการสอนและปลูกฝังแนวคิดหลักศรัทธาของเคาะลัฟ อัลอะชาอีเราะฮ์ อีกทั้งในอดีตแนวคิดเศาะลัฟไม่เป็นที่รู้จักและแพร่หลายในสถาบันปอเนาะ นอกจากนี้วินัยยังได้รับแนวคิดอัลอะชาอีเราะฮ์จากตัวผู้อีกทางหนึ่ง สำหรับการเลือกหนังสือและตำรามาเป็นบรรทัดฐานในการแปลก็ย่อมเป็นตัวชี้วัดถึงหลักศรัทธาและความเชื่อของวินัย ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยด้านการศึกษาและการเลือกหนังสือมาเป็นบรรทัดฐานในการแปล

นั่นเป็นปัจจัยหลัก นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยเสริมอีกปัจจัยหนึ่งที่จะอาจทำให้วินัยแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานสอดคล้องกับแนวคิดเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺ เนื่องจากในขณะนั้นวินัยมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม และเป็นอิมามที่ต้องปกครองสัปบุรุษในชุมชนที่มีแนวคิดที่แตกต่างหลากหลายด้านความเชื่อ เช่น แนวคิดอัลอะซาอีเราะฮฺ และแนวคิดฎะฮ์รีเกาะฮฺ ซึ่งถือเป็นแนวคิดกระแสหลักและเป็นกระแสนิยม ดังนั้นหากวินัยแปลและอรรถาธิบายความหมายคัมภีร์อัลกุรอานไปในแนวทางสะลัฟ ก็จะถูกต่อต้านจากแนวคิดกระแสหลักของประชาชนทั่วไปและคนในชุมชน

ในขณะที่ยังเด็ก กุลสิริสวัสดิ์ ศึกษาด้วยตัวเองจากตำรา หนังสือ สิ่งพิมพ์และศึกษาจากอะหมัด วะฮาบ ซึ่งเป็นบุคคลที่ลี้ภัยทางการเมืองมาจากอินโดนีเซียมาพำนักอยู่ในประเทศไทย ถือได้ว่าอะหมัด วะฮาบเป็นบุคคลลำดับแรก ๆ ที่นำแนวคิด หลักศรัทธาของสะลัฟมาเผยแพร่ในประเทศไทยจนเป็นที่แพร่หลายอยู่ในขณะนี้ นอกจากนี้ยังมีอิสมาอีล อะหมัด และเชคอาลี อีซา ที่ให้ความรู้ด้านศาสนาและภาษาอาหรับแก่ดิเรกซึ่งทั้ง 3 คนนั้นล้วนมีแนวคิดเดียวกัน นอกเหนือจากหนังสือที่ดีแรกใช้เป็นบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ผู้ประพันธ์หนังสือดังกล่าวมีแนวคิดที่สอดคล้องกับสะลัฟ แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าดิเรกจะแปลความหมายคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ ตามถ้อยคำที่ปรากฏ แต่ก็ยังพบว่ามีบางคุณลักษณะที่ดีเรกอรรถาธิบายไว้ในวงเล็บด้วยความหมายที่สอดคล้องกับแนวคิดของเคาะลัฟ อัลอะซาอีเราะฮฺแตกต่างจากผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานของสมาคมฯ ที่ได้ถ่ายทอดความหมายอายะฮ์คุณลักษณะตามถ้อยคำที่ปรากฏโดยไม่บิดเบือน เปลี่ยนแปลงความหมายหรือการให้ความหมายเทียบเคียงซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงแนวคิดที่สอดคล้องกับแนวคิดความเชื่อของสะลัฟ แม้ว่าผู้แปลของสมาคมฯจะมีมากถึง 3 คน แต่ผลงานแปลที่ออกมาเกือบจะไม่มีใครว่ามีผู้แปลมากถึง 3 คน และแม้ว่าหนังสือ ตำราที่นำมาอ้างอิงในการแปลมาจากแหล่งอ้างอิงของทั้ง 2 แนวคิดคือสะลัฟและเคาะลัฟ แต่ผลงานที่ออกมาบ่งบอกว่าสมาคมฯ นั้นดำเนินตามแนวคิดของสะลัฟ เป็นไปได้ว่าเหตุผลที่ผู้แปลทั้ง 3 คนถ่ายทอดความหมายไปในแนวทางเดียวกันเกิดจากแนวคิดของผู้แปลเองและอุดมการณ์ของสมาคมฯ ที่มีร่วมกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบผลงานการถ่ายทอดความหมายคัมภีร์อัลกุรอานในนามบุคคลกับในนามองค์กร พบว่า การแปลในนามองค์กรนั้นเกิดขึ้นจากการแปลของผู้แปลที่มากกว่าหนึ่งคนจึงมีความน่าเชื่อถือมากกว่าในนามบุคคล เนื่องจากมีการตรวจสอบ ตรวจสอบความถูกต้องมากกว่า และในนามองค์กรนั้นมีความรับผิดชอบมากกว่า ดังนั้นจึงไม่แปลกแต่อย่างใดที่ความหมายคัมภีร์อัลกุรอานที่ถ่ายทอดโดยสมาคมฯ จึงได้รับการยอมรับมากกว่าผลงานแปลฉบับอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากการที่ผลงานแปลดังกล่าวถูกนำไปเป็นข้อมูลอ้างอิงทางด้านวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ รายงานของนักเรียน นักศึกษาอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ ผลงานแปลของสมาคมฯ ยังถูกนำเสนอผ่านเว็บไซต์ <http://www.alquran-thai.com> โดยเฉพาะอย่างยิ่งฉบับที่ตีพิมพ์โดยศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน ถูกนำเสนอและสามารถดาวน์โหลดเป็นไฟล์ PDF ได้จากหลาย ๆ เว็บไซต์

4. จากการศึกษาประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยพบว่าในปีพุทธศักราช 2507 ต่วน สุวรรณศาสน์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ เป็นผลงานแรก และเริ่มตีพิมพ์ในปี 2511 โดยการทยอยตีพิมพ์เล่มละ 1 ญุซอ และดำเนินการจัดพิมพ์อย่างต่อเนื่องจนในปีพุทธศักราช 2524 จึงได้จัดพิมพ์ญุซอที่ 30 (สัมภาษณ์, สมรภูมิณรงค์) รวมระยะเวลาในการตีพิมพ์ 24 ปี ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ได้แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ เช่นกันและมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มอย่างสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ ขึ้นในปีพุทธศักราช 2513 (สัมภาษณ์, อัสมา กุลสิริสวัสดิ์) ดังนั้น หากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นผู้ที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ เป็นบุคคลแรก เราสามารถกล่าวได้ตามคำบอกเล่าและเอกสารที่ปรากฏว่า ต่วน สุวรรณศาสน์ เป็นบุคคลแรก แต่หากพิจารณาว่าผู้ใดเป็นคนที่แปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยครบสมบูรณ์และมีการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มครบ 30 ญุซอ คงต้องยอมรับว่าดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ เป็นบุคคลแรก เนื่องจากหลักฐานยืนยันจากเอกสารและรูปภาพที่ปรากฏเมื่อตีพิมพ์พร้อมภรรยาได้นำผลงานแปลดังกล่าวทูลเกล้าถวายต่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถเมื่อปีพุทธศักราช 2513 (สัมภาษณ์, อัสมา กุลสิริสวัสดิ์)

5. จากข้อมูลประวัติการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ ข้างต้นพบว่า สาเหตุที่การแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยสมบูรณ์ครบ 30 ญุซอ ล่าช้ากว่าภาษาอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับภาษาญี่ปุ่น ภาษาจีน (สัมภาษณ์, วินัย สมะมะฮุน, ทวี นภาพกร, บรรจง บินกาชัน, สุพล บุญมาเลิศ, อรุณ บุญชม และอับดุลลอฮ์ กริมิ) เนื่องจาก

5.1 นักวิชาการในอดีตเข้าใจว่าคัมภีร์อัลกุรอานเป็นพระดำรัสของอัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งสูงส่ง จึงไม่กล้าที่จะถ่ายทอดความหมายจากภาษาอาหรับเป็นภาษาไทยโดยทันที แต่ควรถ่ายทอดความหมายเป็นภาษามลายูและจากนั้นจึงถ่ายทอดเป็นภาษาไทย ทั้งนี้เพราะเกรงจะเกิดข้อผิดพลาด หรือให้ความหมายได้ไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของคัมภีร์อัลกุรอาน

5.2 นักวิชาการที่มีความรอบรู้ภาษาอาหรับเป็นอย่างดีในประเทศไทยมีมากหากแต่พื้นฐานภาษาไทยไม่ดีพอ จึงเกรงว่าจะเกิดข้อผิดพลาดในการแปล และในบางรายไม่รู้วิธีการถ่ายทอดความหมายเป็นภาษาไทย

5.3 ในอดีต คนต่างมีความสามารถอ่านและเข้าใจภาษามลายูได้เป็นอย่างดี จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาความหมายคัมภีร์อัลกุรอานจากภาษาไทย ต่อมาชาวไทยมุสลิมในรุ่นหลังส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจในภาษามลายู จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น

2 ด้าน ดังนี้

1. การนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลของการวิจัยที่ได้มาจากการวิจัยในครั้งนี้ ควรนำไปดำเนินการเพื่อให้เกิดประโยชน์ได้ดังต่อไปนี้

1.1 นำผลการวิจัยออกเผยแพร่ โดยนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในรายวิชา เตาฮีดหรือหลักศรัทธาในระดับอุดมศึกษา เพื่อให้นิสิต นักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ถึงความแตกต่างของ ทั้ง 2 แนวคิด ที่ยืนอยู่ตรงข้ามกัน ทั้งนี้เพื่อลดความขัดแย้งและเป็นการยอมรับซึ่งกันและกัน

1.2 นำผลการวิจัยออกเผยแพร่แก่ผู้ที่มีความสนใจทั่วไป เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้ที่มีความเห็นต่าง และเพื่อให้เห็นถึงทัศนคติที่แตกต่าง เพื่อให้เกิดการยอมรับในความเห็นที่แตกต่าง ซึ่งทั้ง 2 แนวคิดต่างมีจุดประสงค์เดียวกัน คือปรารถนาที่จะให้ความบริสุทธิ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ และคุณลักษณะของพระองค์ให้ห่างไกลจากมลทิน ความบกพร่อง ปราศจากคุณลักษณะของสิ่งถูกสร้างทั้งปวง

2. การทำวิจัยครั้งต่อไป

ปัจจุบันพบว่ามื่อนักวิชาการที่ได้ใช้ความรู้ ความสามารถถ่ายทอดความหมาย คัมภีร์อัลกุรอานเป็นภาษาไทยหลายผลงาน ซึ่งแต่ละผลงาน ผู้แปลก็จะเลือกหนังสือและตำราที่ อรรถาธิบายคัมภีร์อัลกุรอานที่สอดคล้องกับแนวคิดของตนมาบรรทัดฐานในการถ่ายทอดความหมาย ดังนั้นการศึกษาวิจัยวรรณกรรมหรือผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเช่นเดียวกับการศึกษาในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัคัมภีร์อัลกุรอาน จากความสำคัญดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้นักวิจัย นิสิต นักศึกษาที่มีความสนใจศึกษาด้าน อิสลามศึกษา โดยเฉพาะคัมภีร์อัลกุรอานได้ศึกษาวิจัยเพื่อเป็นการต่อยอดและขยายผลของการวิจัย ครั้งนี้ต่อไป ดังนี้

2.1 ในอดีตดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ ถือว่าเป็นนักวิชาการที่มีบทบาทต่อสังคมมุสลิมและแนวคิดของมุสลิมอย่างยิ่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยถึงแนวคิดของดิเรกในด้านความเชื่อ ความศรัทธาต่อวันกิยามะฮ์ หลักศรัทธาต่อบรรดانبีและความเชื่อในเรื่องปาฏิหาริย์หรือมัจญี ซาต จากผลงานแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน บยานุลกุรอาน และกุรอานมะญี๊ด ความหมาย อัล-กุรอาน ตลอดจนผลงานประพันธ์อื่น ๆ ของดิเรก กุลสิริสวัสดิ์

2.2 ศึกษาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบความหมายคัมภีร์อัลกุรอานฉบับภาษาไทยที่ ถ่ายทอดความหมายโดยผู้แปลที่มีแนวคิดฝักใฝ่แนวคิดชีอะฮ์กับผู้แปลสุนนีย์ โดยเฉพาะในด้านหลัก

ศรัทธาเพื่อให้ประจักษ์ถึงความเห็นที่แตกต่างกันและการบิดเบือนความหมายคัมภีร์อัลกุรอานผ่านผลงานแปล

บรรณานุกรม

- ครอบครัวกุลสิริสวัสดิ์. ม.ป.ป. ประวัติย่อโดยสังเขปคุณดิเรก กุลสิริสวัสดิ์ (อิบรอฮีม กุเรซี). มปท. ดิเรก กุลสิริสวัสดิ์. (2544). กุรอานมะญีด ความหมายของอัล-กุรอาน. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก.กรุงศิลป์ พรินท์ิงเพส
- ต่วน สุวรรณศาสน์. (ม.ป.ป.). พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช _____, 2547. พระมหาคัมภีร์อัลกุรอานฉบับแปลความหมายและขยายความ ฉบับ พระราชทานกรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- วินัย สมะอุณ, (ม.ป.ป.). อัลกุรอานฉบับแปลภาษาไทย. ฉบับแก้ไขปรับปรุงใหม่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ ส.วงศ์เสงี่ยม
- สมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ, (2524). คำอธิบายอัล-กุรอานลกะรีม (ญุซที่ 1) กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. สายสัมพันธ์. (2527). คุณครูตารี บินอะหมัด อันดับที่ 179 : สำนักพิมพ์สายสัมพันธ์
- al-Hakim Muhammad bin Abdullah. (2002). al-Mustadrak 'Ala al-Sahihayn. Bayrut : Dar al-kutub al-'Ilmiyah.
- al-Tirmidhiy Abu 'Esa Muhammad bin 'Esa. (n.d.) Yame' al-Tirmidhiy. al-Riyad : Bayt 'Afkar al-Dawleyah.
- Ibn Majah Muhammad bin Yazid. (n.d.) Sunan Ibn Majah. al-Riyad : Bayt 'Afkar al-Dawleyah.
- Ibn Taymiyah 'Ahmad bin Taymiyah. 1991 Majmu' Fatawa. al-Riyad : Dar 'Alam al-Kutub.
- Jalal al-Din Ibn al-Tahir al-'Alush (2008). 'Ahkam Tarjamah al-Qur'an al-Karim. Bayrut : Dar Ibn Hāzm.
- Khalid ibn 'Aliy al-Murtadar. Al-Khamidiy. (2009) Naqd 'Aqa 'Aqa'id al-'Asha 'irah wal Maturidiyah. al-Riyad : Dar 'Atlas al-Khadra'.
- Muhammad al-Hamud al-Najdiy. (1992) al-Qawl al-Mukhtasar al-Mubin fi Manahij al-Mufassirin. Maktabah al-'Imam al-Dhahabiy.

Muḥammad Ḥusayn al-Dahabiy. (n.d). al-Tafsir wa al-Mufasssirun. al-Qahirah :
Maktabah Wahbah.

Muḥammad Raḥmatullah al-Nadwiy (2006) 'Ashraf 'Aliy al-Tahanawiy Ḥakem
al-'Ummah wa Shek Mashayik al-'Asr fi al-Hind. Dimishki : Dar al-Qalam.

เว็บไซต์

<http://www.qurancomplex.org> สืบค้นวันที่ 20 ธ.ค 56

นามานุกรม

ชาคริต กริมี ผู้ให้สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2558
ทวี นภาพกร ผู้ให้สัมภาษณ์, 22 พฤษภาคม 2556
นิรุต มะกุตี ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2555
บรรจง บินกาซัน ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 กันยายน 2556
วินัย สมะอะฮุน ผู้ให้สัมภาษณ์, 27 มกราคม 2557
มานิตย กริมี ผู้ให้สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2558
สุพล บุญมาเลิศ ผู้ให้สัมภาษณ์, 11 ธันวาคม 2555
สมร ภูมิธรรมรงค์ ผู้ให้สัมภาษณ์, 1 มิถุนายน 2555
อับดุลลอฮฺ กริมี ผู้ให้สัมภาษณ์, 1 มกราคม 2555
อนันต์ มะกุตี ผู้ให้สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2555
อรุณ บุญชม ผู้ให้สัมภาษณ์, 20 พฤษภาคม 2557
อัสม่า กุลสิริสวัสดิ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, 18 ตุลาคม 2555

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายอดิศักดิ์ นุชมี
รหัสประจำตัวนักศึกษา 5520430002

วุฒิการศึกษา

1996 -1999 Bachelor's Degree in Fundamentals of Religion, The Prophet's Tradition and Prophet's Tradition Sciences.
Al-Azhar University , Egypt

1999-2003 Master Degree in Sciences of the Holy Hadith, Holy Tradition
AL al-Bayt University , Jordan

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

อาจารย์ประจำภาควิชาอิสลามศึกษาและภาษาอาหรับ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยรังสิต

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

อดิศักดิ์ นุซมี อับดุลเลาะ การีนา “ศึกษาประวัติวรรณกรรมการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน”

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 3 วันที่ 14 สิงหาคม 2557 มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

อดิศักดิ์ นุซมี อับดุลเลาะ การีนา

“الشيخ تون سواناساس وجهوده على نشر الثقافة الإسلامية بتاييلاند”

“ถ้วน สุวรรณศาสน์ กับบทบาทในการเผยแพร่วัฒนธรรมอิสลามในประเทศไทย”

Icon Imad IV International Conference on Islam in Malay Word IV 19-21
September 2014.

Islam & Ketamadunan Melayu Sumbangan ke Arah Kemajuan Sejagat.

อดิศักดิ์ นุซมี อับดุลเลาะ การีนา “ศึกษาประวัติวรรณกรรมการแปลความหมายคัมภีร์อัลกุรอาน

เป็นภาษาไทย” (รอตีพิมพ์ลงในวารสารภาษาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล)

อดิศักดิ์ นุซมี อับดุลเลาะ การีนา “การศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมการแปลคัมภีร์อัลกุรอานฉบับ

ภาษาไทยด้านหลักศรัทธาต่อพระนามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ”

(รอตีพิมพ์ลงในวารสารอัล-ฮิกมะฮฺ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ในฉบับที่ 14 ปีที่ 7)

Prince of Songkhro
Pattani Camporis